རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།

༼པ༽

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །

༼པ༽

རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0038

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཤིང་པར་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༧ ཟླ་ ༨ པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༡ ཟླ་ ༡ པོར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤིབ་སྡུར་མཁན། གྲོལ་སྡེ་རྒྱ་མཚོ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

a

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། ....b ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། ....g རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོའི་གནད་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ།..1 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..944

b

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་སྲོལ་གཏོད་མཁན་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་དང་པོ་ཡིན། བོད་མདོ་ཁམས་སྨད་ཀྱི་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀླུ་འབུམ་དགེ་དང༌། ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ་༡༣༥༧ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་རྗེ་ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་
མཚན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་ནས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བདག་སྐྱོང་གནང་སྟེ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དབང་བསྐུར་བར་མཛད། གསང་མཚན་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་སྐབས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་པས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་གྲགས་པར་གསོལ། དགུང་གྲངས་བཅུ་བདུན་ཆུ་གླང་༡༣༧༣ལོར་མདོ་སྨད་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ཕེབས། སྤྱན་སྔ་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། ཕྱག་ཆེན་ལྔ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་གསན། ཚལ་གྱི་སྨན་པ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྨན་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད།
དེ་ནས་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཅན་༼རྭ་སྟོད་དགོན་པ༽དུ་བྱོན་ནས་སྙེ་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་
སེང་གེ་དང་གདན་ས་པ་དགེ་བསྐོངས་པ་གཉི་ག་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་སྐབས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་དང་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་སོགས་ལས་དབུ་ཕར་འདུལ་མངོན་ཚད་མ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། བོ་དོང་སོགས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིའི་སྐབས་རྩེད་ཐང་གི་གྲྭ་སྐོར་ཚར་ནས། ཡར་ལུང་རྣམ་རྒྱལ་དུ། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བྷ་དྲའི་མཁན་བརྒྱུད། ཚོགས་ཆེན་པོའི་

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

c

མཁན་པོ། དཀའ་བཞི་པ་ཚུལ་རིན་པས་མཁན་པོ་མཛད། ཚོགས་པ་བྱི་རྫིང་པའི་མཁན་པོ་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཤེར་མགོན་པས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད། བྱི་རྫིང་པའི་དབུ་མཛད་སྡོམ་བརྩོན་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེས་གསང་སྟེ་སྟོན་པ་མཛད་ཅིང༌། ཚོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་གྲངས་ཚང་བས་དད་པའི་དགེ་འདུན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས།
དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་སྐབས་བླ་མ་དབུ་མ་པ་དང་ལྷན་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་དགའ་གདོང་
དང་སྐྱོར་མོ་ལུང་སོགས་སུ་འཆད་ཉན་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་སྐབས་ལྷོ་ཁ་ཡར་ལུང་དུ་ཕེབས། རྩེད་ཐང་གི་ཆོས་གྲྭར་བཞུགས་ཏེ་དཀའ་ཆེན་བཞིའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཆོས་བཀའ་གསན་ནས་ལྷོ་བྲག་ཏུ་བཞུགས།
དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་སྐབས་ལྷ་སར་ཕེབས། ཚལ་གུང་ཐང་དུ་བཀའ་འགྱུར་ཞིབ་
གཟིགས་མཛད། དེ་ནས་སྐྱོར་མོ་ལུང་དང༌། སྟོད་ལུང་མཚོ་སྨད། ངང་དཀར་སོགས་སུ་དུས་འཁོར་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་བློ་གསལ་མང་པོར་སྡེ་སྣོད་མང་དུ་གསུངས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་བཀའ་རྩོམ་མཛད། དགུང་གྲངས་སོ་དྲུག་པའི་ཟླ་བ་བཅུ་པར་དངོས་སློབ་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་ཕྱག་ཕྱིར་ཁྲིད་དེ་སྐྱོར་མོ་ལུང་ནས་ལྷོ་ཁ་འོལ་ཁར་བྱ་བྲལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་གནང་། ཆུ་བྱ་༡༣༩༣ལོར་འོལ་ཁ་རྫིང་ཕྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་ཞིག་
གསོ་མཛད། དེ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་ལ་ལྷོ་བྲག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་ཆེན་ཕྱག་རྡོར་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་ལམ་རིམ་ཟབ་ཁྲིད་སོགས་གསན། དེའི་ལོར་གཉལ་སྨད་གསལ་རྗེ་དང༌། གཉལ་སྟོད་རབ་གྲོང་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་བསྙེན་གནས་དང་སྐྱབས་འགྲོའི་སྡོམ་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་བསྟར་ནས་སེར་སྐྱའི་ཚོགས་རྣམས་བསྐུལ་ནས་ཚ་ཚ་འབུམ་ཐེར་མང་པོ་བཏབ་ཅིང་། ཕྱིས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད། དེ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

d

གྱལ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་བ་ཡིན། དེ་ནས་གཉལ་སྟོད་སྨད་དུ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་པའི་སྐབས་དཀའ་བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་རྗེའི་དྲུང་དུ་ཕེབས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་རྗེ་དར་མ་རིན་ཆེན་རྗེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་གྱུར།
དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པའི་སྐབས་རྗེ་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་དུ་འབྲི་གུང་ནས་རྭ་སྒྲེང་དུ་
བྱོན། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་། ལོ་ཙྭ་བ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་གསུམ་གནམ་རྩེད་ལྡེང་དུ་ཨར་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞལ་མངོན་པར་འཛོམས་ཤིང་། དབྱར་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པའི་སྲོལ་ལེགས་པར་བཙུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་གི་སྐབས་རྭ་སྒྲེང་དུ་ཕེབས། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་སོགས་ཆེ་རྒུ་དུ་མས་ནན་ཆེར་བསྐུལ་བར་བརྟེན་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་བཀའ་རྩོམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུའི་སྐབས་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་ཟླ་ཤས་བཞུགས་ནས་འོལ་
དགའ་བྱམས་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་ལམ་རིམ་གྱི་ཆོས་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་བྱང་གི་རྣམ་གཞག་གི་ཊཱིཀྐ་དང༌། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགུང་གྲངས་ང་གཅིག་གི་སྐབས་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ལ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐུལ་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་རྗེའི་སྙན་པ་གསན་པས་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་ཐོག་མར་མཇལ། གཞུང་དོན་གྱི་དཀའ་གནད་དག་ལ་དོགས་འདྲི་སོགས་ཞུས་པས། རྗེ་ཉིད་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་དང་རྒྱུད་རྟོགས་བདུན་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གནང་། རྗེའི་ཐུགས་སྲས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར།
ལོ་དེར་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་བཞུགས་ན་བར་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྣང་བས་
དངོས་སློབ་གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་སོགས་བགྲེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཞལ་ཏ་གནང་ནས། མཚན་མོ་ཞིག་གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་བྱོན་ནས་སྐུ་མཚམས་མཛད། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གནད་རྣམས་གསུངས་ནས། ད་འདི་རྣམས་ཀྱི་

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

e

དོན་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡི་གེར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་་བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་བཀའ་རྩོམ་མཛད། སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་མཛད།
ས་བྱི་ལོ་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྨད་ལ་ལྷ་སར་ཕྱག་ཕེབས། གནམ་གང་གི་ཉིན་སྙན་
གསན་འབེབས་པའི་མཆོད་པ་མཛད། དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཙམ་བྱུང་ཞིང་། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ས་གླང་༡༤༠༩ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་དངོས་གཞི་མཛད། དུས་དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྲོལ་ཆགས། དེ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལ་དངུལ་བཟང་པོ་ལས་བྱས་པའི་དབུ་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཕུལ། ལོ་དེར་འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཕྱག་བཏབ།
ལྕགས་ཡོས་༡༤༡༡ལོར་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་༡༤༡༣ལོར་སྐུ་
ཁམས་བསྙུན་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་གྲོགས་དང་མཉམ་དུ་སྐུ་མཚམས་སུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་༡༤༡༤མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འོན་བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁར་གདན་དྲངས། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་མང་པོར་ལམ་རིམ་དང་དབུ་ཚད་སོགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། སྐབས་དེར་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་རྗེས་སུ་བཟུང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ནས་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་སུ་གྲགས་པ་དེ་དང་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལཱུ་ཧི་པའི་ཊིཀ་ཆེན་མོ་སོགས་མཛད།
དགུང་ལོ་ང་དགུ་ཤིང་ལུག་༡༤༡༥ལོར་དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གཙུག་ཁང་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་བཅས་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་གསར་འཛུགས་མཛད། དེ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་༡༤༡༧ལོ་དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་༡༤༡༨ལོར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བརྩམས།

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

f

དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕག་༡༤༡༩ལོའི་སྟོན་ཁ་རི་
བོ་དགེ་ལྡན་ནས་ཕྱག་བཏེགས་ཏེ་ལྷ་སར་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དྲུང་དུ་སྐུ་ཕྱག་དང་། མཆོད་འབུལ། སྨོན་ལམ་རྣམ་དག་མཛད་ནས་སྟོད་ལུང་ཆབ་ཚན་ཁར་བྱོན། སྟོད་ལུང་ཕུ་མདའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དང་། འབྲས་སྤུངས་། ལྷ་ས། སེ་ར། གསང་སྔགས་མཁར། གྲུ་བཞི་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་སྩལ། སླར་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཐོག་མར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཕེབས་ཏེ་འདིར་ད་ཡང་འོང་བ་མི་ཡོང་བས་མཆོད་གཏོར་རྒྱ་ཆེར་ཤོམས་གསུངས། དེ་ནས་འདུ་ཁང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་དབུར་ཕེབས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྨོན་ལམ་རྒྱས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་ཤིས་བརྗོད་མཛད། དེ་ནས་གཟིམ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ན། ད་ནི་རང་རེའི་དགོན་པ་རང་དབང་ཐོབ་པ་འདིར་སླེབ་བྱུང་བས་བློ་བདེའོ་ཞེས་གསུངས། མཐར་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛད་ཚུལ་གྱི་ཞལ་ཏ་སྔ་མོ་ནས་ཞིབ་ཆ་གནང་ཟིན་པས་དེའི་ཚེ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་སྐབས་དེར་དབུ་ཞྭ་དང་། ན་བཟའ་བེར་ཐུལ་ཞིག་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་མཛད་དེ་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་སྐུ་གཤེགས།
སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
སོགས་མང་དུ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་ལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་པོ་ཏི་བཅུ་དགུ་བཞུགས། རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛད་ཆེན་བཞི་ནི། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྫིང་ཕྱིའི་བྱམས་པ་ཞིག་གསོ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་གཉལ་གྱི་ལུང་རར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་དགུའི་སྐབས་དགའ་ལྡན་དུ་སྟག་རྩེའི་སྒྲུབ་མཆོད་སྤེལ་བ་བཅས་སོ། །
༢༠༡༦.༡༡.༠༥ སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པས་ཕྱོགས་བཏུས་བྱས།

g

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་མྱོང་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།
དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་
བྱས་པའི་དེབ་དང་འཕྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྲེས་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཇོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་
ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ནུས་ཤིག་སྡུར་བཞིན་ཡོད།

h

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་
ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།
ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྡུར་བྱེད་
སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱབ་ཡིག་ཕྲེང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་ཐུབ་པ་རེ་ཟུང་བྱུང་ཡོད་ནའང་ཕྱིས་སུ་དཔེ་བསྡུར་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།
རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཀློག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་
ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཀྱུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཀྱུས་སུ་རྟགས་ ” འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེའམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཕྲད་སྦྱོར་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།
མཐའ་མཆན་ཀློག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྡུར་བྱས་ཡོད་ཚེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ཞོལ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་པར་མ་རྣམས། སྡེ། བཀྲ། ཞོལ། སྐུ། བླ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་

i

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་བསྒྲུབས་ཆད་པ་དང་། +བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྒྲུབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།
དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༩༨ན༥ན། བསྒབ *བསྒྲུབས སྐུ། ༡༠༣ན༦ན།
བླ། ༡༡༠བ༣ན། བསྒྲུབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་༩༨མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༥པ་ན།བསྒབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྒྲུབས ནི་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་བསྒབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༦པ་ན།བླ་བྲང་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༣པ་ན།བསྒྲུབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཚེ་ཀུན་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ཟླ་༠༧ཚེས་༡༥ལ།

1

༄༅། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོའི་གནད་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་
མོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ། ཕུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྲུན་པའི་སྐུ། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་རེ་བ་སྐོང་བའི་གསུང༌། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཇི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཐུགས། །ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །ཟླ་མེད་སྟོན་པ་དེ་ཡི་སྲས་ཀྱི་མཆོག །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཀུན་གྱི་ཁུར་བསྣམས་ནས། །གྲངས་མེད་
ཞིང་དུ་སྤྲུལ་པས་རྣམ་རོལ་བ། །མི་ཕམ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ་བ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །ཇི་བཞིན་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཛད་འཛམ་གླིང་རྒྱན། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཅེས་ནི་ས་གསུམ་ན། །ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་བདག་ཕྱག་འཚལ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་ལེགས་བརྒྱུད་པའི། །ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ལམ། །མ་ནོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནད་བསྡུས་པའི། །གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་མར་མེ་མཛད་ལ་འདུད། །རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ལྟ་བའི་མིག །སྐལ་བཟང་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་འཇུག་ངོགས་མཆོག །བརྩེ་བས་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཡིས། །གསལ་མཛད་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་གུས་ཕྱག་འཚལ། །དེང་དུས་རྣལ་འབྱོར་བརྩོན་རྣམས་ཐོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

2

པ་ཉུང༌། །མང་ཐོས་ཉམས་ལེན་གནད་ལ་མི་མཁས་ཤིང༌། །ཕལ་ཆེར་གསུང་རབ་བལྟ་ལ་ཕྱོགས་རེའི་མིག །ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པས། །བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་མཆོག །མཁས་པ་དགྱེས་པའི་ལམ་དང་བྲལ་མཐོང་ནས། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལམ་འདི་བཤད་པ་ལ། །བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ནས་སྤྲོ་བར་གྱུར། །གང་དག་ཕྱོགས་འཛིན་མུན་པས་མ་བསྒྲིབས་ལ། །ལེགས་ཉེས་
འབྱེད་པའི་བློ་ཡི་མཐུ་ལྡན་ཞིང༌། །དལ་བའི་རྟེན་བཟང་དོན་ལྡན་བྱེད་འདོད་པའི། །སྐལ་ལྡན་དེ་རྣམས་རྩེ་གཅིག་བསྒྲིམས་ཏེ་ཉོན། །
འདིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་འགྲོ་
བའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་
ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བསྡུས་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐལ་
བ་དང་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་པའི་ཚུལ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
སོ། །དེ་ལ་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་ངག་དག་པ་དང༌།

སློབ་མའི་རྒྱུད་དག་པ་དང༌། བཤད་བྱའི་ཆོས་དག་པ་སྟེ། དག་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་
ཆོས་འཆད་པར་བཞེད་ལ། དུས་ཕྱིས་ནི་བྲི་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལར་བསྟན་པ་དར་བས།
དེའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་རྩོམ་པ་པོའི་ཆེ་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་
བཤད་ཅིང་ཉན་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྔོན་དུ་གལ་ཆེ་བར་བཞེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བར་གྲགས་པ་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ལ་བཞི། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

3

བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང༌། གདམས་ངག་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང༌། ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་
བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་ཇི་ལྟར་བཀྲི་བའི་རིམ་
པའོ། །
དང་པོ་མཛད་པ་པོ་ནི། གདམས་ངག་འདི་སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མཛད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་འདིའི་གཞུང་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཡིན་པས་དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་འདིའི་ཡང་མཛད་པ་
པོའ། །དོེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཱི་པཾ་ཀ་ར་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་མཚན་གཞན་དཔལ་ལྡན་ཨ་
ཏི་ཤ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བ་ལ་གསུམ། རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ། རྟེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྙེས་པའི་ཚུལ། བརྙེས་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ནག་ཚོས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། ཤར་ཕྱོགས་ཟ་ཧོར་ཡུལ་མཆོག་ན། །དེ་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཡོད། །བི་ཀྲ་མ་ནི་པཱུ་ར་ཡིན། །དེ་ཡི་དབུས་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། །ཕོ་བྲང་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་ཡོད། །གསེར་གྱི་

རྒྱལ་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ། །ལོངས་སྤྱོད་མངའ་ཐང་འབྱོར་པ་ནི། །རྒྱ་ནག་སྟོང་ཁུན་རྒྱལ་པོ་འདྲ། །ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་དཔལ། །བཙུན་མོ་དཔལ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན། །ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་མངའ། །པདྨའི་སྙིང་དང་ཟླ་བའི་སྙིང༌། །དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་འོ། །རྒྱལ་བུ་པདྨའི་སྙིང་པོ་ལ། །བཙུན་མོ་ལྔ་ཡོད་
སྲས་ནི་དགུ །སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བསོད་ནམས་དཔལ། །ད་ལྟའི་དུས་ན་མཁས་པ་ཆེ། །དྷ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

4

ན་ཤྲཱི་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། །ཆུང་བ་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ་ནི། །དགེ་སློང་བིརྱཱ་ཙནྡྲ་
ཡིན། །འབྲིང་པོ་ཟླ་བའི་སྙིང་པོ་ནི། །ད་ལྟ་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
རོ། །
ཡོན་ཏན་བརྙེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མང་དུ་མཁྱེན་པ་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་བརྙེས་པའི་ཚུལ། ཚུལ་བཞིན་བསྒྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྙེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ན། །སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང༌། །བཟོ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དང༌། །ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་དང་ནི། །ཚད་མ་ཀུན་ལ་མཁས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེར་གཅིག་ཚུན་ལ་ཕྱི་པ་དང་ནང་པའི་རིག་པའི་གནས་ཐུན་མོང་བ་སྒྲ་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པ། བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཏོ། །
ཁྱད་པར་དུ་ལོ་བཅོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཚེ། རིགས་ཐིགས་ཚར་གཅིག་གསན་པས་ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གེ་བ་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཞིག་དང་བརྩད་པས་དེ་ཕམ་པར་མཛད་པས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་སོ་ཞེས་གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ངོ་། །དེ་ནས་རི་ནག་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཀྱཻ་རྡོ་
རྗེའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་བླ་མ་རཱ་ཧུ་ལ་གུཔྟ་ལ་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཞུས་ཤིང༌། གསང་མཚན་ཡེ་ཤེས་གསང་བའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ཚུན་ཆད་ལ་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པའི་བླ་མ་དུ་མའི་སྤྱན་སྔར་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱངས་པས་གཞུང་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། གསང་སྔགས་ལ་ང་ཉིད་མཁས་སོ་སྙམ་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

5

དགོངས་པ་བྱུང་བ་ན། ཌཱ་ཀི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྔགས་ཀྱི་གླེགས་བམ་སྔར་མཐོང་མ་
མྱོང་བ་མང་པོ་མནལ་ལམ་དུ་བསྟན་ནས་ཐུགས་རྒྱལ་བཅག་གོ །དེ་ནས་བླ་མ་དང་ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་དང་རྨི་ལམ་ཅི་རིགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་བསྟན་པ་དང་
འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྦྱོར་ལམ་པ། །ཡིན་པར་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར། ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཤཱི་ལ་རཀྵི་

ཏ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་བརྙེས་པ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཡང་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་གོང་འོག་རྣམས་ལ་སྦྱངས་ཤིང༌། ཁྱད་
པར་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལ་བླ་མ་དྷརྨ་རཀྵི་ཏའི་སྤྱན་སྔར་ཨོ་ཏན་ཏ་པཱུ་
རིར་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་གསན་ནོ། །རྩ་བའི་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་སྡེ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པ་བླང་དོར་གྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཀྱང་མ་
འདྲེས་པར་མཁྱེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་
ལྟ་བུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་ན་ལུང་གི་བསྟན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ། །
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྙེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྣོད་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་འདུ་བས། རྟོགས་པའི་བསྟན་པའང་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་འདུ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་ཏིང་ངེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

6

འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་ལན་དུ་མར་བསྔགས་པས་ན། ཐོག་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
དགོས་སོ། །
དེ་ལ་གསུམ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་ཉན་ཐོས་ཐེག་པའི་སྒོར་ཞུགས་ནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཡག་རྔ་

བཞིན་དུ་སྲུང་མཛད་ཅིང༌། །ཚངས་སྤྱོད་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་མཆོག །གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ནས་རྔ་རྩིད་ལ་ཆགས་པའི་གཡག་གིས་རྔ་མ་ཉག་མ་རེ་རེ་ཤིང་ལ་ཐོགས་པ་ན། རྔོན་པས་སྲོག་དང་འཕྲལ་བར་མཐོང་ན༌ཡང་སྲོག་དང་བསྡོས་ཏེ་རྔ་མ་མི་གཅོད་པར་བསྲུང་བ་ལྟར། ཁས་བླངས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྨོས། བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲ་མོ་རེ་རེ་ཡང་སྲོག་དང་བསྡོས་ནས་བསྲུངས་པས་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བསྟོད་པ་ལྟར་རོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྒོར་ཞུགས་ནས། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་གྱུར་ཅིང༌། །བྱང་ཆུབ་
ཐུགས་ཀྱིས་འགྲོ་རྣམས་མི་གཏོང་བ། །བློ་ལྡན་སྙིང་རྗེ་ཅན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་
བའི་གདམས་པ་མང་པོ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་གསེར་གླིང་པ་བསྟེན་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་ཐོགས་མེད་དང་ཞི་བ་ལྷ་ལ་བརྒྱུད་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

7

གདམས་པ་མཆོག་ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་པ་ལས། བསྟོད་པ་ལས། རང་དོན་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གྱི་དོན། །ལྷུར་མཛད་དེ་ནི་བདག་གི་བླ་མ་ལགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་ཤིང༌།
སྨོན་པའི་སེམས་དེས་ཀུན་ཏུ་དྲངས་པའི་འཇུག་པའི་སེམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་ལ་སློབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པའི་སྤྱོད་པ་བཟང་པོས་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་མི་

འདའ་བར་མཛད་དོ། །
རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་སྒོར་ཞུགས་ནས། །རང་ལྷར་གཟིགས་ཤིང་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་དང་ལྡན། །རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་ཨ་ཝ་དྷཱུ་ཏཱི་པ། །སྦས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ལུས་ལྷར་གཟིགས་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང༌། རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟོད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་དུ་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བར་དམ་ཚིག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་བའང༌། བསྟོད་པ་ལས། དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་ཡིད་མི་མཛད། །བག་ཡོད་དྲན་དང་གཡོ་སྒྱུ་མེད། །ལྟུང་བའི་ཉེས་པས་ཁྱོད་མ་གོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་སྡོམ་པ་
གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་རྣམས་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཔའ་བ་ཙམ་མིན་པར་
ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བར་བསྲུང་ཞིང༌། བརྒྱ་ལ་ཅུང་ཟད་འདས་ནའང་མྱུར་བ་མྱུར་བར་རང་རང་གི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

8

བཅོས་ཀྱི་ཆོ༌གས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་

ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱའོ། །
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་ནི། ཞི་
གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བརྙེས་ཤིང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་མངའ་སྟེ། དེ་ཡང་རིག་
པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལོ་དྲུག་གམ་གསུམ་དུ་མཛད་ཅིང༌། དེའི་ཚེ་ཨོ་རྒྱན་དུ་
མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གླུ་བླངས་པ་གསན་ནས་ཐུགས་ལ་བཟུང་བའང་ཡོད་
དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཐུན་མོང་བ་ནི། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་
བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྙེས་ཤིང༌། ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྙེས་པ་སྟེ། བསྟོད་པ་ལས། གསང་སྔགས་ཐེག་པའི་གཞུང་ལྟར་ན། །སྦྱོར་བའི་ལམ་པ་ཡིན་པར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་གར་དུ་མཛད་ཚུལ་དང༌། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔལ་རྡོ་རྗེའི་གདན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྨྲ་བ་ངན་པ་ལན་གསུམ་དུ་ཆོས་ཀྱིས་ཕམ་པར་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་བཟུང་ཞིང༌། རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་གི་བསྟན་པ་ལ༌ཡང་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲི་མ་ངན་པ་རྣམས་བསལ་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པས། སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་གཙུག་གི་རྒྱན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

9

དུ་འཛིན་ཏེ། བསྟོད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ། །ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་འཚོགས་པ་ན། །རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཡི། །གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་རྒོལ་བ་
ཀུན། །སེང་གེའི་ང་རོའི་སྒྲ་སྐད་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་ཀླད་པ་འགེམས། །ཞེས་
དང༌། ཨོ་ཏན་ཏ་ཡི་པཱུ་རི་ན། །རབ་བྱུང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ། །བྲི་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་
ལ༌ན། །རབ་བྱུང་བརྒྱ་ཕྲག་མ་ལོངས་ཙམ། །རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ཚང་བར་བཞུགས། །སྡེ་པའི་ཁེངས་དྲེགས་ཁྱོད་མི་མཛད། །མ་ག་དྷ་ཡི་ཡུལ་གྱི་ནི། །གནས་གཞི་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྟོན་པའི་འཁོར་ནི་བཞི་པོ་ཡི། །ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་
གྱུར། །ཁྱོད་ནི་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི། །ཀུན་གྱི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པས་ན། །ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ནི་ལུང་ཡང་ལེན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །
བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ནི། ལྷ་བླ་མ་ཁུ་དབོན་གྱིས་ལོཙྪ་བ་རྒྱ་བརྩོན་སེང་དང་ནག་
ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བརྫངས་ཏེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྱན་འདྲེན་བཏང་བས། བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་རིང་ལ་སྤྱན་འདྲོངས་
ཏེ་མངའ་རིས་སྟོད་དུ་ཕྱག་ཕེབས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དག་ཏེར་མཛད་
པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྡུས་
ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་དྲིལ་བའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་མཛད་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་མངའ་རིས་སུ་ལོ་གསུམ། སྙེ་ཐང་དུ་ལོ་དགུ། དབུས་གཙང་གཞན་དུ་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་བསྟན་ནས། བསྟན་པའི་
སྲོལ་ནུབ་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཙུགས། སྲོལ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

10

མཛད། ལོག་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མས་སྦགས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསལ་ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་མཛད་དོ། །སྤྱིར་ན་གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་བསྟན་པ་སྔ་དར་ལ་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་འཚོ་དང་པདྨ་སམྦྷ་བས་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཙུགས་པ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐུར་ཞིང་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གིས་བསྟན་པ་འགྲིབས་པར་བྱས་པ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ༌མ་ལ་ཤཱི་ལས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པས་སྐུ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། ཕྱི་དར་ལ་རྒྱུད་སྡེའི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་པཎྜི་ཏ་དང་རྣལ་འབྱོར་པར་རློམ་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདིས་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང༌། གཞན་ཡང་ལོག་པར་བཟུང་བ་རྣམས་ནུབ་པར་བྱས་ནས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟན་པ་འཕེལ་བར་མཛད་པས་ཁ་བ་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུ་དྲིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་མཛད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་ལ༌ཡང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ནས་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ་པའོ། །འདི་དག་རེ་རེས་ཀྱང་གཞུང་རྩོམ་པར་ནུས་ན་གསུམ་ག་ཚང་ན་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ནི་གསུམ་ག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

11

མངའོ། །དེ་ལ་ཡི་དམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། དཔལ་ལྡན་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང༌། །དམ་ཚིག་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང༌། །དཔའ་བོ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དང༌། །ཇོ་མོ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་སོགས། །ཞལ་གཟིགས་གནང་བ་ཐོབ་པས་ན། །རྨི་ལམ་ན་འམ་མངོན་སུམ་དུ། །ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། །དམ་ཆོས་རྟག་ཏུ་གསན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བླ་མ་བརྒྱུད་པ་ལ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་པ་གཉིས། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་གསང་སྔགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་བའི་བརྒྱུད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་བྱམས་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་འཇམ་དབྱངས་ནས་བརྒྱུད་པ་སྟེ་བརྒྱུད་པ་གསུམ་མོ། །གསང་སྔགས་ལ༌ཡང་བརྒྱུད་པ་ལུགས་ལྔ་དང༌། གཞན་ཡང་གྲུབ་མཐའི་བརྒྱུད་པ་དང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་དང་གདམས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་བརྒྱུད་པ་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱུད་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་ཞིང་། དངོས་སུ་གསན་པའི་བླ་མ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། རྟག་ཏུ་བསྟེན་པའི་བླ་མ་ནི། །ཤཱནྟི་པ་དང་གསེར་གླིང་པ། །བྷ་དྲ་བོ་དྷི་ཛྙ་ན་
ཤྲཱི། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་མང་པོ་དང༌། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ནས། །གཅིག༌ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཡི། །ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། །གདམས་པ་ཁྱོད་ལ་མངའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་བླ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་སོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ་ཨུ་རྒྱན་བལ་པོ་བོད་རྣམས་ན་སློབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

12

མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང༌། གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་གར་ན་ཇོ་བོ་དང་མཁྱེན་པ་
མཉམ་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བི་ཏོ་པ། དྷརྨ་ཨ་ཀཱ་ར་མ་ཏི། དབུ་མ་སེངྒེ། སའི་སྙིང་པོ་

སྟེ་བཞི། ཁ་ཅིག་བཤེས་གཉེན་གསང་བ་དང་ལྔར་ཡང་བྱེད་དོ། །མངའ་རིས་ནས་ལོཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ནག་ཚོ་ལོཙྪ་བ། ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད། གཙང་ནས་འགར་དགེ་བ་དང་འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། ལྷོ་བྲག་ནས་ཆག་པ་ཁྲི་མཆོག་དང་
དགེ་བ་སྐྱོང༌། ཁམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ། དགོན་པ་བ། ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། ཕྱག་དར་སྟོན་པ། དབུས་ནས་ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲོལ་མས་
ལུང་བསྟན་པའི་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སོ། །འདི་དག་ནི་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །
ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ། ཆོས་ནི་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་
གྱི་སྒྲོན་མའོ། །ཇོ་བོས་མཛད་པའི་གཞུང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ལམ་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གནད་བསྡུས་ནས་སྟོན་པས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་ལག་ཏུ་བླང་བདེ་བ་དང༌། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པས་བརྒྱན་པས་ལུགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་

པའོ། །
གཞུང་དེའི་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ་ལ་བཞི། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

13

རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བའོ། །
དང་པོ་ལ། བསྟན་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དང་མི་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དང་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཅེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཇི་སྙེད་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། འདིར་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་གོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ། ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ནི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་
འཛིན་དགོས་པས་དེ་དག་གི་ལམ་ལ་བསླབ་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་ནི། །མཁས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ངེས་ན་གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར། མ་ཕམ་པས། འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

14

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་གང༌། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་

གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ།

ཞེས་གསུངས་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་
བསླབ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་འགལ་བའི་རྟགས་སོ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཐུན་མོང་བ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་
པས་དེ་དག་དོར་བྱར་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན་རང་གཅིག་པུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་པས་ཀྱང་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པས། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་
ལས་ཐེག་པ་གསུམ་ག་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱོན་ཕྱོགས་རེ་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེ་རྫོགས་པ་མིན་གྱི། སྐྱོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་

རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སྐྱོན་མཐའ་དག་འགོག་ཅིང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་ན། ཐེག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འདུ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

15

གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་སྟེ། སྐྱོན་སྣ་རེ་ཟད་པའམ་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་བསྐྱེད་པ་མིན་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པས་མི་བསྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་
སྣོད་ནས་བཤད་པའི་ལམ་རྣམས་དགོས་ནའང༌། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པར་འཇུག་པ་ལ་ནི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལམ་རྣམས་ཐུན་མོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་
བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སློབ་པར་འདུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དགོས་པར་དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། འཚོ་བའི་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་དོར་མི་བྱ། །ཞེས་དང༌། ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་སྤྱོད་པ་ནི། །ནམ་ཡང་དོར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། གཞན་ཡང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མར་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་བླ་
ན་མེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་དུ་མར་ཡང་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་གཉིས་གཟུང་དགོས་པར་གསུངས་ལ། སྔ་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་

གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པར་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ༌ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་སམྦུ་ཊི་དང་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་རྣམས་སུ། ཕྱི་དང་གསང་བ་ཐེག་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

16

གསུམ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་མ་ལུས་གཟུང༌། །ཞེས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཚིག་
གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འཛིན་པ་ན་ཁས་བླང་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་གནང་བཀག་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཐན་ཐུན་མཐོང་ནས་ཚ་གྲང་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩིང་བར་གསལ་ལོ། །
དེ་ལྟར་ན་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་གནང་བཀག་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་
གསུང་རབ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པས་ཐེག་པ་གསུམ་མམ་ལམ་ལྔ་ལྟ་བུ་གོང་མ་གོང་མར་འཇུག་པ་ན་ཐེག་པ་དང་ལམ་འོག་མ་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཚང་བ་
དགོས་སོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ད་ལྟར་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་ལམ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དོར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ཉིད་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་མང་དུ་བཀའ་སྩལ་པས་ན་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཐུན་མོང་བའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་

ལམ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དབང་དང་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་དང་རིམ་པ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྣན་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པ་མྱུར་བ་ཡིན་གྱི༌ལམ་ཐུན་མོང་
བ་དོར་ན་ནི་ནོར་བ་ཆེན་པོའ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་བ་མ་རྙེད་ན་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་རེ་རྙེད་པ་ན་གཞན་རྣམས་སྤོང་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་གོང་མ་ལ་མོས་པ་ལྟར་སྣང་ཞིག་སྐྱེས་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་
སྤོང་ཞིང༌། སྔགས་ལ༌ཡང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

17

འབྲེལ་ཆེ་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆེས་ལྕི་བའི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་

པ་ཆེན་པོ་གསོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁུངས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དམ་པའི་མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ལ། ད་ལྟ་ཉམས་སུ་ལོངས་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་བླང་ཞིང་། དངོས་སུ་འཇུག་ལྡོག་མ་ནུས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་མ་ནུས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བར། དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལོན་པ་ཞིག་ནམ་ཞིག་ན་འོང་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་བསག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བ་དང་སྨོན་ལམ་
གདབ་པར་བྱའོ། །དེས་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་བློའི་མཐུ་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་སོང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་ལེན་ནུས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེར་
ཤེས་པ་ངའི་བླ་མ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚིག་འདི་དཔྱད་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གདམས་ངག་འདིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་

གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྡུས་ནས་འཁྲིད་པས་ན་འདི་ནི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །
གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ནི། སྤྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ནི་རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བླང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མ་ལུས་
པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

18

ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་
པ། །དེ་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དཀྲུག །ཐུབ་ཚུལ་
བཤིག་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་ལ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་གདམས་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཚད་ལྡན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དང་དམ་པའི་མན་ངག་
དང་མི་ལྡན་པར་བཀའ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་མི་རྙེད་པས། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་མན་ངག་རྣམས་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མན་ངག་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། མན་ངག་ལ་ཅི་
ཙམ་སྦྱངས་ཀྱང་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་
མི་ནུས་པའམ་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་ན་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །གང་ཡང་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མེད་པའི་བཤད་
ཆོས་སུ་བྱས་ཤིང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྙིང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་མན་ངག་ཟུར་དུ་
ཡོད་པར་གོ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རང་ལ་བཤད་པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ལོགས་ལོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་ཅིང༌། དེ་
དག་ལ་ནང་གི་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་ཙམ་གཅོད་པའོ་ཞེས་བརྙས་པའི་གནས་སུ་འཛིན་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གསོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

19

དེས་ན་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་མི་སླུ་བའི་གདམས་པ་མཆོག་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཡིན་མོད། དེ་ཡང་རང་ཉིད་བློ་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་གཞུང་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་མི་ནུས་པས། དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་བཙལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་མན་ངག་འཚོལ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་རྣམས་ནི་ཕྱི་རྒྱ་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྙིང་པོ་མེད་ལ།
མན་ངག་རྣམས་ནི་ནང་གི་དོན་སྟོན་པས་མཆོག་གོ་སྙམ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། གདམས་ངག་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་
ནི། བེའུ་བུམ་ལག་མཐིལ་ཙམ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གསུང་རབ་

ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ལ་ཟེར་ཞེས་པ་དང༌། ཇོ་བོ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་སྒོམ་པ་རིན་ཆེན་བླ་མས་ཀྱང༌། ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་ངག་ལ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྡུལ་དུ་བརླགས་པས། ད་གཞུང་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ཞིག་བྱུང་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་མང་དུ་བསླབས་ནས་ཆོས་བྱེད་ལུགས་གཞན་དུ་རྩད་གཅོད་དགོས་པ་བྱུང་ན་ནོར་བ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར། ཡུན་རིང་པོར་ཆོས་མང་དུ་བསླབས་ཀྱང་ཆོས་བྱེད་ལུགས་ཡེ་མི་ཤེས་པར་ཆོས་བྱེད་འདོད་བྱུང་བ་ན་རྩད་གཞན་ནས་གཅོད་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མ་གོ་བས་ནོངས་ཏེ། འདིར་བསྟན་པ་ནི་མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་
ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

20

པའི་བསྟན་པ་ནི་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ན་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྟ་རྒྱུག་པ་ན་སྔོན་ལ་རྟ་ལ་དཀྱུས་ས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་ཟིན་ནས་དེར་རྒྱུག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དཀྱུས་ས་གཞན་དུ་བསྟན་ནས་རྒྱུག༌ས་གཞན་དུ་བྱེད་ན་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར། ཐོས་བསམ་
གྱིས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲུབ་པ་ན་གཞན་ཞིག་བསྒྲུབ་ཏུ་ག་ལ་རུང༌། དེ་ལྟར་ཡང་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཐ་མ་ལས། ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་ཡི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟ་དཀྱུས་ཀྱི་ས་བསྟན་ནས་རྒྱུག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་གདམས་པ་འདིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་བར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་

ཐམས་ཅད་ཚང་བར་བསྡུས་ནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འཇོག་སྒོམ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་འཇོག་སྒོམ་བྱེད། དཔྱད་ནས་བསྒོམ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དཔྱད་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་དྲིལ་ནས་འཁྲིད་པས་ན་གསུང་རབ་

ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་རོ། །
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་རེ་ལ།
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བར་ཚེ་དྲིལ་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་མི་འཆར་བར་མ་ཟད། དེ་དག་ལ་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་བཤད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

21

པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་དགོས་པ་
ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་ལ། དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་དོར་ན་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་
ཏུ་མཐོང་བའི་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ། དེ་དག་གདམས་པའི་མཆོག་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་མཛད་པ་ལས་ལྷག་པའི་གདམས་ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་གིས་རྙེད། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ན། རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱང་ཚེགས་མེད་པར་གདམ་ངག་ཏུ་ཤར་ནས་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་རྣམས་གདམ་ངག་དངོས་མིན་པའི་ཆོས་རྒྱབ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པར་བཟློག་པར་འགྱུར་རོ། །
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པ་ནི། གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་གདམས་པའི་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པས་ནི་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་དག་ལ་ཞུགས་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་རྙེད་ལ། རྙེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་ཚེགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་ལྟོས་སོ། །བླ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ན་ནི་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གདམས་པ་འདིས་ནི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་བདེ་
བླག་ཏུ་སྟེར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྐབས་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །
ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། པདྨ་དཀར་པོ་དང་བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

22

འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་སྟོན་པར་མ་གོ་བར། འགའ་ཞིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དང་འགའ་ཞིག་འཚང་རྒྱ་བའི་གེགས་སུ་བཟུང་ནས་བཟང་ངན་དང་རིགས་མི་རིགས་དང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་ཕྱེ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སློབ་དགོས་ལ་འདི་ལ་སློབ་
མི་དགོས་སོ་ཞེས་དོར་བྱར་བཟུང་ན་ཆོས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་ནི་ཕྲའོ། །འཇམ་དཔལ། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་ཤེས་ལ། ལ་ལ་ནི་ངན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་སྤོང་བའོ། །གང་ཆོས་སྤོང་བ་དེས་ཆོས་སྤངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་ལ་ངན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པའོ་འདི་ནི་མི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ། །འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་
ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་
པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་

བསླབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་སྤངས་ན་དེའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གང་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ནི། །མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་བཤིག་བྱེད་པས། །གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤོང་བྱེད་པའི། །སྡིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱད་འཕགས། །གང་གིས་གངྒཱའི་བྱེ་སྙེད་
ཀྱི། །དགྲ་བཅོམ་བསད་པར་གྱུར་པ་བས། །གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤོང་བྱེད་པའི། །སྡིག་

པ་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱད་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་ཆོས་སྤོང་འབྱུང་བ་ལ་སྒོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

23

མང་དུ་སྣང་ནའང་སྔར་བསྟན་པའི་སྒོ་འདི་ཆེ་ཤོས་སུ་སྣང་བས་འབད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྔར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་བཟློག་པར་འགྱུར་
བས་ཉེས་སྤྱོད་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའོ། །ངེས་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་དང་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་མང་དུ་བལྟས་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱ་ཞིང༌། ཆོས་སྤོང་གི་སྒོ་གཞན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྡུས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། ཉན་པའི་ཚུལ་དང༌། བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། མཇུག་ཏུ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་པ། ཉན་པའི་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐོས་པའི་ཚོམས་ལས། ཐོས་པས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཐོས་པས་སྡིག་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད། །ཐོས་
པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྤོང༌། །ཐོས་པས་མྱ་ངན་འདས་པ་འཐོབ། །ཅེས་དང༌། ཇི་ལྟར་ཁྱིམ་ནི་ལེགས་གཡོགས་པ། །མུན་པས་ཁེབས་པའི་ནང་ཞུགས་ན། །གཟུགས་རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །མིག་ལྡན་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་བ། །དེ་བཞིན་འདི་ན་རིགས་སྐྱེས་པའི། །མི་ནི་བློ་གྲོས་ལྡན་གྱུར་ཀྱང༌། །སྡིག་པ་དང་ནི་དགེ་བའི་
ཆོས། །མ་ཐོས་བར་དུ་ཤེས་མི་འགྱུར། །མིག་ལྡན་མར་མེ་ཡོད་པ་ཡིས། །གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་དགེ་དང་སྡིག་པའི་ཆོས། །ཐོས་པས་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་ཐོས་པས་ཡིད་ནི་དད་གྱུར་ནས། །ལེགས་པར་དགའ་ལ་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་གཏི་མུག་མེད་པར་འགྱུར། །རང་གི་ཤས་ཀྱང་དེ་ནི་ཉོ་བའི་རིགས། །ཐོས་པ་གཏི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

24

མུག་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཡིན། །རྐུན་པོ་ལ་སོགས་མི་འཁྱེར་ནོར་གྱི་མཆོག །ཀུན་ཏུ་
རྨོངས་པའི་དགྲ་འཇོམས་མཚོན་ཆ་ཡིན། །ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་སྟོན་པ་གྲོགས་ཀྱི་

མཆོག །ཕོངས་པར་གྱུར་ཀྱང་མི་འགྱུར་མཛའ་བོ་ཡིན། །གནོད་པ་མེད་པ་མྱ་ངན་
ནད་ཀྱི་སྨན། །ཉེས་པ་ཆེན་པོའི་དཔུང་འཇོམས་དཔུང་གི་མཆོག །གྲགས་དང་དཔལ་དང་གཏེར་གྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། །ཡ་རབས་རྣམས་དང་ཕྲད་ན་སྐྱེས་ཀྱི་

མཆོག །ཚོགས་ཀྱི་ནང་ན་མཁས་པ་མགུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། ཐོས་པའི་རྗེས་
འཇུག་བསྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད། །སྐྱེ་བའི་རྫོང་ལས་ཚེགས་ཆུང་ཐར་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་
བསྐྱེད་དོ། །གཞན་ཡང༌། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བརྒྱ་ལམ་ན་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བས་དཀོན་པའི་དོན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་འདུ་ཤེས་དང༌། འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཇེ་ཆེར་བསྐྱེད་པས་མིག་གི་འདུ་ཤེས་དང༌། ཤེས་
རབ་ཀྱི་མིག་བྱིན་པ་དེས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་དང༌། མཐར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང༌། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྔས་མཉན་དགོས་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་ནི་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་སེམས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། གཅིག་ཏུ་དད་ཅིང་གུས་པས་ཆོས་
མཉན་གྱི། །དེ་ལ་འཕྱ་ཞིང་སྐུར་བར་མི་བྱ་འོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

25

ནི། །སངས་རྒྱས་འདྲ་བར་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བར་བལྟས་ལ་སེངྒེའི་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་བཀུར་སྟི་དང་རྙེད་པས་
མཆོད་དེ་མ་གུས་པ་སྤང་ཞིང༌། བྱང་ས་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གནས་ལྔར་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་མཉན་ཏེ། ཁེངས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། དུས་སུ་ཉན་པ་དང་བཀུར་སྟི་བྱེད་པ་དང་སྲི་ཞུ་བྱེད་པ་དང་མི་ཁྲོ་བ་
དང་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་ཀླན་ཀ་མི་ཚོལ་བ་དྲུག་གིས་ཉན་པའོ། །ཁྱད་གསོད་ཀྱི་

ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པ་དང་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པའོ། །གནས་ལྔར་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་

རིགས་དམའ་བ་དང་བྱད་ངན་པ་དང་ཚིག་འབྲུ་ངན་པ་དང་ཚིག་རྩུབ་ཅིང་མི་སྙན་པར་སྨྲ་བས་འདི་ལ་མི་མཉན་ནོ་སྙམ་པ་འདོར་བའོ། །སྐྱེས་པའི་རབས་ལས་ཀྱང༌། རབ་ཏུ་དམའ་བའི་སྟན་ལ་འདུག །དུལ་བའི་དཔལ་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱེད། །དགའ་དང་ལྡན་པའི་མིག་གིས་བལྟ། །ཚིག་གི་བདུད་རྩི་འཐུང་བ་བཞིན། །གུས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་རྩེ་གཅིག་བཏུད། །རབ་ཏུ་དང་ལ་དྲི་མེད་ཡིད། །ནད་པས་སྨན་པའི་ཚིག་ཉན་བཞིན། །རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ཉོན་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཉན་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སྤང་བ། འདུ་ཤེས་དྲུག་
བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣོད་ཁ་སྦུབ་པ་དང༌། ཁ་གྱེན་དུ་བཟེད་ཀྱང་མི་གཙང་བ་དང༌། གཙང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཞབས་རྡོལ་ན། དེར་ལྷས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་ནང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང༌། སོང་ཡང་མི་གཙང་བས་སྦགས་པས་འཐུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང༌། མི་གཙང་བས་མ་བསླད་ཀྱང་ནང་དུ་མི་གནས་པར་ཟགས་ནས་འགྲོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

26

བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འཆད་པའི་གྲྭར་བསྡད་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྣ་ལེགས་པར་མི་གཏོད་པ་དང༌། གཏད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལོག་པར་བཟུང་བའམ་ཀུན་སློང་སྐྱོན་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྐྱོན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་ཉན་པའི་དུས་སུ་བཟུང་བའི་ཚིག་དང་དོན་རྣམས་བརྟན་པར་མ་བྱས་པར་བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པར་གྱུར་ན། ཆོས་ཐོས་པ་དགོས་པ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བས་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཏེ། དེ་གསུམ་
གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་ཅེས་ཚིག་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་ས་ནས། ཀུན་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་རྩེ་གཅིག་པ་དང་རྣ་བླགས་པ་དང་ཡིད་བཏུད་པ་དང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་

ནས་ཉན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
འདུ་ཤེས་དྲུག་བསྟེན་པ་ལ། རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། སྤྱོད་
འཇུག་ལས། ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ཡང༌། །སྨན་པའི་ངག་བཞིན་བྱ་དགོས་
ན། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱ་ཡི། །ནད་ཀྱིས་རྟག་བཏབ་སྨོས་ཅི་
དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུན་རིང་བ་གསོ་དཀའ་བ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པའི་ནད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པས་དུས་རྟག་ཏུ་ན་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེར་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། དོན་ལ་མི་ན་ན་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ་དུག་གསུམ་གྱི་གཅོང་ནད་ཆེན་པོས་ཐེབས་ནས་ནད་
ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་འོ་སྐོལ་གྱིས་ན་བར་ཡེ་མ་ཤེས་གསུང༌། ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་སྨན་
པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། དཔེར་ན། རླུང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཚབས་
པོ་ཆེས་བཏབ་པ་ན་སྨན་པ་མཁས་པ་འཚོལ། དེ་དང་ཕྲད་པ་ན་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

27

ཅི་ཟེར་ཉན་གུས་པས་བསྙེན་བཀུར་བ་ལྟར། ཆོས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་ལའང་དེ་ལྟར་འཚོལ་བ་དང་རྙེད་ནས་ཁུར་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་དུ་འཛིན་ཏེ་ཅི་གསུང་བསྒྲུབ་ཅིང་གུས་པས་བསྙེན་བཀུར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཚོལ་བ་ཡི། །བསམ་པ་དྲག་ལྡན་མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ངེས་བཅོམ་སྟེ། །ནད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་གསོ་ཕྱིར་སྨན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར། །གཡེལ་བ་མེད་
པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སྨན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། ནད་པས་སྨན་པས་སྦྱར་བའི་སྨན་ལ་
གཅེས་སྤྲས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལྟར། ཆོས་སྨྲ་བས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་གལ་པོ་ཆེར་མཐོང་ནས་འབད་པ་དུ་མས་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་ཅིང་བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆུད་འཛའ་བར་མི་བྱེད་པའོ། །
ནན་ཏན་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལ་ནད་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི། ནད་པས་སྨན་པས་སྦྱར་བའི་སྨན་མ་འཐུངས་ན་ནད་ཞི་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས་འཐུང་བ་ལྟར། ཆོས་སྨྲ་བས་བསྟན་པའི་གདམས་པ་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ན་ཆགས་སོགས་གཞོམ་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉམས་

ལེན་མེད་པར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསོག་པའི་ཚིག་ལྷུར་མི་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་མཛེ་ཅན་ལག་པ་དང་རྐང་པ་ཆད་པ་ལ་སྨན་ཐུན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་བསྟེན་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལྟར། འོ་སྐོལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་གཞི་ཚབས་
ཅན་གྱིས་ཐེབས་པ་ལ་གདམས་ངག་གི་དོན་ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་ཉམས་སུ་
བླངས་པས་མི་ཆོག་པས། ལམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

28

ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ཅིང་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་འབད་འཚལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཙནྡྲ་གཽ་མིས་བཤགས་བསྟོད་ལས། དེར་ཡང་རྒྱུན་དུ་སེམས་ནི་རྣམ་རྨོངས་ལ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་ནད་གཞི་སྟེན་བྱེད་ཅིང༌། །མཛེ་ཅན་རྐང་པ་ལག་པ་ཆད་པ་ལ། །ཐང་འགའ་སྨན་བསྟེན་པ་ཡིས་ཅི་བགྱིར་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་ཚིག་ཙམ་དུ་སོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་དོན་མི་བསྒྲུབ་པར་ཉན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། སྨན་པ་བཙལ་ནས་སྨན་མི་འཐུང་བར་སྨན་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་ལྷུར་བླངས་ན་ནད་པ་ནད་ལས་མི་ཐར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མི་དག་ན་ཞིང་ལུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། །ལོ་གྲངས་
མང་པོ་རེས་འགའ་མ་ཐར་བ། །དེ་ནི་ཡུན་རིང་ནད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པས། །ནད་
རྣམས་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྨན་པ་བཙལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ཡིས་བཙལ་བ་ཡིས། །སྨན་པ་མཁས་ཤིང་རིག་པ་དེ་རྙེད་དེ། །དེས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་
ནི། །སྨན་འདི་བཏང་བར་གྱིས་ཞེས་བྱིན་པ་དང༌། །སྨན་མང་བཟང་ཞིང་ཕངས་པ་དེ་
བླངས་ནས། །ན་བ་འཚོ་བར་འགྱུར་བའི་སྨན་མི་འཐུང༌། །སྨན་པས་མ་ལན་སྨན་
གྱིས་མ་ཉེས་ཏེ། །ནད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉེས་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་བྱུང་སྟེ། །སྟོབས་དང་བསམ་གཏན་དབང་པོ་ཀུན་རིག་ནས། །བསྒོམ་པ་ལ་ནི་མངོན་པར་བརྩོན་མི་བྱེད། །རིགས་པར་མི་བརྩོན་ག་ལ་མྱ་ངན་འདའ། །ཞེས་དང༌། ངས་ནི་རབ་ཏུ་བཟང་པོའི༌ཆོས་བཤད་ཀྱང༌། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡང་དག་མ་སྤྱད་
ན། །ནད་པ་སྨན་གྱི་རྐྱལ་པ་ཐོགས་པ་དག །བདག་གི་ནད་ནི་གསོ་བར་མི་ནུས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

29

བཞིན། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། ལུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྤྱད་པར་
བྱ། །ཚིག་ཙམ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ། །སྨན་དཔྱད་བཀླགས་པ་ཙམ་གྱིས་

ནི། །ནད་པ་དག་ལ་ཕན་འགྱུར་རམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ནན་ཏན་ལ་ནི་ནད་སེལ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ནན་ཏན་ནི། བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་པའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་ལག་

ལེན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ཐོས་དགོས་པ་དང་ཐོས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དགོས་པའང་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཐོས་པའི་དོན་ལ་ནུས་པ་དང་བསྟུན་པའི་ལག་ལེན་རེ་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། ཐོས་པའི་ཚོམས་ལས། གལ་ཏེ་ཐོས་པ་མང་གྱུར་ཀྱང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་མི་སྡོམ་ན། །དེ་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱིར་སྨད་ཅིང༌། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་ཕུན་སུམ་མིན། །གལ་ཏེ་ཐོས་པ་ཉུང་གྱུར་ཀྱང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྡོམ་བྱེད་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱིར་
བསྔགས་ཤིང༌། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་ཕུན་སུམ་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་མི་སྡོམ་པ། །དེ་ནི་གཉི་གའི་ཕྱིར་སྨད་ཅིང་། །དེ་ཡི་
བརྟུལ་ཞུགས་ཕུན་སུམ་མིན། །གང་ཞིག་མང་དུ་ཐོས་པ་དང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་
པར་སྡོམ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་གཉི་གའི་ཕྱིར་བསྔགས་ཤིང༌། །དེ་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་ཕུན་སུམ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལེགས་གསུངས་ཐོས་པ་སྙིང་པོར་ཤེས་པ་དང༌། །ཏིང་ངེ་
འཛིན་དག་སྙིང་པོར་ཤེས་གྱུར་ཀྱང༌། །གང་ཞིག་བག་མེད་བརླང་པོར་བྱེད་པ་
དེའི། །ཐོས་དང་ཤེས་པ་དོན་ཆེན་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་འཕགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་དགའ་ཞིང༌། །དེ་བཞིན་ལུས་དང་ངག་གིས་སྤྱོད་བྱེད་པ། །དེ་དག་བཟོད་ལྡན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

30

གྲོགས་དགའ་དབང་པོ་བསྡམས། །ཐོས་དང་ཤེས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འཐོབ། །ཅེས་དང༌། ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས་ཀྱང༌། བདག་ནི་སྒྲུབ་ཉམས་ད་ནི་ཅི་བྱ་ཞེས། །འཆི་བའི་དུས་ཚེ་བྱིས་པ་མྱ་ངན་བྱེད། །གཏིང་རྙེད་མ་གྱུར་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་འགྱུར། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །ཞེས་དང༌། གར་ལ་བལྟ་བའི་ཁྲོད་ན་འདུག་པ་ཞིག །དཔའ་བོ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་བཞིན། །བདག་ཉིད་ནན་ཏན་
ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །ཞེས་དང༌། བུ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྙིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག །ཤུན་པ་ཟོས་
པས་མིས་ནི་བུ་རམ་རོ། །ཞིམ་པོ་རྙེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྨྲ་བ་སྟེ། །རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྨྲ་ལ་དགའ་སྤངས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སོམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་གསུང་བ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྗེས་སུ་དྲན་ནས་གུས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིང་
དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་མཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་ན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་འཆད་པའམ་ཉན་པ་ན་རང་གི་རྒྱུད་ལོགས་སུ་བཞག །ཆོས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་དེས་ཅི་བཤད་ཀྱང་གནད་དུ་མི་འགྲོ་བས་རང་གི་རྒྱུད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དཔེར་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་ནག་ནོག་ལ་སོགས་པའི་
དྲི་མ་ཡོད་མེད་རྟོག་པར་འདོད་པ་ན་མེ་ལོང་ལ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དྲི་མ་སེལ་བ་ལྟར། རང་གི་སྤྱོད་པ་སྐྱོན་ཆགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཉན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་མེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

31

ལོང་དུ་འཆར་ལ། དེའི་ཚེ་བདག་གི་རྒྱུད་འདི་ལྟ་བུར་སོང་ངོ་ཞེས་ཡིད་ལ་གདུང་བ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ནས་སྐྱོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
སློབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་པའི་རབས་ལས། བདག་གི་སྤྱོད་པ་ངན་པའི་གཟུགས། །ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གསལ་མཐོང་ན། །ཡིད་ལ་གདུང་བ་རབ་སྐྱེས་
ཏེ། །བདག་ནི་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སུ་ཏ་སའི་བུས་རྒྱལ་སྲས་ཟླ་བ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཞུས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེའི་བསམ་པ་ཆོས་ཉན་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པར་མཁྱེན་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་རྒྱུ་ལ་
བསླབ་དགོས། དེ་ལ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ཆོས་ཐོས་པ་དགོས་པར་སྣང་བས་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད། ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་དྲན་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲོ་སིང་བ་བྱས་ནས་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་སྤོང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་མཉན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། ཆོས་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ། སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་པ། བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཇི་ལྟ་བུས་བཤད་པ། ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྙེད་བཀུར་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་མི་བལྟ་བར་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བ་ལས། བྱམས་པ། ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ནི་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་མི་འདོད་པར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། བློ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

32

བརྟན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། འདོད་ཆགས་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ཞེ་སྡང་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། གཏི་མུག་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། བདུད་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དེ་ལ་
བསྲུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ལྷ་རྣམས་དེ་ལ་གཟི་བྱིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། དེའི་མཛའ་བཤེས་
རྣམས་མི་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཚིག་བཙུན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེས་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། མཁས་པས་བསྔགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་
བར་འོས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་མདོ་སྡེ་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་སྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བརྟན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསླབ་བཏུས་འགྱུར་གསར་དུ་མོས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྒྱུར་ལ། འགྱུར་རྙིང་ཁ་ཅིག་ལས་བརྟུན་པ་
དང་ལྡན་པར་བསྒྱུར་རོ། །
སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུང་བ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདན་བཤམས་པ་སོགས་མཛད་པ་ལྟར། ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིའང་བཀུར་བའི་ཞིང་ཡིན་པས་ཆོས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཇི་ལྟ་བུས་བཤད་པ་ལ། བསམ་པ་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

33

པའི་འདུ་ཤེས་ལྔ་བཞག་སྟེ། རང་ལ་སྨན་པ་དང་ཆོས་ལ་སྨན་དང་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ནད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་
གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་འཁོར་ལ་བྱམས་པ་བསྒོམ། གཞན་མཐོ་བར་དོགས་པའི་ཕྲག་དོག་དང་ཕྱི་བཤོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་དང་ཡང་ཡང་འཆད་པས་ངལ་བའི་སྐྱོ་བ་དང་བདག་ཉིད་སྒྲོགས་ཤིང་གཞན་གྱི་སྐྱོན་གླེང་བ་དང་ཆོས་ལ་དཔེ་
མཁྱུད་བྱེད་པ་དང་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་བལྟ་བ་སྤངས་ཏེ། རང་དང་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ཉིད་བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། ཁྲུས་བྱས་ཤིང་གཙང་སྦྲ་དང་ལྡན་པས་གོས་གཙང་མ་བགོས་ཏེ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་

དང་སྟན་ལ་འཁོད་ནས། བདུད་ཚར་བཅད་པའི་སྔགས་ཁ་ཏོན་དུ་བཏོན་ན་དེའི་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་དུ་བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མི་འོང་ལ། འོངས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་ནུས་པར་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པས་སྔགས་དེ་གདོན་ལ། བཞིན་གྱི་མདངས་རབ་ཏུ་གསལ་བས་དོན་ངེས་པའི་ཡན་
ལག་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་དང་ལུང་དང་ལྡན་པར་བཤད་དེ། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལས། མཁས་དེ་རྟག་ཏུ་ཕྲག་དོག་མེད་པར་ནི། །སྣ་ཚོགས་དོན་ལྡན་སྙན་པའི་གཏམ་ཡང་སྟོན། །ལེ་ལོ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་རབ་སྤངས་ནས། །སྐྱོ་བ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་མི་བྱ། །མཁས་པས་མི་དགའ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས། །བྱམས་པའི་སྟོབས་ནི་འཁོར་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཉིན་མཚན་དུ་ཡང་ཆོས་མཆོག་རབ་ཏུ་བསྒོམ། །མཁས་པ་དེས་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཔེས། །འཁོར་རྣམས་མགུ་ཞིང་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

34

བཞིན་དགའ་བར་བྱེད། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཟས་དང་སྐོམ་དང་བཟའ་དང་བཅའ་བ་དང༌། །གོས་དང་མལ་ཆ་ཆོས་གོས་རྣམས་དང་ནི། །ན་བའི་གསོས་སྨན་དག་ཀྱང་མི་བསམ་སྟེ། །འཁོར་རྣམས་ལ་ནི་ཅི་ཡང་མི་བསླང་ངོ་། །གཞན་དུ་མཁས་པ་རྟག་ཏུ་བདག་ཉིད་དང༌། །སེམས་ཅན་འདི་དག་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཕན་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་གང་བསྟན་པ་དེ། །བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀུན་སྙམ་སེམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། འདུལ་བའི་མདོ་ལས། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསོལ་བ་མ་བཏབ་པར་མི་བཤད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ༌ཡང་སྣོད་བརྟག་པ་དང་སྣོད་དུ་ཤེས་ན་མ་གསོལ་བར་ཡང་བཤད་དུ་རུང་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཆེད་ཀྱི་

ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན། །རབ་རྒྱས་བདག་གིས་མ་བསླབས་ཞེས། །ཐོག་མར་ཚིག་དེ་བརྗོད་པར་བྱ། །ཁྱོད་ནི་ཤེས་ཤིང་མཁས་ཡིན་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ནི། །བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་ནུས་ཞེས། །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་
སྐད་བརྗོད་པར་བྱ། །འཕྲལ་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་ཡི། །སྣོད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བྱ། །གལ་ཏེ་སྣོད་ནི་ཤེས་གྱུར་ན། །གསོལ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། འདུག་པ་ལ་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་པར་རོ། །ཉལ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་པར་རོ། །སྟན་མཐོན་པོ་ལ་འདུག་པ་ལ་སྟན་དམའ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་མི་བཤད་པར་རོ། །ངན་པ་དང་བཟང་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མདུན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱི་ནས་འགྲོ་ཞིང་མི་བཤད་པར་རོ། །ལམ་ནས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

35

འགྲོ་བ་ལ་ལམ་གྱི་འགྲམ་ནས་འགྲོ་ཞིང་མི་བཤད་པར་རོ། །མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དང་
བརྫེས་པ་དང༌གཟར་བ་དང་གཉའ་གོང་དུ་བསྣོལ་བ་དང་ལྟག་པར་བསྣོལ་བ་ལ་མི་བྱའོ། །མགོ་དོ་ཀེར་ཅན་དང་ཞྭ་གྱོན་པ་དང་ཅོད་པན་ཅན་དང་ཕྲེང་བ་ཅན་དང་དཀྲིས་པ་ལ་མི་བཤད་པར་རོ། །གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ཞོན་པ་དང་ཁྱོགས་དང་བཞོན་པའི་སྟེང་ན་འདུག་པ་དང་མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་པ་ལ་མི་བཤད་དོ། །ལག་ན་འཁར་བ་དང་གདུགས་དང་མཚོན་དང་རལ་གྲི་དང་དགྲ་ཆ་ཐོགས་པ་དང་གོ་ཆ་གྱོན་པ་ལ་མི་བཤད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ནི་བཤད་དུ་རུང་སྟེ་མི་ན་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །
མཇུག་ཏུ་ཐུན་མོང་དུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བཤད་པ་དང་མཉན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྨོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྔོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བཤད་ཅིང་ཉན་ན་ཐུན་རེ་ཙམ་
ལའང་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོད་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་ལ། ཆོས་ཉན་བཤད་གནད་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ༌མ་གུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྔར་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདག་ཅིང༌། གསར་དུ་གསོག་
པ་རྣམས་ཀྱང་འཕྲོ་འཆད་པ་དང༌། འཆད་པ་དང་ཉན་པའི་ཚུལ་གནད་དུ་སོང་བས་བཤད་པའི་གདམས་ངག་གིས་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་འགྱུར་བར་གཟིགས་ནས། སྤྱིར་ན་དམ་པ་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ནན་ཏན་མཛད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་གདམས་ངག་འདིའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ནན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནི་གདམས་པ་ཆེན་པོར་སྣང་སྟེ་འདི་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་ཅིང་བློ་སྣ་མ་འགྱུར་བས་ཆོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

36

ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ལྷ་བདུད་དུ་བབ་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཆེས་མང་བར་སྣང་ངོ་། །དེ་བས་ན་ཚེས་གཅིག་ནས་འཕྱུགས་ན་བཅོ་ལྔའི་བར་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན་པས། ཉན་པ་དང་བཤད་པ་ལམ་དུ་གཏོང་ཚུལ་འདི་ལ་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་ནས་འཆད་པ་དང་ཉན་

པ་བྱུང་རེས་ཀྱིས་མ་མཐའ་རེ་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། གདམས་པ་སྟོན་པའི་སྔོན་འགྲོའི་
མཆོག་ནི་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་གཅེས་གཅེས་རྣམས་བསྡུས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གདམས་པའི་སྔོན་འགྲོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
༈ བཞི་པ་གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་ཇི་ལྟར་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།
ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང༌། བསྟེན་ནས་བློ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་སྤྲོས་ཏེ་བཤད་པ་དང༌། སྐྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྙིང་པོ་ངེས་པར་བསྡུ་བ་
ལས། རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟེན་བྱས་ལ། །ཞེས་དང༌། པོ་ཏོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་དོལ་པས་བསྒྲིགས་པ་ལས་ཀྱང༌། མན་ངག་

ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་འགོ་ནི། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མི་བཏང་བ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སློབ་མ་ལ་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱོན་སྣ་གཅིག་འགྲིབ་པ་ཡན་ཆད་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནི་དམ་པའི་བཤེས་ཡིན་
པས་ཐོག་མར་དེ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གལ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

37

དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ས་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གཟུངས་དང་། སྤོབས་པ་དང་། བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། བླ་མ་ལ་རག་
ལས། བླ་མ་རྩ་བར་གྱུར། བླ་མ་ལས་བྱུང་། བླ་མ་སྐྱེ་གནས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར། བླ་མས་བསྐྱེད། བླ་མས་སྤེལ། བླ་མ་ལ་བརྟེན། བླ་མ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བླ་མ་ལས་གལ་ཆེ་བ་མེད་དེ། ཚེ་འདིའི་བྱ་བ་བལྟས་ནས་བྱས་པས་ཆོག་པ་ལ༌ཡང་སློབ་མཁན་མེད་པར་མི་འོང་ན་ངན་སོང་ནས་འོངས་མ་ཐག་པ་འགྲོ་མ་མྱོང་བའི་སར་འགྲོ་བ་ལ་བླ་མ་མེད་པར་ག་ན་འོང་གསུང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་དྲུག །བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱི་མཚན་ཉིད། སྟེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད། དེས་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ། བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང༌། འདིར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་
གྱིས་ཁྲིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཁྲིད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཞིག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བརྩོན་བཅས་ལུང་གིས་ཕྱུག །དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་སྨྲ་མཁས་ལྡན། །བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་སྐྱོ་བ་སྤངས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་བཤེས་གཉེན་ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་སློབ་མས་བསྟེན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

38

རང་མ་དུལ་བས་གཞན་འདུལ་བ་གནས་མེད་པར་གསུངས་པས་གཞན་འདུལ་བའི་བླ་མ་དེས་ཐོག་མར་རང་གི་རྒྱུད་བཏུལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་བཏུལ་བ་ཞིག་དགོས་སྙམ་ན། གང་བྱུང་བྱུང་གི་སྒྲུབ་པ་བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མིང་བཏགས་པ་རེ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་མི་ཕན་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུད་འདུལ་ལུགས་ཤིག་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་དུལ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དུལ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་

སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། རྟག་ཏུ་འབད་པས་བདའ་བ་ཡི། །སེམས་རྟ་ཁ་བླན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་རྣོན་བརྒྱ་པ་ཡི། །སྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཞེས་པ་དང༌། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། གདུལ་བྱ་མ་ཐུལ་བ་ཡི་སྲབ་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟ་དམུ་རྒོད་འདུལ་སྦྱོང་མཁན་གྱིས་སྲབ་བཟང་པོས་འདུལ་བ་ལྟར། དབང་
པོ་ལོག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྟ་དམུ་རྒོད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་ན་ཚར་གཅོད་ཅིང༌། འབད་པ་དུ་མས་བྱ་བར་འོས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསླབས་པས་སེམས་ཀྱི་རྟ་དུལ་བར་བྱས་པའོ། །
ཞི་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་འཇུག་ལྡོག་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་པས་སེམས་ནང་དུ་ཞི་བར་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་བསླབ་པ་སྐྱེས་པའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི། སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྐྱེས་
པའོ། །དེ་ལྟར་བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་དུལ་བར་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཙམ་དང་ལྡན་པས་མི་ཆོག་གི །ལུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་ལྡན་དགོས་པས་ལུང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

39

གིས་ཕྱུག་ཅེས་པ་ནི། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་བླ་མ་བྱ་བ་བཤད་པ་ན་
འབྱམས་ཀླས་པར་གོ་བ་སྐྱེད་ལ་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ན་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལ་གང་ཕན་དང་ཐད་ཀར་དོན་དུ་གང་འགྱུར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་ངོ་། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། དེ་མེད་ནའང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྟོགས་
པས་ཀྱང་འགྲུབ་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་དང་ལྡན་ཡང་སློབ་མ་ལས་དམན་པ་དང་མཉམ་པས་མི་ཆོག་པས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་

ཚོམས་ལས། དམན་པ་བསྟེན་པས་མི་དག་ཉམས་འགྱུར་ཞིང༌། །ཐད་ཀར་བབ་པ་བསྟེན་པས་སོ་ན་གནས། །གཙོ་བོ་བསྟེན་པས་དམ་པ་ཐོབ་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་བདག་པས་གཙོར་གྱུར་བསྟེན་པར་བྱ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། །ཤེས་རབ་
ཆེས་མཆོག་ལྡན་པ་ཡི། །གཙོ་བོ་གང་ཡིན་དེ་བསྟེན་ན། །གཙོ་བོ་བས་ཀྱང་ཆེས་གཙོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕུ་ཆུང་བས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
གསན་ཙ་ན་དེ་ལ་ནི་ང་ཡར་བལྟ་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང༌། མཐའ་བཞིའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་རྭ་སྒྲེང་བའི་རྒད་པོ་དེ་རྣམས་ལ་མིག་རྟེན་བྱེད་གསུང་བ་ལྟར། ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ལ་མིག་ཡར་བལྟ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་དྲུག་པོ་དེ་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །
ལྷག་མ་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུ་ཞིང༌། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

40

ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་ལ་ལམ་མ་ནོར་བར་བསྟན་ནས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྡིག་པ་ཆུས་འཁྲུ་བ་སོགས་བྱར་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་བཞི་
ལས། སྨྲ་མཁས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་གདུལ་བྱའི་བློ་ལ་སྐྱེལ་བ་ལ་གཟོ་བའོ། །བརྩེ་བ་ནི། ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་དག་པ་སྟེ་རྙེད་བཀུར་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་སྟོན་པའོ། །པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་སྤྱན་སྔ་ལ། ལི་མོའི་བུ། ཅི་ཙམ་པའི་ཆོས་བཤད་ཅིག་བྱས་ཏེ་ལེགས་སོ་གཅིག་ཀྱང་བདག་གིར་བྱེད་མ་མྱོང༌། འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པ་མིན་པ་མེད་གསུང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པར་གདའ། བརྩོན་བཅས་ནི། གཞན་གྱི་དོན་ལ་
སྤྲོ་བ་བརྟན་པའོ། །སྐྱོ་བ་སྤངས་པ་ནི། ཡང་ཡང་འཆད་པས་མི་ངལ་བ་སྟེ་འཆད་པའི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའོ། །པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། བསླབ་པ་གསུམ་དང་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་
དང་སྙིང་བརྩེ་བ་ལྔ་གཙོ་བོ་ཡིན། ངེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞང་བཙུན་ཀུན་ལ་མང་དུ་ཐོས་
པའང་མེད་སྐྱོ་བ་བཟོད་པའང་མེད་པས་གླ་བོ་དྲིན་དུ་གཅགས་པ་རེ་བྱེད་པའང་མེད་དེ་སྔ་མ་ལྔ་ཡོད་པས་དྲུང་ན་སུ་ཡོད་པ་ལ་ཕན། གཉན་སྟོན་ལ་སྨྲ་མཁས་པ་ཡེ་མེད་ཡོན་བཤད་རེ་བྱེད་པའང་འདི་ཀུན་གྱིས་ད་རེས་མི་གོ་སྙམ་པ་ལས་མི་ཤེས་ཏེ་ལྔ་པོ་
ཡོད་པས་སུ་ཉེ་བ་ལ་ཕན་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་བསླབ་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་མེད་པར་དེ་དག་གི་བསྔགས་པའམ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་རང་གི་འཚོ་བ་བསྒྲུབ་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་མི་འོས་ཏེ། ཙན་དན་གྱི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པས་འཚོ་བ་
བསྒྲུབ་པ་ལ་ཙན་དན་དོན་དུ་གཉེར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ལ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

41

སྨྲས་པ་ན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བར། དོན་མེད་པར་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཕྱི་མའི་དུས་ལ་དགེ་སློང་ནི། །སྡོམ་པ་མེད་པ་མང་པོ་དག །མང་དུ་ཐོས་པ་དག་འདོད་འགྱུར། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྔགས་པ་བརྗོད་
བྱེད་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད། །ཅེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་
གྲོལ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་དག །ཙནྡན་དག་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། །སྤོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་ཞེས། །ཙན་དན་དག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད། །དེ་
ནས་མི་གཞན་ལ་ལ་ཡིས། །དེ་ལྟར་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་ཡི། །ཙན་དན་ཅུང་ཟད་བསྲེལ་ཏམ་ཞེས། །སྐྱེས་བུ་ལ་ལས་དེ་དྲིས་ན། །སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་སླར་སྨྲས་པ། །གང་གིས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །སྤོས་ཀྱི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དེ། །སྤོས་དེ་ང་ལ་མེད་
ཅེས་སྨྲ། །དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་མི་བརྩོན་པ། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྔགས་པས་འཚོ་བ་དག །ཕྱི་མའི་དུས་ན་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད། །ཅེས་ལྷག་
མ་གསུམ་ལ༌ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པའི་བླ་མ་ནི་གཏན་གྱི་འདུན་མའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། བླ་མ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་
ལྡན་པ་འཚོལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང༌། སློབ་མ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ། །དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཚང་བར་རྙེད་པ་དཀའ་བས་དེ་ལྟར་མ་རྙེད་
ན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་འཁོར་ལོ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ་ནི། །རྟ་དང་ལྡན་ཡང་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བསྒྲུབ་པ་ཡི་ནི་གྲོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

42

མེད་ན། །ལུས་ཅན་དངོས་གྲུབ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བློ་ལྡན་གཟུགས་བཟང་གཙང་སྦྲ་ཆེ། །རིགས་ནི་བཙུན་ཞིང་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་དང༌། །སྤོབས་པ་ཆེ་ཞིང་དཔའ་ལ་དབང་པོ་དུལ། །སྙན་པར་སྨྲ་ཞིང་སྦྱིན་ཕོད་སྙིང་རྗེ་ཅན། །བཀྲེས་དང་
སྐོམ་དང་ཉོན་མོངས་བཟོད་པ་དང༌། །བྲམ་ཟེ་དང་ནི་ལྷ་གཞན་མཆོད་མི་བྱེད། །བསྒྲིན་

ཅིང་གཟོ་ལ་བྱས་པ་གཟོ་བ་དང༌། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་གྲོགས་པོ་ཡིན། །དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་ལྡན་པ་དག །རྩོད་པའི་དུས་ན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ན། །ཡོན་ཏན་ཕྱེད་དམ་བཞི་ཆ་བརྒྱད་ཆ་ཅན། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྔགས་པའི་གྲོགས་པོར་བསྟེན། །ཞེས་གྲོགས་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གསུངས་པའི་བརྒྱད་ཆ་ལ་མ་མཐར་གསུངས་ལ། དེ་བླ་མ་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་གསུང་བར་པོ་ཏོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་དོལ་པས་བསྒྲིགས་པ་ལས་བཤད་པས། མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཚང་བ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་སླ་ཅི་རིགས་པར་བསྡེབས་པའི་
བརྒྱད་ཆ་དང་ལྡན་པ་ལ་མ་མཐར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་སྟེན་བྱེད་སློབ་མ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི། །ཉན་པོ་སྣོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །སྨྲ་པོ་ཡོན་ཏན་རྣམ་གཞན་དུ། །མི་འགྱུར་ཉན་པ་པོ་ལའང་མིན། །ཞེས་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཉན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བ་དང་དེ་གསུམ་ཚང་ན་ཆོས་སྨྲ་བ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོན་ཏན་དུ་སྣང་གི་སྐྱོན་དུ་སྣང་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད་ཉན་པ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་སྣང་གི་སྐྱོན་དུ་མི་སྣང་བར་གསུངས་ཏེ། སྣོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དེ་དག་མ་ཚང་ན་ཆོས་སྨྲ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

43

སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཛུད་ལ། འཆད་པ་པོའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་ཞིག་རྙེད་ཀྱང་དེ་ལ་དེར་ངོ་ཤེས་པ་དཀའ་བས་དེར་ཤེས་ནས་བསྟེན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཚང་དགོས་སོ། །དེ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནི། ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཡོད་ན་དེས་བསྒྲིབས་ནས་ཡོན་ཏན་མི་མཐོང་བས་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་དོན་མི་རྙེད་དེ།
དབུ་མའི་སྙིང་པོ་ལས། ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བས་སེམས་གདུངས་པས། །ཞི་བ་ནམ་
ཡང་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱོགས་ལྷུང་ནི། རང་གི་ལུགས་
ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞེ་སྡང་བའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་
ལ་བརྟགས་ནས་དོར་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། རང་གི་འདོད་པ་བཏང་སྟེ་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་

གུས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྙམ་ན་གཟུ་
བོར་གནས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་ཉེས་བཤད་ལམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློའི་མཐུ་མེད་ན་སྣོད་དུ་མི་རུང་བས་དེ་གཉིས་གོ་བའི་བློ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། དེས་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱོགས་དོར་ནས་སྙིང་པོ་ལེན་
ནོ། །དེ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྙམ་ན། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རི་མོའི་ཆོས་ཉན་
ལྟར་མི་རྩོམ་ན་སྣོད་དུ་མི་རུང་བས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དགོས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པ་དང་ཡིད་གཏོད་པ་གཉིས་བསྣན་ནས་ལྔར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ། ཉན་པའི་ཚེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

44

ཡིད་ལེགས་པར་གཏོད་པ། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་འཇོག་པ། ཉེས་བཤད་དོར་ནས་ལེགས་བཤད་འཛིན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེའི་མཐུན་རྐྱེན་ནི་བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། འགལ་རྐྱེན་འདོར་བ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའོ། །བླ་མས་བཀྲིར་རུང་བའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཚང་མ་ཚང་བརྟགས་ལ་ཚང་ན་དགའ་བ་བསྒོམ། མ་ཚང་ན་ཕྱི་མ་ཚུན་ཆོད་དུ་ཚང་བའི་རྒྱུ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་པས་རྟེན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་
ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་ན་རྟོག་དཔྱོད་མི་འཇུག་པས་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་དེས་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྣོད་དང་ལྡན་པ་དེས་བླ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ནོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་
དང་གསང་ཕུ་བ་གཉིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་མི་མཐུན་ཏེ། གསང་ཕུ་བ་བླ་མ་མང་སྟེ་བཤད་ཚད་ལ་ཉན་པས་ཁམས་ནས་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་དགེ་བསྙེན་ཞིག་ཆོས་བཤད་ཀྱིན་འདུག་པ་ལའང་མཉན་པས། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཉན་པ་སྟངས་ཞན་
བྱས་པས་ཁྱེད་རྣམས་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ང་ལ་ཕན་པ་གཉིས་བྱུང་གསུང་སྐད། དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་བླ་མ་ཉུང་སྟེ་ལྔ་ལས་མེད་པ་ལ་པོ་ཏོ་བ་དང་སྒོམ་པ་རིན་ཆེན་བླ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གང་ལེགས་བཀའ་བགྲོས་པ་ལ། བློ་མ་སྦྱངས་པས་སྐྱོན་
མཐོང་ཞིང་མ་དད་པ་སྐྱེ་བའི་རིང་ལ་དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ལུགས་དེ་ལེགས་པར་ཁ་འཆམ་པས་དེ་ལྟར་བྱ་གསུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྣང་བས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་བཀའ་དྲིན་མནོས་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

45

གདམས་ངག་གིས་བློ་ལེགས་པར་འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་
ཚུལ་ལ་གཉིས། བསམ་པས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང༌། སྦྱོར་བས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་པའི་བསམ་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་རྩ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ་དང༌། བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་གུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་སེམས་དགུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བར་གསུངས་པ་ནི་བསྟེན་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་
བསྡུ་ན་བཞི་ལས། རང་དབང་དོར་ནས་རང་ཉིད་བླ་མའི་དབང་དུ་གཏོང་བ་ནི། བུ་མཛངས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ། བུ་མཛངས་པ་དེ་བྱ་བ་ལ་རང་དབང་དུ་མི་འཇུག་གི་ཕའི་ངོར་བལྟ་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ངག་བཞིན་བྱེད་པ་ལྟར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ངོར་བལྟ་བའོ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལས་ཀྱང༌། དེས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ཉམས་དོར་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེའི་བློ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཀྱི་སུ་རུང་རུང་ལ་སྣ་ཤ་སྦྱིན་དུ་མི་བཏུབ་གསུང་ངོ་། །མཛའ་བ་
དེ༌སུས་ཀྱང་མི་ཕྱེད་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ། བདུད་དང་སྡིག་གྲོགས་སོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའོ། །མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མཛའ་བ་མི་རྟག་པ་དང་
ངོ་མི་རྟག་པ་སྤང་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་སོ། །བླ་མའི་བྱ་བའི་ཁུར་ཐམས་ཅད་འཁུར་བ་ནི། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ། ཁུར་ཐམས་ཅད་བསྐུར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བའོ། །པོ་ཏོ་བས་སྤྱན་སྔའི་གྲྭ་པ་རྣམས་ལ། ཁྱེད་ངའི་དགེ་བཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ཕྲད་ནས་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །ད་ཁུར་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

46

མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བར་གྱིས་ཤིག་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །
ཁུར་འཁུར་བ་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་དྲུག་ལས། ཁོར་ཡུག་གི་རི༌ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཅི་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྒུལ་བའོ། །སྤྱན་སྔ་བ་རུག་པ་ན་བཞུགས་ཙ་ན། སྒོམ་པ་ཡོན་ཏན་འབར་གྲང་བ་ཆེས་པས་ཁམས་ཞན་ནས་ཇོ་བོ་གཞོན་ནུ་གྲགས་ལ་འགྲོ་འདུག་གི་གྲོས་ཞུས་པས། གནས་མལ་བདེ་བ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་བསྡད་པའང་ཅི་ཙམ་ཞིག་བྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཤེས་
གཉེན་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆོས་ཉན་པ་ད་རེས་ལས་མ་མྱོང་བ་ཡིན་པས་ཅོག་གེ་སྡོད་ཅིག༌གསུང་པ་ལྟར་རོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་བྲན་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། ངན་ལས་ཐམས་ཅད་
ཉམས་སུ་བླང་བ་ལ༌ཡང་ཡི་མི་འཕྲིག་པར་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། གཙང་དུ་ལོ་པཎ་ཀུན་ལ་
གནས་རྫབ་གསེབ་ཅིག་བྱུང་བས་སྟོན་པས་ན་བཟའ་ཐམས་ཅད་གསིལ་ནས་རྫབ་རྣམས་ཕྱགས་ཏེ་ག༌ནས་བྱུང་ཆ་མེད་པར་ས་དཀར་སྐམ་པོས་གཡོགས། ཇོ་བོའི་མདུན་ན་མཎྜལ་ཞིག་ཀྱང་གྲུབ་འདུག་པས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཨ་རེ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱ་གར་ན༌ཡང་ཡོད་གསུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱག་བདར་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤོང་ཞིང་རང་བླ་མ་ལས་དམའ་བར་འཛིན་པའོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ང་རྒྱལ་གྱི་སྒང་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆུ་མི་
འབྱུང་གསུང་བ་དང༌། སྤྱན་སྔའི་ཞལ་ནས། སོས་ཀྱི་དུས་ན་རིའི་རྩེ་མོ་གང་མཐོ་བ་
ནས་སྔོ་ཕྱུར་གྱིས་འོང་བར་འདུག་གམ་གཤོང་བུ་གང་དམའ་བ་ནས་འོང་ལྟོས་
གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཐེག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། བླ་མའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་ཁུར་ལྕི་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའོ། །ཁྱི་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། བླ་མས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

47

བརྙས་ཤིང་གཤེ་ཡང་དེ་ལ་མི་ཁྲོ་བ་སྟེ། དགེ་བཤེས་ལྷ་བཟོ་ལ་སྟོད་ལུངས་པས་མཇལ་རེས་ཀྱིས་བཀའ་བབ་འབྱོན་པ་ལ། ལྷ་བཟོའི་སློབ་མ་ཉག་མོ་པས་སློབ་དཔོན་
འདི་འོ་སྐོལ་དཔོན་སློབ་ལ་སྡང་བ་ཞིག་འདུག་བྱས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའ་བཀྱོན་དུ་
གོའམ། ཁོ་བོ་ལ་འདིས་འདི་ལྟ་བུ་རེ་མཛད་རེས་ཀྱིས་ཧེ་རུ་ཀས་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པ་འདྲ་རེ་འོང་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་ཆོས་སྨྲ་བ་དག་ཆོས་འདོད་པ་དག་ལ་བརྙས་ཤིང་མི་སེམས་པ་ལྟར་ན༌ཡང་དེ་ལ་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཕྱིར་བསྡོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྷག་པར་ཡང་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་གུས་ཤིང་མི་སྐྱོ་བས་དེའི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བར་གསུངས་སོ། །གྲུ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། བླ་མའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ཙམ་ཞུགས་ཀྱང་འགྲོ་ཞིང་འོང་བས་མི་སྐྱོ་བའོ། །
གཉིས་པ་རྩ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། དད་པ་སྔོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྲུང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཆུ་བོ་རྣམས་ལས་སྒྲོལ། །དད་པ་བདེ་ལེགས་གྲོང་ཁྱེར་མཚོན་བྱེད་ཡིན། །དད་པ་རྙོག་པ་མེད་ཅིང་སེམས་དང་བྱེད། །ང་རྒྱལ་སྤོང་ཞིང་གུས་པའི་རྩ་བ་ཡིན། །དད་པ་ནོར་དང་གཏེར་དང་རྐང་པའི་མཆོག །ལག་པ་བཞིན་དུ་དགེ་སྡུད་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། ཆོས་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་གིས་འདྲེན་པ་ངེས་འབྱུང་ལ། །དད་པ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་བློ་དང་ལྡན་པའི་མིས། །དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བསྟེན། །མ་དད་པ་ཡི་མི་དག་ལ། །དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལ། །མྱུ་གུ་སྔོན་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

48

གསུངས་སོ། །ཇོ་བོ་ལ། སྟོན་པས་བོད་ལ་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྙེས་པ་མི་བདོག་ཞུས་པས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་

ཡོན་ཏན་ཆེ་སྐྱེས་ཆུང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་བླ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱེད་བོད་བླ་མ་ལ་ཐ་མལ་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད་ག་ན་སྐྱེ་གསུང་བ་དང༌། ཇོ་བོ་ལ། ཨ་ཏི་ཤ་གདམས་ངག་ཞུ་ཞེས་སྐད་ཆེན་པོས་ཞུས་པ་ན། ཧེ་ཧེ་ཁོ་བོ་ལ་རྣ་བ་ཏ་བཟང་པོ་བཟང་པོ་བདོག་སྟེ་མན་ངག་བྱ་བ་དད་པ་ཡིན་དད་པ་དད་པ་གསུང་བ་ལྟར་དད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་དང་བདེན་བཞི་ལ་དད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་བླ་མ་ལ་དད་པའོ། །དེ་ཡང་བླ་མ་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བལྟ་བ་ནི། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱུད་ལས། གསང་བ་བའི་བདག་པོ། སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུའོ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་དེ་ལྟ་ན། །རྟག་ཏུ་དགེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཕན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུའང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང༌། འདུལ་བ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡོད་དོ། །
དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ན་དེ་ལ་སྐྱོན་རྟོག་པའི་བློ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་སེམས་པའི་བློ་འབྱུང་བ་ལྟར། བླ་མ་ལའང་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་སྐྱོན་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོར་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྟོག་པའི་བློ་སྦྱོང་བའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་དེ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གཟུང༌། །སྐྱོན་ནི་ནམ་ཡང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

49

གཟུང་མི་བྱ། །ཡོན་ཏན་བཟུང་ན་དངོས་གྲུབ་འཐོབ། །སྐྱོན་རྣམས་བཟུང་ན་དངོས་མི་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བླ་མ་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ངོས་ནས་བརྟགས་ན་རང་ལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གེགས་
སུ་འགྱུར་ལ། སྐྱོན་ཤས་ཆེ་བ་ལ༌ཡང་སྐྱོན་གྱི་ངོས་ནས་མ་བརྟགས་པར་ཡོན་ཏན་
གྱི་ངོས་ནས་དད་པ་སྦྱངས་ན་རང་ལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བླ་མ་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ངོས་ནས་རྟོག་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ལ་སྤོང་སེམས་མང་དུ་བྱས་ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བག་མེད་པའམ་ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱོན་རྟོག་པ་བྱུང་བའི་ཚེ་ནའང་
བཤགས་བསྡམ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་མཐུ་ཆུང་ངུར་

འགྱུར་རོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་མང་དུ་ཐོས་པའམ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བློས་དེའི་ཕྱོགས་བཟུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པ་ན་སྐྱོན་ཐན་ཐུན་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་བློས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་
འཛིན་པས་དད་པ་ལ་གེགས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན། རང་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་སྐྱོན་མཐོང་བའི་བློ་ཤུགས་དྲག་པས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་བློ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང༌། ཡང་རང་ལ་སྐྱོན་མང་པོ་མཐོང་ཡང་རང་གི་
ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མཐོང་བའི་བློ་ཤུགས་དྲག་ན་དེས་སྐྱོན་མཐོང་བའི་བློ་ཟིལ་གྱིས་

གནོན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བ་དབུ་མ་འཛིན་ཅིང་གསེར་གླིང་པ་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་འཛིན་པས་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྙེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

50

པས་གསེར་གླིང་པ་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་སེམས་ཤིང་སྐྱོན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟག་མི་ཉན་པ་ནི། ཚུལ་
འཆལ་སོགས་ཡིན་ཡང་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། བླ་མ་བསྟེན་ན་དགེ་བ་འཕེལ་ཞིང་
མི་དགེ་བ་འགྲིབ་པར་རྟོགས་པས་མཁན་པོ་ཐོས་པ་ཆེ་བའམ་ཆུང་བའམ་ཤེས་པའམ་མི་ཤེས་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལའང་སྟོན་
པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལྟར་མཁན་པོ་ལའང་དད་པ་དང་དགའ་བར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ཞེ་ས་དང་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་མ་རྫོགས་པ་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཉོན་
མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་ནི་སྤོང་བར་འགྱུར་སྙམ་སྟེ་དགའ་བ་དང་རངས་པ་འཐོབ་ཅིང་། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་དང༌། དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཁྱིམ་བདག །གལ་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུང་ནོད་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་གསོག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སུ་ལས་མཉན་ཏམ་ལུང་མནོས་སམ་བླངས་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་དེས་ཆོས་ཀྱིས་གུས་པར་བྱའོ། །མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་

ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེ་བསྟན་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་
གཡོ་མེད་པར་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིམ་གྲོ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

51

བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཀྱང༌། ཁྱིམ་བདག །ད་དུང་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་དཔོན་དུ་གུས་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་གུས་པས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི། ཆོས་བཅུ་པ་ལས། བདག་ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་བར་འཁྱམས་པ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། བདག་ཡུན་རིང་དུ་གཏི་མུག་གིས་བསྒྲིབས་ཤིང་གཉིད་ལོག་པའི་སད་བྱེད་དང་། བདག་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་
བྱིང་བའི་འབྱིན་བྱེད་དང་། བདག་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལམ་བཟང་པོ་སྟོན་བྱེད་དང༌། བདག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་འགྲོལ་བྱེད་དང་། བདག་ཡུན་
རིང་པོར་ནད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སྨན་པ་དང་། བདག་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
མེས་ཀུན་ཏུ་འབར་བ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆར་སྤྲིན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་
དང༌། སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང༌། གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ལམ་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྟོན་པའོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པས་འདོམས་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལམ་སྟོན་པའོ། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེལ་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའོ། །དུས་
གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་སྟོན་པའོ། །འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་
པའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བདག་གི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་ངུ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོར་སྦྱར་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

52

མདུན་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་ངག་ཏུ་ཚིག་དེ་རྣམས་
བརྗོད་ཅིང་ཡིད་ལ་དེ་དག་གི་དོན་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དྲན་པར་བྱའོ། །མདོ་སྔ་མ་ལའང་ཚིག་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །གཞན་ཡང་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་དགེ་བཤེས་ཆོས་སྨྲ་བ། །ཆོས་ཀུན་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྟོན་བྱེད་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ལམ་ཡོངས་སྟོན་པ། །ཡིན་ཞེས་སེམས་གཅིག་བསམས་ནས་འདིར་འོངས་སོ། །འདི་དག་བསྐྱེད་པས་བདག་གི་མ་ལྟ་བུ། །ཡོན་ཏན་འོ་མ་ལྡུད་པས་མ་མ་འདྲ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡིན། །དགེ་བཤེས་འདི་དག་གནོད་པ་རྣམ་པར་ཟློག །རྒ་ཤི་ཐར་བྱེད་སྨན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བདུད་རྩིའི་ཆར་འབེབས་ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་འདྲ། །ཟླ་ཉ་ལྟ་བུར་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱས། །ཞི་བའི་ཕྱོགས་སྟོན་ཉི་མ་
གསལ་བ་འདྲ། །དགྲ་དང་གྲོགས་ལ་རི་བོ་འདྲ་བ་སྟེ། །རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་མི་འཁྲུགས་སེམས་དང་ལྡན། །ཡོངས་སུ་སྐྱོང་དང་མཉན་པ་འདྲ་བ་ཞེས། །དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱིས་

ནོར་བཟང་འདིར་འོངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་གི་བློ་སྐྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་སྲས་པོ་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །འདི་དག་བདག་བཤེས་སངས་རྒྱས་བསྔགས་པ་ཞེས། །དེ་ལྟར་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདིར་འོངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོབ་པས་
དཔའ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེད་དཔོན་མགོན་དང་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། །འདི་དག་བདག་ལ་བདེ་སྟོབ་མིག་ཡིན་ཞེས། །དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བཤེས་བསྙེན་བཀུར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱ་

སྟེ། ནོར་བཟང་ནི་རང་ལ་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་སྦྱོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ནི། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། འདིར་མང་སྨོས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

53

ཅི་ཞིག་དགོས། །བླ་མ་དགྱེས་བྱེད་གང་ཡིན་བྱ། །མི་མཉེས་བྱེད་ཀུན་སྤང་བ་ནི། །དེ་དང་དེ་ལ་འབད་དེ་བརྟག །དངོས་གྲུབ་སློབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་ཞེས། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་གསུངས་པར། །ཤེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བླ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོར་བསྡུ་ན་མཉེས་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་མི་མཉེས་པ་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱེད་བའོ། །མཉེས་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི་སྒོ་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དབུལ་བ་དང་ལུས་ངག་གིས་བསྙེན་བཀུར་བ་དང་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བཀུར་སྟི་རྙེད་པ་དག་དང་རིམ་གྲོ་དང༌། །སྒྲུབ་པའི་སྒོ་
ནས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། བརྟན་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བསྒྲུབ་པ་དེས། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་ཡང་དག་མགུ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ལྔ་བཅུ་པ་ལས། རང་གི་དམ་ཚིག་སློབ་དཔོན་ནི། །སྦྱིན་མིན་བུ་དང་ཆུང་མ་དང༌། །རང་སྲོག་གིས་རྟག་བསྟེན་བྱ་ན། །ལོངས་སྤྱོད་གཡོ་བས་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང༌། དེ་བྱིན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། །རྟག་ཏུ་ཕུལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ཕུལ་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། །ཚོགས་ལས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ལག་སོར་བའི་ཞལ་ནས། བཟང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ངན་པ་འབུལ་ན་དམ་ཚིག་ཉམས་ཏེ་བླ་མ་དེ་ལ་དགྱེས་པའམ་ངན་པ་ལས་མེད་ན་ཉེས་པ་མེད་གསུང་ངོ་། །ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། མི་ཟད་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིས། །ཅུང་ཟད་ཡིད་འོང་གང་དང་གང༌། །ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་ཉིད། །དེ་དང་དེ་ནི་བླ་མར་དབུལ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ཡང་སློབ་མའི་ངོས་ནས་ཚོགས་བསག་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། བླ་མའི་ངོས་ནས་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

54

ལ་མི་གཟིགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས། སྒྲུབ་པས་མཉེས་ཀྱི་ཟང་

ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལ༌ཡང་མི་བལྟ་བ་ཞིག་ལ་བླ་མ་ཟེར་བ་ཡིན་དེ་ལས་ལྡོག་པས་རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པའི་བླ་མ་མི་འོང་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། ཁྲུས་བསྐུ་མཉེ་དྲིལ་ཕྱིས་དང་བསྙུན་གཡོག་སོགས་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་གདམས་པ་ལས་མི་འགལ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པའི་རབས་ལས། ཕན་པའི་ལན་དུ་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི། །བསྒོ་བའི་ཚིག་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་ན་བླ་མ་དེ་བསྟེན་ན་མི་རིགས་པའི་ལམ་དུ་འཁྲིད་པ་དང་སྡོམ་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ན་
དེ་ལྟར་བྱའམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྨྲ་ན་བཟློག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང༌། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་
མཐུན་བར་སྤྱོད་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་བསྒོ་བ་ལ་མི་ཉན་དགོས་སོ། །མི་རིགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་སྐྱེས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ན་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་མི་གུས་པ་དང་བརྙས་པ་དང་སྨོད་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་བས། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། རིགས་པ་ཡིས་ནི་མི་ནུས་ན། །མི་ནུས་དེ་ལ་ཚིག་གིས་སྦྱང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཤད་སྦྱང་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚེ་ཡང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཆོས་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ལྡན། །བཤེས་གཉེན་རབ་ཏུ་སྟེན་བྱེད་ཟང་ཟིང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

55

པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་སྟོན་པའི་ཞམ་རིང་དུ་བསྐོས་པའི་ཚེ་སྟོན་པས་མི་གསོལ་བའི་ན་བཟའ་འཆང་དུ་མི་འཇུག་པ་དང་སྟོན་པའི་བཤོས་ལྷག་མི་འཚལ་བ་དང་དུས་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་འགྲོར་གནང་ན་སྟོན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་དོ་ཞེས་གཙིགས་པ་བཟུང་བ་དེ་མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཅིར་ཡང་མི་བརྩི་བར་ཇ་སུན་རེའི་མཐོ་དམན་ལ་ཐུགས་ལ་བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་བརྩི་བ་དེ་ཕུགས་རུལ་བའི་རྟགས་ཡིན་གསུང་ངོ་། །དུས་ཇི་ཙམ་དུ་བསྟེན་པ་ནི། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། ང་ལ་ཏ་རེ་རེ་བྱུང་ན་ཁུར་བསྣན། རེ་རེ་སོང་ན་ཁུར་བྲི་སྟེ་ལོགས་སུ་བསྡད་ན་མི་འོང་བས་ཉེ་རིང་རན་
པར་ཡུན་རིང་དུ་བསྲིངས་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །
བཞི་པ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་དང་། རྒྱལ་
བ་རྣམས་དགྱེས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་ཕོངས་པ་དང་། ངན་
འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་དང་། ལས་ངན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཐུབ་པར་དཀའ་བ་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་

ཚོགས་ཀྱིས་ཇེ་མཐོ་ཇེ་མཐོར་འགྱུར་ཞིང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་
ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བས་བསམ་སྦྱོར་དགེ་བ་ཐོབ་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་ཚོགས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་

ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་ངོ་། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

56

བསླབ་པ་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྗེད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚིག་དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་
མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང༌།
གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལས་ཀྱང༌། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དག་
གིས་ཤིན་ཏུ་གུས་པས་བླ་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བསྙེན་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པས་བསམ་པ་དགེ་བ་དང་དེ་ལས་སྦྱོར་བ་དགེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་དགེ་བར་འགྲོ་བས་དགེ་བའི་གྲོགས་མགུ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་སྡིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་བྱེད་པས་བདག་དང་
གཞན་ལ་གདུང་བར་མི་བྱེད་དོ། །བདག་དང་གཞན་རྗེས་སུ་བསྲུང་བས་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

57

རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་སོ། །དེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བླ་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་གཤེས་གཉེན་བསྙེན་བཀུར་བས་ནི། ངན་འགྲོ་མྱོང་བའི་ལས་རྣམས་ཚེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་ལ་གནོད་པ་ཕྲ་མོ་ཙམ་མམ་རྨི་ལམ་དུ་མྱོང་བས་ཀྱང་ལས་དེ་འདྲོངས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་ཕུལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
སྟེ། སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། དེས་ཟིན་པ་ནི་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ངན་
འགྲོར་འཁྱམ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཚེ་འདིར་རིམས་ལ་སོགས་པའམ་མུ་གེ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བས་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་ན་བརྒྱད་བཀག་གམ་རྨི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་སངས་རྒྱས་བྱེ་
བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་སྦྱིན་པའམ་མཆོད་པའམ་བསླབ་པ་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྔ་དྲོ་གཅིག་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནོ། །བླ་མ་ལ་
བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་དང༌།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་
ལས་འབྱུང་བར་བལྟའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་བ་ལྟར་བླ་མ་བསྟེན་པ་དང་བསྙེན་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང༌། དམ་པ་རྣམས་ནི་སུས་ཀྱང་མི་བསྲིང་སྟེ། །དུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དགེ་བ་བསྟེན་
པར་བྱ། །དེ་དང་ཉེ་ན་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རྡུལ། །ཆེད་དུ་མ་བསྒོས་པར་ཡང་གོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། འོ་སྐོལ་ཕལ་དུ་སློག་ཧྲུལ་དུ་འགྲོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

58

ཉེན་ཆེ་སྟེ། སློག་ཧྲུལ་དྲུད་པས་སྦུར་མ་འབྱར་འོང་གསེར་སྦྲམ་མི་འབྱར་བ་བཞིན་དུ། དགེ་བཤེས་དེའི་ཡོན་ཏན་མི་འགོ་བར་སྐྱོན་བག་རེ་ཙམ་ཡོད་པ་འགོས་ནས་འོང་བས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུད་ཡུད་བྱས་པས་མི་འོང་གསུང་ངོ་། །
ལྔ་པ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། བཤེས་གཉེན་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན་ཚེ་འདིར་ནད་དང་གདོན་དུ་མས་གཙེ་བ་དང་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་དག་སློབ་དཔོན་ལ་བརྙས་པར་
བགྱིད་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

སྩལ་པ། ལག་ན་རྡོ་རྗེ། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྲག་པར་འགྱུར་གྱིས་དེ་སྐད་
མ་སྨྲ་ཞིག །གསང་བའི་བདག་པོ། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི། དཔའ་བོ་བསྒྲིམས་ཏེ་དེ་ཉོན་ཅིག །མཚམས་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་པ། །དམྱལ་བ་གང་དག་ངས་བཤད་པ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བརྗོད། །དེར་ནི་བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་
སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་བརྙས་མི་བྱ། །ཞེས་དང༌། ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སྨོད་པ་དེ། །ཡམས་དང་མཛེ་དང་ནད་རྣམས་དང༌། །གདོན་དང་རིམས་དང་དུག་རྣམས་ཀྱིས། །རྨོངས་ཆེན་དེ་ནི་འཆི་བར་
འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་མེ་དང་སྦྲུལ་གདུག་དང༌། །ཆུ་དང་མཁའ་འགྲོ་རྐུན་པོ་དང༌། །གདོན་དང་ལོག་འདྲེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། །བསད་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འགྲོ། །ནམ་
ཡང་སློབ་དཔོན་དག་གི་ནི། །ཀུན་ཏུ་སེམས་དཀྲུག་མི་བྱ་སྟེ། །གལ་ཏེ་རྨོངས་པས་བྱས་གྱུར་ན། །དམྱལ་བར་ངེས་པར་འཚེད་པར་འགྱུར། །མནར་མེད་ལ་སོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

59

འཇིགས་རུང་བའི། །དམྱལ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ། །སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སྨོད་པ་རྣམས། །དེར་ནི་གནས་པར་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དང༌། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཤཱནྟི་

པས་མཛད་པའི་དགྲ་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་མཉན་པ་ལ། །གང་གིས་བླ་མར་མི་འཛིན་པ། །ཁྱི་ཡི་སྐྱེ་གནས་བརྒྱར་སྐྱེས་ནས། །སྨེ་ཤ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ནས་འགྲོ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས། གལ་ཏེ་
དེས་དེ་ལ་མནར་སེམས་སམ་ཐ་བའམ་སྡང་བའི་སེམས་ཀྱིས་གནས་ན་ཡོན་ཏན་
འཐོབ་པ་ནི་གནས་མེད་དོ། །སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་བསྐྱེད་ནའང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་སློང་ལ་གུས་པ་དང་བླ་མའམ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་འཐོབ་པའམ་ཐོབ་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ནི་གནས་མེད་དེ་མ་གུས་པས་ནི་ཆོས་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྡིག་གྲོགས་ཀྱང་
བསྟེན་ན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཁད་ཀྱིས་འགྲིབ་ཅིང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ནས་མི་
འདོད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྟེ་དེ་ནི་དུག་གི་སྡོང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གྲོགས་ངན་པ་ལ་འཇིགས་པ་ལྟར་གླང་པོ་ཆེ་མྱོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་ལུས་ཙམ་འཇིགས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

60

བྱེད་ཀྱི་སྔ་མས་ནི་དགེ་བ་དང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་ཀ་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤའི་ལུས་ཙམ་དང་ཆོས་ཀྱི་ལུས་འཇིག་པ་དང༌། ངན་སོང་
དུ་བསྐྱུར་བར་མི་ནུས་པ་དང༌། ངེས་པར་བསྐྱུར་ནུས་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང༌། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང༌། གང་དག་སྡིག་གྲོགས་སྦྲུལ་གྱིས་སེམས་ཟིན་
ཅིང༌། །དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་དུག་སྨན་རྣམ་སྤངས་པ། །དེ་དག་དམ་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་ཐོས་གྱུར་ན། །ཀྱེ་མ་བག་མེད་གཡང་ས་ཆེ་ལས་ལྟུང༌། །ཞེས་པ་དང༌། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཚོམས་ལས་ཀྱང༌། དད་པ་མེད་ཅིང་འཇུངས་པ་དང༌། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་དང་ཕྲ་མ་ཅན། །མཁས་པས་བཤེས་པར་མི་བྱ་ཞིང༌། །སྡིག་ཅན་མི་དང་འགྲོགས་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་སྡིག་པ་བྱེད་པ་དག །སྡིག་མི་བྱེད་པས་བསྟེན་ན་ཡང༌། །སྡིག་པ་བྱེད་
པར་དོགས་སྐྱེ་ཞིང༌། །མི་སྙན་པ་ཡང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་བསྟེན་པའི་མི། །དེ་ཡི་སྐྱོན་གྱིས་སྐྱོན་ཅན་འགྱུར། །དོང་པར་དུག་བསྐུས་མདའ་བཅུག་
པས། །དུག་མ་བསྐུས་པའང་གོས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། གང་ལ་བརྟེན་ན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་སྔར་ཡོད་པ་རྣམས་མི་འགྲིབ་ཅིང་སྔར་མེད་པ་རྣམས་གསར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ཐ་མ་ཞིག་གྲོགས་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་འབྲིང་ལས་མི་ཐེངས། རབ་ཅིག་ཐ་མ་དང་འགྲོགས་ན་ཐ་མར་འགྲོ་བ་
ལ་ཚེགས་མེད་གསུང་ངོ་། །
དྲུག་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གདམས་པ༌ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱི། དམིགས་པ་ཐུན་རེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

61

ཙམ་ལ་སྦྱངས་པས་ནི་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཆོས་ཤིག་བྱེད་ན་ནི་མ་
ནོར་བར་འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་རྒྱུན་རིང་དུ་བརྟེན་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་
ཡང་མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས། བླ་མ་བསྟེན་བདོ་ཙ༌ན་སྤངས་དོགས་ཡོད་གསུང་བ་ལྟར། བསྟེན་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་བསྟེན་ན་ནི་ཁེ་མི་ཐོན་པར་གྱོང་འབྱུང་བས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཆོས་སྐོར་འདི་རྣམས་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་

མའི་རྩ་བར་སྣང་བས། རགས་རིམ་ཞིག་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ནས་དྲངས་ཏེ་གོ་སླ་ལ་ཡིད་འཁུལ་ཞིང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོལ་བའི་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བཀོད་དེ། རྒྱས་པར་གཞན་ནས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །
འོ་སྐོལ་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་རགས་ལ་བླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་མི་ཤེས་ཤིང་ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་དུ་མ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་ལ་བླ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ལའང་འཆགས་པ་དང་སྡོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བློ་འབྱུང་དཀའ་
བས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ། ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ཇི་བཞིན་དུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ཤིང་སྡོམ་སེམས་མང་དུ་བྱ། སྣོད་རུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་འབད་པས་བསྒྲུབ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསམས་ལ། དེ་ལྟ་བུས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུར་ཚོགས་བསག་ཅིང་སྨོན་ལམ་མང་དུ་
གདབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྙིང་སྟོབས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

62

རྒྱལ་སྲས་རྟག་ཏུ་ངུ་དང་བཤེས་གཉེན་འཚོལ་བས་ངོམས་མི་ཤེས་པའི་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །
སྐྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་དང༌། དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ།
དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ནི་དྲུག་སྟེ། གསེར་གླིང་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས། གནས་ཁང་ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལེགས་པར་དགྲམ། མཆོད་པ་
གཡོ་མེད་པར་བཙལ་ལ་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམ། དེ་ནས་ཉན་ས་ལས་གཉིད་རྨུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ཕན་ཚུན་འཆག་དགོས་ལ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལས་སེམས་
སྦྱོང་བའི་ཚེ་ཁྲིའམ་ཁྲིའུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་དུ་འཁོད་ནས་བྱ་བར་
གསུངས་པས། གནས་མལ་བདེ་བ་ལ་ལུས་དྲང་པོར་བསྲང་སྟེ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ངམ་
སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ཕྱེད་དུའང་རུང་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་འཁོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་དང་འདྲེས་ངེས་པ་ཞིག་བྱ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་ཆེན་
སྤྱོད་པ་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བཀའ་སྡོད་དང་བཅས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཞུགས་པར་བསམས་ཏེ་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་གསལ་གདབ།

དེ་ནས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་བསག་པ་དང་འགལ་རྐྱེན་
སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་མེད་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

63

ཙམ་ལ་འབད་ཀྱང་ལམ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་དཀའ་བས་བསག་སྦྱང་གི་གནད་རྣམས་བསྡུས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པས་རྒྱུད་སྦྱང་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡན་ལག་ལ་སྒོ་གསུམ་བསྡོམས་པའི་ཕྱག་ནི། ཇི་སྙེད་སུ་དག་ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་དུས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་
བཅུ་ག་ན་བཞུགས་པ་དང་སྔར་བྱོན་ཟིན་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱུག་
ལྟ་བུ་མིན་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནའང་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱག་འཚལ་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །
སྒོ་གསུམ་སོ་སོ་བའི་ཕྱག་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་ནི། བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་པ་ལྟར་དམིགས་ལ་རང་གི་ལུས་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་

དང་གྲངས་མཉམ་པར་སྤྲུལ་ལ་ཕྱག་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་
ལ་རབ་ཏུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེའོ། །ལུས་གཅིག་གིས་ཕྱག་བྱས་པ༌ཡང་བསོད་ནམས་ཆེ་ན་ལུས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གསུང་ངོ་། །ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི། རྡུལ་གཅིག་སྟེང་ན་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེའི་སྟེང་ནའང་རྡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

64

བསྐོར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མོས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །ངག་གི་ཕྱག་ནི། དེ་དག་བསྔགས་པ་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྔགས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལུས་རེ་རེ་ལ་
མགོ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་མགོ་རེ་རེ་ལ་ལྕེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྤྲུལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་སྙན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པའོ། །འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་
ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱུ་སྟེ་ལྕེའོ། །རྒྱ་མཚོ་ནི་མང་པོའི་ཚིག་གོ །
མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་བླ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མེ་ཏོག་དམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། མེ་ཏོག་དམ་པ་ནི་ལྷ་དང་མིའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཏོག་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སིལ་མ་རྣམས་སོ། །ཕྲེང་བ་ནི་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་ཏེ་བརྒྱུས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་དང་བཅོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ། །སིལ་སྙན་ནི་རོལ་མོ་རྒྱུད་ཅན་དང་འབུད་པ་དང་བརྡུང་བ་དང་དཀྲོལ་བ་རྣམས་སོ། །བྱུག་པ་ནི་སྤོས་ཞིམ་པོའི་ལྡེ་གུའོ། །གདུགས་མཆོག་ནི་གདུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གོ །མར་མེ་ནི་སྤོས་མར་
ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་ཞིང་འོད་གསལ་བ་དང་རིན་ཆེ་བའི་ནོར་བུ་འོད་གསལ་བའོ། །བདུག་པ་ནི་བདུག་སྤོས་སྦྱར་བ་དང་སྣ་གཅིག་པའོ། །ན་བཟའ་དམ་པ་ནི་གོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གོ །དྲི་མཆོག་ནི་སྤོས་ཆུ་ཡོན་ཆབ་ཏུ་གསོལ་བ་ཟེར་ཏེ་སྟོང་
གསུམ་དུ་དྲི་ངད་ལྡང་བའི་དྲིས་བསྒོས་པའི་ཆུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱེ་མ་ཕུར་མ་ནི་སྤོས་ཞིམ་པོའི་ཕྱེ་མ་གཏོར་ཞིང་བདུག་ཏུ་རུང་བ་ཐུམ་པོར་བྱས་པའམ་དཀྱིལ་

འཁོར་བྲིས་པའི་ཚོན་ཕྱེ་སྤེལ་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་དང་རྔམས་རི་རབ་དང་མཉམ་པའོ། །བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་གྱི་མཐར་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྤྲས་པ་དང་སྣ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

65

ཚོགས་པ་ལ་བྱའོ། །མཆོད་པ་བླ་ན་མེད་པ་ནི། མཆོད་པ་གང་རྣམས་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བླ་ན་ཡོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་དགུ་སྤྲུལ་
པའོ། །ཚིག་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་མ་དེ་གཉིས་མ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་ཡུལ་སྟོན་པའོ། །
སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱུ་དུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་རང་

བཞིན་ནི་བདག་གིས་བགྱིས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་རང་གིས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་
དང་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བསྡུས་པ་ནི། ཅི་མཆིས་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དྲན་ནས་སྔ་མ་ལ་འགྱོད་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་བསྡམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་

བཤགས་ན་སྔར་བྱས་འཕེལ་བ་འཆད་ཅིང་ཕྱི་མ་རྣམས་འཕྲོ་འཆད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། གང་ཟག་ལྔ་པོ་དེའི་དགེ་བའི་ཕན་ཡོན་དྲན་ནས་དབུལ་པོས་གཏེར་རྙེད་པ་ལྟར་དགའ་བ་བསྒོམ་པའོ། །ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། གང་རྣམས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མ་ཆགས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་བརྙེས་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ་སྤྲུལ་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་བསྐུལ་མ་གདབ་བོ། །སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

66

ནས་བཤད་པ་མཛད་དོ། །གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་ནི། མྱ་ངན་འདའ་སྟོན་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་
པར་མྱ་ངན་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་བོ། །བསྔོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་དེ། གོང་གི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དགེ་བས་མཚོན་ནས་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འདུན་པ་དྲག་
པོས་བསྔོས་པས་ནམ་ཡང་མི་འཛད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཚིག་དེ་དག་གི་དོན་གོ་བར་བྱས་ལ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་དལ་བུས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བསྐུལ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ཡི་རང་དང་ལྔ་ནི་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་གསོག་པ་ཡིན་ལ། བཤགས་པ་ནི་འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་ཡི་རང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་རང་གི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་ནི་རང་གི་དགེ་བ་སྤེལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བསྔོ་བས་ནི་བསགས་པ་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྤེལ་བའི་དགེ་བ་རྣམས་ཉུང་ངུ་ཡང་ཆེས་མང་བར་སྤེལ་བ་དང་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཕྱུང་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བསྡུ་ན་བསག་པ་དང་སྦྱང་བ་དང་སྤེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །དེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་མཎྜལ་ཕུལ་ཏེ། བཤེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

67

གཉེན་ལ་མ་གུས་པ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་མཐའ་དག་མྱུར་དུ་འགག་པ་དང༌། བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་ནས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་སྣ་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང༌། ཕྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་
གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་ལན་མང་དུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །
དངོས་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱང་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་སྐྱོང་ཚུལ་དང༌། སྐབས་འདིའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒོམ་ཞེས་གྲགས་པ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་སེམས་
ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་སེམས་རང་གི་དབང་དུ་མ་གྱུར་ལ། སེམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པས་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་འདི་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཟིན་ཟིན་ནས་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱངས་ན་རང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དགེ་བའི་
དམིགས་པ་གྲངས་འདི་ཙམ་དང་གོ་རིམ་འདི་བཞིན་བཏང་སྙམ་ནས་བཏང་ཡང་འགྲོར་མི་ཉན་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞིང༌། དང་པོ་ནས་ལང་དུ་སོང་བས་ཚེ་ཧྲིལ་པོའི་དགེ་
སྦྱོང་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྲོའ། །དོེས་ན་ཐོག་མར་གང་བསྐྱང་བར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་ངེས་བྱ། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

68

གཞན་དུ་མི་གཏང་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་འགའ་ཞིག་བཏང་ལ། ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་དྲན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །
སྐབས་འདིའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། དང་པོར་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་སངས་རྒྱས་མྱུར་དུ་འཐོབ་པ་སོགས་དང༌། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་འདི་དང་ཕྱི་མར་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསམ། དེ་ནས་བླ་མའི་སྐྱོན་རྟོག་པའི་བློ་ཡེ་མ་ཤོར་བར་བྱ་སྙམ་པའི་སྡོམ་སེམས་མང་དུ་བཏང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་རང་གིས་གང་རྟོགས་པ་རྣམས་བསམས་ཏེ་སེམས་དང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དད་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །དེ་ནས་རང་ལ་ཕན་
བཏགས་པ་དང་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་བཀའ་དྲིན་རྣམས་སྔར་མདོ་སྡེ་ནས་དྲངས་པ་ལྟར་བསམས་ཏེ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་གུས་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་མོ། །
མཇུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བསགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྨོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྔོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེས་ཐོ་རངས་དང་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་དང་སྲོད་དེ་ཐུན་བཞི་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ཡུན་རིང་ན་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སླ་ཞིང་། དེ་ལ་གོམས་ན་བློ་འཆོས་དཀའ་བས་ཐུན་ཆུང་
ལ་གྲངས་མང་བར་བྱ། བསྒོམ་འདོད་པའི་འཕྲོ་ལ་བཅད་ཀྱིན་བྱས་ན་ཕྱི་མ་རེས་ཀྱང་
འཇུག་སྙིང་འདོད། གཞན་དུ་ན་མལ་མཐོང་བའི་ཚེ་ན་སྐྱུག་ལོག་ལོག་འོང་གསུང་བ་
ལྟར་རོ། །ཅུང་ཟད་བརྟན་དུ་སོང་བ་ན་ཐུན་བསྲིང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ལའང་སྦྱོར་བ་ཧ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

69

ཅང་དམ་དྲགས་པ་དང་ཧ་ཅང་ལྷོད་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ལ་བསྐྱང་སྟེ། དེས་ནི་གེགས་ཉུང་ཞིང་ཧ་ཅང་དུབ་པ་དང་བྱིང་རྨུགས་སོགས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཐུན་མཚམས་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤྱིར་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་དང་ཁ་ཏོན་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་འབད་
ནས་ཐུན་བཏང་བའི་མཚམས་སུ་བསྐྱང་རྒྱུའི་དམིགས་རྣམ་ལ་དྲན་ཤེས་མ་བསྟེན་པར་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་ན་སྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས། ཐུན་མཚམས་སུའང་དེ་སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་བལྟ་བ་དང་ཡང་ཡང་དྲན་པར་བྱ། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསག་ཅིང་འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའང་སྒོ་དུ་མ་ནས་བྱ། ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཞི་གང་ཁས་བླངས་པའི་བསྲུང་སྡོམ་ལ་གང་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་འབད་དེ་དམིགས་རྣམ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་དང་སྡོམ་ཁྲིམས་དང་ཚོགས་གསོག་གསུམ་ལ་སུམ་
བསྒྲིལ་དུ་མིང་བཏགས་ནས་འཁྲིད་པའང་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་ལམ་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཚོགས་བཞི་ལའང་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་དང༌། ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་དང༌། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་
དང༌། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། གང་གིས་སྡོམ་པ་ནི་དྲན་པ་ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བ་དང༌། དྲན་པ་ལ་རྟག་འགྲུས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་བརྗེད་པར་ཡང་ཡང་སྐྱོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་དྲན་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་དང་གུས་པར་སྐྱོང་བའོ། །གང་སྡོམ་པ་ནི་དབང་པོ་དྲུག་གོ །གང་ལས་སྡོམ་པ་ནི་ཡུལ་དྲུག་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་ལས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

70

ཇི་ལྟར་བསྡམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དབང་པོ་སྲུང་བར་བྱེད་པ་ནི། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་སྐྱེས་པའི་མཇུག་ཏུ་ཡིད་ཤེས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དྲུག་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དྲུག་ལ་ཆགས་པ་དང་སྡང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལས་འབད་པ་ཆེན་པོས་མི་སྐྱེ་བར་བསྲུང་བའོ། །དབང་པོ་དྲུག་གིས་ཀྱང་སྡོམ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི། གང་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་མི་གཏོང་བར་འགོག་པའོ། །དབང་པོ་བསྲུང་བ་དེ་ཡང་ཡུལ་དྲུག་ལ་མཚན་མར་དང་མངོན་རྟགས་སུ་མི་འཛིན་ཅིང་བརྗེད་ངས་དང་ཉོན་མོངས་མང་བས་སྡིག་པའི་སེམས་བྱུང་ན༌ཡང་སྡོམ་པར་བྱེད་པས་
བསྒྲུབ་བོ། །མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི། བལྟ་བར་མི་བྱ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའམ་ཡུལ་སྣང་བ་རྣམས་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བའོ། །མངོན་རྟགས་སུ་འཛིན་པ་ནི། ཤེས་པ་དྲུག་གི་མཇུག་ཏུ་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་འཛིན་པའམ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ཡང་གཞན་ལས་ཐོས་ནས་དེ་དག་ལ་རྟོག་པའོ། །སྡོམ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཡིད་བསྲུངས་ནས་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འཇོག་པའོ། །འདིར་མ་བསྒྲིབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འཇོག་པ་ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པའི་དུས་མིན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུའོ། །ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ལ་སྤྱོད་པའི་གཞི་དང༌། དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ལྔ་དང༌། སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ལྔའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྔའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི། གྲོང་དང་གཙུག་ལག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

71

ཁང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་ཕར་འགྲོ་བ་དང་དེ་ནས་ཚུར་ལྡོག་པའོ། །མིག་གི་ལས་ནི། བློ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བར་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་མཐོང་བའི་ཅུང་ཟད་བལྟས་པ་དང༌། བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་བལྟས་པའོ། །ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ནི། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བརྐྱང་བ་དང་བསྐུམ་པའོ། །ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ལས་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་ལྷུང་བཟེད་ལོངས་སྤྱད་པ་དང་བཅང་
བར་བྱ་བའོ། །བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ལས་ནི། ཟོས་འཐུངས་སོགས་སོ། །གཙུག་ལག་
ཁང་ན་སྤྱོད་པའི་ལས་ལྔའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི། འཆག༌ས་ན་འཆག་པའམ་ཆོས་མཐུན་པའི་གན་དུ་འགྲོ་བའམ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་སོང་བ་དང་འཆག༌ས་ཆོས་
མཐུན་པ་མཁན་སློབ་བླ་མ་དང་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ན་སྡོད་པ་དང་ཁྲི་ལ་

སོགས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ནས་འདུག་པའོ། །ངག་གི་ལས་ནི། ལུང་མ་
མནོས་པའི་གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ནོད་ཅིང་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་
མནོས་པ་རྣམས་ཁ་ཏོན་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་གཏམ་འདྲེ་བར་བྱེད་པའི་སྨྲ་བའོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི། ནམ་གྱི་ཐུན་བར་པ་ལ་ཉལ་བ་དང་དབེན་པར་སོང་སྟེ་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་སེམས་པ་དང་སེམས་དགུས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྩོན་པའི་མི་སྨྲ་བ་དང༌། ཚ་བའི་དུས་སུ་ངལ་བའི་ཚེ་དུས་མ་ཡིན་པར་གཉིད་ཀྱི་སྙོམས་པ་འདོད་པ་བསང་
བར་བྱེད་པའོ། །ཉིན་མོ་དང༌། མཚན་མོའི་ལས་གཉིས་ནི། ཉིན་མོ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་

སྟོད་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བས་བསྟན་ལ་དེས་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །ཉལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་མཚན་མོའི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཁོ་ན་བསྟན་ཏོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

72

བཅུ་པོ་དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ནི། རྒྱུ་བའམ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཤིག་རྩོམ་པར་བྱེད་ན་དང་པོ་ཁོ་ནར་ལས་དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་ཅིང་བག་ཡོད་པར་སྤྱོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པས་རྣམ་པ་གང་གིས་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དེས་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པའི་གཞི་བཅུ་པོ་
གང་ལ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལ་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་ལས་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་ཀུན་སྤྱོད་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་ནས་དེའི་ཚེ་ད་ལྟ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་དེ་ལ་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འགྲོ་བའི་ཚེ་ཆང་འཚོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལྔར་མི་འགྲོ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ནས་དེ་དང་དེའི་ཚེ་ཤེས་བཞིན་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དུས་གང་གི་ཚེ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དུས་དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྔ་དྲོ་གྲོང་རྒྱུར་རུང་ཡང་ཕྱི་དྲོ་མི་རུང་བར་ཤེས་ནས་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་དེའི་ཚེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །
བཞི་པ་ནི། ལས་དེ་དག་ཇི་སྙེད་ཅིག་རྣམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ལས་དེ་སྙེད་ཅིག་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འགྲོ་བའི་ཚེ་ཤིན་ཏུ་བསྡམས་ཤིང་ཁྱིམ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བསླབ་བྱ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་ཉིན་མོ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

73

མཚན་མོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཇི་ཙམ་ཡོད་དྲན་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚེ་ནའང་ད་ལྟ་འཇུག་པའམ་ལྡོག་པ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་བཞིན་འཇོག་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཚེ་འདིར་ཡང་ལྟུང་བས་མི་གོས་པ་དང་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བ་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུའི་ཚོགས་ལ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་དང་དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་དྲངས་ནས་
དེའི་དོན་བཀྲལ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ལ་འབད་ན་དགེ་སྦྱོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བོགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་འོང་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་

དག་པ་དང༌། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པས་འབད་པར་བྱའོ། །
ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་ནི། ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཧ་ཅང་ཉུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི།
ཧ་ཅང་ཉུངས་ན་བཀྲེས་པ་དང་ཉམ་ཆུང་བར་གྱུར་ནས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སང་གི་ཟས་ཀྱི་དུས་ལ་མ་སླེབ་ཀྱི་བར་དུ་བཀྲེས་པས་མི་གནོད་
པའི་ཚོད་ཙམ་དུ་ཟ་བའོ། །ཧ་ཅང་མང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། མང་ན་ལུས་ཁུར་ཐོགས་པ་ལྟར་ལྕི་བ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དཀའ་བ་དང་གཉིད་རྨུགས་འཕེལ་བ་དང་ལས་སུ་མི་རུང་བས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཟས་ཞུ་བ་དང་འཕྲོད་པས་ནི། ཟས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་རྙིང་པ་རྣམས་སྤོང་ཞིང་
ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གསར་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་རན་པས་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

74

པའོ། །དེ་ཡང་ཟས་ལ་སྲེད་པའི་གཉེན་པོ་དེའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་ལ་རག་ལས་པས། ཉེས་དམིགས་ནི་གསུམ་ལས། ལོངས་སྤྱད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཁ་དོག་དྲི་རོ་བཟང་པོའི་ཟས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཀྱང་སོ་ཡིས་བལྡད་ཅིང་མཆིལ་མས་བརླན་པ་ན་སྐྱུགས་པ་ལྟར་སྣང་བ་སེམས་པའོ། །ཟས་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཟས་དེ་ནམ་གྱི་ཐུན་བར་པའམ་ཐ་མ་ལ་ཞུ་ནས་ཤ་ཁྲག་
སོགས་སྐྱེ་ཞིང༌། ཁ་ཅིག་ནི་བཤང་གཅིར་གྱུར་ནས་ལུས་ཀྱི་སྨད་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་བསལ་དགོས་པ་དང་ཟས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཀྱི་རིགས་དུ་མ་
བསྐྱེད་པ་སེམས་པའོ། །ཟས་ཚོལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྔ་ལས། བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཟས་དང་ཟས་ཀྱི་རྒྱུའི་དོན་དུ་ཚ་གྲང་གིས་ཉེན་བཞིན་དུ་འབད་པ་དུ་མ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་ཅིང་མ་གྲུབ་ན་མྱ་ངན་སོགས་
ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་གྲུབ་ནའང་ཕྲོགས་པ་དང་ཆུད་ཟོས་ཀྱིས་དོགས་ནས་བསྲུང་
བའི་རྩོལ་བ་དྲག་པོས་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །མཛའ་བ་ཉམས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དུ་ཕ་དང་བུ་ལ་སོགས་པའང་ཕན་ཚུན་རྩོད་ཅིང་འཐབ་པའོ། །ངོམས་མི་ཤེས་པ་ནི། དེ་ལ་སྲེད་པ་ཇེ་ཆེར་གྱུར་ནས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཕན་ཚུན་དུ་གཡུལ་སྤྲོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་མྱོང་བའོ། །རང་དབང་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཟས་ཟ་བ་རྣམས་རྗེ་བོའི་དོན་དུ་ཕ་རོལ་དང་འཐབ་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་མྱོང་བའོ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི། ཟས་དང་ཟས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྡིག་པ་བསགས་ནས་འཆི་བའི་ཚེ་
དེ་དག་དྲན་ནས་འགྱོད་བཞིན་དུ་འཆི་ཞིང་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཕན་ཡོན་འགའ་ཡོད་དེ་ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གནས་པའོ། །དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

75

ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཟས་བསྟེན་པར་མི་རིགས་པས་ལུས་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་བཙིར་ཏེ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་འདོད་ནས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་དེ་ནས་ལོངས་སྤྱད་དོ། །བསླབ་བཏུས་སུ་སྦྱིན་པ་པོ་ལ་ཕན་བཏགས་
པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྲིན་བུ་ད་ལྟ་ཟང་ཟིང་གིས་བསྡུ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱིས་བསྡུ་
སྙམ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་སྙམ་པའི་བསམ་པས་བཟའ་
བར་གསུངས་པའང་དྲན་པར་བྱའོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། ཁ་ཟས་སྨན་དང་འདྲ་

བར་རིག་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་མེད་པར་བསྟེན་བགྱི་སྟེ། །རྒྱགས་ཕྱིར་མ་
ལགས་བསྙེམས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། །མཚག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང༌། །མཚན་མོའང་ཐུན་
གྱི་སྟོད་སྨད་འདས་ནས་ནི། །མནལ་ཚེའང་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར། །དྲན་དང་ལྡན་པར་དེ་དག་བར་དུ་མནོལ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཉིན་མོ་ཧྲིལ་པོ་དང་
མཚན་མོའི་ཆ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཐུན་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་
བསྟན་པས་འཆག་པ་དང་འདུག་ནས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་
དོན་ལྡན་དུ་བྱ་བ་སྟེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དང་དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཐུན་མཚམས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

76

ཡོད་པས་འདིར་ཐུན་མཚམས་རྣམས་བཟུང་ངོ་། །ཉལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ནི་ཐུན་མཚམས་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དོན་མེད་དུ་མི་གཏང་བར་བྱའོ། །དེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་སྟོད་ལ་དགེ་བའི་བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་བྱས་ནས་ཆ་བར་པ་ལ་བབ་པའི་ཚེ་ཉལ་བར་བྱ་སྟེ། གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱ་

བའི་འབྱུང་བ་རྣམས་གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལུས་དེ་བརྟས་ན་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་རུང་ཞིང་ཕན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཉལ་བའི་ཚེ་ན་གནས་ཁང་ནས་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ་རྐང་པ་བཀྲུས་ནས་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་གློ་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ་རྐང་པ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་སེང་གེ་ལྟར་ཉལ་བར་བྱའོ། །སེང་གེ་ལྟར་ཉལ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་དུད་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སེང་གེ་ནི་ལུས་རྩལ་ཆེ་བ་དང་སེམས་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་
བརྟན་པས་ཕ་རོལ་གནོན་པ་བཞིན་དུ། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པའང་རྩལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གནོན་ཞིང་གནས་པས་སེང་གེ་བཞིན་དུ་ཉལ་གྱི། ཡི་
དྭགས་དང་ལྷ་དང་འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དག་གི་ཉལ་སྟངས་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལེ་ལོ་ཅན་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པ་ཕ་རོལ་གནོན་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཏུ་ན་གློ་གཡས་པས་སེང་གེ་བཞིན་དུ་ཉལ་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་

ལྷོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་གཉིད་ལོག་ནའང་དྲན་པ་མི་བརྗེད་པ་དང་གཉིད་སྟུག་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང་རྨི་ལམ་སྡིག་པའམ་ངན་པ་མི་རྨི་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཉལ་
བ་ནི་སྔ་མ་བཞི་ལས་ལྡོག་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའོ། །
བསམ་པ་ཇི་འདྲ་བས་ཉལ་བ་ལ་བཞི་ལས། སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། འོད་ཀྱི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

77

མཚན་མ་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་འོད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཉལ་ཏེ། དེས་གཉིད་
ལོག་པའི་ཚེ་སེམས་ལ་མུན་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དྲན་པ་ནི། ཆོས་དགེ་བ་དོན་དང་ལྡན་པ་མཉན་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དྲན་པ་གཉིད་དུ་མ་སོང་གི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བསྟེན་པའོ། །དེས་ནི་གཉིད་ལོག་པའི་ཚེ་ཡང་མ་ལོག་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་དེ་དག་ལ་སེམས་དེ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་མདོར་ན་གཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡང་དགེ་སྦྱོར་སྐྱོང་བའོ། །ཤེས་བཞིན་ནི། དེ་ལྟར་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་བྱུང་ན་དེ་ཤེས་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སྤོང་བར་བྱེད་པའོ། །
ལྡང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིད་
ཀྱིས་ནོན་པ་ལ་སེམས་གཞོལ་བར་མི་བྱེད་པར་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
ཀྱིས་རི་དྭགས་བཞིན་དུ་ཐུམ་ཕྲས་ཀྱིས་ཉལ་བའོ། །དེས་ནི་གཉིད་མི་འཐུག་ཅིང་
ལྡང་བའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་སད་པར་ནུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀྱེ་མ་བདག་གིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་མི་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་དེ་
བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་ཆེན་པོས་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་གནང་བའི་སེང་གེའི་ཉལ་སྟངས་ལས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཉལ་ལ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བདག་གིས་དེང་མི་ཉལ་བ་དང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བརྩོན་པས་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་དགེ་བ་ལ་འདུན་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་དེ་བརྗེད་ངས་ནའང་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །ཟས་དང་ཉལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་འདི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང་དོན་ལྡན་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

78

སྤྱོད་པ་བྱུང་ན་ཚེ་དོན་མེད་དུ་འདའ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཁེགས་པར་སྣང་བས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་དྲངས་ཏེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱོར་
བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཇུག་དང་ཐུན་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་རྣམས་ནི། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷག་མཐོང་གི་བར་གྱི་དམིགས་རྣམ་གང་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཐུན་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་སྐྱོང་ཚུལ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་མན་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ན་རེ། ལམ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་སྒོམ་ཁོ༌ན་བྱ་སྟེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པ་ནི་ཐོས་
བསམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟོག་པ་རྣམས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་

གནད་གཏན་ནས་མ་རྟོགས་པའི་ཅལ་ཅོལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང༌། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ལས་ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང༌། །ཞེས་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས།
ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསྒོམས་བྱུང་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཉམས་སུ་བླང་རྒྱུ་དེ་དང་པོར་གཞན་ལས་མཉན་ནས་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རང་གིས་ལུང་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

79

རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཏེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་
ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བ༌ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་
པར་བྱེད་པ་ལ་སྒོམ་པ་ཞེས་ཟེར་བས་ཡང་ཡང་དཔྱད་ཀྱིན་བསྒོམ་པ་དང་མི་དཔྱོད་
པའི་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ལ་མི་
དཔྱོད་པར་འཇོག་པ་དང༌། སོ་སོར་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒོམ་ཐམས་ཅད་འཇོག་སྒོམ་དུ་འདོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ནས་རྡོག་གཅིག་བཟུང་ནས་འབྲུ་ཐམས་ཅད་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྔོན་དུ་ཐོས་པ་དང༌། བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྔོན་དུ་བསམ་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟར་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྔོན་
དུའང་སྒོམ་པ་འགྲོ་དགོས་ཏེ་ཤེས་རབ་དེ་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོམ་པ་དེ་བསམས་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས།
བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལས་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་པ་ཇི་ཙམ་མང་བ་ཙམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་ལ་དེ་མང་བ་ཙམ་དུ་བསམ་པ་མང་བ་དང༌། དེ་མང་བ་ཙམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་བ་དང་དེ་ཇི་ཙམ་མང་བ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མང་ལ་དེ་མང་ན་སྐྱོན་འགོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མང་བས། སྒོམ་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གལ་ཆེ་བར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

80

གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་མིན་པར་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་
གཅོད་པ་ཙམ་དང་བསྒོམ་པ་ན་གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅིག་བསྒོམ་ན་ནི་དཀྱུ༌ས་གཞན་དུ་བསྟན་ནས་རྒྱུག་ས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་རབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་
གཞག་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤིག་པ་ཡིན་ལ། ལམ་མ་ནོར་བར་བགྲོད་པ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་ཅལ་ཅོལ་ཡང་ལེགས་པར་སྨྲས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་གནད་མ་རྟོགས་པའི་རྟགས་སུ་མདོ་ཕྱོགས་སམ། རྒྱུད་སྡེའི་ཕྱོགས་ལ་མང་དུ་སྦྱངས་པ་ཞིག་དང་གཞུང་ལ་སྦྱང་བ་ཡེ་མ་བྱས་པ་གཉིས་ད་གདོད་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་མི་འོང་བ་དང༌། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་དེས་ཆོས་ཉན་པ་དང་ལྟ་རྟོག་སོགས་བྱས་ན་མཚང་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ངན་པ་རྣམས་གཏན་ཆགས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་དེ་བསྒོམས་བྱུང་མ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་སྒོམ་པ་ཡིན་པ་ཅི་ཞིག་འགལ། འགལ་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ལ་སྒོམ་གཏན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་ས་ལ་
ས་མཐོན་པོར་ཆུད་པའི་ཚེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒོམས་བྱུང་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལ་བསྒོམས་བྱུང་མེད་པར་ཆོས་མངོན་པ་ལས་ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་སྒོམ་ཞེས་པ་ནི། ཕར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་བ་ལས། སྒོམ་
པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དེའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་པའམ་དེའི་དངོས་པོར་བྱེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

81

པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། དད་པ་བསྒོམ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་
ཞེས་པ་ནི་ཡིད་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རེས་འགའ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ལ། རེས་འགའ་
ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོམས་པར་བསྒྱུར་ཏེ་སྒོམ་པ་དང་གོམས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ །གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་ཡང་ཡང་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བ་དང་སྒོམ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་དད་པ་བསྒོམ་པ་དང་ཚད་མེད་བཞི་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་
པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་དགོས་པ་ལ་སྒོམ་དུ་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྣང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་དང་བསླབ་བཏུས་ལས། རང་གི་ཡིད་ལ་བསྒོམ་ཕྱིར་ངས་འདི་བརྩམས། །ཞེས་གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒོམ་དུ་གསུངས་པ་དང༌། བསླབ་བཏུས་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བཏང་བ་དང་བསྲུང་བ་དང་དག་པ་དང་སྤེལ་བ་ཅི་རིགས་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་བཏང་བསྲུང་དག་སྤེལ་བཞི་བཞི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྒོམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

82

ཞིག་ལ་མི་བཟུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས་འཚང་རྒྱ་བའི་གེགས་སུ་བཟུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་འདོར་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་འདི་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་འདིས་བྱེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཕལ་མོ་ཆེ་སོ་སོར་རྟོག་པས་དཔྱད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་ལ། དཔྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བས་སོ། །བསྟན་པ་ནུབ་
པའི་རྐྱེན་དུ༌ཡང་འདི་ཆེ་སྟེ་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་མཐོང་ནས་ཞེ་རྩིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པ་དང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་སྒོམ་གཉིས་ཡོད་ན། ལམ་ཇི་འདྲ་བ་ནི་དཔྱད་སྒོམ་ཡིན་ལ། ཇི་འདྲ་ཞིག་ནི་འཇོག་སྒོམ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པ་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྙེད་དཀའ་བ་དང་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དཔྱད་སྒོམ་
དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ནི་བློ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བའི་ཡིད་འཁུལ་ནུས་པ་རེ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་དེ་དག་གི་ལྡོག་ཕྱོགས་མ་གུས་པ་སོགས་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བློ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པ་ཁོ༌ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ཆགས་ཡུལ་ལ་སྡུག་པའི་མཚན་མ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མངས་ན་འདོད་ཆགས་དྲག་པོ་སྐྱེ་བ་དང༌། དགྲ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

83

ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་མཚན་མ་མང་དུ་བསམས་ན་ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་དེ་དག་བསྒོམ་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འདྲ་ཡི། བློའི་འཛིན་སྟངས་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་དགོས་པས་དཔྱད་སྒོམ་བྱའོ། །སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་སུ་མི་བཏུབ་པ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་ན་སེམས་གནས་པ་སྐྱེར་མི་ཉན་པས་དེ་ལ་ནི་འཇོག་སྒོམ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཞི་ལྷག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་མཁས་པ་ཡིན་ན་དཔྱད་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱ་ལ། ཀུ་ས་ལིས་ནི་འཇོག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང༌མ་ཡིན་ཏེ། རེ་རེས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་པས་ཀྱང་ཞི་གནས་སོགས་བསྒྲུབ་དགོས་ལ། ཀུ་ས་ལིས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་ཤུགས་དྲག་སོགས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒོམ་པའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་ལ། ཚུལ་དེས་བསྒོམ་པ་མེད་པའམ་ཉུངས་ན་ལམ་གྱི་སྲོག་དམ་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་
བ་དང་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཇེ་ཆེར་མི་འཕེལ་བས་ལམ་ལ་ས་ཆོད་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། ལམ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ནང་ན་ཀུན་མཁྱེན་
ལྟར། །ཞེས་སློབ་དཔོན་མ༌ཁོལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཐམས་ཅད་མ་
འདྲེས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལམ་ཇི་ཙམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

84

བསྒོམས་པ་ཙམ་དུ་བརྗེད་ངས་ཆེ་བས་དྲན་པ་རྟུལ་བ་དང་སྤང་བླང་འབྱེད་པ་ལ་ཡིད་རྟུལ་དུ་འགྲོ་བར་སྣང་ན་ལམ་གོལ་བར་སོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མང་

པོ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དད་པའང་མང་པོར་འཕེལ་བ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྐྱོ་བ་མང་བ་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་སྒོ་དུ་མ་ནས་མཐོང་བས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་དྲག་པོ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

དང་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ངོ་མཚར་བའང་དུ་མ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་དག་ལས་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་བརྩོན་པ་རྣམས་ཇེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་
བསྒོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་ལ་གཞན་
གྱིས་བཀྲི་བར་མི་ནུས་པའི་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ། །
སྒོམ་གྱི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་རྣམས་ན་རེ། སོ་སོར་རྟོག་པས་དཔྱོད་པ་
ཆེས་མང་བར་བྱས་ཏེ་བསྐྱངས་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གེགས་སུ་འགྱུར་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྔར་མ་གྲུབ་པ་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ན་དམིགས་པ་དུ་མ་ལ་དཔྱད་ན་དེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་མ་གྲུབ་བར་དུ་དེ་བསྒྲུབ་པའི་སྒོམ་ལ་འཇོག་སྒོམ་ཉིད་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྒྲུབ་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་དཔྱད་སྒོམ་མང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་གེགས་སུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

85

འདོད་ན་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་ལུགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་གཏན་ནས་མ་གོ་བར་གསལ་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན། གསེར་དང་དངུལ་ནི་མགར་བ་མཁས་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མེར་བསྲེགས་ཤིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཆུར་བཀྲུས་ན་དྲི་མ་དང་སྙིགས་མ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་
བར་འགྱུར་བས། དེ་ནས་རྣ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཆ་ཅི་འདོད་འདོད་དུ་བསྒྱུར་བས་ཆོག་པ་བཞིན་དུ། སྔོན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ནག་པོའི་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཉེས་
དམིགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒོམ་པ་སེམས་ཀུན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའམ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསེར་མེར་བསྲེགས་པ་བཞིན་དུ་ནག་ཕྱོགས་རྣམས་
ལས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མ་དེ་དག་སྦྱོང་ལ། བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་
ཏན་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་དཀར་
པོའི་ལས་འབྲས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་བསྒོམ་
པ་སེམས་བརླན་པར་འགྱུར་བའམ་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསེར་ཆུར་
འཁྲུ་བ་ལྟར་དཀར་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཡིད་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སེམས་བརླན་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཞི་ལྷག་གང་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པ༌ན་ཚེགས་མེད་པར་འགྲུབ་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་སྒོམ་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

86

ཐབས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དཔེར་
ན། མགར་བའམ་མགར་བའི་སློབ་མ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་གང་གི་ཚེ་གསེར་རམ་དངུལ་ཞིག་དྲི་མ་དང་སྙིགས་མ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། དུས་དུས་སུ་མེར་
བསྲེགས་ཤིང་ཆུས་བཀྲུས་ན་རྒྱན་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱ་བ་མཉེན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མགར་བའམ་མགར་བའི་
སློབ་མ་མཁས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་བཟོ་ཤེས་པ་དེས་མགར་དཔྱད་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་

རྣམ་པ་ཅི་འདོད་པ་དེར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་གང་གི་ཚེ་སེམས་དེ་བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་དང་སྙིགས་མ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྐྱོ་བར་བྱས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དང༌།
དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་
དགའ་བར་བྱས་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སེམས་དེ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་གང་དང་གང་དག་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་འབྱོར་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྣལ་དུ་འབབ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་དང་མི་འགུལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་དོན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཆགས་པར་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་ཏེ།
བྱིང་བ་དང་རྒོད་པའོ། །དེ་ལ་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་བློ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་གཅོད་པར་ཤིན་ཏུ་སླ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་ཡིན་པར་ཚད་ལྡན་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

87

མས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་བློ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ན་རྒོད་པ་གཅོད་པར་ཤིན་ཏུ་སླ་སྟེ། རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་གཡེང་བ་ཡིན་པས་
དེའི་གཉེན་པོ་ལ་སྐྱོ་ཤས་བསྔགས་པར་གཞུང་དུ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་སྦྱོང་བ་ནས་འཇུག་སེམས་སྦྱོང་བ་མན་ཆད་ལ་ཇི་ཙམ་དུ་མང་དུ་བསྒོམས་པ་དེ་ཙམ་དུ་མཁས་པ་དགྱེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་རྣམས་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཇོག་སྒོམ་དུ་མ་ཟད་དཔྱད་སྒོམ་རྣམས་ལ༌ཡང་བྱིང་རྒོད་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ལ་བསྐྱང་དགོས་ཤིང༌། མན་ངག་འདི་པའི་བླ་མ་གོང་མ་མཁས་པ་རྣམས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་འབོགས་པ་དེའི་
དམིགས་སྐོར་ལ་ངེས་ཤེས་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་སྐབས་སུ་
བབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བླ་མའི་མན་ངག་གིས་སེམས་ལ་བསྐོར་ནས་སྔ་མ་སྔ་མའི་
གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། མཐའ་དག་པར་འཆད་ཅིང་ཆོས་འཆད་ཤེས་པ་ཞིག་
གིས་ཉན་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བཤད་པ་ན་ཆོས་གྲྭའི་བློའི་འཁུལ་འདྲ་བ་ལྐོག་ཏུ་བསམས་པ་ལ་འོང་དཀའ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་མད་པས། ད་རེས་དམིགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ཟེར་ནས་འབུས་ཙམ་རེ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་དང་

ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་ཞེས་ཆོས་མང་དུ་བཤད་པ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་གཉིས་
འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོན་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་འཁྱེར་ཤེས་པ་སྲིད་མཐའ་རུ་སྣང་

བས་སྐྱོང་རྒྱུ་ཉེ་བར་བསྡུས་པ་རེ་ཡང་གུད་དུ་བྱའོ། །གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

88

གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་མི་འཆར་ནི་སྐྱོང་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་མ་རྙེད་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་སྣང་ཞིང་སྡེ་སྣོད་ལ་མ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། མདོ་སྔགས་
ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་རང་གིས་གང་ལ་སྦྱངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྔ་མར་འོང་བར་སྣང་བས། རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པར་འདུག་ནའང་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྨོས་སོ། །སྐྱོང་ཚུལ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
ད་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་སློབ་མ་དེ་བླ་མས་ཇི་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་པས། གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་བློ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་བླང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐུལ་
བ་དང༌། སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། དེ་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་དང༌། རྙེད་དཀའ་བ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དལ་བ་དང༌། འབྱོར་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པ་ལས། ཁྲིམས་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་འགྲོ་བ་དུ་
མའི་ངོ་བོ་དང༌། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་རྟག་ཏུ་རྙེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་བའོ། །མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྭགས་ཉིད་དང་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །ཀླ་ཀློར་སྐྱེ་བ་གླེན་ཞིང་ལྐུགས་པ་ཉིད། །ཚེ་རིང་ལྷ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། །སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་
སྐྱོན་བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་བརྙེས་ནས་ནི། །སྐྱེ་བ་བཟློག་པའི་སླད་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

89

འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་རྒྱུ་བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དང༌། གླེན་ལྐུགས་དང་ཡན་ལག་དང་རྣ་བ་སོགས་མ་ཚང་བའི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་དང༌། ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དང༌། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་དང་ཐ་མས་ནི་བླང་དོར་ཤེས་པར་མི་ནུས་ལ་གསུམ་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མི་མོས་པའོ། །ངན་སོང་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བར་
ཤིན་ཏུ་དཀའ་ལ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བས་མི་ནུས་པ་དང༌།
ལྷ་ཚེ་རིང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་འགྲེལ་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་གཟུགས་མེད་
པ་གཉིས་ལ་བཤད་ཅིང༌། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་པའི་བྱ་བས་རྟག་
ཏུ་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་ལ་བཤད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དང་འཆི་བའི་ཚེ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་བསྐལ་ཆེན་མང་པོར་གནས་པར་མངོན་པ་ནས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་མི་ཁོམ་པར་མི་རིགས་པས་དེར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་ཐར་ལམ་བསྒྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པས་མི་ཁོམ་པའོ། །རྟག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་འགྲེལ་པ་ལས། གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་དགེ་བ་བྱ་བའི་དལ་བ་
མེད་པས་ན་མི་ཁོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་འབྱོར་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་འབྱོར་ལྔ་ནི། མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

90

དབང་པོ་ཚང༌། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི། འཁོར་རྣམ་བཞི་རྒྱུ་བ་ཡོད་སར་སྐྱེས་པའོ། །དབང་པོ་ཚང་བ་ནི། གླེན་ལྐུགས་སུ༌མ་སོང་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་མིག་རྣ་སོགས་ཚང་བའོ། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི། མཚམས་མེད་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གནས་ལ་དད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་གནས་འདུལ་བ་ལ་དད་པ་སྟེ་འདུལ་བ་ནི་འདིར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ག་ལ་བྱའོ། །ལྔ་པོ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་ཤིང་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡིན་པས་
རང་གི་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་འབྱོར་ལྔ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་སྟོན། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག །གཞན་ཕྱིར་སྙིང་ནི་བརྩེ་བ་འོ། །ཞེས་
པའོ། །
དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའམ་འབྱུང་བ་ནི། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་
གྱིས་ཚོགས་བསགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འདུག་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཚང་རྒྱ་བའོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་

ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཆོས་བསྟན་པ་གནས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཤིང་ཆོས་བསྟན་པ་ནས་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་བར་དུ་དོན་དམ་པའི་དམ་ཆོས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མ༌ཉམས་པའོ། །ཆོས་གནས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མཐུ་ཡོད་པར་
རིག་ནས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །གཞན་གྱི་ཕྱིར་
སྙིང་བརྩེ་བར་བྱེད་པ་ནི། སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་གིས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

91

སྟེར་བའོ། །དེ་ལྔ་ནི་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡིན་པས་གཞན་འབྱོར་རོ། །ཉན་ས་ལས་བཤད་པའི་གཞན་འབྱོར་བཞི་ནི་ད་ལྟ་མ་ཚང་བར་སྣང་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་ཆོས་གནས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་མཐུན་པ་ཚང་དུ་རུང་ངོ་། །
གཉིས་པ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་ནི། གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་རྣམ་དག་བསྒྲུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་མ་ཤི་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་བདེ་བ་
བསྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ༌ཙམ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་དུད་འགྲོ་ལ༌ཡང་ཡོད་པས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་དུད་འགྲོ་དང་འདྲ་སྟེ། སློབ་སྤྲིངས་ལས། ཇི་ལྟར་གླང་བུ་ཁྲོན་ཟབ་ཁ་ནས་འཁྲུངས་པ་ཡི། །རྩྭ་ལོ་ཁམ་འགའ་ལ་ནི་ཡིད་ནི་ཆགས་གྱུར་ནས། །རྙེད་པ་གྲུབ་པ་མེད་པར་གཡང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟར། །འཚོ་བའི་འཇིག་རྟེན་བདེ་ལྡན་འདོད་པའང་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བསྒྲུབ་པ་ནི་རྟེན་གང་རུང་རུང་གིས་མི་ཆོག་པས་
སྔར་བཤད་པའི་རྟེན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཏེ། སློབ་སྤྲིངས་ལས། བདེ་གཤེགས་
ལམ་རྟེན་འགྲོ་བ་འདྲེན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང༌། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མི་ཡིས་རྙེད་པ་
གང་ཡིན་པ། །ལམ་དེ་ལྷ་དང་ཀླུ་ཡིས་རྙེད་མིན་ལྷ་མིན་དང༌། །མཁའ་ལྡིང་རིག་འཛིན་མི་འམ་ཅི་དང་ལྟོ་འཕྱེས་མིན། །ཞེས་དང༌། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། མིར་སྐྱེས་ནའང་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་ཡང་གནས་མཆོག་ཡིན་པས་བསྐལ་པ་བྱེ་བར་ཡང་རྙེད་དཀའོ། །ལྷ་དག་འཆི་བ་ནའང་ལྷ་གཞན་དག་ཁྱོད་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །བདེ་འགྲོ་ནི་མིའི་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

92

རྣམས་ཀྱང་རྟེན་འདི་ལ་སྨོན་གནས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་སྔོན་མིའི་རྟེན་ལ་ལམ་ལ་སྦྱངས་པའི་བག་ཆགས་འཐུག་པའི་འདོད་ལྷ་ཁ་ཅིག༌དང་པོར་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ཡང་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དང་པོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང༌། འདོད་ལྷ་ཕལ་ཆེར་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་གསུངས་པས་ལམ་ཐོག་མར་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་མི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་མི་སྙན་པ་སྡོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་གླིང་
གསུམ་གྱི་རྟེན་བསྔགས་ལ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་རྟེན་བསྔགས་སོ། །
དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་འདི་བདག་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱ། འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ན་ནི་རང་གིས་རང་བསླུས་པ་དང་རྨོངས་ཚབས་འདི་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཀྱི་འཕྲང་

མང་པོ་ལ་བརྒྱུད་བརྒྱུད་དེ་ལན་ཅིག་ཙམ་ཐར་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ནས། ཡང་གནས་དེ་དག་ཏུ་ལོག་ནས་འགྲོ༌ན་ནི་རིག་སྔགས་ཀྱིས་རྨོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་
བདག་ནི་སེམས་མེད་པར་གྱུར་པའོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དཔའ་བོས། གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འཁོར་བ་ཡི། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ས་བོན་བསྐྲུན། །བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱི་ས་བོན་མཆོག །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་
ལས་ལྷག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྒྱུན་གྱི་མི་རྣམས་ནི། །སུ་ཞིག་འདིར་དེ་འབྲས་མེད་
བྱེད། །ཅེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྙེད་གྱུར་ནས། །བདག་གིས་དགེ་གོམས་མ་བྱས་ན། །འདི་ལས་བསླུས་པ་གཞན་མེད་དེ། །འདི་ལས་རྨོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །རྨོངས་པས་ཕྱིས་ཀྱང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

93

སྒྱིད་ལུག་ན། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། །མྱ་ངན་ཆེན་པོ་ལྡང་བར་འགྱུར། །དམྱལ་མེ་བཟོད་དཀས་ཡུན་རིང་དུ། །བདག་གི་ལུས་ལ་བསྲེགས་གྱུར་ན། །འགྱོད་པ་མི་བཟད་མེ་འབར་བས། །སེམས་གདུང་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ། །ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་ཕན་པའི་ས། །ཅི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་རྙེད་གྱུར་ནས། །བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྡན་བཞིན་དུ། །ཕྱིར་ཡང་དམྱལ་བ་དེར་ཁྲིད་ན། །སྔགས་ཀྱིས་རྨོངས་པར་

བྱས་པ་བཞིན། །བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་ཟད། །ཅིས་རྨོངས་བདག་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ། །བདག་གི་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་སྤྱན་སྔ་བ་ལ། དལ་བ་འབྱོར་པ་མིའི་ལུས་ཐོབ་པ་དྲན་ནམ་གསུང་བ་དང༌། སྤྱན་སྔ་ཡང་ཐུགས་དམ་ལ་འཇུག་རེས་ཀྱིས། གང་ཚེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མཐུན་
གནས་པ། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། །གཡང་སར་ལྷུང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་ཕྱིས་ནས་གང་གིས་སློང་བར་འགྱུར། །ཞེས་འཇུག་པ་ནས་གསུངས་པ་དེ་ལན་རེ་རེ་བཏོན་ནས་ཐུགས་དམ་མཛད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མངོན་མཐོའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟེན་འདིས་བདེ་བླག་ཏུ་
བསྒྲུབ་ནུས་ལུགས་རྣམས་ཀྱང་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བའི་རྟེན་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ༌ལ་ཉིན་མཚན་དུ་མ་འབད་པར་ཆུད་གཟན་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་ནས་ལག་སྟོང་དུ་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཕྱི་མར་ཡང་བདེ་བས་ཕོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་དལ་བའི་རྟེན་མི་འཐོབ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་ན་སྡུག་བསྔལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

94

བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་དེ་བས་བསླུས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་བསམ་སྟེ། འཕགས་པ་དཔའ་བོས། གང་ཞིག་དགེ་བས་ཕྱུག་པའི་མི། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་

ནས། །འདིར་ནི་རྨོངས་པས་བསོད་ནམས་གཏེར། །ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་གསོག་པ། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ། །མི་བཟད་མྱ་ངན་ཁང་པར་འཇུག །རིན་ཆེན་གླིང་ཕྱིན་ཚོང་པ་ནི། །ལག་པ་སྟོང་པས་རང་ཁྱིམ་བཞིན། །དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མེད་
པར། །ཕྱི་ནས་ཡང་ནི་ཐོབ་མ་ཡིན། །མི་མ་ཐོབ་པར་བདེ་བ་ནི། །ཇི་ལྟར་དེ་བདེ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད། །དེ་བས་ཕ་རོལ་བསླུས་ཡོད་མིན། །དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་རྨོངས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པའི་མཐར་ཡང་སྙིང་པོ་ལེན་
འདོད་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་ལ་གླ་རྔན་བྱིན་ནས་ནི། །ད་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ཆུག །ཕན་པ་མེད་པར་འདི་ལ་ནི། །ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་དང༌། མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །གྲུ་འདི་ཕྱི་ནས་རྙེད་དཀའ་བས། །རྨོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པོ་ཏོ་བའི་དཔེ་ཆོས་ལས་ཀྱང༌། སྲིན་བུས་ཕྱག་འཚལ་རྐྱང་ལ་ཞོན། །གཙང་པའི་ཉ་དང་སྨེ་
འུ་ཟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་བསྐྱེད་དོ། །
གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་བསམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དལ་བ་དེ་ཡང༌། ལུང་གཞི་ལས། ངན་འགྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྡུལ་དང༌། དེ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་སེན་མོའི་རྩེ་མོས་བླངས་པའི་རྡུལ་དང་འདྲ་ཞིང༌། བདེ་འགྲོ་གཉིས་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང༌། དེ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་ཕྱག་སེན་གྱི་རྩེ་མོས་བཞེས་པའི་རྡུལ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས། བདེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

95

འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་གཉིས་ཀ་ནས་རྙེད་པར་དཀའོ། །དེ་ཙམ་དུ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་རང་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཕལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི། །དམ་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །ཕལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་འགྲོ་མི་ལ་སོགས་པ༌ཡང་ཕལ་ཆེར་དམ་པ་མིན་པ་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མང་ལ། དེས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་བསྐལ་པར་མནར་མེད་དུ་གནས་དགོས་ན། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྔོན་བསགས་པའི་སྡིག་པ་འབྲས་བུ་མ་ཕྱུང་ཞིང་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་པ་རང་གི་
རྒྱུད་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་བསྐལ་པ་དུ་མར་གནས་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་
སྨོས། དེ་ལྟ་ནའང་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་སྔར་བསགས་འདག་ངེས་སུ་སྦྱོང་ཞིང༌། གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྡོམ་པར་བྱེད་ན་བདེ་འགྲོ་མི་དཀོན་ནའང་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ་ངན་འགྲོར་སོང་ན་དགེ་བ་ནི་མི་བྱེད་ལ་སྡིག་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པས་བསྐལ་པ་དུ་མར་ཡང་བདེ་འགྲོའི་མིང་ཡང་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གི་སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་འཐོབ་མི་འགྱུར། །མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་དགེ་
བ་མེད། །གང་ཚེ་དགེ་སྤྱད་སྐལ་ལྡན་ཡང༌། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་རྨོངས་པ། །དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །དགེ་བ་དག་ཀྱང་
མ་བྱས་ལ། །སྡིག་པ་དག་ཀྱང་ཉེར་བསགས་ན། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

96

ནི། །བདེ་འགྲོའི་སྒྲ་ཡང་ཐོས་མི་འགྱུར། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོ་
ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི །བུ་གར་རུས་སྦལ་མགྲིན་ཆུད་ལྟར། །མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀར་གསུངས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྡིག་པས་ཀྱང༌། །བསྐལ་པར་མནར་

མེད་གནས་འགྱུར་ན། །ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྡིག་གིས། །བདེ་འགྲོར་མི་
འགྲོ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ན་སྔོན་གྱི་ལས་ངན་པ་རྣམས་ཟད་ནས་

ཡང་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བས་ཐར་བར་མི་དཀའོ་སྙམ་ན། སྡུག་བསྔལ་དེ་མྱོང་བཞིན་དུ་
སྡིག་པ་འཕྲལ་འཕྲལ་ལ་གསོག་པས་ངན་འགྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་བརྒྱུད་དགོས་པས་ཐར་བར་དཀའ་སྟེ། དེ་ཙམ་ཁོ་ན་མྱོང་གྱུར་ནས། །དེ་ནི་རྣམ་ཐར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་མྱོང་བཞིན་དུ། །སྡིག་པ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྙེད་དཀའ་བ་བསམས་པའི་མཐར་ཡང་རྟེན་འདི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་བཀོལ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆུད་ཟོས་པར་བལྟས་ལ་དམ་ཆོས་བསྒྲུབ་པས་དུས་འདའ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་བསྐྱེད་དེ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རྒྱ་མཚོ་
ཆེར་གནས་གཉའ་ཤིང་བུག་པ་དང༌། །རུས་སྦལ་ཕྲད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགྲོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། །གང་ཞིག་གསེར་སྣོད་རིན་ཆེན་སྤྲས་པ་ཡིས། །ངན་སྐྱུགས་
འཕྱག་པར་བགྱིད་པ་དེ་བས་ཀྱང༌། །གང་ཞིག་མི་རུ་སྐྱེས་ནས་སྡིག་པའི་
ལས། །བགྱིད་པ་དེ་ནི་ཆེས་རབ་བླུན་པ་ལགས། །ཞེས་དང༌། སློབ་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌།

མི་ཡི་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་རྙེད་གྱུར་ནས། །དོན་དུ་བརྣག་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

97

བརྟུན་ཏེ་བསྒྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་སྤྱན་སྔ་ལ་བག་རེ་ཕྱོགས་གསུང་བ་ལ། དེ་ལྟར་འཚལ་བ་ལ་དལ་འབྱོར་འདི་རྙེད་པར་དཀའ་བས་གསུང་བ་དང༌། འཕན་ཡུལ་ན་རྨའི་ཕྱྭ་མཁར་བྱ་བ་རྡོས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དགྲས་ཕྲོགས་ནས་ཡུན་རིང་ཞིག་ཁ་ཉེན་པོར་སོང་བས། རྒད་པོ་ཞིག་མཁར་དེས་གདུངས་ཡོད་པ་ལ་ལན་ཅིག་མཁར་དེ་ཐོབ་ཟེར་བ་ཐོས་པས་འགྲོ་མི་ནུས་བཞིན་དུ་མདུང་ཞིག་བཟུང་ནས་བཤལ་དྲུད་བྱེད་ཅིང་རྨའི་ཕྱྭ་མཁར་ཐོབ་པ་འདི་རྨི་ལམ་མིན་ན་རུང་སྟེ་ཟེར་བ་ལྟར། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་རྙེད་ནས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དགོས་ཞེས་པོ་ཏོ་བ་གསུང་བ་ལྟར་བློ་དེ་ལྟ་བུ་རྙེད་རྙེད་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་
ལ་ཆོས་བཞི་བསམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་ནུས་པ་ནི། ཕྱིའི་རྐྱེན་བཤེས་གཉེན་དང་ནང་གི་རྐྱེན་དལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཚེ་འདིར་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ནི། འདིར་མ་བསྒྲུབས་ན་སྐྱེ་བ་དུ་མར་དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ནི། ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གསུམ་པས་ནི་སྐྱེ་བ་རྟིང་མ་རྣམས་སུ་ཆོས་བྱའོ་སྙམ་ནས་འདོར་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་ལ། བཞི་པས་ནི་ཚེ་འདིར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱང་ལོ་དང་ཟླ་བ་དང་ཞག་སྔ་མ་རྣམས་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་བསྒྲུབ་པས་ཆོག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

98

སྙམ་ནས་མི་འཇུག་པའི་ལེ་ལོ་འགོག་པས་དེ་གཉིས་མྱུར་དུ་བསྒྲུབ་པར་བསྡུས་ནས་གསུམ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་འཆི་བ་དྲན་པ་ནི་འདིར་ཡང་འབྲེལ་མོད་འོན་ཀྱང་ཚིག་ཚོགས་ཆེ་བས་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་བསམས་ན་བློའི་འཁུལ་ཆེ་བས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བསམས་ལ། དེ་ཙམ་མ་ནུས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒོ་ནས་
དོན་ཆེ་ལུགས་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་རྙེད་དཀའ་ཚུལ་དུ་བསྡུས་ཏེ་ཇི་ལྟར་འཚམ་པ་རེ་སྔར་བཤད་པ་ནས་བླངས་ལ་བསྒོམ་མོ། །དེ་ལ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་རྙེད་དཀའ་བ་ནི། སྤྱིར་བདེ་འགྲོ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལའང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་
རྣམ་དག་སྣ་གཅིག་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་དལ་འབྱོར་ཚང་བ་འཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་གྲོགས་བྱས། སྨོན་ལམ་དྲི་མ་མེད་པས་མཚམས་སྦྱོར་བ་སོགས་དགེ་རྩ་མང་པོ་ཞིག་དགོས་ན་རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་པའང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྣང་བས་དེ་ལ་དཔགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྙེད་དཀའ་བར་སེམས་པའོ། །འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་རྙེད་དཀའ་བ་ནི། རིགས་མི་མཐུན་ངན་འགྲོ་རྣམས་ལ་བལྟོས་ཏེ་བདེ་འགྲོ་ཙམ་ཡང་སྲིད་

མཐར་སྣང་ལ། རིགས་མཐུན་བདེ་འགྲོ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཡང་དལ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཆེས་དཀོན་པ་བསྒོམ་པའོ། །དགེ་བཤེས་དོལ་པས་འདི་ལ་ནན་ཆེར་མཛད་པས་ཆོས་གཞན་ཀུན་དེས་སྣ་དྲངས་ནས་བྱུང་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་
ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། དེ་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

99

བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་

སྒོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་པ་དང་ཐ་མར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཡིན་པས། ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་
ལྟར་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་
མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་སོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་བསྒྲུབ་པ་ལས་
བརྩམས་ཏེ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དངོས་སམ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། ཚེ་འདི་ལ་ཆེས་ཆེར་མི་བྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་རྣམས་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ། །རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཐ་མར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ལེགས་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་གྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་གོ་འཕང་ངོ་། །
དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཇི་སྙེད་ཅིག་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དངོས་སམ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་
སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ནི། སྲིད་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྲིད་པ་

ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་རང་གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱར་བྱས་ཏེ་དེའི་ཐབས་ལམ་བསླབ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

100

གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་
ཕྱོགས་ཤིང༌། །སྡིག་པའི་ལས་ལས་ལྡོག་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇོ་བོས་སྤྱོད་
བསྡུས་སྒྲོན་མ་ལས། གསང་སྔགས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་བོ་ཞེས། །བླ་མ་སངས་རྒྱས་གསུང་བས་ན། །དེ་དོན་འདིར་ནི་བྲི་བར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ། །དོེ་གཉིས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་བྱར་བྱས་ཏེ། ཕྱིན་དྲུག་དང་རིམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །གང་ཞིག་གཞན་
གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྐྱེས་བུ་དེས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་སྔགས་གཉིས་ཀ་འོག་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར། གཞན་ཡང་གང་
ཟག་གསུམ་སྟེ་སྡོམ་པའང་མ་ཡིན་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་པས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་
དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་
དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

101

ལྡན་པའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལའང་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདི་དང་དོན་འདྲ་ལ། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་འཇོག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་
སོ། །ལམ་སྒྲོན་བཞིན་དུ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་ཚེ་འདི་ལྷུར་ལེན་པ་
དང་ཕྱི་མ་ལྷུར་ལེན་པ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མངོན་མཐོའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་བཟུང་ངོ་། །
གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་པའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་དང༌། རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་བཤད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སྐྱེས་བུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཡང་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འདུ་བས་དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལས། མི་འཚེ་བ་དང་བདེན་པ་དང༌། །བྱིན་
ནས་ལེན་དང་ཚངས་པར་སྤྱོད། །འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་བ་ནི། །འདི་ནི་བདེ་འགྲོའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་མཐོང་ནས། །སྤང་ཕྱིར་བདེན་པའི་ལམ་བསྒོམ་ཞིང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་གཉིས་སྤོང་བ། །འདི་ནི་ཞི་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །འདི་དག་ཀུན་ཀྱང་བླང་བྱ་སྟེ། །ངེས་འབྱུང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན། །ཆོས་
ཀུན་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པས། །འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེའི་ཆུ་རྒྱུན་འབྱུང༌། །ཐབས་མཁས་སྤྱོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

102

པ་མཐའ་ཡས་པ། །ངེས་འབྱུང་མཆོག་གི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཙམ་རང་གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་
དུ་འཁྲིད་པ་མིན་གྱི། དེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་སྔོན་འགྲོར་བྱས་ནས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་
ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་སྐྱེས་པ་ན་སྙིང་པོ་ལེན་ལུགས་
ནི། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། སུ་ཞིག་ཆུ་ཤིང་དབུ་བ་ལྟར། །སྙིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་འདི་
དག །གཞན་ཕན་རྐྱེན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་པས། །ལྷུན་པོ་སྙིང་པོར་སྒྲུབ་མི་བྱེད། །ཡ་རབས་
སྙིང་རྗེ་ལྡན་པས་ནི། །སྐད་ཅིག་རེ་རེར་རྒ་ཤི་དང༌། །ནད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་ལུས་དག་ནི། །གཞན་ལ་བདེ་བསྐྱེད་གཞིར་བྱེད་དོ། །དམ་ཆོས་སྒྲོན་དང་བཅས་པ་ལ། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤངས་ཁོམ་པ་འདི། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འབྲས་བུ་ཡོད་པར་བྱ་བའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་གི་ལུས་ཆུ་ཤིང་དང་དབུ་བ་ལྟར་སྙིང་པོ་མེད་ལ་ནད་ཀྱི་ཚང་རྒ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་གནས་

འདི། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་བྱ་སྟེ། དོན་ལྡན་དུ་
བྱའོ་སྙམ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དང་པོ་ནས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ནས་འཁྲིད་པར་རིགས་མོད་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་སྦྱངས་པས་ཅི་བྱ་
ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་སྦྱོང་བ་ཉིད་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ་དེར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

103

གཉིས་པ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས། རྒྱུ་མཚན་དངོས་
དང༌། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒོ་ནི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང༌། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་སྲས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ནས་རྟེན་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་ཚུད་ལ། དེ་ནམ་ཉམས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ནས་ཕྱིར་ལ་འཐོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་སེམས་དེ་ཐབས་དུ་མས་འབད་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྔོན་དུ་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་བསྒོམས་ནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཕན་ཡོན་ལ་
སྤྲོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་ཞིག་དང༌། ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་བཅས་པ་དགོས་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བསླབ་བཏུས་
དང་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་བསྡུ་ན་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་ནོ། །
དང་པོ་ལ༌ཡང་ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་དང་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། སེམས་དེ་སྐྱེས་ན་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་སྔར་བསགས་དུ་མ་འདག་པ་དང༌། ཕྱིས་གསོག་པ་རྣམས་རྒྱུན་འཆད་པ་དང༌། བདེ་འགྲོའི་རྒྱུ་སྔར་བསགས་རྣམས་དེས་ཟིན་པས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་དང༌། གསར་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེས་ཀུན་ནས་སློང་བས་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

104

སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ལ། སྔོན་དུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་ན། ཕན་
ཡོན་དེ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ལས་འབྱུང་བས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེས་ན་སྔོན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཐོབ་
འདོད་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྦྱོང་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་གཉིས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་ནས་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་སེམས་

བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། སེམས་དེའི་རྩ་བ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་བདེ་བས་ཕོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་འཁོར་
བར་འཁྱམས་ཚུལ་བསམས་པ་ན། བ་སྤུ་གཡོ་འགུལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་ཚེ་བདེ་བས་ཕོངས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་

བ་ལ་མི་བཟོད་པ་འོང༌ས་མེད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་སྔོན། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས། །རྨི་ལམ་དུ་ཡང་མ་རྨིས་ན། །གཞན་གྱི་

དོན་དུ༌ག་ལ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་རང་ལ་ངན་འགྲོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནོད་
པ་འབབ་ཚུལ་དང༌། འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་མཐོ་རིས་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་ཞི་བའི་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་རྣམས་བསམས་ནས། དེ་ནས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་བསྒོམས་པས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བས་ན་ཆུང་འབྲིང་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

105

ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྦྱོང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བའི་
ཐབས་ཡིན་གྱི། ལམ་ལོགས་པ་ཞིག་ཏུ་འཁྲིད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསག་སྦྱང་གི་སྒོ་དུ་མ་ལ་འབད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོ་རྒྱུད་སྦྱོང་
བའི་ཐབས་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སུ་གོ་བར་བྱའོ། །
འདིར་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྲོ་ལུགས་རྣམས་བླ་མས་ཀྱང་ལེགས་པར་བརྡ་སྤྲད། སློབ་མས་ཀྱང་དེ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱས་ལ། སྐྱོང་རེས་ཀྱིས་དེ་དག་དྲན་པར་བྱས་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་
བྱས་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་ལམ་སོ་སོ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་ལ་མ་སླེབ་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ངེས་པ་གང་ཡང་མི་
རྙེད་པས་སེམས་དེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སམ། ཡང་ན་དེའི་བར་དུ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་ནས་འགྲོ་བས་འདི་ལ་ནན་ཏན་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཆུང་འབྲིང་གི་ལམ་སྦྱང་བ་དང་
ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྐྱེ་བྱ། དེ་ནས་སེམས་དེ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྨོན་པའི་ཆོ་ག་བྱ། སྨོན་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་ལ་འབད་པས་བསླབ། དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་

སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་དང་བསྡུ་བཞི་སོགས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པའི་སློབ་འདོད་མང་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

106

སྦྱངས་ལ། སྙིང་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་བྱུང་བ་ན་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་
པ་ཞིག་ངེས་པར་བླང༌། དེ་ནས་རྩ་ལྟུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་སྲོག་བསྡོས་བྱ་ཞིང༌།
གཞན་ཡང་ཟག་པ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་
ཅིང༌། ཅི་སྟེ་གོས་ནའང་ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་སྦྱང༌། དེ་ནས་ཕྱིན་དྲུག་སྤྱི་ལ་བསླབ་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཀོལ་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་

བོ་བསམ་གཏན་ལ་ལེགས་པར་བསླབ་བོ། །ལམ་སྒྲོན་ལས། མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་ཇོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་གསུངས་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་ཞི་
གནས་བསྒྲུབ་བོ། །དེ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལྟ་བས་ཐག་ཆོད་པར་བྱས་ལ། བསྒོམ་ཚུལ་མ་
ནོར་བར་བསྐྱངས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཇུག་སྡོམ་གྱི་

བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པ་མན་ཆད་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌། ཞི་གནས་ནི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ནམ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པར་ལམ་

སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞི་གནས་མན་ཆད་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

ཆ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཟབ་མོའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

107

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དང་གྲངས་ངེས་པ་དང་ཐབས་ཤེས་ཡ་
བྲལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མི་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་སྲས་ངང་
པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པའི་གཤོག་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པ་གཉིས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཤོག་པ་གཉིས་བགྲད་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད་ཀྱི། བྱ་

གཤོག་ཆག་ལྟར་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཕྱོགས་རེ་བཟུང་ནས་འགྲོ་བར་མི་བྱེད་དེ། དབུ་
མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ནི་ངེས་པར་གསང་
སྔགས་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཞུགས་ན་མྱུར་དུ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་ལས་མི་ལྕོགས་པའམ་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཆུང་

བས་འཇུག་པར་མི་སྤྲོ་ན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ཇེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ཙམ་
བྱའོ། །གསང་སྔགས་ལ་འཇུག་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་པར་དུ་གསང་སྔགས་ནས་ནན་ཏན་ཆེ་བར་གསུངས་པས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྔོན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དེ་ནས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བྱ། དེ་ནས་རྒྱུད་སྡེ་ཁུངས་མ་ནས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་ནས་དེའི་དུས་སུ་ཐོབ་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

108

དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲོག་བསྡོས་བྱས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང༌། ཁྱད་པར་དུ་རྩ་བའི་ལྟུང་བས་ཕོག་ན་སླར་བླང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་ཆུད་ཟོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་བར་དཀའ་བས་རྩ་ལྟུང་གིས་ཡེ་མ་གོས་པ་ལ་འབད། ཡན་ལག་གི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་གོས་ནའང་བཤགས་བསྡམ་གྱིས་དག་

པར་བྱས་ཏེ། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ནི་ལམ་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལྟར་ན་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། གོང་མ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་རུང་ལ་ལེགས་པར་ཁྲིད་ལ་བསླབ། དེ་བརྟན་ནས་རྒྱུད་སྡེ་
འོག་མ་ལྟར་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། གོང་མ་ལྟར་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་རུང་ལ་ལེགས་པར་བསླབ་བོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ལུས་ནི་ལམ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའོ། །གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་
གསུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུས་པ་ལས། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་

ཆེ་བ་མངའ། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་ལ་རག་ལས་པས། །སྒྲུབ་པ་ལྷུར་བླང་སྙིང་པོར་བྱ། །དལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
ལུས། །ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་རྙེད་གྱུར་ཅིང༌། །ཕྱིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བས། །སྒྲུབ་ལ་འབད་པས་དོན་ཡོད་བྱ། །ཞེས་དང༌། ཇི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་ལས། །འབྲོས་པའི་གླགས་ནི་བྱུང་བའི་ཚེ། །ཆེད་ཀ་གཞན་དང་མི་སྙོམས་པར། །དེ་ཡི་གནས་ནས་འབྲོས་པ་ལྟར། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་འདི་ལས། །བརྒལ་བའི་གླགས་དག་བྱུང་གྱུར་ན། །ཆེད་ཀ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པར། །སྲིད་པའི་ཁྱིམ་ནས་འབྱུང་བར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

109

བྱ། །ཞེས་དང༌། སྐྱབས་འགྲོ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། །སྨོན་པའི་གཞི་ལ་གནས་
པ་ཡིས། །སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་རབ་བཟུང་ཞིང༌། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སོགས་པ། །སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཅི་ནུས་རིམ་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་སྤྱད། །ཅེས་དང༌། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་གང༌། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་རྣལ་
འབྱོར་བསྒོམ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚོགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཀྱང༌། དང་
པོ་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ལས་བྱུང༌། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟན་བྱ། །སྲིད་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་བདེ་མ་ཆགས། །ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས། །དད་སོགས་
ནོར་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །བླ་མ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་གུས། །དེས་བསྟན་དམ་ཚིག་ལྡན་པ་ནི། །ཡོངས་སུ་བསྐྱང་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན། །བུམ་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐུར་བ། །བླ་མའི་དྲིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐོབ། །ལུས་ངག་སེམས་ནི་རྣམ་དག་
པ། །སྒྲུབ་པ་པོ་ནི་དངོས་གྲུབ་སྣོད། །ཏིང་འཛིན་ཡན་ལག་ལས་བྱུང་བའི། །ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས། །མྱུར་དུ་དངོས་གྲུབ་འཐོབ་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟར་གསང་སྔགས་ཚུལ་གནས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་སྐྱེས་
བུ་ཆེན་པོའི་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་དུ་བྱས་པས་ཆོག་མོད། སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན།
སྐྱེས་བུ་གསུམ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཁྲིད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་
སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བློ་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་རང་ཉིད་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོར་ཁས་འཆེ་བའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གཞོམ་པ་དང༌། བློ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

110

ཕན་ཆེ་བའོ། །ཕན་ཆེ་ལུགས་ནི། སྐྱེས་བུ་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་དགོས་པས་བཀྲི་བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་སྦྱོང་བ་བསྟན་པ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་དང༌། གང་ཟག་ཐ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གོང་མ་ནས་སྦྱངས་ཀྱང་བསམ་པ་གོང་མ་མི་སྐྱེ་ལ། འོག་མ་དོར་བས་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གོང་མའི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་ཏེ་སྦྱངས་པ་ན། སྔར་ནས་སྐྱེས་ཟིན་པའམ། སྔར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་མྱུར་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་འོག་མ་འོག་མ་སྐྱེས་པ་ན། གོང་མ་གོང་མར་ཁྲིད་པས་ཆོག་པས་རང་གི་ལམ་ལས་འགྱང་བ་མེད་
དོ། །
བློ་རིམ་གྱིས་བཀྲི་དགོས་པ་ནི། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་
ལས། ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པས་ནོར་བུ་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བའི་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་
བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་

ཀྱང༌། དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས། །ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་འབྱུང་བ། །གང་ཕྱིར་མངོན་པར་མཐོ་ཐོབ་ནས། །རིམ་གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་
འོང༌། །ཞེས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་འཁྲིད་པར་

གསུངས་པ་དང༌། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང༌། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནི་རིམ་གྱིས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་
བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ། ཐོག་མར་སླ་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སླ་བའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཤེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

111

རབ་འབྲིང་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པར་རྟོགས་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་འབྲིང་དང་གདམས་

ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འབྲིང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཤེས་རབ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པར་རྟོགས་ནས་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོན་ཞིང་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཕྲ་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་དེའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དོན་སྤྱོད་པ་གོ་རིམ་དུ་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང༌། སྤྱོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མེར། སྔོན་དུ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་
ལ་སྦྱངས་ནས། དེ་ནས་སྔགས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རིམ་ཅན་དུ་དགོས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་དེའི་དོན་བསྡུས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་ཅན་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་

ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང༌། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང༌། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བཟློག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་
སོ། །སློབ་དཔོན་མཁས་པ་མ་ཁོལ་གྱིས་ཀྱང༌། དྲི་བྲལ་གོས་ལ་ཚོན་བཞིན་དུ། །དང་
པོར་སྦྱིན་སོགས་གཏམ་རྣམས་ཀྱིས། །སེམས་ལ་ལེགས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་དེ། །དེ་ནས་
ཆོས་ནི་བསྒོམ་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་
གྲགས་པས་ཀྱང་ཁུངས་སུ་དྲངས་ནས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་མཛད་ལ།
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་གོ་རིམ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་སྣང་བས་ཚུལ་
དེ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པར་བྱའོ། ། ། །

གཉིས་པ་སྙིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

112

བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱང་བ་དང༌། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་
བློ་སྦྱང་བ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱང་བའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆུང་ངུའི་བསམ་པ་སྦྱང་བ་དངོས། བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསམ་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་བསམ་པའོ། །
དང་པོ་ལ་བཞི། འཆི་བ་དྲན་པ་མ་བསྒོམས་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན། འཆི་བ་དྲན་པའི་བློ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ། འཆི་བ་དྲན་པ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བཞི་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དང་པོར་གནོད་པའི་སྒོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་འཆི་བ་ལ་མི་འཆི་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་གནོད་པའི་སྒོའ། །ོའདི་ལ་ཡང་ད་གཟོད་མཐར་འཆི་བ་ཞིག་འོང་སྙམ་པ་ནི་ཀུན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་དེ་རིང་མི་འཆི། དེ་རིང་ཡང་མི་འཆི་སྙམ་དུ་བློས་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་ནི་འཆི་ཁ༌མ་ཚུན་ལ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་བློ་དེས་བསྒྲིབས་ན་ཚེ་འདིར་སྡོད་པའི་བློ་སྐྱེས་ནས་དེའི་རིང་ལ་འདི་དང་འདི་
དགོས་སོ་ཞེས་ཚེ་འདི་ཙམ་གྱི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐབས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

113

འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་སེམས་ནས། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་དག་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བས་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་བློ་སྐྱེར་མི་སྟེར་ལ། བརྒྱ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་། ཚེ་འདི་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་སོང་ནས་དགེ་བ་ཅི་བྱས་མཐུ་
ཆུང་ཞིང༌། དེ་ཡང་ཉེས་སྤྱོད་སྡིག་ལྟུང་དང་འབྲེལ་བར་འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་
དང་མ་འདྲེས་པ་དཀོན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང༌། ཕྱིས་ནས་རིམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་པའི་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་མི་
ནུས་ཤིང་གཉིད་རྨུགས་དང་བྲེ་མོའི་གཏམ་དང༌། བཟའ་བཏུང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཡེང་གིས་དུས་འདའ་བས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པ་མི་འོང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ལུས་སྲོག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སུ་རེ་བས་བསླུས་པ་ན་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེའི་གེགས་བྱས་པའམ་བྱེད་
དུ་དོགས་པ་ལ་སྡང་བ་དྲག་པོ་དང༌། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་རྨོངས་པའི་གཏི་མུག་དང་དེ་དག་གིས་ང་རྒྱལ་བ་དང་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་རྣམས་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ །དེ་ལས་ཀྱང་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་བཅུ་དང་མཚམས་མེད་པ་དང་དེ་དང་ཉེ་བ་དང་དམ་
པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཇེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

114

ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཇེ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྲོག་བཅད་དེ།
ངན་འགྲོ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་ཅིང་རྩུབ་ལ་ཚ་ཞིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་གནས་སུ། འཆི་བས་ཉེ་བར་བཅོམ་ནས་ལས་ངན་པས་འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལས་མ་རུངས་
པའི་སྒོ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མངའ་བདག །རང་ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། །ཡོད་དེས་རྣལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆ་དགོས་པར། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། །མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་བློ་རྣལ་མ་ཞིག་སྐྱེས་ན། དཔེར་ན། དེ་རིང་སང་རང་འཆི་བར་ཐག་ཆོད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་གོ་བ་ཐན་
ཐུན་ཡོད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གཉེན་དང་རྫས་ལ་སོགས་པ་དང་འགྲོགས་སུ་མེད་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་སྲེད་པ་ལྡོག་ཅིང༌། གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྙིང་པོ་

ལེན་འདོད་ཕལ་ཆེར་ལ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལྟར། རྙེད་བཀུར་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་འབད་པ་ཐམས་ཅད་སྦུན་པ་འཕྱར་བ་ལྟར་
སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་བསླུ་འབྲིད་ཀྱི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་ཅིང༌།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་བཟང་པོ་རྣམས་རྟག་ཏུ་དང༌གུས་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་གསོག་པར་བྱེད་པས། ལུས་ལ་སོགས་
པ་སྙིང་པོ་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྙིང་པོ་དམ་པ་བླངས་ནས་གོ་འཕང་དམ་པར་རང་ཉིད་འཛེགས་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་འཁྲིད་པས་ན་དེ་ལས་དོན་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

115

དེའི་ཕྱིར་དཔེ་དུ་མས་ཀྱང་བསྔགས་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཞིང་རྨོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྟོན་གྱི་ལོག་མཆོག་གོ །རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བ་ལང་

གི་རྗེས་མཆོག་གོ །འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན༌ཡང་མི་རྟག་པ་དང་འཆི་བའི་འདུ་
ཤེས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གིས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་དང་མ་རིག་པ་
དང་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སེལ་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འཇོམས་པའི་ཐོ་བ་དང༌། དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བསྔགས་པའོ། །ཚོམས་ལས་ཀྱང༌། ལུས་འདི་རྫ་སྣོད་འདྲ་བར་རྟོགས་བྱ་ཞིང༌། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་སྨིག་རྒྱུ་འདྲར་ཤེས་ནས། །བདུད་ཀྱི་མེ་ཏོག་མཚོན་ནི་འདིར་གཅོད་
པ། །འཆི་བདག་རྒྱལ་པོས་བལྟར་ཡང་མེད་པར་འགྲོ། །ཞེས་དང༌། རྒ་བ་མཐོང་ཞིང་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །སེམས་དང་བྲལ་བའི་ཤི་བ་མཐོང་ནས་ནི། །བརྟན་པས་བཙོན་ར་འདྲ་བའི་ཁྱིམ་སྤངས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་ཕལ་པས་འདོད་སྤང་ནུས་རེ་
སྐན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོར་ན་སྐྱེས་བུའི་དོན་བསྒྲུབ་པའི་དུས་ནི་དལ་བའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་དུས་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འོ་སྐོལ་ཕལ་ཆེར་ངན་འགྲོར་བསྡད་ཅིང་བདེ་འགྲོར་ཅུང་ཟད་རེ་འོངས་ཀྱང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་ཏུ་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་མི་རྙེད་ལ། བསྒྲུབས་པས་ཆོག་པའི་རྟེན་རེ་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་བསྒྲུབ་པ་ནི་ད་དུང་མི་འཆི་སྙམ་པ་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་པས་ན། བློས་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་ནི་རྒུད་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ་དང༌། དེའི་གཉེན་པོ་འཆི་བ་དྲན་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

116

ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོའ། །དོེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་
གཞན་བསྒོམ་རྒྱུ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནོ་སྙམ་པ་དང༌། བསྒོམ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་
དང་པོར་ཅུང་ཟད་ཙམ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཡི་རྒྱུན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་མི་འོས་སོ་སྙམ་དུ་མི་གཟུང་བར་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོས་ལུགས་ལ་ངེས་པ་སྙིང་ཐག་པ་

ནས་བསྐྱེད་དེ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་འཆི་བ་དྲན་པའི་བློ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི། གཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་བརྟན་པའི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་བྲལ་གྱིས་དོགས་ནས་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བ་
ནི། ལམ་ལ་ཡེ་མ་སྦྱངས་པའི་འཆི་བ་ལ་སྐྲག་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལུས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་སྐྲག་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་རེ་ཞིག་ལ་དགག་མི་ནུས་མོད། །འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་འགོག་པ་དང་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་བསྒྲུབས་པར་འཆི་བ་ལ་
འཇིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་དེས་སྐྲག་པ་བསམས་ན་དེ་དག་བསྒྲུབ་ཏུ་ཡོད་པས་འཆི་ཁར་མི་སྐྲག་པ་བྱར་ཡོད་ལ། དོན་དེ་དག་མ་བསྒྲུབས་ན་སྤྱིར་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་བ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བས་འཇིགས་ནས་འཆི་བའི་ཚེ་འགྱོད་པས་གདུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། རབ་ཏུ་བསྒྲིམས་ཀྱང་གནས་མི་
ནུས། །གང་ལ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ། །འཇིགས་ཤིང་སྡར་བར་བྱས་པ་ཡིས། །དེ་ལ་ཕན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན། །མི་རྣམས་སྡིག་

པ་བྱས་པས་འགྱོད་པར་འགྱུར། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཡོངས་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

117

བྱས། །ཕྱི་མའི་ཚེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་དུ་དོགས། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་རྨོངས་པར་འགྱུར། །གང་ལས་བདག་གི་ཡིད་ནི་འགྱོད་འགྱུར་བ། །དེ་ཉིད་བདག་གིས་བྱས་པར་ཡོངས་མི་དྲན། །དཀར་པོའི་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གོམས་པར་བྱས། །ཆོས་ལ་གནས་ན་འཆི་བས་སུ་ཞིག་འཇིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། བདག་ནི་འཆི་འོ་སྙམ་སེམས་པ། །གང་ལ་ངེས་པར་ཡོད་གྱུར་པ། །དེས་ནི་འཇིགས་པ་ཡོངས་བཏང་ཕྱིར། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཇིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་མྱུར་དུ་འབྲལ་བར་གདོན་མི་ཟའོ་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རྟག་པ་བསམས་ན་ནི། དེ་དག་ལ་མི་འབྲལ་བར་རེ་བའི་སྲེད་པ་ལྡོག་པས་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བའི་དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་སྐྲག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་འཆི་བ་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི། རྩ་བ་གསུམ། རྒྱུ་མཚན་དགུ། ཐག་
བཅད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གསུམ། ངེས་པར་འཆི་
བ་བསམ་པ་དང༌། ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་དང༌། འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་ལ་དེ་ཡང་རྐྱེན་གྱིས་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི། ལུས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་
སྐྱེ་བ་བླངས་ཀྱང་འཆི་བ༌འོང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཚོམས་ལས། གང་ཡང་སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང༌། །སྐུ་ལུས་འདི་ནི་སྤོང་
མཛད་ན། །སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་གང་དུ་བསྡད་ཀྱང་འཆི་བ་འོང་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་དུ་གནས་ན་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

118

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྣང་ལ་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་
ཏུ་ཞུགས་ནའང་མིན། །ཞེས་སོ། །སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་བས་འཇོམས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱུང་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ། །ཀུན་གྱིས་ལུས་འདི་བཏང་ནས་འགྲོ་བ་དང༌། །དེ་ཀུན་
འཇིག་པར་མཁས་པས་རྟོགས་ཀྱིས་ཏེ། །ཆོས་ལ་གནས་ཀྱི་ངེས་པར་སྤྱད་པ་
སྤྱོད། །ཅེས་སོ། །
འཆི་བདག་ལ་བྲོས་པས་མི་ཐར་ཞིང་སྔགས་ལ་སོགས་པས་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས། དཔེར་ན། ཕྱོགས་བཞི་ནས་རི་ཆེན་པོ་སྲ་བ་བརྟན་པ་སྙིང་པོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཞིག་པ་མ་གས་པ་འཕན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མཁྲེགས་པ་གཅིག་ཏུ་སྟུག་པོ་བཞི་གནམ༌ལ་རེག་ཅིང་ས༌བརློག་སྟེ། རྩྭ་དང་ཤིང་དང་ཤིང་གེལ་པ་དང་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་སྲོག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཕྱེ་མར་འཐག་ཅིང་འོང་བ་ལ་ནི་མགྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བཟློག་པའམ་
ནོར་གྱིས་བཟློག་པའམ་རྫས་དང་སྔགས་དང་སྨན་རྣམས་ཀྱིས་བཟློག་པར་སླ་བ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་དུ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བཞི་འདི་དག་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལས་མགྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བཟློག་པའམ་ནོར་གྱིས་

བཟློག་པའམ་རྫས་དང་སྔགས་དང་སྨན་གྱིས་བཟློག་པར་སླ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་
གང་ཞེ་ན། རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་རྒུད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒ་བ་ནི་དར་ལ་བབ་པ་འཇོམས་ཤིང་འོང༌། ན་བ་ནི་ནད་མེད་པ་འཇོམས་ཤིང་འོང༌། རྒུད་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་ཤིང་འོང༌། འཆི་བ་ནི་སྲོག་འཇོམས་ཤིང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

119

འོང་སྟེ། དེ་དག་ལས་ནི་མགྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བཟློག་པའམ་ནོར་
གྱིས་བཟློག་པའམ་རྫས་དང་སྔགས་དང་སྨན་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་བར་སླ་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་འཆི་བས་འཇིགས་པ་ཞིག་དགོས། འཆི་ཁར་མི་མཚེར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལ། འོ༌སྐོལ་དེ་ལས་ལྡོག་ནས་ད་ལྟ་མི་འཇིགས། འཆི་ཁར་བྲང་ལ་སེན་མོ་འདེབས་གསུང་ངོ་། །
ཚེ་ལ་སྣོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་བསམ་པ་ནི། མངལ་
དུ་འཇུག་པ་ལས། ད་ལྟ་ལེགས་པར་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་བསྲུངས་ན་དེ་རིང་ན་ལོ་བརྒྱའམ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལྷག་པར་འཚོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིང་མཐའ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་དེའི་བར་གྱི་ཚེ་འཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་ཏེ། ལོ་ནི་ཟླ་བ་སོང་བས་འཛད་ཅིང༌། ཟླ་བ༌ཡང་ཞག་སོང་བས་འཛད་ལ་ཞག་ཀྱང་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་སོང་བས་འཛད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྔ་དྲོ་ལ་སོགས་པ་སོང་བས་འཛད་པས་ན་ཚེའི་སྤྱི་ཚད་ནི་ཉུང་ལ། དེ་ལའང་སྔར་དུ་མ་ཞིག་ཟད་སྣང་ཞིང་ཚེ་ལྷག་ལ་ཡང་སྣོན་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པར་འབྲིད་བྱེད་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉིན་མཚན་སྡོད་པ་ཡོང་མེད་པར། །ཚེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང༌། །སྣོན་པའང་གུད་ནས་འོང་མེད་ན། །བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་དཔེ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསམ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཐགས་འཐག་པ་ན་ལན་རེ་ལ་སྤུན་ཉག་མ་རེ་ལས་མི་འགྲོ་ཡང་མྱུར་དུ་བཏགས་ཟིན་ནས་འོང་བ་དང༌། ལུག་ལ་སོགས་པའི་གསད་བྱ་རྣམས་གསོད་པའི་ཕྱིར་འཁྲིད་པ་ན། གོམ་པ་རེ་རེ་སྤོས་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

120

འཆི་བ་ལ་ཇེ་ཉེར་འགྲོ་བ་དང༌། ཆུ་ཀླུང་དྲག་པོའི་རྒྱུན་འགྲོ་བའམ་རི་གཟར་གྱི་ཁ་

ནས་ཆུ་འབབ་བ་བཞིན་དུ་ཚེ་མྱུར་དུ་ཟད་ནས་འགྲོ་བ་དང༌། ཕྱུགས་རྗིས་དབྱུག་པ་

བཟུང་ནས་ཕྱུགས་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་རང་གི་གནས་སུ་སྐྱེལ་བ་ལྟར། ན་བ་དང་རྒ་བས་རང་དབང་མེད་པར་འཆི་བདག་གི་དྲུང་དུ་འཁྲིད་པའི་ཚུལ་རྣམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཚོམས་ལས། དཔེར་ན་ཐགས་ནི་བརྐྱངས་པ་ལ། །སྤུན་ནི་གང་དང་གང་བཅུག་པའི། །སྤུན་གྱིས་གཏིང་ལ་གཏུགས་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྲོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ངེས་པར་བསད་པ་དག །གོམ་པ་གང་དང་གང་བོར་བས། །བསད་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྲོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཆུ་ཀླུང་དྲག་ཏུ་འབབ་པའི་རྒྱུན། །ལྡོག་པ་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་མི་ཡི་ཚེ་འགྲོ་བ། །སླར་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དཀའ་བ་ཉིད་དང་ཐུང་བ་དང༌། །དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པ་དག །མྱུར་བ་ཁོ་ནར་འཇིག་འགྱུར་ཏེ། །ཆུ་ལ་དབྱུ་གུས་བྲིས་པ་

བཞིན། །དཔེར་ན་ཕྱུགས་རྫི་དབྱུག་ཐོགས་ཀྱིས། །ཕྱུགས་རྣམས་གནས་སུ་ཕྱིན་
བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ན་དང་རྒ་བ་ཡིས། །མི་རྣམས་འཆི་བདག་དྲུང་དུ་སྐྱེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཆུ་འགྲམ་དུ་བྱོན་ནས་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་
ལ་ཆུ་ཕྲི་ལི་ལི་འགྲོ་བ་འདི་ག་བདེ་གསུང་ནས་བསྒོམ་སྐད། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་
ཀྱང༌། སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་དང་འདྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་བལྟ་
དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཚེ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ། །རི་གཟར་འབབ་ཆུ་ལྟ་བུར་མྱུར་མགྱོགས་འགྲོ། །ཞེས་དཔེ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ནང་དུ་ཅུང་ཟད་བསམས་པའི་འཕྲིག་ཚུད་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

121

རྟག་པ་མི་སྟོན་པ་མེད་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དུ་མ་ལ་སྦྱར་ནས་བསམ། ཡང་ཡང་བསམས་ན་ངེས་པ་སྐྱེ། ཅུང་ཟད་ཙམ་རེ་ལ་མ་བྱུང་བྱས་པས་མི་ཕན་ཏེ། ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། བསམས་པས་མ་བྱུང་ཟེར་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནམ་བསམས་ཉིན་མོ་ནི་ཡེང་
ཡེང་བྱེད། མཚན་མོ་ནི་གཉིད་ལོག་གིན་འདུག་ན་བརྫུན་མ་ཟེར་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཚེའི་མཐར་འཆི་བདག་གིས་བཅོམ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་མ་ཟད་དེའི་བར་རྣམས་སུ་ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཚེ་བྲི་ནས་མི་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཡེ་མེད་པས། མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྡོད་པར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཁ་བལྟས་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བར་
གྱི་གསོན་པའང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་ཕོ་ཉ་བས་ཁྲིད་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་བ་ཁོ་
ནར་ཟད་པས་གསོན་པའི་སྐབས་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་མི་འགྲོ་བའི་སྡོད་པར་བཟུང་ནས་དགའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། བྲག་མཐོན་པོའི་རྩེ་མོ་ནས་ལྷུང་བའི་ཚེ། ས་ལ་མ་ལྷུང་བའི་བར་སྣང་ལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་དེ་ལ་དགའ་བར་མི་འོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པ་ལས། མི་ཡི་དཔའ་བོ་ཐོག་མའི་མཚན་མོར་ནི། །གང་ན་འཇིག་རྟེན་མངལ་ན་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བརྩམས་ནས་དེ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན། །འགྲོས་བཤོལ་མེད་པར་འཆི་བདག་དྲུང་དུ་འགྲོ། །ཞེས་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འགོག་པའི་གཏམ་ལས་ཀྱང༌། རི་བོ་མཐོན་པོའི་རྩེ་མོའི་སྟེང་ནས་ས་ལ་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །ཞིག་པར་གྱུར་ཚེ་ཅི་འདི་བར་སྣང་ལ་ནི་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་རམ། །སྐྱེས་ནས་བརྩམས་ཏེ་འཆི་བ་ཉིད་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་བརྒྱུག་པ་ན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བར་སྐབས་གང་དུ་བདེ་བ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

122

སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་མྱུར་དུ་འཆི་བར་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །
གསོན་པའི་ཚེ་ལ་ཡང་ཆོས་བྱ་བའི་ལོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་རིང་མཐའ་དེ་ཙམ་ཐུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་ལོང་ཡོད་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དོན་མེད་དུ་ཚེ་མང་པོ་ཞིག་ནི་སྔར་འདས་འདུག་པ་དང་ལྷག་མ་ལའང་གཉིད་ཀྱིས་

ཕྱེད་འདའ་ཞིང༌། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་དོན་
མེད་དུ་འདའ་བ་དང༌། ལང་ཚོ་ཡོལ་ནས་རྒས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སླེབས་ནས་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས་པས་ཆོས་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་བསྒྲུབ་པའི་མཐུ་
མེད་པས་ཆོས་བྱེད་པའི་སྐབས་ནི་ཅུང་ཟད་ལས་མེད་དེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱེད་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ཁེབས་སོ། །ལོ་བཅུ་ནི་བྱིས་པའོ། །ལོ་ཉི་ཤུ་ནི་རྒས་
པ་སྟེ། མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
འཁྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅད། ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ནད་རྣམ་པ་དུ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་
དུ་མས་ཀྱང་བཅད་དོ། །ཞེས་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འགོག་པའི་གཏམ་ལས་ཀྱང༌། འདི་ནི་མི་རྣམས་ཚེ་ནི་མཆོག་ཏུ་རིང་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ཁོ་ནར་ཟད། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་དང་པོ་བྱིས་པ་ཐ་མ་རྒས་པས་དོན་མེད་བྱེད། །གཉིད་དང་ནད་སོགས་དག་གིས་དེ་དུས་མེད་པར་ཀུན་ནས་རེ་བ་འཇོམས། །བདེ་བར་གནས་པའི་མི་ནང་འགྲོ་བའི་ཚེ་ནི་ལྷག་མ་ཇི་ཙམ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ལྟོ་རྒྱབ་དང་གཉིད་དང་ན་ཚས་བཅད་པའི་བཤོལ་ན་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ལོ་ལྔ་ཡང་མེད་གསུང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ན་ཚེ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ནི་རྨི་ལམ་ཐུན་གཅིག་ན་བདེ་བ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

123

སྤྱད་པ་སད་ནས་དྲན་པ་ལྟར་འཆི་བའི་དུས་སུ་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ། འཆི་བའི་དགྲ་ནི་དགག་ཏུ་མེད་པར་ངེས་པར་འོང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཚེ་འདིའི་བསླུ་བྲིད་ལ་

དགའ་བར་བྱ་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་ཆོས་བྱ་དགོས་པ་ལ་ཐག་བཅད་ཅིང་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཀྱེ་མའོ་འཇིག་རྟེན་ཉོན་མོངས་དག །གནས་པ་མི་བརྟན་དགའ་མི་འགྱུར། །ཀུ་མུ་ཏ་ཡི་དཔལ་འདི་ཡང༌། །དྲན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འགྲོ་བ་འདི་ལྟ་བུར་ནི་འཁོད་པ་ལ། །སྐྱེ་བོ་འཇིགས་པ་མེད་པ་ངོ་མཚར་ཀྱེ། །ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཆི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཀག །དོགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་
སྤྱོད། །ན་དང་རྒ་དང་འཆི་བའི་གནོད་བྱེད་དགྲ། །མཐུ་ཆེན་དགག་ཏུ་མི་ནུས་ཡོད་བཞིན་ལ། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཉམ་ངར་ངེས་འགྲོ་ན། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་འདི་ལ་དགའ་བར་སེམས། །ཞེས་དང༌། ཀཱ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས་ཀྱང༌། འཆི་བདག་བརྩེ་བ་མེད་པ་ཅན། །སྐྱེས་རྩལ་དོན་མེད་གསོད་འགྱུར་བ། །གསོད་པ་མངོན་དུ་འོང་བཞིན་དུ། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་བག་རྐྱོང་སྤྱོད། །དེའི་སླད་དཔའ་ཆེན་བཟོད་མེད་དེས། །མདའ་ནི་མི་བཟད་འཆོར་མེད་པ། །དེ་ནི་ཇི་སྲིད་མ་འཕངས་པ། །དེ་སྲིད་རང་

གི་དོན་ལ་འབོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །
གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི། དེ་རིང་ཕན་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ་འཆི་བ་འོང་བར་ངེས་ཤིང༌། དེའི་བར་གྱི་ཞག་གང་ལ་འོང་མ་ངེས་པས་དེ་རིང་ལྟ་བུ་
ལ་འཆི་མི་འཆི་གང་དུའང་ཐག་མི་ཆོད་མོད། འོན་ཀྱང་བློས་འཆི་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དེ་རིང་འཆི་སྙམ་པའི་བློ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་རིང་མི་འཆི་སྙམ་པ་དང་ཕལ་ཆེར་མི་འཆི་སྙམ་པ་བློས་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ན་ཚེ་འདིར་སྡོད་པའི་གྲབས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

124

བྱེད་བྱེད་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་གྲབས་བྱེད་པ་མི་འོང་བས། དེའི་བར་དུ་འཆི་བདག་གིས་བཟུང་ནས་མྱ་ངན་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་འཆི་བའི་གྲབས་བྱས་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་དོན་མང་པོ་འགྲུབ་
པས་མ་ཤི་ན་ཡང་དེ་བྱས་པ་ལེགས་ལ། ཤི༌ན་ནི་ཁྱད་པར་དུའང་དེ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རང་ལ་གནོད་པ་དྲག་པོ་བྱེད་པའི་དགྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུས་འདི་ནས་འདིའི་བར་ལ་འོང་བར་ནི་ཐག་ཆོད་ལ། ཞག་གང་ལ་འོང་མི་ཤེས་ན་ཞག་རེ་རེ་ནས་དེའི་ཟོན་བྱ་དགོས་པ་དང་འདྲའོ། །ཞག་རེ་རེ་ནས་དེ་རིང་འཆི་སྙམ་པའམ་ཐ་ན་དེ་རིང་ཕལ་ཆེར་འཆི་སྙམ་པ་བྱུང་ན་གང་དུ་འགྲོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྡོད་གྲབས་མི་བྱེད་ལ། བསམ་པ་དེ་མ་བྱུང་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྡོད་པར་མཐོང་ནས་དེའི་གྲབས་བྱེད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་
ན་གནས་གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྡད་སྙམ་ན་དེའི་སྡོད་གྲབས་བྱེད་པ་དང༌། དེར་མི་སྡོད་པར་གཞན་དུ་འགྲོ་སྙམ་ན་གང་དུ་འགྲོ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་ཉི་མ་རེ་རེ་ནས་འཆི་སྙམ་པའི་བློ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི། སྤྱིར་སྒྲ་མི་སྙན་པའི་ཚེ་ནི་ངེས་ཀྱི། གཞན་རྣམས་རང་རང་གི་ཚེ་ཚད་ཐུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་ནའང་ཕལ་ཆེར་ངེས་པ་མང་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཚེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཚེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའང་བྱུང་ལ། ད་གདོད་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་རྒན་གཞོན་བར་མ་གང་ལ་འཆི་མ་ངེས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

125

མེད། །ཅེས་དང༌། ཚོམས་ལས། སྔ་དྲོ་སྐྱེ་བོ་མང་མཐོང་བ། །ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཕྱི་དྲོ་སྐྱེ་བོ་མང་མཐོང་བ། །སྔ་དྲོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་མང་པོ་དང༌། །དར་ལ་བབ་པའང་འཆི་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་ཞེས་ཏེ། །གསོན་པའི་གདེང་དྲོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཙས་པའི་སར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱུག་ན། །ལ་ལ་རྒན་དང་ལ་ལ་གཞོན། །ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི། །རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ལྟུང་བ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བླ་མའམ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ཚེའི་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་གློ་བུར་དུ་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆི་རྐྱེན་གྱིས་བསམ་པ་མ་རྫོགས་པར་ཤི་བ་མཐོང་ངམ་ཐོས་པ་རྣམས་
ཡིད་ལ་བྱས་ལ། བདག་ཀྱང་ངེས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ་འཆི་བའི་བློ་ཅི་སྐྱེ་བྱའོ། །
འཆི་རྐྱེན་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྐྱེན་ཉུང་བ་བསམ་པ་ནི། སྲོག་འདི་ལ་སེམས་ཡོད་པའི་གནོད་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནོད་པ་མང་སྟེ། འདི་ལྟར་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་གདོན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་དུ་མར་འཚེ་བ་དང་།
དུད་འགྲོའི་རིགས་ལུས་དང་སྲོག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་འཚེ་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ནད་རྣམས་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བསམ་མོ། །གཞན་ཡང་རང་
གི་ལུས་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་པ་བྱེད་པས་འབྱུང་བའི་ཁམས་རྣམས་ཆ་མ་སྙོམས་པར་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་གྱུར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

126

པ་ན་ནད་བསྐྱེད་དེ་སྲོག་འཕྲོག་པས་གནོད་པ་དེ་དག་ནི་རང་དང་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པས་ལུས་སྲོག་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདས་ཆེན་ལས། འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་ནི་སྲོག་འདི་རྟག་ཏུ་དགྲ་སྡང་བ་དུ་མས་བསྐོར་ཏེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ཉམས་པར་བྱེད་ཀྱི་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་
ལས་ཀྱང༌། འཆི་བདག་རྐྱེན་གྱི་ནང་གནས་པ། །རླུང་དམར་ནང་འདུག་མར་མེ་
བཞིན། །ཞེས་དང༌། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། ཚེ་ནི་གནོད་མང་རླུང་གིས་བཏབ་པ་
ཡི། །ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་གཉིད་ཀྱིས་

ལོག་པ་ལས། །སད་ཁོམ་གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། ནུས་པ་མེད་པས་འབྱུང་ཀུན་ལ། །ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འགལ་བ་རྣམས་ལ་བདེ་འོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྙིགས་མ་ལྔ་ཤིན་ཏུ་བདོ་བའི་དུས་ཡིན་པས་ཚེ་རིང་དུ་གནས་པའི་ལས་བཟང་པོ་མཐུ་ཆེན་བསགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང༌། ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་སྨན་རྣམས་ཀྱང་མཐུ་ཆུང་བས་ནད་འཇོམས་པའི་སྟོབས་ཆུང་ཞིང༌། ལོངས་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བར་ཞུ་ནས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
མཐུ་བྲི་བས་བདེ་བར་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ཞུ་བས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པ་ཆུང་བ་དང༌། ཚོགས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་ཆུང་ཞིང་ཉེས་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བཟླས་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཐུ་ཆུང་བར་སོང་ནས་ཚེ་བསྲིང་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །གསོན་
རྐྱེན་རྣམས་ཀྱང་འཆི་རྐྱེན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། མི་འཆི་བའི་ཕྱིར་དུ་ནི་བཟའ་བཏུང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

127

དང་གནས་ཁང་དང་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཚོལ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་བཟའ་བཏུང་ཧ་ཅང་མངས་པ་དང་ཧ་ཅང་ཉུངས་པ་དང་མི་འཕྲོད་པ་ལོངས་སྤྱད་པ་སོགས་དང༌།
གནས་ཁང་རྡིབ་པ་དང་མཛའ་བོས་བསླུས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཆི་བའི་རྐྱེན་
དུ་འགྱུར་བས་ན་འཆི་བའི་རྐྱེན་དུ་མ་སོང་བའི་གསོན་པའི་རྐྱེན་མི་སྣང་ངོ་། །གཞན་ཡང་གསོན་པ་ཉིད་འཆི་བའི་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། གསོན་པའི་རྐྱེན་མང་ཡང་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འཆི་བའི་རྐྱེན་ནི་མང་བ་སྟེ། །གསོན་པ་ཡི་ནི་ཉུང་ཟད་ཅིག །དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བའི་ཡང༌། །དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ན་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི། ལུས་ཆུའི་དབུ་བ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ན་གནོད་པ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་ཚེར་མ་ཟུག་པ་ལྟ་བུའི་གནོད་པ་ལ་སྙད་བཏགས་ནས་ཀྱང་སྲོག་འཇིག་པར་འགྱུར་བས་ན། འཆི་རྐྱེན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞོམ་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་སླ་བ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ས་དང་

ལྷུན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན། །འབར་བས་བསྲེགས་པའི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང༌། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལུས་པར་མི་འགྱུར་ན། །ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་མི་ལྟ་སྨོས་ཅི་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པའི་མཐར་འཆི་བདག་གིས་ལུས་སྲོག་ནམ་འཇོམས་ངེས་པ་མི་སྣང་བས། ལོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆོས་བྱ་བར་ཐག་གཅོད་པའི་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་སྟེ། ཀཱ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། འཆི་བདག་སུ་དང་མི་བཤེས་པ། །གློ་བུར་དག་ཏུ་འབབ་འགྱུར་བས། །སང་དག་བྱ་ཞེས་མ་གཞེས་པར། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྙུར་ཏེ་མཛོད། །འདི་སང་དེང་ནི་འདི་བྱ་ཞེས། །བྱ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

128

བ་མི་ལ་བཟང་པོ་མིན། །ནམ་ཞིག་ཁྱོད་ནི་མེད་འགྱུར་བའི། །སང་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་འོང༌། །ཞེས་དང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཤྲཱི་ཛ་ག་ཏ་མི་ཏྲ་ཨཱ་ནན་ཏས་ཀྱང༌།
ས་བདག་ཇི་ལྟར་གཡར་པོའི་ལུས། །ནད་མེད་རྒུད་མེད་བདེར་གནས་པ། །དེ་ཉིད་ཚེ་ན་སྙིང་པོ་བླང༌། །ན་འཆི་རྒུད་པས་འཇིགས་མེད་བགྱི། །གང་ཚེ་ན་རྒས་རྒུད་
སོགས་ན། །དྲན་ཡང་དེ་ཚེ་ཅི་བགྱིར་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྩ་བ་གསུམ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཤོས་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམས་ནས་བློ་སྣ་འགྱུར་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་འབད་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བསམ་པ་གསུམ་ནི། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་དགོས་བར་མཐོང་བ་ན། དེའི་ཚེ་གཉེན་ནམ་བཤེས་ཇི་ལྟར་བརྩེ་ཞིང་གདུང་བ་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐོར་ཡང་གཅིག་
ཀྱང་འཁྲིད་ས་མེད། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་ཡོད་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་
ཞིག་ཀྱང་འཁྱེར་དུ་མེད་དེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་ཀྱང་འདོར་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེས་ན་ཚེ་འདིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་འདོར་ལ།
བདག་གིས་ཀྱང་འདི་དག་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ངེས་པར་འོང༌། དེ་ཡང་དེ་རིང་འོང་སྙམ་དུ་བསམས་ལ། དེའི་དུས་སུ་ནི་ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཀཱ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པ་སྔོན་ལས་ཀྱིས། །ཁྱོད་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་གྱུར་པ། །གསར་
པའི་ལས་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཞིང༌། །འཆི་བདག་གིས་ནི་དྲངས་པ་ན། །དགེ་དང་སྡིག་པ་

མ་གཏོགས་པར། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ལོག་ནས། །འགའ་ཡང་ཁྱོད་རྗེས་མི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

129

འབྲང་བར། །མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ་ལེགས་པར་སྤྱོད། །ཅེས་པ་དང༌། ཤྲཱི་ཛ་ག་ཏ་མི་
ཏྲས་ཀྱང༌། ལྷ་གཅིག་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་འབྱོར་ཀྱང༌། །གཤེགས་ནས་འཇིག་རྟེན་གཞན་བཞུད་ཚེ། །མྱ་ངམ་ཐང་ལ་དགྲས་བཅོམ་ལྟར། །གཅིག་པུ་སྲས་མེད་བཙུན་མོ་མིན། །ན་བཟའ་མ་མཆིས་བཤེས་མ་མཆིས། །རྒྱལ་སྲིད་མ་མཆིས་ཁབ་མ་མཆིས། །དཔག་མེད་མཐུ་དཔུང་མངའ་ལགས་ཀྱང༌། །གཟིགས་སུ་མ་མཆིས་གསན་མ་མཆིས། །གཅིག་ཙམ་ཉིད་ཅིག་ཕྱི་ཐག་གིས། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའང་མི་མངའ་འོ། །མདོར་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཙམ་ཡང༌། །དེ་ཚེ་མེད་ན་གཞན་ཅི་སྨོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་དལ་བ་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་དང་རྙེད་པར་དཀའ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཇིག་སླ་བའི་འཆི་བ་དྲན་པ་བསམས་ནས། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གཏན་

བདེ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་ན། མ་ཤི་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་
སེལ་བ་ལ་ནི་མི་བས་དུད་འགྲོ་རླབས་ཆེ་བ་ཡོད་པས་ན་དེ་དག་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་རྙེད་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཕྱུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནའང་མི་དཀོན་པའི། །མནོག་ཆུང་གང་
ཡིན་དེ་དོན་དུ། །དལ་འབྱོར་ཕུན་ཚོགས་རྙེད་དཀའ་འདི། །ལས་ཀྱིས་མནར་བ་
རྣམས་ཀྱི་བཅོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱེ་དཀའ་སེ་བྱུང་ཡང་ལམ་
གྱི་གཞི་ཡིན་པས་འབད་དགོས་ཏེ། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། ངེད་ཀྱི་སྣང་སེལ་མི་རྟག་
པ་བསྒོམ་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏེ་ཉེ་འབྲེལ་དང་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ཚེ་འདིའི་སྣང་བ་ཀུན་བསལ་ནས་རང་གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཚེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱད་ཀྱིས་འགྲོ་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

130

ཤེས་ནས་ཆོས་མིན་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྙམ་ནས་ཚེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པ་ཞིག་གདོད་འོང༌། འདི་བློ་ལ༌མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་འགགས་ནས་

འདུག་པ་ཡིན་གསུང༌། དོལ་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ཞར་ལ་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་

པ་སྦྱོང༌། ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་རུས་ཤིང་དང་བཅས་ནས་ནན་
ཏན་གྱིས་བསམས་ན། ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་སྐྱེ་སྙམ་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུས་བྱས་སོ་ན་མི་སྡོད་པས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ཀ་མ་བ་ལ་དམིགས་པ་སྤོ་བར་ཞུས་ཙ༌ན་སྔ་མ་སྐྱོར་སྐད། འཕྲོ་ནས་ཞུས་ཙ༌ན་འཕྲོ་ཡེ་མ་ཐོད་པ་ཞེས་གསུང་ལོ། དེ་ལྟར་ན་བློས་ལྕོགས་ན་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་བསྒོམ་ཞིང་། མ་ལྕོགས་ན་རྩ་བ་གསུམ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དགུ་ཇི་ལྟར་འཚམ་པ་རེ་བཟུང་ལ། གསོད་སར་འཁྲིད་པ་ལ་རྒྱན་

བཏགས་པ་ལྟར་ཚེ་འདིའི་བྱ་བ་རྣམས་ལས་ཡིད་མ་ལོག་གི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པའི་སྐོར་རྣམས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ག་ན་འདུག་ཀྱང་སྐབས་དེ་དང་དེའི་ཉམས་ལེན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱངས་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྣམས་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་
བསམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་མྱུར་དུ་འཆི་བར་ནི་ངེས་པས་ཚེ་འདིར་ནི་བསྡད་ལོང་མེད་ལ། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་བླང་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ༌ས་མེད་པས་བདེ་འགྲོའམ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་ནི་མེད་པས་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

131

ལས་དཀར་ནག་གིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྙམ་དུ་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། རབ་ཏུ་ཚ་ཞིང་གྲང་བ་ཡི། །དམྱལ་བ་ཉི་
མ་གཅིག་བཞིན་དྲན། །བཀྲེས་སྐོམ་དག་གིས་རིད་པ་ཡི། །ཡི་དྭགས་དག་ཀྱང་དྲན་པར་བྱ། །རྨོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རབ་མང་བའི། །བྱོལ་སོང་བལྟ་ཞིང་དྲན་པར་བྱ། །དེའི་རྒྱུ་རྣམ་སྤང་བདེ་རྒྱུ་སྤྱད། །ཐོབ་དཀའ་འཛམ་གླིང་མི་ཡི་ལུས། །དེ་ཐོབ་དུས་སུ་ངན་སོང་རྒྱུ། །རབ་ཏུ་བསྒྲིམས་ཏེ་གཅད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །
དེ་ལ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚོར་ལྷུང་བའི་ཚུལ་བསམས་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་བས་ང་རྒྱལ་དང་དྲེགས་པ་བཟློག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དེ་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་སྡིག་ལྟུང་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཛེམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མི་
འདོད་པས་ནི་བདེ་བ་འདོད་ལ་དེ་ཡང་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བ་དང༌། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་གཞན་ལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་བྱུང་ནས་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་
གྱིས་འཇིགས་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་ཤུགས་དྲག་པ་སོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དུ་མ་

ཞིག་འདུས་པའི་སྡོམ་ཆེན་པོའ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ངེས་འབྱུང་མེད། །དེ་བས་སེམས་ཁྱོད་བརྟན་པར་མནོས། །ཞེས་དང༌། གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡོན་ཏན་ནི། །སྐྱོ་བས་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །འཁོར་བ་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

132

སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། །སྡིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ། །ཞེས་དང༌། བདག་ནི་འཇིགས་པས་
རྣམ་སྐྲག་ནས། །ཀུན་ཏུ་བཟང་ལ་བདག་ཉིད་འབུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བའི་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
བ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། དམྱལ་བ་དང༌། དུད་འགྲོ་དང༌། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་
དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དང༌། ཉེ་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ་དང༌། གྲང་བའི་དམྱལ་བ་དང༌། ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནས་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཡང་སོས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་སྣུན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱལ་ཏེ་ས་ལ་འགྱེལ་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལས་ཁྱེད་རྣམས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་ལངས་ཏེ་སྔར་ལྟར་སྣུན་པར་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཐིག་ནག་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེར་སྐྱེས་པ་རྣམས་དམྱལ་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་ཟུར་བཞིའམ་ཟུར་བརྒྱད་དམ་ཆར་གསེ་བ་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་དུ་མར་ཐིག་ནག་པོས་བཅལ་ནས་ཐིག་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་དེ་ལྟར་མཚོན་གྱིས་

གཤེག་ཅིང་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

133

བསྡུས་འཇོམས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་འཚོགས་པའི་ཚེ་དམྱལ་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་ལྕགས་ཀྱི་རི་རའི་གདོང་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་

འཚང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཚིར་ལ། དེའི་ཚེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་གི་ཀླུང་རབ་ཏུ་འབབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུག་དང་རྟ་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་སེང་གེ་དང་སྟག་གི་གདོང་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་འཚིར་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་འདུས་
པ་ན་ལྕགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་བུར་ཤིང་འཚིར་བ་བཞིན་
དུ་འཚིར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་འདུས་པ་ན་སྟེང་ནས་ལྕགས་ཀྱི་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ལྷུང་ནས་
ལྕགས་ཀྱི༌ས་གཞི་ལ་གཅོད་པ་དང་འབྱེད་པ་དང་བརྡུང་བ་དང་དམྱལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ཚེ་ཡང་ཁྲག་གི་ཀླུང་རབ་ཏུ་འབབ་བོ། །ངུ་འབོད་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཚོལ་ཞིང་ལྕགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞུགས་པ་དང་མེ་ཀུན་ཏུ་འབར་བས་སྲེག་པར་བྱེད་དོ། །ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་ན་ནི། སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ལྕགས་ཁང་ཉིས་རིམ་དུ་ཡོད་དོ། །ཚ་བ་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་དམྱལ་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་ལྕགས་ཟངས་དཔག་ཚད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཚ་
ཞིང་འབར་བའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་བསྐོལ་ཏེ་ཉ་བཞིན་དུ་བསྲེག་པ་དང༌། ལྕགས་ཀྱི་

གསལ་ཤིང་རབ་ཏུ་འབར་བས་འཕོངས་ནས་ཕུག་སྟེ་སྤྱི་བོར་འབྱིན་པ་དང་ཁ་དང་མིག་དང་སྣ་དང་རྣ་བའི་བུ་ག་གཉིས་གཉིས་དང་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་ལྕེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་འབྱུང་བ་དང༌། ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞི་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལ་གན་རྐྱལ་
ལམ་ཁ་སྦུབ་ཏུ་བཞག་སྟེ། ལྕགས་ཀྱི་ཐོ་བ་ཚ་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་བས་བརྡུང་ཞིང་
དམྱལ་བར་བྱེད་དོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

134

རབ་ཏུ་ཚ་བ་ན་ནི། ལྕགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རྩེ་གསུམ་པ་འཕོངས་སུ་བཅུག་ནས་རྩེ་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཕྲག་པ་གཉིས་དང་དབུས་མ་སྤྱི་བོ་ནས་འབྱིན་ནོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་རྣམས་སུ་མེ་ལྕེ་འབར་བ་འབྱུང་ངོ་། །ལྕགས་གླེབས་པ་ཚ་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་བས་ལུས་ཡོངས་སུ་དཀྲི་བ་དང་ལྕགས་ཟངས་ཆེན་པོ་འགྱུར་བྱེད་བསྐོལ་བས་གང་ཞིང་ཀུན་ཏུ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྤྱིའུ་ཚུགས་སུ་བཅུག་ནས་བསྐོལ་བ་ན་སྟེང་འོག་དང་ཐད་ཀ་རྣམས་སུ་འགྲོའ། །དོེའི་ཚེ་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་རྣམས་ཞིག་ནས་ཀེང་རུས་འབའ་ཞིག་ལུས་པའི་ཚེ་ཡང་ཕྱིར་ཕྱུང་ནས་ལྕགས་ཀྱི༌ས་གཞི་ལ་འགྲེམ་མོ། །དེ་ནས་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་སྐྱེས་པ་
དང་ཡང་ནང་དུ་འཇུག་གོ །ལྷག་མ་གཞན་ནི་ཚ་བ་དང་འདྲའོ། །
མནར་མེད་ན་ནི། ཤར་ཕྱོགས་ནས་ས་གཞི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་པ་ཀུན་ཏུ་འབར་ཞིང་མཆེད་པ་ལས། མེ་འབར་བའི་ཤུགས་འོངས་ཏེ་དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་པགས་པ་དང་ཤ་དང་རྒྱུས་པ་དང་རུས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཤིག་ནས་རྐང་ལ་ཐུག་པར་བྱེད་དེ། མར་མེའི་སྙིང་པོ་བཞིན་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་མེ་ལྕེ་འབར་
བས་ཁྱབ་པར་འདུག་གོ །ཕྱོགས་གཞན་གསུམ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་ཕྱོགས་བཞི་ནས་མེ་འོངས་པ་དེར་འདྲེས་པས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་བར་མ་ཆད་པས་ཉམ་ཐག་པའི་སྐད་འབྱིན་པས་སེམས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་མོ། །ཡང་ལྕགས་ཀྱི་ཞིབ་མའི་ནང་དུ་
ལྕགས་ཀྱི་མདག་མ་རབ་ཏུ་འབར་བ་དག་འཁྲབ་ཏུ་འཇུག་གོ །ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞིར་
ལྕགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འབབ་འཛེག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང༌། ཡང་ཁ་ནས་ལྕེ་ཕྱུང་སྟེ་ལྕགས་ཀྱི་ཕུར་པ་བརྒྱས་བརྒྱངས་ནས་གླང་གི་ཀོ་བ་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

135

ཐང་བཅད་དེ་གཉེར་མ་དང་ཁམ་ཁུམ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ལྕགས་ཀྱི༌ས་གཞི་ལ་
གན་རྐྱལ་དུ་བཞག་ནས་ལྕགས་ཀྱི་འབྱེད་སྤྱད་ཀྱིས་ཁ་ཕྱེ་ནས་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་

འབར་བ་ཁར་འཇུག་པ་དང་ཟངས་བསྐོལ་བ་ཁར་བླུགས་ནས་ཁ་དང་ལྐོག་མ་དང་རྒྱུ་མ་རྣམས་ཚིག་ནས་རོ་སྨད་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་རབ་ཏུ་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གནོད་པ་རགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཡང་གནོད་པ་མང་པོ་སྣ་
ཚོགས་པ་རྣམས་ཡོད་དེ། ཅི་ཙམ་ན་གནས་པའི་གནས་ཀྱི་ཚད་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་པའོ། །
སྡུག་བསྔལ་དེ་རྣམས་ཡུན་ཅི་ཙམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་

ལས། དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལོ། །བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཉམས་སུ་མྱོང་ཡང་ནི། །ཇི་སྲིད་མི་དགེ་དེ་ཟད་མ་གྱུར་པ། །དེ་སྲིད་སྲོག་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་དེ་རྣམས་མྱོང་བའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཟད་
པ་དེ་སྲིད་དུ་མྱོང་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞི་པའི་ཞག་གཅིག །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཚེ་ཚད་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞག་གཅིག་དང་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་དང་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་དམྱལ་བ་ཡང་སོས་པའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པའི་བར་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞག་གཅིག་ཡིན་ལ། ཚེའི་ཚད་ནི་ལྷའི་ལོ་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་སྟོང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དང་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་བོ། །དེ་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

136

ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐིག་ནག་ནས་ཚ་བའི་བར་གྱི་ཞག་རེ་རེར་བྱས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་
ནས་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གི་བར་ཐུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ། །འདོད་
པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས། །འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག །གོང་མ་གཉིས་ཀ་
ཉིས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་
ཡིན། །རབ་ཏུ་ཚ་ཕྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སའི་
དངོས་གཞིར་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །
ཉེ་འཁོར་བ་ནི། དམྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྩིག་ངོས་བཞི་བཞི་དང་སྒོ་བཞི་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ནི་ལྕགས་ཀྱི་ར་བས་བསྐོར་ཞིང་ར་བ་དེ་
ལའང་སྒོ་བཞི་བཞི་ཡོད་དོ། །སྒོ་དེ་རེ་རེ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལྷག་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། མེ་མུར་གྱི་འོབས་དང༌། རོ་མྱགས་ཀྱི་འདམ་མམ་ཕྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྟར་
མནམ་པ་དང༌། སྤུ་གྲིའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆུ་ཀླུང་རབ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མེ་མུར་པུས་ནུབ་ཙམ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཚོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན་དེར་རྐང་པ་བཞག་པའི་ཚེ་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་ཀུན་འཇིག་ལ། བཏེག་པའི་ཚེ་དེ་དག་སླར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ཕྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྟར་མནམ་པ་ཡོད་པ་ལ། སེམས་ཅན་གནས་འཚོལ་བ་དག་གིས་བརྒལ་བ་དང་དེར་འགྱེལ་ནས་མགོ་མན་ཆད་བྱིང་སྟེ་འདུག་གོ །འདམ་དེ་ན་འབུ་མཆུ་རྣོན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གིས་པགས་པ་དང་ཤ་དང་རྒྱུས་པ་དང་རུས་པ་རྣམས་འབིགས་ཤིང་རྐང་ལ་གཏུགས་ནས་འདྲུ་བར་བྱེད་དོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

137

གསུམ་པ་ནི། འདམ་དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་སྤུ་གྲིའི་སོ་གཏམས་པའི་ལམ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གནས་འཚོལ་བ་དག་དེར་སོང་བ་དང་རྐང་པ་བཞག་ན་ནི་པགས་པ་དང་ཤ་དང་ཁྲག་ཀུན་གཅོད་ལ་བཏེག་ན་དེ་དག་སླར་སྐྱེའོ། །དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ནགས་ཚལ་རལ་གྲི་ལོ་མ་ཅན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གནས་འཚོལ་བ་དེ་དག་དེར་སོང་སྟེ་དེའི་གྲིབ་མ་ལ་བརྟེན་ཅིང་འཁོད་པ་ན་ཤིང་ལས་རལ་གྲི་ལྷགས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འབིགས་ཤིང་རྣམ་པར་གཤེག་གོ །དེ་དག་དེར་འགྱེལ་བ་ན་ཁྱི་སྲེ་བོ་དག་འོངས་ནས་རྒྱབ་བཤུལ་ནས་འཐོག་ཅིང་ཟའོ། །དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ལྕགས་ཀྱི་ཤིང་ཤལ་མ་ལིའི་ཚལ་ཡོད་དེ།
སེམས་ཅན་གནས་འཚོལ་བ་དེ་དག་དེར་སོང་བ་དང་དེ་ལ་འཛེག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་འཛེགས་པའི་ཚེ་ནི་ཚེར་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཐུར་དུ་བལྟ་ལ། འབབ་པའི་ཚེ་ནི་ཁ་གྱེན་དུ་བལྟ་བ་དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་འབིགས་ཤིང་གཤེག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ན་ཁྭ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེས་ཕྲག་པའམ་མགོ་བོ་ལ་བསྡད་
ནས་མིག་འབྲས་འཐོག་ཅིང་ཟའོ། །དེ་དག་ནི་མཚོན་ཆའི་གནོད་པ་འབབ་པར་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །
བཞི་པ་ནི། ཤལ་མ་ལི་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ཆུ་ཀླུང་རབ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བསྐོལ་བས་གང་བ་ཡོད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་གནས་འཚོལ་བ་དེ་
དག་ལྷུང་ནས་སྟེང་འོག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་འཚེད་པ་ནི། དཔེར་ན། ཟངས་ཆུས་བཀང་བ་མེ་ཆེན་པོ་སྦར་བའི་ནང་དུ་སྲན་མ་ལ་སོགས་པ་བླུགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆུ་ཀླུང་དེའི་འགྲམ་གཉིས་ན་སེམས་ཅན་ལག་ན་དབྱུག་པ་དང་མཆིལ་པ་དང་རྒྱ་བཟུང་བ་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

138

བསྡད་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་དུ༌ཡང་མི་སྟེར་ལ། མཆིལ་པའམ་རྒྱས་ཕྱིར་ཕྱུང་ནས་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འབར་བ་ལ་གན་རྐྱལ་དུ་བཞག་སྟེ་ཅི་འདོད་ཅེས་འདྲིའོ། །དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་གིས་ཅང་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་མི་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་བཀྲེས་སོ་སྐོམ་མོ་ཟེར་བ་ན་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཁར་འཇུག་ཅིང་ཟངས་བསྐོལ་བ་
ཁར་ལྡུགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ། ཉེ་འཁོར་བ་དང་ཉི་ཚེ་བ་གཉིས་ལ་ཚེ་ཚད་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཇི་སྲིད་དུ་

སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་མྱོང་བའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཟད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གཞི་དེ་དག་ལས་
ཡུན་རིང་པོར་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །
གྲང་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་སོ་
དཔག་ཚད་ཁྲི་ཕྲག་རེའི་ཕ་རོལ་ན་ཡོད་ཅིང༌། འདི་ནས་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཆུ་བུར་ཅན་ཡོད་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཆུ་བུར་ཅན་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་བཏབ་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཆུ་བུར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་འཁུམས་པའོ། །ཆུ་བུར་རྡོལ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་བཞིན་དུ་འཁུམས་པའོ། །སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང༌། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ་
དང༌། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་ནི། ཚིག་འདོན་ལུགས་ལས་བཏགས་པའོ། །ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་བཏབ་པས་ཁ་དོག་སྔོ་ཞིང་ཁ་ལྔའམ་དྲུག་ཏུ་གས་པའོ། །པདྨ་ལྟར་གས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔོན་པོ་ལས་འདས་ནས་དམར་བར་གྱུར་ཏེ་ཁ་བཅུའམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་པའོ། །པདྨ་ལྟར་གས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ནི། པགས་པ་ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ནས་ཁ་བརྒྱའམ་དེ་ལས་མང་བར་ཡང་གས་པའོ། །དེ་དག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

139

གི་གོ་རིམ་དང་གནས་ཀྱི་ཚད་དང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ཇི་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་རབས་ལས། མེད་པར་ལྟ་བ་ཚེ་རབས་ཕྱི་མ་ལ། །གནས་པ་དེ་ན་མུན་ནག་རླུང་གྲང་ལྡང༌། །དེས་ནི་རུས་པའང་འཇིག་པའི་ནད་སློང་ན། །བདག་ལ་ཕན་འདོད་སུ་ཞིག་དེ་རུ་འཇུག །ཅེས་མུན་པར་གནས་པར་གསུངས་སོ། །སློབ་སྤྲིངས་

ལས་ཀྱང༌། ལྷགས་པ་དཔེ་མེད་རུས་པ་ལ་ཡང་ཐིང་བ་ཡིས། །ལུས་སྦྲེབས་འདར་ཞིང་སྒུར་ནས་ཀུམ་ཀུམ་པོར་འདུག་པ། །ཆུ་བུར་བརྒྱ་བྱུང་རྡོལ་པ་ལས་སྐྱེས་སྲོག་
ཆགས་ཀྱིས། །ཟོས་ཤིང་དབྲད་ནས་ཞག་དང་ཆུ་སེར་རྐང་བཅས་འཛག །ཀོས་ཐག་
སོ་འཐམས་སྐྲ་དང་སྤུ་རྣམས་གཡེངས་གྱུར་པ། །མིག་དང་རྣ་བ་ལྐོག་མ་གནོད་པས་ཀུན་གཟིར་ཞིང༌། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བར་དག་རབ་ཏུ་བློང་གྱུར་ནས། །གྲང་བའི་
དམྱལ་བར་གནས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་འོ་དོད་འབོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཡུན་ཇི་ཙམ་དུ་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་མྱོང་བ་ནི། ཇི་སྲིད་ལས་ངན་པ་དེ་དག་མ་
ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་དངོས་གཞིར་ནི། གྲང་བའི་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚེའི་ཚད་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང༌། མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག །དཔེར་ན་འདི་ན་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ཏིལ་གྱི་སྦྱང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ཞིག་ཏིལ་དག་གིས་བྱུར་བུར་བཀང་སྟེ། དེ་ནས་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་འདས་ཤིང་ཏིལ་རེ་རེ་བོར་ན། དགེ་སློང་དག །རིམ་པ་དེས་ན་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ཏིལ་གྱི་སྦྱང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་པ་དེ་མ་ལུས་པར་
ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཆེས་མྱུར་གྱི། ཆུ་བུར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

140

རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་ནི་ང་མི་སྨྲའོ། །དགེ་སློང་དག །ཆུ་བུར་ཅན་ཉི་ཤུ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་ནི་ཡང་དགེ་སློང་དག །པདྨ་ལྟར་གས་པ་ཉི་ཤུ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་པདྨ་ལྟར་གས་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཚེ་དེ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་མྱོང་ངོ་། །
ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་ནི། ཚ་དམྱལ་དང་གྲང་དམྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་ལ། མིའི་
ཡུལ་ན༌ཡང་ཡོད་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ཤིང༌། ལུང་གཞི་ལས་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དགེ་འདུན་སྲུངས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མངོན་པར་
གྲུབ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་རྣམས་ནི་མང་པོའམ་གཉིས་སམ་གཅིག་གི་སོ་སོའི་ལས་དག་གིས་མངོན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །གནས་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆུ་བོ་དང་རི་དང་མྱ་ངམ་གྱི་

ཕྱོགས་དག་དང་འོག་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཉེ་བས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་མང་པོ་གསོག་ལ། སྔར་བསགས་པ་ཡང་ད་དུང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས། ཡིད་བདེ་བར་སྡོད་པ་མི་རིགས་པས་དེ་དག་བསམས་ནས་འཇིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་བར་ན་ནི་དབུགས་གྱ་གྱུ་འགྱུ་བ་འཆད་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། དམྱལ་བ་ཡི་ནི་ལས་བྱས་ནས། །ཅི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས། །ཞེས་དང༌། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། སྡིག་ཅན་དབུགས་འབྱུང་འགག་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

141

ཙམ་ཞིག་གི །དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་རྣམས་དམྱལ་བ་ཡི། །སྡུག་བསྔལ་གཞལ་ཡས་
ཐོས་ནས་རྣམ་མང་དུ། །མི་འཇིགས་གང་ལགས་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། །དམྱལ་བ་
བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང༌། །དྲན་དང་བཀླགས་དང་གཟུགས་སུ་བགྱིས་རྣམས་

ཀྱང༌། །འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་མི་བཟད་པའི། །རྣམ་སྨིན་ཉམས་སུ་མྱོང་རྣམས་སྨོས་ཅི་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ནང་ན་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་དཀའ་ལ། དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་གླགས་མེད་དེ། ཉིན་གཅིག་ལ་མདུང་རྣོན་སུམ་བརྒྱས་བར་མ་ཆད་དུ་བཏབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། དམྱལ་བའི་སྡུག་
བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལའང་ཆ་ཙམ་དུ་ཡང་བསྒྲུན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམྱལ་བའི་ནང་ནས་ཀྱང་མནར་མེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆེ་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། བདེ་བ་ཀུན་
གྱི་ནང་ན་སྲེད་ཟད་པ། །བདེ་བའི་བདག་པོ་བགྱིད་པ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་སྡུག་
བསྔལ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ནི། །མནར་མེད་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རབ་མི་བཟད། །འདི་
ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་དྲག་བཏབ་སྡུག་བསྔལ་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལའང༌། །འོལ་ཡང་མི་དབྱི་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི། རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཉེས་སྤྱོད་ཆུང་ངུས་
ཀྱང་མ་གོས་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། མི་དགེའི་འབྲས་འདི་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཁྱོད་
ཀྱིས་ནི། །ཅི་ནས་དེ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་མཆིས་པ། །དེ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་འབད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

142

པར་མཛོད། །ཅེས་སོ། །
དུད་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ནི། དུད་འགྲོ་རྣམས་མཐུ་ཆེ་བས་ཆུང་བ་རྣམས་གསོད་པ་དང༌། ལྷ་དང་མིའི་ཡོ་བྱད་དུ་གྱུར་ཏེ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་
གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་གསོད་པ་དང་བརྡེག་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་ལ། ལྷ་དང་
མི་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བས་གནས་གཞན་མེད་པར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་དོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནི། དུད་འགྲོ་ནི་ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། དུད་འགྲོའི་
སྐྱེ་གནས་ན་ཡང་གསོད་པ་དང༌། །བཅིང་དང་བརྡེག་སོགས་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་པ། །ཞི་འགྱུར་དགེ་བ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །ཁ་ཅིག་མུ་ཏིག་བལ་དང་རུས་པ་དང༌། །ཤ་དང་པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དབང་མེད་གཞན་དག་རྡོག་པ་ལག་པ་དང༌། །ལྕག་དང་ལྕགས་ཀྱུ་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་སྤྱི་དང༌། གཉིས་
པས་ཁྱད་པར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་ཏོ། །བརྡེག་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་
ནི་བཀོལ་བ་དང་སྣ་དབུག་པ་སོགས་བསྡུས་ཏེ། དེ་ནི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གསོད་པ་སོགས་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཞེས་པ་ནི་དུད་འགྲོ་རིགས་མཐུན་གྱི་གནོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། ཞི་བར་འགྱུར་བའི་
དགེ་བ་ནི་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་དགེ་བའོ། །དེ་སྤངས་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་བླུན་ཞིང་ལམ་
གྱི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་ཏོ། །རྡོག་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་ནས་གདབ་པས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

143

བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་ལྔ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟ་དང་མ་ཧེ་དང་བོང་བུ་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་གླང་ལ་སོགས་པའོ། །
དེ་དག་ནི་བཤེས་སྤྲིངས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་
མུན་པ་དང་ཆུར་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དག་ཏུ་རྒས་ཏེ་འཆི་བ་དང་ཁུར་ལྕི་བས་ངལ་བ་དང་རྨོ་བ་དང་སྤུ་འདྲེག་པ་དང་བདའ་བ་དང་གསོད་ལུགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཉམ་ཐག་པར་བྱས་ཏེ། གསོད་པ་དང་བཀྲེས་སྐོམ་དང་ཉི་ལྷགས་ཀྱིས་གཟིར་བ་དང་རྔོན་པས་སྒོ་དུ་མ་ནས་གཙེ་བས་དེ་དག་ལ་དུས་ནམ་ཡང་འཇིགས་ཡེ་རེ་བས་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་བསམས་ཏེ་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ། །ཚེའི་ཚད་ནི། མཛོད་ལས། དུད་འགྲོ་རྣམས། །མཆོག་རིང་བསྐལ་པའོ། །ཞེས་ཚེ་རིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

བསྐལ་པ་ཙམ་ཐུབ་ཅིང་ཐུང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་དོ། །
ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ནི། སེར་སྣ་ཤས་ཆེར་བསྟེན་པ་རྣམས་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པ་དང་ལྡན་པ་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་ཀུན་བསྐམས་པ་སྡོང་དུམ་ཚིག་པ་ལྟ་བུ་གདོང་སྐྲས་ཁེབས་པ་ཁ་ཤིན་ཏུ་བསྐམས་ཤིང་ལྕེས་བལྡག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། ཟས་སྐོམ་ལ་ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི།
དེ་དག་ཆུ་མིག་དང་མཚོ་དང་མཚེའུ་རྣམས་སུ་རྒྱུ་བ་ན། དེར་སེམས་ཅན་རལ་གྲི་དང་མདུང་དང་མདུང་ཐུང་བཟུང་བ་དག་གིས་ཆུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཕྱིར་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཆུ་ཡང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་མཐོང་ནས་འཐུང་བར་མི་འདོད་པའོ། །ཟས་སྐོམ་ལ་ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཁ་ཁབ་མིག་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་ཁ་འབར་
བ་དང་ལྦ་བ་ཅན་དང་གསུས་པ་ཆེ་བ་སྟེ། གཞན་གྱིས་གེགས་མ་བྱས་པར་རང་གིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

144

ཟས་སྐོམ་རྙེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བཟའ་བཏུང་མི་ནུས་པའོ། །ཟས་སྐོམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་
ནི། མེ་ལྕེའི་ཕྲེང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཟོས་པ་དང་འཐུངས་པ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་ནས་འཚིག་པར་འགྱུར་ལ། ལྗན་ལྗིན་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། བཤང་གཅི་ཟ་
ཞིང་འཐུང་བ་མི་གཙང་ཞིང་མནམ་ལ་དྲི་ང་བ་དང་གནོད་པ་དང་སྨད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱ་བར་ནུས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་ཤ་ལས་བཅད་ཅིང་ཟ་ལ་གཙང་མ་དང་བཟང་པོའི་བཟའ་བཏུང་ལ་སྤྱོད་མི་ནུས་སོ། །དེ་དག་གི་གནས་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་
བརྒྱས་བཅད་པ་ན་ཡོད་དེ། གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། ཡི་དྭགས་ན་ཡང་འདོད་པས་ཕོངས་པ་
ཡིས། །བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་ཆགས་མི་འཆོས་པ། །བཀྲེས་སྐོམ་གྲང་དྲོ་ངལ་དང་འཇིགས་པ་ཡིས། །བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཚལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་
ཁབ་ཀྱི་མིག་ཙམ་ལ། །ལྟོ་བ་རི་ཡི་གཏོས་ཙམ་བཀྲེས་པས་ཉེན། །མི་གཙང་གྱི་ནར་

བོར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང༌། །འཚལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་སོ། །ཁ་ཅིག་པགས་རུས་ལུས་ཤིང་གཅེར་བུ་སྟེ། །ཏ་ལ་ཡ་ཐོག་བསྐམས་པ་ལྟ་བུ་ལགས། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་སྟེ། །ཟས་སུ་འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེད་པ་འཚལ། །དམངས་རིགས་འགས་ནི་རྣག་དང་ཕྱི་ས་དང༌། །ཁྲག་སོགས་མི་གཙང་བ་ཡང་མི་རྙེད་དེ། །ཕན་ཚུན་གདོང་དུ་འཚོག་ཅིང་མགྲིན་པ་ནས། །ལྦ་བ་བྱུང་བ་སྨིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

145

པའི་རྣག་ལ་འཚལ། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་སོས་གའི་དུས་སུ་ནི། །ཟླ་བའང་ཚ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གྲང༌། །ལྗོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་འདི་དག་གིས། །བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀླུང་ཡང་སྐེམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་ནི་
སྤྱི་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་ཏོ། །ངལ་བ་ནི་ཟས་ཀྱི་
ཕྱིར་རྒྱུག་པའོ། །འཇིགས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་རལ་གྲི་དང་གཏུན་ཤིང་དང་ཞགས་པ་ཐོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ནས་འཇིགས་པའོ། །གྱི་ནར་བོར་བ་ནི་ཅི་བདེར་བོར་
བའོ། །མཚན་ཞིང་ནི་མཚན་མོའི་ཚེ་ཁ་ནས་མེ་འབར་བའོ། །འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེད་པ་ནི་ཟས་གང་ཁར་འབར་བར་བྱེད་པ་འཚལ་བ་སྟེ་ཟ་བའོ། །མིག་གདུག་པའི་དུག་གིས་བསྲེགས་པ་བཞིན་དུ་ཆུ་ཞིམ་པོ་བསིལ་བའི་ཀླུང་ཡང་སྐེམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི། མེ་འབར་བ་འཁྲིགས་པའི་མདག་མས་གང་བར་སྣང་ལ། ཁ་ཅིག་
ལ་ནི་རྣག་གི་ཀླུང་སྲིན་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ་འབབ་པར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་
དོ། །སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང༌། མི་བཟད་སྐོམ་པས་རྒྱང་ནས་ཆུ་ཀླུང་དྲི་མེད་
པ། །མཐོང་ནས་བཏུང་བར་འདོད་དེ་སོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང༌། །སྐྲ་ཤད་ཉ་ལྕིབས་ཚོགས་དང་རྣག་བསུངས་འདྲེས་པ་དང༌། །འདམ་རྫབ་ཁྲག་དང་ཕྱི་སས་གང་བའི་ཆུར་འགྱུར་རོ། །དུས་རླབས་རླུང་ལངས་ཆུ་འཐོར་རི་རྩེ་བསིལ་གྱུར་ཅིང༌། །ཙནྡན་ལྗོན་པ་སྔོ་འཁྲུངས་མ་ལ་ཡར་སོང་ན། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ནགས་བསྲེགས་མེ་ལྕེ་རྣོས་
འཁྲིགས་ཤིང༌། །མགལ་དུམ་འགྱེལ་བ་མང་པོས་རང་རོང་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཆུ་གཏེར་རླབས་འཇིགས་འཕང་མཐོ་གྱེས་པ་ལས་བྱུང་བའི། །དབུ་བ་འཚེར་བ་ལྷག་གེར་འདུག་པར་སོང་ན་ཡང༌། །དེ་ཡང་འདི་ལ་བྱེ་ཚན་ཁུག་རྣ་དམར་རྩུབ་པའི། །རླུང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

146

དམར་འཇེབས་པ་འཚུབ་པའི་མྱ་ངམ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འདི་ནི་དེར་གནས་ཆར་སྤྲིན་

ལྡང་བར་འདོད་ན་ཡང༌། །སྤྲིན་ལས་ལྕགས་མདའི་ཆར་པ་དུད་འཐུལ་མདག་མར་
བཅས། །ཚྭ་ཚྭ་རྡོ་རྗེའི་ཕ་བོང་རྣམས་འཕྲོ་གསེར་མདོག་ལྟ་བུ་ཡི། །གློག་ཕྲེང་དམར་སེར་འགྱུ་བ་ལུས་ལ་ཆར་དུ་འབབ། །ཚ་བས་ཉེན་ལ་བུ་ཡུག་ཀྱང་ནི་ཚར་འགྱུར་ལ། །ལྷགས་པས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་མེ་ཡང་གྲང་བྱེད་དེ། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལས་ཡོངས་སྨིན་པས་རྣམ་རྨོངས་པ། །འདི་ལ་སྣ་ཚོགས་འདི་ཀུན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང༌། །ཁབ་མིག་ཙམ་གྱི་ཁ་ལ་དཔག་ཚད་མང་མཆིས་པའི། །ལྟོ་ཅན་ཉམ་ཐག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆུ་འཐུངས་ཀྱང༌། །མགུལ་ཕུགས་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་ཕྱིན་པར་མ་གྱུར་པར། །ཁ་ཡི་དུག་གིས་ཆུ་ཡི་ཐིགས་པའང་སྐེམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་མོ། །ཚེའི་ཚད་ནི། སའི་དངོས་གཞི་དང་མཛོད་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་

གཅིག་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་གསུངས་ལ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ནི། བར་ཆད་མེད་པར་སྡུག་བསྔལ་བསྟེན་གྱུར་པ། །ཉེས་
པར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱི་ཞགས་པ་ནི། །སྲ་བས་བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལོ། །ལྔ་སྟོང་དག་དང་ཁྲིར་ཡང་འཆིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡི་དྭགས་ཁ་
ཅིག་གི་ཚེ་ཚད་ལྔ་སྟོང་དང༌། ཁ་ཅིག་གི་ཚེ་ཚད་ཁྲི་ཡིན་པར་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །ངན་སོང་གསུམ་ག་ལ་ལུས་ཀྱི་ཚད་ངེས་པ་མེད་དེ། མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་ཆེ་
ཆུང་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་རྣམས་སེམས་པ་ནི། ད་ལྟ་མེ་མ་མུར་དུ་ལག་པ་བཅུག་ནས་ཞག་གཅིག་སྡོད་པ་དང༌། དགུན་གྱི་ལྷགས་སྒང་ལ་འཁྱགས་སྦུབས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

147

སུ་གོས་མེད་པར་དེ་ཙམ་ཞིག་སྡོད་པ་དང༌། ཞག་ཁ་ཡར་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་མེད་པ་དང་ལུས་ལ་སྦྲང་བུ་སོགས་ཀྱིས་སོ་བཏབ་པ་ཙམ་ཡང་བཟོད་དཀའ་ན། ཚ་
དམྱལ་དང་གྲང་དམྱལ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་གཅིག་གིས་གཅིག་གསོན་པོར་མིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཟོད་སྙམ་དུ་ད་ལྟར་གྱི་ཉམས་ལ་

དཔགས་ནས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པའི་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་
བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་ནས་ཡིད་ལ་མ་གོམས་པའམ་དུས་ཅུང་ཟད་རེ་བསྒོམས་པས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་བོའི་སྲིང་མོའི་བུ་གཉིས་
རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀློག་ཏུ་བཅུག་པ་དང་དེ་ཞག་ཉུང་ཤས་ཤིག་བཀླགས་ནས་ལེ་ལོས་མི་ཀློག་པ་དང༌། མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་གཏད་པས་སྔར་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ན། ཀུན་
དགའ་བོས་འདི་གཉིས་ཡིད་འབྱུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱས་པས། མོའུ་འགལ་གྱི་

བུས་ཉིན་མོ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་སར་ཁྲིད་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་སྤྲུལ་ཏེ་གཅོད་པ་
དང་གཤེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཐོས་ནས་བལྟར་ཕྱིན་པ་དང༌། གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་

སྡུག་བསྔལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ན་ལྕགས་ཟངས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཁོལ་བ་སྣང་ནས་འདིར་སུ་ཡང་མི་འཇུག་གམ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། ཀུན་དགའ་བོའི་ཚ་བོ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལེ་ལོས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཤི་ནས་འདིར་སྐྱེའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་སྐྲག་ནས་གལ་ཏེ་ཤེས་ན་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཇུག་གོ་སྙམ་ནས་མོའུ་
འགལ་གྱི་བུའི་སར་ཕྱིན་པ་དང་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་བསྙད་དོ། །
དེ་ནས་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས། དགེ་ཚུལ་གཉིས་ཉེས་དམིགས་འདི་དག་དང་
གཞན་ཡང་ལེ་ལོ་ལས་འབྱུང་བས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

148

དེ་གཉིས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་ཟས་མ་ཟོས་པའི་གོང་དུ་དམྱལ་བ་དྲན་ན་ནི་ཟ་བར་མི་བྱེད་ལ། ཟས་ཟོས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་དྲན་ན་ནི་སྐྱུག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ཉིན་མོ་སྤྱོད་པའི་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཁྲིད་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལྷ་དག་སྤྲུལ་པའི་པི་ཝང་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲ་ཐོས་ནས་བལྟར་ཕྱིན་པ་དང་ལྷའི་བུ་མེད་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལྷའི་བུ་མོས་གང་བ་མཐོང་ནས། ལྷའི་བུ་མི་འདུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པ་དང༌། ཀུན་དགའ་བོའི་ཚ་བོ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པས་དེ་གཉིས་ཤི་ནས་འདིར་སྐྱེའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། དེ་གཉིས་དགའ་ནས་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་སྨྲས་པ་

དང་དགེ་ཚུལ་གཉིས་ཕན་ཡོན་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ལས་འབྱུང་བས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པས། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པས། ལུང་ནོད་པ་ན་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལུང་ལས་འབྱུང་བ་བདེ་འགྲོ་ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ན། འཕགས་པ། བདག་ཅག་གིས་ཡང་ལྷ་མིའི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་དགོས་སམ། བཞིན་བཟང་གཉིས། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་ཇི་སྲིད་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱུན་མ༌ཆད་པ་དེ་སྲིད་

དུ་ཟོ་ཆུན་བརྒྱུད་མོའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །
དེ་གཉིས་ཡིད་བྱུང་ནས་སླན་ཆད་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་ཆོས་བསྟན་ནས་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལེ་ལོ་འགོག་ཅིང་ལམ་སྒྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་ཐར་པ་ལ་བསྐུལ་ཞིང༌། དེ་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་རྩ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་བསྔགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་མན་ངག་ལ། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

149

ན༌ཡང་དེ་ལས་ལྷག་པ་གསུང་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་
བསམ་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། བློ་ཚོད་ཀྱང་བསམ་པ་དེ་འདྲ་བ༌ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབད་ནས་བསྒོམ་དགོས་སོ། །
སྣེའུ་ཟུར་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སྔར་བྱས་སམ་མ་བྱས། ད་ལྟ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། ཕྱི་མ་བྱ་སྙམ་འདུག་གམ་མི་འདུག་བརྟགས་ལ། སྔར་བྱས་སམ་ད་ལྟ་བྱེད་དམ་ཕྱི་མ་བྱ་སྙམ་འདུག་ན་དེར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། དེར་སྐྱེས་ན་དེ་ཙ་ན་ང་ཅི་ཙུག་བྱེད་ངས་ནུས་སམ་སྙམ་དུ་ཀླད་པ་ཚ་ཀམ་ཀམ་པའམ། ཐང་ལ་འདུག་པ་ཀོག་ཀོག་ལྡང་ཡིན་པ་ཚུགས་ཐབས་ཡེ་མེད་པ་བསམས་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པའི་བློ་ཅི་སྐྱེ་བྱ་གསུང་ངོ་། །དེ་ནི་གནད་དུ་སྣང་སྟེ་ད་ལྟ་རྟེན་བཟང་བས་དེ་ལྟར་བསམས་ན་སྔར་བསགས་སྦྱོང་བ་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་དགེ་བ་སྔར་བསགས་པ་འདུན་པ་དྲག་པོའི་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བས་མང་པོར་སྤེལ་བ་
དང༌། གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དལ་བ་དོན་ཅན་དུ་བྱར་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་དེ་རྣམས་མ་བསམས་ན་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་ཚེ་འཇིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་བཙལ་ཡང་མི་རྙེད་ཅིང༌། དེའི་ཚེ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོར་ལེན་ལ་བློའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཚེ་དགེ་སྤྱད་སྐལ་ལྡན་ཡང༌། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་རྨོངས་པ། །དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཅེས་དང༌། སུ་ཞིག་འཇིགས་ཆེན་འདི་ལས་བདག །ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ཞེས། །བྲེད་ཤ་ཐོན་པའི་མིག་བགྲད་ནས། །ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་ཚོལ་བར་བྱེད། །ཕྱོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

150

བཞིར་སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་མུག་འགྱུར། །གནས་དེར་སྐྱབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། །དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ། །དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །འགྲོ་བ་སྐྱོབ་པའི་དོན་བརྩོན་པ། །སྟོབས་ཆེན་འཇིགས་པ་ཀུན་སེལ་ལ། །དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
འདི་དག་ནི་རགས་པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ན་བཞུགས་པས་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་ཤིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་དགོས་ལ་བལྟས་པ་རྣམས་ལ་བསམ་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་འགྲོ་སྦྱང་བ། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ། ཇི་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་
ཚུལ། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསླབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུ་མང་ཡང་སྐབས་འདིར་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཚེ་འདིར་མི་སྡོད་པར་མྱུར་དུ་འཆི་བ་དང༌། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་མེད་
ཀྱི། ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཇི་ལྟར་མཚན་
མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ན། །གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང༌། །དེ་ལྟས་དགེ་བ་ཉམ་ཆུང་ཉིད་ལ་རྟག །སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀར་པོའི་ལས་ཉམ་ཆུང་ཞིང་ནག་པོའི་ལས་ཆེས་ཤིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

151

ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་ཚུལ་བསམས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པ་སྐྱེས་ནས་སྐྱབས་འཚོལ་བའི་བློ་སྐྱེ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས།
གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། །ཆུ་སྲིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཟོས་པས། །དེ་རིང་གང་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་རང་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པས་འཇིགས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཚིག་ཙམ་དུ་སོང་ན་སྐྱབས་འགྲོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ། དེ་གཉིས་ཤུགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྐྱབས་འགྲོ་ཡང་ཡིད་འཁུལ་བ་ཞིག་འོང་བས་རྒྱུ་གཉིས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང༌། །གང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང༌། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང༌། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་པའི་བློ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་བསླུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ནི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

152

སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་བདག་ཉིད་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཐོབ་ན་འགྱེལ་བ་འགྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར། གཞན་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་མི་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

མི་མཉེས་ཀྱི། སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྔར་ཕན་
བཏགས་པ་ལ་བལྟ་བས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རང་
ཉིད་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ། གཞན་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས། ཀུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉེ་རིང་མེད་པར་འཇུག །ཕན་བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་ཞིག་སྐྱབས་སུ་འོས་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
ཁོ༌ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། དབང་ཕྱུག་སོགས་ལ་མེད་པས། དེ་ཉིད་སྐྱབས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་
དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་དང༌། དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཡང་སྐྱབས་སུ་འོས་སོ། །
དེས་ན་བསྡུ་བ་ནས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ནས་རྩེ་གཅིག་པའི་བློ་ལྟོས་འཆའ་ནུས་ན། མི་སྐྱོབ་པ་མི་སྲིད་པས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་
པར་བྱ་སྟེ། རང་སྐྱོབ་པ་ལ་རྒྱུ་གཉིས་ལས་ཕྱིའི་ཡན་ལག་གམ་རྒྱུ་ནི་མ་ཚང་བ་མེད་པར་སྟོན་པས་བསྒྲུབས་ཟིན་ཀྱང༌། ནང་གི་ཡན་ལག་བློ་བཀལ་ནས་སྐྱབས་སུ་འཛིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

153

པ་མ་བྱུང་བས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བཅོལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོས་དྲངས་ནས་གྲོགས་མཛད་པ་དང༌། དེ་ལ་ཡང་ལེ་ལོ་མི་མངའ་བ་ཟླ་མེད་པའི་སྐྱབས་གནས་བཟང་པོ་རང་གི་མགོན་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་འདི་རིག་པར་བྱས་ལ་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་སྟེ། བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་ལས། ང་ནི་མགོན་མེད་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི། །གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་སྒྲོགས་ཤིང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོས་འགྲོ་བ་ནི། །མཐའ་དག་འཁྱུད་པ་བཞིན་དུ་བཞུགས། །སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་མངའ་བ། །བརྩེ་བར་ལྡན་ཞིང་ཐུགས་བརྩེར་མཛད། །དེར་བརྩོན་ལེ་ལོ་མི་མངའ་བ། །ཁྱོད་དང་འདྲ་བ་གཞན་སུ་མཆིས། །ཁྱོད་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན། །སྤྱི་ཡི་
རྩ་ལག་བཟང་པོ་ལགས། །མགོན་དུ་ཁྱོད་བཞུགས་མ་འཚལ་བས། །དེ་སླད་སྐྱེ་བོ་བྱིང་བར་གྱུར། །གང་ཞིག་ཡང་དག་བླངས་ནས་ནི། །ཐ་ཤལ་བས་ཀྱང་གྲོགས་ནུས་པ། །གྲོགས་བྱེད་པ་ཡི་ཆོས་དག་ནི། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་འགས་མི་རྟོགས། །ཕྱི་ཡི་ཡན་ལག་སྟོབས་ཀུན་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བསྒྲུབས་ལགས་ཏེ། །ནང་གི་སྟོབས་
དག་མ་ཚང་བས། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་ནི། བསྡུ་བ་ནས་གསུངས་པ་བཞི་སྟེ།
ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཁས་བླངས་པ་དང༌། གཞན་དུ་མི་སྨྲ་བས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ། །དང་པོ་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ། སྐྱབས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་དགོས་པས་དེ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཆོས་
དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྐུའི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

154

དཔེ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་སྐུ་མཚན་གྱིས་སྤྲས་གྱུར་པ། །མཛེས་གྱུར་མིག་གི་
བདུད་རྩི་ནི། །སྤྲིན་མེད་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ། །སྐར་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ་

འདྲ། །ཐུབ་པ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྡན་པ། །ཆོས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་མཛེས་གྱུར་
པ། །གསེར་གྱི་རི་བོའི་རྩེ་མོ་ནི། །མཚམས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱིས་དཀྲིས་པ་འདྲ། །མགོན་
ཁྱོད་རྒྱན་གྱིས་མ་བརྒྱན་ཀྱང༌། །ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མདངས་གང་ཡིན། །ཟླ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས་གྱུར་པ། །སྤྲིན་དང་བྲལ་ལའང་དེ་མ་མཆིས། །ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་

པདྨ་དང༌། །པདྨ་ཉི་མས་ཁ་བྱེ་བ། །བུང་བས་མཐོང་ན་པདྨ་ནི། །ཐེ་ཚོམ་དཔྱང་ཐག་ལ་འཇུག་འགྱུར། །ཁྱོད་ཞལ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྡན་པར། །ཚེམས་དཀར་མཛེས་
པར་གྱུར་པ་ནི། །གསེར་གྱི་རི་གསེབ་སྟོན་ཀ་ཡི། །ཟླ་ཟེར་དྲི་མེད་ཞུགས་པ་
འདྲ། །མཆོད་འོས་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱག་གཡས་ནི། །འཁོར་ལོའི་མཚན་གྱིས་མཛེས་གྱུར་
པ། །འཁོར་བས་སྐྲག་པའི་མི་རྣམས་ལ། །ཕྱག་གིས་དབུགས་འབྱིན་མཛད་པ་ལགས། །ཐུབ་ཁྱོད་གཤེགས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། །ཞབས་གཉིས་དཔལ་གྱི་པདྨ་

འདྲས། །ས་གཞི་འདི་ནི་བྲིས་གྱུར་པ། །པདྨ་ཅན་གྱིས་ཇི་ལྟར་མཛེས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དྲན་པར་བྱའོ། །
གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡོད་ཀྱིས་

དུས་གཅིག་ཏུ་དྲི་བ་མི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་རེ་རེ་ནས་དྲིས་ཀྱང༌། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཟུང་ནས། གསུང་གཅིག་གིས་དྲི་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ལན་མཛད་ཅིང༌། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་
ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་སེམས་པ་སྟེ། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས། འདི་ལྟར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

155

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ངེས་པའི་ཚིག །མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ཞུ་ཞུས་
ན། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐུགས་ཆུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་
སོ་སོར་ལན་ཀྱང་འདེབས། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདྲེན་པ་འཇིག་རྟེན་ན། །ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་གསུང་སྒྲོགས་མཁྱེན་པར་མཛོད། །དེ་ནི་ལྷ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་མཐར་འབྱིན་པའི། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་
ཡང་། བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། ཁྱོད་ཞལ་བལྟ་ན་རབ་སྡུག་པ། །དེ་ལས་མཉན་ན་སྙན་པ་ཡི། །གསུང་འདི་དག་ནི་ཟླ་བ་ལས། །བདུད་རྩི་འཛག་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང༌། །ཁྱོད་
ཀྱི་གསུང་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །རྡུལ་རབ་ཞི་མཛད་ཆར་སྤྲིན་འདྲ། །ཞེ་སྡང་སྦྲུལ་ནི་
དབྱུང་བ་ལ། །ནམ་མཁའ་ལྡིང་དང་འདྲ་བ་ལགས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་ཤེས་པའི། །རབ་རིབ་འཇོམས་པས་གདུགས་དང་འདྲ། །ང་རྒྱལ་རི་བོ་མངོན་འཇོམས་པས། །རྡོ་རྗེ་དང་ཡང་འདྲ་བ་ལགས། །དོན་གཟིགས་པས་ནི་མི་སླུ་བ། །ནོངས་མི་མངའ་ཕྱིར་རྗེས་སུ་མཐུན། །ལེགས་པར་སྦྱར་བས་གོ་སླ་སྟེ། །ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་ནི་
ལེགས་གསུང་ལྡན། །རེ་ཞིག་དང་པོར་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང༌། །ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་
འཕྲོག་མཛད། །དེ་ནས་ཡིད་ལ་བསམས་བགྱིས་ན། །འདོད་ཆགས་གཏི་མུག་རྣམས་
ཀྱང་སེལ། །ཕོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབུགས་འབྱིན་ཞིང༌། །བག་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་
ཀྱང་མཛད། །བདེ་བ་ཅན་དག་སྐྱོ་བགྱིད་པས། །ཁྱོད་གསུང་ཀུན་དང་འཚམ་པར་
འཇུག །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད། །བར་མ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ཡང་སྤེལ། །ཐ་
མའི་རབ་རིབ་རྣམ་འཇོམས་པས། །གསུང་འདི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སྨན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲན་པར་བྱའོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

156

ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ལས། མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་
དང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཐུབ་པའི་མཁྱེན་པས་ཁྱབ་ཀྱི།

དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཤེས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆུང་བས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཁྱབ་ལགས་ཀྱི། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྷག་པ་ལགས། །ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་དུས་ཀུན་གཏོགས་པའི་ཆོས། །རྣམ་ཀུན་འབྱུང་གནས་ཐམས་ཅད་ནི། །ལག་མཐིལ་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟ་བུར། །ཁྱོད་
ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱུར། །ཆོས་རྣམས་གཡོ་དང་མི་གཡོར་བཅས། །གཅིག་དང་
སྣ་ཚོགས་སོ་སོ་ལ། །མཁའ་ལ་རླུང་དག་རྒྱུ་བ་བཞིན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་དག་ཐོགས་
མི་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲན་པར་བྱའོ། །
བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་
པར་བཅིངས་པ་བཞིན་དུ། ཐུབ་པ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་དབང་མེད་པར་བཅིངས་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་གཟིགས་པ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་སྟེ། བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཁྱད་མེད་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས། །ཁྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་དག །དགྲོལ་
སླད་ཡུན་རིང་ཐུགས་རྗེས་བསྡམས། །དང་པོར་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་བགྱི་འམ། །འོན་ཏེ་གང་
གིས་འཁོར་བར་ཁྱོད། །སྐྱོན་མཁྱེན་ཡུན་རིང་དེ་ལྟ་བུར། །བཞུགས་མཛད་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལ་བགྱི། །ཞེས་དང༌། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང༌། གཏི་མུག་མུན་པ་མུན་ནག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

157

གིས་རྟག་ཏུ། །སེམས་ནི་བསྒྲིབས་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་དགུ་དང༌། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་ཆུད་པར་རྣམ་གཟིགས་ན། །དྲང་སྲོང་དམ་པ་དེ་ནི་ཐུགས་རྗེ་སྐྱེ། །ཞེས་དང༌། འདོད་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་ཡིད་ལྡན་དང༌། །སྲེད་པ་ཆེ་ཞིང་རྟག་ཏུ་ཡུལ་བརྐམ་
དང༌། །སྲེད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བ་རྣམས། །གཟིགས་ན་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ། །ནད་དང་མྱ་ངན་རྣམ་པ་མང་དག་གིས། །ཤིན་ཏུ་གཙེས་པའི་སྐྱེ་དགུ་ཉོན་མོངས་རྣམས། །གཟིགས་ན་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་བསལ་སླད་དུ། །སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྟག་འབྱུང་སྟེ། །དེ་མི་འབྱུང་བ་ནམ་ཡང་སྲིད་མི་འགྱུར། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསམ་པར་

གནས་པ་སྟེ། །དེ་བས་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་སྐྱོན་མི་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲན་པར་བྱའོ། །
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་
འདོགས་པར་མཛད་པའོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས་བཀྲིར་རུང་ན་ཐུབ་པས་གདུལ་བྱ་དེ་ཕུན་ཚོགས་དང་མ་སྤྲད་པ་དང༌། རྒུད་པ་ལས་མ་དྲངས་པ་མེད་པས་
བགྱི་བར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་བཤད། །བདུད་ཀྱི་གཡོ་དག་བསྟན་པ་མཛད། །འཁོར་
བའི་རང་བཞིན་མི་བཟད་བརྗོད། །འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་བསྟན། །ཕན་དགོངས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བགྱི་འཚལ་བ། །གང་ཞིག་
ཁྱོད་ཀྱིས་མ་མཛད་པ། །གཞན་ཀོ་ཅི་ཞིག་མཆིས་ལགས་ཀྱེ། །ཞེས་དང༌། བསྔགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

158

འོས་བསྔགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལས་འགྲོ་བ་དག །མ་དྲངས་རྒུད་པ་དེ་
གང་མཆིས། །གང་དང་འཇིག་རྟེན་མ་སྤྲད་པའི། །ཕུན་ཚོགས་དེ་ཡང་གང་ཞིག་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲན་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ། སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་དྲན་པར་བྱས་ན་དད་པ་ཡང་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྐྱེ་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་དྲན་པར་བྱས་ན་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམས་
པས་འཕྲིག་ཚུད་ན་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཕལ་མོ་ཆེས་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་

ཡོན་ཏན་སྟོན་པས། དེ་དག་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བར་འགྱུར་ལ། དཔྱད་སྒོམ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་འདོར་བ་རྣམས་ནི། འདི་ལྟ་བུའི་ཚོགས་
གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་སྒོ་དུ་མ་བཀག་ནས་སྡོད་པ་ཡིན་པས། དལ་བའི་
རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལེན་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འདི་རྣམས་དུས་རྒྱུན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་བྱས་ན་བློ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དང་པོར་བློ་སྦྱོང་དཀའ་སེ་བ་ཡང་ཕྱིས་དེ་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང༌། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་བདག་གིས་ཀྱང་ཐོབ་ན་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་སྐྱེ་བ་དང༌། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། འཆི་བའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་ཅི་བྱུང་ཡང་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཁྱེད་ལ་བསྒོ་ཞིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། །ཇི་
ལྟར་མི་དག་མང་དུ་རྟོག་བྱེད་པ། །དེ་ལ་གནས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་འགྱུར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་ཡི་ནི་སྐུ་བྱད་དང༌། །ཡེ་ཤེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

159

དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཐུབ་དབང་དྲན། །རྟག་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བསྒོམ་བྱས་ན། །དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་རབ་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་འཆག་འདུག་འགྲེང་ཞིང་གནས་པའི་ཚེ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བ་བླ་མེད་བདག་འགྱུར་བར། །འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་སྨོན་ལམ་འདེབས། །ཞེས་དང༌། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་རབ་དང་བ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དག་གི་བསྔགས་པ་བརྗོད། །དེ་ལྟར་དེས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བསྒོམས་པས། །ཉིན་མཚན་དུ་ཡང་འཇིག་
རྟེན་མགོན་པོ་མཐོང༌། །ནམ་ཞིག་དེ་ནི་ན་ཞིང་མི་བདེ་ནས། །ཤི་ལ་ཐུག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཚོར་བྱུང་ན། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་དྲན་པ་མི་ཉམས་ཏེ། །སྡུག་བསྔལ་ཚོར་བས་འཕྲོག་པར་ཡོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། ཡང་ཡང་བསམས་ན་ཡིད་ཇེ་ཆེས་དང་རྒྱུད་ཇེ་དག་ཏུ་སོང་ནས་བྱིན་རླབས་འབྱུང༌། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་རྙེད་པས་སྙིང་ཐག་པའི་སྒོ་ནས་
སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་ཙམ་ན་ཅི་བྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འོ་སྐོལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལ་མོ་མ་
རྣོ་ཤོས་ཙམ་དུ་ཡང་མི་བརྩི་གསུངས། དེ་ཡང་མོ་མ་མཁན་རྣོ་ཤོས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་ད་ལོ་ཁྱོད་ལ་རྩུབ་ཆགས་མེད། ང་རང་ཤེས་ཟེར་ན། བདེ་འབོལ་གྱིས་འགྲོ། དེ་
ན་རེ། ད་ལོ་ཆགས་ཡོད་དོ་འདི་ཙུག་གྱིས་འདི་མ་བྱེད་ཟེར་ན་འབད་ནས་བསྒྲུབ། མ་གྲུབ་ན་འདི་སྐད་ཟེར་བ་ངས་མ་གྲུབ་སྙམ་ནས་བློ་མི་བདེ་བ་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

འདི་དང་འདི་སྤང་ངོ་། །ཞེས་པ་དང༌། འདི་དང་འདི་བསྒྲུབ་བོ། །ཞེས་བཅས་པ་ལ་བློ་འགེལ་ལམ། མ་གྲུབ་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་འོང་ངམ། ཆོས་ནས་དང་དེ་སྐད་བཤད་དེ། ད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

160

ལྟ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་དེ་ཙུག་མི་བཏུབ། འདི་ཙུག་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་རས་སུ་ལིང་གིས་བོར་ནས་རང་ཤེས་ཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཁྱུག་གིས་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུང་སྟེ། མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཚིག་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་བ་མིན་པ། ཡིད་ནང་དུ་ལོག་ནས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྣང་ངོ་། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་ཤེས་ཅི་འདྲོངས་ལ་འབད།
དེ་བྱུང་ན། དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་དེ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་ངེས་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་རེ་འོང་བས་སྐྱབས་འགྲོ་གནད་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་མེད་ན་ནི་ལམ་གཞན་ལྟ་ཞོག །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིད་འཁུལ་བ་ཡང་འོང༌ས་མེད་དོ། །
ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སངས་
རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཅན་འདི་ནི། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འགོག་པ་དང་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྐྱོན་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ་སྙམ་དུ་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། གང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། ཆོས་ཀྱིས་

སྤྲུལ་པ། ཆོས་བདག་པོར་གྱུར་པ། ཆོས་ལས་བྱུང་བ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ། ཆོས་ལ་
རྟོན་པ། ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ། གཙོ་
བོ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་ཏེ་དེ་

ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དྲན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། དགེ་འདུན་ནི་ཆོས་སྨྲ་བ། ཆོས་སྤྱོད་པ། ཆོས་སེམས་པ། ཆོས་ཀྱི་ཞིང༌། ཆོས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

161

འཛིན་པ། ཆོས་ལ་རྟོན་པ། ཆོས་ལ་མཆོད་པ། ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་བ། ཆོས་སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དྲང་བ། རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པ། སྙིང་རྗེ་བའི་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། རྟག་ཏུ་དབེན་པའི་སྤྱོད་
ཡུལ་བ། རྟག་ཏུ་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ། རྟག་ཏུ་དཀར་པོ་སྤྱོད་པའོ་སྙམ་མོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཁྱད་པར་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། བསྡུ་བ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །འདི་ལ་དྲུག་ལས། མཚན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི། དེའི་འབྲས་བུ་དང༌། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི། གཞན་གྱི་མན་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ལུང་
ལེགས་པར་འབོགས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། མངོན་པར་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཅན་ནོ། །མོས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རིམ་
པ་ལྟར་བསྙེན་བཀུར་ལ་གུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང༌། མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་གུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང༌། ཆོས་མཐུན་པའི་དངོས་པོས་ལྷན་ཅིག་གིས་འགྲོགས་པ་ལ་གུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བའོ། །སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་མཆོད་པ་དང༌། རིམ་གྲོ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་
ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་མོང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའོ། །རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུམ་པོའི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་དྲན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

162

པའོ། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་

དབང་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་མཆོག་འཕེལ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་དང་པོའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་དང་མང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་སྟེ། དགེ་འདུན་ལ་ངེས་པར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁས་ལེན་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་དང༌། ཆོས་མྱང་འདས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང༌། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གཞན་དུ་མི་སྨྲ་བས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། ནང་པ་དང་ཕྱི་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་དེ་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དམན་ཤེས་ནས། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་གྱི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་སོགས་ལ་
སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སངས་
རྒྱས་ནི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་ལ། གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ།
ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བཅོམ་ལྡན་ཁྱོད་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན་ཁྱོད། །སྐྱོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ཞེས་དང༌། མུ་སྟེགས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྣམ་
བསམས་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མགོན་ཁྱོད་ལ། །བདག་གི་སེམས་འདི་དད་པར་གྱུར། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་མིན་པའི། །གྲུབ་མཐའི་སྐྱོན་གྱིས་བརླག་སེམས་
ལྡན། །བསམ་བརླག་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་མེད་པའི། །སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱང་མི་མཐོང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

163

ངོ་། །ཞེས་སོ། །
བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ནི་ལམ་བདེ་བས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཐོབ་པ་དང༌། འཁོར་བའི་རྒྱུན་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཐར་འདོད་མི་སླུ་བ་དང༌། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་དང༌། ཉེས་པ་དག་པར་བྱེད་ལ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་པ་ནི་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། གང་སླད་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །བདེ་བས་བདེ་བ་འཐོབ་བགྱིད་པ། །དེ་སླད་སྨྲ་བའི་
སེང་ཁྱོད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་ལ་ནི་འགྲོ་འདི་དང༌། །ཞེས་དང༌། བསྔགས་འོས་
བསྔགས་བསྟོད་ལས་ཀྱང་། འཇུག་དང་ལྡོག་པ་གང་ལགས་དང༌། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་གང༌། །དེ་ཉིད་དཔའ་བོ་ཁྱོད་བཀའ་དང༌། །གཞན་གྱི་ཚིག་གི་ཁྱད་
པར་ལགས། །འདི་ནི་གཅིག་པུ་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་ནི་བསླུ་ཆོས་འབའ་ཞིག་ན། །ཁྱོད་
ཀྱི་བཀའ་དང་གཞན་གྱི་ཚིག །དེ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་གཞན་ཅི་འཚལ། །འདི་ནི་གཅིག་
ཏུ་དགེ་ལ་དེ། །གཅིག་ཏུ་བར་ཆད་བགྱིད་ལགས་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དང་གཞན་གྱི་

ཚིག །དེ་ལས་མི་འདྲ་ཅི་ཞིག་མཆིས། །དེ་ཡིས་བསྒོས་ཤིང་ཉེར་བསྒོས་པ། །འདི་ཡིས་དག་པར་བགྱིད་འགྱུར་བ། །དེ་ཉིད་མགོན་པོ་ཁྱོད་བཀའ་དང༌། །གཞན་གྱི་

ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་

ཤེས་པར་ནུས་སོ། །
སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསླབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང༌། མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཚན་གཉིས་ལས། བཞི་ཚན་དང་པོའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཡོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

164

ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་བསྟེན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་
སོང་བས་ནི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཆོས་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཅི་འོས་སུ་ཉན་ཅིང༌།
གང་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་མངོན་དུ་བྱ་བར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་

རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ནི་མྱང་འདས་སུ་བགྲོད་པའི་གང་ཟག་ལ་གྲོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་ཚན་གཉིས་པའི་དབང་པོ་མི་རྒོད་པར་བྱ་བ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་བག་ཡངས་སུ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་ཡིད་འབྲངས་ནས། ཡུལ་རྣམས་ལ་རྒོད་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་ཅི་ནུས་སུ་ལེན་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་བར་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྙིང་རྗེས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པས། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བར་བྱས་ཏེ་
འཚེ་བ་སྤོང་བའོ། །དུས་དུས་སུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་ནི། ཉི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

165

མ་རེ་རེ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བའོ། །
མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལ་གཉིས། སོ་སོ་དང༌། ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་བསླབ་བྱ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྙེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་ལྷ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །འཚེ་ཞིང་གསོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །མུ་སྟེགས་ཅན་དང་འགྲོགས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་འཚེ་སྤོང་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་ཅན་དང་མི་འགྲོགས་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དྲག་པོ་དང་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལའང་ཕུགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་ན། ཡི་
དྭགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞི་བདག་དང་ཀླུ་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ཡང་སྐྱབས་གསུམ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་དེ་དག་ལ་བློ་འགེལ་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་འཕྲལ་གྱི་ཆོས་

ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་གྲོགས་འཆོལ་བ་ཙམ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན། སྦྱིན་བདག་ལ་འཚོ་བའི་གྲོགས་འཆོལ་བ་དང༌། སྨན་པ་ལ་ནད་གསོ་བའི་རེ་བལྟོས་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྡེག་པ་དང་འཆིང་བ་དང་གོ་རར་གཞུག་པ་དང༌། སྣ་འབུགས་པ་དང་མི་ཐེག་བཞིན་དུ་འགེལ་བ་ལ་སོགས་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་དང་འཚེ་བ་སྤོང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང༌། སྐུར་བར་བྱེད་པ་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

166

དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པའོ། །
བསྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་རི་མོར་བྲིས་པ་

ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ༌ཡང༌། དཔྱས་མི་གདགས་ཤིང་འོ་བརྒྱལ་སར་མི་བཞག་པ་དང༌། གཏའ་མར་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་མི་གུས་པ་དང་། བརྙས་ཐབས་སྤངས་ནས་
སྟོན་པ་ལྟར་བཀུར་བའི་ཞིང་དུ་བཟུང་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཇི་ལྟར་བདེ་
གཤེགས་སྐུ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང༌། །བགྱིས་པ་ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་མཁས་པས་
མཆོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཤེད་བུ་སེར་སྐྱས་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ། གླང་པོའི་མགོ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་སམ་ཆོས་མ་

ཡིན་པ་ཅི་ཤེས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ངན་སྨྲས་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བྱས་པས་མགོ་བརྙན་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆུ་སྲིན་ཉའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། སྟོན་པ་འོད་སྲུངས་ཀྱི་དུས་ནས་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་བར་དུ་དུད་འགྲོར་བསྡད་པར་གསུངས་པ་
དང༌། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། སྟོན་པ་འཁོར་བ་འཇིག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་མཛེས་ལྡན་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ན། གླ་མི་
ཞིག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་གཞུག་པར་བརྩམས་པ། ནམ་ཙམ་ཟིན་པར་འགྱུར་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་འཕྱས་པ་ལ། ཕྱིས་ལེགས་པར་ཟིན་པ་ན་འགྱོད་ནས་གླ་རྔན་གྱིས་གསེར་གྱི་དྲིལ་བུ་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་མཆོད་རྟེན་
ལ་བཏགས་པས་མདོག་ངན་ཞིང་ལུས་ཆུང་ལ་སྐད་སྙན་པའི་སྙན་པ་བཟང་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པས། སྐུ་གཟུགས་ལ་འདི་ནི་འདི་འདྲའོ། །ཞེས་མི་སྨྲ་བ་དང༌།
གཞན་གྱིས་སྐུ་གཟུགས་སོགས་རྒྱུ་བཟང་པོ་ལས་བསྒྲུབ་པའམ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

167

ལ་འཕྱ་བ་དང༌། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཁ་གཏོགས་སོགས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་ཇོ་བོ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་ཞིག་གཟིགས་སུ་ཕུལ་ནས་འདི་ལེགས་
ཉེས་ཇི་འདྲ། ལེགས་ན་རོང་པ་མགར་དགེ་བས་བྱིན་པའི་གསེར་ཞོ་བཞི་བྱིན་ནས་ལེན་པ་ལགས་ཞུས་པས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
མི་ལེགས་པ་མེད། ལྷ་བཟོ་ནི་འབྲིང་གསུངས་ནས་སྤྱི་བོར་བཞག །བཟོ་ཟིན་པ་ཀུན་
ལའང་དེ་ལྟར་མཛད་སྐད།
ཆོས་ཚིག་བཞི་པ་ཞིག་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མ་གུས་པ་སྤང་ཞིང༌། གླེགས་བམ་གཏར་འཇུག་པ་དང་ཟོང་དུ་བྱེད་པ་དང༌ས་སྒྲེ་བོ་དང་འོ་བརྒྱལ་སར་འཇོག་པ་དང༌། ལྷམ་དང་སྦྲགས་ཏེ་འཁུར་བ་དང་འགོམ་ཡུག་སོགས་མ་གུས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པར་བྱེད་པའོ། །དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་གསུང་རབ་གདན་དྲངས་པ་མཐོང་བ་ན་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་ལྡང༌། ཕྱིས་ལྡང་བར་མི༌ནུས་པ་ན་ཐལ་མོ་སྦྱོར་སྐད། ཇོ་བོ་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་པ་ན། སྔགས་པ་ཞིག་ཁོང་ལ་ཆོས་མི་ཉན་པ་ལ། ཡིག་མཁན་ཞིག་སོ་དྲེག་གིས་ཆོས་ལ་བསྐུད་པ་གཟིགས་ནས། ཇོ་བོས་མ་བཟོད་ནས། ཨ་ཙ༌མ་མི་རུང་མི་རུང་གསུངས་པས། སྔགས་པ་དེ་དད་ནས་ཆོས་ཉན་སྐད། ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། རང་ཅག་ཆོས་ལ་རྩེད་མོ་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་འདུག་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་མ་གུས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན། རྨོངས་པ་ད་ལྟའི་འདི་གས་ཆོག་གི༌རྨོངས་པའི་རྒྱུ་མ་གསོག༌འདི་ལས་རྨོངས་ན་ཅི་བཏུབ་གསུང་ངོ་། །
དགེ་འདུན་ནམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ་དང༌། དེ་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

168

གི་རྟགས་ཙམ་ལ་ཡང་མི་གཤེ་ཞིང་མི་བརྙས་པ་དང༌། ཁྱེད་དང་ངེད་ཀྱི་ཚོ་ཞེས་
རིས་སུ་བཅད་ནས་དགྲར་བལྟ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱ་བར་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས། ཡོན་ཏན་འདོད་པ་ནགས་ན་གནས་པ་ཡིས། །ཕ་རོལ་དག་གི་སྐྱོན་ལ་བརྟག་མི་བྱ། །བདག་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་བདག་མཆོག་ཅེས། །དེ་སྙམ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མི་བྱ་འོ། །རྒྱགས་འདི་བག་མེད་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་སྟེ། །དགེ་སློང་དམན་ལ་བརྙས་པར་ཡོང་མི་བྱ། །བསྐལ་
པ་གཅིག་གིས་ཐར་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །འདི་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་རིམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ལྷན་པ་སེར་པོ་རེ་འགོམ་པའི་སར་ཡོད་པ་ཡང་མི་འགོམ་པར་སྤྲུགས་ནས་ས་གཙང་སར་སྐྱེལ་བའི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་བསླབ་སྟེ། རང་ཉིད་དཀོན་མཆོག་ལ་ཅི་ཙམ་གུས་པ་དེ་ཙམ་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་ཆེས་ཆེར་གུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱ་ལ་དྲུག་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་

དང༌ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱི་པ་དང་ནང་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དེ་གསུམ་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་དེ་
དག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པའོ། །
བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དུས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བའི་ཕུད་ཀྱང་དབུལ་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཟས་རྙེད་ཀྱང༌། །དེ་ལ་བྱིས་པ་བྱས་པ་གཟོ་མི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

169

འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁ་ཟས་རྙེད་པས་མཚོན་ནས་རང་ལ་བདེ་ལེགས་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་དཀོན་མཆོག་གི་དྲིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བྱས་པ་གཟོ་བའི་བསམ་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་མཆོད་པ་བྱ་བ་དང༌། བྱེད་པའི་བསམ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས། སྐུ་ལ་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་

སྐུ་དངོས་ལ་མཆོད་པའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་རྟེན་སོགས་ལ་མཆོད་པའོ། །མངོན་སུམ་དུ་མཆོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་གི་དབང་པོ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མཆོད་པའོ། །མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་པའོ། །སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་
དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐུ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པའོ། །དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཆོད་པ་ན་དེ་དག་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་པོ་འདི་
ལའང་མཆོད་ལ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱོགས་བཅུ་མུ་མེད་
པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡང་མཆོད་དོ་སྙམ་ནས་མཆོད་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་སྤྱིའི་མཆོད་པ་སྟེ། སྔ་མ་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། གསུམ་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་སྐུ་གཟུགས་སོགས་གཅིག་ལ་མཆོད་པ་ན་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་འཕེན་པ་གཏོང་བ་གལ་ཆེའོ། །
རང་གིས་བྱ་བའི་མཆོད་པ་ནི། ལེ་ལོ་དང་སྙོམ་ལས་དང་བག་མེད་པའི་དབང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

170

གིས་གཞན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པའོ། །གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་མཆོད་པ་ནི། རང་ལ་དངོས་པོ་ཆུང་ངུ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་བསོད་ནམས་ཆུང་ཞིང་མི་ནུས་པ་འདི་དག་གིས་མཆོད་པ་བྱས་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པས་གཞན་ཁོ་ན་མཆོད་དུ་གཞུག་
པའོ། །གཞན་ཡང་བསྐུལ་ནས་གཉིས་ཀས་བྱེད་པ་ནི། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཆུང་ནི་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །རྙེད་
པ་དང་བཀུར་སྟིའི་མཆོད་པ་ནི། ན་བཟའ་དང་ཞལ་ཟས་དང་གཟིམས་ཆ་དང་གདན་
དང་བསྙུན་གྱི་གསོས་སྨན་དང་ཡོ་བྱད་དང་བདུག་པ། ཕྱེ་མ། བྱུག་པའི་སྤོས་དང་མེ་
ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་མར་མེ་སྣ་ཚོགས་འབུལ་བ་དང༌། གུས་པར་སྨྲ་བ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མངོན་དུ་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་པ་དང་ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་བྱ་བ་དང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་བ་དང༌། ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ནོར་བུ་དང་སྙན་ཆ་དང་དཔུང་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དང༌། ཐ་ན་དྲིལ་བུ་དབུལ་བ་དང་ཀརྴ་པ་ཎ་གཏོར་བ་དང་སྲད་བུས་དཀྲི་བས་སངས་རྒྱས་སམ། དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པའོ། །
རྒྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་པ་ནི། རྙེད་བཀུར་དེ་དག་གིས་ཡུན་རིང་པོར་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མང་བ་དང་བཟང་བ་དང་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་དང༌། རང་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་ཞིང་མོས་པ་དྲག་པོས་མཆོད་ལ།
དགེ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་སྟེ་བདུན་ནོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་ནི། ཁྱད་གསོད་དམ་བག་མེད་དམ་ལེ་ལོས་གཞན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

171

དག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་གི །རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པ་དང༌། གུས་པར་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་མ་ཡེངས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཆགས་སོགས་དང་མ་འདྲེས་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་རྙེད་བཀུར་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་མི་བྱེད་པ་དང༌། མཐུན་པའི་དངོས་པོས་མཆོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ །
མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ནི། མི་མཐུན་པ་བ་བླས་བྱུག་པ་དང་མར་ཁུས་འཁྲུ་བ་དང་གུ་གུལ་གྱིས་བདུག་པ་དང་ཨརྐའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་དང༌། གཞན་ཡང་ཡོ་
བྱད་རུང་བ་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་རུང་བའོ། །ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བསྒྲུབས་པ་དང་གཞན་ལས་བསླངས་པ་མེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གང་ཡོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱས་ནས་ཡི་རང་བྱས་ན།
ཚེགས་ཆུང་ངུས་ཚད་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་
སྡུད་དེ། དེ་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་དགའ་བས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་དང་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།
བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་ཤིང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བྱའོ། །སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། ཐ་ན་བ་འཇོས་ཙམ་དུ་ཡང་ཚད་མེད་བཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་དང་སྐྱབས་གསུམ་དང་ཕར་ཕྱིན་རྗེས་སུ་དྲན་
པ་དང་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་ཤིང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་

སྡོམ་སེམས་བྱེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་ཕར་ཕྱིན་དང་བསྡུ་བ་བཞི་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

172

བསྒོམ་པ་དང་བརྩོན་པའོ། །མཆོད་པ་བཅུ་པོ་དེས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་པའོ། །
དེ་དག་གིས་མཆོད་པའི་ཚེ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཆུང་ངུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་བསམ་པ་ནི་དྲུག་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་

ཞིང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་སྙམ་པ་དང༌། ཕན་འདོགས་པ་གོང་ན་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གོ་སྙམ་པ་དང༌། ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཤིན་
ཏུ་དཀོན་ནོ་སྙམ་པ་དང༌། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་ན་གཅིག་ཁོ་ན་
འབྱུང་བས་འབའ་ཞིག་པའོ་སྙམ་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཕུན་

ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་མཆོད་པའོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྲིས་པའོ། །དུས་རྒྱུན་པར་ནི་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་བྱ་
ལ། དུས་བཟང་དང་དུས་ཆེན་གྱི་ཚེ་ན་རང་གི་ནུས་པ་དང་བསྟུན་པའི་མཆོད་པ་
བཟང་པོ་རེ་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བཟའ་བཏུང་རྒྱུན་དུ་བྱ་དགོས་པས། དེའི་ཚེ་དེ་དག་གི་ཕུད་ཀྱིས་མཆོད་པ་མ་ཆག་ནའང་ཚོགས་མང་པོ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་རྫོགས་པས་
ཆུ་ཡན་ཆད་གང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕུད་ཀྱིས་ཀྱང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་མཆོད་པར་
བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐུད་ཀྱི་སྔོ་ས་དང་ལོ་མའི་སེར་ས་ལྟ་བུ་ནས་མ་ཡིན་གྱི། གང་བཟང་

བ་ནས་བྱ་དགོས་ལ། ཇའི་ཕུད་སུན་རེ་ལ་འབུལ་བ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་རྡུལ་སེལ་བ་འདྲ་
བ་རེས་མི་འོང་ཞེས་ཤ་ར་བའི་གསུང་སྒྲོས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན་ཞིང་ས་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ་ཞིག་ལ་ས་བོན་འདེབས་དུས་སུ་མ་བཏབ་པར་ལྡུས་པ་འདྲ་ན་དེ་ལྟར་འཇོག་མི་ཕོད་པ་ལྟར། འདི་ཕྱིའི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཞིང་ས་དམ་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

173

དུས་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པས་ཆོག་
པ་འདི་ལ་ཡང༌། དད་པའི་གཤོལ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་རྨེད་པར་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་དང་འདྲ་བའི་ཞིང་དག་ནི། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་མ་མཆིས་ཏེ། །ཁྱོད་ནི་སྦྱིན་གནས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །གྲལ་
གཙང་མཛད་པའི་གཙང་མ་ལགས། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཐུག་མ་མཆིས་པའི། །མཆུ་དང་ཞེང་དག་ཇི་ལྟ་བར། །ཁྱོད་ལ་སྨན་དང་གནོད་བགྱིས་པའི། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་
ཐུག་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཞིང་གི་མཆོག་ལ་ཐ་མལ་པའི་ཞིང་གི་མཐོང་ཙམ་ཡང་མེད་པ་འདི། འོ་སྐོལ་སྟངས་བཟང་བར་མི་འདུག་པས་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཞིང་དམ་པ་ལ་དགེ་རྩ་བསྐྲུན་པའི་མཐུ་ལས་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་བློའི་མཐུ་ཇེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བས། མཉན་ན་ཚིག་མི་ཟིན། བསམས་ན་དོན་མི་གོ །བསྒོམས་ན་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་བློའི་མཐུ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་དུས་སུ་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་མན་ངག་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་ལྡན་མ་ཁོལ་གྱིས། སྙན་དངགས་རྩོམ་ལ་སྐལ་ཆེན་
པོ། །ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་བློ། །དབྱར་གྱི་དུས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ལྟར། །ཆུང་ངུའང་
ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཆོད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་མ་འཐོགས་རང་གི་དད་པ་ལ་འཐོགས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར། དད་པ་ཡོད་ན་མཎྜལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

174

དང་ཆུ་དང་བློས་མ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཆོད་པས་ཆོག་པས་ཟང་ཟིང་མེད་ན་དེ་ལྟར་བྱ། ཡོད་བཞིན་དུ་གཏོང་མི་ནུས་པར། བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྡན་བཀྲེན་ཆེན་ཏེ། །མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། དུད་ཕོར་དྲི་མ་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྤང་སྤོས་རེ་བཏབ་ནས། ཙནྡན་ག་བུར་སྤོས་ཀྱི་ཆུ། །ཞེས་དམུས་ལོང་གིས་མིག་ལྡན་ལ་མགོ་
སྐོར་བྱེད་གསུང་བ་དང་འདྲའོ། །
ཕུ་ཆུང་བའི་ཞལ་ནས། ངས་དང་པོ་སྤང་སྤོས་སྣ་ཚ་ཏིང་ངེ་བ་ཕུལ། དེ་ནས་རེང་བུ་བཞི་སྦྱོར་མངར་སིང་བ་དབུལ་རྒྱུ་བྱུང༌། ད་ལྟ་ཨ་ཀ་རུ་དང་དུ་རུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་བསུང་ཆིང་ངེ་འབུལ་གསུང་བ་ལྟར། མཆོད་པ་ཆུང་ངུ་ལ་བརྙས་ནས་མ་ཕུལ་ན། ཚེ་རངས་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ལ། ཆུང་རིམ་ནས་ནན་ཏན་བསྐྱེད་ན་ཇེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བས་ཁོང་གི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་བསླབ་སྟེ། ཁོང་གིས་རེས་གཅིག་ལ་གསེར་སྲང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་སྤོས་སྦྱར་སྐད། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ལུས་འབུམ་ཕྲག་དུ་མར་སྤྲུལ་བ་དང༌། ལུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལག་པ་བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་པར་སྤྲུལ་ཏེ། ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་བསྐལ་པ་དུ་མར་མཆོད་པ་མཛད་ན། ཡོན་ཏན་ལྟར་སྣང་ཅུང་ཟད་རེས་ཆོག་ཤེས་པ་དག །ཁོ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་མི་རེ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཆོས་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་ཅལ་ཅོལ་ལོ། །དེས་ན་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་བྱ་
བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་མཉན་ཅིང༌། སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་མཆོག་གིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

175

བསྔོའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །སྙིང་རྗེ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་འགྲོ་བ་གཞན་ཡང་
ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དགོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་ཅི་ནུས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
བ་ལ་བརྩེ་བས་འགོད་པའོ། །བྱ་བ་གང་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐབས་གཞན་སྤོང་བ་ནི། བྱ་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་ཡི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་བོན་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དཀོན་མཆོག་ལ་བློ་ཁེལ་བར་བྱའོ། །
ཕན་ཡོན་ཤེས་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་དང༌། མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཚན་གཉིས་ལས། བཞི་ཚན་དང་པོའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ནི། འཆི་མེད་རྔ་སྒྲའི་གཟུངས་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་བསམ་མི་ཁྱབ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་བསམ་མི་ཁྱབ། །འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་བསམ་མི་ཁྱབ། །བསམ་མི་ཁྱབ་ལ་དད་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་པར་སྨིན་པའང་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་
དང༌། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཡོད་ན། །ཁམས་གསུམ་འདི་ཡང་སྣོད་དུ་ཆུངས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཆུ་ཡི་གཏེར། །ཕུལ་
གྱིས་བཅལ་བར་གཞལ་མི་ནུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་ནི། དྲན་པའི་ཚོམས་ལས། གང་ཞིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

176

ཉིན་དང་མཚན་རྣམས་སུ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་བྱེད་ཅིང༌། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་དག་མི་ཡི་རྙེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གཞན་གཉིས་ལའང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་འདྲ་བའི་སྐྱབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པ་ནི་བདག་གིས་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་དོ་སྙམ་ནས་དགའ་བ་ཇེ་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་

གྲོལ་བར་འགྱུར་བའོ། །བཞི་ཚན་གཉིས་པའི་བསྲུང་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལོག་པར་མོས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྲབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་
ཟད་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་འཐོབ་པ་ནི། སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་གྲོགས་ངན་པ་ལ་མོས་ནས་སྐྱབས་སུ་བཟུང་བའི་དབང་གིས། ལས་ངན་པ་བསགས་པ་རྣམས་ཆུང་བ་དང་འདག་པར་འགྱུར་བའོ། །
དམ་པ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བགྲང་བར་

འགྱུར་བ་དང༌། སྟོན་པ་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང༌། བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པར་ཆུད་ཅིང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དགྱེས་པའོ། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དགའ་བ་ནི། ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་བདག་ཅག་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གང་དང་ལྡན་པས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། འདིར་སྐྱེས་པའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན། དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་འོང་ངོ་སྙམ་ནས་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའོ། །
མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་བརྒྱད་ལས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

177

ཆུད་པ་ནི། སྤྱིར་ཕྱི་ནང་ལ་འཇོག་ཚུལ་མང་དུ་སྣང་ནའང༌། ཇོ་བོ་དང་ཤཱནྟི་པ་སྐྱབས་

འགྲོས་འབྱེད་པར་གྲགས་པས་སྐྱབས་འགྲོ་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་བ་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པར་ཆུད་པ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྟོན་
པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་མེད་ན་དགེ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
པར་མི་ཆུད་དོ། །སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། དགེ་བསྙེན་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །དེ་ནི་སྡོམ་བརྒྱད་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོས་
མྱང་འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །
སྔོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་བསྲབས་ཤིང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི།
བསླབ་བཏུས་སུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་སྡིག་པ་འདག་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། འདིར་
ཕག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔེར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། ཕག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལྷའི་བུས་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པས་དེར་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་དག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་འགྱུར། །མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སུ། །དེ་དག་ལྷ་ཡི་ལུས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྔོན་བསགས་པའི་སྡིག་པ་ལ་ལ་ནི་བསྲབས་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལ་ནི་འཛད་པར་འགྱུར་རོ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་ཡང༌། སྔ་མས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

178

མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་གཅོད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་ནི། མདོ་ལས། འཇིགས་
པས་སྐྲག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང༌། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། །ལྗོན་ཤིང་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
ཞིང༌། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང༌། །གང་ཚེ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང༌། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང༌། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བདེ་བ། །མྱ་ངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང༌། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་
བྱེད་པ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་མུ་སྟེགས་རླུང་ཞགས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྣམས་དཔེར་བྱའོ། །
ཅི་བསམས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ནི། ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་བསྒྲུབ་པའི་
ཐོག་མར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་ཅིང༌། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འགྲུབ་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའོ། །མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་ནི། སེང་གེས་ཞུས་པ་ལས། དད་པས་མི་ཁོམ་སྤོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དལ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྙེད་ཅིང་སྐྱབས་དང་མཇལ་ནས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སློབ་ལ། དེས་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཞག་རེ་ལ་ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐ་ན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

179

བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ། སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ནི། ལུས་
དང་སྲོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་བཏང་ན་ནི་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་སྐྱབས་མི་གཏོང་ངོ་སྙམ་དུ་ཡང་ཡང་ཞེ་དམ་བྱ་ཞིང༌། བཞད་གད་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡང་སྐྱབས་གཏོང་བའི་ཚིག་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །ཕྱོགས་
གར་འགྲོ་ཡང་དེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བསླབ་ཅེས་པའི་བསླབ་བྱ་ཞིག་གོང་མ་རྣམས་གསུང་སྟེ་ཁུངས་མ་མཐོང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱ་དྲུག་ནི། ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་བསླབ་བྱ་དང་པོ་གསུམ་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་བཤད་ཅིང་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི། སྐྱབས་འགྲོ་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྐུ་གཟུགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང༌། །ལྷན་པ་སེར་པོ་བཏབ་པ་ལ། །དད་མོས་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་བརྟག །ཞལ་ནས་གསུངས་པ་མཐའ་དག་ལ། །སྐུར་པ་མི་གདབ་སྤྱི་བོར་བླང༌། །གང་ཟག་དག་དང་མ་དག་ལ། །དམ་པར་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ། ཀ་མ་བའི་གསུང་ནས་འདི་རྣམས་སྣེའུ་ཟུར་པ་གསུང་ཐང་བ་ལ་ངེད་མཉམ་པོར་དགོན་པ་བ་ལ་ཐོས་གསུང་ཞིང༌། ཁོང་ནས་ལུམ་པ་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་ནས་འབྱུང་ངོ་། །བསླབ་བྱ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་ལ་ཉམས་པ་དང་གཏོང་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་བསླབ་བྱ་དང་པོ་གསུམ་དང་རྒྱུན་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སྟེ་དྲུག་དང་འགལ་ན་གཏོང་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་བསླབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

180

བྱ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་འགལ་བ་སྟེ་དགུས་གཏོང་བར་འདོད་དེ། ལྷག་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང་འགལ་བ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་གཏོང་བ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མ་བཏང་ཡང་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་གཉིས་འཛིན་བྱེད་ནའང་གཞན་དུ་མི་སྨྲ་བ་དང་འགལ་ཞིང༌། སྐྱབས་ལ་བློ་མ་ཁེལ་བས་གཏོང་ལ། དེ་དག་མ་བྱུང་ན་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི༌གཏོང་རྒྱུ་མིན་པར་སེམས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཆེན་
པོ་ཡིན་ཞིང༌། སྐྱབས་འགྲོ་ཚིག་ཙམ་མིན་པ་ཡོད་ན་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཕྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་བརྫི་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་

རྣམས་སྐྱེ་སླ་ཞིང་ཉམས་དཀའ་བས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འཇིགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་བཟུང་
ཞིང་དེའི་བསླབ་བྱ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་འབད་པ་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་འཆི་བ་དྲན་ཞིང་ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་བསམས་པས་འཇིགས་པ་ན། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་བཟུང་ཞིང་དེའི་བསླབ་བྱ་དང་མ་འགལ་བར་བྱས་པ་ན་སྐྱབས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྐྱོབ་སྙམ་ན། ཚོམས་ལས། སྲིད་

པའི་ཟུག་རྔུ་གཅོད་བྱེད་ལམ། །ངས་ནི་ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ལ་བསྟན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་པ་སྟེ། །ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱབས་སྟོན་པ་དང་དགེ་འདུན་ནི་སྐྱབས་བསྒྲུབ་པའི་གྲོགས་ཡིན་པས། སྐྱབས་དངོས་ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་འཇིགས་པ་ལས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

181

གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱོན་
ཕྱོགས་རེ་ཙམ་སྤོང་བའི་སྤངས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་བསྒྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པར་སོང་བ་ལ་འཇོག་གི །དེ་ལས་གཞན་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་ནི་དགེ་མི་དགེ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་སུ་བྱ་དགོས་ཏེ། ལས་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རིང་དུ་བསམས་ནས་བླང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་ན་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་མི་ལྡོག་པས། ངན་འགྲོ་ལ་འཇིགས་ཀྱང་འཇིགས་པ་དེ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་ངན་འགྲོ་ལས་སྐྱོབ་པ་ལ་རྒྱུའི་དུས་ན་ཡིད་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་འཆོས་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྙེད་པ་ལ་རག་ལས་པས། གཉིས་པ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་

བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསམ་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་དང༌། བསམས་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསམ་ཚུལ་དངོས་དང༌། སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཚོར་བ་སིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ཐ་
ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ན་རླུང་བསིལ་བ་ལངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་སྔོན་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི །མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་ལ། ཚོར་བ་གདུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐ་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་སྔོན་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

182

དགེ་བ་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི །དགེ་བའི་ལས་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་དེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང༌། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན་པར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྤྱི་ལས་བདེ་སྡུག་སྤྱི་དང༌། བདེ་སྡུག་གི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ངེས་པ་ཅན་ནམ་མི་སླུ་བ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ནི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་གཞིར་བསྔགས་པའོ། །
ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་ནི། ལས་དགེ་བ་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་ལ། ལས་མི་དགེ་བ་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བས་ནང་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འཕེལ་འདྲ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མེད་
དོ། །དེ་ཡང་ཚོམས་ལས། སྡིག་པ་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང༌། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་
འཇིགས་ཆེན་དང༌། །ཕུང་ཀྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །བསོད་ནམས་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང༌། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བདེ་ཆེན་འདྲེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུ་རྣམས་ཕུན་ཚོགས་སྨིན་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ལས་ཆུང་ངུ་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་

བྱུང་བའི་མཐའ་བརྗོད་པས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། ལུང་གཞི་ལས། གནག་རྫི་དགའ་བོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

183

དང་དེའི་འཁར་བས་བརྫིས་པའི་སྦལ་པ་དང༌། ངང་པ་དང་ཉ་དང་རུས་སྦལ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ཡི་དྭགས་ལྔ་བརྒྱ་དང་ཞིང་པ་དང་གླང་ལྔ་བརྒྱའི་བྱུང་བ་དང༌། མཛངས་བླུན་ནས་འབྱུང་བའི་གསེར་ལྷ་དང་གསེར་དབྱིག་དང་གླང་པོ་སྐྱོང་གི་བྱུང་བའི་མཐའ་བཞིན་ཏེ། ལུང་དང་མཛངས་བླུན་དང་ལས་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་ངེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོ་ག་དང་འཚོ་བ་དང་ལྟ་བ་བཞི་ལས། ཕྱི་མ་མ་
ཉམས་ཤིང་སྔ་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པར་ཆ་འགའ་རེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀླུར་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཚེ་བདག་བསྐལ་པའི་དང་པོར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་གནས་པ་དང༌། གང་གི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་འཇིག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་ཀླུ་དང་ཀླུའི་བུ་དང་ཀླུའི་བུ་མོ་དག་ཉུང་བར་གྱུར་ཏེ་བདག་ཀྱང་འཁོར་ཉུང་བར་གྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ད་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་ཀླུ་དང་ཀླུའི་བུ་དང་ཀླུའི་བུ་མོ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཚད་མ་མཆིས་ཏེ། གྲངས་ཀྱི་

མཐའ་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ་རྒྱུ་ནི་གང་ལགས་རྐྱེན་ནི་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀླུའི་བདག་པོ། གང་
དག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་

པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་ཏེ། ཆོ་ག་ཉམས་པ་དང་འཚོ་བ་ཉམས་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་ལ། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་ཡང་དྲང་པོར་གྱུར་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་ནི་མི་སྐྱེ་ཡི། ཤི་འཕོས་ནས་ཀླུའི་སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་འཁོར་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

184

འཇིག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་བྱེ་བ་ཕྲག་གོ་བརྒྱད་དང་། སྟོན་པ་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྲག་རེ་བཞི་དང༌། སྟོན་པ་འོད་སྲུངས་ཀྱི་བསྟན་པ་

ལ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་དང༌། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྲག་གོ་དགུ། ཆོ་ག་དང་འཚོ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་ཀླུར་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། རང་རེའི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུའང་འཁོར་བཞི་སྡིག་སྤྱོད་པ་
རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ནས་ཀླུར་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །
འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་མ་དག་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསམ་པ་མ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་ནི་ཀླུ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་ཞིང༌། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་འཚང་རྒྱ་བ་དེ་དག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀར་ནག་གི་ལས་ཕྲ་མོ་ཡང་གྲིབ་མ་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེ་སྡུག་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་ཕྲ་མོ་ནས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ་
དང༌། སྡིག་ལྟུང་ཕྲ་མོ་ནས་ཀྱང་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ཚོམས་ལས། མཁའ་ལ་
བྱ་དག་གནས་པ་དེའི། །གྲིབ་མ་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བ་བཞིན། །ལེགས་པར་བྱས་དང་ཉེས་པར་བྱས། །དེ་དག་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང༌། །ཇི་ལྟར་ལམ་བརྒྱགས་ཉུང་བ་དག །ལམ་ཞུགས་སྡུག་བསྔལ་འགྲོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་མ་བྱས་པའི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཇི་ལྟར་ལམ་བརྒྱགས་མང་བསྡོགས་པ། །ལམ་ཞུགས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་བྱས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་དག༌ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་དང༌། སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངུ་ལའང༌། །མི་གནོད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

185

སྙམ་དུ་བརྙས་མི་བྱ། །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་བསགས་པས་ཀྱང༌། །སྣོད་ཆེན་ཁད་ཀྱིས་

གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། སྡིག་པ་ཆུང་བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོང་མ་
སེམས་ཤིག །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྷུང་བ་ཡིས། །སྣོད་ཆེན་གང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཅུང་ཟད་བསགས་པའི་སྡིག་པས་ཀྱང༌། །བྱིས་པ་རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར། །དགེ་བ་ཆུང་
བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོང་མ་སེམས་ཤིག །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྷུང་བ་
ཡིས། །བུམ་ཆེན་གང་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཅུང་ཟད་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཡིས། །བརྟན་པ་རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང༌། དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་གོམས་བྱས་པས། །མི་རྣམས་ལ་ནི་འདྲིས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆེད་དུ་མ་བསྒྲིམས་ཀྱང༌། ཚེ་རབས་གཞན་ལ་རྨི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྱོད། །རབ་ཏུ་
སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་མ་སྦྱངས་ན། །རིགས་དང་གཟུགས་དང་ལང་ཚོའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ནི། །སྟོབས་ནི་རབ་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ནོར་རྣམས་ཕྱུག་ཀྱང་རུང༌། །ཕྱི་མའི་ཚེ་ལ་སུ་ཡང་བདེ་བ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །རིགས་ལ་སོགས་པ་དམའ་ཡང་སྡིག་

ལ༌མ་ཆགས་ཤིང༌། །རབ་ཏུ་སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དབྱར་
གྱི་དུས་ན་འབབ་ཆུས་རྒྱ་མཚོ་གང་བ་བཞིན། །ཕྱི་མའི་ཚེ་ལ་ངེས་པར་བདེ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ། །བདེ་དང་སྡུག༌བསྔལ་འབྱུང་བར་རབ་ཏུ་ངེས་བྱས་ནས། །སྡིག་པ་སྤངས་ཏེ་དགེ་བའི་ལས་ལ་
རབ་ཏུ་འབད། །དད་པ་མེད་པ་དག་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྤྱོད། །ཅེས་སོ། །
ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་ཕྲད་པ་ནི། བདེ་སྡུག་མྱོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་མ་བསགས་ན། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གཏན་མི་མྱོང་བ་སྟེ། སྟོན་པས་ཚོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

186

གྲངས་མེད་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། དེའི་རྒྱུ་ཐམས་
ཅད་བསག་མི་དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་བསག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ནི། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་
འོང་བའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ནི་དགེ་སྡིག་དག །བྱིན་པ་ལེན་བཞིན་འཕོ་བར་སྨྲ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ཆུད་མི་ཟ་དང༌། །མ་
བྱས་པ་དང་ཕྲད་མེད་གསུངས། །ཞེས་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། དེ་
ཡང་བྱས་ནས་རེག་པར་མི་འགྱུར་མིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཚོར་བར་འགྱུར་བའང་མེད། །ཅེས་དང༌། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང༌། ལས་རྣམས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་བའང་ཚོགས་དང་དུས། །རྙེད་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་བསམ་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བཅུ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང༌། ལས་དང་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདེ་སྡུག་གི་རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང༌། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་མི་ཕྲད་ཅིང་། བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བར་རིག་པ་དེས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་བླང་དོར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ལེགས་སྤྱོད་ཉེས་སྤྱོད་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། སྒོ་གསུམ་གྱི་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་ལམ་

བཅུར་མ་འདུས་ཀྱང༌། དགེ་མི་དགེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོང་ངམ་རགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནད་བསྡུས་ནས་
ནག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་དག་སྤངས་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

187

གནད་རྣམས་ཀྱང་བཅུར་འདུ་བར་གཟིགས་ནས་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་གསུངས་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ནས་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང༌། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང༌། ངག་རྣམས་བསྲུང་ཞིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྡམས་ཏེ། །ལུས་ཀྱིས་མི་དགེ་
བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང༌། །ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རབ་སྦྱངས་ན། །དྲང་སྲོང་གསུངས་པའི་ལམ་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ནག༌པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཤེས་ནས་དེ་དག་གི་ཀུན་སློང་ཙམ་ནས་ཀྱང་བསྡམས་ཏེ་སྒོ་གསུམ་དེ་དག་དང་ཡེ་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསྟེན་པ་འདི་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེས་བུའི་དོན་
གཉིས་འགྲུབ་པའི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་བས། རྒྱལ་བས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྔགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་དགུའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྩ་བའི་རྟེན་ནོ། །ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟེན་ནོ། །བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟེན་ནོ། །རྩ་བའི་རྟེན་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་རྣམས་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཀླུའི་བདག་པོ། དཔེར་ན་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་དང་ལྗོངས་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཐམས་ཅད་དང༌། རྩྭ་དང་ཤིང་གེལ་པ་དང་སྨན་དང་ཤིང་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་ས་

བོན་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་ལོ་ཏོག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་རྨོ་བ་དང་ཤལ་བས་བཤལ་བ་དང་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ས་ལ་གནས་ཏེ། དེ་དག་གི་གནས་ནི་ས་ཡིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

188

ནོ། །ཀླུའི་བདག་པོ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ནི་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་དང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ནས་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྔགས་

པའི་དོན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་སྐྱེས་དང༌། །རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང༌། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་

ལེགས་པ་དང༌། །མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། །ཅེས་བསྡུས་
ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྣ་རེ་ལ་ཡང་སྡོམ་སེམས་ཡང་ཡང་བསྟེན་
ནས་བསྲུང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང༌། ཁོ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྨད་དེ། སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གྱི། གང་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཐ་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མི་བསྲུང་ལ། འོན་ཀྱང་ཚིག་འདི་སྐད་དུ་ང་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྟེ། ང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚུལ་འཆོས་པ་བརྫུན་ཆེན་པོ་སྨྲ་བ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྤྱན་སྔར་འཇིག་རྟེན་ལ་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཆད་པར་སྨྲ་བ་སྟེ། དེ་རྨོངས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་ལོག་པར་ལྟུང་བར་འགྲོའ། །ཞོེས་གསུངས་སོ། །ལོག་པར་ལྟུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་འགྲོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གོ་བར་བྱའོ། །
ལས་དང་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། ནག་པོའི་ལས་འབྲས་དང༌།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

189

དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་དང༌། ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ནག་པོའི་ལས་ལམ་དངོས་དང༌། ལྕི་ཡང་གི་ཁྱད་པར་དང༌། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བསྡུ་བར་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་བསམ་པ་དང་ཉོན་མོངས་དང་མཐའ་སྟེ་ལྔར་གསུངས་ཀྱང༌། བར་པ་གསུམ་བསམ་པར་བསྡུས་ཏེ་སྦྱོར་བ་བསྣན་ནས་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་བཞི་བཞིར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན་འཇུག༌པ་བདེ་ཞིང་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ནི། སྲོག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཏེ། དེ་
ཡང་གསོད་པ་པོ་རང་ཉིད་གསོད་ན་སྦྱོར་བའི་སྡིག་པ་ཡོད་ཀྱི། མཐར་ཐུག་མེད་པ་
ལ་དགོངས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། སྲོག་ཆགས་ཕ་རོལ་པོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ། གཞི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་སེམས་ཅན་མིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། འདུ་ཤེས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་དང༌། གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་འཁྲུལ་པའོ། །འདི་ལ་ཀུན་སློང་བྱེ་བྲག་ཅན་དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་ཁོ་ན་བསད་སྙམ་ནས་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པ་ན་མཆོད་སྦྱིན་དུ་ནོར་ནས་བསད་ན། དངོས་གཞིའི་སྡིག་

མེད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་ཤིང༌། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་གང་བྱུང་ཡང་གསོད་སྙམ་པ་ཀུན་སློང་སྤྱི་ལ་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་མི་དགོས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ་། །ཀུན་སློང་ནི། བསད་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

190

བ་ལ་སྦྱོར་བ་པོ་ནི། རང་གིས་བྱས་པའམ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི། མཚོན་ནམ་དུག་གམ་རིག་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་
བ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། སྦྱོར་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་

ཕ་རོལ་པོ་དེའི་ཚེའམ་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་ཤི་བའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། སྔ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ། །
མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི། གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་རྫས་གང་
ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི། སྔར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སློང་ནི་མ་གནང་ཡང་ཕ་རོལ་ལས་དབྲལ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ལ། སྦྱོར་བ་པོ་ནི་སྔར་དང་འདྲ་ལ། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི། མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་འཇབས་ནས་བརྐུ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་བུ་ལོན་དང་བཅོལ་བ་ལ་གཡོ་བྱས་པ་དང་གཡོ་ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང༌། རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་
ནམ་ཕ་རོལ་ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་ནའང་འདྲ་སྟེ་མ་བྱིན་ལེན་ནོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྡུ་བ་ལས། གནས་གཞན་དུ་སྤོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་རྫས་གནས་ནས་གཞན་དུ་སྤོས་པ་མཚོན་བྱེད་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ནས་སྤོར་མེད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ཡང་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པའམ་བརྐུར་འཇུག་ན་དེ་ལ་སྐྱེས་པས་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱང་མངགས་པས་ཕ་རོལ་པོ་བསད་ན་དེ་ནམ་ཤི་བ་དང་གསོད་དུ་འཇུག༌མཁན་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

191

དངོས་གཞིའི་སྡིག་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་ཡན་ལག་མིན་པ་དང་གནས་མིན་པ་དང་དུས་མིན་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བགྲོད་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མ་ནིང་ངོ་། །དེའི་དང་པོ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། མ་ལ་སོགས་པ་དང་མས་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། བགྲོད་པར་བྱ་མིན་ཞེས་བྱ་ནི། །གཞན་བཟུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་

མཚན་ལྡན། །རིགས་ཀྱིས་བསྲུངས་དང་རྒྱལ་པོས་བསྲུངས། །གཞན་གྱིས་བླངས་

པའི་སྨད་འཚོང་དང༌། །ཉེ་དུ་དག་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། །དེ་དག་བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་གྱིས་བཟུང་བ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་

མའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཅན་ནི་རབ་བྱུང་མའོ། །རིགས་ཀྱིས་བསྲུངས་པ་ནི་བག་
མར་མ་སོང་བ་རང་གི་ཕ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་ནམ་གྱོས་སྒྱུག་གམ་སྒོ་བསྲུང་ངམ་དེ་དག་མེད་ན་རང་གིས་ཀྱང་བསྲུངས་པའོ། །རྒྱལ་པོ་དང་བསྐོས་པས་བསྲུངས་པ་ནི་དེ་ལ་ཆད་པའི་ཁྲིམས་བཅས་པའོ། །གཞན་གྱིས་གླ་གཞལ་བའི་སྨད་འཚོང་ལ་
ལོག་གཡེམ་དུ་གསུངས་པས། རང་གིས་གླ་བྱིན་པ་ལ་ལོག་གཡེམ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱའོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་ནི། མངལ་སྒོ༌མ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ །སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། ཡན་ལག་མིན་པ་གང་ཞེ་ན། །ཁ་དང་བཤང་ལམ་
བྱིན་པ་དང༌། །བརླ་བསྡམས་ལག་པར་བསྐྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇོ་བོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

192

ཆེན་པོས་ཡན་ལག་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་དང་བཤང་བའི་ལམ་དང་ཁྱེའུ་དང་བུ་མོའི་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་བུག་པ་དང་རང་གི་ལག་པའོ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གནས་མིན་པ་ནི། བླ་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་གནས་དང་སྐྱེ་བོ་མང་
པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡུལ་དེ་ལ་གནོད་པའི་ས་ཕྱོགས་འབར་འབུར་ཅན་དང་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །
སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཡུལ་མིན་བྱ་བ་ནི། །དམ་ཆོས་མཆོད་རྟེན་
སྐུ་སོགས་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་གནས་སོགས། །མཁན་པོ་དང་ནི་སློབ་དཔོན་དང༌། །ཕ་མ་དྲུང་ན་གནས་པ་ནི། །ཡུལ་མིན་དེ་རུ་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དུས་མིན་པ་ནི། ཟླ་མཚན་འཛག་པ་དང་ཟླ་བ་ཚང་བའི་སྦྲུམ་མ་དང་ནུ་ཞོ་འཛག་པའི་བུ་ཆུང་དང་བཅས་པ་དང༌། བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་འཁྲིག་པ་སྤྱད་མི་རུང་བའི་ནད་དང་ལྡན་པ་དང་ཚོད་
ལས་ལྷག་པའོ། །ཚོད་ནི་ལན་ལྔའི་བར་དུ་བྱེད་པའོ། །སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས།

དེ་ལ་དུས་མིན་བྱ་བ་ནི། །ཟླ་མཚན་འཛག་དང་སྦྲུམ་མ་དང༌། །བུ་ཆུང་དང་བཅས་མི་མོས་དང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་སོགས་དང༌། །ཡན་ལག་བརྒྱད་གནས་དུས་མིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་ཁྱད་པར་ནི་ཉིན་མོའི་དུས་ཀྱང་དུས་མིན་དུ་མཛད་དོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་སོགས་གསུམ་ནི། རང་གི་ཆུང་མ་ལ་ཡང་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། བསྡུ་བ་ལས། དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། འདུལ་བ་ལས། མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

193

འཁྲུལ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནི། རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཆུང་མའི་གན་དུ་སོང་ན་ལས་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། གཞན་ཞིག་
གི་ཆུང་མ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་ཞུགས་པ་ལ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་དོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ་། །ཀུན་སློང་ནི། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་བགྲོད་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། གཞན་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་པོ་ལ་ལོག་གཡེམ་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་
དངོས་གཞིའི་ལས་ལམ་མེད་པར་བཤད་དེ། སྔ་མ་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལ་དགོངས་སམ་བརྟག་གོ། །མཐར་ཐུག་ནི། གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྲད་པའོ། །
བརྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་གཞི་ནི། མཐོང་བ་ཐོས་པ་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞི་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་བཞི་སྟེ། གོ་བྱའི་ཡུལ་ནི་ཕ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བར་བསྒྱུར་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བར་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བ་སོགས་སོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་མོ། །ཀུན་སློང་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྨྲ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། སྨྲ་བའམ་ཅང་མི་སྨྲ་བས་དང་དུ་ལེན་པའམ་ལུས་བསྒྱུར་བའི་མཚན་མས་སྟོན་པའོ། །དེ་ཡང་དགོས་པ་
རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་སྨྲས་ཀྱང་འདྲ་བར་གསུངས་
སོ། །འདིར་བརྫུན་དང་ཕྲ་མ་དང་ཚིག་རྩུབ་མོ་གསུམ་ལ་བཅོལ་བ་ལའང་དེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང༌། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དུ་ངག་གི་བཞི་ཀ་ལ་བཅོལ་བས་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །འདུལ་བ་ལས་ནི། དེ་དག་གི་མཐར་ཐུག་གི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

194

ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གིས་སྨྲས་པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་ནི། ཕ་རོལ་པོས་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་གོ་ན་ཚིག་བཀྱལ་པ་ཙམ་དུ་འགྲོ་བར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ནི་ཕྲ་མ་དང་ཚིག་རྩུབ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །
ཕྲ་མའི་གཞི་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སློང་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་ལ་དབྱེ་བར་འདོད་པ་དང་སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལ་མི་འདུམ་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཚིག་གང་ཡང་རུང་བས་བརྗོད་བྱ་སྙན་མི་སྙན་གང་རུང་བརྗོད་པ་དང་དགོས་པ་རང་གཞན་གང་རུང་གི་ཕྱིར་དུ་སྨྲ་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྡུ་བ་ལས། མཐའ་ནི་དབྱེ་བར་བྱ་བས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྱེད་པའི་ཚིག་སྨྲས་པ་གོ་བའོ། །ཚིག་རྩུབ་པོའི་གཞི་ནི། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །བསམ་པ་ལ། འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སློང་ནི། ངག་རྩུབ་པོས་སྨྲ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བདེན་མི་བདེན་གང་ཡང་རུང་བས་རིགས་སམ་ལུས་ཀྱི་སྐྱོན་
ལས་སྦྱར་བའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་མི་སྙན་པ་སྨྲ་
བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྡུ་བ་ལས། མཐའ་ནི་དེ་ལ་ངག་རྩུབ་པོ་སྨྲས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ལ་སྨྲས་པའི་ཡུལ་དེས་གོ་བ་དགོས་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །ངག་བཀྱལ་པའི་གཞི་ནི། དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་བརྗོད་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་ནས་སྨྲ་བ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

195

ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་གོ་བྱའི་ཡུལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་རུང་ངོ་། །ཀུན་སློང་ནི། མ་འབྲེལ་བའི་བྱུང་རྒྱལ་སྨྲ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། ངག་བཀྱལ་པ་སྨྲ་བར་རྩོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། ངག་བཀྱལ་སྨྲས་ཟིན་པའོ། །དེ་ཡང་གཞི་བདུན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་འཐབ་མོ་དང་མཚང་འབྲུ་བ་དང་རྩོད་པ་དང་འགྱེད་པ་སྨྲ་བ་དང༌། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སམ་བྲམ་ཟེའི་གསང་སྔགས་ལ་དགའ་བའི་བློས་ལུང་འབོགས་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་སོགས་དང༌། ཉམ་ཐག་པའི་སྨྲ་བ་སྨྲེ་སྔགས་ལྟ་བུ་དང༌། བགད་པ་དང་བརྩེས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་སྨྲ་བ་དང༌། རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྐུན་པོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིའི་གཏམ་སྨྲ་བ་དང་། ར་རོ་བ་དང་སྨྱོས་པ་ལྟ་བུར་སྨྲ་བ་དང༌། ལོག་པའི་འཚོ་བས་སྨྲ་བའོ། །འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་སྨྲ་བ་ནི་སྔ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་པ་དང་བཞད་གད་དང་གླུ་ལ་སོགས་པ་དང་ཟློས་གར་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལ་བལྟ་བའི་དུས་ན་སྨྲ་བའོ། །ངག་གི་ཉེས་པ་དང་པོ་གསུམ་ངག་བཀྱལ་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ལུགས་

གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྔ་མ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །
བརྣབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། གཞན་གྱི་ནོར་དང་ཡོ་བྱད་དོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་
ལས། འདུ་ཤེས་ནི། གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་རུང་ངོ་། །ཀུན་སློང་ནི། བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བསམས་པའི་དོན་དེ་ལ་རྩོལ་བ་བྱེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། དེ་བདག་གིར་བྱ་བར་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ནོར་ལ་སོགས་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའོ། །དེ་ལ་བརྣབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

196

སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་ལྔ་ཚང་དགོས་ཏེ། རང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་གསོག་པར་འདོད་པའི་
བརྐམ་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་རོ་མྱང་བར་བྱེད་པས་འཆུམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང༌། གཞན་དག་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་འཁུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང༌། བརྣབ་སེམས་དེས་ངོ་ཚ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའོ། །སེམས་དེ་ལྔ་པོ་
གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་སོ། །མི་དགེ་བ་
བཅུ་ག་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སྦྱོར་བ་གསུངས་སོ། །
ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་བརྣབ་སེམས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ཀྱེ་མ་ཁྱིམ་གྱི་རྗེ་
དཔོན་དེ་བདག་གི་བྲན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་དང༌། དེའི་བུ་དང་ཆུང་མ་སོགས་དང་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལའང་དེ་
ལྟར་སེམས་པ་དང༌། ཀྱེ་མ་བདག་འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དང་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ལ་སོགས་པར་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་དང༌། བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་དེད་དཔོན་དང་འཁོར་རྣམ་བཞིས་བཀུར་སྟི་བྱས་པ་དང་ཟས་གོས་སོགས་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་
དང༌། ཀྱེ་མ་བདག་ཕྱི་མ་ལ་ལྷར་སྐྱེས་ནས་དེའི་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་རྩེ་བ་དང༌། དྲག་པོ་དང་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇིག་རྟེན་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་འདོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཕ་མ་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

197

ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ན་ཡང་བརྣབ་སེམས་སོ། །
གནོད་སེམས་ཀྱི་གཞི་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། ཉོན་མོངས་ནི། ཚིག་རྩུབ་པོ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སློང་ནི། བརྡེག་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་སྟེ། བསད་པ་དང་བཅིངས་པ་དང་གཞན་ནམ་རང་གི་ངང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་རྒུད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་སོགས་སོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བརྡེག་པ་སོགས་བྱ་བར་ངེས་པའམ་ཐག་བཅད་པའོ། །འདི་ཡང་ལྔ་ཚང་ན་རྫོགས་ལ་མ་ཚང་ན་མི་རྫོགས་ཏེ། གནོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་མཚན་མར་
འཛིན་པས་ཞེ་སྡང་གི་སེམས་དང༌། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པས་མི་བཟོད་པའི་སེམས་དང༌། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དྲན་པས་འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་དང༌། བརྡེག་པ་དང་བསད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་འཁུ་བའི་སེམས་དང༌། གནོད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཏེ་སེམས་ལྔ་དང་ལྡན་
པའོ། །གནོད་སེམས་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ནི་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སམ་བྱེད་པའོ་སྙམ་ནས་དེ་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཇི་སྙེད་སེམས་པ་དེ་སྙེད་ཐམས་ཅད་གནོད་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་གཉེན་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཚེ་འདི་ལ་ཉམས་པར་སྨོན་པ་དང་ཕྱི་མ་ལ་ངན་འགྲོར་སོང་ན་སྙམ་དུ་སྨོན་པ་ཡང་གནོད་སེམས་སོ། །
ལོག་པར་ལྟ་བའི་གཞི་ནི། ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

198

ཤེས་ནི། སྐུར་པ་འདེབས་པའི་དོན་ལ་བདེན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་རུང་ངོ་། །ཀུན་སློང་ནི། སྐུར་པ་འདེབས་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པའོ། །དེ་ཡང་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་པ་དང་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའོ། །རྒྱུ་ལ་སྐུར་བ་ནི། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །
འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །བྱེད་པ་ལ་
སྐུར་བ་ལ་གསུམ་ལས། ས་བོན་འདེབས་པ་དང་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་ལ་སྐུར་བ་ནི། ཕ་དང་མ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་འོང་གི་བྱེད་པ་ལ་སྐུར་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་ལ་སྐུར་བ་ནི། སེམས་ཅན་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་བ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། སྐུར་པ་གདབ་པར་ངེས་པའོ། །འདི་ཡང་ལྔས་རྫོགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པས་རྨོངས་པའི་སེམས་དང༌། སྡིག་པ་ལ་དགའ་
བས་དྲག་ཤུལ་གྱི་སེམས་དང༌། ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པས་
ལོག་པར་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང༌། སྦྱིན་པ་དང་མཆོད་སྦྱིན་དང་སྦྱིན་སྲེག་དང་ལེགས་སྤྱད་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པས་རབ་ཏུ་ཉམས་པའི་སེམས་དང༌། ལོག་ལྟ་དེས་ངོ་ཚ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཏེ་ལྔ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྔ་མ་
ཚང་ན་ནི་མི་རྫོགས་སོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་ཁོ་ན་ལ་
ལོག་ལྟ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིས་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་གཅོད་ཅིང་སྡིག་པ་ལ་འདོད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

199

དགུར་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པས་ན་ལོག་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་དང་ཚིག་རྩུབ་དང་གནོད་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་

པར་བྱེད་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་མཐར་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་ལོག་གཡེམ་དང་བརྣབ་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་ཁོ་ནས་
མཐར་འབྱིན་ནོ། །བརྫུན་དང་ཕྲ་མ་དང་ཚིག་བཀྱལ་བ་ནི་རྩོམ་པ་དང་མཐར་ཕྱིན་པ་གཉིས་ཀ་གསུམ་ཆར་གྱིས་བྱེད་ཅིང་། ལོག་ལྟ་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་
ལ་གཏི་མུག་ཁོ་ནས་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལས་སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་
ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི། ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་སེམས་པ་
འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྣབ་སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་ནི་མིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལྕི་ཡང་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བཅུའི་ལྕི་ཡང་དང༌། ཞར་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྒོ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལྔ་ལས། སྲོག་གཅོད་པ་
ལ་མཚོན་ན། བསམ་པས་ལྕི་བ་ནི། དུག་གསུམ་དྲག་པོས་བྱེད་པའོ། །སྦྱོར་བས་ལྕི་བ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་བྱས་སམ་བྱེད་པའམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགའ་ཞིང་རངས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། རང་ཡང་བྱེད་ལ་གཞན་དེ་འཛིན་དུ་འཇུག་ཅིང་དེའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་འདྲ་བ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམས་ཤིང་བསགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང༌། རྟག་ཏུ་དང་གུས་པར་བྱེད་
ཅིང་ལན་རེ་ལ་ཡང་མང་དུ་གསོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པས་གསོད་པ་དང་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་ནས་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། གསོད་པ་དང་ཞན་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

200

དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བཀྲེན་པ་དང་ཉམ་ཐག་པར་སྨྲ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་བར་སྨྲེ་སྔགས་
འདོན་བཞིན་དུ་གསོད་པའོ། །གཉེན་པོ་མེད་པ་ལས་ལྕི་བ་ནི། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསླབ་པ་འགའ་ཡང་མི་ལེན་ལ་ཟླ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་དུས་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་མངོན་དུ་སྨྲ་བ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ་དང་འདུད་པའི་སེམས་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང༌། དུས་དུས་སུ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་འགྱོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་འཐོབ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ལམ་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མི་རེག་པའོ། །ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ལྕི་བ་ནི། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་དག་གི་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པས་ཆོས་འདོད་ནས་གསོད་པ་དང་། ཕྱུགས་རྣམས་ནི་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོས་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྒྱུར་སྤྲུལ་བས་ན་བསད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ་
སྙམ་པ་སོགས་ལོག་ལྟ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གསོད་པའོ། །གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། དུད་འགྲོ་བོང་ཆེན་པོ་དང་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་དང་ཕ་མ་དང་ཕུ་ནུ་དང་བླ་མ་ལྟ་བུ་དང་ཡིད་གཅུགས་པ་དང་སློབ་པ་དང་བྱང་སེམས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་གསོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཀྲོངས་མི་ནུས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པའོ། །རྒྱུ་ལྔ་པོ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡང་
བའོ། །
ལྷག་མ་དགུ་ཡང་གཞི་མ་གཏོགས་པ་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟར་ལྕི་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མ་བྱིན་ལེན་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། མང་པོ་དང་བཟང་པོ་དང་ཡིད་བརྟན་པ་ལ་འཁུ་ཞིང་འཕྲོག་པ་དང་དམན་པ་དང་བཀྲེན་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་འདི་པ་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

201

འཕྲོག་པ་དང་གོང་དུ་ཆུད་པ་འཕྲོག་པ་དང་སློབ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྫས་འཕྲོག་པའོ། །ལོག་གཡེམ་གཞི་
ལས་ལྕི་བ་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་མའམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའམ་སྐྱེས་པ་ཡིད་གཅུགས་པའི་ཆུང་མའམ་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་སློབ་མ་དང་དགེ་ཚུལ་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དང༌། ཡན་ལག་མིན་པ་ཁར་འཇུག་པ་དང༌། དུས་མིན་པ་བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པའམ་སྦྲུམ་མ་ཟླ་བ་ཚང་བའམ་ནད་པ་དང༌། གནས་མིན་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉེ་
འཁོར་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ཉལ་པོ་བྱེད་པའོ། །བརྫུན་གཞི་ལས་ལྕི་
བ་ནི། གཞན་འདྲིད་ཅིང་བསླུ་བར་འདོད་པས་དོན་མང་པོས་བརྫུན་སྨྲ་བ་དང་ཕ་མ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་བཟང་པོ་དང་མཛའ་བོ་ལ་སྨྲ་བ་དང་སྲོག་གཅོད་པ་
སོགས་གསུམ་ལྕི་བ་བསྐྱེད་པ་སྨྲ་བའོ། །དགེ་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་བརྫུན་སྨྲ་བ་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ལྕི་བའོ། །ཕྲ་མ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བཤེས་
པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕ་མ་དང་བུའམ་དགེ་འདུན་འབྱེད་པ་དང་ལུས་
ཀྱི་གསུམ་ལྕི་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྲ་མའོ། །ཚིག་རྩུབ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། ཕ་མ་ལ་སོགས་དང་བླ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྨྲ་བ་དང་ཡང་དག་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་མིན་པའི་བརྫུན་གྱིས་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་གཤེ་བ་དང་སྤྱོ་བ་དང་བརྒྱད་བཀག་སྨྲ་བའོ། །ངག་བཀྱལ་པ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སོགས་གསུམ་གྱི་ངག་བཀྱལ་གྱི་ལྕི་
ཡང་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །འཐབ་མོ་དང་མཚང་འབྲུ་བ་དང་རྩོད་པ་དང་འགྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚིག་བཀྱལ་པ་དང་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅས་ཀློག་
པ་སོགས་དང་ཕ་མ་དང་ཉེ་དུ་དང་བླ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟིང་སླད་དང་ཅོ་འདྲི་བ་དང་ཚིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

202

གི་ལམ་དང་མི་གཤའ་བ་བརྗོད་པའོ། །
བརྣབ་སེམས་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། དགེ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་ལ་
འདོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རློམ་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་
པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལས༌ཤེས་ཀྱི་ཁེ་དང་བཀུར་སྟི་འདོད་པའོ། །གནོད་
སེམས་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། ཕ་མ་དང་ཉེ་དུ་དང་བླ་མ་དང་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་བཀྲེན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་བ་དག་དང་ཉེས་པ་བྱེད་པ་དག་སྙིང་ཐག་པ་ནས་

བཤགས་པ་བྱེད་པ་ལ་མནར་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་ཞུགས་པ་སྟེ་དེ་ནི་ལོག་ལྟ་གཞན་པས་ཀྱང་ལྕི་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་སོང་བ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དག་མེད་ཅེས་ལྟ་བ་ཡང་ངོ་། །དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཡང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་ལྕི་བའི་ཚུལ་དྲུག་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི། དུག་གསུམ་མམ་དེ་གསུམ་མེད་པ་དྲག་པོས་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བའོ། །གོམས་པ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་གཉིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་ལན་གྲངས་མང་དུ་བྱས་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ལུས་ངག་གི་བདུན་སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་ལྕི་ཞིང༌། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལྕི་བའོ། །གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་བླ་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཕན་གནོད་བྱེད་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི། ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མི་དགེ་བའི་ལས་བླངས་ཏེ་འདུག་ལ། དགེ་བ་ནི་ལན་ཅིག་ཀྱང་མི་བྱེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

203

པའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སྤངས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་དགེ་བའི་ལས་སྤྱོད་པའོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། རྟག་དང་མངོན་པར་
ཞེན་དང་གཉེན་པོ་མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྡན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྣམ་ལྔ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་ལས་དགེ་བ་སྤྱོད་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་གཞི་དང༌། ཕ་མ་ལ་སོགས་པ་ཕན་འདོགས་པའི་གཞི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་ལྔའོ། །
གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱི་སྒོ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་བཞི་
ལས། ཞིང་གི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བླ་མ་དང་བླ་མ་དང་འདྲ་བ་དང་ཕ་མ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་དག་ལ་ནི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་མེད་ཅིང་ཕན་གནོད་ཆུང་ངུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དག་ལས་ནི་ཆུང་ངུ་ཞིག་བླངས་ན་ཡང་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་མ་བྱིན་པར་བླངས་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་
རིས་སུ་མཐུན་པར་སླར་ཕུལ་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱི་ནི་དག་པར་འགྱུར་ལ།
དགེ་འདུན་གྱི་བརྐུས་པ་ནི། ཚོར་བ་མ་མྱོང་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཞིང་ལྕི་
བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་ཞིག་ན་ནི་དེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་ལྟུང་ལ། གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ༌མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ནང་གི་བར་མནར་མེད་པའི་འཁོར་མུན་ནག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་རྫས་འདབ་མའམ་མེ་ཏོག་གམ་འབྲས་བུ་ཙམ་ཞིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

204

ཚུལ་འཆལ་གྱིས་སྤྱད་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བ་དང༌། བརྒྱ༌ལ་ཡུན་
རིང་པོ་ན་ཐར་ཡང་འབྲོག་དགོན་པ་རོ་བསྐམ་དུ་དུད་འགྲོ་རྐང་ལག་མེད་པ་དང་ཡི་དྭགས་ལོང་བ་རྐང་ལག་མེད་པར་སྐྱེས་ཏེ། ལོ་མང་པོར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་
དགེ་འདུན་དང་དགེ་སློང་ལ་བསྔོས་པ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཡང་རང་གིས་སྤྱོད་པ་དང་ཁྱིམ་པ་ལ་སྟེར་བ་དང་ཁྱིམ་པས་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྤུ་གྲི་རྣོན་པོ་དག་གིས་སུ། །རང་གི་ཡན་ལག་གཏུབས་པ་བླའི། །དགེ་འདུན་དག་ལ་བསྔོས་ཟིན་པ། །ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་མི་བྱ། །མེ་ལྕེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡི། །ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ཟོས་པ་བླའི། །དགེ་
འདུན་དག་ལས་གང་དེ་ནི། །དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ལོངས་མི་སྤྱད། །ལྷུན་པོ་དང་ནི་འདྲ་
བའི་མེ། །བླང་བ་བྱས་ཏེ་ཟོས་པ་བླའི། །ཁྱིམ་པར་གྱུར་པས་དགེ་འདུན་གྱི། །ལོངས་
སྤྱད་པར་ནི་མི་བྱ་འོ། །ཐམས་ཅད་དབྱུང་བ་བྱས་པ་དང༌། །གསལ་ཤིང་སྟེང་དུ་བཏེག་པ་བླའི། །ཁྱིམ་པར་གྱུར་པས་དགེ་འདུན་གྱི། །ལོངས་སྤྱད་པར་ནི་མི་བྱ་
འོ། །མེ་མདག་དག་གིས་གང་བ་ཡི། །གནས་ཁང་དེར་ནི་ཞུགས་པ་བླའི། །ཁྱིམ་པས་དགེ་འདུན་གནས་ཁང་དུ། །མཚན་མོ་གནས་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་སོ། །
དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་ནི་དགེ་མི་དགེའི་
ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། འགའ་ཞིག་ཁྲོས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་མུན་ནག་ཏུ་བཅུག་པ་བས་ཁྲོས་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་འདུག་ནས་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

205

རུངས་པ་འདི་མི་བལྟའོ། །ཞེས་ཟེར་ན་སྡིག་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌།
འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཕྲོགས་པ་བས་
བྱང་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྨད་ན་སྔར་ལྟར་དང༌། མཆོད་རྟེན་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་བཤིག་པ་དང་བསྲེགས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གནོད་སེམས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བསྐྱེད་ཅིང་མི་སྙན་པ་སྨྲས་ན་སྔར་ལྟར་གསུངས་པ་དང༌། ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་ཕྱུང་བ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མིག་སླར་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
ཅན་སྔ་མ་རྣམས་བཙོན་ར་ནས་བཏོན་ཏེ་འཁོར་སྒྱུར་རམ་ཚངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་བས། རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དང་བས་བལྟ་བ་དང་དང་བས་བལྟ་འདོད་ཅིང་དེའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང༌། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་

མདོ་ལས་ཀྱང༌། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲོག་བཅད་དམ་
བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཕྲོགས་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐ་ན་དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་ཆངས་
གཅིག་སྦྱིན་པའི་དགེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱས་ན་སྡིག་པ་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་པས། གནས་འདི་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །
རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུ་ཆུང་ཡང་ཆུའི་གཏིང་དུ་
འབྱིང་ལ། དེ་ཉིད་སྣོད་དུ་བྱས་པ་ནི་ཆེ་ཡང་སྟེང་དུ་འཕྱོ་བ་བཞིན་དུ། མི་མཁས་པ་དང་མཁས་པས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་ཡང་ལྕི་བ་དང་ཡང་བར་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་
མཚན་ནི་འདས་ཆེན་ལས། གཏི་མུག་ཅན་སྦྲང་བུ་ངར་སྣབས་ལ་འབྱར་བ་འབྱུང་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

206

ནུས་པ་དང་འདྲ་བར། ཉེས་པ་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་མི་ནུས་ཤིང་འགྱོད་སེམས་མེད་པས་དགེ་བ་སྤྱོད་མི་ནུས་ལ། སྐྱོན་བཅབས་པས་སྔར་གྱི་དགེ་བ་དག་ཡོད་ཀྱང་
སྡིག་པས་སྨེ་བར་བྱས་པས་ན། ད་ལྟ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་ཡང་བསྒྱུར་ཏེ་དམྱལ་བ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བར་འགྱུར་རོ། །ཆུ་ཉུང་ངུར་ལན་ཚྭ་ཕུལ་གང་བཏབ་ན་བཏུང་བར་དཀའ་བ་བཞིན་ནམ། གཞན་གྱི་དོང་ཚེ་གཅིག་ཆགས་པ་འཇལ་མི་ཕོད་པས་
བཅིངས་དྲགས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །
ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་བའང་དམྱལ་བར་སྨིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་ཅན་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་བ་དང་སྡིག་པའི་ལས་ལྕི་བ་དང་འགྱོད་ཚངས་མ་བྱས་པ་དང་ཐོག་མར་དགེ་བ་མི་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྔ་མ་ལ་འགྱོད་པ་དང་ཕྱི་མ་སྡོམ་པ་དང་སྡིག་པ་མི་གསང་ཞིང་དེའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་
བྱེད་པའི་མཁས་པ་ལ་ཡང་བར་གསུངས་ཀྱི། དེ་དག་མི་བྱེད་པར་ཁྱད་གསོད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་མཁས་པར་རློམ་པ་ལ་ནི་ལྕི་བ་ཡིན་ནོ། །རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་ལས་ཀྱང༌། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་
ཏེ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་དང་ལྡན་པ་རེ་རེས་ཀྱང་མར་མེའི་སྣོད་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་
ལ་སྙིང་པོ་རི་རབ་ཙམ་གྱི་མར་མེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ལས། བྱང་སེམས་ཁྱིམ་ནས་བྱུང་བས་མར་མེའི་སྙིང་པོ་འབྲུ་མར་གྱིས་བསྐུས་པ་མཆོད་
རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་པར་གསུངས་
ཏེ། འདི་ནི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཞིང་ལ་ཁྱད་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་རྟེན་གྱི་སྟོབས་སུ་གསལ་ལོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

207

འདིའི་རིགས་པས་སྡོམ་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་གཅིག་ལྡན་དང་གཉིས་ལྡན་དང་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟེན་གྱིས་ལམ་བསྒོམ་པ་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམས་
ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ༌ས་ཆོད་ཆེ་བར་གསལ་ཞིང༌། ཁྱིམ་པ་ལྟ་བུས་སྦྱིན་གཏོང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་བསྙེན་གནས་འདྲ་བའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་བྱེད་པ་དང༌། སྡོམ་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་དགེ་རྩ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་མདོ་ལས། མི་དགེ་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་རྒྱུན་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་སྡིག་བསགས་པ་

ལས། དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བས་དྲང་སྲོང་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཡོགས་ནས་
དད་པས་བྱིན་པ་ལ་ཞག་གཅིག་ལོངས་སྤྱད་ན་མི་དགེ་བ་ཆེས་མང་བར་གསུངས་པ་ཡང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང༌། ལྕགས་
གོང་མེ་ལྕེ་འབར་བ་དག །ཟོས་པར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །ཚུལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་སྡོམ་པས། །ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྙོམས་ཟ་བ་མིན། །ཞེས་ཚུལ་འཆལ་དང་བསླབ་པ་ལས་ལྷོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གསུངས་སོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ནས། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྡིག་པའི་གམ་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྡིག་པ་བྲུད་བྲུད་ཡིན་གསུང་སྟེ་མད་
པར་སྣང་ངོ་། །
དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་ཆོས་
ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་མཆོད་པ་ལས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟེ། དེས་མཚོན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་ལས། སྟོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

208

གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་རི་རབ་
ཙམ་བྱེད་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་སྙེད་དུ་བསྟི་སྟང་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བསྟི་སྟང་བྱེད་པ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་
མ་བྲལ་བས་མེ་ཏོག་གཅིག་ཙམ་དོར་བ་བསོད་ནམས་མང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་དམན་ལ་དམིགས་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་
པ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་དེ་ཡང་ཤུགས་དྲག་ཞན་དང་རྒྱུན་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉེས་སྤྱོད་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་བསམ་
པ་ཤུགས་དྲག་པ་དང་རྒྱུན་རིང་བ་སྟོབས་ཆེ་ལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང༌། །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་ལ་ཁྲོ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྕི་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས།
གཅིག་ལ་གཅིག་ཀྱང་གནོད་སེམས་བྱས་ན་ནི། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྐྱོབ་
མི་ནུས། །བསམ་གཏན་མི་སྐྱོབ་དགོན་གནས་སྐྱོབ་མི་ནུས། །སྦྱིན་པས་མི་སྐྱོབ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པས་མིན། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐལ་པར་ནི། །དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། ལས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

209

ལམ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་གཞི་དུག་གསུམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པས་གསུམ་
གསུམ་མོ། །དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་སོགས་ཆེན་པོ་བཅུ་པོ་རེ་རེས་དམྱལ་བ། འབྲིང་བཅུ་

པོ་རེ་རེས་ཡི་དྭགས་དང༌། ཆུང་ངུ་བཅུ་པོ་རེ་རེས་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ལ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྡོག་
སྟེ་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ངན་འགྲོ་ནས་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་ཚེ་ཐུང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པ་དང་ཆུང་མ་མ་བསྲུངས་པར་འགྱུར་
བ་དང༌། སྐུར་པ་མང་བ་དང་མཛའ་བོ་དང་འབྱེ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྒྲ་ཐོས་པ་
དང་གཞན་གྱིས་ཚིག་མི་ཉན་པ་དང༌། ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ཤས་ཆེ་
བའོ། །བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་དང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་དེ་རེ་རེ་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཚེ་ཐུང་ལ་ནད་མང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་གཡོག་འཁོར་མི་བསྲུན་པའམ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ལ་ཆུང་མ་འགྲན་ཟླ་དང་བཅས་པ་དང༌། སྐུར་པ་མང་ཞིང་
གཞན་གྱིས་བསླུ་བ་དང་འཁོར་མི་འདུམ་ཞིང་ངན་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་ཤིང་
འཐབ་མོའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཚིག་མི་བཙུན་པའམ་ཚིག་བཟུང་མི་འོས་ཤིང་མ་ངེས་པའི་སྤོབས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་མི་ཕན་པ་ཚོལ་བའམ་ཕན་པ་མི་ཚོལ་བ་དང་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའམ་གཞན་གྱིས་

གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྟ་བ་ངན་ཞིང་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་སྲོག་གཅོད་སོགས་དེ་དག་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྔ་མ་རྣམས་མྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

210

འབྲས་བུར་བཞེད་དོ། །
བདག་པོའི་འབྲས་བུའམ་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། སྲོག་བཅད་པ་ལས་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟའ་བཏུང་དང་སྨན་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཆུང་བ་དང་
བསྙེམས་པ་དང་ནུས་པ་དང་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ནད་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཕལ་ཆེར་ཚེ་མ་ཟད་པར་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནི། འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་འབྲས་བུ་མི་གྲུང་པ་དང་འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་བུ་ལོང་བ་དང་ཐན་པ་ཆེས་པ་དང་ཆར་ཆེས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐམས་པ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ལོག་གཡེམ་གྱི་ནི། བཤང་གཅི་དང་འདམ་རྫབ་དང་ལྗན་
ལྗིན་དང་མི་གཙང་བ་དང་དྲི་ང་བ་མང་བ་དང་ཉམ་ང་བ་དང་ཉམས་མི་དགའ་བའོ། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ནི། ཞིང་ལས་དང་གྲུ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཕལ་ཆེར་བསླུ་བ་དང་འཇིགས་པ་དང་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཕྲ་མའི་ནི། ས་ཕྱོགས་འབར་འབུར་དང་ལྕང་ལྕོང་དང་མཐོ་དམའ་དང་བགྲོད་དཀའ་བ་དང་འཇིགས་པ་དང་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ངག་རྩུབ་པོའི་ནི། ས་ཕྱོགས་སྡོང་དུམ་དང་ཚེར་མ་དང་རྡོ་དང་གསེག་མ་དང་གྱོ་མོ་མང་བ་དང་རྩུབ་པ་དང་མདངས་མི་སྣུམ་པ་དང་འབབ་ཆུ་དང་མཚོ་དང་ལྟེང་ཀ་མེད་པ་དང་སྐམ༌ས་དང་ཚྭ་རྒོ་དང་དགོན་དུང་དང་ཐ་ཆད་དང་སྡིག་པ་ཅན་གྱི༌ས་གཞི་དང་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་
ལྡན་པ་དང༌། ཚིག་བཀྱལ་པའི་ནི། འབྲས་བུའི་ལྗོན་ཤིང་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཆགས་པ་དང་དུས་མིན་པར་ཡང་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་དང་དུས་སུ་མི་འཆགས་པ་དང་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

211

སྨིན་པ་སྨིན་པར་སྣང་བ་དང་རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་དང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བའམ་ནགས་ཚལ་ལམ་རྫིང་བུ་ཉམས་དགའ་བ་མི་མང་བ་དང་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང༌། བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ནི། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ལོ་རེ་རེ་དང་དུས་ཚིགས་དང་ཟླ་བ་དང་ཞག་རེ་རེར་ཡང་ཉམས་ཤིང་འབྲི་ལ་

འཕེལ་བ་ནི་མིན་པ་དང༌། གནོད་སེམས་ཀྱི་ནི། ཡམས་དང་གནོད་པ་དང་ནད་འགོ་
བ་དང་འཁྲུག་པ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་དམག་ཚོགས་ལས་འཁྲུག་ལོང་མང་བ་དང་སེང་གེ་
དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྲུལ་གདུག་དང་སྡིག་པ་དང་སྲིན་གྱི་མེ་མང་བ་དང་
གནོད་སྦྱིན་གདུག་པ་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པ་མང་བ་དང༌། ལོག་ལྟའི་ནི། སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་ན་འབྱུང་ཁུངས་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དག་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དག་མཆོག་ཏུ་གཙང་བ་དང་བདེ་བར་སྣང་བ་དང་གནས་དང་སྐྱོབ་པ་དང་སྐྱབས་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །
དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་གཉིས། དཀར་པོའི་ལས་དང༌། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་བསམ་པ་ཅན་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་དེ་དག་ཡང་དག་
པར་སྡོམ་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དང་བསྡམས་པ་མཐར་ཐུག་པར་བྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངག་གི་བཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་ཁྱད་པར་ནི་
ངག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་པས།
གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་ཏེ། སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་ལས་ལམ་ལ་མཚོན་ན། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ནོ། །བསམ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

212

ནི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་སྤོང་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་གསོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྡམས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ཡང་དག་པར་བསྡམས་པ་རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །ཚུལ་དེས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྨིན་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་

ཆེན་པོས་མི་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷར་སྐྱེའོ། །རྒྱུ་མཐུན་
དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྦྱར་རོ། །ས་བཅུ་པ་ལས་ནི། བཅུ་པོ་འདི་དག་འཁོར་བས་སྐྲག་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བར་གཞན་གྱི་སྒྲའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་བསྒོམས་པས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་བོ། །ཡང་སྙིང་རྗེ་མེད་
པར་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་ཅིང་རང་ཉིད་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པས་སྦྱངས་ན་ནི་རང་རྒྱལ་བ་འགྲུབ་བོ། །སེམས་རྒྱ་ཆེ་བས་སྙིང་རྗེ་དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་
པས་སྦྱངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བོ། །དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེས་སྦྱངས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལས་ལམ་བཅུ་ཚན་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་ནས་འབྱུང་བའི་གསལ་ཁ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སའི་དངོས་གཞི་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་བཤད་པའོ། །
གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ནི། བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་ནི་དགེ་བ་དང༌། ངན་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

213

བ་ཡིན་ལ། རྫོགས་བྱེད་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། བདེ་འགྲོར་ཡང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་དང་མདོག་མི་སྡུག་པ་དང་ཚེ་ཐུང་བ་དང་ནད་མང་བ་དང་དབུལ་བ་སོགས་ནི་མི་དགེ་བས་བྱེད་ལ། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ལའང་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ནི་དགེ་བས་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པ་ལ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་གཉིས་དང༌། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་པ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་དགེ་བས་རྫོགས་པ་གཉིས་ཏེ་མུ་བཞིའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཕེན་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འཕེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་སྐྱེས་པ་ན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་མྱོང་བའོ། །ཞེས་སོ། །མཛོད་ལས། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནོ། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི་དུ་མ་མི་འཕེན་ལ། རྫོགས་བྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་དུ་མས་ཀྱང་
གཅིག་མི་འཕེན་པར་བཤད་དོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་སྐད་

ཅིག་གཅིག་གིས་ཚེ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་དང༌། ལས་དེས་ཚེ་
རབས་དུ་མའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་དང༌། ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མང་པོས་གཅིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

214

པུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་བ་དང༌། མང་པོ་ཕན་ཚུན་བལྟོས་ནས་ཚེ་རབས་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །
མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། མྱོང་བར་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ལས་ནི། བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མྱོང་བར་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པའི་ལས་ནི། བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱས་པ་དང་བསགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། བསམས་པའམ་བསམས་ནས་ཀྱང་ལུས་དང་ངག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། བསགས་པའི་ལས་ནི། ལས་རྣམ་པ་བཅུ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྨི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་ཤེས་པར་བྱས་པ་དང་། བསམས་བཞིན་མིན་པར་བྱས་པ་དང་། དྲག་པོ་མིན་ལ་རྒྱུན་ཆགས་མིན་པར་བྱས་པ་དང་། ནོར་བར་བྱས་པ་དང་། བརྗེད་པས་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་།

འགྱོད་པས་བསལ་བ་དང་། གཉེན་པོས་བསལ་བ་སྟེ། ལས་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པའོ། །མ་བསགས་པའི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར་ཡང་མུ་བཞི་བཤད་དེ། སྲོག་གཅོད་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་ནི། མི་མཁས་པས་བྱས་པ་དང་། རྨི་ལམ་ན་བྱས་པ་དང་། ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། ལན་
ཅིག་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་ཀྱང་འགྱོད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སེམས་དྲག་པོས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

215

བཅོམ་ནས་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྲབ་མོར་བྱས་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་མ་བསྐྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྨད་པ་དང༌། འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤོང་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའོ། །བསགས་
ལ་མ་བྱས་པ་ནི། སྲོག་ཆགས་བསད་པའི་ཕྱིར་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྗེས་སུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ་སྲོག་ནི་མ་བཅད་པའོ། །བྱས་ལ་བསགས་པ་ནི། མུ་སྔ་མ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྲོག་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་པ་ནི་གསུམ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པའོ། །མ་བྱིན་ལེན་ནས་ངག་བཀྱལ་པའི་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱ་ལ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་མུ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་མུ་དང་པོ་ལ་ཡང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡང་མེད་དོ། །
མྱོང་བར་ངེས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་
མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་སྨིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་དེ། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྲིད་པ་ལ་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་
ནི་མི་དགེ་བ་ཚེ་འདིར་མྱོང་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་དག་ལ་མི་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་ནི་དགེ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཞིང་ཕན་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང༌། ཡང་དཀོན་མཆོག་དང་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་མནར་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང༌། དེ་དག་ལ་དད་པ་དང་མོས་པའི་བསམ་པ་ཤས་ཆེ་བ་དག་དང༌། ཡང་ཕ༌མ་དང་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་འཁུ་ཞིང་བྱས་པ་མི་གཟོ་བའི་བསམ་པས་ནི་མི་དགེ་བ་ཚེ་འདིར་མྱོང་ལ། སླར་ཕན་འདོགས་པས་བྱས་པ་གཟོ་བའི་བསམ་པ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་དགེ་བ་ཚེ་འདི་ལ་མྱོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

216

བར་འགྱུར་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཚེ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའོ། །ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཚེ་གསུམ་པ་ཕན་ཆད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དགེ་མི་དགེའི་ལས་མང་པོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨིན་ཚུལ་ནི། ལས་གང་ལྕི་བ་དེ་ཐོག་མར་སྨིན་ནོ། །ལྕི་
ཡང་མཉམ་ན་འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཐོག་མར་སྨིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདྲ་ན་གང་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དེའོ། །དེ་ཡང་འདྲ་ན་ཐོག་མར་བྱས་པ་དེ་སྔོན་ལ་སྨིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་དུ། ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་ལྕི་གང་དང༌། །ཉེ་བ་གང་དང་
གོམས་པ་གང༌། །སྔོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་ལས་ནི། །སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམ་སྨིན་འགྱུར། །ཞེས་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་ནི། མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གིས་ཀྱང་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་རྙེད་མོད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་གྲུབ་ན་ལམ་བསྒོམ་པའི་ས་ཆོད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བས་རྟེན་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་
ལས། ཚེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། སྔོན་གྱི་འཕེན་པས་ཚེ་རིང་དུ་འཕེན་ཞིང་འཕངས་
པ་ལྟར་ཚེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའོ། །ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལེགས་པས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པས་བལྟ་ན་སྡུག་ལ་ཆུ་ཞེང་གབ་པས་མཛེས་པའོ། །རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པས་བཀུར་ཞིང་གྲགས་པའི་རིགས་མཐོན་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པའོ། །དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཇིང་ཆེ་བ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

217

འཁོར་ཕལ་ཆེ་བའོ། །ཚིག་བཙུན་པ་ནི། ལུས་ངག་གིས་གཞན་མི་སླུ་བའི་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་ལ་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔང་པོ་ལ་ཚད་མར་འོས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་ཚིག་འཛིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་དཔའ་བའམ་བརྩོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་གྲགས་པ་དང་སྙན་པ་ཆེ་ཞིང་དེ་ལས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །
སྐྱེས་པ་ཉིད་ནི། ཕོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། སྔོན་གྱི་

ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་གནོད་པ་ཆུང་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་
ལས་བྱུང་བའི་སྤྲོ་བ་ཆེ་བའོ། །དེ་ཡང་བདེ་འགྲོར་གནས་པ་ནི་དང་པོའ། །ལུས་ནི་ ོགཉིས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །ལོངས་སྤྱོད་དང་འཁོར་ནི་བཞི་པའོ། །ལྔ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མའོ། །དྲུག་པ་ནི་དེའི་གྲགས་པའོ། །བདུན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣོད་དང༌། བརྒྱད་པ་ནི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པའོ། །
རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལས་
བརྩམས་ནས་ཡུན་རིང་པོར་དགེ་བ་མང་པོ་གསོག་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་དགའ་ནས་འདུ༌ལ། དེའི་ཚིག་མཉན་པ་དང་བྱ་བར་
སེམས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྒོ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང་དོན་སྤྱོད་པ་དང་དོན་མཐུན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུད་ཅིང་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱས་ཏེ་ཕན་བཏགས་པས་བྱས་པ་གཟོ་ཞིང་མྱུར་དུ་བསྒོ་བ་ཉན་པའོ། །བདུན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣོད་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

218

འདུན་པ་དང་རྩོལ་བས་བྱ་བརྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣོད་དང་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་ཤེས་
བྱ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་སྣོད་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་འཁོར་དུ་མི་འཇིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བའམ་སྨྲ་བའམ་ལོངས་སྤྱོད་པའམ་དབེན་པར་གནས་པ་ལ་བཟློག་པ་དང་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་མི་སྐྱོ་ཞིང་སྤྲོ་ཤུགས་ཆེ་ལ་བརྟན་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
སྟོབས་ཐོབ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་བའོ། །
རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་མི་འཚེ་བ་དང་མི་འཚེ་
བའི་བསམ་པ་བསྟེན་པའོ། །གཞན་ཡང༌། གསོད་སར་ཆུད་པ་ལེགས་བཏང་དང༌། །དེ་བཞིན་སྲོག་གིས་ཕན་བཏགས་ཤིང༌། །སྲོག་ཆགས་འཚེ་བ་ལས་ལྡོག་པས། །ཚེ་རིང་བ་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ནད་པའི་བསྙེན་བཀུར་བྱས་སྨན་པ། །སྨན་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན་པ་དང༌། །སྲོག་ཆགས་བོང་བ་དབྱིག་སོགས་ཀྱིས། །འཚེ་བ་མེད་ལས་ནད་མེད་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་དང་གོས་སར་བ་སྦྱིན་པའོ། །གཞན་ཡང༌། ཁྲོ་བ་མེད་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། །རྒྱན་བྱིན་པ་ཡིས་གཟུགས་བཟང་ཉིད། །ཕྲག་དོག་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སྐལ་བ་བཟང་པོར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ང་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་ལ་བྲན་ལྟར་གུས་པར་བྱས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་སློང་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་མི་སློང་ཡང་ཕན་འདོགས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཞིང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་ལ་ཕར་སྦྱིན་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་སྤོང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

219

བ་ལ་གོམས་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། ཕྱི་མ་ལ་རང་ལ་ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབ་པར་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་དང་ཕ་མ་དང་ཉན་རང་དང་མཁན་སློབ་དང་བླ་མ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །བདུན་པ་ནི། སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་དང་
བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་འདོད་པ་རྣམས་འདུན་པ་བཟློག་པ་དང་ཕོའི་དབང་པོ་གཅོད་པ་
རྣམས་ཐར་བར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གཏན་མི་ནུས་པ་རང་གིས་བྱེད་པ་དང་རང་དང་བསྡོམས་པས་ནུས་པ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་སྟེར་བའོ། །རྒྱུ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྒྱུ་གསུམ་དང་ལྡན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་རྣམས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་གསུམ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ། རང་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ནི། རྒྱུ་བསྒྲུབས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ནི་རྣམ་སྨིན་ལ་མི་རེ་བའོ། །སྙིང་ཐག་པ་ནས་རྒྱུ་རྣམས་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཤུགས་དྲག་
པའོ། །
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་མཐོང་ན་ཕྲག་
དོག་དང་འགྲན་པ་དང་བརྙས་པ་སྤངས་ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་དེ་དག་ལྟར་མ་ནུས་ན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བྱར་ལན་མང་དུ་རྟོག་པའོ། །སྦྱོར་བ་དག་པ་ལ། རང་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། དུས་རིང་བ་དང་བར་མ་ཆད་པ་དང་ཤུགས་དྲག་པའོ། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་མ་བླངས་པ་ལེན་དུ་གཞུག་པ་དང༌། བླངས་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་མི་འདོར་བར་བྱེད་པའོ། །ཞིང་དག་པ་ནི། བསམ་སྦྱོར་དེ་གཉིས་ཉིད་འབྲས་བུ་མང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

220

ཞིང་བཟང་བ་སྟེར་བས་ན་ཞིང་དུ་འདྲ་བས་སོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པ་ལ་འགྲེལ་པས་ཁ་བསྐང་ནས་བཤད་པའོ། །
གསུམ་པ་བསམས་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་སྟོབས་བཞིས་སྦྱང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང༌། །དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས། །ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས། །ཞེས་དང༌། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྩ་བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །དེའི་ཡང་རྩ་བ་རྟག་
ཏུ་ནི། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་བསྒོམས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀར་ནག་གི་ལས་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་ངེས་པ་ཆེས་རྙེད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཟླ་བ་སྐར་མར་བཅས་པ་གནས་ལྟུང་ཞིང༌། །རི་དང་གྲོང་དུ་བཅས་པའི་ས་ཞིག་ལ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱུར་ཀྱང༌། །ཁྱོད་ནི་མི་བདེན་པ་ཡི་ཚིག་མི་གསུང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱང་སྟེ། འདི་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ངེས་པ་མི་རྙེད་
དོ། །ཁ་ཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ལ་མི་བརྩི་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་སྟེ། སྟོང་
ཉིད་གོ་ན་ནི་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་མཐོང་ནས་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་
གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྒྱུ་མ་ཆུ་བུར་སྨིག་རྒྱུ་གློག་འདྲ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

221

ཞིང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་བཞིན། །ཤི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགྲོ་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་མི་དམིགས་ཀྱང༌། །ལས་རྣམས་བྱས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དཀར་ནག་ཇི་བཞིན་འབྲས་བུ་སྨིན་པར་བྱེད། །རིགས་པའི་ཚུལ་
གྱི་སྒོ་འདི་བཟང་པོ་སྟེ། །ཕྲ་ཞིང་མཐོང་དཀའ་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ལས་གཉིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྒོ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་ཞིག་གིས་ངན་འགྲོ་གཅོད་ཀྱི། ཐོག་
མར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཤེས་ཀྱང་སྒོ་གསུམ་བག་
ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ངན་འགྲོའི་སྒོ་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། ཀླུའི་བདག་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་གིས་ངན་སོང་ངན་
འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པར་གཅོད་དོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཇི་ལྟར་གྱུར་ཅིང་ཉིན་མཚན་རྣམས་འདའ་ཞིང་འདུག་སྙམ་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་པ་ན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་
དང་བསྟུན་པ་ན་ཡེ་མ་མཐུན། འདིར་འོ་སྐོལ་འཕྱུགས། དེས་ན་ཡེ་མི་ཐར། ལས་འབྲས་དང་བསྟུན་ནས་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན་བལྟ་བ་ཡིན། ཆོས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཞུས་

དག་བྱས་ཙ་ན་མཐུན་པ་ཡེ་མེད་མ་མཐུན་པ་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་དེ་ལྟར་རིག་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོམས་ལས། བྱིས་པ་གང་ཞིག་བྱིས་པའོ་ཞེས། །ཤེས་པ་དེ་འདིར་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

222

ཆོས་དང་བསྟུན་ཙ་ན་རོ་ཁུར་བ་ལྟར་རྒྱབ་བསྣོལ་དུ་སོང་བ་ལ་ཆོས་པ་དང་མཁས་བཙུན་གྱི་ཡང་རྩེར་རེ་ན་བྱིས་པའི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ཚོམས་ལས། བྱིས་པ་
གང་ཞིག་མཁས་སེམས་པ། །དེ་ནི་བྱིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཐའ་ནའང་ཆོས་ལ་ཤེད་དབྱེ་སོམ་གཞིག་གསུང་ངོ་། །པོ་ཏོ་བ་ཡང་སྐྱེས་རབས་
ཀྱི་འདི་དྲངས་ནས་རྒྱུད་ལ་བརྟག་དགོས་པར་བཞེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་གཞིའི་བར་ཡང་རིང༌། །རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་འགྲམ་ཡང་རིང༌། །ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀྱི་རི་བར་དེ་བས་རིང༌། །ཕལ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་བས་རིང༌། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕལ་པ་རང་ཅག་དང་ཆོས་གཉིས་དཔེ་དེ་དག་དང་འདྲ་བར། བར་ན་འགྱངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཚིགས་བཅད་འདི་ནི་བྱང་སེམས་ཟླ་བས་བྲམ་ཟེ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་ཁྱེར་འོངས་པ་ཞིག་ལ་སྲང་སྟོང་ཕུལ་
ནས་བླངས་པའི་ཆོས་སོ། །སྟོད་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་རྟོག་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བརྟགས་ན་རེ་ཞིག་ལ་དྲུ་གུ་རྦབ་ལ་བཏང་བ་ལྟར་ཆོས་དང་ཇེ་རིང་སོང་བ་ཞིག་འོང་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཀྱང་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ནི། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་སྲོག་གཅོད་མ་མཛད་ཅིག །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སྲོག་ནི་རབ་ཏུ་ཕངས། །དེ་བས་ཡུན་རིང་ཚེ་བསྲུང་སུ་འདོད་པས། །ཡིད་ཀྱི་དགུ་ལའང་

སྲོག་གཅོད་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་གཞན་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་སློང་གི་བསམ་པ་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱུ་བར་སྡོམ་སེམས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱ། ལན་མང་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་སྤྱོད་ལས་མ་ལོག་ན་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་མྱོང་དགོས་ཏེ་གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་མི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

223

ཐར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་འཕྲལ་དུ་ཅུང་ཟད་བདེ་བར་སྣང་ཡང་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་ཚེ་ན་མཆི་མས་གདོང་གཡོགས་ཏེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བསྟེན་དགོས་པའི་ལས་རྣམས་ནི་བྱ་བར་མི་རིགས་ལ། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བའི་ཚེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལས་རྣམས་ནི་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཚོམས་ལས། ཁྱོད་ནི་སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང༌། །ཁྱོད་ལ་སྡུག་བསྔལ་མི་སྡུག་ན། །མངོན་སུམ་དག་གམ་ལྐོག་ཏུའང་རུང༌། །སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ལས་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་སྡིག་པའི་ལས་བྱས་
སམ། །བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཀོག་ཅེས་ལངས་ཏེ་བྲོས་བྱས་ཀྱང༌། །སྡུག་
བསྔལ་ལས་ནི་ཐར་མི་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྣང་ལ་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་དང༌། བྱིས་པ་ཤེས་རབ་ཆུང་ངུ་
དག །བདག་ལ་དགྲ་བཞིན་བྱེད་པ་ཡིས། །གང་ཞིག་འབྲས་བུ་ཚར་འགྱུར་བའི། །སྡིག་ཅན་ལས་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད། །གང་དག་བྱས་པས་གདུང་འགྱུར་ཞིང༌། །མཆི་མས་གདོང་གཡོགས་ངུ་བཞིན་དུ། །རྣམ་སྨིན་སོ་སོར་བསྟེན་པ་ཡི། །ལས་དེ་དག་ནི་མ་བྱས་ལེགས། །གང་ཞིག་བྱས་ན་མི་གདུང་ཞིང༌། །དགའ་ཞིང་ཡིད་ནི་བདེ་བ་ཡིས། །རྣམ་སྨིན་སོ་སོར་བསྟེན་པ་ཡི། །ལས་དེ་དག་ནི་བྱས་ན་ལེགས། །བདག་ཉིད་བདེ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར། །རྒོད་ཅིང་སྡིག་པའི་ལས་བྱས་པའི། །སྡིག་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་དག །ངུ་བཞིན་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
དང༌། སྡིག་ལས་འཕྲལ་དུ་ངེས་པར་ནི། །མཚོན་བཞིན་གཅོད་པར་མི་བྱེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

224

ཀྱང༌། །སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དག །ཕ་རོལ་ཏུ་ནི་མངོན་པར་འགྱུར། །གང་དུ་དེ་
དག་རྣམ་སྨིན་ནི། །ཚ་བ་སོ་སོར་བསྟེན་པ་ཡི། །སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དག །ཕ་
རོལ་ཏུ་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར། །ལྕགས་ལས་གཡའ་ནི་ལངས་གྱུར་པ། །ལངས་པ་དེས་ནི་དེ་ཉིད་ཟ། །དེ་བཞིན་མ་བརྟགས་བྱས་པ་ཡིས། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་
འགྲོ། །ཞེས་སོ། །
ཕུ་ཆུང་བ་ལ་ཁམ་ལུང་པས། དགེ་བཤེས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་བར་གསུང་བ་ལ་ད་ལྟ་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་དང་སྒོམ་རིན་མེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་བླང་དཀའ་འམ་སྙམ་གསུངས་པས་ཕུ་ཆུང་བ་ཡང་དེ་ཙུག་ལགས་གསུང་བ་དང༌། སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ཇོ་བོ་པ་སྙིང་ཁམ་ཆེར་མི་རུང་རྟེན་འབྲེལ་འདི་ཕྲ་
གསུང་བ་དང༌། ཕུ་ཆུང་བའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་རྒས་ཁར་མཛངས་བླུན་ལ་ཁ་ལྷན་སོང་གསུང་བ་དང༌། ཤ༌ར་བའི་ཞལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེས་སྐྱོན་ཅི་བྱུང་ཡང་ཕྱོགས་
ངན་དང་མཁར་ལན་ལ་ལེ་ལན་མ་བདས་པར་ལས་འདི་བྱས་པས་འདིར་སྐྱེས་བྱ་བ་ཤ་སྟག་གསུངས་གསུང་ངོ་། །
གཉིས་པ་སྟོབས་བཞིས་སྦྱང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་
ལ་འབད་ཀྱང་བག་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་ཇི་མི་སྙམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ཕྱིར་

བཅོས་པའི་ཐབས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་ནི། སྡོམ་པ་གསུམ་སོ་སོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། སྡིག་པ་ཕྱིར་
བཅོས་པ་ནི་སྟོབས་བཞིས་བྱ་སྟེ། ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

225

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་
སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང༌། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང༌། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ནི་
མྱོང་ངེས་ཡིན་པས་དེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་ན་མ་ངེས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལ་སྟོབས་
དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་མང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་སྨིན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྒོམ་དགོས་
སོ། །ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚེ་ནི་གསེར་འོད་དམ་པའི་བཤགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་སོ་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཀྱི་བཤགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱའོ། །
སྟོབས་གཉིས་པ་ལ་དྲུག་ལས། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་ལེན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་སོགས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ནི། བདག་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་གདོད་མ་ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །བཟླས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་
ཀྱི་གཟུངས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཟློས་པའོ། །དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། སོ་ག་ནགས་མེས་མཆེད་པའི་མེ་ལྕེ་ཡིས། །མ་བསྒྲིམས་བཞིན་དུ་ཚང་ཚིང་ཀུན་བསྲེག་ལྟར། །བཟླས་བརྗོད་མེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རླུང་གིས་སྦར། །བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་མེ་ལྕེས་སྡིག་པ་བསྲེག །ཇི་ལྟར་གངས་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
གྱིས། །གདུངས་ན་གཟི་བརྗིད་མི་བཟོད་འཇུ་བ་བཞིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཟླས་བརྗོད་ཀྱིས། །གདུངས་ན་སྡིག་པའི་གངས་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར། །མུན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

226

ནག་སྨག་ལ་མར་མེ་ཕྱུང་བ་ཡིས། །མུན་ནག་མ་ལུས་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན། །ཚེ་རབས་སྟོང་ནས་བསགས་པའི་སྡིག་པའི་མུན། །བཟླས་བརྗོད་མར་མེས་མྱུར་དུ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་སྡིག་པ་བྱང་བའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་བཟླས་བརྗོད་
བྱའོ། །མཚན་མ་ནི་རྨི་ལམ་ན་ཟས་ངན་པ་སྐྱུག་པ་དང་ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་འཐུང་བ་དང་སྐྱུགས་པ་དང་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་མཐོང་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་མེ་འབར་བ་དང་མ་ཧེ་དང་མི་ནག་པོ་ཐུབ་པ་དང༌། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་མཐོང་བ་དང་འོ་མ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དང་གླང་པོ་དང་ཁྱུ་མཆོག་དང་རི་དང་སེངྒེའི་ཁྲི་དང་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་དུ་འཛེག་པ་དང་ཆོས་ཉན་པ་རྨིས་པ་ཡིན་པར་སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་གཟུངས་ལས་གསུངས་སོ། །སྐུ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
ལ་དད་པ་རྙེད་ནས་སྐུ་གཟུགས་བྱེད་པའོ། །མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པའོ། །མཚན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོས་ཤིང་བཟུང་བའོ། །འདི་
དག་ནི་བསླབ་བཏུས་སུ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་ཙམ་སྟེ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །
སྟོབས་གསུམ་པ་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་ཡང་དག་པར་སྡོམ་པ་སྟེ། འདིས་ནི་སྲོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་

བྱས་པ། བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྔོན་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཀྱི་སྡོམ་སེམས་མེད་པའི་
བཤགས་པ་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་མམ། ཞེས་ལུང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

227

ལས་གསུངས་པར་འདུལ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ནས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་སེམས་གལ་ཆེ་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ཡང་སྟོབས་དང་པོ་ལ་རག་ལས་སོ། །སྟོབས་བཞི་པ་ནི། སྐྱབས་འགྲོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ལ་
སྤྱིར་རྒྱལ་བས་ལས་དང་པོ་པས་སྡིག་པ་སྦྱོང་བའི་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གསུངས་
ཀྱང༌། གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའོ། །སྡིག་པ་འདག་

ལུགས་ནི། ངན་འགྲོ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའམ། ངན་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་སྡུག་བསྔལ་མི་མྱོང་བའམ་ད་ལྟའི་རྟེན་ལ་མགོ་བོ་ན་བ་ཙམ་གྱིས་དག་ནས་འགྲོ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་རིང་
པོར་མྱོང་དགོས་པ་རྣམས་ཡུན་ཐུང་ངུའམ་གཏན་མྱོང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོང་མཁན་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དང་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་ཤུགས་དྲག་མི་དྲག་དང་རྒྱུན་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དོ། །མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་ནས། ལས་རྣམས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་པོས་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱངས་ན་ནི་མྱོང་ངེས་
ཀྱང་འདག་པར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་གང་དག་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉེ་བ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་གཉེན་པོས་གཏན་ཟད་པར་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཡའ་ལ་

སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇི་
སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་རློམ་སེམས་ཀྱི་ལྟུང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

228

བའི་གནས་ནི་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གང་ཡང༌། ལས་རྣམས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བསྒོམ་པ་མེད་ན་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་མདོ་སྡེ་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ངེས་པར་མྱོང་བར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་ངེས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མ་བསྒོམས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རེས་འགའ་བ་ཉིད་ལས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤགས་པ་དང་བསྡམས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྐྱེན་གཞན་དང་ཕྲད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་བཅོམ་པ་ལ༌ཡང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གང་གི་ཚེ་དགེ་བ་ཡང་ལྟ་བ་ལོག་པ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་ཉམས་པར་

གྱུར་པའམ། མི་དགེ་བ་ཡང་སྨོད་པ་དང་སྡོམ་པ་དང་འཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྟོབས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པས་གང་ལས་འབྲས་བུ་གང་

ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། རྐྱེན་ཚོགས་པ་མེད་པས་དུས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ཇི་ལྟར་ན་རྩ་བ་ནས་ཤིན་ཏུ་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་མྱོང་བར་ངེས་པའི་སྡིག་པ་ཡང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། གཞན་ཡང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་རྣམས་དེ། །འདིས་ནི་མགོ་བོ་ཚ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མགོ་བོ་ཚ་བ་ཙམ་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

229

འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྡིག་པའི་ལས་
རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པ་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་
བར་འགྱུར་བ་ལས། གང་དག་གིས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་བ་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན། མགོ་བོ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུ་ཡེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཞེས་སོ། །
ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་མ་རྙེད་ཀྱང་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་

ཉམས་སྨད་པས་རྐྱེན་གཞན་ཚོགས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མང་པོ་སྣང་ངོ་། །དེས་ན་དགེ་བ་མང་པོ་གསོག་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་དགེ་བ་འཇོམས་པའི་རྒྱུ་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་མ་བསྲུངས་ན་སྔར་ལྟར་གསུངས་པས། བསྲུང་བ་ལ་འབད་ཅིང་མི་དགེ་བ་ཕྱིར་བཅོས་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ། །ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱང་གཏན་སྦྱོང་བར་ནུས་ན་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མ་གཏོགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དམུས་ལོང་སོགས་རྣམ་སྨིན་གྲུབ་པའི་ཚེ་ན་ད་ལྟར་གྱི་གཉེན་པོས་སྦྱང་དཀའ་ལ། འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུའི་སྐབས་ན་བཟློག་
པར་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་ཞེ་ན། དམུས་ལོང་དང་མིག་གཅིག་པ་དང་ཞ་བོ་དང་འཐེང་པོ་དང་ལྐུགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

230

གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་

བུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རྒྱུར་གྱུར་པའི་སེམས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ནི་སེམས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་དང་མ་སྐྱེས་དགྲ་དང་སྭ་ཀ་དང་ཕ་གསོད་པ་དང་མྱ་ངན་མེད་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་དགྲ་དང་མ་གསོད་པ་དག་ལ་དགེ་བའི་སེམས་པ་གཞན་སྐྱེས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ཟད་པར་མ་གྱུར་ནས་མནར་མེད་པ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཤེ་ན། དེའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ལས་རྣམས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་མ་
ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དར་གྱི་ཕོ་ལོང་བརྡབས་པ་ལས་འཕར་བ་བཞིན་དུ་དེར་སྐྱེས་
ཤིང་ཐར་བ་ཡིན་ལ། དམྱལ་བའི་མེའི་ཕྲེང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་པར་ཡང་གྲུབ་ལ། ལས་ལ་འབྲས་བུ་མེད་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་མ་ངེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དཔའ་བས་བྱིན་
གྱིས་མེ་ཏོག་ཟླ་མཛེས་བཀྲོངས་པ་ལ་འགྱོད་དེ། མཆོད་རྟེན་བྱས་ནས་མཆོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱས་ཤིང་ཉིན་རེ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་སྡིག་པ་བཤགས་པ་ལོ་སྟོང་
ཕྲག་བྱེ་བ་ཕྲག་གོ་ལྔར་བྱས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྲུངས་ཀྱང༌། ཚེ་འཕོས་
ནས་མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དང༌། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རེ་གཉིས་སུ་མིག་བཅར་
བ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་མྱོང་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

231

སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བཤགས་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་བཤགས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་རིང་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤགས་བསྡོམ་གྱིས་ལྷག་མ་མེད་པར་འདག་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང༌། དང་པོ་ནས་ཉེས་པས་མ་
གོས་པའི་དག་པ་དང་བཤགས་ནས་དག་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱང་ས་ལས། རྩ་ལྟུང་བྱུང་བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་པས་ཕྱིར་འཆོས་ནུས་ཀྱང༌།
ཚེ་དེ་ལ༌ས་དང་པོ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྡུས་
པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས། གལ་ཏེ་ལ་ལ་ཞིག་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་གིས་ཆོས་སྤོང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་བགྱིས་པར་གྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེའི་
ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་ཐར་བར་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །འཇམ་དཔལ། གལ་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉིན་གཅིག་ཅིང་དུས་གསུམ་དུ་ཉེས་
པ་ལ་ཉེས་པར་བཤགས་ན་དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཉུང་ན་བསྐལ་པ་བཅུས་བཟོད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྡིག་པ་དག་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མྱུར་
ན་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐལ་པ་བཅུ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མ་ལུས་པར་དག་པའི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པ་མ་ལུས་པར་དག་པ་ཡིན་
གྱི། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་དང་པོ་ནས་མ་
གོས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྡིག་

ལྟུང་ཕྲ་མོ་ལའང་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། བཤགས་པས་དག་པ་དང་དང་པོ་ནས་མ་བྱུང་བ་གཉིས་ཁྱད་མེད་ན། དེ་ལྟར་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

232

རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་སྣང་སྟེ། རྐང་ལག་སོགས་བསྣད་པ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་ཀྱང༌། དང་པོ་ནས་མ་བསྣད་པ་དང་མི་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་འབད་པས་ཚོམས་ལས། སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ལ། །ཆོས་དང་གོལ་ཞིང་ཆོས་མིན་ཐོབ་པའི་མི། །སྡིག་པའི་ལས་ཅན་འཆི་བས་འཇིགས་འགྱུར་ཏེ། །ཆུ་ཆེན་ནང་དུ་གྲུ་ངན་ཞིག་པ་བཞིན། །བསོད་ནམས་བྱས་ཤིང་སྡིག་པ་མ་བྱས་ལ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱད་པས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་
འཆི་བས་འཇིགས་མེད་དེ། །བརྟན་པའི་གྲུ་ཡིས་ཕ་རོལ་འགྲོ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྔ་མ་ལྟར་མི་བྱ་བར་ཕྱི་མ་ལྟར་ཅི་འགྱུར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རིགས་པའི་ཚིག་མང་དུ་སྨྲས་ཀྱང་བག་མེད་པར་འཇུག་ན་དོན་ཆུང་ལ། ཆོས་ཉུང་ངུ་ལས་མི་ཤེས་ཀྱང་གང་ཤེས་པ་ལ་འདོར་ལེན་གྱིས་བསྒྲུབ་ན་དོན་ཆེ་སྟེ། ཚོམས་ལས། གལ་
ཏེ་རིགས་བཅས་མང་དུ་སྨྲས་ཀྱང་ནི། །བག་མེད་མི་དག་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་ཕྱུགས་རྫིས་གཞན་གྱི་ཕྱུགས་བགྲང་ལྟར། །དེ་དག་དགེ་སྦྱོང་
སྐལ་བ་ཐོབ་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་ཉུང་ངུ་སྨྲ་བྱེད་ཀྱང༌། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་དང༌། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་སྤོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་དགེ་སྦྱོང་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན། །དགེ་སློང་བག་ཡོད་ལ་དགའ་ཞིང༌། །བག་མེད་པ་ལ་འཇིགས་ལྟ་བས། །བདག་ཉིད་ངན་འགྲོ་ལས་འདྲེན་ཏེ། །འདམ་རྫབ་ལས་ནི་གླང་ཆེན་བཞིན། །དགེ་སློང་བག་ཡོད་ལ་དགའ་ཞིང༌། །བག་མེད་པ་ལ་འཇིགས་ལྟ་བས། །སྡིག་

པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་པར་བྱེད། །རླུང་གིས་ལྗོན་ཤིང་ལོ་མ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་ཐར་པ་མངོན་བཞེད་ན། །ཡང་དག་ལྟ་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

233

གོམས་པ་དག་ཏུ་མཛོད། །གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བས་ལེགས་སྤྱད་ཀྱང༌། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་བཟད་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལས་གཉིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། སྔར་བཤད་པས་མཚོན་ནས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང༌། མཛངས་བླུན་དང༌། ལས་བརྒྱ་པ་དང༌། རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་དང༌། འདུལ་བ་ལུང་གི་རྒྱུད་གླེང་རྣམས་དང༌། གསུང་རབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བལྟས་ནས་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི། སྔར་འཇིག་རྟེན་འདི་དོན་གཉེར་བཅོས་མ་མིན་པ་ཡོད་ལ། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་གཉེར་ཚིག་རྗེས་འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ། གོ་ས་འཕོས་ནས་ཕྱི་མའི་དོན་གཉེར་གཙོ་བོར་སོང་ཞིང༌། འཇིག་རྟེན་འདི་ཞར་བྱུང་ཙམ་དུ་སོང་ན་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བརྟན་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེ་བྱུང་ནས་ཀྱང་འབད་དེ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ནི། གསུང་རབ་ནས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་པ་ཁ་ཅིག །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་སོ་སྙམ་ན། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་གཉིས་ལས། འཁོར་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་གྲོལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

234

བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་ཏེ། རྟེན་དེ་རིམ་པར་
བརྒྱུད་པ་ལས་མཐར་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེའི་ཞིང་གི་འབྱོར་པ་དང་དེའི་འཁོར་རྣམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། །འཁོར་རྩོམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང༌། །ཞེས་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་བཞིས་མངོན་མཐོ་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང༌། གཞུང་མང་པོ་ནས་དེ་དག་གིས་གཟུགས་སྐུ་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྦྱིན་པ་དང་བཟོད་པ་སོགས་ཆེས་མང་
ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་དུས་རིང་པོར་བསྒྲུབ་པས་ན། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ཡང་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་འགྲུབ་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིས་མཚོན་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་མཚོ་བརྒལ་བ་དང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་ཚེ་དུ་མར་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུས་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དམ་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ནི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །བདེ་འགྲོའི་ལུས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་ལྡན་པས་ལམ་བསྒྲུབས་ཀྱང་ས་ཆོད་ཆུང་བས་ན་ཡོངས་རྫོགས་ཤིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

235

པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་བསྲུང་བས་མི་ཆོག་པས་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྲུང་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །
ཁ་ཅིག །ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་ནི་བདེ་འགྲོ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་དེ་ནི་བསྙེན་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་འཐོབ་པས་དཀའ་ལ་དོན་ཆུང་བའི་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱིས་

ཅི་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་དང༌། གཞན་དག །སོ་ཐར་གྱི་དགོས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ན་དགེ་སློང་ནི་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་བར་དུ་མི་རུང་ཞིང་དགེ་བསྙེན་གྱི་རྟེན་ལ་ཡང་དགྲ་
བཅོམ་པ་འཐོབ་ཏུ་ཡོད་པས་རྟེན་དེ་བསྔགས་ཀྱི། དཀའ་ལ་དོན་ཆུང་བའི་དགེ་སློང་
གིས་ཅི་བྱ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། བསྟན་པའི་གནད་མ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅོལ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྡོམ་པ་འོག་མ་འོག་མ་རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ་གོང་མ་གོང་མ་བླངས་ནས་བསླབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྲུང་བ་ལ་འགྲུས་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

༈ རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བའི་ཚུལ་བསམས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་བློ་ལོག་ནས་ཕྱི་མའི་བདེ་འགྲོ་དོན་གཉེར་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་ཐུན་མོང་བ་དང་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་

སྤོང་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པས་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་འཐོབ་མོད་ཀྱང༌། འདིར་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་གྱི། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་དེ་
སྐྱེས་པ་དང༌། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་
བསམ་པ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

236

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པས། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྦྱང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་
ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་ཡང་དག༌པར་ན་བདེ་བ་མེད་
ལ་སླར་ཡང་ངན་འགྲོར་ངེས་པར་ལྟུང་བས་མཐའ་ངན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དཔེར་ན་དེ་མ་ཐག་གཡང་སར་ལྟུང་བ་འགའ་གཡང་ཁ་ན་ངལ་བསོ་བ་བཞིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདེ་འགྲོར་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ། །བདེ་བ་མང་པོ་སྤྱད་སྤྱད་ནས། །ཤི་ནས་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་ནི། །ཡུན་རིང་མི་བཟད་རྣམས་སུ་ལྟུང༌། །ཞེས་དང༌། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་
རྟག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡི། །ནང་དུ་ཞུགས་ནས་བསྟི་བ་ཙམ་ལ་བདེར་སེམས་པ། །དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་མེད་རིམ་གྱིས་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ། །འགྲོ་བ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་ཀུན་ཏུ་
འཁྱམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོ་དང་འདྲ་བར་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང༌། །དམྱལ་བ་དང་མཚུངས་འཇིགས་བསྐྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་རྣམས་ལ། །སྲིད་གང་འཇིགས་པ་མི་བསྐྱེད་དཀོན། །ཞེས་དང༌། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་
སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། འཁོར་བར་ཆགས་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་རྣམས་རྟག་ཏུ་འཁོར། །ཞེས་དང༌། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་བའི་འདུ་
ཤེས་སྐྱེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཏི་མུག་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་འཐུག་པོར་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྡུག་བསྔལ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཏི་མུག་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་སྲབ་མོར་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་བ། །དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

237

ལྟ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་མེ་ལྕེ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོ་བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མི་སྡུག་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་གྱུར་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་མེ་ལྕེ་ཤིན་ཏུ་རྩེ་གཞིལ་འགྱུར། །ཞེས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང༌།
སྡུག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་གོམས་པའི་གཉེན་པོར་སྡུག༌བསྔལ་དང༌། མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་དེ་དག་ལྡོག་ལ། མ་བསྒོམས་ན་གཏི་མུག་དང་འདོད་ཆགས་འཕེལ་ནས་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསུངས་པས་སྲིད་པའི་
ཉེས་དམིགས་སྒོམ་པ་གནད་དུ་ཆེའོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱང་བ་ལ་
བཞི། བསམ་པ་སྦྱང་བ་དངོས། དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད། དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་
ཞེས་པ་ནི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། འགྲོ་བས་ཕྱེ་ན་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྔའམ་དྲུག་དང་། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངལ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
ནི་བཅིངས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་ཐར་པའོ། །དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློའ། །ཐར་པ་དོེ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་འདུ་བྱེད་བྱུང་ནས་
ཞིག་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་པ་རྣམས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ནི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

238

དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་ན་མ་འོངས་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལོག་པའོ། །
གཉིས་པ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། དཔེར་ན་སྐོམ་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་དེ་སྐོམ་པས་གདུངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན་དུ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་
ཐོབ་འདོད་འབྱུང་བ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པས། སྲིད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམས་ནས་དེ་
ལ་འདོར་འདོད་ཀྱི་བློ་མ་སྐྱེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་མི་འབྱུང་སྟེ།
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་འདིར་སྐྱོ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་ལ་ཡོད། །རང་ཁྱིམ་ལ་བཞིན་སྲིད་པ་ནི། །འདི་ནས་འབྱུང་བའང་བྱ་བ་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་བསམ་པ་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡུག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡུག་བདེན་བདེན་བཞིའི་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་འབྱུང་ནི་རྒྱུ་དང་སྡུག་བདེན་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཀུན་འབྱུང་སྔ་ལ། སྡུག་བདེན་འཕྱི་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་
གྱི་རིམ་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པར། དགེ་སློང་དག །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

239

བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་ལ་སྟོན་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་གསུངས་པ་ལ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་

གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །
དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ན་རྩ་བ་ཆད་པས་དེ་ཐར་པར་ཇི་ལྟར་འཁྲིད།

དེས་ན་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་མ་རིག་པའི་མུན་པས་བསྒྲིབས་ནས་འཁོར་བའི་ཕུན་
ཚོགས་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསླུས་པ་ལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མིན་ན། །བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འཇིགས་པ་ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ནི་ཡང་དག་པར་ན་བདེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་གསུངས་ནས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

བདེན་པ་ཐོག་མར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་རང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བ་
མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པ་ན་སྡུག༌བསྔལ་དེ་བཟློག་དགོས་པར་མཐོང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མ་བཟློག་ན་མི་ལྡོག་པར་ཤེས་ནས། དེའི་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་
དང་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དུ་
ཤེས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཤིང་བདག་འཛིན་ཡང་བཟློག་ནུས་པར་མཐོང་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཡི་དམ་འཆའ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

240

བས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་སྡུག་བདེན་བསྟན་པ་ན་ཐར་པ་ལ་འདོད་པ་སྐྱེ་བས་སྡུག་བདེན་གྱི་འོག་ཏུ་
འགོག༌བདེན་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལ་ཐོབ་ན་སྙམ་པའི་ཐར་འདོད་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ངོས་མ་ཟིན་
ཅིང༌། རྒྱུ་དེ་བཟློག་ནུས་སུ་མ་མཐོང་བས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་བྱར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐར་པ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ན་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པས་
ལམ་བདེན་ཐ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་
ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཏུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཤིང༌། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་གནད་རྣམས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང༌། ཉམས་ལེན་གྱི་འགག༌སྡོམ་ཡང་ཆེ་བས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སློབ་མ་
འཁྲིད་དགོས་ཏེ། སྡུག་བདེན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ལོག་རྣལ་མ་ཞིག་མེད་ན། ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ཅི་བྱས་ཀུན་འབྱུང་དུ་འགྲོ་ལ། ཀུན་འབྱུང་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ན། འབེན་མ་མཐོང་བའི་མདའ་བརྡེག་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་གནད་

རྣམས་ཆད་ཅིང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་བཟུང་ནས་ངལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

241

བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྤང་བྱ་སྡུག་ཀུན་མ་ཤེས་ན། དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པའང་ངོས་མི་ཟིན་པས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡང་རློམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་དངོས་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་དང༌། སོ་སོའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་བསམ་པ། སྡུག་བསྔལ་དྲུག་བསམ་པ། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། དེས་པ་འདོད་པས་ཕོངས་དང་འཆི་བ་དང༌། །ན་དང་རྒ་
སོགས་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་ཡི། །འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་ལ་ནི་སྐྱོ་མཛད་ཅིང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྒོམ་པ་ནི། དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་སུ་སེམས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་ནི། འདོད་པས་ཕོངས་པ་ལ་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཞི་དང་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྡུས་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་
དོ། །བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡུག་བདེན་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་
མདོ་སྡེ་དུ་མར་གསུངས་སོ། །འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་དམིགས་སྐོར་སྐྱོང་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ནི་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་འདིར་ཡང་བླང་བར་བྱ་ཞིང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོང་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ནི་བློའི་མཐུ་ཡོད་ན་ཇི་
ལྟར་བྲིས་པ་ལྟར་བསྐྱང་ལ་བློའི་མཐུ་ཆུང་ན་ལུང་འདྲེན་དོར་ནས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་དཔྱད་སྒོམ་ཡིན་ཀྱང་
བསྒོམ་རྒྱུའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ལའང་མི་བཏང་བར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒོད་པ་སོགས་དགག །གཉིད་རྨུགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

242

དང་བྱིང་བའི་དབང་དུ་ཡང་མི་བཏང་བར་ཤེས་པ་ཆེར་གསལ་ཞིང་དྭངས་པའི་ངང་ནས་བྲེང་ཆགས་སུ་བསྒོམ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང༌། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཆུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་
གང་ཅི་ཡང་རུང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་
ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཆོས་ནི་དོན་དང་ཚིག་སྟེ་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་བློས་དཔྱད་ཅིང་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་བསྒྲུབ་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་གཉིས་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་བསྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཞི་གནས་དངོས་སམ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་དང༌། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་དངོས་སམ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌འཕགས་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

243

ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཞི་ལྷག་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་གཉིས་མ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །
དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ནི་ལྔ་ལས། སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་དང༌། མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཡི་དྭགས་རྣམས་དང་། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་རྣམས་དང་། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་

ཚོར་བ་དྲག་པོ་མང་པོ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བའོ། །སྐྱེ་བ་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་དབང་བསྒྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་
པ་ནའང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་བཟོད་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་ཡང་མེད། ཅི་འདོད་འདོད་དུ་དབང་བསྒྱུར་དུ་ཡང་མི་རུང་བའོ། །
སྐྱེ་བ༌སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་
སྐྱེ་བ་བླངས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

244

བསྔལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའོ། །སྐྱེ་བ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྡུག་བསྔལ་
བ་ནི། འཁོར་བར་སྐྱེས་པ་ན་ཆགས་པའི་ཡུལ་དང་སྡང་བའི་ཡུལ་དང་རྨོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་དུག་གསུམ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེས་ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་ནས་བདེ་བ་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་ལུས་དང་སེམས་གདུང་བའོ། །སྐྱེ་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི། སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་འཆི་བ་ལས་མ་

འདས་ཤིང༌། དེ་ཡང་མི་འདོད་ལ། དེས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་མྱོང་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་ཞིང༌། སྐྱེས་པ་དེས་ཀྱང་ན་རྒ་ལ་སོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་འཆི་བ་འདྲེན་ལ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སེམས་པར་བྱེད་པའོ། །ཁྱད་པར་དུ་མངལ་ན་གནས་པའི་ཚེ། སྡུག་བསྔལ་ཇི་འདྲ་བ་མྱོང་བ་ནི། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་དྲི་ང་མི་གཙང་བཅེར་བས་འགགས། །རབ་ཏུ་དོག་པ་མུན་ནག་ཐིབས་པོར་འདུག༌པ་ཡི། །མངལ་གནས་དམྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་དེ་ཞུགས་ནས། །ལུས་ཡོངས་བསྐུམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་མནག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚིག་དེ་དག་གི་དོན་ཡང༌། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། མི་གཙང་བ་རྣམ་པ་མང་པོས་ཡོངས་སུ་གང་བ། སྲིན་བུའི་རིགས་
སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་གནས། ཤིན་ཏུ་དྲི་ང་བའི་སྒོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ། རུས་པའི་བུ་ག་དང་ཁུང་བུ་ཕུག་དུ་མ་དང་ལྡན་པ། གཅིན་དང་ཀླད་པ་དང་ཀླད་རྒྱས་དང་རྐང་གི་ཚོགས་ཀྱི་ལྗན་ལྗིན་ཅན་དུ་ཕོ་བའི་འོག །ལོང་ཀའི་སྟེང་ན་ཁ་ནི་སྒལ་ཚིགས་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

245

བལྟས། རྒྱབ་ནི་ལྟོ་བའི་པགས་པ་ལ་བསྟན་ཏེ། ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་ཟླ་མཚན་འབྱུང་བས་ནི་བརྟ། མ་ཡིས་ཟས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོའི་ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་མོར་བྱས་ཤིང་
མིད་པར་མིད་པ་ནས། འོག་ནས་ཁའི་རྨའི་དྲི་མ་དང་ཁ་ཆུས་བརླན་པ། སྟེང་ནས་ཀླད་རྒྱས་སྦགས་པ་སྐྱུགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཟས་ཀྱི་རོ་ཁོང་ནས་ལྟེ་བའི་བུ་ག་ནས་
འཇུག་པས་ནི་བསྐྱེད་ཅིང༌། ནུར་ནུར་པོ་དང་མེར་མེར་པོ་དང་ནར་ནར་པོ་དང་གོར་གོར་པོ་རྐང་ལག་འགྱུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཞིང༌། ལག་པ་དང་རྐང་པ་དང་འགྲམ་པ་ནི་ཤ་མའི་སྣོད་ཀྱིས་དཀྲིས། སྣབས་ཕྱི་ས་བཞིན་དུ་དྲི་ང་བ་
མནམ་པ་མི་བཟད་པ་མུན་གནག་འགྲེང་བར་ནི་ཡན་མན་རྒྱུ། ཟས་ཀྱི་རོ་ཁ་བ་དང་
སྐྱུར་བ་དང་རྩུབ་པ་དང་ལན་ཚྭ་དང་ཚ་བ་དང་བསྐ་བ་མེ་སྟག་ལྟ་བུ་དག་གིས་ནི་རེག །སྲིན་གྲོལ་མ་བཞིན་མི་གཙང་བའི་ཁུ་བས་ནི་གསོ། མི་གཙང་བ་མྱགས་པ་
རབ་ཏུ་འབར་བའི་འདམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་སོང༌། སྲོག་གི་དབང་པོ་ནི་མི་བརྟན། མའི་
ལུས་ཀྱི་ནང་གི་མེས་ནི་ཀུན་ནས་གདུང་ཀུན་ཏུ་གདུང་ཡོངས་སུ་གདུང༌། ཚ་ཀུན་ཏུ་ཚ་ཡོངས་སུ་ཚ། བསྲེག་ཀུན་ཏུ་བསྲེག་ཡོངས་སུ་བསྲེག་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩུབ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེའི་མ་གཡོ་བ་དང་ཀུན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཅིང་བ་ལྔས་བཅིངས་པ་དང་མེ་མ་མུར་གྱི་དོང་དུ་བཅུག་པ་ལྟ་བུར་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩུབ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དཔེ་བྱ་
བར་དཀའ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མས་ཟས་ཧ་ཅང་མང་ཉུང་དུ་ཟོས་པ་དང་ཧ་ཅང་སྣུམ་པ་རྩུབ་པ་གྲང་བ་ཚ་བ་ལན་ཚྭ་ཆེ་བ་སྐྱུར་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

246

མངར་བ་ཁ་བ་ཚ་བ་ཧ་ཅང་བསྐ་བའི་ཟས་ཟོས་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང༌། ཧ་ཅང་བརྒྱུག་པ་དང་མགྱོགས་པ་དང་མཆོང་བ་དང་རྐྱལ་བ་དང་མེའི་དྲུང་ན་འདུག་གམ་ཙོག་ཙོག་པོར་འདུག༌ན་ཡང་མངལ་ན་གནས་པ་ལ་གནོད་པར་གསུངས་ཤིང༌། ཕོ་བས་བཀབ་ལོང་ཀས་བརྟེན་ནས་བཅིང་བ་ལྔས་བཅིངས་པའམ་གསལ་ཤིང་གིས་བཙུགས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །
མངལ་ནས་བཙའ་བའི་ཚེ་དང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཚེའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང༌། སློབ་སྤྲིངས་ལས། དེ་ནི་རིམ་གྱིས་ཏིལ་མར་བཙིར་སྤྱད་སྲ་བ་ཡིས། །བཙིར་བ་ལྟར་བྱས་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་བཙས། །འོན་ཀྱང་མོད་ལ་དེ་སྲོག་མི་འདོར་གང་ཡིན་པ། །སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་མཐོ་བཙམས་མོད། །མི་གཙང་དེ་ནང་གནས་བཅས་འགྲེ་བའི་ལུས་དེ་ནི། །མངལ་གནས་རློན་པས་དཀྲིས་ཤིང་དྲི་ང་མི་བཟད་ལྡན། །གཟིར་བས་གནོད་པ་བདོ་དེ་རྨ་སྨིན་ཞིག་པ་ལྟར། །སྐྱུག་ལ་ཐུག་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་དྲན་པས་སྤོང༌། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཚིག་དེ་དག་གི་དོན་ནི།
མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ནས་དེ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ནས་གཅིན་གྱི་གནས་རུལ་བ་ལྟུང་བ་འགྲེང་བ་མི་བཟད་པ་དྲི་ང་བ་མནམ་པ་མུན་གནག་
མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཕྱི༌ས་དང་གཅིན་གྱིས་བསྒོས་པ་དྲི་མི་ཞིམ་
པའི་དྲི་མ་དང་ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་ཅན་རྟག་ཏུ་འཛག་པའི་རྨའི་སྒོར། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རླུང་གིས་རྐང་པ་ནི་གྱེན་དུ་བསྟན། མགོ་བོ་ནི་ཐུར་དུ་བསྟན། ལག་པ་གཉིས་བསྐུམས་པ་ན་རུས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱིས་གཟིར། ཀུན་ཏུ་གཟིར་ཡོངས་སུ་གཟིར་ཞིང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག༌པ་རྩུབ་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

247

མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་གིས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྨ་གསར་པ་ལྟ་བུ་བཟེ་རེ་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྔོན་པོར་གྱུར་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཚ། མངལ་གྱི་དྲི་
མ་ཤིན་ཏུ་བཙོག་པས་ནི་ལུས་གཡོགས། སྐོམ་པས་མཆུ་དང་མགྲིན་པ་དང་སྙིང་ནི་
བསྐམས་ཏེ། དོག་པ་དང་ཉམ་ང་བ་མི་བཟད་པར་གནས་པ་དེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་དབང་

གིས་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རླུང་གིས་ཕུལ་བ་ན་དཀའ་
དཀའ་ལྟར་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རླུང་རྨ་ལ་རྩི་
དྲག་པོའི་རེག་པ་ཅན་ལྟ་བུའམ་ལག་པའམ་གོས་ཀྱིས་རེག་ན་རལ་གྲིས་བཅད་པ་
བཞིན་དུ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩུབ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། བ་ལང་པགས་པ་བཤུས་པ་ལ་སྲོག་
ཆགས་གཞན་གྱིས་ཟོས་པ་དང༌། མཛེ་ཅན་ལུས་ཚོས་པ་ལྕག་གིས་བྲབས་པ་ན་
སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་མྱོང་བ་བཞིན་དུ། བཙས་མ་ཐག་པ་དེ་པང་དུ་བླངས་པ་སོགས་དང་ཚ་བ་དང་གྲང་བས་རེག་པ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པ་རྩུབ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མྱོང་བར་གསུངས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་པོ་
འདི་དང་ཐ་མ་ལ༌ནན་ཆེར་བྱས་ཏེ་བསྒོམ་དགོས་པས། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་དེ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་ལྔ་ལས། གཟུགས་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། རྐེད་པ་གཞུ་ལྟར་དུ་དགུ་བ་དང་མགོ་སྤྲ་བའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀར་བ་དང་དཔྲལ་བ་དྲས་གདན་ལྟར་གཉེར་མས་ཁེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལང་ཚོ་ཉམས་ནས་མི་སྡུག་
པར་འགྱུར་བའོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

248

མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། འདུག་ན་ས་སྒྱེ་ཐག་པ་ཆད་པ་འདྲ་བ་དང་ལངས་ན་ཤིང་རྩ་གནམ་དུ་འདོན་པ་འདྲ་བ་དང་སྨྲ་ན་ལྡིབ་ཅིང་འགྲོ་ན་འབུབ་པ་སོགས་བྱེད་པའོ། །དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དང་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་དྲན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་བྲི་བའོ། །ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། བཟའ་
བཏུང་ལ་སོགས་པ་འཇུ་དཀའ་ཞིང་གཞན་ཡང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་ནུས་པའོ། །ཚེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཚེ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པས་མྱུར་དུ་འཆི་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང༌། རྒ་བས་རྒ་བྱས་ན་ཚོད་ཡོལ་གྱུར་ན། །སྡོང་པོ་
གནམ་ལྕགས་ཀྱིས་ནི་བཅོམ་པ་བཞིན། །རྒ་བས་འཁོགས་ན་འཇིགས་བཅས་ཁང་
ཧྲུལ་འདྲ། །རྒ་ལས་འབྱུང་བ་ཐུབ་པ་མྱུར་དུ་སྨྲོས། །བུད་མེད་སྐྱེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་རྒ་བས་སྐེམས། །འཁྲི་ཤིང་སཱ་ལའི་ནགས་ལ་རླུང་དམར་བཞིན། །རྒ་བས་
བརྩོན་འགྲུས་རྩལ་དང་ཤུགས་འཕྲོག་སྟེ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདམ་དུ་བྱིང་བ་བཞིན། །རྒ་བས་གཟུགས་སྡུག་གཟུགས་ནི་མི་སྡུག་བྱེད། །རྒ་བས་གཟི་བརྗིད་

འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་སྟོབས་འཕྲོག །རྒ་བས་བདེ་བ་འཕྲོག་ཅིང་བརྙས་པར་བྱེད། །རྒ་བས་འཆི་བྱེད་རྒ་བས་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྤྱན་སྔའི་ཞལ་ནས་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐུ་སྟེ་ཡུན་ཐུང༌། རྒས་པ་འདི་ག་ཐུ་གསུང་ངོ་། །ཀ་མ་བའི་
ཞལ་ནས། རྒས་པ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་འོང་བས་དྲག །དུས་གཅིག་ལ་འོང་ན་བསྲན་
ཐབས་མེད་གསུང་ངོ་། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

249

ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྔ་ལས། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་ནི།
ལུས་ཀྱི་ཤ་ཞུ་པགས་པ་བསྐམས་པ་སོགས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་འཕེལ་ཞིང༌དེ་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་
ཆ་མི་མཉམ་པར་ཤས་ཆེ་ཆུང་དུ་འཁྲུགས་པས་ལུས་ལ་གདུང་བ་བསྐྱེད་ཅིང་དེས་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་ཉིན་མཚན་འདའ་དགོས་པའོ། །
ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་འདོད་པ་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་
རྣམས་ལ་ནད་ལ་གནོད་ཟེར་ནས་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ལམ་ཡང་གང་འདོད་པ་རྣམས་བྱར་མེད་པའོ། །ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་དགོས་པ་ནི། སྨན་དང་བཟའ་བཏུང་སོགས་ཡི་གར་མི་འོང་བ་ནན་གྱིས་སྤྱད་དགོས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསྲེག་པ་དང་མཚོན་
གྱིས་འབུགས་པ་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་རྩུབ་པོ་རྣམས་བསྟེན་དགོས་པའོ། །སྲོག་གི་
དབང་པོ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ནད་མི་འཚོ་བར་མཐོང་ནས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང༌། ནད་བརྒྱ་མང་དང་ནད་ཐིབས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །འགྲོ་བ་གཙེས་ཏེ་མི་ཡིས་རི་དྭགས་
བཞིན། །རྒ་དང་ན་བས་བཅོམ་པའི་འགྲོ་ལྟོས་ལ། །སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་འབྱུང་བ་མྱུར་ཤོད་ཅིག །དཔེར་ན་དགུན་སྨད་རླུང་དང་ཁ་བ་ཆེ། །རྩྭ་ཤིང་གེལ་པ་ནགས་སྨན་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག །དེ་ལྟར་ནད་འདིས་འགྲོ་བའི་མདངས་འཕྲོག་ཅིང༌། །དབང་པོ་གཟུགས་དང་སྟོབས་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །ནོར་འབྲུ་ནོར་ཆེན་ཐ་མར་ཟད་པར་བྱེད། །ནད་ནི་རྟག་ཏུ་འགྲོ་བ་བརྙས་པར་བྱེད། །གནོད་པ་བྱེད་ཅིང་སྡུག་ལ་སྡང་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

250

བྱེད། །ཡོངས་སུ་གདུང་བྱེད་མཁའ་ལས་ཉི་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྔ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང༌། རྩ་འཇིང་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང༌། འཁོར་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང༌། ལུས་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང༌། འཆི་བའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དྲག་པོ་མྱོང་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཡིད་སྐྱོ་བར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་སེམས་
པའོ། །སྔ་མ་བཞི་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། ཕུན་ཚོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་འབྲལ་བར་མཐོང་ནས་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང༌། འཆི་དང་འཕོ་དང་འཆི་འཕོ་དུས་བྱེད་པ། །ཕངས་ཤིང་སྡུག་པའི་སྐྱེ་བོ་རྟག་ཏུ་འབྲལ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཞིང་ཕྲད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཤིང་ལས་ལོ་འབྲུལ་འདྲ་ཞིང་ཀླུང་རྒྱུན་མཚུངས། །འཆི་བ་དབང་ཡོད་པ་དག་དབང་མེད་བྱེད། །འཆི་བས་འཕྲོག་བྱེད་ཆུ་བོས་ཤིང་དེད་བཞིན། །མི་ནི་གཉིས་མིན་གྲོགས་མེད་གཅིག་པུར་འགྲོ། །རང་ལས་འབྲས་བུ་ལྡན་པས་དབང་ཡང་མེད། །འཆི་བས་སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་འཛིན་ཏེ། །འབྱུང་པོའི་ཚོགས་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་སྲིན་བཞིན། །ཀླུ་ལ་མཁའ་ལྡིང་གླང་ཆེན་སེང་གེ་འདྲ། །རྩྭ་ཤིང་འབྱུང་པོའི་ཚོགས་ལ་མེ་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྔ་སྟེ། དགྲ་ལྟ་བུ་དང་ཕྲད་པ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང༌། དེས་ཆད་པས་གཅོད་པའི་འཇིགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང༌། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་སྟེ་གཏམ་ངན་པས་འཇིགས་པ་དང༌། ཉམ་ང་བཞིན་དུ་འཆི་བས་འཇིགས་པ་དང༌། ཆོས་ལས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

251

འགལ་བས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་འགྲོར་སོང་གིས་དོགས་ནས་འཇིགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སེམས་པའོ། །
སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། ཆེས་ཕངས་པའི་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ན་དེས་སེམས་ལ་མྱ་ངན་སྐྱེ་བ་དང༌། ངག་ཏུ་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང༌། ལུས་ལ་གནོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་དྲན་ཞིང་འདོད་པས་ཡིད་གདུང་བ་དང༌། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་མ༌ཚང་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་སེམས་པའོ། །འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་འདྲའོ། །འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པ་ནི་སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཚོང་བྱས་ཀྱང་ཁེ་སྤོགས་མ་ཐོན་པ་སོགས་ཏེ། གང་ལ་རེ་བ་དེ་འབད་ནས་བཙལ་ཡང་མ་རྙེད་པས་ཡི་ཆད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསམ་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་དང༌། མངོན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་དང༌། འགྱུར་བའི་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་དང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག༌བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་
དག་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་བླངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་འདྲེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཕུང་པོ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ན་རྒ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གཉིས་པོ་དེའི་གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

252

བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྔ་མའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་

གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཞིབ་
ཏུ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་རྣལ་མ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ན་
ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྣ་རྣལ་མ་སྐྱེ་ས་མེད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་འཁོར་བར་
འཁྱམས་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་སྐྱེ་ཐབས་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་དུ་འཇུག་
ཀྱང་བསམ་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ཡང་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གོ་བ་རྣམ་དག་བཙལ་ཏེ། དེ་ནས་རིང་དུ་སོ་སོར་རྟོག༌པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་བློའི་འགྱུར་བ་དྲག་པོ་འདོན་དགོས་པས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡུག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་ལ་སྡུག་
བསྔལ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་རིགས་དྲུག་གང་དུ་སྐྱེས་ཕན་ཆད་ན་ཚ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ནི་ན་རྒྱུ་ཞིག་ན་བ་ཡིན། འཆི་རྒྱུ་ཞིག་འཆི་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མི་འོས་པ་ཞིག་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་མིན་འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན། འཁོར་བར་གནས་རིང་ལ་དེ་ལས་མ་འདས། རང་ཅག་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ན་སྐྱེ་བ་སྤོང་དགོས། དེ་ལ་རྒྱུ་སྤོང་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བསམ་མོ། །
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་དྲུག་བསམ་པ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བདུན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

253

གསུངས་པའི་ཐ་མ་ནི་སོ་སོའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པས་འདིར་དྲུག་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་ན་ཕ་མ་ལ་སོགས་པ་གཉེན་རྣམས་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་དགྲར་འགྱུར་ཞིང་དགྲ་རྣམས་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཕ་བུར་འགྱུར་ཞིང་བུ་ཕར་འགྱུར་བ་དང་མ་ཆུང་མར་འགྱུར་ཞིང་ཆུང་མ་མར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་འཕོས་ནས་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟན་རུང་བ་ཡེ་མེད་པ་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཕ་ནི་བུ་ཉིད་མ་ནི་ཆུང་མ་
ཉིད། །སྐྱེ་བོ་དགྲར་གྱུར་པ་ཡང་བཤེས་ཉིད་དང༌། །ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་མཆི་བས་དེ་སླད་དུ། །འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དགྲ་གཉེན་ཕན་ཚུན་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་སྟེ། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། རེ་ཞིག་ཅིག་ན་དགྲ་ཡང་མཛའ་བོར་འགྱུར། །མཛའ་བོ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་དགྲར་ཡང་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ནི་བར་མར་འགྱུར། །བར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དགྲ་བོར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་མཛའ་བཤེས་འགྱུར་བར་རིག་ནས་ནི། །བློ་གྲོས་ལྡན་པས་ནམ་ཡང་ཆགས་མི་བྱ། །གཉེན་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དག །བཟློག་ནས་དགེ་
ལ་ཅི་བདེར་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒོམས་ནས། དགྲ་གཉེན་ལ་རིས་སུ་བཅད་ནས་ཆགས་པ་དང་སྡང་བ་སྐྱེ་བ་བཀག་སྟེ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་བློ་གཏད་ས་གང་ཡང་མེད་པར་བལྟས་ལ་སྐྱོ་བར་བྱའོ། །
ངོམས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་ནི། རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡི། །འོ་མ་འཐུངས་ཏེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་བ་པས། །དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བཏུང་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་སྔར་མའི་ནུ་ཞོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

254

ཇི་ཙམ་འཐུངས་པ་དང༌། ད་དུང་ཡང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་མ་བསླབས་ན་ཇི་ཙམ་འཐུང་བར་འགྱུར་བ་སེམས་པའོ། །འདི་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་འདི་མ་མྱོང་བྱ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ཡིད་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཡིད་ཚིམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ནི་ཇི་ཙམ་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་ཚིམ་པ་མེད་པས་ཕྱི་ཕྱིར་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེས་ཀྱང་འཁོར་བར་རིང་དུ་འཁྱམས་ཏེ། བདེ་བ་དེ་དག་གིས་ཆ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་ཕོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་བ་རྣམས་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཇི་ལྟར་མཛེ་ཅན་སྲིན་བུས་ཉེན་པ་ནི། །བདེ་
བའི་དོན་དུ་མེ་ལ་ཀུན་བསྟེན་ཀྱང༌། །ཞི་བར་མི་འགྱུར་དེ་ཉིད་འདྲ་བར་ནི། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་པའང་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཅེས་དང༌། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌། འདོད་པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང༌། །ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དང༌། །མང་དུ་བསགས་པས་མི་ངོམས་ན། །དེ་ལས་ནད་ཆེ་གང་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང༌། སློབ་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། འགྲོ་བར་ལན་བརྒྱར་མ་སོན་འགྲོ་དེ་གང་ཞིག་ཡོད། །སྔོན་ཆད་ལན་མང་མ་མྱོང་བདེ་བ་དེ་གང་ཞིག །རྔ་ཡབ་དཀར་མཛེས་ལྟ་བུའི་དཔལ་གང་མ་ཐོབ་པ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཡོད་ན་འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་འཕེལ། །སྔོན་ཆད་ལན་མང་མ་མྱོང་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡོད་མིན། །འགྲོ་བར་གང་གིས་ཚིམ་འགྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་མེད། །གང་གི་ལྟོར་མ་ཉལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་མེད་ན། །འོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཁོར་བ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །
གཞན་ཡང་མྱ་ངན་བསལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

255

བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་དམྱལ་བ་ན། །ཟངས་ཞུན་བསྐོལ་བ་གང་འཐུངས་པ། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཆུ་ལ་ཡང༌། །དེ་ཡི་ཚད་ཙམ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཁྱི་དང་ཕག་ཏུ་གྱུར་པ་ན། །མི་གཙང་བ་ནི་གང་ཟོས་པ། །རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷུན་པོ་ཡི། །ཚད་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་འགྱུར། །མཛའ་བཤེས་རབ་ཏུ་བྲལ་བ་ཡིས། །འཁོར་བའི་གནས་སུ་གང་ངུས་པ། །མིག་གི་མཆི་མའི་ཐིགས་པ་ཡི། །སྣོད་དུ་རྒྱ་མཚོ་རུང་མ་ཡིན། །ཕན་ཚུན་དག་ཏུ་རྩོད་པའི་ཕྱིར། །མགོ་བོ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ། །སྤུངས་ན་དེ་ལྟར་མཐོ་བ་ནི། །ཚངས་པའི་འཇིགརྟེན་ལས་ཀྱང་ཐལ། །སྲིན་བུར་གྱུར་ཅིང་རབ་བཀྲེས་
པས། །ས་ལུད་ཟོས་པ་གང་ཡིན་པ། །འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་དུ། །དེ་ཡིས་བཀང་ན་ཤིན་ཏུ་འགེང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཁྱོད་
ཀྱིས་འདོད་རྒྱུས་དོན་མེད་ཆུད་གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་མཐའ་གང་དྲན་བྱས་

ཏེ། །དེ་རིང་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་ཚོལ་བརྟུལ་ཞུགས་དང༌། །བཅས་འདིར་བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་ཆོམ། །ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་རྒྱུས་དོན་མེད་ཆུད་གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་
སྔོན་གྱི་མཐའ་གང་དྲན་བྱས་ཏེ། །གངྒཱའི་བྱེ་སྙེད་མཉེས་པར་མ་བྱས་ཤིང༌། །འདི་འདྲའི་གསུང༌གང་སངས་རྒྱས་ལས་མ་ཐོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྲིད་པའི་ཕུན་
ཚོགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་བསླུས་པ་དང་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། མྱོང་ནས་སྔར་ལྟར་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དྲན་པར་བྱ། ད་དུང་ཡང་མ་འབད་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསམས་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྤྱན་སྔའི་ཞལ་ནས། ཇོ་བོ་སྟོན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཅི་འདྲའི་ལུས་ཤིག་བླངས་པ་ལ། ད་རེས་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བྱེད་མ་མྱོང་བས་འབུང་དགོས་གསུང་བ་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

256

གསང་ཕུ་བའི་ཞལ་ནས། འཁོར་བ་འདིར་གན་བུབ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ཉམས་ལ་རེ་མ་བབ་གསུང་བ་ལྟ་བུའི་བློ་སྣ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་དགོས་ཤིང༌།
སྐྱེས་ནས་ཀྱང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྐྱང་དགོས་སོ། །
ལུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ་ནི། རེ་རེའི་བདག་ཉིད་རུས་པའི་ཕུང་པོ་ནི། །ལྷུན་པོ་མཉམ་པ་སྙེད་ཅིག་འདས་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ལུས་བླངས་ནས་དོར་བའི་རུས་པ་མ་གོད་ན་ལྷུན་པོ་ལས་ཀྱང་མང་བའོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ་ནི། མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ཤུག་ཚི་གུ་ཙམ། །རི་ལུས་བགྲངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །འདི་སྔ་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་མ་བྱས་པའི་གྲངས་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱ་ཤུག་གི་ཚིག་གུ་ཙམ་གྱི་རི་ལུ་ཐོགས་ཏེ། འདི་ནི་བདག་གི་མའོ། །འདི་ནི་བདག་གི་མ་དེའི་ཡང་མའོ་ཞེས་འདོར་བར་བྱེད་ན། དགེ་སློང་དག །ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འཇིམ་པ་ནི་ཆེས་སྔར་འཛད་པར་འགྱུར་གྱི། མི་རྣམས་
ཀྱི་མ་བརྒྱུད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་མ་ནས་དེའི་མ་ལ་སོགས་པའི་མ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་པ་སྟོན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཞུང་ལས་ཀྱང་མའི་ཐུག་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐྱོ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལུགས་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ཚེ་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་ཡང༌། །ཐོག་མའི་རྒྱུ་ནི་སྣང་མིན་པ། །དེ་ཚེ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱས་པར། །མཐོང་ནས་གང་ལ་འཇིགས་མི་འབྱུང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང༌། འདིས་ནི་རྒྱུན་དཔག་གིས་མི་ལང་བའི་ཚང་ཚིང་གིས་ཆེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

257

རྒྱུ་བར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱོ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚུལ་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཡང་དང་ཡང་དུ་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་འཇིག་རྟེན་མཆོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟེང་ལྟུང༌། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང༌། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མཐོ་རིས་བུ་མོའི་ནུ་མ་རྐེད་པ་ལ། །རེག་པས་བདེ་བ་ཡུན་རིང་མྱོང་ནས་སླར། །དམྱལ་བར་འཐག་གཅོད་དབད་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི། །རེག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་
འཚལ་ལོ། །རྐང་པའི་རེག་པས་ནེམས་པར་བདེ་བཟོད་པ། །ལྷུན་པོའི་སྤོ་ལ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ནི། །སླར་ཡང་མེ་མུར་རོ་མྱགས་རྒྱུ་བ་ཡིས། །སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་ཕོག་སྙམ་བགྱིད་འཚལ་ལོ། །མཐོ་རིས་བུ་མོས་འབྲོངས་ཤིང་དགའ་བ་དང༌། །རྣམ་
པར་མཛེས་ཚལ་སོན་པར་བརྩེས་ནས་སླར། །འདབ་མ་རལ་གྲི་འདྲ་ཚལ་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །རྐང་ལག་རྣ་བ་སྣ་གཅོད་འཐོབ་པར་འགྱུར། །དལ་གྱིས་འབབ་པར་ལྷ་
ཡི་བུ་མོ་ནི། །གདོང་མཛེས་གསེར་གྱི་པདྨ་ལྡན་ཞུགས་ནས། །སླར་ཡང་དམྱལ་བའི་
ཆུ་བོ་རབ་མེད་པ། །ཚ་རྒོས་བཟོད་གླགས་ཆུ་ཚན་འཇུག་འཚལ་ལོ། །ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། །ཚངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སླར། །མནར་མེད་མེ་ཡི་བུད་ཤིང་གྱུར་པ་ཡིས། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བསྟེན་འཚལ་ལོ། །ཉི་མ་ཟླ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་ཀྱི། །འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྣང་བྱས་
ཏེ། །སླར་ཡང་མུན་གནག་སྨག་ཏུ་ཕྱིན་གྱུར་ནས། །རང་གི་ལག་པ་བརྐྱངས་པའང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

258

མི་མཐོང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བསྡུས་འཇོམས་དང་ཐིག་ནག་དང་ཚ་བ་གསུམ་ན་ཡོད་དོ། །མཐོ་རིས་བུ་མོས་འབྲོངས་པ་ནི་ལྷའི་བུ་མོས་བསྟེན་པའོ། །ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ་ཞེས་པ་ནི་
སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འདོད་ལྷའི་འོ། །ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་འོད་ནི་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་མ་ཕྱེ་བར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ། ཕྱེ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོད་དོ། །འདི་དག་གིས་མཚོན་ནས་མཐོ་ས་ནས་དམའ་སར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བསམས་ནས་སྲིད་པ་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་སྟེ། སྲིད་པའི་ཕུན་
ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་རྒུད་པས་སྡུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་
ལས། བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛད་ཅིང༌། །མཐོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལྟུང་
འགྱུར། །ཕྲད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་སྟེ། །གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གྲོགས་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ནོངས་པར་འགྱུར་འཚལ་བསོད་ནམས་ནི། །རྣམ་གསུམ་མར་མེའི་སྣང་བ་རབ་བཞེས་ཤིག །གཅིག་པུ་ཉི་མ་ཟླ་བས་མི་བརྫི་བའི། །མུན་གནག༌མཐའ་ཡས་ནང་དུ་འཇུག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ནོངས་པར་འགྱུར་བ་འཚལ་བ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་འཆི་དགོས་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྣང་བ་བཞེས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །བསོད་ནམས་གསུམ་ནི་སྒོ་
གསུམ་གྱི་དགེ་བའམ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་གཞི་གསུམ་མོ། །མུན་གནག་
མཐའ་ཡས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་མུན་པའོ། །གྲོགས་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་འདི་གཅིག་པུ་བྱུང་བ་ཡང༌། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་དག །ཞིག་སྟེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

259

སོ་སོར་འགྱེས་འགྱུར་ན། །མཛའ་བ་གཞན་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྨོས། །སྐྱེ་ན་གཅིག་པུ་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང༌། །འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་འཆི་སྟེ། །སྡུག༌བསྔལ་སྐལ་གཞན་མི་ལེན་ན། །གེགས་བྱེད་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་དྲུག་ནི་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་བྱ་ས་མེད་པ་དང༌། དེའི་བདེ་བ་ལ་ཇི་ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་ངོམས་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང༌། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། ཡང་དང་ཡང་དུ་ལུས་འདོར་བའོ། །ཕན་གནོད་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། ངེས་པ་མེད་པའོ། །ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའོ། །འགྲོགས་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། གྲོགས་མེད་པར་འགྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྟེ། སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་པའི་མཐའ་མི་མངོན་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྡུས་ནས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་བསྒོམ་པ་ནི། དཔེར་ན། ཕོལ་མིག་གམ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཚ་བ་དེ་ལ་ཆུ་བསིལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ནི། འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྟེ། འདི་ནི་ནམ་ཞིག་པ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པས་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཚོར་བ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །འབྲས་ཚ་བས་གདུངས་པ་དེ་ཚྭ་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་ཕྲད་པ་ན་ཆེས་སྡུག་བསྔལ་བ་
བཞིན་དུ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ནམ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས་ལུས་སམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

260

སེམས་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། མཁལ་མའི་ཟུག་
གཟེར་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚོར་བ་གཅིག་པུ་མིན་པ༌ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །རེག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་མ་ཕྲད་པའི་དུས་ཀྱི་འབྲས་ཚ་བ་ལྟ་བུ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་
བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
ལོ། །འདི་ཡང་ཚོར་བ་གཅིག་པུ་ལ་མི་བྱ་བ་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྔ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་ཆགས་པ་རྒྱས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པ་ན་ཁོང་ཁྲོ་འཕེལ་བ་དང༌། བདེ་སྡུག་གང་ཡང་མིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དུ་གཏོགས་པའི་ལུས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པས་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་ལྔར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་
བསྔལ་བསྐྱེད་ལ། ཞེ་སྡང་གིས་ནི་འདིར་མྱ་ངན་སོགས་དང་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་ཅིང༌། གཏི་མུག་གིས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་
གཉིས་ཀ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའོ། །དེས་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བལྟས་ལ་འདོད་ཆགས་དགག །ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཕུང་པོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཟུག་རྔུ་ལྟར་བྱུང་བར་བསམས་ལ་ཞེ་སྡང་དགག །ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཟད་ཅིང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བལྟས་ལ་གཏི་མུག་དགག་སྟེ། ཚོར་བ་གསུམ་དུག་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་མི་གཏོང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

261

བའོ། །དེ་དག་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་དང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། །དཔེར་ན་ཁུར་ཆེན་པོ་ཁྱེར་བ་ནི་ཁུར་དེ་ཇི་ཙམ་འཁུར་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་བདེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོའི་ཁུར་ཡང་ཇི་སྲིད་བཟུང་དགོས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་འདི་ལ་
སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡོད་ན། ཚོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ད་ལྟ་མེད་པའི་སྐབས་རེ་བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་བསྐྱེད་པས་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་

སྡུག་བསྔལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྐྱོ་བ་མང་དུ་བསྒོམ་མོ། །
གཞན་ཡང་ཆགས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ད་ལྟའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་ཕལ་མོ་ཆེ་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་བདེ་བའི་བློ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། སྡུག་བསྔལ་བསལ་
བ་ལ་མ་བལྟོས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ། དཔེར་ན་འགྲོ་དྲགས་པས་
སྡུག་བསྔལ་བ་ན་བསྡད་པས་བདེ་བའི་བློ་འབྱུང་བ་དེ་སྔ་མའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་རིམ་ནས་འགགས་པའི་ཚེ། བདེ་བ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

བདེ་བ་ནི་མིན་ཏེ། སླར་ཡང་བསྡད་དྲགས་ན་སྔ་མ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ཙམ་
གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཇེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ། འགྲོ་འདུག༌དང་ཉལ་བ་དང་བཟའ་བཏུང་དང་ཉི་མ་དང་གྲིབ་མ་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱང་ཇི་ཙམ་རིང་དུ་བསྟེན་པ་དེ་ཙམ་དུ་བདེ་བ་ཇེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ། རིང་དྲགས་ན་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

262

བསྐྱེད་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དགའ་བོ་འཆག་པ་དང་འདུག་པ་དང་འགྲེང་བ་དང་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་དག་ཀྱང་སོ་སོ་སོ་སོར་སྡུག་བསྔལ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་པས་སྤྱོད་ལམ་དེ་དང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་བརྟགས་ན། གལ་ཏེ་འཆག་པས་ཉི་མ་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་འགྲེང་བར་མི་བྱེད་འདུག་པར་མི་བྱེད་ཉལ་བར་མི་བྱེད་ན། དེས་འཆག་པ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་དྲག་པ་ཉིད་དང་རྩུབ་པ་ཉིད་དང་མི་བཟད་པ་ཉིད་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་གྱི། འཆག་པ་དེ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་
ཤེས་འབྱུང་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྤྱོད་ལམ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། དགའ་བོ། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དང་དེ་
རྒྱུན་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གསར་པ་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ། དགའ་བོ། འབྱུང་བ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། འགག་པ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་འགག །འབྱུང་བ་ན་ཡང་འདུ་བྱེད་དག་ཉིད་འབྱུང་ལ། འགག་པ་ན་ཡང་འདུ་བྱེད་དག་ཉིད་འགག་གོ །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། འཕེལ་བཞིན་པ་ཡི་བདེ་བ་ལ། །ཇི་ལྟར་བཟློག་པ་མཐོང་གྱུར་པ། །དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བཞིན་ལ། །བཟློག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་སོ་སོའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས། ངན་སོང་
གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མི་ཡི་སྡུག་བསྔལ་ནི། བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པ་དང་ཚ་གྲང་གི་རེག་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་ཚོལ་འགྲོ་དང་ངལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

263

དང་གཞན་ཡང་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་སོགས་བདུན་ནི་སྔར་བཤད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ། །མི་
རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སྣང༌། །སྡུག་བསྔལ་གཟིར་བས་དམྱལ་བ་མཚུངས། །དབུལ་བས་གཤིན་རྗེའི་འཇིག༌རྟེན་པ། །འདི་ཡི་དུད་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང༌། །མཐུ་ལྡན་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུ་མེད་པ། །རྣམ་པར་གནོན་ཞིང་འཚེ་བ་དག །ཆུ་བོ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཁ་ཅིག་དབུལ་བ་ལས་གྱུར་དང༌། །གཞན་དག་ཆོག་མི་ཤེས་ལས་བྱུང༌། །ཡོངས་ཚོལ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་དང༌། །ཐམས་ཅད་འཁུ་ཞིང་གསོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཆོག་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་སྐྱེས་
སོ། །སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཇོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ལྷ་མིན་དག་ནའང་རང་
བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྡང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། །དེ་དག་བློ་དང་ལྡན་
ནའང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྒྲིབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་མི་བཟོད་པའི་ཕྲག་དོག་གིས་ཡིད་
གདུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་དང་འཐབ་པ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་དྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་མྱོང་བ་དང༌། དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཡང་རྣམ་སྨིན་གྱི་

སྒྲིབ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྟེན་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག༌ལས་དུད་འགྲོར་གསུངས་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་ལྷའི་འགྲོ་བར་བཤད་དོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

264

ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདོད་ལྷ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་སྟེ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ལྟུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། སྤ་གོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། བཅད་པ་དང་དྲལ་བ་དང་གསོད་པ་དང་སྤྱུག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འཆི་འཕོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། མཐོ་རིས་ན་ཡང་བདེ་ཆེན་དེ་དག་གི །འཆི་འཕོའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེ། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཟད་འགྱུར་མཐོ་རིས་སླད་དུ་སྲེད་མི་བགྱི། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྔར་ལྷའི་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལས་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ། འཆི་ལྟས་ལྔ་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱུང་ངོ་། །འཆི་ལྟས་ལྔ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྡུག་འགྱུར་བ་
དང༌། །སྟན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྙིངས་དང༌། །གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་
ནི། །སྔོན་ཆད་མེད་པའི་རྔུལ་འབྱུང་ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྦྲོན་བྱེད་
འཆི་ལྟས་ལྔ། །ལྷ་ཡུལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །ས་སྟེང་མི་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དག །སྦྲོན་པར་བྱེད་པའི་འཆི་ལྟས་རྣམས་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་འོག་མར་ལྟུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་ནས་འཕོས་པ་ལ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་ལྷག་མ་འགའ་མེད་ན། །དེ་ནས་དབང་མེད་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་དང༌། །དམྱལ་བར་གནས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤ་གོང་བ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་རྣམས་
ལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྷའི་བུ་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ན་སྤ་གོང་བར་འགྱུར་ཞིང༌། གཞི་དེ་ལས་སྡུག་བསྔལ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

265

ཡིད་མི་བདེ་ཆེན་པོ་མྱོང་བའོ། །བཅད་ཅིང་དྲལ་ལ་གསོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ལྷ་རྣམས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་འཐབ་པ་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འཆད་པ་དང་ལུས་དྲལ་བ་དང་གསོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་སྟེ། མགོ་བཅད་ན་ནི་འཆི་ལ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བཅད་ཅིང་དྲལ་བ་རྣམས་ཕྱིར་སྐྱེ་ཞིང་འཚོའོ། །སྤྱུགས་པ་ནི། ལྷ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འཁྲུགས་ན་ལྷའི་བུ་ཆེས་མཐུ་ཆུང་བ་རྣམས་རང་གི་གནས་ནས་སྐྲོད་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང༌ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་སྤྱོད་ལྷ་ནི་གང་ཡིན་
པ། །དེ་ལའང་བདེ་བའི་སེམས་མེད་དེ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རིམ་བཏབ་པའི། །ནང་གི་མེ་ཡིས་བསྲེགས་གྱུར་པ། །གང་ཞིག་སེམས་གཡེངས་གྱུར་པ་དག །དེ་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །གཡེང་མེད་སེམས་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང༌། །དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། །རྣམ་གཡེང་དཀྲུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ནམ་ཡང་ཞི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རླུང་བཅས་འབར་བས་ཁྱབ་པ་ཡི། །མེ་ནི་ཤིང་དང་བཅས་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང༌། ནད་གསོས་ཡུན་རིང་མ་ལོན་པའི། །ནད་པས་མི་འཕྲོད་ཟོས་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཁམས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་དེ་
དག་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་ལ། འཆི་འཕོ་བ་དང༌གནས་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པས། དེ་དག་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་ནི་སྡུག་
བསྔལ་བའོ། །གཞན་ཡང༌ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། གང་ཞིག་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་པའི། །སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ལས་འདས་ཤིང༌། །ཏིང་འཛིན་བདེ་བའི་བདག༌ཉིད་ཅན། །བསྐལ་པར་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས། །དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ངེས་གྲོལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

266

མིན། །དེ་ལས་སླར་ཡང་ལྟུང་བར་འགྱུར། །ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་རྦ་ཀློང་ལས། །འདས་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་གྱུར་ལ། །འབད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་རིང་མི་གནས། །མཁའ་ལ་ལྡིང་བའི་བྱ་དང་མཚུངས། །བྱིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མདའ་འཕངས་ལྟར། །དེ་ནི་ལྟུང་
བའི་མཐའ་ཅན་ཡིན། །མར་མེ་རིང་དུ་འབར་བ་དག །སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པ་ལྟར། །འདུ་བྱེད་ཡོངས་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡི། །སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཙེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་རིགས་ལྔའམ་དྲུག་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྡུག་བསྔལ་
བསམས་ནས། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གང་གིས་བྱས་སྙམ་དུ་རྒྱུ་ལ་རྟོག་པ་འབྱུང་བས། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་ཚུལ། དེས་ལས་གསོག་ཚུལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་དགོས་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མེད་ན་སྔར་བསགས་ཀྱི་ལས་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་རླན་
དང་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ལས་ལ་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱུ་གུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་
མོངས་ཡོད་ན་ལས་སྔར་བསགས་མེད་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་གསར་དུ་བསགས་ནས་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་སྲེད་ལས་རྣམ་
བརྒལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། སྲེད་པ་ནི། །ཡོད་ན་སླར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

267

ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །
དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ན་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་བཅུ་ལས། འདོད་ཆགས་ནི། ཕྱིའམ་ནང་གི་ཡུལ་སྡུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རས་ལ་སྣུམ་ཞུགས་པ་དབྱུང་དཀའ་བ་བཞིན་དུ། འདི་ཡང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཞེན་ཅིང་མཆེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དང་དབྲལ་དཀའ་བའོ། །ཁོང་ཁྲོ་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་མཚོན་དང་ཚེར་མ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་
མནར་སེམས་པ་སེམས་རྩུབ་མོ་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་བྱ་བར་སེམས་པའོ། །ང་རྒྱལ་ནི། འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱིའམ་ནང་གི་མཐོ་དམན་དང་བཟང་ངན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པའོ། །མ་རིག༌པ་ནི། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་གི་རང་བཞིན་ལ་བློ་མི་གསལ་བས་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི། བདེན་པ་སོགས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་པའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

268

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ང་དང་ངའི་ཞེས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཚོགས་པ་ནི་དུ་མ་ཡིན་པས་འདིས་གང་ལ་ལྟ་བའི་གཞི་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ཆོས་ཙམ་ཡིན་གྱི།

རྟག་པ་དང་གཅིག་པུའི་གང་ཟག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ནི། འཇིག༌ལྟས་གང་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་པའམ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་གསུམ་གང་རུང་དང་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ལྟ་བ་པོའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་
འཛིན་ནི། འཆལ་ཚུལ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཆ་བྱད་དང་ཚུལ་དང་ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང༌། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྡིག་པ་འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་
དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི། ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་ཅེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང༌། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཉོན་མོངས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་དང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཤད་པའོ། །
གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

269

ལྟར་ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་ལ་མུན་པ་ཅུང་ཟད་བབ་སྟེ་ཐག་པའི་གནས་ལུགས་མི་གསལ་བ་ན་དེ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཕུང་པོའི་གནས་
ལུགས་གསལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་མ་རིག་པའི་མུན་པ་ལས་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་
བ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་སྐྱེའོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། འཇིག་ལྟ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བའོ། །དེ་ཡང་འཇིག་ལྟས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ན་
རང་གཞན་སོ་སོ་བར་རིས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བཅད་ནས་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྡང་འབྱུང་ཞིང་བདག་ལ་དམིགས་
ནས་ཁེངས་པ་ཡང་སྐྱེ་ལ། བདག་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་ཅིང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་པ་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་དེས་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་དང་བདེན་བཞི་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལོག་ལྟའམ། ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་དྲུག་ལས། རྟེན་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལོ། །དམིགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྣང་བའོ། །འདུ་འཛི་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་གྲོགས་ངན་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པའོ། །བཤད་པ་ནི། ཆོས་ལོག་པ་མཉན་པའོ། །གོམས་པ་ནི། སྔོན་ཉོན་མོངས་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

270

འདྲིས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྡུག་མི་སྡུག་གི་མཚན་མ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ཉེས་དམིགས་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་ན། དང་པོར་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། བག་ལ་ཉལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང༌། རིགས་མཐུན་གྱི་ཉོན་མོངས་མི་འཆད་པར་བྱེད་པ་
དང༌། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་པ་དང༌། ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། མྱང་འདས་ལས་རིང་དུ་དང༌། དགེ་བ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་དང་། འཁོར་གྱི་

ནང་དུ་སོང་བ་ན་ཡིད་ཞུམ་པ་དང་། དགའ་བ་དང་མི་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ཏུ་མི་སྙན་པ་འཕེལ་བ་དང༌། སྟོན་པ་དང་སྲུང་མ་སོགས་དམ་པས་སྨོད་པ་དང༌། འགྱོད་བཞིན་དུ་འཆི་ལ་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་ཞིང་རང་གི་དོན་མི་འཐོབ་པའོ། །
མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཇོམས་སེམས་ཅན་
འཇོམས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇོམས། །ཉམས་བཅས་རྙེད་པས་དམན་ཞིང་སྲུང་དང་
དེ་བཞིན་སྟོན་པས་སྨད། །རྩོད་པ་མི་སྙན་དེ་ནི་གཞན་དུ་མི་ཁོམ་གནས་སུ་སྐྱེ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉམས་པས་ཡིད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཞེ་སྡང་སྲེད་སོགས་དགྲ་རྣམས་ནི། །རྐང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔའ་མཛངས་མིན་ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

271

བྲན་བཞིན་བྱས། །བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ། །དགའ་མགུར་བདག་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ལ་མི་ཁྲོ་བཟོད་པ་ནི། །གནས་མིན་བཟོད་པ་སྨད་པའི་གནས། །གལ་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས། །ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགྲར་ལངས་ཀྱང༌། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་མནར་མེད་པའི། །མེ་ནང་ཁྲིད་ཅིང་འཇུག་མི་ནུས། །ཉོན་
མོངས་སྟོབས་ཅན་དགྲ་འདིས་ནི། །གང་དང་ཕྲད་ན་རི་རབ་ཀྱང༌། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པ། །དེར་བདག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འདོར། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་དགྲ་བོ་གང༌། །དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར། །དགྲ་གཞན་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར། །ཡུན་རིང་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པར་རིམ་གྲོ་བསྟེན་བྱས་ན། །ཐམས་ཅད་ཕན་དང་བདེ་བྱེད་ན། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བསྟེན་བྱས་ན། །ཕྱིར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གནོད་པ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་མཚན་ཉིད་དང་གཉེན་པོ་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་ཤེས་དགོས། ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྐྱོན་དུ་བལྟ། དགྲར་བཟུང༌། ཉེས་དམིགས་མ་ཤེས་ན་དགྲར་མི་གོ་བས། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་ཡིན་གསུང་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་མཉན། མ་མཐའ་ནའང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་མཉན་ལ། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཆགས་སྡང་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཙ་ན། འདི་དེ་ཡིན་ཨང་ཁོ་བྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་ངོས་བཟུང་གིན་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པ་ཡིན་ནོ་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

272

གཉིས་པ་དེས་ལས་གསོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསག་པར་བྱ་བའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་གསོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་པའི་ལས་དང༌། བསམས་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་
དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སེམས་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ། མཛོད་ལས། ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀག་ནས། ལུས་

ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ལ་བཞེད་པས་ལས་གཉིས་ཀ་སེམས་པར་བཤད་དོ། །སྤྱིར་ལས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ཀྱང༌། འདིར་ནི་དང་པོ་གཉིས་སོ། །དགེ་བའི་ལས་ལ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ལས། འདིར་ཟག་བཅས་དང་དེ་ལ་ཡང་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ཕྱི་མའོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱིས་

བསྡུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

273

ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ཁམས་ན་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྨིན་རྒྱུའི་ལས་ཁ་ཅིག་མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྨིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་གཡོ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མར་ས་གཞན་དུ་སྨིན་རྒྱུའི་ལས། ས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྨིན་པས་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །ལས་རྣམས་སྨིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་དེ་གསོག་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་གསོག་པ་ཡོད་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གིས་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང༌། ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོའི་འཁོར་བར་འཕེན་པའི་ལས་ནི་འཕགས་པས་གསོག་པ་མི་སྲིད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་བྱེད་
དེ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། །མཁས་མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་

ཀྱང༌། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཇི་
སྲིད་དུ་རང་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་སྲིད་དུ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་མི་
གསོག་སྟེ། མི་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སྟོབས་ཆུང་ངུ་བརྡུང་བ་ལྟར། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

274

འོང་གིས་ཀྱང་བདག་འཛིན་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང༌། སྤོང་བར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བར་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་གསོག་པ་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་མན་ཆོད་ཀྱི་སོ་སོ་

སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟའི་གཞན་
དབང་དུ་གྱུར་པ་དེས་སྒོ་གསུམ་པོས་སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱིན་པ་
གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་སོགས་བསྒོམ་ན་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་ཐར་པ་
འདོད་པའི་འདུན་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་དགེ་བའི་ལས་དུ་མ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པ་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཚོགས་ལམ་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་

རང་དགའ་བ་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང༌། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་
ནི་སྲིད་པ་ཕྱི་མ་ལ་སྲེད་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཅིང༌། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་དམིགས་རྣམ་འགལ་བར་འཇུག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་རང་དགའ་བ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང༌། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་འབྱུང་དངོས་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

275

རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྡུས་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང༌གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲེད་པ་སུན་འབྱིན་ཞིང་དེ་ལ་མི་ཕྱོགས་བར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡང་འབྱུང་
བའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་
པས་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས། དེ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་དགེ་བའི་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་མཐུན་པར་གསུངས་པས། བསམ་པ་འདི་དང་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྲེད་པ་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་མ་རྙེད། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་མ་དཔྱད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ནི། ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་རང་དགའ་བར་འགྲོ་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ཡིན་ནོ། །
ལས་གསོག་པ་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་གསོག་པ་དང༌། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་གསོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་སྒྲ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

276

སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་། ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་བདེ་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བའི་བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཙོ་བོར་མ་ཤི་ཙམ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ཚེ་འདིའི་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་ན་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གསོག་གོ །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བའི་བདེ་བ་ལ་གཙོ་
བོར་དམིགས་ན་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནས་དང་པོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་པ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་ཚོར་བ་བདེ་བས་ཀྱང་ཡིད་སུན་ནས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་པའི་དོན་དུ་ལས་འདུ་བྱེད་ན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་སྟེ། སློབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རིགས་པས་སྲིད་པ་མཐའ་དག་ལ་

ཞེན་པ་ལོག་ནས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་འཁོར་བ་ལ་ཇེ་རིང་དང་ཐར་པ་ལ་ཇེ་ཉེར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང༌ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ལྔ། འཆི་བའི་རྐྱེན། འཆི་བའི་སེམས། དྲོད་གང་ནས་སྡུད་པ། ཤི་ནས་བར་དོ་འགྲུབ་ལུགས། དེ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་

དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚེ་ཟད་པས་འཆི་བ་ནི། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཇི་
ལྟར་འཕངས་པའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཟད་ནས་འཆི་བ་སྟེ་དུས་ལ་བབ་ནས་འཆི་བའོ། །བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་ནི། ཡོ་བྱད་མེད་ནས་འཆི་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡ༌ང་བ་མ་སྤངས་པས་འཆི་བ་ནི། ཚེ་མ་ཟད་པར་འཆི་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དགུ་མདོ་ནས་གསུངས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

277

པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཟས་ཚོད་མི་ཟིན་པར་ཟ་བ་དང༌། མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བ་དང༌། སྔ་མ་མ་ཞུ་བར་ཟ་བ་དང༌། མ་ཞུ་བ་ལྟོར་བསགས་པ་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་དང༌། སྨིན་པ་བསྒགས་པ་དང༌། སྨན་སོ་སོར་མི་བསྟེན་པ་དང༌། གོམས་པ་དང་མ་གོམས་པ་མི་ཤེས་པ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་དང༌། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་འཆི་བའི་སེམས་ནི་གསུམ་ལས། དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་གཞན་གྱིས་དྲན་དུ་བཅུག་པ་ཡང་རུང་སྟེ། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་
དགེ་བའི་ཆོས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་འབྱུང་བའི་བར་དུ་སེམས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་གཞན་གྱིས་དྲན་པར་བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྔོན་གང་ལན་མང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་
ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་སེམས་དེ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་ལ་གཞན་ནི་བརྗེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པར་གོམས་ན་ནི་དང་པོར་གང་དྲན་པ་དེ་ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་སེམས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་གོ །དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི། མུན་ཁྲོད་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་ལ། འཆི་བའི་དུས་ན་དེ་ལ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མི་སྡུག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་དང༌། བདེ་བར་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ། འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལས་ལེགས་པར་བྱེད་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆུང་བ་
ཡིན་ནོ། །
མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་གཞན་གྱིས་

དྲན་དུ་བཅུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དྲན་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

278

རགས་པ་རྒྱུ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་ཞིང༌། འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མྱོང་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་བྱེད་པ་འཆི་བའི་ཚེ་ནི། མི་དགེ་བ་སྔར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྔ་ལྟས་རྣམས་འདིར་མྱོང་སྟེ། རྨི་ལམ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་མི་སྡུག་པ་དུ་མ་དེ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྣང་བ་ནས་མུན་ཁྲོད་དུ་འགྲོ་བ་དང་འདྲའོ། །མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི། མཚན་མ་མི་སྡུག་པ་དེ་དག་མཐོང་བས་ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ཞིང་སྤུ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པ་དང༌། རྐང་ལག་གཡོབ་པ་དང་བཤང་གཅི་འབྱུང་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་རྙོབ་པ་དང་མིག་ལྡོག་པ་དང་ཁ་ནས་དབུ་བ་འབྱུང་བ་དང་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་འབྲིང་བྱེད་པ་
ཡིན་ན་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་འབྱུང་ལ། ཁ་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་རྫོགས་པར་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལས་ཉེས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆེའོ། །གནད་གཅོད་ནི་ལྷ་དང་དམྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བའི་ཚེ་ན་འདུ་ཤེས་མི་གསལ་བ་ལ་མ་སླེབ་པའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་མོ་ནས་གོམས་པའི་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་ལུས་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ལ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྤོང་གི་དང་དུ་མི་ལེན་ཏེ།
དཔེར་ན་མི་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སྟོབས་ཆུང་ངུ་བརྡུང་བ་དང་འདྲའོ། །ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ལ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

279

བྱེད་པའམ་དེ་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་གིས་དེ་གཉིས་མ་དྲན་ལ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་

དྲན་པར་མ་བྱས་པའོ། །དེ་ནི་འཆི་བའི་ཚེ་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །དགེ་
བའི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་ནི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པའི་བར་ལ་ཡིན་གྱི། འདུ་

ཤེས་ཆ་ཕྲ་མོ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལྡོག་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སུ་
འགྱུར་ཏེ། དེས་དེའི་ཚེ་སྔོན་གོམས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་ཡང་བརྩལ་བར་མི་ནུས་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་
བས་འདུ་ཤེས་ཕྲ་མོ་རྒྱུ་བ་ན་འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བས་འཆི་སེམས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་དྲོད་གང་ནས་སྡུད་པ་ནི། མི་དགེ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་

རོ་སྟོད་ནས་ལུས་འདོར་བར་བྱེད་དེ། དང་པོར་རོ་སྟོད་གྲང་མོར་འགྱུར་ཏེ་སྙིང་ག་ལ་

ཐུག་པའི་བར་དུ་འདོར་ལ། དགེ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་སྨད་ནས་འདོར་ཞིང་གྲང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་སྙིང་ག་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོའོ། །དང་པོ་ཁུ་ཁྲག་གི་དབུས་སུ་རྣམ་ཤེས་གང་ཞུགས་པ་དེ་ལུས་ཀྱི་སྙིང་གར་འགྱུར་ཞིང༌། ཐ་མར་ཕྱོགས་གང་
ནས་འཕོ་བ་དེ་ཉིད་དུ་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཐོག་མར་
སྟོད་ནས་སྙིང་གའམ་སྨད་ནས་སྙིང་གར་བསྡུས་ནས། དེ་ནས་སྨད་དམ་སྟོད་ནས་དེ་
བར་དུ་སྡུད་པ་ནི་མ་གསུངས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཤི་ནས་བར་དོ་འགྲུབ་ལུགས་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གང་ནས་འཕོས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ནས་བར་མ་ཆད་པར་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་ཤི་བ་དང་བར་དོ་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ནི་ལུས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

280

ལ་ཆགས་པ་སྐྱེས་པ་དང་སྔོན་སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པ་དང༌། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་གི་ལས་ཏེ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །བར་དོ་དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་བ། འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་
ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། སྐྱེ་བ་མ་བླངས་ཀྱི་བར་དུ་མིག་ནི་ལྷའི་མིག་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་
ཅིང་། ལུས་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་ཐོགས་པ་མེད་དོ། །མཛོད་ལས་ཀྱང༌། སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །དེ་ནི་འཆི་བའི་སྔོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐད་
ཅིག་ཕན་ཆད་དོ། །རིས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང༌། །ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤུགས་

དང་ལྡན། །དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྡན། །མི་ལྡོག་དེ་ནི་དྲི་ཟ་འོ། །ཞེས་བར་དོ་རིས་མཐུན་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་མཐོང་ལ། འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའི་བར་དོ་གྲུབ་ན། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་བཟློག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་མོད། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ལྡོག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི།
སྲིད་པ་བཞི་སྟེ། ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་མ་བླངས་བར་ནི་བར་སྲིད་དང༌། སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་སྲིད་དང༌། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་སྐད་

ཅིག་མ་ཐ་མའི་སྔོན་རོལ་ནི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང༌། འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་
འཆི་སྲིད་དུ་མཛོད་ལས་གསུངས་པས། ད་གཟོད་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་དུས་ཀྱི་འཆི་
སྲིད་ལ་བལྟོས་པའི་སྔོན་རོལ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་འཁྲུལ་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ལུས་དབྱིབས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དང༌། ཡང་ཕྱི་མའི་ལུས་དབྱིབས་སུ་བཤད་པ་ཡང་མཐོང་ནས་ཞག་ཕྱེད་དང་བཞི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་

འདོད་པ་ནི་ཁུངས་རྣམ་དག་གང་ཡང་མེད་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཁོ་ནའོ། །རྣམ་ཤེས་མི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

281

གནས་པས་སྔོན་གྱི་ལུས་ལ་འདོད་པ་མི་འབྱུང་བར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སར་
གསུངས་པས། སྔོན་གྱི་ལུས་མཐོང་ནས་ཡིད་མི་བདེ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡང་སྒྲོ་
བཏགས་སོ། །
མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་ནི། ཕྱར་བ་ནག་པོའམ་མཚན་མོ་མུན་ནག་ཏུ་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་ནི། སྣམ་བུ་དཀར་པོའམ་ཟླ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོའི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་བར་དོ་དང་
དེ་དག་དང་རང་གི་སྐྱེ་གནས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དམྱལ་བའི་བར་དོ་ནི་སྡོང་དུམ་ཚིག་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དུད་འགྲོའི་བར་དོ་ནི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང༌། ཡི་དྭགས་ཀྱི་བར་དོ་ནི་ཆུ་ལྟ་བུ་དང༌། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིའི་བར་དོ་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་
དང༌། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོ་ནི་དཀར་པོར་གསུངས་ཏེ་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་རོ། །གཟུགས་མེད་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་ན་བར་དོ་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ཀྱི་

བར་དོ་མེད་དོ། །གཞུང་ཁུངས་མ་རྣམས་ནས་བར་དོ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་འདི་ལས་མ་བཤད་པས། ཡར་དང་མར་གྱི་མཚམས་མེད་ལ་བར་དོ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ལྷའི་བར་དོ་ནི་གྱེན་དུའོ། །མིའི་བར་དོ་ནི་ཐད་ཀར་འགྲོའ། །ཉོེས་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དོ་ནི་མིག་ཐུར་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱིའུ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་བར་
གསུངས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། མི་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་གསུམ་རང་རང་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་དོ། །ཚེ་ཚད་ནི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་རྙེད་ན། རེ་ལྟར་ཐོགས་ནའང་ཞག་བདུན་དུ་གནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

282

སོ། །རྐྱེན་རྙེད་ན་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །མ་རྙེད་ན་ཡང་ལུས་བརྗེས་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་གནས་ཀྱི། དེ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་རྙེད་པས་དེ་
ཕན་ཆད་མི་གནས་སོ། །གཞུང་ཁུངས་མ་གང་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས། དེ་ལས་རིང་བ་གནས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །ལྷའི་བར་དོ་ལྟ་བུ་དེ་
ཞག་བདུན་གྱིས་ཤི་འཕོས་ནས་ལྷའི་བར་དོ་དེའམ། ཡང་ན་མི་ལ་སོགས་པའི་བར་
དོ་འགྲུབ་སྟེ། ལས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་འགྱུར་བས་བར་དོའི་ས་བོན་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །
ལྔ་པ་དེ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་
བར་སྲིད་དེས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་ལྟ་བ་དང་རྩེ་བ་སོགས་བྱ་བར་འདོད་ནས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཕ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་མོར་སྐྱེ་ན་བུད་མེད་དང་འབྲལ་བར་འདོད་ཅིང་སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་ཏེ་ཉལ་བར་འདོད་དོ། །ཕོར་སྐྱེ་ན་ནི་སྐྱེས་པ་དང་འབྲལ་འདོད་ཅིང་བུད་མེད་ལ་ཆགས་ནས་ཉལ་བར་འདོད་དོ། །
དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སར་ནི་ཕ༌མ༌དངོས་མཐོང་བ་མིན་པར་ཁུ་ཁྲག་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་མཐོང་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་སྐྱེས་ནས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་ཕྱོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དེའི་ཡན་ལག་གཞན་གང་ཡང་མི་སྣང་བར་ཕོ་མོའི་མཚན་མ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་ཁྲོས་ནས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

283

བར་སྲིད་དེ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་ཕ་མ་གཉིས་ཆགས་པར་གྱུར་ཏེ་འདོད་ཆགས་དྲག་པོའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ན་མཇུག་ཁོ་ནར་ཁུ་བ་བསྐ་བ་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཁུ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་གཉིས་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་མའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འདྲེས་ནས། དཔེར་ན་འོ་མ་བསྐོལ་བ་གྲངས་པའི་སྤྲིས་མ་

བཞིན་དུ། ཆགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བར་སྲིད་དེ་འགག་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་འགགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཐུས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཆ་ཕྲ་བ་དང་འདྲེས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཁུ་ཁྲག་འདུས་པ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་གཞན་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་འདོད་དོ། །
དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རིགས་དམའ་བར་སྐྱེ་སྟེ། འཕོ་བ་དང་འཇུག་པའི་ཚེ་ཀུ་ཅོའི་སྒྲ་དང་འདམ་བུ་དང་ནགས་ཐིབས་པོ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་འགྲོ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། ལེགས་པའི་ལས་བྱེད་བྱེད་པ་ཞིག་ན་རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེ་སྟེ། ཞི་བ་དང་སྙན་པའི་སྒྲ་འབྱུང་ཞིང་ཁང་བཟང་དང་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ་། །མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ཕྲག་སོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མངལ་དུ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཞག་བཞི་ལོན་ནས་བཙའ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ན་ཟླ་བ་དགུའམ་དེ་ལས་འདས་ན་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཟླ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་

ནི་རྫོགས་མོད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པ་མིན་ནོ། །ཟླ་བ་དྲུག་གམ་བདུན་གྱིས་ནི་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

284

རྫོགས་ཏེ་ཡན་ལག་མ༌ཚང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་མངལ་འཇུག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་འདོད་མེད་ན་མི་འགྲོ་ལ་མ་སོང་ན་དེར་མི་སྐྱེ་བས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ། ལུག་གསོད་པའམ་བྱ་པའམ་ཕག་འཚོང་ལ་སོགས་པའི་སྡོམ་མིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
བར་སྲིད་ན་སྐྱེ་གནས་སུ་ལུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྨི་ལམ་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་
སྔོན་གོམས་པའི་དགའ་བས་དེར་རྒྱུག་གོ །དེ་ནས་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ལ་
ཁྲོས་ནས་བར་སྲིད་འགག་ཅིང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བ་དང་འདྲ་བའི་
ཡི་དྭགས་ལྦ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་མི་དང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་རིས་རྣམས་སུ་སྐྱེ༌ན་ནི། སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་རང་དང་རིགས་མཐུན་པ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ཞིང༌། དེ་ནས་དེར་དགའ་བ་དང་འདོད་པ་བསྐྱེད་དེ་སོང་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་ཁྲོས་ནས་བར་སྲིད་འགག་ཅིང༌། སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
སར་གསུངས་ཏེ། སྡོམ་མིན་ཅན་བྱ་པ་དང་ཕག་འཚོང་སོགས་མིན་པའི་དམྱལ་བར་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་འདི་དག་དང་འདྲ་བར་བྱའོ། །མཛོད་དུ། དྲི་དང་གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་ན་དྲི་འདོད་པ་དང༌། བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་ན་གནས་འདོད་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཚ་དམྱལ་དུ་སྐྱེ༌ན་དྲོ་བ་འདོད་པ་དང༌། གྲང་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་ན་བསིལ་བ་འདོད་ནས་བར་སྲིད་འགྲོ་བར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །སྒོང་
སྐྱེས་ཀྱང་མངལ་སྐྱེས་དང་འདྲ་བར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་རྣམས་ནི་དམིགས་བསལ་མེད་པ་རྣམས་སའི་དངོས་གཞི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

285

ལྟར་བཤད་པའོ། །
གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་པ་ལ་བཞི། ཡན་ལག་གི་
དབྱེ་བ་དང༌། ཡན་ལག་གི་བསྡུ་བ་དང་། ཚེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས། མ་རིག་པ་ནི། མཛོད་ལས། མ་རིག་མི་མཛའ་བརྫུན་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་མཛའ་བ་དང་བརྫུན་ནི་མཛའ་བའམ་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་མམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། མཛའ་བ་དང་བདེན་ཚིག་གི་
འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་ཡང་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་རིག་པ་བཀག་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། རིག་པའི་
འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལ་འདིར་གཉེན་པོ་རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པས་དེའི་འགལ་ཟླ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་

པ་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་བཞེད་དེ། མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་བློའ། །འོན་ཀྱང་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞེད་པར་འདྲའོ། །རྨོངས་པ་དེ་ལ་ཕྱེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་
བའི་འདུ་བྱེད་གསོག་ལ། གཉིས་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་གསོག་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

286

ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གསུངས་སོ། །
འདུ་བྱེད་ནི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངན་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང༌། བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་སོ། །ཕྱི་མ་ལའང་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཁམས་
ཀྱི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང༌། ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོ་
འཕེན་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལ་གསུངས་ཀྱང༌། འདིར་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་ལ། ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ལ་རྨོངས་པས་
ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་གསོག་ལ། ལས་དེའི་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་ཚེ་འདིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པའི་དབང་གིས། བདེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བདེ་བར་བཟུང་བས་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱུ་དུས་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱིའོ། །
མིང་དང་གཟུགས་ལ། མིང་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞིའོ། །གཟུགས་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

287

པའི་སྐབས་སུ་ནི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །
སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི། མངལ་ལས་སྐྱེ་ན། དང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པའི་ཁུ་ཁྲག་གི་མེར་མེར་པོ་དང་མིང་རྣམས་འཕེལ་བས་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་གྲུབ་པ་སྟེ། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མེར་མེར་པོའི་དུས་ནས་ཡོད་དོ། །བརྫུས་
ཏེ་སྐྱེ༌ན་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚེ་དབང་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འགྲུབ་པས་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ལ། སྒོང་སྐྱེས་དང་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ལ་ནི་མངལ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དེ་དང་འདྲ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མིང་གཟུགས་
གྲུབ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཐོབ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གྲུབ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྲུབ་

པས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་གྲུབ་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྔ་ནི་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དོ། །
རེག་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་ཞེས་གསུངས་
པས་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ནི། རེག་པས་ཡུལ་གསུམ་བཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་སྐྱེས་པའོ། །སྲེད་པ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་འབྲལ་བར་སྲེད་པའོ། །ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ནི། མ་རིག་པའི་
འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལས་སྲེད་པ་སྐྱེད་ཀྱི། མ་རིག་པ་མེད་
ན་ནི་ཚོར་བ་ཡོད་ཀྱང་སྲེད་པ་མི་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

288

དང༌། ཚོར་བ་ནི་སྐྱེ་བའམ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པ་ན་
ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲེད་པ་གསུམ་ཡོད་
དོ། །ལེན་པ་ནི། ཡུལ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་དང༌། འཇིག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་དང༌། ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་དང༌།
འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའི་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། བདག་ཏུ་
སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །
སྲིད་པ་ནི། སྔར་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་པ་
སྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འདྲེན་པ་ལ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་
སྟེ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ནི། སྐྱེ་གནས་བཞི་པོར་དང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །རྒ་ཤི་ལ། རྒ་བ་ནི། ཕུང་པོ་སྨིན་ཞིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཤི་བ་ནི། ཕུང་པོའི་རིས་མཐུན་དོར་བའོ། །
གཉིས་པ་ཡན་ལག་མདོར་བསྡུ་བ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཡན་ལག་མདོར་བསྡུ་བས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མིང་དང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བའོ། །མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྲེད་པ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

289

ལེན་པ་དང་སྲིད་པའོ། །མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་
ཤིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་འཕེན་པ་དང་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཚན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཚར་གཅིག་སྟོན་
ནམ་ཚར་གཉིས་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་
གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྲེད་པ་སོགས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མི་རིགས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུ་འབྲས་སྐོར་ཕྱི་མ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། རྒྱུ་འབྲས་སྐོར་སྔ་མ་ལ་སྲེད་ལེན་དང་སྲེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུས་གང་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུས་བསྒྲུབ་
ཅིང་འཕངས་པ་དེ་གྲུབ་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་རྒྱུ་འབྲས་སྐོར་གཉིས་སུ་བཤད་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་

བུའི་སྡུག་བདེན་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྡུག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔ་མ་ནི་འཕངས་པའི་དུས་ན་ས་བོན་དུ་གནས་ཀྱི། རང་གི་
ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་འོངས་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཚེ་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །
གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་འཕེན་པའི་རྒྱུ་དང༌། དེས་འཕངས་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སྐོར་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སའི་དངོས་གཞིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཚོར་བ་ལ་ཐུག་པ་དག་དང༌། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་རྣམས་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྡུག་བསྔལ་བའི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་བསྟན་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

290

ཕྱིར་དང༌། འཕེན་པ་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དུ་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པས་
བསྡུས་ལ་ཚེ་འདིའི་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའོ། །དུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཚོར་བ་ལ་ཐུག་པ་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲེད་པ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་
ཚོར་བ་གཉིས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་མི་གཅིག་པས། སྲེད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཞན་ཞིག་གི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །
འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པ་ནི་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་འཕངས་ན། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ཡན་ལག་ཕྱེད་དང་ལྔའོ། །གང་གིས་འཕངས་ན། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་འཕངས་ན། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རྣམ་

ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འཕངས་པའི་དོན་ནི། སྲེད་
པ་སོགས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པའོ། །འགྲུབ་
བྱེད་དང་གྲུབ་པ་ནི་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་གིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ན་སྲེད་པའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་ལེན་པས་སོ། །གང་འགྲུབ་པར་བྱེད་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའོ། །ཇི་ལྟར་
འགྲུབ་པར་བྱེད་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒོས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་
ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་དུ་སྐྱེ་བ་
གཅིག་པུ་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་རྒ་ཤི་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་སུ་གསུངས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

291

དེ་ལྟར་ན་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་མི་དགེ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ངན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས། ངན་
སོང་གསུམ་གྱི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་
དེ། སྲེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་བཏབ་པས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་

ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཕྱི་མ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་རྒ་སོགས་འགྲུབ་ལ། ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང༌། ཁམས་གོང་མས་བསྡུས་པའི་
ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་སོགས་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་བཟང་
པོའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ཁམས་གོང་མའི་ལྷའི་འབྲས་
དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ། སྲེད་ལེན་གྱིས་ཡང་

ཡང་གསོས་པས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་ནས་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོ་དེ་
དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སོགས་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལམ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྡུད་པའི་རྒྱུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པའི་འདེབས་པ་
པོས་ལས་ཀྱི་ཞིང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པ་དེ་སྲེད་པའི་ཆུས་བརླན་པར་
བྱས་ན་མའི་མངལ་དུ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་འགྲུབ་པར་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་ཚེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

292

བར་དུ་བསྐལ་པ་བགྲང་ལས་འདས་པས་ཆོད་པ་ཡོད་པའང་སྲིད་ལ། ཚེ་གཞན་གྱིས་

བར་མ༌ཆོད་བར་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ལ་འགྲུབ་པའང་སྲིད་དོ། །འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་

དང་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་དུ་འོང་བས་མྱུར་ན་ཚེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཞིག་འོང་སྟེ། དཔེར་ན་ཚེ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ལྷར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསར་དུ་བསགས་ན། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྒྱུ་དུས་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། ཡན་ལག་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་སྲེད་ལེན་སྲིད་

པ་གསུམ་རྫོགས་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ཕྱེད་དང་ལྔ་དང་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུན་རིང་ན་ཡང་ཚེ་གསུམ་ལས་མི་འགྱང་སྟེ། འགྲུབ་བྱེད་དང་གྲུབ་པ་གཉིས་དང་འཕེན་བྱེད་གསུམ་ལ་ཚེ་རེ་རེ་དགོས་ལ། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཚེ་དུ་མས་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཚེ་

ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྲེལ་དེའི་ཚེ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་བར་དོའི་ཚེ་ཟུར་དུ་མ་བརྩིས་སོ། །
དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་གྲུབ་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཙམ་
གྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ལས། ཆོས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་
འཁོར་བའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་ལ་རྨོངས་ནས་བདག་ཏུ་བཟུང་ཞིང༌། བདག་བདེ་བར་འདོད་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སླར་ཡང་འཁོར་བས་ན། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ལས་ལས་གཉིས་དང་དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

293

ལས་སྡུག་བསྔལ་བདུན་འབྱུང་ཞིང༌། བདུན་པོ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་དེ་ལས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་འཁོར་བས་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཁོར་ཏེ། སློབ་
དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་བདུན་
འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང༌། །གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། །ཉིད་ནི་ཡང་དང་
ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བར་འཁྱམས་པ་
བསམས་ན་ནི་སྐྱོ་བའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ལ། བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམ་སྨིན་མ་ཕྱུང་ཞིང་གཉེན་
པོས་མ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང༌། ད་ལྟའི་སྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ན་དེའི་དབང་
གིས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་འཁྱམ་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སྔོན་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་མེད་
པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ན་ཉོན་མོངས་ལ་དགྲར་བཟུང་ནས་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཕུ་ཆུང་བ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཉིད་ལ་བློ་སྦྱོང་མཛད་ཅིང༌། ལམ་རིམ་ཡང་དེའི་ལྡོག་འཇུག་སེམས་པ་རང་ལ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་འཇུག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐོར་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་འཇུག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐོར་རོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་མར་
གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་
འཁྱམས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

294

ཐོབ་འདོད་སྦྱོང་བ་དང་དེའི་ལམ་ལ་སློབ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐོར་དུ་འཆད་དོ། །བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་དང༌། ཁྱད་པར་
དུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་

རྨོངས་པའི་མུན་པ་མི་བཟད་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ། རྒྱུ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པའི་ནོར་སྤེལ་བ། འཁོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་ནས་སྐྱོ་ཤས་དྲག་པོས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་བསྐུལ་བ། སྔར་དེ་ལྟར་གོམས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་བག་ཆགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད་ལས། གཏི་མུག་ལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་དང༌། ས་ལུ་ལྗང་པ་ལས།
རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་མཐོང་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་བཟློག་པར་གསུངས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཟབ་མོ་
སྟེ། །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། མཆོག་ཟུང་གཅིག་གི་ཀུན་སྤྱོད་ནི་དུས་དུས་སུ་འགྲོ་བ་ལྔར་རྒྱུ་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་བརྒྱུས་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཁོར་བཞི་པོ་ལ་དེ་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །གང་ལ་ལའི་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཚངས་སྤྱོད་ལ་མི་དགའ་བ་དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

295

དག་དེས་ཁྲིད་དེ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་འདོམས་སུ་འཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་
ཀྱང་དེ་དག་ལ་འདོམས་སོ། །གདམས་པ་ན་ཚངས་སྤྱོད་ལ་དགའ་ཞིང་གོང་དུ་ཁྱད་པར་ཡང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོན་པས་གཟིགས་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དྲིས་པས་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་གསོལ་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལྟ་བུ་དག་མི་འབྱུང་བས་སྒོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྔ་པ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་ཀྱང་བྲིས་ཤིག་གསུངས་ནས། དེ་ནས་སྲིད་
པའི་འཁོར་ལོ་བྲིས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་ལ་བྲིས་སྐུ་བསྐུར་བ་ན། འོག་ཏུ་རྟེན་
འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་བྲིས་ནས་བསྐུར་བ་རྒྱལ་པོས་
བཟུང་ནས་ནམ་ལངས་པའི་ཚེ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་ལུས་དྲང་པོར་དྲན་པ་ཕྱོགས་
པར་བཞག་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་བལྟས་པས་འཕགས་པའི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི། དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད༌ཞིབ་
ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ན། དེ་དག་འདོར་བར་འདོད་པ་དང་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་ཙམ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཙམ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་
གྱིས་མི་ཆོག་པས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ས་གསུམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ན་འདུག་པ་ནི། ཁྱིམ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་དེ་ལས་འདའ་བར་འདོད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་ལས། །ཞེས་སོགས་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་མེ་འབར་བའི་ཁྱིམ་དུ་ཆུད་པ་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

296

བཙོན་རར་ཆུད་པའི་བཙོན་གནས་དེ་དག་ལ་མི་འདོད་ཅིང༌། དེ་དག་ནས་ཐར་བར་འདོད་པའི་བློ་ཇི་ཙམ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བློའི་ཚོད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ནས་ཀྱང་ཇེ་འཕེལ་དུ་བཏང་དགོས་སོ། །བསམ་པ་འདི་ཤ་ར་བ་གསུང་བ་ལྟར། སིང་སྐྱུར་ལ་བཏབ་པའི་ཕྱེ་བཞིན་ཁ་ན་ཕར་ཡམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་མི་འདུག་ན། འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་མི་འདོད་པར་ལྟ་བ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་མི་འོང༌། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་ཀུན་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡང་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྲོ་ཞིང༌། སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡང་འོང་ས་མེད་ལ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བཅོས་པ་ཡིད་སྐུལ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་
ཤུགས་ཅན་ཡང་མི་སྐྱེ་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཚིག་རྗེས་འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐོར་འདི་དག་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་
བཟུང་ནས་སྦྱོང་དགོས་སོ། །
གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་སྐྱོ་བ་བསྒོམས་ན། ཉན་ཐོས་ལྟར་འཁོར་བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བས། སྐྱོ་བ་བསྒོམ་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལ་མཛེས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་དཔའ་

ལ་ནི་དེ་བསྒོམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། འཁོར་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ནི་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང༌། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་སྐྲག་ན་ནི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

297

སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྟུང་ངོ་། །ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་སྐྲག་པར་འགྱུར་ལགས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ནི་སླར་འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
འདི་ནི་མདོའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་བའི་ནོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བར་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པར་འཁྱམས་པའི་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡིད་
འབྱུང་མི་བྱ་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཁོར་
བའི་མཐའི་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པར་གོ་ཆ་བགོས་པ་ན། འགྲོ་བའི་
སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་ལ་བབ་ཀྱང༌། དེ་དག་གིས་ཡིད་སྐྱོ་ཞིང་བྲེད་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་སྐྱོ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་ལྷགས་པ་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གནོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་བྲེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཅིག་ཅར་ལྷགས་པ་དག་གིས་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྤྲོ་བར་བྱས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
རེ་རེ་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ནོར་གྱི་ཚོགས་
མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་རིག་པར་བྱས་ནས། སླར་ཡང་སྲིད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་བླང་

བར་རིགས་ཏེ། ཞེས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མདོ་དེ་རྣམས་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

298

སྲིད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཡང༌། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བརྩོན་པ་དེ་ལྟར་
ཐུགས་བདེ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། སྲིད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་དོན་འཁོར་བར་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་ཞིང༌། དེ་དག་ལ་དགའ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁྱམས་ན་སྡུག་བསྔལ་དུ་མས་མནར་ནས། རང་གི་དོན་ཡང་མི་ནུས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྨོས།
དེ་ནི་རྒུད་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་བྱས་ལ་
དགག་དགོས་ཤིང༌། སྨོན་ལམ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་
བ་འཛིན་པ་ལ་ནི་དགའ་བར་བྱ་དགོས་པས་དེ་གཉིས་མི་གཅིག་གོ །དེ་ལྟར་མ་ཕྱེད་པར་སྔར་ལྟར་སྨྲ་ན་ནི་སྨྲ་བ་པོ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་ན་ཉེས་བྱས་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་
བྲིས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྲིད་པའི་སྐྱོན་མཐའ་དག་པར་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་ཡང་།
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་དྲངས་པས་སྲིད་པ་མི་སྤོང་བ་ནི་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་གྱི། སྲིད་

པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་ལྟར་མཐོང་བའི་སྲེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྲི་

བར་གཞན་དོན་ལ་སྙད་བཏགས་ནས། ཁོ་བོ་ཅག་འཁོར་བ་མི་སྤོང་བྱས་ཀྱང་མཁས་པ་མགུ་བར་ག་ལ་འགྱུར། དབུ་མའི་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང༌། སྐྱོན་མཐོང་ཕྱིར་ནི་སྲིད་པར་

མིན། །བརྩེ་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་མི་གནས། །གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་
ཅན། །སྲིད་པ་ན་ཡང་གནས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

299

གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་བྱང་ས་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་ནས། ཐུགས་ལ་མི་བཟོད་པ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང༌། འཁོར་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་ལ་ཡིད་ལེགས་པར་འབྱུང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་རང་གི་གཉེན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྲིད་མཚོར་འཇུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང༌། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་དེའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་མཛད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས་ཡིད་སྐྲག་ཅིང་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

དགེ་སློང་དག་ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་བར་འཁོར་བ་རྣམས་ལ། གང་ལ་ཕའམ་མའམ་བུའམ་བུ་མོའམ་ཉེ་དུའམ་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་དང་འདྲ་བར་མི་སྨྲ་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

གསུང་རིག་པར་བྱས་ནས་འཁོར་བ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕ་དང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་གྱ་ཞིང་མགོན་མེད་པ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་གཟིངས་ཀྱིས་བསྒྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོད་པར་བཟོད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ནི་གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པ་ལ་ཡང་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས། རིམ་པ་འདིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

300

པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པ་པོས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དྲན་པར་བྱས་ལ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་འདོད་པས་འདུ་འཛི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང༌། ཐ་ན་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལྷས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བཞི་པ་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། ཤྲཱི་ཛ་ག་ཏ་མི་ཏྲས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མཐའ་མེད། །སྲིད་པའི་ཀློང་དུ་བྱིང་གྱུར་
ཀྱང༌། །སྐྱོ་མེད་འཇིགས་མེད་དགའ་དང་རྒོད། །བདག་ཅག་སྙིང་ལ་ཅི་ཞིག་
མཆིས། །ཕོངས་དང་བཙལ་དཀའ་བསྲུང་དང་བརླག །འབྲལ་དང་ན་རྒ་རྒུད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འབར་བའི་མེར་ཞུགས་ཀྱང༌། །བདེར་རློམ་སྨྱོན་པ་ལགས་པར་སྙམ། །ཞེས་དང༌། ཀྱི་ཧུད་འཇིག་རྟེན་མིག་བཅས་ལོང༌། །མངོན་སུམ་རྟག་ཏུ་ངེས་
མཐོང་ཡང༌། །ད་དུང་ཅུང་ཟད་མི་སེམས་པ། །ཁྱོད་སྙིང་རྡོ་རྗེར་གྱུར་ཏམ་ཅི། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རང་ལ་རང་གིས་བསྐུལ་ཞིང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམས་པས། གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་གནས་པ་ཆུ་ནང་
སོང་བའི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བཞིན་གཡོ་བར་མཐོང༌། །འདོད་པ་ཁྲོས་པའི་སྦྲུལ་གྱི་
ལུས་བསྐྱིལ་གདེངས་ཀའི་གྲིབ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང༌། །འགྲོ་བ་འདི་དག་སྡུག་བསྔལ་མེ་
ཡིས་ཀུན་ཏུ་འབར་བར་མཐོང་བས་ན། །རྒྱལ་པོ་བདག་ཅག་ངེས་པར་འབྱུང་ལ་མངོན་དགའ་དུར་ཁྲོད་དག་ཏུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཁོར་བ་
རླུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཆུ་ཟླ་ལྟར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

301

དང༌། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མནོག་ཆུང་ལ་ཉེན་ཆེ་བ་སྦྲུལ་གདུག་པའི་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་དང་འདྲ་བ་དང༌། འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་
བས་ཀུན་ཏུ་གདུངས་པར་མཐོང་ནས། སྲིད་པ་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་བྱང་
པའི་བྱིས་པའི་བློ་སྣ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་ན། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཐོབ་འདོད་འབྱུང་ངོ་། །
བྱང་པའི་བྱིས་པ་ནི་བྱང་ན་རྩམ་པ་དཀོན་པས་ཉུང་མ་ཉི་ཚེ་ཟ་བས་བྱིས་པ་ཞིག་བཀྲེས་ཏེ་རྩམ་པ་ཟ་འདོད་ནས། མ་ལ་ཟས་བསླངས་པ་ལ་མ་ལ་རྩམ་པ་མེད་པས་ཉུང་གཤེར་ཞིག་བྱིན་པས་དེ་མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་སྐམ་པོ་ཞིག་བྱིན་པས་མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་ཕོ་ཤ་ཞིག་བྱིན་པ་ལ་ཡང་ང་མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་བཙོས་འཁེངས་ཅིག་བྱིན་པས་དེ་ཡང་ང་མི་འདོད་ཟེར་ཞིང་ཁོ་མ་མགུ་ནས་དེ་ཡོ་ཉུང་མ་ཡིན་ཟེར་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་
གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡོ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྙམ་ནས་སྐྱུག་ཏིང་ཏིང་བ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་སྔར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འཁྱམས་པ་བསམས་པས་ནི་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བ་དང༌། ད་གདོད་འཁྱམ་དགོས་པ་བསམས་པས་ནི་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པའི་བློ་ཚིག་ཙམ་དུ་མ་སོང་བ་སྐྱེས་པ་དེས། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་ལྷ་མི་དང༌། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་
དུད་འགྲོའི་གནས་དག་ཏུ། །སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྐྱེ་བ་ནི། །གནོད་པ་དུ་མའི་སྣོད་འགྱུར་ལགས་མཁྱེན་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

302

རྩ་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བཟློག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་བཟློག་པ་ལ་ལྟོས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་ན་ལས་ཅི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་ལས་སྔར་བསགས་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་གསོག་པར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པར་བྱའོ། །
དེ་འཇོམས་པ་ཡང་ལམ་མ་ནོར་ཞིང་ཚང་བ་བསྒོམ་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྟེན་ཇི་ལྟ་བུས་འཁོར་བ་བཟློག་པ་དང༌། ལམ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྒོམས་པས་བཟློག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་དང་དུད་
འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྭགས་ཉིད་དང་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དང༌། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །ཀླ་ཀློར་སྐྱེ་དང་གླེན་ཞིང་ལྐུགས་པ་ཉིད། །ཚེ་རིང་ལྷ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། །སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་རྙེད་
ནས་ནི། །སྐྱེ་བ་བཟློག་པའི་སླད་དུ་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་བཟློག་དགོས་ཏེ། མི་ཁོམ་པར་ནི་བཟློག་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ད་རེས་ཕྱུགས་ལས་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ་གསུང༌། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྔར་དེ་ཙམ་ཞིག་འཁྱམས་པ་ལ་རང་ལོག་མ་བྱུང་ཙ་ན། ད་ཡང་རང་ལོག་མི་འོང་བས་བཟློག་དགོས། བཟློག་པའི་དུས་ཀྱང་ད་རེས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་ཡིན་གསུང་ངོ་། །དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ནི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་བར་ཆད་མང་ཞིང་ཉེས་པ་དུ་མའི་སྐྱོན་ཆགས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པས་ན་འཁོར་བ་བཟློག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བྱུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་མཁས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

303

མངོན་པར་དགའ་བར་བྱའོ། །ཁྱིམ་པའི་སྐྱོན་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་སེམས་པ་ནི། སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བསམ་པ་བརྟན་པར་འགྱུར་ལ། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་འཇོག་ཅིང་སད་པར་འགྱུར་བས་
དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་ནི། འབྱོར་ན་དེ་བསྲུང་བའི་འབད་པས་སྡུག་བསྔལ་ལ། དབུལ་ན་ནི་འཚོལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཤ་ཐང་བས་བདེ་བ་མེད་པ་ལ། རྨོངས་ནས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ནི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། བཙོན་ར་འདྲ་བའི་ཁྱིམ་ལ་ནི། །ནམ་ཡང་བདེ་བར་མ་སེམས་ཤིག །ཕྱུག་གམ་ཡང་ན་དབུལ་ཡང་རུང༌། །ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ནད་དུ་ཆེ། །གཅིག་ནི་བསྲུང་བས་ཉོན་མོངས་ལ། །གཉིས་པ་འཚོལ་བས་ཤ་ཐང་ངོ་། །ཕྱུག་གམ་ཡང་ན་དབུལ་བ་ཡང༌། །གང་ན་བདེ་བ་མེད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་དགའ་བ་རྨོངས་པ་ནི། །སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོ་བྱད་མང་པོ་འཛིན་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཚོལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཁྱིམ་པ་དང་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ནི་ཆོས་དང་འགལ་བས་དེར་ཆོས་བསྒྲུབ་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁྱིམ་གྱི་སོ་ནམ་བྱས་ན་ནི། །བརྫུན་དུ་
མི་སྨྲར་མི་རུང་ཞིང༌། །ཕ་རོལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ། །ནན་ཏུར་མི་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་ཁྱིམ་གྱི་སོ་ནམ་འཆོར། །ཁྱིམ་ལ་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཀྱང་ག་ལ་
འགྲུབ། །ཆོས་ཀྱི་ལས་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན། །ཁྱིམ་གྱི་དོན་ནི་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་

འགྲུབ། །དེ་བས་ཆོས་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཕྱིར། །བདག་ལ་ཕན་འདོད་སུ་ཞིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

304

ཁྱིམ་ན་གནས། །ཞེས་དང༌། དྲེགས་དང་ང་རྒྱལ་གཏི་མུག་སྦྲུལ་གྱི་ཚང༌། །རབ་ཏུ་ཞི་བ་དགའ་བའི་བདེ་འཇིག་པ། །སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་མང་པོའི་གནས་གྱུར་ཁྱིམ། །ཁུང་དང་འདྲ་བར་སུ་ཞིག་གནས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སྨོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ངན་ངོན་དང་བསོད་སྙོམས་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་དབེན་པར་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱངས་ནས། གཞན་
གྱི་ཡོན་གནས་བྱེད་པ་ལ་སྨོན་པ་ནི། གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། སྐྲ་
རྣམས་བྲེགས་པར་གྱུར་ནས་ནི། །ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་གོས་འཆང་ཞིང༌། །དགོན་པ་
ཡུལ་དུ་འདོད་པར་ནི། །ནམ་ཞིག་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞིག་གུ །གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་རྣམ་བལྟ་ཞིང༌། །ས་ཡི་ལྷུང་བཟེད་ལག་ཐོགས་ནས། །དཔྱས་མེད་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་དུ་ནི། །ནམ་ཞིག་སློངས་མོ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་ཆགས་མེད་
ཅིང༌། །ཉོན་མོངས་ཚེར་མའི་འདམ་རྫབ་དག །སྦྱོང་བར་བྱེད་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་
གྱི། །སྦྱིན་པའི་གནས་སུ་ནམ་ཞིག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མལ་སྟན་རྩྭ་ལས་བྱས་པ་ལ་བླ་གབ་མེད་པར་ཉལ་བས། གོས་བ་མོས་ལྕི་བ་དང་བཟའ་བཏུང་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང༌། གནས་མལ་ཤིང་དྲུང་དུ་རྩྭ་འཇམ་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་

དགའ་བདེས་འཚོ་ཞིང་ཉལ་བ་ལ་སྨོན་པ་ནི། རྩྭ་ཡི་ཚོགས་ལས་ལངས་ནས་ནི། །བ་མོས་ལྕི་བའི་གོས་དག་དང༌། །ཟས་སྐོམ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ནི། །ནམ་ཞིག་ལུས་ལ་ཆགས་མེད་འགྱུར། །ཤིང་དྲུང་ནེ་ཙོ་ལྟར་ལྗང་བའི། །དུར་བ་འཇམ་པོའི་གོས་ཅན་དུ། །མཐོང་ཆོས་བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་དང༌། །ནམ་ཞིག་བདག་ནི་ཉལ་བར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

305

འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པོ་ཏོ་བ་མཁར་ཐོག་ཏུ་ཁ་བ་འཆགས་ནས་དོ་ནུབ་ནི་གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནས་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་
དགའ་བ་ཞིག་བྱུང༌། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སུ་བླང་འདོད་པ་མིན་པ་གཞན་མེད་གསུང་ངོ་། །
སྨན་ལྗོངས་དང་ཆུ་བོའི་ངོགས་སུ་གནས་ནས་ཆུ་རླབས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་དང་རང་གི་ལུས་སྲོག་གཉིས་འདྲ་བར་སེམས་པ་དང༌། སྲིད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་ཅིང༌། སྲིད་

པའི་དགའ་བདེ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སྒྱུ་མ་
སོགས་དང་འདྲ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ལ་སྨོན་པ་ནི། ནམ་ཞིག་ཆུ་ངོགས་སྨན་ལྗོངས་སུ། །གནས་ནས་ཆུ་རླབས་འབྱུང་འཇིག་དང༌། །འཚོ་བའི་འཇིག་རྟེན་གནས་འདྲ་བར། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་འགྱུར། །ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་མར་གྱུར་

པའི། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་འབྱིན་པ་དང༌། །སྲིད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་མི་འདོད་
པར། །བདག་ནི་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞིག་གུ །རྨི་ལམ་སྨིག་རྒྱུ་སྒྱུ་མ་སྤྲིན། །དྲི་ཟའི་གྲོང་
ཁྱེར་མཚུངས་པར་ནི། །རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་འཇིག་རྟེན་དག །ནམ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱས་ནས་བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་པ་ལ་སྨོན་པ་བྱེད་པའོ། །མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་རི་སུལ་དུ་དྲང་སྲོང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ད་གཟོད་ཕས་བུ་གསོས་བྱ་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང༌། ཤ༌ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ཁྱིམ་པ་ལས་ཀས་བྲེལ་བའི་དུས་སུ་གོས་བཟང་བཟང་གྱོན་ལ་དེ་ན་ཕར་སོང་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཨ་རེ་སྐྱིད་སྙམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

306

ནས། མ་འོངས་པ་ན་རབ་བྱུང་གི་བག་ཆགས་འཇོག་གསུང་ངོ་། །
དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། བདག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་
ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་སྟེ། ནམ་ཞིག་ན་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། བདག་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་དང་གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་དང་དགག་
དབྱེའི་ལས་དང་འདུད་པའི་ལས་དེ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་སྙམ་ནས། དེས་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ལ་དགའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་ན་གནས་པས་དེ་ལྟར་སྨོན་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་གཙོ་བོར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་སྨོན་པར་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་དག་ནི། །ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་རྣམས་དང་ལྡན། །དེ་ལྟས་སྡོམ་བརྩོན་ཁྱིམ་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ཁྱད་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསྔགས་པར་མ་ཟད། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་
ལ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ༌རྟེན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པ་ནི་སྡོམ་
པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་
པ་ལ་གུས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ལམ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྒོམས་པས་བཟློག་པ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས།

མགོ་འམ་གོས་ལ་གློ་བུར་མེ་ཤོར་ན། །དེ་དག་ཕྱིར་བཟློག་བགྱི་བ་བཏང་ནས་
ཀྱང༌། །ཡང་སྲིད་མེད་པར་བགྱི་སླད་འབད་འཚལ་ཏེ། །འདི་ལས་ཆེས་མཆོག་
དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་དང་ཤེས་རབ་བསམ་གཏན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

307

གྱིས། །མྱ་ངན་འདས་ཞི་དུལ་བ་དྲི་མེད་པའི། །གོ་འཕང་མི་རྒ་མི་འཆི་ཟད་མི་འཚལ། །ས་ཆུ་མེ་རླུང་ཉི་ཟླ་བྲལ་ཐོབ་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་
པ་ནི་གསུམ་ལས།
དང་པོ་སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་གཡེང་བ་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌།

སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནམ་སེམས་
ཀྱི་བསླབ་པ་དང༌། སེམས་མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྟེ།
དེ་གསུམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །
འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཉམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ངན་འགྲོའ། །སེམས་ཀྱི་

བསླབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་

པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཐར་པ་སྟེ། མདོར་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་དང༌། སྔ་མ་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་གསུམ་མོ། །དེ་གཉིས་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །གོང་མ་རྣམས་ནི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གསུམ་དུ་བཞེད་དེ། ཉོན་མོངས་སུན་འབྱིན་པ་དང་མངོན་གྱུར་འགོ་གནོན་པ་དང་ས་བོན་རྩད་ནས་སྤོང་བ་ལ་བསླབ་པ་གསུམ་མོ། །གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། ཚངས་པས་ཞུས་པ་སའི་དངོས་གཞིར་དྲངས་པ་ལས། རྩ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

308

བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང༌། །ཞི་བའི་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང༌། །འཕགས་པའི་ལྟ་དང་སྡིག་པའི་ལྟ། །ལྡན་པར་བྱ་ཞིང་བྲལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་རྩ་བ་སྟེ། གཞན་གཉིས་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་

བརྟེན་ནས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་སྡིག་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཚངས་པས་ཞུས་པ་ལས། ཡན་ལག་དྲུག་
དང་ལྡན་པ་དང༌། །གནས་བཞི་བདེ་དང་ལྡན་པ་དང༌། །བཞི་པོ་ཡི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དག་པ་ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་

ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དང་སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཐར་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མ་སྨད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་ལྟ་
བས་ནི་མ་ཉམས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཡང་
དག་པར་བླངས་ཏེ་སློབ་པས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་
ཏོ། །སེམས་ཀྱི་གནས་བཞི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་
བར་གནས་པས་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པའོ། །བཞི་པོ་ནི་བདེན་
པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་དོ། །ཀུན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་རབ་སྐྱེ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

309

རྐྱེན་ནོ། །འགོག་བདེན་ལ་འགོག་པ་དང་ཞི་བ་དང་གྱ་ནོམ་དང་ངེས་འབྱུང་ངོ་། །ལམ་བདེན་ལ་ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་ངེས་འབྱིན་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའོ། །འདིར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་
རང་དགའ་བ་ལ་འཁྲིད་ན། བསླབ་པ་གསུམ་ལ་འཁྲིད་ལུགས་རྒྱས་པར་དགོས་
ནའང༌། དེ་མིན་པས་ཤེས་རབ་ལྷག་མཐོང་དང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཞི་གནས་བསྐྱེད་
ལུགས་ནི། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྤྲོའ། །
དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསླབ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཐོག་མར་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ནས་སྙིང་ཐག་པ་

ནས་སྤྲོ་ཤུགས་འཕེལ་བར་བྱ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་

ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེམ་སྐས་སོ། །ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ༌ས་ཡིན་པ་
ལྟར་རྩ་བའོ། །ཚོང་དཔོན་ཚོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་ལྟར་དགེ་བའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགྲོ་བའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེང་བ་ལྟར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ངན་སོང་གི་ལམ་
གཏན་གཅོད་པའོ། །སྡིག་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་གསོ་བས་སྨན་གྱི་སྡོང་པོ་ལྟ་
བུའོ། །སྲིད་པའི་ལམ་ཉམ་ང་བའི་བརྒྱགས་ཚོགས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་
འཇོམས་པའི་གོ་མཚོན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྦྲུལ་གདུག་པ་སེལ་བའི་རིག་སྔགས་སོ། །སྡིག་པའི་ཆུ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཟམ་པའོ། །ཞེས་པ་དང༌། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་

ཀྱང༌། ཁྲིམས་ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

310

པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང༌། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་ལོ་ཏོག་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ནི། །བརྟེན་ནས་སྐྱོན་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟེན་ནས་ཆོས་དཀར་མཆོག །སྙིང་རྗེའི་ཆུས་བརླན་པས་ནི་རྣམ་པར་
སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །ཁས་བླངས་ནས་མ་བསྲུངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དགེ་སློང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས། ལ་ལའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་བདེ་བ་སྟེ། །ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་བདེ་
བ་སྟེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་བསླབ་པ་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཕན་
ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསམས་ལ་བསླབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་གུས་པར་བྱའོ། །
ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་ཚུལ་ནི། ལྟུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བཞི་ལས། མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། བསླབ་བྱ་རྣམས་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བག་མེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི། བླང་དོར་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་སྒོ་
གསུམ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་ལེགས་ཉེས་གང་ལ་འཇུག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དང༌། བདག་གམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པའི་ངོ་ཚ་
ཤེས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་སྨད་དུ་འོང་སྙམ་ནས་འཛེམ་པའི་ཁྲེལ་ཡོད་དང༌། ཉེས་
སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལ་འཇིགས་ནས་བག་འཁུམས་པ་སོགས་ལ་བསླབ་བོ། །མ་གུས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། སྟོན་པ་དང་དེའི་བཅས་པ་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་མང་བའི་གཉེན་པོར་ནི། རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

311

ཉོན་མོངས་གང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཉེན་པོ་འབད་ནས་བསྟེན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་འབད་པར་འདི་ཙམ་ལས་འགལ་ཡང་སྐྱོན་ཆུང་ངོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། བཅས་པ་རྣམས་ལ་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་ཞིག་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ། །ཡང་བར་སེམས་ཤིང་ཅུང་ཟད་འདའ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྡུག་བསྔལ་གཞན་དབང་འཐོབ། །སྨྱིག་ཚལ་བྲེགས་པས་ཨ་
མྲའི་ཚལ་ཉམས་བཞིན། །འདི་ན་ལ་ལས་རྒྱལ་པོའི་ཚིག་ཆེན་ཡང༌། །འདས་ན་ལན་འགའ་ཆད་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་འདས་བྱས་ན། །དུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀླུ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་བས་ན་ཉེས་ལྟུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང༌། བརྒྱ་ལ་གོས་ན་ཡང་ཇི་མི་སྙམ་པར་མི་འཇོག་པར་ལྟུང་བ་དང་སྡིག་པའི་ཕྱིར་བཅོས་ལ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་
ལྟར་འབད་པར་བྱའོ། །ཚངས་པས་ཞུས་པ་ལས། བསླབ་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་བྱ། །དེ་ལ་སྙིང་ནས་ནན་ཏན་བྱ། །ཕྱིར་ནི་སྤང་བར་མི་བྱ་ཞིང༌། །སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བཤིག་མི་བྱ། །རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་གནས་པར་བྱ། །འདུལ་བ་ལ་ནི་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་སྲོག་དང་བྲལ་ཞིང་ཤི་བ་ནི་བླ་ཡི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྲོག་དང་བྲལ་ཞིང་ཤི་བས་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཟད་པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་

ཉམས་ཤིང་ཞིག་པས་ནི་སྐྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱའི་བར་དུ་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ། རྣམ་པར་ལྟུང་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་དང་བཅས་ཏེ་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར། སྲོག་དང་བསྡོས་ཏེ་བསྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

312

ལྟ་མ་ཡིན་ན་བདག་སྐྲ་བྲེགས་ཤིང་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་
བྱུང་ནས། །སྡིག་པའི་ལས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱེད། །ནོར་དང་འབྲུ་ལ་སྙིང་པོར་

འདུ་ཤེས་ཤིང་། །བཞོན་དང་བ་གླང་ཤིང་རྟ་རྣམས་ལ་ཆགས། །གང་ལ་བསླབ་པའི་ནན་ཏན་མེད་པ་རྣམས། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཅི་ཕྱིར་མགོ་བོ་བྲེགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདུས་བྱས་འཁོར་བ་ལས་འབྲོས་པར་འདོད་ནས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྐང་པ་ཉམས་ན་ནི་འགྲོ་མི་ནུས་པར་མ་ཟད། འཁོར་བར་སླར་
འཁོར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཀྱིས་འཇོམས་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མི་ཞིག་ཆོམ་རྐུན་མང་པོས་རབ་གཙེས་ནས། །འཚོ་བར་འདོད་པས་བྲོས་ཤིང་འགྲོར་བརྩལ་ན། །དེ་ནི་རྐང་པ་འགྲོ་ཞིང་རྒྱུག་མི་ནུས། །ཆོམ་རྐུན་དག་གིས་དེ་བཟུང་བཅོམ་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་རྨོངས་པའི་
མི། །འདུས་བྱས་དག་ལས་འབྲོས་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་དེ་
ཡང་འབྲོས་མི་ནུས། །ན་རྒ་འཆི་བ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་འཇོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། ཁྱིམ་པ་སྐྱ་བོའི་གོས་གྱོན་ལ། །ངས་ནི་བསླབ་པ་གང་བཤད་པ། །དེ་ཚེ་དགེ་སློང་དེ་དག་ལ། །བསླབ་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་བསྙེན་ལ་གསུངས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྲུང་བ་དགེ་སློང་ལ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་དུས་འདིར་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི། ལྷག་པར་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེ་བས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

313

བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གང་གཱའི་བྱེ་སྙེད་དུ། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྐོམ་རྣམས་
དང༌། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེའི་ཕྲེང་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་

རིམ་གྲོ་བྱས། །གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཇིག་པ་དང༌། །བདེར་གཤེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། །ཉིན་མཚན་དུ་ནི་བསླབ་པ་གཅིག་སྤྱོད་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལྟུང་བ་བྱུང་ཡང་བཤགས་པས་ཆོག་སྙམ་ནས་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་སེམས་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི། ཕྱིས་བཅོས་པས་ཆོག་ཟེར་ནས་དུག་ཟ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། བྱམས་པ་སེང་གེ་སྒྲའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། ཕྱི་མའི་ཚེ་ཕྱི་མའི་དུས་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་དེ་དག་འདི་སྐད་ཅེས། སྡིག་པའི་ལས་ནི་ཉེས་པ་བཤགས་པས་མ་ལུས་པར་འཛད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང༌། དེ་དག་སྡིག་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུས་
བྱས་ནས་ཡང་བཤགས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་ལྟུང་བ་ལྷག་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཕྱིས་སྡོམ་པ་འཛིན་པར་ནི་མི་བྱེད་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཆི་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ང་སྨྲ་སྟེ། འཆི་བ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དུག་ཟ་བའི་མི་དེ་དང་འདྲ་བར་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་ལོག་པར་ལྟུང་བ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། བྱམས་པ། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་དུག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། བསླབ་པའི་གཞི་ཇི་ལྟར་བཅས་པ་དག་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཅག་གིས་ནི་དུག་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

314

གྱིས་བསྲུང་བ་ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་ལྡན་ཡིན་ན་གསང་སྔགས་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་བ་ངས་གསུངས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡི། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་འདུལ་བ་མ་ལུས་ལས། །སྔགས་པ་ཁྱིམ་པས་རྟགས་དང་
ཆོ་ག་སྤང༌། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ། །ཞེས་སྔགས་པ་ཁྱིམ་པས་ཀྱང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱི་སྐོར་དང་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་རྐྱང་པའི་ཆ་འགའ་
ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདུལ་བ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ན། སྔགས་པ་རབ་བྱུང་ལ་སྨོས་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྔགས་འགྲུབ་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། སྔགས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་པོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། །དེ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་དང་ནི་བཟོད་
པ་དང༌། །རྒྱལ་བ་ལ་ནི་དད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །གསང་སྔགས་དང་ནི་ལེ་ལོ་མེད་པ་འོ། །ཇི་ལྟར་མི་དབང་རིན་ཆེན་བདུན་ལྡན་པ། །སྐྱོ་བ་མེད་པར་སྐྱེ་དགུ་འདུལ་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་སྔགས་པ་ཡན་ལག་འདི་བདུན་དང༌། །ལྡན་པར་གྱུར་ན་སྡིག་པ་

འདུལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང༌། ཟློས་པ་འདི་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉམས། །དེ་ལ་གྲུབ་པ་མཆོག་མེད་ཅིང་། །གྲུབ་པ་འབྲིང་ཡང་ཡོད་མེད་
དེ། །གྲུབ་པ་ཐ་མའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ལ་ཐུབ་དབང་གིས། །སྔགས་འགྲུབ་པར་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། །མྱ་ངན་འདས་གྲོང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཡུལ་དང་ཕྱོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་པ་ངན་པ་འདི་ལ་ནི། །སྔགས་འགྲུབ་པ་ནི་ག་ལ་ཡོད། །སྐྱེ་བོ་ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་འདི་ལ། །དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་ག་ལ་ཡོད། །མཐོ་རིས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །བདེ་བ་མཆོག་ཏུའང་མི་འགྱུར་ན། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་སྔགས་རྣམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

315

ནི། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། མུ་གེ་བྱུང་ཙ་ན་ཐམས་ཅད་ནས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འོང༌། དེ་བཞིན་དུ་
ཐམས་ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀོར་ཀོར་འོང་བས་འདི་ལ་འབུངས་ཤིག །ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པའང་ལས་འབྲས་མ་བསམས་པ་ལ་མི་འོང་བས་དེས་ན་འདི་སེམས་པ་མན་ངག་ཡིན་གསུང་བ་དང༌། ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། སྤྱིར་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུལ་བ་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ན་བལྡབ་ཀྱང་མི་དགོས་པ་ཞེ་གཙང་བ་བརྟག་ཐུབ་པ་ཉམས་དགའ་བ་མཐའ་བཟང་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང༌། དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ཚན་ཞིག་གིས་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔགས་ཅ་འབྱིད། སྔགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བ་ཅ་འབྱིད་དེ། འདུལ་བ་སྔགས་ཀྱི་གྲོགས། སྔགས་འདུལ་བའི་གྲོགས་སུ་སོང་བ་ངའི་བླ་མའི་བཀའ་
བརྒྱུད་མིན་པ་མེད་གསུང་བ་དང༌། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ངེད་རྒྱ་གར་ན་དོ་གལ་ཆེན་པོའམ་བྱ་བ་གློ་བུར་བ་བྱུང་ན། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རྣམས་འཚོགས་ནས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནས་མ་བཀག་གམ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་མི་འགལ་ལམ། ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། ངེད་བྲི་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་བ་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནས་མ་བཀག་གམ། དེ་དང་མི་འགལ་ལམ་བྱ་བ༌ཞིག་ཡོད་ལ། འདུན་མའི་ཞབས་འདུལ་བ་འཛིན་པས་འཇུག་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང༌། སྣེའུ་ཟུར་པའི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་
ནང་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཐབ་པ་འདི་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་མ་འཐབས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་མི་འོང༌། དེ་ཙ་ན་ཉོན་མོངས་མགོ་གནོན་པ་དང་རྩད་ནས་སྤོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

316

བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་མི་འོང་བས་འཁོར་བར་གཏན་དུ་
འཁྱམ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དང་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སོ་བཙུགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་གང་མགོ་འབུར་
འབུར་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མདུང་བུ་འདེབས་དགོས། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉུག་གིས་བྱུང་མ་ཐག་ཉིད་དུ་དེ་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་འཐབ་དགོས། དེ་ལྟར་མིན་པར་དང་པོར་བྱུང་ཙ་ན་དང་དུ་ལེན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་

གསོས་འདེབས་པར་སོང་ན་འཐབ་ཟླ་མེད་པར་ཁོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་འབད་པས་མ་ལྡོག་ན་ཡང་རྒྱུན་མི་འཐུད་པར་མོད་ལ་ལྡོག་པ་ཆུ་ལ་རི་
མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། རྡོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་

ལས། སེམས་ནི་ཆུ་དང་ས་དང་རྡོ་བ་ལ། །རི་མོ་བྲིས་པ་དེ་འདྲར་རིག་པར་བགྱི། །དེ་
ནང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་ནི། །མཆོག་སྟེ་ཆོས་འདོད་རྣམས་ལ་ཐ་མ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པར་
བྱའོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། འདི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་བྱ་ཞིང༌། །ཁོན་དུ་བཟུང་ནས་གཡུལ་སྤྲད་དེ། །རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་པ། །ཉོན་མོངས་འཇོམས་བྱེད་མ་གཏོགས་སོ། །བདག་ནི་བསྲེགས་ཏེ་བསད་གྱུར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་བླ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། །དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ང་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ལྗིར་གྱིས་

མནན་ཡང་མ་ཐའང་འོག་ནས་སོ་ཚིགས་བྱེད་གསུང་བ༌པོ་ཏོ་བས་གསན་པས། དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

317

ཙུག་སོང་ན་མོད་ལ་ལྡོག་གསུང་ངོ་། །ཐ་མལ་པའི་དགྲ་ནི་ལན་ཅིག་བཏོན་ཡང་ཡུལ་གཞན་བཟུང་ནས་སྟོབས་རྙེད་པ་ན་སླར་རྒོལ་དུ་འོང་བ་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལ་ལན་ཅིག་རྩ་བ་ནས་འདོན་ཐུབ་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་སླར་ལོག་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པས་ལན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐ་མལ་དགྲ་བོ་ཡུལ་ནས་ཕྱུང་ཡང་ནི། །ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་བཟུང་ནས། །ནུས་པ་བརྟས་ནས་དེ་ནས་ཕྱིར་ལྡོག་གི །ཉོན་མོངས་དགྲ་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་མ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤང༌། །བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ནས་བདག་གནོད་བྱ་ཕྱིར་འོང༌། །བློ་ཞན་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བསྙུག་རུམ་པའི་ཞལ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཉུག་གིས་བྱུང་ཙ་ན་ལེ་ལོ་མི་བྱ་བར་མོད་ལ་གཉེན་པོས་བཟློག །བཟློག་མ་ནུས་ན་ལངས་ལ་མཎྜལ་དང་མཆོད་པ་བཤམ། བླ་མ་དང་ཡི་དམ་ལ་ཕུལ་ལ་གསོལ་བ་གདབ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ་བྱས་པས་ཉལ་གྱིས་འགྲོ་
གསུང་བ་དང༌། གླང་རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། འདུག་ས་སྤོས་པ་དང་སྐེ་ཅུ་ཅུ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉལ་གྱིས་འགྲོ་གསུང་སྟེ། ཁོང་རང་ཉོན་མོངས་དང་འཐབས་པར་
སྣང་གསུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། ཉིན་མཚན་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་བྱ་ར་བྱ་བ་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད་གསུང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འོང་ཚོད་དུ་གདའ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ལན་དུ་ཕྲད་ཀྱང༌། དེའི་རིང་ལ་སེམས་བཟང་པོ་བྱུང་ངམ་གསུངས་ནས་འདྲི་སྐད།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

318

ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་ལ་དབྲལ་བར་དཀའ་ཞིང༌། ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པས། དེའི་
གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ་མང་དུ་བསྒོམས་ལ། འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གོམས་ན་ནི་ལྟ་བ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །
འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྡུག་བསྔལ་སྟེར་ཞིང་དགེ་རྩ་བསགས་པ་རྣམས་འཇོམས་པའི་དགྲ་ནི་ཞེ་སྡང་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་སྡིག་པ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐབས་མི་དབྱེ་བར་བཟོད་པ་ལ་འབད་དོ། །འདི་མ་བྱུང་ན་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བདེ་སྟེ། གང་ཞིག་བསྒྲིམས་ཏེ་ཁྲོ་འཇོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །ཞེས་སྤྱོད་འཇུག་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྔར་བསགས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་འགྲུབ་པ་ལ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་ནུས་པ་ཇེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ནི་འདོད་ཆགས་སྲེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རེག་པའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་ཚོར་བའི་རོ་མྱངས་པ་ལས་འབྱུང་བས། ཕྱི་དང་ནང་གི་མི་སྡུག་པ་དང་
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསྒོམས་ལ་བཟློག་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རི་དྭགས་གླང་པོ་ཕྱེ་མ་ལེབ་དང་ཉ། །སྦྲང་མ་ལྔ་
པོ་ལྔ་ཡིས་བཅོམ་གྱུར་ཏེ། །གཅིག་གིས་འཇོམས་ན་གང་ཞིག་ལྔ་རྣམས་ནི། །རྟག་ཏུ་བསྟེན་པ་ཅི་ཕྱིར་འཇོམས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་འབྱུང་ཉེ་ལ་དབྲལ་བར་དཀའ་བ་རྙེད་པ་དང་གྲགས་པ་དང་བསྟོད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

319

པ་དང་བདེ་བ་བཞི་ལ་སྲེད་ཅིང༌། དེ་དག་གི་ལྡོག་ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་དེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་འཆི་བ་དྲན་པ་གནད་དུ་སོང་ན་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །ང་རྒྱལ་ནི་འདིར་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཀྱི་མཆོག་ཕྱི་མར་བྲན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤང་སྟེ། སྤོང་
ཚུལ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ན་རྒ་འཆི་སྡུག་བྲལ་དང་དེ་བཞིན་དུ། །ལས་རྣམས་
བདག་གིར་བྱ་ལས་མ་འདས་ཞེས། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ནི། །དེ་ཡི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྒྱགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ན་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་མི་འབྱུང་ངོ་། །
གཞན་ཡང་གཉིད་དང་རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པ་དང་ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་བརྗེད་ངས་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་འབྱུང་ཉེ་བ་རྣམས་ཡིན་པས། ཉེས་དམིགས་རིག་པར་བྱས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་མཐུ་ཇེ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །ཉེས་དམིགས་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རྒོད་དང་འགྱོད་དང་གནོད་སེམས་རྨུགས་པ་དང༌། །གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་
རྐུན་ལགས་པར་རིག་པར་མཛོད། །ཅེས་དང༌། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་གཉིད་དང་རྨུགས་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །བད་ཀན་རླུང་དང་དེ་བཞིན་
མཁྲིས་པ་རྣམས། །དེ་དག་དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཤས་ཆེར་འབྱུང༌། །དེ་ཡི་ཁམས་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

320

རབ་ཏུ་འཁྲུག་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །ཁ་ཟས་ཉེས་པས་ལྟོ་ནི་མ་དག་ཅིང༌། །ལུས་ཀྱང་ལྕི་ལ་ཟོ་མདོག་བདེ་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཚིག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་རྨོངས་ཤིང་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཉམས། །བྱིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས། །དཀར་པོ་ཉམས་ཤིང་མུན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་གསུངས་པ་དང༌། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཉོན་མོངས་རྣམས་
ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། ཚོམས་ལས། བག་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་པ། །སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་བསམ་བརླག་ཡིན། །ཚོང་དཔོན་ནོར་རྣམས་བསྲུང་བ་ལྟར། །མཁས་པས་བག་དང་ལྡན་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། སྐྱེས་རབས་ལས། ལྷ་དབང་ཕྱིར་ཡང་ངོ་ཚ་བོར་ནས་ནི། །ཡིད་ལ་ཆོས་དང་འགལ་བ་བྱེད་པ་བས། །གྱོ་མོའི་སྣོད་ཐོགས་གོས་ངན་གྱོན་ནས་ནི། །དགྲ་བོའི་ཁྱིམ་དུ་འབྱོར་པ་མཐོང་ཡང་བླ། །ཞེས་དང༌། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། དབང་ཕྱུག་ལུས་གཏོགས་དྲན་པ་བདེར་གཤེགས་
ཀྱི། །བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་བསྟན། །དེ་ནི་བསྒྲིམས་ནས་མངོན་པར་
བསྲུང་བགྱི་སྟེ། །དྲན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀུན་འཇིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་
འཇུག་ལས། ཐོས་ལྡན་དད་པ་ཅན་དང་ནི། །བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་དུ་མ་ཡང་། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པས། །ལྟུང་བའི་རྙོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དགག་པར་མ་ནུས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

321

ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁ་མི་སྐྱོར་ཕྱོགས་མི་འཛིན་པར་དགྲར་ལྟ་བ་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་དུ་
མི་རུང་བས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བཟུང་ལ་ཉོན་མོངས་སུན་འབྱིན་པ་ལ་འབད་ནས། རང་གིས་གང་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱའོ། །ཇོ་བོ་ཆེན་
པོའི་སློབ་མ་དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། སྣེའུ་ཟུར་པ་ལ། ཡེ་འབར། སང་གནངས་ཙ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དགེ་བཤེས་པ་དེ་ཀུན་མན་ངག་གི་མཐིལ་གང་ལ་བྱེད་
ཟེར་ནས་འདྲི་ན། མངོན་པར་ཤེས་པའམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞལ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་བྱས་
པར་འོང་ངོ་། །ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཇེ་ངེས་ཇེ་ངེས་སོང་ནས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་དག་པར་བསྲུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ་གསུང༌། དེས་ན་བསྒོམས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་བ་ལ་བྱ་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ། །ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྡིག་དང་སྡུག་བསྔལ་འབའ་

ཞིག་བསྐྱེད་པའི་གཞན་དང་འཁྲུག་པ་ལ་ཡང༌། དེའི་རིང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་སྲོག་དང་བསྡོས་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། རྨས་པའི་རྨ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདི་དེའི་ཚེ་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་ངོམ་པར་བྱེད་ན། ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་དུས་སུ་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རིགས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་མེད་དགྲ་ཡིས་རྨ་སྲོལ་བཏོད་པ་ཡང༌། །ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་སྲེལ་བྱེད་ན། །དོན་ཆེན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཡང་དག་བརྩོན་གྱུར་པ། །བདག་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཅི་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལ་འཐབས་ནས་རྒྱལ་བ་ལ་དཔའ་བོ་ཞེས་བྱ་ཡི། དགྲ་གཞན་ལ་འཐབ་པ་ནི་མ་བསད་ཀྱང་ངང་གིས་འཆི་བ་ལ་རྒོལ་བས་རོ་ལ་གསོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

322

ཁྱད་བསད་ནས། །ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་དགྲ་འཇོམས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་བོ་སྟེ། །ལྷག་མ་རོ་ལ་གསོད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲོད་གནས་ན། །རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བསྲན་གཟུག་སྟེ། །ཝ་ལ་སོགས་
པས་སེང་གེ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀུན་གྱིས་ཚུར་ལ་མི་ཚུགས་ཤིང་དེ་དག་ལས་
རྒྱལ་བར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་
ཏོ། ། ། །

༈ རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གུས་

པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་རྒྱུན་རིང་དུ་བསྒོམས་པ་ལས་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་མེ་འབར་བའི་རླུབས་ལྟར་མཐོང་སྟེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་ཡིད་ཀུན་ཏུ་
གདུངས་པ་དེས། ལམ་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་བསླབས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་ཅིང༌། དེ་ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དཔལ་ལྟར་སླར་ལྡོག་པ་ཡང་མ་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པས་རང་གི་དོན་མ་རྫོགས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཉི་ཚེ་བར་ཟད་ཅིང༌། མཐར་

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་དགོས་པས་ན། བློ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐོག་མ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པར་རིགས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་མཐུ་མེད་པའི། །ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་དུ་སྤང་བྱས་ཤིང༌། །ཐུབ་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྙིང་རྗེས་བསྟན་པ་ལ། །གཞན་ཕན་རོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

323

གཅིག་རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག །ཅེས་དང༌། བདེ་དང་མི་བདེ་རྨི་ལམ་འདྲར་བགྲངས་ཤིང༌། །གཏི་མུག་སྐྱོན་གྱིས་དམའ་བའི་འགྲོ་མཐོང་ན། །ལས་ཀྱི་དམ་པ་

གཞན་དོན་དགའ་བོར་ཞིང༌། །རང་གི་དོན་ལ་དེ་ཀོ་ཅི་སྟེ་བརྩོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་རང་ཉིད་སྲིད་པའི་མཚོར་ལྷུང་བ་དང་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཟུམ་པས་ཉམ་ང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་
བགྲོད་མི་ནུས་པར་གོམ་འགྲོས་འཁྱོར་བ་མཐོང་ན། རྒྱལ་བའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གཞན་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་མི་བརྩོན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་མིག་ཟུམ་འགྲོས་འཁྱོར་གྱུར་པ་ལ། །འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་རིགས་ན། །སྙིང་རྗེ་མི་བསྐྱེད་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཡོད། །དེ་དག་རྨོངས་བསལ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་མི་རྩོམ། །ཞེས་སོ། །འདི་ན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་
བ་དང་བརྗིད་བག་དང་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བ་ལ་བྱ་བར་
རིགས་ཏེ། རང་གི་དོན་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ནི་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་ལ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་རྙེད་སླའི་རྩྭ་ཁམ་འགའ་ལྟ་ཕྱུགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཟ། །ཤིན་ཏུ་སྐོམ་པས་གདུངས་པའང་ཆུ་ཞིག་རྙེད་ན་དགའ་མགུར་འཐུང༌། །འདི་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིའི་བརྗིད་བག་ཡིན་ཏེ་དེ་བདེ་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་དེ་འཕགས། །ཉི་མ་རླབས་ཆེན་རྟ་ཞོན་རྒྱུ་བ་སྣང་བྱེད་གང་ཡིན་དང༌། །ཁུར་ལ་མི་རྩེག༌ས་ཡིས་འཇིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

324

རྟེན་འདེགས་པ་གང་ཡིན་དེ། །རང་དོན་འགའ་མེད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་
འདྲ་སྟེ། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཕན་དང་བདེ་བའི་རོ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་གདུངས་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་
དོན་དུ་བྲེལ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་ཀྱང་དེ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་དུད་སྤྲིན་འཁྲིགས་པས་འགྲོ་བ་འཁྲུགས་གྱུར་པ། །སྡུག་བསྔལ་མེ་
རབ་འབར་བའི་ནང་དུ་དབང་མེད་ལྷུང་མཐོང་ནས། །ཐོད་ལ་མེ་མཆེད་འབར་བ་ལྟ་བུར་ཡིད་བྲེལ་བརྩོན་པ་གང༌། །འདི་ན་དེ་དག་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ་མཁས་པའང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས།

རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྨན། མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་བགྲོད་པའི་ལམ་
ཆེན་པོ། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་དང་རེག་པས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གསོས་
སུ་འགྱུར་བ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཞུགས་པས་རང་གི་དོན་མ༌ཚང་བ་མེད་པར་ཞར་ལ་
འགྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི། ཀྱེ་མའོ་བདག་གིས་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ། སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཆོག་འདིར་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་
བསྡུས་པ་ལས། ཤེས་རབ་རྣམ་དག་མངོན་སྒྲུབ་ཐེག་པའི་མཆོག །ཐུབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ལས་འབྱུང༌། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མིག་བཞིན་ཏེ། །འོད་ལྡན་
ཉི་མ་ཤར་བའི་འོད་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་དྲངས་པའི་གུས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

325

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱང་བ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་དང༌། སེམས་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་དགོས་ན་འཇུག་པའི་སྒོ་གང་ནས་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ལ་རྒྱལ་བས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་
གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་སྒོར་
འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སྒོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྐྱེས་པ་
ན་གཞན་གང་ཡང་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ནམ་བྲལ་བ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྟུང་ཞིང༌། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་པར་ཆུད་པ་ཡང༌། སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་ལ། ཕྱིས་ཐེག་ཆེན་
པའི་ནང་ནས་འཐོན་པའང་དེ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་པས་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ནི་
སེམས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག༌གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེར་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང༌། །ཞེས་
དང༌། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་ད༌གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་སྲས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་རིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

326

པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་

གནོན་ཞིང་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཟློག་གོ །རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཞིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཟློག་གོ །ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་བསླབས་ཀྱང་སེམས་དེ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་དང༌། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང༌། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་
འདིས། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང༌། །ཞེས་དང༌། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུངས་སྔགས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
ཆེ་བ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་གསང་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་སེམས་ཅན་སྡིག་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་ལག་ན་རྡོ་
རྗེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཞིག་སྨྲས་ཏེ། འདི་ནི་སྔོན་མ་ཐོས་ན་འདི་སེམས་ཅན་ཇི་ལྟ་བུ་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ། ལག་ན་རྡོ་རྗེས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ། གང་དག་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གང་གི་ཚེ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། འཇམ་དཔལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་
གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་
དབང་བསྐུར་བའི་གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱ་ཡི། གང་དག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

327

གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་
དག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་བལྟར་མི་གཞུག་གོ །དེ་དག་ལ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གསང་
སྔགས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་ཆོག་གི །གང་ཟག་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་ཆུད་པ་ཞིག་གལ་ཆེའོ། །
ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལ་རག་ལས་པས་ན།
སེམས་དེ་གོ་བ་ཙམ་ལས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་དེ་དང་འདྲ་ལ། སེམས་དེ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་འོང་བས་འདི་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ངེས་པ་
རྙེད་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆུ་དང་ལུད་དང་དྲོད་དང་ས་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཚོགས་ན་འབྲས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་བྱེད་ལ། གྲོ་དང་སྲན་མ་
ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་དང་ཚོགས་ནའང་དེ་དག་གི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ནས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་རྐྱེན་སུ་དང་ཚོགས་ཀྱང་འབྲས་ལ་
སོགས་པའི་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་མི་རུང་བས། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཟིན་པའི་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པའང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་
དུ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུའི་ནང་ནས་ས་
བོན་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

328

དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང༌། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང༌། ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཕའི་ས་བོན་དང་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ཕ་བོད་ལ་ནི་བུ་རྒྱ་དང་ཧོར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་ཕ་ནི་བུའི་རིགས་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། མ་བོད་ལས་ནི་བུ་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེ་བས་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང༌། །ཉན་

ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བསྟེན་པའི། །ཐར་པའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁྱོད། །གཞན་དག་
མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས། །ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ལ། དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡུམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྲས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
འབྱེད་པ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་དང༌། །སྤྱོད་པ་ཡོངས་བསྔོ་མ་བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་ལྟ་བས་མ་ཕྱེ་ཞིང་སྤྱོད་པས་ཕྱེ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྦྱོང་བ་མེད་ཅིང་ཐུན་འགོ་
ལ་ཚིག་ཙམ་ཞིག་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་རེ་ལ་ནན་ཏན་དུ་མས་འབད་པ་ནི་ཆོས་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་གསལ་ལོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

329

སྤྱིར་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཕ་མ་གཉིས་ཆར་དགོས་པ་ལྟར། ལམ་ཆ་ཚང་བ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚང་བ་དགོས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དགོས་ལ། གལ་
ཏེ་རེ་རེ་བ་ལས་མི་བསྒོམ་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ན་ནི་ཞི་གནས་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་མ་འཁྲུལ་བར་བྱས་ནས་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
བསྒོམ་དགོས་ནའང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་ཁས་འཆེ་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་

སྦྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་
ཤིང༌། །སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱིས་

འཁོར་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་ལ། སྙིང་རྗེས་ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་དགོས་
པས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞི་བར་ལྟུང་བ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྲིད་པའི་མཐར་མ་
ལྷུང་བ་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དགག་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་འདི་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལམ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཡ་མཚན་པར་འཛིན་གྱི། བྱིས་པ་མགུ་བའི་ཡོན་ཏན་ཕྲ་མོ་
རེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མི་འཛིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང༌། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང༌། །སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཁྱད་
པར་འདི། །སྔ་ན་མེད་པའི་རྨད་ཅིག༌འཁྲུངས། །ཞེས་དང༌། དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །དེ་འདྲའི་བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

330

དང༌། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ། །སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ཞིང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྲུབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་
ཕྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཕྱུང་བའི་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཛིན་ཅིང་གསེར་གླིང་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་གྱི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྙེད་པས། བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་སུ་འཛིན་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བལྟས་ན་ལམ་གྱི་གནད་

ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །འདི་ལ་འབད་ནས་བཅོས་མ་མིན་པ་ཞིག་སྐྱེ་རྒྱུ་བྱུང་ན་དེས་ཟིན་པའི་བྱ་རོག་ལ་ཟན་ཉུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་པའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་ཡི། དེ་མེད་ན་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀང་སྟེ་བྱིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པར་མི་ཆུད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བར་དང་ལྷ་བསྒོམ་པ་དང་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་སོགས་བསྒོམ་པའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པར་མི་ཆུད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ན་རྩྭ་རྔ་བ་དང་ཟོར་བ་བརྡར་བའི་དཔེ་བརྗོད་པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་འདི་གནད་དུ་མ་སོང་བར་ཡུན་ཇི་ཙམ་དགེ་སྦྱོར་ལ་འབད་ལོ་བྱས་ཀྱང་ཟོར་བ་ཤིན་ཏུ་རྟུལ་བས་རྩྭ་རྔ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ས་བཅད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སེམས་འདི་གནད་དུ་ཞིག་སོང་ན་རེ་ཞིག་ལ་མི་རྔ་བར་ཟོར་བ་བརྡར་ནས་རྣོན་པོར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་བརྔས་པས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལའང་མང་དུ་བརྔས་ཟིན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་ཚོགས་སྡུད་པ་བདེ་བླག་
ཏུ་ནུས་ཤིང་། དགེ་བ་ཆུང་བ་དང་བར་སྐབས་སུ་འཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

331

མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་
བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་
གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྡིག་ཆེན་
རྣམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྲེག་པར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་ནད་ཙམ། །བསལ་ལོ་སྙམ་དུ་བསམས་ན་ཡང༌། །ཕན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་གྱུར་ན། །སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང༌། །རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ། །བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང༌། དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་

ལྗོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང༌། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་སེམས་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་དང༌། སྐྱེས་པའི་ཚད་དང༌། ཆོ་
གས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་སམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རང་གིས་མཐོང་བའམ་ཡིད་
ཆེས་པ་ལས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་མཐུ་ཆེའོ་སྙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ཐོས་མེད་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བརྩམས་པའི་སྡེ་སྣོད་མཉན་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་མོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཆོས་མ་ཐོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

332

ནུབ་ཏུ་ཉེ་བ་མཐོང་བ་ན། ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་བྱེད་པས་བདག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་རིང་དུ་གནས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཆོས་ནུབ་པར་མ་མཐོང་ཡང་དུས་ངན་པ་གཏི་མུག་དང་ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་མེད་དང་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་སོགས་ཤས་ཆེ་བའི་དུས་འདིར་ནི་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའང་རྙེད་པར་དཀའ་ན། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། རེ་ཞིག་བདག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དཀའ་བར་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བཞིའོ། །
སེམས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའོ། །རྐྱེན་གང་གིས་བྱས་པ་ལ། དང་པོ་ནི། ཆོ་འཕྲུལ་ངོ་མཚར་བ་རྣམས་མཐོང་ངམ་ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྨྲ་བ་
ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉན་པས་དང་པོར་དད་པ་སྐྱེས། དེ་ནས་དེ་དག་ལ་
ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་
བཟོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་བསྟན་པ་མ་
ནུབ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བཟློག་པར་མཐོང་བ་ཡོད་པས་སྡུག་བསྔལ་
བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱི་

གཙོ་བོ་བསྟན་པ་ནུབ་པ་ལ་མ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འོག་ཏུ་སྙིང་རྗེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་ཟློས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དོན་ཆེ་བའི་སེམས་དེ་དཀོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

333

པར་མཐོང་ནས་གཙོ་བོར་དེས་བསྐུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་པར་སྣང་ངོ་། །
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་
འདོད་མེད་ན། རང་གི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྐྱང་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་བློ་མི་ལྡོག་སྟེ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་
ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ནི། གཞན་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྐྱང་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ལྡོག་ནུས་ཀྱི། ཆོག་འཛིན་སྔ་མ་བཟློག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་འགོག་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྐྱང་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་བློ་བཟློག་མི་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་
གྱི་ཐེག་དམན་ལ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ལས་མེད་པས་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དག་སྲིད་པའི་རྒུད་པ་ལས་ཐར་ཡང་ཞི་བའི་
རྒུད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་
སྦྱངས་ནས་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག །རང་གི་དོན་འགྲུབ་པ་ལའང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ན་ནི་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྡོག་པའི་རྐྱེན་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །སྔར་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་དྲངས་པ་མི་སྣང་ལ། གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སངས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

334

རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་མང་པོ་སྣང་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པར་ཡི་དམ་བཅས་པའང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པ་སྣང་བས། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་གྲངས་སུ་

བགྲང་དགོས་ལ། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། རང་དོན་ལའང་སངས་རྒྱས་མེད་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་བའི་ཐོབ་འདོད་དང་། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་བཞག་པ་མིན་པར་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དུའང་དོན་
དུ་གཉེར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ། འཁོར་བའི་
དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྐྱོ་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །
སྟོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། རང་གི་མཐུས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་རང་གི་སྟོབས་
དང༌། གཞན་གྱི་མཐུས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་གཞན་གྱི་སྟོབས་དང༌། སྔོན་ཐེག་ཆེན་
ལ་གོམས་པ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྔགས་པ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་

སྐྱེ་བ་རྒྱུའི་སྟོབས་དང༌། འདིར་དམ་པ་བསྟེན་ཅིང་ཆོས་ཉན་ལ་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་

དགེ་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་བརྒྱད་པོ་སོ་སོ་བའམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་བརྟན་ལ། རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ལས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

335

སྐྱེས་ན་མི་བརྟན་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ནུབ་ཏུ་ཉེ་ཞིང༌། སྙིགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྙིགས་མར་གྱུར་པའི་
དུས་འདིར་ལེགས་པར་གོ་ནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་
པར་རིག་པར་བྱས་ལ་དམ་པའི་བཤེས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འབད་ཅིང་། གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་
བསྐུལ་བ་དང་གཡམ་ལ་རྒྱུགས་དང་སྲོལ་ཀ་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱ་བར། རང་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ནི། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་
པ་ལ་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་མ་དང༌། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོང་བ་གཉིས་སྣང་ངོ་། །
རྒྱུ་འབྲས་བདུན་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་འབྱུང་
ལ། སེམས་དེ་ལྷག་བསམ་ལས་དང༌། བསམ་པ་དེ་སྙིང་རྗེ་ལས་དང༌། སྙིང་རྗེ་བྱམས་
པ་ལས་དང༌། བྱམས་པ་དྲིན་དུ་གཟོ་བ་ལས་དང༌། དྲིན་དུ་གཟོ་བ་དྲིན་དྲན་པ་ལས་དང༌། དྲིན་དྲན་པ་ནི་མར་མཐོང་བ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་བདུན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། རིམ་ཅན་དུ་སྦྱང་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་གཞན་རྣམས་དེའི་རྒྱུ་དང་
འབྲས་བུར་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ནི། སྙིང་

རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བསྐྱོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གདོན་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

336

ངེས་པར་དམ་འཆའ་བར་འགྱུར་ལ། སྙིང་རྗེ་དམན་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་འོང་བས་
འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་འཁྱེར་བ་ནི་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁུར་དེ་མི་འཛིན་ན་ཐེག་ཆེན་པར་མི་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེ་ནི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། བཙུན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་ཟད་དོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ནི་མིའི་སྲོག་གི་དབང་པོའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གཱ་ཡ་གཽ་རི་ལས་ཀྱང༌། འཇམ་དཔལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྩོམ་པ་ནི་ཅི། གནས་ནི་གང༌། འཇམ་
དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྩོམ་པ་ནི་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ། །གནས་ནི་སེམས་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མ༌བསླབས་ན་མི་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས་བྱ་དཀའ་བའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པས་ན་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་ནོ། །
བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལན་ཅིག་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ནས་ཞུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྲངས་མང་ཞིང་བྱེད་ངན་པ་དང་བསླབ་པར་བྱ་བའང་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པ་དང་དུས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན་ཞུམ་ནས་ཐེག་པ་དམན་པར་ལྟུང་བ་ལ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལན་ཅིག་བསྐྱེད་པ་ཙམ་མིན་པར་ཇེ་
འཕེལ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་རང་གི་བདེ་སྡུག་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

337

སྐྱོ་བས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཚོགས་བསགས་པ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་ཡུན་རིང་ལ་དུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་གོ །འཕགས་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་ཅི་ཡང་
མེད་དོ། །དེས་བདེ་བའི་སྐྱེ་བ་མི་འདོར་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེའོ། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ལ་ཞུགས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སོ། །གདོན་མི་ཟ་བར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྲས་བུ་བརྙེས་པའི་ཚེ་ཡང་ཐེག་དམན་བཞིན་ཞི་བར་མི་གནས་པར། ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་
པའང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་སྟེ། དེ་མེད་ན་ཉན་ཐོས་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་བརྙེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
གྱི་ཁམས་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
དཔེར་ན་ལོ་ཏོག་ལ་ཐོག་མར་ས་བོན་དང་བར་དུ་ཆུ་དང་ཐ་མར་སྨིན་པ་གལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

338

ཆེ་བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་ཏོག་ལའང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་སྙིང་

རྗེ་ཡིན་པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་གསུངས་ཏེ། གང་ཕྱིར་བརྩེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ། །ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སྨིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྙིང་རྗེ་
བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་སོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། ཆོས་ཡང་དག་པར་
སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་རབ་ཏུ་མང་པོ་ལ་བསླབ་པར་མི་བགྱིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་གཅིག་
རབ་ཏུ་བཟུང་ཞིང་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བགྱིས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དེའི་ལག་མཐིལ་ན་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཆོས་གཅིག་པུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དཔེར་བགྱི་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་དེ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་དཔུང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དཔེར་བགྱི་ན་

སྲོག་གི་དབང་པོ་མཆིས་ན་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཆིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ལུང་མཐའ་ཡས་པ་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

339

ངེས་པ་རྙེད་ན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་སྐོར་ལ་
གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛིན། དེས་ན་ཞང་སྣ་ཆུང་སྟོན་པས། ཇོ་བོ་ལ་གདམས་ངག་ཞུས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་བློས་ཐོངས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམས་བྱ་བ་
ཞིག་ལས་མི་འོང་བྱས་པ་ལ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་ཁྲེལ་ནས། དེ་ཇོ་བོའི་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་ཕྱུང་བ་ལ་གསུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གནད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པ་རྙེད་
པའང་འདི་ཁོ་ན་དཀའ་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསག་སྦྱང་དང་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་བལྟས་ནས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་
བཙལ་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྡན་མ་ཁོལ་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་རིན་པོ་ཆེ། །རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ས་བོན་དེ། །དཔའ་ཁྱོད་ཁོ་ནས་སྙིང་པོར་མཁྱེན། །དེ་གཞན་སྐྱེ་བོས་
འོལ་མི་དབྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཞན་རྣམས་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ། མར་ཤེས་ནས་བྱམས་པའི་བར་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཙམ་ཞིག་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྐྱེ་མོད་ཀྱང༌། བློ་དེ་སྐྱེ་སླ་བ་དང་ཤུགས་དྲག་པ་དང་བརྟན་པོར་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་སྔོན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅེས་ལ་ཕངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཉེན་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན་མི་བཟོད་ལ། དགྲ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན་དགའ་ཞིང་། དགྲ་གཉེན་བར་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན་ཕལ་ཆེར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྙོམས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡིད་དུ་སྡུག་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཇི་ཙམ་གཅེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་པའང་དེ་ཙམ་སྐྱེ་སྟེ། གཅེས་པ་ཆུང་བ་དང་འབྲིང་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

340

མི་བཟོད་པ་ཤས་ཆུང་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་ལའང་མི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་སྣང་བས་སོ། །དགྲ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་ན་འབྲལ་འདོད་མི་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་ད་དུང་དེ་ལས་ཆེ་བ་དང་དེ་དང་མ་བྲལ་ན་སྙམ་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་ལན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གིས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ལ་དགའ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་རོ། །
དགྲ་གཉེན་བར་མའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་པའང་མེད་ལ་དགའ་བའང་མེད་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་མེད་པས་ལན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གཉེན་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། གཉེན་གྱི་མཐར་ཐུག་ནི་མ་
ཡིན་པས་མར་བསྒོམ་པ་དང་དེའི་དྲིན་དྲན་པ་དང་དྲིན་ལན་གཟོ་བ་གསུམ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅེས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ལ་བུ་གཅིག་པུ་ལྟར་སྙིང་དུ་

སྡུག༌པར་འཛིན་པའི་བྱམས་པ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེད་
པར་བྱེད་དོ། །བདེ་བ་དང་ཕྲད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངེས་

པ་མི་སྣང་ངོ་། །དེས་ན་མར་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་བདེ་བ་དང་ཕྲད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀའི་
གཞིར་སྣང་བས་འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་གཉེན་དུ་བསྒོམ་པ་འདི་ནི། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་བཙུན་པ་ཟླ་བ་དང་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །
ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བློ་རིམ་
གྱིས་སྦྱངས་པས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་པ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

341

འདོད་སྐྱེ་བས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད། བར་དེར་ལྷག་བསམ་བཅུག་པས་ཅི་བྱ་སྙམ་
ན། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ཕྲད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་བྱམས་པ་
དང་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་རང་གི་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྷག་པའི་
ལྷག༌བསམ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །
དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ཕྲད་ན་སྙམ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པས་མི་ཆོག་གི །རང་གིས་དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཁུར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་

འཁྱེར་དགོས་པས་ཁྱད་པར་རྣམས་ཕྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། དཔེར་ན་ཚོང་དཔོན་ནམ་ཁྱིམ་བདག་ཅིག་ལ་བུ་གཅིག་པུ་འདོད་པ་སྡུག་པ་ཕངས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཁྱེའུ་དེ་ཡང་བྱིས་པར་གྱུར་པས་གར་བྱེད་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཁྱེའུ་དེའི་མ་དང་གཉེན་གྱིས་ཁྱེའུ་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་དེ་
མཐོང་ལ། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་ངེ་ཆེན་པོས་འདེབས་ཤིང་མྱ་ངན་བྱེད་ལ་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་ཏེ། མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ནས་ཁྱེའུ་དེ་འདོན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཁྱེའུ་དེའི་ཕ་ཕྱོགས་དེར་སོང་སྟེ། དེས་བུ་གཅིག་པུ་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ལྷུང་བར་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་རིངས་པར་རིངས་པར་བརྟབས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བུ་གཅིག་པུ་དེ་འདོན་པའི་བློས་སྲེད་པར་བྱས་ཏེ་སྐྱུག་བྲོ་བ་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་བབས་ཏེ་བུ་གཅིག་པུ་ཕྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་ཁམས་གསུམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

342

པོ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོང་དང༌། བུ་གཅིག་པུ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང༌། མ་དང་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་ལྷུང་བ་མཐོང་ནས་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་གྱི།

གདོན་པར་ནུས་པ་མེད་པ་ཉན་རང་དང༌། ཚོང་དཔོན་དང་ཁྱིམ་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། བུ་གཅིག་པུ་གཅེས་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་ལ་དེའི་མ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་འདྲ་བ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་སྙིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་འཁྱེར་བའི་ལྷག་བསམ་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན་རང་གི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་པའང་བྱ་བར་མི་ནུས་ལ། དེར་མ་ཟད་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཉུང་ཟད་རེ་དང་དེའི་དོན་
ཡང་ཐར་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་པར་ནུས་ཀྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དགོད་མི་ནུས་པས།
སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དང་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་སུ་ཞིག་གིས་ནུས་སྙམ་དུ་བསམས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་ནུས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱང་བ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་སྦྱང་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་སྦྱང་བ་དང༌། སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བློ་དེ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བསྒྲུབ་པ་དང༌། བློ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྙོམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

343

པ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། སྔོན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་
པ་རྣམས་འདིར་ཡང་བླངས་ལ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཆགས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ལ་སྡང་བའི་ཕྱོགས་རིས་སུ་གཅོད་པ་བཀག་ནས་སེམས་སྙོམས་པ་མ་བསྒྲུབས་ན། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་གང་སྐྱེ་བ་དེ་ཕྱོགས་རིས་ཅན་དུ་སྐྱེ་
ཡི། ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྐྱེ་བས་བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །བཏང་སྙོམས་ལ་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ཚད་མེད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལས་འདིར་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་སྡང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་དང༌། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྡང་དང་བྲལ་ནས་སེམས་སྙོམས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མའོ། །འདི་བསྒོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི། སྐྱེ་སླ་བས་ཐོག་མར་ཕན་ཡང་མ་བཏགས་གནོད་པའང་མ་བྱས་པའི་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་བསལ་ཏེ་སེམས་སྙོམས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་སྙོམས་པ་གྲུབ་ན་དེ་ནས་མཛའ་བཤེས་ལ་སེམས་སྙོམས་པ་བསྒྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་མ་སྙོམས་པ་ནི་ཆགས་སྡང་གིས་རིས་སུ་གཅོད་པའམ་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་མ་སྙོམས་པའོ། །དེ་ལ་སྙོམས་ནས་དགྲ་ལ་སེམས་སྙོམས་པ་བསྒོམ་སྟེ། དེ་ལ་མ་སྙོམས་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་མཐུན་པར་བལྟས་ནས་ཞེ་སྡང་བའོ། །དེ་ལ་སྙོམས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྙོམས་པ་བསྒོམ་མོ། །འོ་ན་དེ་དག་ལ་ཅི་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཆགས་སྡང་སྤོང་ཞེ་ན་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

344

ངོས་ནས་ནི་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པས་ན། ཁ་ཅིག་ལ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་ཕན་འདོགས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་ལ་རིང་བར་བཟུང་ནས་གནོད་པ་བྱེད་པའམ་ཕན་པ་མི་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་སྙམ་པ་དང༌། རང་གི་ངོས་ནས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་སེམས་ཅན་གང་ལན་བརྒྱར་བདག་གི་གཉེན་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས། གང་ལ་ནི་ཆགས་པར་བྱ་ལ་གང་ལ་ནི་སྡང་བར་བྱ་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །ཞེས་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་གཉེན་ལ་ཆགས་པ་ལ་ནི། བུ་མོ་ཟླ་བ་མཆོག་གིས་ཞུས་པ་ལས། བདག་གིས་སྔོན་ཆད་ཁྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསད། །བདག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་
གཤགས་ཤིང་གཏུབས། །ཀུན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དགྲ་དང་གསོད་པ་ཡིན། །ཁྱེད་ཅག་ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་སེམས་ཀྱང་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། སྔར་ངེས་མེད་ཀྱི་ཉེས་
པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དགྲ་གཉེན་ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བའི་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་ཁྲོ་ཆགས་གཉིས་ཀ་བཟློག་གོ །འདི་དགྲའམ་གཉེན་
ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱེད་དགོས་པས་དགྲ་གཉེན་གྱི་བློ་ལྡོག་མི་དགོས་
ཀྱི། དགྲ་གཉེན་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཆགས་སྡང་གིས་རིས་སུ་གཅོད་བའི་བློ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། བྱམས་པའི་ཆུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརླན་ཏེ་སེར་ཡོད་པའི་ས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་སྙིང་

རྗེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱམས་པས་བསྒོས་ནས་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

345

པའི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བུ་སྡུག་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། བཏང་སྙོམས་བསྒོམས་པས་ཆགས་སྡང་གིས་མ་སྙོམས་པའི་རང་རོང་རྣམས་ཞི་སྟེ། ཞིང་ས་ལེགས་པར་དུལ་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་བྱམས་པའི་ཆུ་ཡིས་བརླན་པར་བྱས་ནས་སྙིང་རྗེའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཏབ་ན་སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྟོགས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། མར་བསྒོམ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་རང་གི་སྐྱེ་བ་ལའང་ཐོག་མ་མེད་པས་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཤི་བ་བརྒྱུད་མར་བྱས་ཏེ། འཁོར་བ་ན་ལུས་འདི་མ་བླངས་བྱ་བ་དང་ཕྱོགས་འདིར་མ་སྐྱེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་མེད་ལ། མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་དུའང་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། སའི་དངོས་གཞིར་དྲངས་པ་ལས། སྔོན་ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་གང་དུ་ཁྱེད། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སོང་བ་དང་མ་ཤི་བའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའོ། །ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་སེམས་ཅན་གང་ཁྱེད་ཀྱི་ཕའམ་མའམ་ཕུ་ནུའམ་སྲིང་མོའམ་སློབ་དཔོན་ནམ་མཁན་པོའམ་བླ་མའམ་
བླ་མའི་གནས་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྔར༌མ་བྱས་པར་མ་ཟད་མ་འོངས་པ་ནའང་མ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའང་མཐའ་ཡས་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ལ་རང་གི་མ་བྱས་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བཙལ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་སྐྱེས་ན་དེ་ནས་དེའི་དྲིན་དྲན་པ་སོགས་སྐྱེ་བར་སླ་ལ། མ་སྐྱེས་ན་དྲིན་དྲན་པ་སོགས་ཀྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དྲིན་དྲན་པ་བསྒོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་བསྒོམས་པའི་འོག་ཏུ་ཐོག་མར་ཚེ་འདིའི་མ་ལ་བསྒོམས་ན་སྐྱེ་མྱུར་བར་པོ་ཏོ༌བ་བཞེད་པ་ལྟར་བསྒོམ་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

346

བྱ་སྟེ། མདུན་དུ་མ་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ཞིག་བསམས་ལ། ད་ལྟར་དུ་མ་ཟད་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདིས་བདག་གི་མ་བགྲང་ལས་འདས་པ་བྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་ལན་འགའ་ཞིག་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་དེས་མ་བྱས་པའི་དུས་སུ་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱབས། ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས། ཁྱད་པར་དུ་ཚེ་འདིར་ཡང་དང་པོ་མངལ་དུ་ཡུན་རིང་པོར་བཟུང༌། དེ་ནས་བཙས་པའི་དུས་སུ་སྤུ་སེར་ཟེང་ངེ་བ༌ཞིག་ཤའི་དྲོད་ལ་བཅར། སོར་མོ་བཅུའི་ཁ་ལ་གཡེངས། ནུ་ཞོ་བསྣུན། ནོམ་བུ་ཁས་བསྙོད། སྣབས་ལུད་ཁས་ཕྱིས། མི་གཙང་བ་ལག་པས་ཕྱིས་ཀྱིན་ཐབས་སྣ་
ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱོ་ངལ་མེད་པར་གསོས། དེ་ཡང་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་དུས་སུ་བཟའ་བཏུང་

དང་། འཁྱགས་པའི་དུས་སུ་གོས་དང་། ཕོངས་པའི་དུས་སུ་ནོར་རང་གིས་སྤྱད་མི་བྲ་བ་རྣམས་བྱིན། ཡོ་བྱད་དེ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་ནས་མིན་གྱི། སྡིག་དང་སྡུག་
དང་གཏམ་ངན་དང་བསྲེས་ཀྱིན་ཤ་ཐང་ཐང་དུ་བཙལ་ནས་བྱིན་པ་ཡིན། བུ་ལ་ན་ཚ་
ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན། བུ་འཆི་བ་བས་རང་འཆི་བ་དང་། བུ་ན་བ་བས་རང་ན་བ་དང་། བུ་སྡུག་པ་བས་རང་སྡུག་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འདམ་ཞིང་། སྦྱོར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། མདོར་ན་རང་གིས་ཤེས་ཚད་དང་ནུས་ཚད་ཀྱིས་ཕན་བདེ་གང་ཡིན་བསྒྲུབ། གནོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཚུལ་རྣམས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་དྲིན་དྲན་པའི་བློ་ཚིག་ཙམ་མིན་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ན། དེ་ནས་ཕ་ལ་སོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་གཞན་ལའང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་བསྒོམ། དེ་ནས་བར་མ་རྣམས་ཀྱང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒོམ། དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་འདྲ་བའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན་དགྲ་རྣམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

347

ཀྱང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒོམ། དེ་ལ་མ་དང་འདྲ་བའི་བློ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མར་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ལ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ཇེ་
ཆེར་བཏང་ལ་བསྒོམ་མོ། །
དྲིན་དུ་གཟོ་བ་བསྒོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཤི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་བདག་གི་མ་དྲིན་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་སྐྱབས་མེད་པ་དེ་རྣམས་རྩིས་མེད་དུ་དོར་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཅི་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་ཆུང་བ་མེད་དེ། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་སུ་ཆུད་གྱུར་པ། །ཀློང་
གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བཞིན་དུ། །སྐྱེ་ཤི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དྲིན་ཅན་འདོར་བ་ནི་མ་རབས་རྣམས་ལའང་མི་རིགས་ན་བདག་གི་ཚུལ་དང་ག་ལ་མཐུན་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དྲིན་ལན་བསྐོར་བའི་ཁུར་བཟུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱིས་པ་པང་ན་བཙའ་བ་ཅི་ཡང་མི་ནུས་པས། །གང་གི་ནུ་ཞོ་བྱམས་པའི་ཤུགས་
ཀྱིས་གཟགས་འཐུངས་པ། །ངལ་བ་མང་བསྟེན་བྱམས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དག་འདིར། །ཤིན་ཏུ་མ་རབས་ཤིག་ནའང་སྤོང་བར་སུ་ཞིག་སྤྲོ། །གང་གི་ཁོང་ན་འདི་སྐབས་རྙེད་ནས་གནས་བྱས་ཤིང༌། །གང་གིས་བརྩེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟོན་བཅས་
འདི་བླངས་པ། །ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་སྐྱབས་མེད་འདིར་བོར་ནས། །འགྲོ་བ་མ་རབས་ཐ་ཤལ་ཞིག་ནའང་སུ་ཞིག་སྤྲོ། །ཞེས་དང༌། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་གང་དག་མ་རིག་ལྡོངས་པས་བསམ་པ་རྒུད་པའི་བློ་གྲོས་ཅན། །ཕ་དང་བུར་གྱུར་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱམས་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

348

ཕན་བཏགས་པ། །དེ་དག་བཏང་ནས་གཅིག་པུ་ཐར་བར་བྱེད་པ་བདག་གི་ཚུལ་མིན་ཞེས། །དེ་སླད་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་ངེས་ཐར་བགྱིད་སླད་སྨོན་ལམ་
བཏབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་ཕན་ལན་བྱེད་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱ་སྙམ་ན། མ་རང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་འབྱོར་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བསླུས་པ་མེད། དེས་ན་
བདག་གིས་སྔོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་བརླམས་པའི་དབང་གིས་རྨས་
ནས་རྨ་དྲག་པོ་བྱུང་ཟིན་པ་ལ། བ་ཚྭ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བྱེད་འདེབས་པ་དང་འདྲ་བར། རང་བཞིན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སླར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་
ཚོགས་བསྐྱེད་པ་དང༌། བྱམས་པས་ཕན་བཏགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ལ་དགོད་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཕན་ལན་བྱ་དགོས་ཏེ། དབུ་མའི་སྙིང་པོ་ལས། གཞན་ཡང་སྔོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པའི། །གདོན་གྱིས་བརླམས་པ་

བདག་གིས་ནི། །རྨས་ལ་འགྱུར་བྱེད་འདེབས་པ་བཞིན། །སྡུག་བསྔལ་ནད་པ་གང་སྡུག་བྱས། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་གང་དག་གིས། །བྱམས་དང་བསྙེན་བཀུར་ཕན་པ་བྱས། །དེ་ལ་ལན་དུ་ཕན་གདགས་པ། །མྱ་ངན་འདས་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་སོ། །རྒྱ་མཚོ་རི་རབ་དང་བཅས་པའི་ཁུར་ལས་བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་ཁུར་ཆེ་བ་དང༌། བྱས་པ་གཟོ་བ་ནི་མཁས་པས་བསྔགས་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྔ་སྒྲའི་ཚིགས་བཅད་ལས། རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་རི་རབ་དང༌། །ས་རྣམས་བདག་གི་ཁུར་མིན་གྱི། །བྱས་པ་མི་གཟོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་ཡིན། །མི་གང་སེམས་ནི་མི་རྒོད་ཅིང༌། །བྱས་པ་གཟོ་དང་བྱས་པ་ཚོར། །བྱས་པ་ཆུད་གཟོན་མི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

349

བྱེད་པ། །དེ་དག་མཁས་པས་རབ་ཏུ་བསྔགས། །ཞེས་སོ། །
མདོར་བསྡུ་ན་རང་གི་མ༌དྲན་པ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པར་སྨྱོ་ཞིང་མིག་ལོང་བ་ལོང་ཁྲིད་མེད་པ་ཞིག་གོམ་པ་རེ་རེ་ནས་བརྡེག་འཆའ་ཞིང་གཡང་ཁ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་ན། མ་དེས་ཀྱང་བུ་ལ་མི་རེ་ན་སུ་ལ་རེ། བུ་དེ་ལའང་མ་དེ་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྒྲོལ་བ་མི་འབབ་ན་སུ་ལ་འབབ་པས་དེ་ལས་སྒྲོལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དཀྲུགས་པས་ནི་ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་
པས་སྨྱོ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བའི་མིག་དང་ནི་བྲལ། ཡང་དག་
པའི་བཤེས་ཀྱི་ལོང་འཁྲིད་ནི་མེད། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་དབྱེན་
བཅོས་པས་ནི་བརྡེག་འཆའ། སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་གཡང་ཁ་འགྲིམ་པ་མཐོང་ན། མ་དེ་ཡང་བུ་ལ་རེ་དགོས་ལ། བུ་ལའང་མ་དེ་འདོན་པ་འབབ་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་གདོན་པའི་དྲིན་གཟོ་བྱ་སྟེ། བསླབ་བཏུས་ལས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྨྱོ་གཏི་མུག་ལྡོངས། །གཡང་ས་མང་པོའི་
ལམ་དུ་ནི། །གོམ་པ་རེ་རེ་བརྡེག་འཆའ་བ། །བདག་དང་གཞན་རྟག་མྱ་ངན་གཞི། །འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་མཚུངས། །ཞེས་དེ་ལྟར་བལྟས་ནས་གཞན་ལ་སྐྱོན་བཙལ་བར་མི་རིགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མཐོང་ན་ངོ་མཚར་བར་བཟུང་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་འདིར་ཡང་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བློ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་གསུམ་ལས། བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་ལ། བྱམས་བའི་དམིགས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

350

བདེ་བ་དང་ཕྲད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཕྲད་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཕྲད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའོ། །ཕན་ཡོན་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་
བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཀྲིགས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཇི་སྙེད་
པ། །སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་

གྲངས་དང་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་པའི་ཞིང་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང༌། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ནས་སངས་
རྒྱས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ན་དགེ་སློང་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །དེར་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཚངས་སྤྱོད་སྤྱད་པས་ནི་ཞིང་འདིར་ཐ་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་སྔ་མ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཉིན་མཚན་དུ་གནས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་བཤད་པ་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། རྫིའུ་ཚོས་
སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག །ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་སྦྱིན་པས་ཀྱང༌། །བྱམས་པ་ཡུད་ཙམ་ཐང་གཅིག་གི །བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཕོད། །ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསྲུང་བ་དང༌། །ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང༌། །དུག་དང་མཚོན་གྱིས་གནོད་མེད་དང༌། །འབད་པ་མེད་པར་དོན་འཐོབ་དང༌། །ཚངས་པའི་
འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང༌། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱམས་པ་ཡོད་ན་ལྷ་མི་བྱམས་ཤིང་ངང་གིས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

351

འདུ་བ་དང༌། རྒྱལ་བས་ཀྱང་བདུད་སྡེ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕམ་པར་མཛད་པས་
བསྲུང་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བར་དཀའ་ཡང་འབད་དགོས་ཏེ། བསླབ་བཏུས་ལས། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་སྟོན་པའི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་ལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་ཏེ་ཐ་
ན་ཚིག་ཏུ་ཡང་བཏོན་ནས་བསྒོམ་པར་གསུངས་སོ། །
ཚིག་དེ་ནི། གསེར་འོད་དམ་པའི་རྔ་ཆེན་སྒྲ་ཡིས་ནི། །སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་འདི་ན། །ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་གཤིན་རྗེའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྡུག༌བསྔལ་ཞི་བར་ཤོག །ཅེས་སོགས་སོ། །བྱམས་པ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་ལ་བསྒོམ། དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དགྲ་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་མོ། །བསྒོམ་བའི་ཚུལ་ནི། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བས་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་མེད་ཅིང་བདེ་བས་ཕོངས་ལུགས་རྣམས་ཡང་ཡང་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གོམས་པ་ན་བདེ་བ་དང་ཕྲད་འདོད་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་བདེ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་དེ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟབ་པར་བྱའོ། །
སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ལ། སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་
རིགས་པར་སྡུག་བསྔལ་བའི་སེམས་ཅན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའོ། །བསྒོམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

352

པའི་གོ་རིམ་ནི། ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་དང་དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དགྲ་ལ་བསྒོམ་སྟེ། མཛའ་བཤེས་དང་འདྲ་བར་དགྲ་ལའང་སེམས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། རིམ་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་བསྒོམ་མོ། །དེ་ལྟར་
བཏང་སྙོམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་ཡུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རིམ་ཅན་དུ་བསྒོམ་
པ་དེ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་དང་པོ་ནས་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱངས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། རེ་རེ་ནས་བསམས་ན་གང་ལའང་མི་སྐྱེ་བར་སྣང་ལ། རེ་རེ་ནས་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བཏོན་ནས་ཇེ་མང་དུ་བཏང་སྟེ་མཐར་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱངས་ན་ཚོགས་པ་དང་སོ་སོ་བ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྣམ་དག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མར་གྱུར་པའི༌སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་འཁོར་བར་ལྷུང་ནས་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྣམས་སེམས་པ་སྟེ། སྡུག༌བསྔལ་རྣམས་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྔར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་
སྦྱངས་པས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་སྐྱེ་སླ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་སྟེང་དུ་དེ་དག་བསམས་ན་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། གཞན་སྟེང་དུ་བསམས་པས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་
རང་སྟེང་དུ་སེམས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་གནད་དུ་འགྲོ་བ་མི་སྐྱེའོ། །དེ་དག་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། རྒྱས་པར་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པའི་སྡུག༌བསྔལ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་བྱང་སར་
གསུངས་པ་ལ་བློའི་མཐུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

353

སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐར་ཐུག་པ་སྐྱོ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པས་སྡུག་
བསྔལ་སེམས་པ་མང་བར་གསུངས་སོ། །བདེ་བ་མེད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཚུལ་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་བསམས་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྐྱེ་ལ།
རྒྱུན་རིང་བར་བསམས་ན་ཤུགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་སྐྱེ་བས། གདམས་ངག་ཅུང་ཟད་རེས་ཚིམ་ནས་གཞུང་ཆེ་བ་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ལ་བསྒོམ་པ་དོར་ན་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངོ་། །
དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ལུགས་
དང་སྙིང་རྗེ་རྩ་བར་འགྲོ་ལུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་ལེགས་པར་ཕྱེད་
ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ཅིང་བསྐྱངས་པའི་མཐར་སྐྱེས་པའི་
མྱོང་བ་དགོས་ཀྱི། གོ་བས་ལེགས་པར་དམིགས་མ་ཕྱེད་པར་ཕུར་ཚུགས་རེ་ལ་
འབད་པའི་མྱོང་བ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏེ། ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་གཞན་

དུའང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་
ལས། གང་གི་ཚེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བུ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་སྡུག་བསྔལ་གཏན་ནས་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྙིང་རྗེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་བུ་ཆུང་ངུ་སྙིང་དུ་ཆེས་
སྡུག་པ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་ལ༌མ༌དེ་སྙིང་རྗེ་ཇི་ཙམ་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་པའི་བློའི་ཚོད་
ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

354

མཚན་ཉིད་ཚང་བར་གསུངས་སོ། །འདིས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་ལུང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས། དེ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་དྲང་བར་དམ་བཅས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲིམ་མི་

དགོས་པར་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་སྨོན་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་སྔར་བཤད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པའི་ཚད་ཀྱང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །
འདི་ཡང་ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མིན་གྱི། ལས་དང་པོ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཐེག་བསྡུས་ལས་ཀྱང༌། བཟང་དང་སྨོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང༌། །འདུན་བརྟན་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲངས་མེད་གསུམ། །ཀུན་ཏུ་རྩོམ་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་འགོ་རྩོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་
སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་དག་གི་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་ཙམ་ནའང་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་དོན་དུ་བདག་གིས་
དགེ་བ་འདི་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཆེས་ཆེར་འཁྲུལ་ནས་མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་བོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

གདམས་ངག་གི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་མི་སྦྱོང་བར་གཞན་ཞིག་ནས་འཚོལ་ཞིང་འབད་པས་ས་མང་པོ་ཞིག་བཅད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྣང་བ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གནད་ཤེས་པས་བལྟས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་སྣང་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་དམ་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

355

རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་དུ་མར་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྦྱོང་བར་གཞུང་
དུ་མ་ལས་འབྱུང་ན་གོ་བ་ཙམ་ལས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་ལམ་གཞན་བསྒོམ་དུ་མི་རུང་ཟེར་བ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་
སྐོར་ལའང་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་བསྐྱང་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱིར་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་མྱོང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསླབ་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྔོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྡོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའང་ཡོད་དེ། སྤྱོད་
འཇུག་ཏུ་སྔོན་ལ་སྡོམ་པ་དང་སེམས་བཟུང་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་ཕྱིན་དྲུག་གི་བསམ་
གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྣོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལའང་སྔོན་དུ་བློ་མང་པོ་ཞིག་སྦྱང་དགོས་པ་སྣང་སྟེ། ཕན་ཡོན་སེམས་པ་དང་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་སྐྱབས་འགྲོས་རྒྱུད་སྦྱོང་བ་དང་བསླབ་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྲུང་འདོད་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་ན་ལམ་བགྲོད་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྦྱངས་ནས་ཇེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་མིང་ཙམ་ཞིག་སྣང་ཡང༌། དེ་དང་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་
ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པར་སོང་ནས་ལམ་བགྲོད་དགོས་པ་ལ་མིང་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་ངོ་། །འདི་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་
པའི་ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉེར་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

356

བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ལྷག་བསམ་བསྒོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་
པའི་མཐར་ཀྱེ་མ་བདག་ལ་སྡུག་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་འདི་ལྟར་བདེ་བས་ཕོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་ན། འདི་དག་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དང་
ཕྲད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་དག་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་འཁྱེར་བ་ལ་ཐ་ན་ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བློ་སྦྱོང་བའོ། །འདི་དྲིན་ལན་གཟོ་བའི་
སྐབས་སུ་ཡང་ཅུང་ཟད་བྱུང་མོད་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ཕྲད་ན་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་བྱམས་སྙིང་རྗེས་མི་ཆོག་གི །སེམས་ཅན་ལ་བདག་གིས་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་བྱམས་པ་དང་
སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ལ་

མིན་གྱི། ཐུན་རྗེས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་པར་བྱས་ནས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྐྱངས་ན་བོགས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། སྙིང་རྗེ་དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདུག་ཀྱང་རུང་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུའང་རུང་སྟེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། སྙིང་རྗེ་ནི་མཚོན་པ་
ཙམ་སྟེ་དམིགས་རྣམ་གང་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ། །སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཙནྡྲ་གཽ་མིས་ཀྱང༌། སེམས་ཀྱི་ཤིང་ནི་ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན། །ཉོན་མོངས་ཁ་བའི་ཁུ་བས་
རླན་བསྒོས་པ། །རོ་ཞིམ་དངོས་པོར་བགྱི་བར་མི་ནུས་ལ། །ཡོན་ཏན་ཆུ་ཡི་ཐིགས་
པས་ཅི་རུ་འགྱུར། །ཞེས་རོ་ཤིན་ཏུ་ཁ་བའི་ཏིག་ཏའི་སྡོང་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བུར་ཁུ་ལྟ་བུའི་ཐིགས་པ་རེ་རེ་ཙམ་བླུགས་པས་མངར་པོར་བྱ་མི་ནུས་པ་ལྟར། ཉོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

357

མོངས་པའི་རོ་ཁ་བས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསྒོས་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བྱམས་
པའམ་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྒོམ་པ་ཡུན་ཐུང་ཐུང་རེས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྐྱོང་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་སྦྱང་བ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་རིམ་པས་བདས་ནས་གཞན་དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་སྔར་སྐྱབས་འགྲོའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་
པའི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་དད་པ་ཅི་འཕེལ་བྱ། དེ་ནས་དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ་རང་
གི་དོན་ལའང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་དྲང་ངོ་། །སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མང་ཡང་སྙིང་རྗེས་ནོན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཆེ་
བར་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཀའ་སྩལ་པར་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྔར་དྲངས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ལུང་དོན་བཞིན་ཡིན་ལ། དབྱེ་
བ་ནི་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྨོན་འཇུག་གཉིས་སུ་གསུངས་
སོ། །འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

358

གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའམ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སྨོན་ལ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཀྱང་རུང་མི་སློབ་ཀྱང་རུང་ཇི་སྲིད་དུ་སྡོམ་པ་མ་བཟུང་
བ་དེ་སྲིད་དུ་སྨོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྨོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་ཕན་ཆད་སྡོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བརྒལ་ལན་མང་དུ་སྣང་ཡང་མ་སྤྲོས་སོ། །
གཉིས་པ་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱང་བ་ལ་གསུམ་ལས། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བརྗེས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི། །མྱུར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་བ། །གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང༌། །འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་ཀུན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང༌། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་དགོས་ཏེ། །བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང༌། །ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །འདི་
གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས། །བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག །ཡང་དག་བརྗེ་
བར་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང༌། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒུད་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ་དང༌།
གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་བསམ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

359

མོ། །
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་པ་གོམས་ན་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་ནི། སྔར་རང་གི་དགྲ་བྱེད་པ་མིང་ཐོས་ནའང་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཕྱིས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་མཛའ་བ་ན་དེ་མེད་ན་མི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། བློ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ན་བདག་ལ་གཞན་བཞིན་དང་གཞན་ལ་བདག་བཞིན་དུ་བལྟ་བའང་གོམས་ན་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དཀའ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །གང་གི་མིང་ཐོས་འཇིགས་པ་ཡང༌། །དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། བདག་གི་ལུས་ནི་གཞན་དག་ཏུ། །བཞག་པ་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་མེད། །ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ལུས་བདག་གི་ལུས་མིན་པས་དེ་ལ་རང་གི་བློ་འདྲ་བ་ཇི་ལྟར་
བསྐྱེད་དུ་རུང་སྙམ་ན། ལུས་འདི་ཡང་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་
གྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྔོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ངར་འཛིན་
པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། གཞན་ལུས་ལའང་རང་གི་བཞིན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ཇི་ལྟར་གཞན་དག་གི །ཁུ་བ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ངར་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཞན་ལ་གོམས་པར་
གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པས་ནི་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དེ་བསྒོམ་པ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་སྐྱེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་བསྐྱེད་ནུས་པར་ཡང་མཐོང་བ་དེས། བདག༌གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་ཞེས་པ་དང་། བདག་གཞན་དུ་བྱ་ཞིང་གཞན་བདག་ཏུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་དང་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ངའི་འོ་སྙམ་པའི་བློ་སྦྱོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

360

བ་མིན་གྱི། རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བློ་གཉིས་
གོ༌ས་བརྗེས་ཏེ་གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་རང་ལ་གཞན་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བློ་བསྐྱེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྡུག་
བསྔལ་བརྗེ་བར་གསུངས་པའང་བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང༌། གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟས་ནས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡལ་བར་འདོར་བ་བཀག་ནས་དེ་སེལ་བ་ལ་
ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་སྟེ། མདོར་ན་རང་གི་བདེ་བ་ལ་མི་བལྟ་བར་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་
བསལ་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པའོ། །
བློ་དེ་སྦྱོང་བ་ན་གེགས་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་གི་རྟེན་
བདག་དང་གཞན་གཉིས་སྔོ་སེར་ལྟར་སོ་སོ་བར་རིས་སུ་བཅད་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཅིང༌། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྡུག་ལའང་འདི་ནི་ངའི་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་པའམ་བསལ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་པས་སྙམ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བས། དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བདག་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་རིས་སུ་ཆད་པ་
མེད་དེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བདག་ལའང་གཞན་གྱི་བློ་སྐྱེ་ལ་གཞན་ལའང་བདག་གི་
བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་རི་ཚུ་རི་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཕ་རི་ལ་འདི་ངོས་ནས་ཕ་རིའི་བློ་སྐྱེ་ཡང་ཕ་རིར་ཕྱིན་ན་ཚུ་རིའི་བློ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་ཁ་དོག་སུ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་སྔོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་ཡི། ཁ་དོག་གཞན་གྱི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མི་འདྲའོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་བསླབ་བཏུས་ལས། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བརྟན་པར་འགྱུར། །བདག་དང་གཞན་ཉིད་ལྟོས་པ་སྟེ། །ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་ཇི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

361

བཞིན་བརྫུན། །ངོགས་ཏེ་རང་གིས་ཕ་རོལ་མིན། །གང་ལ་ལྟོས་ན་ཚུ་རོལ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་རང་གིས་མ་གྲུབ་ན། །གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་བལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །
ཡང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བདག་ལ་མི་གནོད་པས་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་
མི་འབད་དོ་སྙམ་པའི་གེགས་བསལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན་རྒས་པའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་བར་དོགས་ནས་གཞོན་པའི་ཚེ་ནོར་གསོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒས་པའི་སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྐང་པའི་སྡུག་བསྔལ་
ཡང་ལག་པས་མི་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒན་གཞོན་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཉི་མ་སྔ་རྟིང་ངམ་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་སོགས་ལའང་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒན་གཞོན་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ལ་རྐང་ལག་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པས་རང་གཞན་གཉིས་དང་མི་འདྲའོ་སྙམ་ན། རྒྱུན་དང་ཚོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་མང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་རང་

རྐྱ་བའི་ངོ་བོ་མེད་ལ། རང་གི་བདག་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཀྱང་ཚོགས་རྒྱུན་དེ་ལ་
འཇོག་དགོས་པས་བདག༌དང་གཞན་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅེས་འཛིན་གོམས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་ཡིན་པས་གཞན་ལའང་གཅེས་འཛིན་གོམས་ན་དེའི་སྡུག་བསྔལ་ལའང་མི་བཟོད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་གེགས་བསལ་ནས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་དངོས་ནི།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

362

བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་བ་འདིས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་དུ་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་ལ། རང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་རང་གི་དོན་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པས། བསྐལ་པ་བགྲང་ལས་འདས་པ་སོང་ཡང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་
གྲུབ། མ་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་གིས་མནར་བར་གྱུར། རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་དེ་གཞན་ལ་སྤོས་ནས་ཞུགས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྔ་བར་སངས་རྒྱས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ་བ་
ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་དཀའ་ལ་དོན་མེད་པས་དུས་འདས་སོ། །ད་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དགྲའི་མཆོག་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་འདི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ནས་འབད་པ་དུ་མས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་པ་རྒྱུན་འཐུད་དུ་མི་གཞུག་གོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ལན་དུ་མར་འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་ཡིས་བརྒྱ་ཕྲག་ཐམས་ཅད་དུ། །འཁོར་བར་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས། །ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་བྱེད་འདོད་པས། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང༌། །ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་
བསྒྲུབས། །ཞེས་དང༌། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔ་དུས་སུ། །ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་
ནི། །སངས་རྒྱས་ཕུན་སུམ་བདེ་མིན་པ། །གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་
སྲིད། །ཅེས་སོ། །
དེ་ལྟར་རང་གི་ཁ་མི་འཛིན་ཕྱོགས་མི་སྐྱོར་བར་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་རྣམས་ལྟོས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བའི་བློ་ཡང་ཡང་སྦྱང་བ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

363

གང་ལ་བཏང་བ་དེའི་དོན་བྱ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་མི་རིགས་པས། ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་གི་དོན་དུ་དམིགས་པའི་བློ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་ཅེས། །ཡིད་ཁྱོད་ངེས་པར་ཤེས་གྱིས་ལ། །སེམས་
ཅན་ཀུན་དོན་མ་གཏོགས་པར། །ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་མི་བསམ། །གཞན་དབང་
མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །རང་དོན་བསྒྲུབ་པར་རིགས་མ་ཡིན། །དེ་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །དེ་ལ་ལོག་པར་བྱ་མི་རིགས། །ཞེས་སོ། །
ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་དོན་དུ་དམིགས་པ་ཤོར་ཏེ་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པའམ་ལུས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པར་སྣང་ན།
འདིས་སྔར་ཡང་མཐའ་མེད་པའི་གནོད་པ་ལ་སྦྱར། ད་དུང་ཡང་ཕན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་དེའི་དབང་དུ་སོང་ན་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་ནས་དགག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་གར་བརླག་པའི། །སྔོན་གྱི་དུས་དེ་
གཞན་ཡིན་ཏེ། །ངས་མཐོང་ཁྱོད་ད་གང་དུ་འགྲོ། །ཁྱོད་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཀུན་གཞོམ་
བྱ། །ད་དུང་བདག་ལ་རང་གི་དོན། །ཡོད་སྙམ་སེམས་པ་དེ་དོར་ཞིག །བདག་གིས་གཞན་ལ་ཁྱོད་བཙོངས་ཀྱིས། །སྐྱོ་བར་མ་སེམས་ཞོ་ཤ་ཕུལ། །གལ་ཏེ་བག་མེད་
གྱུར་ནས་ཁྱོད། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་དམྱལ་བ་
ཡི། །སྲུང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་རེ་ལྟ་ཞིག །ཁོ་བོ་བྱིན་པས་
ཡུན་རིང་སྡུག །ད་ནི་ཁོན་རྣམས་དྲན་བྱས་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དོན་སེམས་པ་
གཞོམ། །ཞེས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

364

སྙིང་ཐག་པའི་སྤྲོ་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བློ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་རྒྱུན་འཐུད་དུ་མི་གཞུག་ཅིང༌། གཞན་ལ་ཕངས་པ་དང་སྡུག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་སྐྱེའི་སྒོ་ནས་སྔར་རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བཞིན་གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་རྣམས་བདག་བཞིན་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་ནི་དེའི་དྲིན་དྲན་པའམ་དེས་རང་ལ་ཕན་འདོགས་པར་མཐོང་བ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཏབ་པ་ལས་སྟོན་ཐོག་མང་ཞིང་བཟང་བ་འབྱུང་བར་མཐོང་ན། ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ལས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
ས་བོན་བཏབ་པ་ལས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བས་དེ་དག་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་འགྲུབ་འདྲ་བ་ལ། །རྒྱལ་ལ་གུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་བཅད་ན་ངན་འགྲོ་གསུམ་དུ་འཁྲིད་ཅིང༌། སྲོག་
གཅོད་པ་ཐར་བར་བྱས་ན་བདེ་འགྲོ་དང་དེར་ཡང་ཚེ་རིང་བ་དང༌། དེ་ལ་མ་བྱིན་པར་བླངས་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱིན་པ་དང་ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་པ་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་
བསྒོམས་པ་ལས་ཀྱང་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འཁྲིད་པ་སོགས་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་
དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

365

བསྒྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཡི། །འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བུ་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང༌། །གནོད་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་བརྟེན་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་བླ་མེད་རྙེད་འགྱུར་ན། །ལྷ་དང་མི་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་གང༌། །ཚངས་དང་དབང་པོ་དྲག་པོ་དང༌། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བས་བསྟེན་དེ་དག །སེམས་ཅན་ཕན་པ་ཙམ་ཞིག་གིས། །མ་དྲངས་པ་ནི་འགྲོ་གསུམ་འདིར། །འགའ་ཡང་མེད་ལ་མཚར་ཅི་ཡོད། །སེམས་དམྱལ་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་སུ། །སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་དུ་མའི་དངོས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མྱོང་བ་གང༌། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གནོད་ལས་
བྱུང༌། །བཀྲེས་སྐོམ་ཕན་ཚུན་བརྡེག་པ་དང༌། །གཟིར་བ་ཡི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད། །བཟློག་པར་དཀའ་ཞིང་ཟད་མེད་དེ། །སེམས་ཅན་གནོད་པའི་འབྲས་བུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཉན་ཐོས་རྣམས་འབྲས་བུ་དམན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེད་ཆེར་མ་བྱས་པ་
ལས་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་བརྙེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བས་ཚུལ་དེ་བསམས་ནས་རང་གི་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་བ། །དུག་བཞིན་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཆགས་བྲལ་བས། །བྱང་ཆུབ་དམན་པ་ཐོབ་མིན་ནམ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་དོར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

366

བས། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། །དེ་ལྟར་ཕན་དང་མི་ཕན་
པའི། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བཅད་པ་ན། །དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་ནི། །རང་དོན་ཆགས་ཤིང་ཇི་ལྟར་གནས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་
བ་དང་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ལས་འབྱུང་བར་ཤེས་
ཤིང་། དེའི་རྩ་བ་ནི་སྙིང་རྗེར་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་དེ་བསྒོམ་པ་ལྷུར་ལེན་ལ། ཆེས་གོམས་པས་དེ་དག་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་རླབས་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྙིང་རྗེ་བརྟན་པའི་རྩ་བ་ཅན། །བྱང་སེམས་མྱུ་གུ་ལས་བྱུང་བ། །གཞན་དོན་གཅིག་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ནི། །རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་སྒོམ་པར་བྱེད། །གང་ཞིག་གོམས་པས་བརྟན་པ་ནི། །གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བྲེད་རྣམས། །བསམ་གཏན་བདེ་བ་དོར་ནས་
ཀྱང༌། །མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད། །འདི་ནི་ངོ་མཚར་འདི་བསྔགས་འོས། །འདི་ནི་དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས་མཆོག །ཅེས་སོ། །
ད་ནི་ཚུལ་དེ་དག་ལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པ་བསྐྱེད་
པར་བྱ་སྟེ། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱོང་མི་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་གསུང༌། འོ་ན་ཅི་ཙུག་བྱེད་ན། དང་པོ་ནས་གོ་རིམ་
དུ་བསླབས་ནས་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་གསུང༌། གླང་རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས། ཤྭ་བོ་པ་དང་ངེད་གཉིས་ལ་མི་ཐབས་བཅོ་བརྒྱད་རྟ་ཐབས་གཅིག་དང་བཅུ་དགུ་ཡོད། མི་ཐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སློབ་
པ་དེ་ཡིན། རྟ་ཐབས་ནི་བྱང་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་སྐྱེས་པ་མི་གནས་ཤིང་འཕེལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

367

དུ་མི་སྟེར་བ་བདག་གཅེས་འཛིན་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཟུར་བསྟན་ནས་ཅི་གནོད་དུ་སྦྱོང༌། སེམས་ཅན་ལ་མཐིལ་བསྟན་ནས་ཅི་ཕན་དུ་སྦྱོང་བ་ཡིན་གསུང༌། དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་ཁོ་བོ་ལ་རླུང་མཉམ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་དང་འདི་ཡོད་བྱས་པས། ཁྱོད་ལ་རྣ་རྩར་རྔ་བོ་ཆེ་བརྡུངས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་སྒོམ་ཡོད་ཀྱང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་
ན་ཉིན་མཚན་དུ་བཤགས་པ་བྱ་དགོས་པའི་སར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་གསུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་ངོ་། །ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་གིས་ཇོ་བོ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོ་ལེ་ཕྱོད་དེ་བྱས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་འོ་ཅག་ལ་དེ་ལྟར་འོང་གསུང་
ངོ་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་ཚུགས་མི་ཚུགས་དང་ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ཏུ་བཅོས་མ་མིན་པར་ཚུད་མི་ཚུད་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་པས། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ལ་བློ་སྐྱེད་ཅི་བྱུང་བལྟས་ལ་སྐྱེས་ན་ནི་ལེགས། མ་སྐྱེས་ནའང་དེ་ལྟར་མི་བསྡད་པར་དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་དགེ་བཤེས་ལ་རྟག་ཏུ་བརྟེན། དེ་ལྟར་བློ་སྦྱོང་བའི་གྲོགས་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས། དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བལྟ། དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་གསོག །དེའི་གེགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང༌། རང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བློ་སྦྱངས་ན་
ས་བོན་ཚང་བར་ཐེབས་ངེས་པས་ལས་དོན་མི་ཆུང་ཞིང་དགའ་བར་རིགས་ཏེ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒོར་འཇུག་འདོད་པས། །མུན་སེལ་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་པ། །ཉི་ཟླ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བསྐལ་པར་འབད་པས་སྐྱེ་ཡང་རུང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

368

པར་བྱའོ། །
བཞི་པ་ཆོ་གས་བཟུང་བ་ནི། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། དེ་བསྐྱེད་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་ཡིས། །བྱམས་སོགས་ཚངས་པའི་གནས་བཞི་པོ། །འབད་པས་རིང་དུ་བསྒོམས་བྱས་པས། །ཆགས་དང་ཕྲག་དོག་བསལ་བྱ་ཞིང༌། །ཡང་དག་ཆོ་ག་བྱས་པས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བློ་སྦྱངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པ་ན་དེ་བཟུང་བའི་ཆོ་ག་བྱའོ། །
འདི་ལ་གསུམ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྲུང་བ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ལ་བླང་བའི་ཡུལ། གང་གིས་ལེན་པའི་རྟེན། ཇི་ལྟར་བླང་བའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི། བླ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་དཔོན། ཞེས་པ་ལས་ཇོ་བོས་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། གོང་མ་རྣམས་སྨོན་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་གནས་པས་མི་ཆོག་གི་འཇུག་སྡོམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་བཞེད་དེ། དགྲ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐད་དུ་སོང་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །ཆོས་བཅུ་པར་གཞན་གྱིས་འཛིན་
དུ་བཅུག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་བཤད་པ་ནི། དེས་བསྐུལ་ཞིང་སྐྱོ་བར་བྱས་ནས་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་ལ་གསུངས་པས་དེས་ཆོ་ག་བྱས་པར་མི་སྣང་ངོ་། །ལེན་པའི་རྟེན་ནི། སྤྱིར་ཛེ་ཏ་རིས། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་རྟེན་དང་
བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྨོན་སེམས་སྐྱེར་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

369

རྟེན་དུ་རུང་ཡང༌། འདིར་ནི་ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ལས། འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ལ་འཆི་བ་དྲན་པ་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་
གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་ཉམས་
མྱོང་ཅུང་ཟད་རྙེད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ་ལས། སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ་དང༌། ཚོགས་བསག་པ་དང༌། བསམ་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་བརྒྱན་ཞིང་རྟེན་བཀྲམ་ནས་མཆོད་རྫས་བཤམ་པ་དང༌། གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསླབ་བྱ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡིག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ས་གཞི་ལེགས་
པར་བྱས་ཤིང་གཙང་བ་དེར། བ་བྱུང་ལྔས་བསྐྱང་ནུལ་དང་བྱུག་པ་བྱས་ལ་ཙན༌དན་ལ་སོགས་པའི་དྲིའི་ཆུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་ཀྱང་བྱུག་ཅིང་དྲི་ཞིམ་པོའི་མེ་ཏོག་སིལ་མ་གཏོར་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལུགས་མ་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་
ཏི་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐུ་གཟུགས་རྣམས་ཁྲིའམ་ཁྲིའུའམ་

སྟེགས་བུ་བཟང་པོ་ལ་བཞུགས་སུ་གཞུག །བླ་རེ་ལ་སོགས་པ་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཇི་ལྟར་འབྱོར་པ་དང་རོལ་མོ་དང་ཞལ་ཟས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟ་གོན་བྱ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞུགས་པའི་གདན་
ཁྲི་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའང་བཤམ་མོ། །གོང་མ་རྣམས་ནི་སྔོན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་

བསྙེན་བཀུར་དང་འབྱུང་པོའི་གཏོར་མ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་གསོག་པ་དང༌། མཆོད་པའང་མེད་ན་བསྐལ་བཟང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རས་ཀྱི་ཁ་ཚར་ཕུལ་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

370

སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་ལ། ཡོད་ན་གཡོ་མེད་པར་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་བཙལ་ནས་
གྲོགས་པོའི་བློར་མི་ཤོང་བ་ཙམ་བཤམ་དགོས་ཏེ། ཇོ་བོ་ལ་བོད་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་

མང་ཡུལ་དང་བསམ་ཡས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས་དུས་སུ་མཆོད་པ་ངན་པས་མི་སྐྱེ་གསུང་སྐད། རྟེན་ཡང་བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་སྐུ་རབ་གནས་ཅན་ཞིག་མེད། ཐབས་མེད་གླེགས་བམ་ཡང་སྡུད་པ་ཡན་ཆད་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱ་གསུང་ངོ་། །དེ་ནས་བླ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཚོགས་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་མཆོད་པའི་སྤྲིན་གྱི་གཟུངས་ཚར་གསུམ་གདོན་ཞིང་བསྟོད་པ་བྱའོ། །དེ་ནས་སློབ་མས་
ཁྲུས་བྱས་གོས་བཟང་པོ་བགོས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ལ། བླ་མས་ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དང་བ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ལ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རེ་རེའི་མདུན་ན་རང་ཉིད་འདུག་པར་བསམས་ནས་དལ་བུས་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ །དེ་ལ་སྔ་མ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཞི་བ་ལྷ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་གཉིས་ཙམ་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྡིག་པ་བཤགས་པ་བྱེད་ན་འགྱོད་
དགོས་པས་ཡིད་མི་དགའ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིད་དགའ་སྤྲོ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐྱེ་
དགོས་པས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྡོམ་པའི་ཆོ་གར་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཆོ༌ག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་
ལ། བླ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས་ཡན་ལག་བདུན་ཀ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་དུ་བྱ་བར་གསལ་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ལའང་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

371

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་བླ་མ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་མོས་པ་བྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཡོན་དང་མཎྜལ་ཕུལ་ལ་པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོན་
དུ་གསོལ་བ་གདབ་བོ། །ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡང་སློབ་
དཔོན་གྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ཆོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་
པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དགེ་འདུན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ལ། དུས་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་

ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་ཞུ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་སྤྱི་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ལམ་སྒྲོན་ལས། མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་ལས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ལྡོག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་བྱས་ལ་སྤྱོད་ལམ་སྔར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་

བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྐང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

372

གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །
སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་
བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་
བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་འཕགས་པ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །དཀོན་མཆོག་རེ་རེའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་དགོངས་གསོལ་རེ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཚིག་གཞན་དང་མི་འདྲ་ཡང་ཇོ་བོས་མཛད་པའི་ཆོ་ག་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །
སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསླབ་བྱ་ནི། སྔར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་འདིར་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཚོགས་བསག་པ་ནི།
སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གར་སྐབས་འདིར་ཡང་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང༌། འགྲེལ་པ་ལས། ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སྔོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱས་
ནས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། བླ་མ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ནི་མཆོད་པ་སྔ་མའི་དུས་སུའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡན་ལག་བདུན་པ་ནི། བཟང་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་འཇུག་གི་གཞུང་གང་རུང་གིས་བྱའོ། །སེམས་སྦྱང་བ་ནི། ལམ་སྒྲོན་ནས་བྱམས་པའི་སེམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

373

སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བལྟས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་གསལ་གདབ་བོ། །དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་མདུན་དུ་པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་
ང་ས་ལ་བཙུགས་པའམ་ཙོག་པུའང་རུང་བས་འདུག་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལམ་སྒྲོན་ལས། ལྡོག་པ་མེད་པར་དམ་འཆའ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང༌། ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་

བར་དུ། ཞེས་གསུངས་པས། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་མིན་གྱི། སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྙམ་དུ་དམ་འཆའ་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསམ་པ་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྨོན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པར་མི་
ནུས་ན་མི་བྱ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
བར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཙམ་ཆོ་གས་བསྐྱེད་ན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པར་
ནུས་མི་ནུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པས་ཆོག་གོ །སྨོན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་རུང་གི་འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་ལེན་པ་ལ་བསླབ་བྱ་ལ་ཡེ་མི་སློབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མི་རུང་བས། ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག་མང་པོ་ལ་བྱར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོའ། །གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་དང་པོ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་དུ་འཇུག་སྡོམ་འཛིན་པའི་ཆོ་གས་ཡང་ཡང་འཛིན་པར་བཤད་ནས་བསླབ་བྱ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྩ་ལྟུང་ཡེ་མི་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་མ་བསྟན་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

374

ཡིན་ནོ། །གསལ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པ་ལས་ཀྱང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་བྱ་ལ་བསླབ་པར་མི་ནུས་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ལའང་བསོད་ནམས་
མང་པོ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། གང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སློབ་མི་ནུས་པ་དེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་
ཕྱིར་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་པས། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལ་མི་སློབ་པ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་བྱར་རུང་བ་དང་སྡོམ་པ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
སེམས་བཟུང་བའི་ཆོ༌ག་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་
གཞན་དག་ཏུ་སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བསྒོམས་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་དུ་བསྩལ་བ་
དང་བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་ན་

མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་
སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

375

པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བར་
བགྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་བར་བགྱིའོ། །དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་
དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་
བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྐྱབས་འགྲོའི་ཆོ་ག་དང་འདི་
གཉིས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་བཟླས་དགོས་པའི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་ནི་སློབ་དཔོན་ཡོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་མ་རྙེད་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ཇོ་བོས་མཛད་པ་ལས། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་མེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བསམས་ཏེ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་སྤངས་པའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་གོང་མ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །མཇུག་གི་ཆོ་ག་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྨོན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་རྣམས་སློབ་མ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །
གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྲུང་བ་ལ་བསླབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཚེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ལ་བསླབ་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་ལ་བསླབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕན་ཡོན་དྲན་པ་ལ་བསླབ་པ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་དྲུག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

376

བསླབ་པ་དང༌། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་བློས་མི་སྤང་བ་ལ་བསླབ་པ་དང༌། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསག་པ་ལ་བསླབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། མདོ་སྡེ་བལྟ་བའམ་བླ་མ་ལས་མཉན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
རྣམས་སེམས་པ་སྟེ། སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེར་བལྟ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལས་ཀྱང་སྔར་དྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་

བོན་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྟན་དུ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་མདོར་བསྟན་དེ་དེའི་སྡོམ་ཡིན་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་
པའི་སྡོམ་དུ་གསུངས་སོ། །
བྱང་ས༌ལས་ཕན་ཡོན་གསུངས་པ་ནི་སྨོན་སེམས་ཀྱི་ཡིན་པས་དེ་ལས་དང་པོ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ཞིང་དམ་པར་འགྱུར་བ་དང་གནོད་པ་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་གནས་སུ་འགྱུར་
བ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བླ་མའམ་གོང་མར་འགྱུར་
བ་དང༌། བསོད་ནམས་བྱ་བ་ཆུང་ངུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱིན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་ས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

377

གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཕ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི།
འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་བསྲུང་བའི་སྲུང་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་རྟག་ཏུ་བསྲུང་བས།

གཉིད་ལོག་གམ་མྱོས་སམ་བག་མེད་པར་གྱུར་པ་ནའང་གནོད་སྦྱིན་ནམ་མི་མ་ཡིན་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙེ་མི་ནུས་པའོ། །གསང་སྔགས་དང་རིག་
སྔགས་ཀྱི་ཚིག །ཡམས་དང་གནོད་པ་དང་ནད་འགོ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་
གྱི་ལག་ན་འདུག་པ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་ལག་ཏུ་འོངས་ནས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་གྲུབ་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྨོས། འདིས་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཚོགས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་ན་འགྲུབ་སླ་བར་བསྟན་པས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པ་ལའང་འདི་ཡོད་ན་མྱུར་བའོ། །གནས་གང་ན་གནས་པ་དེར་ཡང་འཇིགས་པ་དང་འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་དང་མུ་གེ་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གནོད་པ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་མི་
འབྱུང་ཞིང་བྱུང་བ་རྣམས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཚེ་འཕོས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་གནོད་པ་ཉུང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་མེད་པ་དང་གནོད་པ་བྱུང་ནའང་ཡུན་རིང་པོ་དང་དྲག་
པོས་མི་འདེབས་པ་དང༌། ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་
ལུས་མི་ངལ་ཞིང་བརྗེད་ངས་པ་དང་སེམས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱང་སེམས་རིགས་ལ་གནས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་ཉུང་བ་ཡིན་ལ།
སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་འགྱུར་
རོ། །བཟོད་པ་དང་དེས་པ་དང་ལྡན་པས་ཚུར་གནོད་པ་བྱས་པ་བཟོད་ཅིང་ཕར་གནོད་པ་མི་བྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་ནའང་ཤིན་ཏུ་མི་
དགའ་བ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ཕྲག་དོག་དང་གཡོ་དང་འཆབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

378

ཀྱང་རེས་འགའ་ཙམ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་ནའང་ཤུགས་མི་དྲག་ལ་རིང་དུ་མི་གནས་པར་མྱུར་དུ་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །
ངན་སོང་དུའང་སྐྱེ་དཀའ་ཞིང་སྐྱེས་ནའང་མྱུར་དུ་ཐར་བ་དང་དེར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་བ་དང་དེས་རྐྱེན་བྱས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལའང་སྙིང་རྗེ་སྐྱེའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཅན་དུ་
གྲུབ་ན་ནམ་མཁར་ཡང་མི་ཤོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཟང་ཟིང་གིས་མཆོད་པས་ཆ་ཙམ་དུའང་མི་ཆོག་པ་ནི། དཔའ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་

བསོད་ནམས་གང༌། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །གངྒཱའི་བྱེ་མའི་གྲངས་སྙེད་ཀྱི། །སངས་

རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས། །རིན་ཆེན་དག་གིས་ཀུན་བཀང་སྟེ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་ལ་ཕུལ་བ་བས། །གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བགྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་
བཏུད་ན། །མཆོད་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས། །དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །
ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སྐོར་བ་མཛད་ནས་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ན། སྐུ་གཟུགས་ཆུང་བ་རྣམས་བཞེངས་ནས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་གང་ལ་བསླབ་པར་བྱ་ཞེས་དྲིས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང༌། གན་དྷོ་ལའི་སྟེང་
གི་ནམ་མཁའ་ལ་བུད་མེད་རྒན་པ་ཞིག་ལ་གཞོན་པ་ཞིག་གིས་དྲིས་པ་ལའང་ལན་སྔར་ལྟར་མཛད་པ་གསན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཐུགས་ངེས་ཆེ་བར་སོང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

379

སྐད། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པ་དངོས་
གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་

ཆོས་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་ལ་བསྐུལ་བའི་རྟེན་དམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་བསྒོམ་པ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་ཇེ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་སྐོམ་པས་ཆུའི་གཏམ་ཐོས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པ་དུ་མའི་བར་དུ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱིས་ཆེས་ཕྲ་བར་བྱས་ཏེ་ལམ་རྣམས་ལ་དཔྱད་པ་ན་འདི་ཉིད་འཚང་རྒྱ་
བའི་ཐབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
སྤྱོད་འཇུག་ལས། བསྐལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས། །ཞེས་སོ། །
སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་དྲུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསླབ་པ་ལ་གཉིས། སྨོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་གཏོང་བ་དང༌། སྤེལ་བ་ལ་བསླབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་བཤེས་གཉེན་དཔང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་སྤྱན་སྔར་སེམས་ཅན་མ་བརྒལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བ་སོགས་ཀྱི་དམ་

བཅའ་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་གྲངས་མང་ཞིང་བྱེད་ངན་པའམ་བསྐལ་པ་དུ་མར་འབད་དགོས་པའི་དུས་རིང་བའམ་ཚོགས་གཉིས་མཐའ་ཡས་ཤིང་བྱ་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་སློབ་དགོས་པར་མཐོང་བས་ཞུམ་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཁུར་བཞག༌ན། སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པ་ལས་ཀྱང་སྡིག་ཆེ་སྟེ། སྡུད་པ་ལས། གལ་ཏེ་
བསྐལ་པ་བྱེ་བར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ། །སྤྱོད་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

380

འདོད་བསྐྱེད་ན། །དེ་ཚེ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱོན་བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན། །སེམས་
བསྐྱེད་དེ་ནི་ཕས་ཕམ་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྕི། །ཞེས་བྱང་སེམས་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྡོམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ཉམས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མ་དོར་ན་འདོད་ཡོན་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྤྱོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་
སེམས་མ་རལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་ཡོན་ལྔ་སྤྱོད་ཀྱང༌། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འགྲུབ་བྱ་སྙམ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ན། །མཁས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གནས་རིག་
པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་སེམས་དོར་ན་ངན་འགྲོར་རིང་དུ་འཁྱམ་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དངོས་པོ་ཕལ་པ་ཅུང་ཟད་ལ། །ཡིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་
བསམས་བྱས་ནས། །མི་གང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་ཡང་ཡི་དྭགས་རྒྱུར་གསུངས་ན། །བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། །བསམ་པ་ཐག་པས་མགྲོན་གཉེར་ནས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསླུས་བྱས་ན། །བདེ་འགྲོར་ཅི་ག༌འགྲོ་འགྱུར་རམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་ཉིད་ལས། ལོང་བས་ཕྱག་དར་ཕུང་པོ་ལས། །ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྙེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བདག་ལ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་འདྲ་བ་བདག་གིས་རྙེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བཏང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདོར་བའི་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་བའོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

381

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྤེལ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་བྱ། མ་གྲུབ་ན་ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་གསལ་གདབ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་སྦྱངས་ཏེ་ལན་དྲུག་གཟུང་བར་
བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ག་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་
བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པ་འདི་དག་
གིས། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་པ་སྟེ་ལན་གསུམ་གསུམ་མོ། །
སེམས་ཅན་བློས་མི་སྤང་བ་ལ་བསླབ་པ་ནི། ལམ་སྒྲོན་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གའི་བསླབ་བྱའི་སྐབས་སུ་མ་བྱུང་ཡང༌། ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་ཞིང་མི་བཏང་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་

དམིགས་པ་དང་དེའི་ཕན་ཡོན་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་ཐུན་མོང་གི་སྤེལ་བ་དང་མི་བརྗེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྲུང་བ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བགྲངས་བྱུང་ལ། རྩ་བའི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་སྣང་བས་དེ་ལའང་བསླབ་བོ། །བློས་སྤངས་པའི་ཚད་ནི། མི་འཐད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ནི་དུས་ནམ་དུའང་འདིའི་དོན་མི་བྱའོ་སྙམ་པ་སྐྱེས་པའོ། །
ཚོགས་གཉིས་བསག་པ་ལ་བསླབ་པ་ནི། སྨོན་སེམས་ཆོ་གས་བཟུང་བ་ནས་ཞག་རེ་རེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུར་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་འབད་པའོ། །འདི་གོང་མ་རྣམས་གསུང་བ་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

382

གཏོགས་པ་ཁུངས་དག་པོ་ནི་མ་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་ཕན་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་ལ་བསླབ་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་དང༌། མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་བླང་བ་ལ་བསླབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་འོད་སྲུངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བརྗེད་པའམ་མངོན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་ལ་ཆོས་བཞི་དང༌། བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་མི་བརྗེད་པའམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་གསུངས་པ་དེ་སྨོན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱར་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ལས། མཁན་པོ་
དང་སློབ་དཔོན་དང་བླ་མ་དང་སྦྱིན་གནས་ལ་བསླུ་བ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ནི། མཁན་སློབ་གོ་སླ་ལ་བླ་མ་ནི་ཕན་པར་འདོད་པ་དང་སྦྱིན་གནས་ནི་གྲངས་སུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་འོད་སྲུངས་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །ཡུལ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་སྙམ་ན། ཡུལ་དེ་དག་གང་རུང་ལ་རང་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་བསླུས་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སོ། །བསླུ་ལུགས་ནི་ཡུལ་དེ་དག་གིས་སྙིང་བརྩེ་བས་ལྟུང་བ་གླེངས་པ་ན་བརྫུན་གྱི་ཚིག་གིས་
མགོ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་ལ། བླ་མ་རྣམས་ནི་བསླུ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་དབུ་བསྐོར་ཐབས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་བརྫུན་མིན་པའི་གཡོ་སྒྱུ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་བརྫུན་བྱས་ནས་དབུ་བསྐོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བསླབ་བཏུས་སུ་ནག་པོའི་ཆོས་རྣམས་སྤོང་བ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་དཀར་ཆོས་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བླ་མ་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

383

གྲོས་གཞན་ཞིག་ཞུ། ལྐོག༌ཏུ་གྲོས་གཞན་ཞིག་བྱས་ནས་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་གསན་དུ་

འོང་ངོ་ཟེར་ཏེ། སློབ་མ་སྙིང་རག་མས་བླ་མའི་དབུ་གཡོག་གསུང༌། གཞན་འགྱོད་པ་
མེད་པ་ལ་འགྱོད་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། ཡུལ་ནི། གང་ཟག་གཞན་དགེ་བ་བྱེད་པ་འགྱོད་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི། འགྱོད་དུ་གཞུག་པའི་བསམ་པས་འགྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །འགྲེལ་པས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པའི་བསླབ་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་གཡོ་སྒྱུས་བསླབ་ཚིག་ལ་མགོ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་བསླུ་ཐུབ་མ་ཐུབ་དང་འགྱོད་པ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་འདྲ་བར་བཞེད་དེ་འགྲེལ་པ་དང་ཡང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པས་ཕྱི་མ་ཡང་མགོ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱས་སོ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་བསྔགས་པ་སོགས་སྨྲ་བ་ལ། ཡུལ་ནི། ཆོ་གས་སེམས་བསྐྱེད་བཟུང་ནས་ལྡན་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བཞེད། ཁ་ཅིག་སྔར་སེམས་བསྐྱེད་ན་ད་ལྟ་མི་ལྡན་ཡང་འདྲ་བར་འདོད་དེ། དེ་ནི་མདོ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ། །འགྲེལ་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ངོ་། །སྐབས་གཞན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་ལྡན་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་བཤད་པ་མང་པོ་སྣང་ནའང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ནས་བཟུང་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི། མི་བསྔགས་པ་སོགས་སྨྲས་པའོ། །ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་བརྗོད་པ་དགོས་པར་བཞེད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཡུལ་གང་ལ་སྨྲས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

384

པ་ལ་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའམ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་ལ་སྨྲས་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་ཀྱང་དོན་གོ་བ་ཞིག་གིས་ཆོག་པ་འདྲའོ། །དེ་ལ་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ནི། ངང་ཚུལ་ངན་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཉེས་པའི་དམིགས་མ་ཕྱེ་བར་བརྗོད་པའོ། །མི་སྙན་པའི་སྒྲ་ནི། མི་ཚངས་པར་སྤྱད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ནས་བརྗོད་པའོ། །བརྗོད་པ་མ་
ཡིན་པ་ནི། རྣམ་པ་འདི་དང་འདིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་བརྗོད་པ་དང་ཚིགས་བཅད་མ་ཡིན་པ་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་སྦྱར་ཏེ་འགྲེལ་པ་
ལས་བཤད་དོ། །
འདི་རང་ཅག་ལ་འབྱུང་ཡང་ཉེ། ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སྔར་མདོར་བསྡུས་བརྗོད་ཟིན་ལ། གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་བརྙས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནའང་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་བྱང་སེམས་དེ་དམྱལ་བར་གནས་དགོས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངན་འགྲོར་ལྟུང་མི་ནུས་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་
འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་ལ། སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྲོས་རྩོད་པ་རྩོམ་བྱེད་ན། །ཐ་བ་སྐྱོན་ལྡན་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་
ཆ་བགོ་དགོས་སོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁྲོའི་བསམ་པ་ཅི་ཙམ་སྐྱེས་པ་དེ་ཙམ་གྱི་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་ལམ་བགྲོད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་འགྱུར་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པ་དང་བྱུང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

385

ནའང་དེ་མ་ཐག་བཤགས་པ་དང་སྡོམ་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་འདི་བཟང་བ་མིན་སྙམ་དྲན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཅིང༌། །སོ་སོར་འཆགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིས་ཀྱང་སྡོམ་བྱེད་ལ། །དགའ་བར་མི་བྱེད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་འདིར་སློབ། །ཅེས་སོ། །ཞེ་སྡང་ལ་སྐབས་ཕྱེ་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྔར་ཡོད་མཐུ་ཆུང་
དུ་འགྲོ་ཞིང་རིང་དུ་སྦྱངས་ཀྱང་སྔར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་དཀའ་བར་འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་འཆད་ལ། འགལ་རྐྱེན་ཞེ་སྡང་བཀག་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་
སྦྱངས་ན་ཇེ་བས་ཇེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་ཚད་མེད་པར་འགྲོ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་མེད་ན། །སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང༌།
གང་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་སྔ་མ་ཡི། །ས་བོན་ལས་ནི་འཕེལ་བ་ཅན། །བརྩེ་བ་ལ་སོགས་བློ་དེ་དག །གོམས་པར་གྱུར་ན་གང་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྱུ་དང་གཡོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པ་ལ།
ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་གང་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི་གཡོ་སྒྱུས་སྤྱོད་པའོ། །ལྷག་བསམ་ནི་བསམ་པ་རང་བཞིན་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །གཡོ་སྒྱུ་ནི་བྲེ་སྲང་ལ་སྒྱུ་བྱེད་པ་སོགས་དང༌། རྒྱལ་བ་ཡེ་འབྱུང་གིས་རག་མར་གཏོང་བ་ལ་སྔོན་ལ་སྟོད་ལུངས་སུ་གཏོང་བྱས་ནས་ཕྱིས་རག་མ་ཅི་བདེར་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། གཉིས་ཀ་རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་པར་འདྲ་བ་ལ། སྒྱུ་ནི། ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་། གཡོ་ནི། རང་གི་ཉེས་པ་སྒྱོང་བ་ལ་གསུངས་ཏེ། སྒྱོང་བ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

386

བྱེད་པའོ། །
དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ལས། དཀར་ཆོས་དང་པོའི་ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་གོ །བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་སྲོག་གམ་ཐ༌ན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་
བརྫུན་སྨྲ་བ་སྤོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་གི་མཁན་སློབ་སོགས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྫུན་གྱིས་མགོ་བསྐོར་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དཀར་ཆོས་གཉིས་པའི་ཡུལ་ནི།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་གཡོ་སྒྱུ་མེད་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་སྟེ་བསམ་པ་དྲང་པོས་གནས་པའོ། །འདི་ནི་ནག་ཆོས་བཞི་པའི་གཉེན་པོའ། །དཀར་ཆོས་གསུམ་པའི་ཡུལ་ནི། བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་དོ། །བྱ་བ་ནི། སྟོན་པ་དང་འདྲ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་དོན་གནས་ཀྱི་བསྔགས་པ་ཕྱོགས་
བཞིར་བརྗོད་པའོ། །འོ་སྐོལ་དགེ་བ་འདྲ་བ་བྲད་བྲུད་བྱེད་པར་འདུག་ཀྱང་འཕེལ་རྟགས་མེད་པར་ཟད་རྟགས་མང་བ་དེ་བྱང་སེམས་དང་གྲོགས་ལ་ཞེ་སྡང་དང་བརྙས་པ་བྱས་ཤིང་རྨ་ཕྱུང་བས་ཟད། དེས་ན་འདི་དང་བྱང་སེམས་ལ་རྨ་འབྱིན་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ཐུབ་ན་བསླབ་བཏུས་ནས་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པའི་གནོད་འགྱུར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འོང་གསུང་སྟེ། བྱང་སེམས་གང་ན་ཡོད་མི་ཤེས་པས། འོད་སྲུངས་
ཀྱིས་ཞུས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་དག་སྣང་སྦྱོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའང་ཉན་པ་པོ་སྐབས་ལ་བབ་པ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་བཞིར་སོང་ནས་མ་བརྗོད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་
ནི་ནག་ཆོས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོའ། །དཀར་ཆོས་བཞི་པའི་ཡུལ་ནི། རང་གིས་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་ནི། ཉི་ཚེ་བའི་ཐེག་པ་མི་འདོད་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

387

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ངོས་ནས་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་སྦྱར་བ་དགོས་ཀྱི། གདུལ་བྱ་དེ་ལ་བསམ་པ་དེ་མ་སྐྱེས་ན་ཉེས་པར་འགྲོ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནག་ཆོས་གཉིས་པ་སྤོང་སྟེ། གཞན་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་འཇོག་འདོད་ཡོད་ན།
གཞན་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་འགྱོད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཆེད་དུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སེང་གེས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རྨི་ལམ་ན་ཡང་སེམས་འདི་ནི། །འདོར་མི་འགྱུར་ན༌མ་ཉལ་ཚེ། །སྨོས་ཅི་འཚལ་བར་གང་གིས་འགྱུར། །བཀའ་སྩལ་པ། གྲོང་ངམ་གྲོང་ཁྱེར་རྣམས་སུ་འམ། །གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སུ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཡང་དག་འཛུད། །དེས་ན་སེམས་འདོར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་
སྤངས་པ་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྨོན་ལམ་
མི་འདོར་བར་འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ལས་གསུངས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་

ལས། སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་དགེ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱི་

སྔོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཏོང་བ་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་
དང་མི་འབྲལ་བ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་ལ། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་དང་སེམས་ཅན་བློས་སྤོང་དང་ལྔའམ། ངས་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་སྙམ་ནས་སེམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

388

བསྐྱེད་དོར་བ་དང་དྲུག་ལ་ཐུན་ཚོད་འདས་ན་སྨོན་སེམས་གཏོང་ལ། ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འགྱོད་པས་སླེབ་ན་ཉམས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང༌། ལན་དྲུག་ལེན་པ་དང་ཚོགས་གཉིས་ལ་སློབ་པ་ཉམས་ནའང་ཉམས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་གཏོང་རྒྱུ་བྱུང་ན་སྨོན་སེམས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་སྐྱོར་ལ། ཉམས་རྒྱུ་ཙམ་ལ་ནི་ཆོ་ག་བསྐྱར་མི་དགོས་བཤགས་པས་ཆོག་གོ་ཞེས་མང་པོ་དེ་སྐད་དུ་སྨྲའོ། །དེ་ལ་ངས་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་སྙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བཞག་ན་དེ་ལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ནས་གཏོང་གི་ཐུན་ཚོད་ལ་བལྟོས་གཏན་ནས་མི་དགོས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་དོ། །ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི་ཚེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་རྒྱུ་མིན་གྱི། སྐྱེ་བ་
གཞན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཚེ་འདིར་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དྲན་དོན་དུ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང༌། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་ནི་འོད་སྲུངས་
ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་པའོ། །མདོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྲུངས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་
མ་དོར་བརྗེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དཀར་ཆོས་བཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། ནག་ཆོས་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཚེ་འདི་ཕྱིའི་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཚེ་འདིར་ཡང་ནག་ཆོས་རྣམས་བསྟེན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མཐུ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་

སྡོམ་ལྡན་གྱིས་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་བརྫུན་ཅུང་ཟད་སྨྲས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

389

གཡོ་སྒྱུ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པ་དང༌། བྱང་སེམས་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་ངན་སྨྲས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ནས་འགྱོད་པ་
མེད་པར་ཐུན་ཚོད་འདས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་
གིས་སྨོན་སེམས་གཏོང་ལ་སྨོན་སེམས་བཏང་ན་སྡོམ་པ་གཏོང་བར་བྱང་ས་དང་བསླབ་བཏུས་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་རྩ་ལྟུང་དུ་བཞག་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཐུན་ཚོད་བརྩི་བ་ནི་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པར་སྣང་
ན་། དེ་ནི་མདོའི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་ལས་བདག་
གིས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །
སེམས་ཅན་བློས་སྤོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་བདག་གིས་མི་ནུས་སོ་སྙམ་ནས་བློས་སྤོང་ན་ནི་སྨོན་སེམས་བཏང་བ་
ཉིད་དུ་གསལ་ལ། སེམས་ཅན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདིའི་དོན་དུས་ནམ་ཡང་མི་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ན་ཚོགས་པ་འཇིག་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འཇིག་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་དོར་ཞིང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་འདི་ལ་ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ནས་རྒྱལ་པོ་
ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་དང་དཔའ་བོ་དང་ཞི་བ་ལྷ་དང་ཙནྡྲ་གཽ་མི་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

390

ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་རྣམས་སོ་
ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྲུང་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་ཚོགས་ལམ་པའི་བསླབ་བྱ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །གཞན་དག་ནི་བསླབ་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མི་བཞེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱའི་སྟེང་དུ་སེམས་མི་བརྗེད་པ་དང་བརྗེད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་བརྒྱད་བསྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀོད་ནས། སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་ལུགས་དེ་མདོ་ནས་ཀྱང་གསུངས་པས་རང་རང་གི་བླ་མས་གང་གནང་བའི་ལུགས་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བདག་གི་བླ་མ་གསུང་ངོ་ཞེས་འཆད་ཅིང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །སྤྱིར་འགྲེལ་པ་འདི་དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཇོ་བོའི་འགྲེལ་པར་མི་མཛད་ལ། ནག་ཚོ་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཇོ་བོས་མཛད་པར་བཞེད་ཅིང་། ནག་ཚོའི་སྦས་ཆོས་སུ་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལ་པུ་རངས་སུ་འགྲེལ་པ་བསྡུས་པ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས་པ་ན་དེ་ལ་ལོཙྪ་བས་སྣོན་པ་ཞུས་ནས་རྒྱས་སུ་བཏང་ཟེར་བ་འདུག་པས། ཇོ་བོས་འགྲེལ་པ་བསྡུས་པ་ཞིག་མཛད་པ་ལ། གསུང་སྒྲོས་ལ་གཞི་བླངས་པའི་བཤད་པ་རེ་མང་ཞིག་བསྣན་པའི་རིགས་སུ་འདུག་པས། ནོར་བར་མངོན་པ་འགའ་ཟུང་སྣང་ཞིང་གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པོར་ཤོད་པའང་མང་པོ་སྣང་བས། བདག་གིས་ཀྱང་མ་ནོར་བ་རྣམས་སྐབས་གཞན་དང་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་ནས་བཤད་དོ། །འདིའི་བསླབ་བྱ་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་མི་སྣང་སྟེ་སེམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

391

བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལ་བྱེད་ན་ནི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱའི་
སྟེང་དུ་དཀར་ནག་གི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་མི་སྲིད་

པས་མི་འཐད་ལ། སྨོན་སེམས་རྐྱང་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི་དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པ་
མི་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྡོམ་པའི་བསླབ་བྱ་དང་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་བཤད་པའི་བསླབ་བྱ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བསླབ་བྱ་ནི་ལམ་སྒྲོན་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ལྟར་ཡིན་ལ། ཆོས་བདུན་པའི་མདོ་ལ་བསླབ་པར་གསུངས་པ་ནི་མངོན་ཤེས་མྱུར་བར་འདོད་པས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོས་ཀྱི་བསླབ་བྱར་མི་སྣང་བས་མ་བྲིས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ལུགས་ནི། སྨོན་སེམས་མི་གཏོང་བ་དང་སེམས་ཅན་བློས་མི་གཏོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་དང་འགལ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་
དང་མི་ལྡན་པའི་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟུང་བ་མེད་ཀྱང་བར་མ་
དགེ་བ་ཁས་བླངས་པའི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བ་ཡོད་པས་ཉེས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བས་སྟོབས་བཞིས་བཤགས་པར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ནས་ནི་སྡོམ་པའི་
བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་བས་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་བཅོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་པས་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱའི་ནང་དུ་འདུས་ཀྱི་
དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལན་དྲུག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྨོན་པའི་བསླབ་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །
གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

392

ནས་བསླབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསླབས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ། བསླབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་སློབ་པ་དེ་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ལུང་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཆེ་མོད་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་

མ་བྱས་ན་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པས་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ། གཱ་ཡ་གཽ་རི་ལས།
བྱང་ཆུབ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

ཡིན་གྱི། ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌།
ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། དེ་བས་ན་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གཞོན་ནུ། སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ལ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་རྙེད་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོམ་རིམ་
དང་པོ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་མ་དུལ་བར་གཞན་མི་འདུལ་བར་ཤེས་ནས་བདག་ཉིད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་རོ། །སྒྲུབ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་བོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པས། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ལ་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་དགོས་ལ།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

393

དེ་སེལ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་སེམས་བཟང་བས་མི་ཆོག་གི་དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྔོན་དུ་རང་ཉིད་ཐབས་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནི་གཞན་སྒྲོལ་བར་མི་ནུས་པས་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པས་སྔོན་དུ་རང་ཉིད་
གདུལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲུབ་
པའང་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པས། སྒྲུབ་པ་སྙིང་

པོར་བྱེད་པའི་བྱེད་ས་མ་འཕྱུགས་པ་གལ་ཆེའོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་མི་ཆོག་གི་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ཐབས་མ་ནོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ནོར་བའི་ལམ་ལ་ཅི་ཙམ་འབད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འོ་མ་བཞོ་བར་འདོད་ནས་རྭ་ལ་འཐེན་པ་བཞིན་ནོ། །མ་ནོར་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆ་མ་ཚང་ན་འབད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ས་བོན་དང་ཆུ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། རྒྱུ་ནོར་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ན་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྭ་ལས་འོ་མ་བཞོ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་མཐའ་དག་མ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འབྲས་བུ་དེ་ལ་འདོད་པས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་ནོར་བ་དང་མཐའ་དག༌ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་པོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

394

བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ནི་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

གཉིས་དང་ཐབས་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་བཤད་དོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ངན་རྟོག་ཡིན་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་བཟང་རྟོག་ཡིན་ནའང་འཁོར་བར་འཆིང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། གསེར་སྒྲོག་དང་ཐག་སྒྲོག་གིས་བཅིངས་པ་དང༌། སྤྲིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀས་ནམ་མཁའ་ལ་བསྒྲིབས་པ་དང༌། ཁྱི་དཀར་ནག་གང་གིས་ཕུག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཉིད་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་དོན་བསྒོམ་པར་མི་
ནུས་པའི་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ངེས་དོན་དེ་རྙེད་ནས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་དམངས་ཀྱི་སར་བབ་པའམ། གླང་པོ་རྙེད་ནས་
གླང་པོའི་རྗེས་ཚོལ་བ་དང་འདྲ་བར་སྨྲའོ། །དེ་ལ་ཧྭ་ཤང་གིས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་བསྔགས་པ་མཛད་པའི་མདོའི་ཁུངས་བརྒྱད་ཅུ་དྲངས་ནས་བསྒྲུབས་སོ། །འདིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣལ་མ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་
སྐུར་པ་ཆེན་པོ་བཏབ་ཅིང༌། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་བཀག་པས་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་
རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱད་ཞུགས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་བསྡུར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

395

རུང་བའི་སེམས་ཙོམ་འཇོག༌ཅིག་ལ་ལམ་གྱི་དམ་པར་བཟུང་བའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་

ཐ་ཆད་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་བཟང་
པོ་རྒྱས་པར་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་ནུབ་པ་ལ་ཉེ་བར་སླེབ་པ་དང་ལམ་གྱི་

གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་
མཐའ་ཆོད་པར་ངེས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དམན་ཞིང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་
ཆུང་བ་མངས་པས། ད་དུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བསྲུང་སྡོམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ལམ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དེ་དག་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཧྭ་ཤང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱེད་ཅིང༌། ལ་ལ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐུར་པ་དེ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བའི་
གོ་ལུགས་ཧྭ་ཤང་གི་དེ་ལེགས་པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ནས་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པའི་ཧྭ་ཤང་གི་སྒོམ་དེ་ལེགས་པར་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །
དེ་དག་གི་ལམ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་ནའང་མི་སྣང་མོད། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཡིན་དུ་ཆུག༌ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་རྙེད་ནས་བསྒོམ་ལུགས་མ་ནོར་བར་བསྒོམ་པའི་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་མི་བསྒོམ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དེ་རྣམས་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྒོ་དུ་མ་ནས་འབད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

396

པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་
བྱ་བ་ནི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་མྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ལམ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བར་
འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟ་ལགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྩོན་པར་
བགྱིའོ། །ཞེས་དང༌། འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་
པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འདོར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་། །ཞེས་དང༌། འཕགས་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པ་དང་འདུ་བྱེད་མངོན་
པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །
དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

397

དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་གང༌། ཐར་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། ཐབས་མེད་པར་སྲིད་པར་

འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་སྲིད་

པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ནི་ཐར་པའོ། །ཤེས་རབ་མེད་པར་སྲིད་པར་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ནི་
ཐར་པའོ། །ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་པའོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ལམ་གྱི་ཚེ་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཆར་ལ་
བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡ་བྲལ་གྱིས་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཱ་ཡ་གཽ་རི་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་པ་དང༌། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལས་ཀྱང༌། ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཕ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། འོད་སྲུངས། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བློན་པོས་ཟིན་
པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་ཡི། སྟོང་པ་རྐྱང་པས་
ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏེ། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

398

བྱམས་པའི་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་གནས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པ་བསམ་གཏན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།
གང་སྦྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བཟོད་པ་དང་མ་བྲལ་
བ་བརྩོན་འགྲུས་དང་མ་བྲལ་བ་བསམ་གཏན་དང་མ་བྲལ་བ་ཤེས་རབ་དང་མ་བྲལ་བ་ཐབས་དང་མ་བྲལ་བ། ཞེས་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་ཅིང༌། དེའི་དོན་རྒྱུད་བླ་མར་ཡང༌། དེ་རྣམས་འདྲི་བྱེད་གང་དག་ཡིན། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་ལ་
སོགས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་
ཁ་ཅིག་གིས་མགོ་འདྲི་ཤེས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས། ཁ་ཅིག་གིས་ལག་པ་ཤེས་ཀྱི་གཞན་

མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རི་མོ་མཁན་མང་པོ་འཚོགས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་འདྲི་ན། རི་མོ་མཁན་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་རི་མོ་མཁན་རྣམས་ནི་སྦྱིན་སོགས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་མ་ཚང་ན་མགོ་རྡུམ་དང་ལག་རྡུམ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཙམ་ལ་བསྒོམ་རྒྱུར་བཟུང་ནས་གཞན་བསྒོམ་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྔ་མར་བླངས་ནས་བཀག་ཅིང༌།
དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དུས་སུ་བསྐལ་པ་དུ་མར་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་དོན་མ་གོ་བའི་ཤེས་རབ་
འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྡུས་པ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་ཆུབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

399

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་འདི་ནི་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དེ་ལ་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བསླབ་པར་བྱ་ཡི། ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་དེ་དག་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
གཞན་དག་ལ་སུན་འབྱིན་པར་སེམས་སོ། །མ་ཕམ་པ། འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཀ་ཤིའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཕུག་རོན་གྱི་ཕྱིར་རང་གི་ཤ་ཁྲ་ལ་བྱིན་པ་
དེ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཡིན་ནམ། བྱམས་པས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བྱམས་པ། ང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ང་ལ་གནོད་པར་གྱུར་ཏམ། བྱམས་པས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

སྩལ་པ། མ་ཕམ་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།
བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་བརྩོན་
འགྲུབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་ན། དེ་
ལ་མི་བླུན་པོ་དེ་དག༌འདི་སྐད་དུ། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

400

རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་འབད་པ་ཆེན་
པོས་བསྒོམ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། རང་གི་སྟོན་པའི་སྔོན་གྱི་སྐྱེས་རབས་བཟང་
པོ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ནི་ངེས་དོན་མ་གོ་བའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་བསྒྲུབ་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་མེད་ན་ཡིན་གྱི། ཡོད་ན་དེས་ཆོག་གོ་སྙམ་པའང་
ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ས་ཆེན་པོར་ཆུད་པའི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལའང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རེ་རེ་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ས་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པས། ས་རེ་རེ་ན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དྲུག་གམ་བཅུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་དག་གི་དོན་རྗེ་བཙུན་མ་ཕམ་པ་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བས་རྣམ་པ་
གཞན་དུ་དྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་དོན་དམ་པ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་
འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་

མི་རྟོག་པ་འདི་ཐོབ་པས་སོ། །ངེད་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཚད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

401

མེད་པ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་ཤིག །ངེད་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའང་ཁྱེད་ལ་མེད་ཀྱི།

དེའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །སེམས་ཅན་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་སྣ་ཚོགས་
ཀྱིས་དཀྲུགས་པ་ལ་སོམས་ཤིག །བཟོད་པ་འདི་ཡང་མ་འདོར་ཞིག །ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་བསྐུལ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་དགོས་པར་བཤད་ན། ཏིང་ངེ་
འཛིན་ཕྲ་མོ་རེས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་གཞན་རྣམས་འཇོག་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་
གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་

སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒོའི་རྒྱུན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་
པའང་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་ངེད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱེད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །བཟོད་པའི་སྒོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་འདོར་ཞིག །རིགས་ཀྱི་བུ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
ཞི་བ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གཡེན་སྤྱོ་བ་འདི་དག་ལ་
སོམས་ཤིག །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

402

ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག །ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ།

འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་
བྱུང་ཡང་རུང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་ཚེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་འཐོབ་
བོ། །ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ། ངེད་ཀྱི་སྐུ་ཚད་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཚད་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཚད་མེད་པ་དང་འོད་ཀྱི་

དཀྱིལ་འཁོར་ཚད་མེད་པ་དང་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་དག་པ་ཚད་མེད་པ་
ལ་ལྟོས་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པ་སྐྱེད་ཅིག །ཅེས་སོ། །ཡང་དཔེར་ན་
གྲུ་བོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ནས་མཐུན་པའི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ནས་འགྲོ་བའི་ཚེ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ཇི་ཙམ་ཆོད་པ་དེ། རྒྱ་མཚོར་མ་ཞུགས་པའི་སྔོན་དུ་ཆེད་དུ་འབད་ནས་བསྐྱོད་དགོས་པའི་ཚེ༌ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་ཆོད་པ་བཞིན་དུ། ས་བརྒྱད་པར་སླེབ་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཇི་ཙམ་གཅོད་པ་དེ་ཙམ་ནི། ས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྔོན་དུ་བསྐལ་པ་འབུམ་དུ་ལམ་ལ་འབད་པས་ཀྱང་མི་ནུས་པར་ས་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མྱུར་ལམ་ཡོད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་སློབ་པ་ནི་རང་གིས་རང་བསླུ་བའོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

403

གལ་ཏེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཅིར་ཡང་
མི་སེམས་པ་དེ་ལ་དེ་དག་ཚང་སྟེ། སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་དང་སྦྱིན་རྫས་སུ་མི་ཞེན་པས་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཚང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཚང་ཞིང་། མདོ་
ལས་ཀྱང་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་འདུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ཙམ་
གྱིས་ཚང་བར་འགྱུར་ན། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་རྣམས་
ལའང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ན་དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་ཕར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་པར་དུ་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལའང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་འགྱུར་བས་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་རོ། །རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་འདུས་པར་གསུངས་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་ན། འོ་ན་མཎྜལ་འབུལ་བ་ལའང༌། བ་ཡི་ལྕི་བ་ཆུར་བཅས་
སྦྱིན་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དྲུག་ཀ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དེ་ཁོ་ན་བྱ་བར་
རིགས་སོ། །དེས་ན་ལྟ་བས་ཟིན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི།
དཔེར་ན་བུ་སྡུག་པ་ཤི་བའི་མྱ་ངན་གྱིས་མནར་བའི་མ་དེ་གཞན་དང་སྨྲ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་བློ་ཅི་སྐྱེས་ཀྱང་མྱ་ངན་གྱི་ཤུགས་དེས་མ་བཏང་ཡང་བློ་
དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་གྱི་བློ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་དྲག་ན་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཕྱག་དང་སྐོར་བ་དང་བཟླས་རྗོད་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་བློ་དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྩིའམ་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལ། ཐུན་འགོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

404

བཞག་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་རྩིས་ཟིན་པ་མི་འགལ་
ལོ། །དེས་ན་དེ་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། གཏོང་བའི་སེམས་པ་གཏན་མེད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་མི་བཏུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐབས་ཤེས་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
དང་ཚེ་རིང་བ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལའང་འཁྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་གིས་ཟིན་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་རུང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་

ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ་ལུང་མཐའ་ཡས་སོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད། རེས་འགའ་ནི་ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྒྱུར་ནུས་
པར་སྨྲ་ལ། རེས་འགའ་ནི་མངོན་མཐོའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་

སོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་
ཟེར་བ་སྣང་བས་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་སྨྲོས་ཤིག །
ཡང་མདོ་ལས། སྦྱིན་སོགས་དྲུག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བདུད་ཀྱི་ལས་

སོ། །ཞེས་པ་དང༌། ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལས། དམིགས་པར་ལྷུང་བས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང༌། ཚངས་པས་ཞུས་
པ་ལས། དཔྱོད་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པའོ། །ཡོངས་སུ་མི་རྟོག་པ་ནི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

405

བྱང་ཆུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལའང་འཁྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དང་པོའི་དོན་ནི། བདག་གཉིས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྦྱིན་སོགས་ནི་མ་དག་པས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་བཤད་ཀྱི། སྦྱིན་སོགས་བདུད་ལས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་དྲུག་ཀ་ལ་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱང་བདུད་ལས་སུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག །ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་
ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པས་མ་དག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། སྦྱིན་སོགས་
རྣམས་མི་བསྟེན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམིགས་པར་ལྷུང་ནས་སྦྱིན་པ་བསྩལ་བ་ཞེས་དམིགས་པར་ལྷུང་བ་མི་དགོས་པར་སྤྱིར་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་བཤགས་སོ། །ཞེས་གསུང་རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ནས་ལན་འདེབས་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཛད་པ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་ནས་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་
མཚན་འཛིན་དུ་བྱས་ནས་མཚན་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྫས་འདི་གཏང་ངོ་སྙམ་པའི་གཏོང་སེམས་དང་ཉེས་སྤྱོད་འདི་བསྡམ་མོ་སྙམ་པའི་སྡོམ་སེམས་དང་དེ་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ༌རྙེད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཞེ་སྡང་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་རིགས་ཀྱི། དེ་ཆེད་དུ་བྱས་ལ་བསྟེན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་འདིའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་
ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བྱས་ན། བཤེས་
གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང་དལ་འབྱོར་དང་འཆི་བ་དང་ངན་འགྲོའི་སྡུག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

406

བསྔལ་སེམས་པ་དང་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ལས་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་དང༌། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསླབ་

བྱ་ལ་སྦྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་ངོ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ཉེས་དམིགས་འདི་ཡོད་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ངེས་པ་དྲང་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཇེ་འཕེལ་དུ་
འགྲོ་ལ། ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ངེས་པ་ཇི་ཙམ་ཆེ་བར་བསྐྱངས་པ་དེ་ཙམ་དུ་
ལམ་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བས། སྤྱོད་པ་དང་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཚ་གྲང་ལྟར་འགལ་འདུར་སོང་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་ཤེས་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་ས་མེད་པར་འགྲོའ། །དོེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་བྱར་འཇོག་པ་དང་གཟུགས་སྐུ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ལྟར། ལམ་གྱི་ཚེ་ཡང་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ལའང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་དང་། འདི་ལས་འདི་འབྱུང་དང་འདི་ལ་སྐྱོན་ཡོན་འདི་ཡོད་ལའང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གཞིའི་ལྟ་བ་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པས། ལུང་དང་རིགས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སམ་
ཡིན་ཚུལ་ལ་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། གཅིག་གཅིག་གི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

407

གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ན་དེ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི། མདོ་དེའི་སྐབས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མ་སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་པའོ་ཞེས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་གྱི།

དེ་དག་མི་བསྟེན་པར་དོར་བྱར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་སློབ་མི་དགོས་པའི་
སྐབས་མེད་པས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་བསླབ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ད་ལྟ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་འབད་ནས་བསྒྲུབས་ན་འགྲུབ་པ་རྣམས་

འབད་པས་བསྒྲུབ། རེ་ཞིག་ལ་བྱར་མི་ནུས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་ནུས་པའི་རྒྱུར་ཚོགས་གསོག་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་སྨོན་ལམ་
མང་དུ་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཉམས་སུ་ལོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དེ་དག་ལ་བསླབ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། རང་ཡང་ཕུང་ལ་གཞན་ཡང་ཕུང་བར་བྱེད་ཅིང་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་ཡང་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བས་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ལའང་སོ་སོར་རྟོག་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་ནི་བདུད་
ཀྱི་ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡང་
ཡོངས་སུ་མི་ཚོལ་ན་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་
བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་ཟབ་མོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

408

བྱའོ། །ཞེས་དང༌། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལས། རིགས་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་མེ་ནི་རྒྱུ་ལས་འབར་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ན་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལས་སེམས་འབར་གྱི། དམིགས་པ་མེད་ན་སེམས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཐབས་
ལ་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
དག་པས་དམིགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་ཡང་ཤེས་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པའང་ཉེ་བར་ཞི་བར་མི་བྱེད། ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའང་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་ལ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དམིགས་པ་ལའང་འཇོག་པར་བྱེད། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལའང་སོ་སོར་རྟོག་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དམིགས་པ་
ལའང་བལྟའོ། །ཞེས་དམིགས་པ་མེད་ལུགས་དང་དམིགས་པ་ཡོད་ལུགས་སོ་སོར་གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱེད་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་ལྷོད་དགོས་ལ་བསླབ་པའི་ཐག་པས་དམ་དུ་བསྡམ་དགོས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཞིག་དགོས་ལ་དགེ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་མ་ཞིག་དགོས་པས། བསླབ་པས་བསྡམས་པ་དང་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་གཉིས་མི་གཅིག་ཅིང༌། བསྲུང་སྡོམ་ལྷོད་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་ལྷོད་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་གཅིག་གོ །
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་རྒྱུ་དུ་མ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རེ་རེ་བས་མི་ཆོག་
པས་བྱ་བརྒྱ་འུར་རྡོ་གཅིག་གིས་འདེད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་ནས་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་སྙིང་པོ་བླངས་པས་ཆོག་པ་ལ་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལས་
གཞན་ལ་མི་སྦྱོང་བ་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

409

རིག་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་
ལ་སློབ་མི་སློབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཚེ་བའི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ཉི་ཚེ་བའི་དོན་ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་གྱི་

འབྲས་བུ་དམན་པ་བཟའ་བཏུང་སོགས་ལའང་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་བསྒྲུབ་དགོས་པར་སྣང་ན། སྐྱེས་བུའི་དོན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་རེས་ཆོག་
པར་འཛིན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་

ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་། ཉི་ཚེ་
བས་ཉི་ཚེ་བ་འགྲུབ་པ་དང་མཐའ་དག་པས་མཐའ་དག་པ་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་གཅིག་པུས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཚད་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཚད་མེད་པས་མི་ངོམས་པ་ཡང་དག་པའི་རྒྱུ་
དང༌། ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང༌། ཀྱེ་གྲོགས་པོ་དག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །དགེ་བའི་ལམ་ཚད་མེད་པ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །
མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང༌། གང་ཚེ་སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐུ་ཡི། །རྒྱུ་ཡང་དེ་
ལྟར་འཇིག་རྟེན་བཞིན། །གཞལ་མེད་དེ་ཚེ་ཆོས་སྐུ་ཡི། །རྒྱུ་ལྟ་ཇི་ལྟར་གཞལ་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

410

ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པ་ལ་སློབ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྔགས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་
དང་ལྷའི་བཀོད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
བཤད་པའི་ཚེ། ཕྱིན་དྲུག་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་གི་འདོར་ལེན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་བ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་ལ་ས་བོན་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བསམས་ནས་ལམ་ཕྱོགས་རེ་བ་མིན་པའི་ཆ་ཚང་བ་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིའི་ལམ་གྱི་རྐང་མི་ཟིན་པར་སྣང་བས། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་
ཀྱི་ནུས་པ་ཇེ་རྒྱས་སུ་གཏང་བར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ལ་བསླབ་ཚུལ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་འདོད་སྦྱང་བ་དང༌། སྦྱངས་ནས་རྒྱལ་
སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཟུང་བ་དང༌། བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
འདུལ་བ་དང་སྔགས་གཉིས་ལ་དང་པོ་རང་རང་གི་སྡོམ་པ་མ་བཟུང་བར་བསླབ་བྱ་རྣམས་མཉན་དུ་མི་རུང་ཡང་འདི་ནི་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་སྟེ་སྔོན་དུ་བསླབ་བྱ་རྣམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

411

ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས། རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་དེ་ནས་འཛིན་པར་སྤྲོ་བ་ན་སྡོམ་པ་འབོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བར་འདོད་པ་ལ། སྔ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མ་མོ་འདི་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་
པའི་གཞི་དང་ཉེས་པའི་གནས་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་བསྒྲག་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྙིང་ནས་བརྟགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྤྲོ་བར་གྱུར་ལ། ཕ་
རོལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན། ཕ་རོལ་དང་འགྲན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྟན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་འདི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དེས་ཀྱང་ནོད་
པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་དབོག་པར་ཡང་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བསླབ་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་དག་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་སྦྱངས་
ནས་སྡོམ་པ་བླངས་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་འདི་ནི་ཐབས་བཟང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྐབས་འདི་དང་འོག་གཉིས་ཀར་བཤད་ན་ཚིག་གི་ཁུར་ཆེས་པར་འགྱུར་བས་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་འགྲེལ་པར། དང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་ལུགས་
དང་། དེ་མ་ཐག་ནས་རྩ་ལྟུང་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་བསྲུང་ཚུལ་དང་།
ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པས་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་བསླབ་པའི་གཞི་དང༌། དེར་བསླབ་པ་རྣམས་འདུས་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

412

ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་རིགས་བསྡུ་ན། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་འདུ་བས་ཕྱིན་དྲུག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་བསྡུས་པའི་སྡོམ་
ཆེན་པོའ། །བསྡུ་བ་བཞི་ཡང་དོེར་འདུ་སྟེ། སྦྱིན་པ་འདུ་བ་ནི་སླ་ལ། ཚིག་སྙན་པ་ནི་ཕྱིན་དྲུག་ལས་བརྩམས་ཏེ་གདུལ་བྱ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དོན་སྤྱོད་པ་ནི་གདམས་པའི་དོན་དེ་ལ་གཞན་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་མཐུན་པ་ནི་རང་གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་དང་འདྲ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་གཉིས་དང་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་མོད་
ཀྱང་། ཕྱིན་དྲུག་གིས་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྡུད་བྱེད་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་ནུས་
པས། ཕྱིན་དྲུག་ལ་བསྡུ་བའི་གཞི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་གྲངས་ངེས་པ་དང༌། ཞར་ལ་གོ་རིམ་ངེས་
པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྡོམ་ཙམ་མཛད་པ་
ལ། རྒྱལ་ཚབ་དམ་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་གནད་རྣམས་དགོངས་པ་
བཞིན་བཀྲལ་ནས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི་གྲངས་ངེས་ཚུལ་འདི་རྣམས་ཡིན་པས། འདི་དག་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ངེས་པ་རྙེད་ན་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་བས་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དྲུག་ལས། མངོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་རྫོགས་པ་ལ་ཚེ་རབས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བརྒྱུད་དགོས་ལ། དེར་ཡང་ལམ་གྱི་ས་ཆོད་འོང་བ་ལ་
རྟེན་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རེ་མེད་པར། ད་ལྟའི་རྟེན་འདི་འདྲ་བ་ཆ་རེ་རེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

413

ཙམ་ཡོད་པས་བསྒྲུབས་ཀྱང་བོགས་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་པས། རྟེན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ལ་སྤྱོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་གང་གིས་སྤྱོད་པའི་ལུས་དང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་

གང་བརྩམས་པ་རྣམས་འགྲུབ་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞི་ལྡན་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་དག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བ་མང་
བས་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང༌། དེས་ཀྱང་མི་ཆོག་པས་བླང་
དོར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པའི་དམིགས་ལེགས་པར་ཕྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྨྱིག་མ་དང་ཆུ་ཤིང་རང་གི་འབྲས་བུ་
ཆགས་པ་དང་དྲེའུ་མོ་སྦྲུམ་པས་བརླག་པ་ལྟར། ཕུན་ཚོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརླག་

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སྔར་གྱི་བཟང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་

ཤེས་ནས་སླར་ཡང་རྒྱུ་རྣམས་ལ་འབད་དེ་ཇེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ལ། ཤེས་རབ་མེད་ན་
སྔར་བསགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པས་ནི་ཟད། གསར་དུ་ནི་མི་སྤེལ་བས་
ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བའི་འགོ་ཚུགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེ་དྲུག་འབྱུང་བའང་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ངེས་པས་ཚེ་འདིར་ཕྱིན་དྲུག་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་ལན་མང་དུ་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་ཅི་ཙམ་ཁྱད་ཞུགས་པ་དེ་ཙམ་དུ་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ཡིན་ལ། ལུས་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མངོན་མཐོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

414

དང༌། །འཁོར་རྩོམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང་། །རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་དབང་ཉིད་མི་འགྲོ་དང༌། །བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་རྟེན་དེ་ལྟ་བུས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་

བ་ནི་གཉིས་སུ་ཟད་དེ་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་
གཉིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཐོག་
མར་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་གདགས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་འཚེ་དང་བཅས་པའི་སྦྱིན་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལེགས་པར་ལྡོག་པ་ཉིད་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དགོས་
སོ། །དེ་མཐར་འབྱིན་པ་ལའང་ཚུར་གནོད་མ་བཟོད་པར་གཅིག་ལན་དང་གཉིས་ལན་བྱས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པོ་མི་འོང་བས། ཚུར་གནོད་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་
པ་དགོས་སོ། །འདིས་ལན་མ་བྱས་པས་གཞན་གྱིས་སྡིག་གསོག་པ་དུ་མ་ཁེགས་
ཤིང་དེས་འདུན་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་དུ་ཡོད་པས་གཞན་དོན་ཆེན་པོའ། །རང་གི་ ོདོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་
སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ལ་མི་འོང་བས། བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་མཉམ་
པར་བཞག་སྟེ་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་གནས་པའི་ལས་རུང་ཐོབ་པ་དགོས། དེ་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་མི་སྐྱེ་བས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་མི་ངལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་དགོས་པས་དེ་ནི་དེ་དག་གི་གཞིའོ། །
དེས་ན་དོན་གཉིས་པོ་དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། སེམས་ཅན་དོན་ལ་རབ་བརྩོན་པ། །གཏོང་དང་མི་གནོད་བཟོད་པས་བྱེད། །གནས་དང་གྲོལ་བ་གཞིར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

415

བཅས་པས། །རང་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད། །ཅེས་ཏེ། འདི་ལ་གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་མེད་དོ། །གནས་དང་གྲོལ་བ་ཞེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ལག་རྗེས་དང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལག་རྗེས་སུ་
གསུངས་པ་འདི་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་ན་ཞི་གནས་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་མི་འཁྲུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་འཛིན་ཟབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆ་ཤས་རེར་འགྱུར་བས་ཕྱིན་དྲུག་གི་ལུས་རྫོགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་སོ། །
གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྫོགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། ཐོག་མར་ཟང་ཟིང་བཏང་བས་དེའི་ཕོངས་པ་སེལ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་གང་ལའང་ཕར་གནོད་མི་བྱེད། དེར་མ་ཟད་ཚུར་གནོད་བཟོད་པར་བྱས། ཁོའི་གྲོགས་བྱས་པས་མི་སྐྱོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང༌། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་འདུན་པར་བྱས་ཏེ། སྣོད་རུང་དུ་སོང་བ་ན་ཤེས་རབ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བཤད་དེ་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མི་ཕོངས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཚེ་དང༌། །རྣམ་འཚེ་བཟོད་དང་བྱ་བས་མི་སྐྱོ་དང༌། །དགའ་བྱེད་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་
རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་
ཕྱིན་དྲུག་ལ་མི་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྣམས་དེ་ལས་
འགྲུབ་ལུགས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ན་དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གུས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། འདི་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་རྙེད་པ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་། མ་རྙེད་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་བལྟ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

416

བ་དང༌། དེ་ཡོད་ན་བསླབ་པ་བསྲུང་བར་ནུས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཅིང་དེ་ལ་གུས་
པ་དང༌། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བཟོད་པས་མི་སྐྱོ་བ་དང༌། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཇི་འདྲ་བ་ལ་སྦྱོར་ཡང་སྤྲོ་བས་དེས་མི་སྐྱོ་བ་དང༌། ཞི་གནས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མི་རྟོག་པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་
རྟོག་པ་བསྒོམ་པ་དྲུག་གིས་ནི་འདིས་འགྲོ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་དྲུག་གིས་རིམ་པར་བསྒྲུབ་ཅིང་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་མངོན་པར་མི་དགའ་དང༌། །རབ་གུས་གཉིས་ལ་མི་སྐྱོ་དང༌། །རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་འདིར་ཟད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་འདོར་བ་ནི་འགལ་བའོ། །
ལམ་མམ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་གྲངས་ངེས་ནི།
ཐོབ་ཟིན་པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མ་ཆགས་པའི་ལམ་མམ་ཐབས་ནི་སྦྱིན་པ་སྟེ།
གཏོང་བ་ལ་གོམས་པས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་རྩོལ་བའི་རྣམ་གཡེང་སྡོམ་པའི་ཐབས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དགེ་སློང་
གི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་མཐའི་རྣམ་གཡེང་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི་ཐབས་ནི་བཟོད་པ་སྟེ། གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྡུག་
བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ནི་
བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ལས་དེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ནི་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

417

གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཆགས་ལམ། །དེ་ཐོབ་རྣམ་གཡེང་སྡོམ་པ་གཞན། །སེམས་ཅན་མི་གཏོང་འཕེལ་བ་དང༌། །སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་
བ་གཞན། །ཞེས་སོ། །འདོད་ཡོན་གྱི་རྣམ་གཡེང་བྱུང་བའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ལ་མ་
ཆགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང༌། སྔར་མ་བྱུང་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་མེད་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཡེང་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། སེམས་ཅན་བྱེད་ངན་པ་གྲངས་མང་
ཞིང་འབྱུང་ཉེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དོན་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་ལ་གོམས་པ་སྟོབས་ཅན་དང༌། དགེ་བ་གྲངས་མང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་འཕེལ་བ་ལ་དེ་དག་གི་ཕན་ཡོན་སོགས་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོ་བ་དྲག་ལ་རིང་བའི་བརྩོན་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་མགོ་གནོན་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང༌། དེའི་ས་བོན་དང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇོམས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཕྱིན་
དྲུག་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་རོ། །
བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་ངོ་བོ་
ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་བལྟ་བའི་སྦྱིན་པ་ཡོད་ན་ཡང་དག་པར་ལེན་པས་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །ཡང་དག་པར་བླངས་པའང་གཤེ་བ་
ལ་སླར་མི་གཤེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཟོད་པས་བསྲུང་བས་དེ་ནི་དེའི་འཁོར་རོ། །བསམ་གཏན་ནི་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་

པ་ཡིན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་བསླབ་པ་གསུམ་ག་ལ་གཏོགས་པས་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། བསླབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག །ཡང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

418

དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཐེག་པ་གང་ལ་
གནས་ནས་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་དང་ལྡན་པས། བསླབ་པ་གང་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་
དང་དོན་དང་ཐེག་ཆེན་དང་ཐབས་དང་བསླབ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་

ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡོམ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་མ་རྙེད་ཀྱི་བར་

དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །
གཞན་ཡང་དང་པོ་ནས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའམ་མི་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལོངས་སྦྱོད་ལ་ཆགས་པ་དང་ཁྱིམ་ལ་ཆགས་པའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ལན་ཅིག་འཕགས་ཀྱང་མཐར་མི་ཕྱིན་པར་སླར་ལྡོག་
པའི་རྒྱུ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་དགེ་ཕྱོགས་
ལ་ཡུན་རིང་པོར་སྦྱོར་བས་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་གནོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་དང་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལའང་ཉི་མ་གཅིག་ལྟ་བུར་བལྟ་བའི་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྒོ་དུ་མ་
ནས་སྦྱངས་ན་ལྡོག་པའི་རྒྱུའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ནུས་པའི་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེ་བས་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ཙམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པར་མ་ཟད་ད་ལྟའི་
དུས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་ལའང་དཀའ་སྤྱད་ཐན་ཐུན་ལ་བཟོད་བསྲན་ཆུང་བ་དང༌། གང་བསྒོམ་པའི་ལམ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་ཆུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དང་པོར་ཞུགས་པ་མང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

419

ཡང་བར་དུ་མ་ལོག་པ་ཆེན་པོ་མི་འོང་བར་སྣང་སྟེ། བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་

མན་ངག་ལ་མ་སྦྱངས་པས་ལན་ནོ། །བར་དུ་མ་ལོག་ཀྱང་ཆུད་ཟ་བའི་རྒྱུ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་བའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ། སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་བཟླས་བརྗོད་སོགས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་རྒྱས་ན་འཇུག་ལྡོག་གི་
གནས་རགས་པ་ལའང་འཁྲུལ་ནས་ལོག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་ངེས་སོ། །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་གཞིའི་གནས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ནི། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་
བཞི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་བཞི་ཀས་མི་གཡེང་བའི་ཕར་ཕྱིན་བསམ་གཏན་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་སྨིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། སྔར་བཤད་པའི་གསུམ་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་བཀོད་པ་ལྟར་
བཤད་པ་སྟེ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གནད་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །
གཉིས་པ་ཞར་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་མ་ཆགས་པའི་སྦྱིན་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་པར་བྱེད་ལ།
ཉེས་སྤྱོད་ལེགས་པར་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་གནོད་པ་ལ་བཟོད་པར་
འགྱུར་རོ། །དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་བཟོད་པ་ཡོད་ན་ལྡོག་པའི་རྐྱེན་ཉུང་བས་བརྩོན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

420

འགྲུས་རྩོམ་པར་ནུས་སོ། །ཉིན་མཚན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ནི། སྔ་མ་སྔ་མ་དམན་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མཆོག་གོ །རགས་ཕྲའི་རིམ་པ་ནི། སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་བྱ་སླ་བས་རགས་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་སྔ་མ་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་བྱ་བར་དཀའ་བས་རང་རང་གི་སྔ་མ་ལས་ཕྲ་བ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང༌། །རགས་པ་དང་ནི་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསླབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཕར་ཕྱིན་དང༌། གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་
པ་བསྡུ་བ་བཞི་ལ་བསླབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག །སྦྱིན་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌།

བཟོད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། བསམ་གཏན་དང༌། ཤེས་རབ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། སྦྱིན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ས་ལས། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་དང་རང་གི་ལུས་ལ་མི་བལྟ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དང༌། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཏོང་བའི་སེམས་པ་དགེ་བ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

421

དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ནི། སྦྱིན་བྱའི་རྫས་གཞན་ལ་བཏང་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབུལ་བ་བོར་
བ་ལ་མི་བལྟོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ད་དུང་འགྲོ་བ་བཀྲེན་པོ་དུ་མ་ཡོད་པས་སྔར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྦྱིན་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་དང་ངག་མི་གཙོ་ཡི། སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་ལ་བདོག་པའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་སེར་སྣའི་འཛིན་པ་བཅོམ་ནས་གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་གཏོང་ཞིང༌། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བདར་བའི་བློ་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་དབུལ་བོར་བ། །སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཡིན་ན། །ད་དུང་འགྲོ་བཀྲེན་ཡོད་ན་སྔོན། །སྐྱོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས། །སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལྟས་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་
དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། དངོས་སུ་རྫས་གཞན་
ལ་གཏོང་བ་མེད་ཀྱང་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་ཇེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེར་སྣ་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་ཙམ་
གྱིས་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སེར་སྣ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་

གཏོགས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཏོང་བའི་གེགས་སེར་སྣའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

422

ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་བསལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་བསམ་པ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཉེས་
དམིགས་དང་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་བསྒོམ་དགོས་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མ་ལས། རུལ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་དང༌། །སྲོག་ཀྱང་གཡོ་བ་དབང་མེད་ཅིང༌། །རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་འདྲ་བ་ལ། །བྱིས་པ་འདི་དག་ཆགས་པས་ན། །ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་ལས་བྱས་ཏེ། །སྡིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དང༌། །མི་མཁས་འཆི་བདག་
བཞོན་པས་སོང༌། །དེ་དག་མི་བཟད་སེམས་དམྱལ་འགྲོ། །ཞེས་ལུས་མི་གཙང་བ་དང་སྲོག་རི་གཟར་གྱི་ཆུ་ལྟར་གཡོ་བ་དང་ལུས་སྲོག་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་གཞན་

དབང་ཅན་ཡིན་པས་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་དང༌། རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བརྫུན་པར་བལྟས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་ལོག་ན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྣམས་བསགས་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་དང༌། སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲུབ་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་གང་དག་ཁ་ཅིག་རྩོད་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་གཞི་རྩ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ། །དེ་ལྟས་གང་ལ་སྲེད་པར་འགྱུར་བ་སྤོངས། །སྲེད་པ་སྤང་བ་བྱས་ན་གཟུངས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། འདི་ལྟར་བདག་གི་ལུས་དང་སེམས། །སྐད་ཅིག་རེ་རེས་འགྲོ་བ་ཉིད། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་དྲི་འབབ་པའི། །ལུས་ཀྱིས་རྟག་ཅིང་དྲི་མེད་ཀྱི། །བྱང་

ཆུབ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ནི་རིན་མེད་རྙེད་མིན་ནམ། །ཞེས་དང༌། སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང༌། བདག་མེད་འཇིག་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ལུས། །སྡུག་བསྔལ་དྲིན་
མེད་རྟག་ཏུ་མི་གཙང་བའི། །ལུས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་འགྱུར་བ་ལ། །དགའ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

423

བར་མི་འགྱུར་དེ་ནི་མཁས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབད་པ་དུ་མས་བསྲུངས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོར་དགོས་པའི་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་གཞན་ལ་བསམ་
པས་བཏང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་མང་པོ་འགྲུབ་པ་ལ། དེ་ལྟར་བློ་མི་སྦྱོང་བ་ནི་
བདག་བླུན་པའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་བློ་ཅི་སྐྱེ་བྱའོ། །
སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་འདའ། །བདག་བློ་མྱ་ངན་འདས་པ་སྒྲུབ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་གཅིག་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག །ཅེས་སོ། །ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་པ་མི་རྟག་མཐོང་གྱུར་ཅིང༌། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་གི་ངང་གྱུར་ན། །བྱིན་པ་བདག་གི་ཁྱིམ་བཞག་གཞན་གྱི་བར། །ཤིན་ཏུ་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གང་
བྱིན་དེ་ལས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཁྱིམ་ན་གང་བཞག་དེ་ལས་འཇིགས་པ་འབྱུང༌། །མི་ཆོག་ཐུན་མོང་རྟག་ཏུ་བསྲུང་དགོས་ཏེ། །བྱིན་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་གནོད་མི་འགྱུར། །བྱིན་པས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བདེ་བ་འགྲུབ། །མ་བྱིན་ཚེ་འདི་ཉིད་ལའང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད། །མི་ཡི་ནོར་རྣམས་སྐར་མདའི་རང་བཞིན་ལྟར། །ཡོངས་སུ་མ་བཏང་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར། །མ་བྱིན་ནོར་རྣམས་མི་རྟག་མེད་འགྱུར་ཏེ། །བྱིན་པས་དེ་དག་ཡོད་པའི་གཏེར་དུ་འགྲོ། །སེམས་ཅན་ཕན་པར་གཞོལ་བས་གང་བྱིན་པའི། །ནོར་རྣམས་སྙིང་པོ་མེད་པའང་ཡོད་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཏོང་
བ་མཁས་པས་བསྔགས། །སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་དེ་དག་གསོག་ལ་དགའ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་མི་འབྲལ་གང་ཡང་མེད། །བྱིན་པས་རྟག་ཏུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང༌། །བཏང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

424

བས་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་འཛིན་མི་འགྱུར། །འཇུངས་པ་འཕགས་པའི་ལམ་མིན་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད། །གང་ཞིག་བྱིན་པ་དེ་ནི་ལམ་གྱི་མཆོག །དེ་ལས་གཞན་གྱུར་
འཕགས་པས་ལམ་ངན་གསུངས། །ཞེས་སོ། །
དགེ་བའི་རྩ་བའང་ཆེ་ཆུང་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཕན་བདེ་རྒྱ་ཆེན་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྔོས་ཤིང་སྦྱིན་པར་བཏང་ན། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་སྙེད་འཐོབ་པས་ཚོགས་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བསོད་ནམས་གང༌། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱུར། །གངྒཱའི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་

ནི། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཤོང་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

གསུངས། །གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ནི་འདི་ལ་སྣང༌། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཚད་མེད་ལ། །ཕན་འདོད་དེ་ནི་དེ་འདྲ་འོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་གཏོང་བ་འཕེལ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། སེར་སྣ་འཕེལ་བ་དང་། གཏོང་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འཁོར་དང་ཡོ་བྱད་རྣམས་སྔར་ཡོད་མི་གཟུང་ཞིང་
གཞན་གྱིས་བྱིན་ནའང་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། སེར་སྣའི་སྐྱོན་
ནི་གང་གིས་འཕེལ་འགྱུར་རམ། །ཡོངས་སུ་གཏོང་སེམས་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །ཡོངས་འཛིན་གེགས་སུ་འགྱུར་བའི་བསླུ་བ་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་སྤང༌། །གང་ཞིག་གཏོང་སེམས་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་དག །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ན། །དེ་འདྲའི་ནོར་རམ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང༌། །བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔས་བླང་བར་འོས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

425

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚེ་སེར་སྣས་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་ན། ཐུབ་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབས་པ་དང༌། བདག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་པར་དམ་བཅས་པ་དྲན་པར་བྱས་ཏེ། བདག་གིས་སྔར་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་ནས་ད་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་ན། བདག་གི་སྤྱོད་པ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་ཉི་མས་གདུངས་པ་ན་ཆུར་ཞུགས་ནས་ཁྲུས་བྱེད་ཅིང་། སྐམ་ལ་སླེབས་པ་ན་ས་ལ་འགྲེ་ལྡོག་བྱས་པས་ལུས་ལ་སས་གོས་པ་མཐོང་ནས་སླར་ཡང་ཆུར་འཇུག །དེ་ནས་ཡང་སྔར་བཞིན་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་མ་ཆགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོག་དྲན་བྱས་ཤིང༌། །དེ་གཞོལ་རང་གི་དམ་བཅས་བསམ་བྱ་སྟེ། །ཡོངས་འཛིན་ཆགས་པ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར། །སེམས་ལ་རྟོག་པའི་དམ་པ་འདི་དག་རྟོགས། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདག་གིས་ལུས་བཏང་སྟེ། །དེ་བཏང་ཆོས་ཀྱང་བདག་གིས་སྤངས་བྱས་ན། །ཕྱི་རོལ་དངོས་ལ་བདག་གིས་ཆགས་བྱ་བ། །གླང་པོའི་ཁྲུས་བཞིན་བདག་ལ་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་མང་དུ་བསམས་ནས་བྲོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནུས་ན་གཏོང་བའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱང་བ་དང་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་བསམས་པའི་མཐར་ཡང་གཏོང་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། །དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ཕྱིར། །ཕངས་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

426

མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་པས་གཏོང་བའོ། །དེ་ལྟར་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གིར་འཛིན་པའི་སྲེད་པ་བཟློག་ནས། གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱོང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལ་
བདག་གི་ང་རྒྱལ་བདག་ལ་མེད། །དེ་འདྲ་རྨད་བྱུང་རྣམ་རྟོག་ཡང་དང་ཡང༌། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྗེས་འབྲང་བ། །གང་ལ་ཡོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས། །སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྐྱེས་མཆོག་གསུང༌། །ཞེས་སོ། །
ད་ལྟ་མོས་པ་མ་སྨིན་ཅིང་སྟོབས་ཆུང་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསམ་པས་ལུས་བྱིན་ཟིན་ཀྱང་ཤ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མི་སྟེར་མོད། འོན་ཀྱང་ལུས་སྲོག་གཏོང་བའི་བསམ་པ་མ་སྦྱངས་ན། གོམས་པ་མེད་པས་ད་གདོད་ཀྱང་ལུས་སྲོག་གཏོང་མི་ནུས་པར་བསླབ་བཏུས་ལས་གསུངས་པས་ད་ལྟ་ནས་བསམ་པ་སྦྱང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་བའི་ཟས་གོས་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ་སྤྱོད་པ་ན། གཞན་དོན་དུ་འདི་དག་སྤྱད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་བརྗེད་ནས་རང་དོན་དུ་སྲེད་པས་སྤྱོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟུང་བ་དང༌།
སྲེད་པ་ནི་མེད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་འཇོག་པ་བརྗེད་པའམ་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཆགས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བའོ། །གཞན་ལ་བསྔོས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྫས་སུ་འདུ་ཤེས་ནས་རང་
གི་ཕྱིར་སྤྱོད་ན་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞིང་རིན་ཐང་ཚང་ན་སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

427

འགྱུར་བར་བསླབ་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ། །
འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྔོས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་རིན་ཐང་ཚང་བ་མི་སྲིད་པས་ཕམ་པ་མི་འོང་ཞེས་འདོད་ལ། གཞན་དག །སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལའང་ཡོ་བྱད་རིལ་པོ་བསྔོས་པས་དེ་མི་འཐད་པར་སྨྲ་ཞིང༌། ལ་ལ། གཞན་ལ་བསྔོས་ཀྱང་དེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་མེད་པས་ཕམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དགོངས་པ་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྔོས་ཤིང་དེས་ཀྱང་དེ་རིག་ནས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་རང་དོན་དུ་ལེན་པ་ལ་རིན་ཐང་ཚང་ན་ཕམ་པ་འོང་བས་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡེ་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་སྨྲ་བའང་མི་འཐད་དོ། །སེམས་ཅན་ཁོ་རང་གི་ལོངས་
སྤྱོད་སྤྱད་ལ་ཁོའི་དོན་བྱའོ་སྙམ་ནས་སྤྱོད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། བསླབ་བཏུས་ལས། བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་
བསྲུང་ངོ་སྙམ་པས་སྤྱད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། བྲན་རྟག་ཏུ་རྗེ་བོའི་ལས་བྱེད་པ་གང་གིས་འཚོ་བ་བདག་གི་རྫས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་བསྔོས་ཟིན་པས་དེས་མ་གནང་བར་སྤྱད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤིན་ཏུ་རྗེ་བོའི་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་བྲན་གྱིས་རྗེ་
བོ་ན་བ་ལ་སོགས་པས་རྨྱ་བའི་བློ་ཅན་གྱིས་གནང་བ་མེད་པར་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་ཐམས་ཅད་མི་སྟེར་ན་བློས་བཏང་བ་དེ་བརྫུན་དུ་སྣང་བས། དེ་འདྲ་བ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མ་དད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐད་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

428

རིག་པར་མ་དད་པར་བྱ་བར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཏོང་བའི་སེམས་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་ཅན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་སྦྱིན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱ་
བ་དང༌། རྟེན་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ་དང༌། སྦྱིན་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དམ་པ་དྲུག་ལྡན་དུ་བྱ་བའི་རྟེན་དམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་

བརྟེན་པ་སྟེ་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་བྱེད་པའོ། །དངོས་པོ་དམ་པ་ནི། སྤྱིར་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ནའང་དེའི་བསམ་པ་མ་དོར་བ་ཡོད་དོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲལ་དུ་བདེ་བ་དང་ཕུགས་སུ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏོང་བའོ། །ཐབས་མཁས་པ་དམ་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་པོ་པས་
ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་བྱའོ། །བསྔོ་བ་དམ་པ་
ནི། བཏང་བའི་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་དམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་འགོག་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ་ལས་བཤད་དོ། །
ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་ནི། ཆོས་སྦྱིན་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་པ་ན་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་གཞན་
གྱིས་གཤེ་བ་བཟོད་པ་དང༌། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་དེ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བའི་བསམ་གཏན་དང༌། སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་ལེན་པ་པོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

429

རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་དྲུག་ཚང་བར་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ཁྱིམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་ལ་བྱང་
སེམས་རབ་བྱུང་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་སོར་

ཐར་པ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱིམ་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དབུལ་བ་ཕུལ་བ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ། རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་བསྟན་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བྱ་བར་མ་གནང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་གཅོད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པར་བསླབ་བཏུས་སུ་གསུངས་ཏེ་རབ་བྱུང་གིས་ཟང་ཟིང་ཆེད་དུ་བསྒྲུབས་ནས་སྦྱིན་གཏོང་བྱེད་པ་བཀག་གི །རང་གི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་མི་གནོད་པར་སྔོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་མང་དུ་རྙེད་ན་ཟང་
ཟིང་གཏོང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཤ༌ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ངས་ནི་ཁྱེད་ལ་གཏོང་བའི་ཕན་ཡོན་མི་བརྗོད་ཀྱི་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་བརྗོད་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ།
རབ་བྱུང་གིས་ཤ་ཐང་ཐང་དུ་ནོར་བཙལ་ཞིང་བསགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རྨ་མང་

དུ་ཕྱུང་སྟེ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་མ་དགྱེས་པའི་གཏམ་མོ། །
སྦྱིན་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

430

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་དང་། བཟོ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཁ་

ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་སློབ་པ་རིགས་པར་སྟོན་པ་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པ་མིའི་འཇིགས་པ་དང༌། སེང་གེ་དང་སྟག་དང་ཆུ་སྲིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པའི་
འཇིགས་པ་དང༌། ཆུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་འཇིགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའོ། །ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་གཉིས། ཟང་ཟིང་དངོས་སུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ་དང༌། བསམ་པ་ཙམ་གྱི་སྦྱིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཟང་ཟིང་གཏོང་བའི་ཚུལ། གཏོང་བར་མ་ནུས་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། སྦྱིན་པའི་གེགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ལ་གཏོང་བའི་ཞིང༌། གང་གིས་གཏོང་བའི་བསམ་པ། ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་སྦྱོར་བ། གང་གཏོང་བའི་དངོས་པོའ། །དང་པོ་ནི་བཅུ་སྟེ། རང་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པའི་དགྲ་བོ་དང་། ཕན་གནོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཐ་མལ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་
ཚུལ་འཆལ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཅན་དང་། རང་ལས་དམའ་བ་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་དང་། རང་ལས་ལྷག་པ་དང་། འབྱོར་ཞིང་སྐྱིད་པ་དང་། སྡུག་ཅིང་ཕོངས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་ནི། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་དགོས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། དང་པོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་ཟིན་པས་བཅོལ་བ་ལེན་པ་ལྟར་གཏང་བར་བྱ་བའི་རང་གི་རྫས་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། སློང་བ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

431

དང་མི་སློང་བའི་ཞིང་རྣམས་ལ་འདི་དག་བདག་གི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་སོ་སྙམ་པ་ཞིང་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་བསམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། སློང་བ་མངོན་དུ་འོངས་ན་རྒྱལ་སྲས་དེས། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས་ནི་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། །དེས་གཞན་འདུ་ཤེས་བདག་ལ་བཞག་བྱས་ཤིང༌། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདུ་ཤེས་དེ་ལ་བསྐྱེད། །ཅེས་སོ། །
དངོས་པོ་རེ་རེ་གཏོང་བ་ལ་དགོས་པ་འདི་དང་འདིའི་ཕྱིར་གཏང་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་དགོས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་རྒྱས་པར་ནི་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་དང་ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་ཞིང་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་དགོས་པས་སྤྱིའི་བསམ་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ནི། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སྙིང་རྗེའི་
བསམ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བའི་བསམ་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བསམ་པ་བཞག་ནས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའོ། །ཞིང་རྣམས་ལའང་
སེམས་སྙོམས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཡང་སློང་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཞིང་ལ་བརྩེ་བར་བྱ་སྟེ། ཟླ་བ་གྲགས་པས། སྦྱིན་གང་སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ། །སྣོད་དམ་སྣོད་མིན་དེ་དག་ལ། །མཉམ་པར་སེམས་སྙོམས་པས་གཏོང་བའི། །སྦྱིན་དེ་སྦྱིན་པ་པོ་ལས་དག །བརྩེ་བས་སྦྱིན་དང་སྦྱིན་པའི་འབྲས། །གཉིས་ཀའང་ཅིག་ཅར་དོན་གཉེར་ལ། །གཏོང་བའི་སྦྱིན་གང་སེར་སྣ་མེད། །དེ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

432

བསྔགས། །ཞེས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་དམན་དང་ཕོངས་པ་རེ་བའི་བསམ་ལྡན་མཐོང་ན་ཡང༌། །བརྩེ་མེད་འབྲས་བུ་འདོད་པས་སྣོད་གཞན་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་འཚོལ་བ། །བསམ་བརླག་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་བྱེད་ཀྱང་སློང་བ༌དག་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས། །དེ་སླད་ཁྱོད་ནི་ཐུགས་རྗེས་སློང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་བཞེད་ལ་ཞུགས། །ཞེས་སོ། །
བསམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་སྤངས་པ་དགོས་པ་ལ། ལྟ་ངན་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང་། གནོད་འཚེའི་སྦྱིན་པས་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དང་། དགེ་མཚན་དང་བཀྲ་ཤིས་དང་སྦྱར་ཏེ་སྦྱིན་པ་དང་སྦྱིན་པ་རྫོགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་མི་སྦྱིན་པའོ། །
ཁེངས་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། སློང་བ་པོ་ལ་བརྙས་པ་དང་། གཞན་ལ་འགྲན་པ་དང་། བྱིན་ནས་ཀྱང་བདག་ནི་གཏོང་ཕོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེས་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པའོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཚེ་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་ལ་མི་དད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེས་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོ་བསྐྱེད་ནས་དམྱལ་བར་འགྲོ་བས་སྦྱིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་

གསུངས་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བའི་ཚེ་ཡང་ཚུལ་འཆལ་ལ་མི་སྙན་པ་སྨྲས་པས་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མི་དད་པར་བྱེད་ཅིང་མ་དད་པ་དེས་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བ་དང༌། བཟོད་པ་སོགས་ལ་གནས་ནས་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་ལ་མི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

433

ན་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་དང་
བློ་གྲོས་ཆེ་བའི་ཚེ་ན་བདག་བསྟོད་མ་མཛད་ལ། །འགྲོ་བ་ཡོན་ཏན་ཆུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ནི་མཐོན་པོར་བཀུར་བར་གྱུར། །ཡོན་ཏན་ཚོགས་ལ་གནས་ཚེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉེས་པ་ཆུང་ངུའང་བཟུང༌། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རྟེན་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། སྙན་གྲགས་འོང་དུ་རེ་ནས་སྦྱིན་པ་མིན་པའོ། །ཞུམ་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། སྟེར་བའི་སྔོན་ནས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་ཞིང་སྦྱིན་པའི་ཚེ་དང་བར་བྱེད་ལ་བྱིན་ནས་ཀྱང་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ཐོས་ནའང་
ཡིད་ཞུམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང་བདག་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་མི་བྱེད་པར་སྤྲོ་བ་སྤེལ་བའོ། །རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། དགྲ་གཉེན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་
ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་སྙོམས་པའི་སྙིང་རྗེས་སྦྱིན་པའོ། །
ལན་ལ་བལྟ་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་ཕན་འདོགས་སུ་རེ་ནས་གཏོང་བ་མིན་པ་སྟེ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་བདེ་བས་ཕོངས་པ་དང་སྲེད་པའི་མེས་ཚིག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་མཐུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྨིན་ལ་བལྟ་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ཕྱི་མ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྣམ་སྨིན་ལ་རེ་བ་མེད་དེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྙིང་

པོ་མེད་པ་དང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལ་རེ་བ་འགོག་པ་མིན་གྱི། སྲིད་པའི་ལུས་དང་ལོངས་
སྤྱོད་ཙམ་ལ་ཐོབ་བྱར་འཛིན་པ་འགོག་པའོ། །གཞན་ཡང་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་གཏོང་ཕོད་ཅན་དུ་ཤེས་ནས་བཀུར་སྟི་བྱུང་ན་སྙམ་དུ་ལོག་འཚོའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

434

བསམ་པ་མེད་པ་དང༌། དབུལ་པོར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་མི་སྦྱིན་པ་དང༌། སློང་བ་པོ་ལ་བསླུ་བའི་བསམ་པ་དང་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་ཁྲོས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་མེད་པ་དང༌། སློང་བ་པོའི་ལོག་སྒྲུབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱོ་བ་མེད་པ་དང་
རང་བསླུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སློང་བ་པོའི་སྐྱོན་མཐོང་ཡང་གཞན་ལ་སྒྲོག་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་ཁ་དྲང་དུ་མི་ཐུབ་པར་སྦྱིན་པ་སོ་སོ་ལས་འབྲས་བུ་སོ་
སོ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་ནས་སྦྱིན་པའོ། །
ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས་ལས། སྦྱོར་བ་ཇི་འདྲ་བས་མི་གཏོང་བ་ནི། མྱུར་པོར་མི་སྟེར་བར་བསྒྱངས་ཏེ་སྟེར་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྟེར་བ་དང༌། ཆོས་སམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་
ནས་སྟེར་བ་དང༌། སྔར་འདི་ཙམ་སྟེར་རོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལས་ཕྲི་ནས་ངན་པའམ་

ཉུང་ངུ་སྟེར་བ་དང༌། དྲིན་བགྲང་གིན་སྟེར་བ་དང༌། དུས་གཅིག་ཏུ་བྱིན་པས་ཆོག་པ་
ལ་བསྲིས་ཏེ་ཉུང་ངུ་ནས་སྟེར་བ་དང་། རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ན་གཞན་གྱི་བུ་དང་ཆུང་མ་

ཕྲོགས་ཏེ་སྟེར་བ་དང༌། ཕ་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ནན་གྱིས་བླངས་ཏེ་
གཞན་ལ་སྟེར་བ་དང༌། གཞན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་གཏོང་
བ་དང༌། རང་ཉིད་སྙོམས་ལས་སུ་བསྡད་དེ་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང༌། སློང་བ་ལ་སྨོད་པས་འཕྱ་བ་དང་ཟུར་གྱིས་སྨོད་པའི་བསྟིང་བ་དང་ངག་རྩུབ་པོས་སྤ་བཀོང་
བར་བྱས་ནས་སྟེར་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་བསླབ་པ་དང་འགལ་བར་
བྱས་ཏེ་སྟེར་བ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་འཕྲལ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་མི་གཏོང་བར་ཡུན་རིང་པོར་བསགས་ནས་སྟེར་བ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

435

དོར་བར་བྱའོ། །
དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་
དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟར་བསགས་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་གཏོང་བ་ལ་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་མེད་པ་དང༌། གསོག་པའི་རིང་ལ་ཡོ་བྱད་སློང་བ་དུ་མ་ཞིག་ཕྱིར་བཟློག་སྟེ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ད་གདོད་མ་བླངས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱང་སར་གསུངས་པ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། དེའི་རིང་ལ་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བྱ་བ་མང་པོའི་
བར་གཅོད་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། ཕལ་ཆེར་བར་སྐབས་སུ་བརླག་པར་འགྱུར་བས་མཐའི་སྦྱིན་པའང་མི་འགྲུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སྦྱོར་བ་ཇི་ལྟ་བུས་བཏང་བ་ནི། བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་ཞིང་འཛུམ་པ་སྔར་བྱེད་ལ་གསོང་པོར་སྨྲ་བ་དང་ལྡན་པས་ཞིང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་གུས་པ་དང་རང་གི་ལག་གིས་དང་དུས་སུ་དང་གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
བསྲན་ནས་སྦྱིན་པའོ། །དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས། རིམ་གྲོར་
བགྱིས་ཏེ་བསྩལ་བས་ནི་གཉེན་ལ་སོགས་པས་རིམ་གྲོ་བགྱིད་པར་འགྱུར། ལག་

བདར་ཏེ་བསྩལ་བས་ནི་རིམ་གྲོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། དུས་སུ་བསྩལ་བས་ནི་དོན་རྣམས་དུས་སུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང༌། གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་བསྩལ་བས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བརྟན་པ་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར། མི་བདེ་བ་བཟོད་པས་བསྩལ་བས་ནི་འཁོར་སྙིང་ཉེ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཛོད་ལས་ལག་བདར་ཏེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

436

བྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྙེད་པར་གསུངས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་བརྟན་པས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མི་ཆོད་ཅིང་མེ་ལ་སོགས་པས་མེད་པར་མི་
འགྱུར་བར་མཛོད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་སྦྱིན་པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། རང་ལ་ཡོ་བྱད་
ཡོད་ན་སེར་སྣ་ཅན་ལན་འགའ་ཡང་སྦྱིན་པ་གཏོང་མ་མྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སོང་
ནས་མགུ་ཞིང་བག་ཕེབས་པར་བྱས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་ངའི་གན་ན་ཡོ་བྱད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེང་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སློང་བ་པོ་འདོད་པས། ཁྱེད་སློང་བ་དང་ཕྲད་ན་བཟློག་སྟེ་མ་གཏོང་བར་ཡང་ན་ངའི་ནོར་ལས་ལོངས་ལ་དེ་དག་ལ་བྱིན་ཅིག །ཡང་ན་དེ་ངའི་ཐད་དུ་ཁྲིད་དེ་ཤོག་ཅིག །ངའི་སྦྱིན་པ་ལ་ཡི་རང་བའང་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྒོའོ། །དེས་ཀྱང་ནོར་གོད་པ་མེད་ཅིང་དགའ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་སེར་སྣའི་དྲི་མ་བསལ་བའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་
གྱིས་གོམས་པ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནོར་ཉུང་ངུ་སྟེར་ཞིང་མ་ཆགས་པ་ཆུང་ངུ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིང་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་འཐོབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་
མཁན་སློབ་དང་སློབ་མ་དང་གྲོགས་བརྐམ་ཆགས་ཅན་གཏོང་མི་ནུས་པའམ་དེ་མིན་ཀྱང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་བྱིན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅིང་རང་ཉིད་མི་བྱེད་དོ། །འདིས་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བསྐྱེད་ལ། གཞན་ཁ་ཅིག་གི་ཉོན་མོངས་བཏུལ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་ཆོས་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་བསྡུས་པ་དང་སྨིན་པར་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

437

རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ལ་ཡོ་བྱད་མེད་ན་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་ནོར་བསྒྲུབས་
ཏེ་སྟེར་བ་དང༌། ཡང་ན་དབུལ་པོ་དང་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྦྱིན་འདོད་པའི་ཆོས་
ཀྱི་གཏམ་གཞན་ལ་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་སློང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་དད་པ་ཅན་འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་དུ་གཏོང་བ་དང་རང་ཡང་དེར་སོང་ནས་ཅི་ནུས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་གཏོང་
བའི་གྲོགས་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་སྦྱིན་བྱའི་རྫས་རྣམས་ལ་འདམས་ཏེ་བཟང་རིམ་ནས་སྟེར་བ་དང་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་རྫས་བཤམས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །
དངོས་པོ་ལ་གཉིས། གཏོང་བ་དང་མི་གཏོང་བའི་དངོས་པོ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གང་བཏང་བ་དེས་འཕྲལ་དུ་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ལ། ཕུགས་སུ་ཕན་པ་སྡིག་སྤོང་བའམ་
དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་འཕྲལ་དུ་བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཡང་ཕུགས་སུ་ཕན་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གཏང་བར་བྱ་ལ། གང་བཏང་བ་དེས་འཕྲལ་དུ་གདུང་བ་
བསྐྱེད་ལ་ཕུགས་སུ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དང་འཕྲལ་བདེ་ཡང་ཕུགས་སུ་གནོད་ན་གཞན་ལ་གཏང་བར་མི་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ལ། ནང་གི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་དང༌། ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནང་གི་དངོས་པོ་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན་དེ་ལས་ལྡོག་པ་རྣམས་གཏང་བྱར་ཤེས་པས་ཐོག་མར་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏང་དུ་མི་རུང་བ་ནི། བྱང་སེམས་
ཀྱིས་དང་པོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཏང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

438

མོད་ཀྱང༌། ལུས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་སློང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་
འགྱུར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སློང་ཡང་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བསླབ་བཏུས་ལས། གང་གིས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་འདི་སྟོབས་ཆུང་བ་ལས་ལྕི་བའམ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྩོམ་པའམ་མོས་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་རྣམས་བྱ་དཀའ་བའི་ལས་རྣམས་རྩོམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གི་ཤ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལུས་བྱིན་ཟིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལས་ལྡོག་པར་
ཟད་དེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོ་བར་གྱུར་པས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཆུད་ཟ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཆུད་ཟ་
བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། དུས་མ་ཡིན་
པར་འདོད་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་
ལས་ཀྱང༌། སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར། །ལུས་ནི་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །ཅི་ནས་
འདི་དང་གཞན་དག་ཏུ། །དོན་ཆེན་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་བཏང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །
དགོས་པའི་སྒོ་ནས་གཏང་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དགོས་པ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ལུས་མི་གཏང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤྱོད་པའི་ལུས། །ཕྲན་ཚེགས་ཆེད་དུ་གནོད་མི་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གྱི། །བསམ་པ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །རང་ངོས་ནས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པའི་གེགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཞན་ངོས་ནས་ལུས་མ་བཏང་ན་སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཚེ། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་སློང་ཡང་མི་སྦྱིན་ལ། སྲོག་གཅོད་སོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

439

གཞན་དང་རང་ལ་གནོད་པའི་ཉེས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སློང་ན་ནི་རེ་ཞིག་ཙམ་ཡང་རང་ཉིད་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །སློང་བ་པོའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། བདུད་རིས་ཀྱི་ལྷ་དང་དེས་བརླམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཐོ་བཙམས་

པའི་བསམ་པས་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་སློང་ན་མི་སྦྱིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨྱོན་པ་དང་སེམས་འཁྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སློང་ནའང་མི་སྟེར་ཏེ།
འདི་དག་ནི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སློང་བ་མ་ཡིན་གྱི། བླ་བརྡོལ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་མ་བྱིན་ན་ལྟུང་བ་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། བྱིན་ན་ལྟུང་བར་འགྱུར་
བའོ། །དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་སློང་བ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསེས་ནས་གཏན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་

དགོས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བྲན་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་གནས་སྐབས་དབང་བྱར་སྦྱིན་པ་གཉིས་སོ། །
ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱིའི་དངོས་པོ་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་དང༌། ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དཔེར་ན་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་གནས་ཅན་ལ་
ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱིན་བྱའི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི།
སྡོམ་བརྩོན་ཅན་ལ་ཟས་སྐོམ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་སྟེར་བ་དང༌། བཤང་གཅི་དང་མཆིལ་སྣབས་དང་སྐྱུག་པ་དང་རྣག་ཁྲག་གིས་འབགས་ཤིང་གོས་པའི་བཟའ་བཏུང་སྟེར་བ་དང༌། སྒོག་བཙོང་དང་ཤ་མི་ཟ་ཞིང་ཆང་མི་འཐུང་བ་དང་དེ་དག་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྒོག་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

440

ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གིས་འབགས་པ་སྟེར་བ་དང༌། གཏོང་བ་ལ་ལེགས་པར་བརྡའ་སྤྲད་ཅིང་དགའ་བར་གྱུར་ཀྱང་མི་མཛའ་བ་དང་གནོད་སྦྱིན་དང་སྲིན་པོ་རྣམས་
དང་དྲག་ཤུལ་གྱིས་གནོན་པའམ་བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་བརྗེད་ངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སློང་
བ་ལ་བུ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བ་དང༌། བཟའ་བཏུང་མི་འཕྲོད་པ་དང་འཕྲོད་ཀྱང་ཚོད་མི་ཟིན་པར་སློང་བའི་ནད་པ་ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་དང༌། ཧ་ཅང་སྲེད་པ་ཆེ་ཞིང་འགྲངས་པས་ཁ་ཟས་བསོད་པ་སློང་བ་ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་ཅན་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བ་དང་གླེགས་བམ་གྱི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནོར་གྱི་འདུ་ཤེས་
ཅན་གྱིས་སློང་བ་ལ་གླེགས་བམ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །
བྱང་སར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདི་རྒྱས་པར་བྱང་སའི་རྣམ༌པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་

གླེགས་བམ་བྲིས་ཟིན་པ་སློང་མོ་བ་བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་
བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་སློང་བར་བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་འདི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་མོས་པར་བྱ་ནུས་སོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་
ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་གླེགས་བམ་མམ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་གླེགས་བམ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ཡི་གེར་འབྲིར་བཅུག་ནས་
སམ། བྲིས་ཟིན་པ་ལག་ན་བདོག་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དམ་གཞན་ལས་བསླངས་ཏེ་
སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

441

གླེགས་བམ་བྲིས་ཟིན་པ་ལག་ན་བདོག་པ་དེ་ཡང་ཕྱིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་

རབ་ཡི་གེར་འབྲིར་གཞུག་པའམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་དག་ལའང་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་བསྒྲག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གླེགས་བམ་མ་བྲིས་པ་སློང་བ་ཞིག་འོངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
དེ་ལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཡོངས་སུ་དྲི་བར་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་བཙོངས་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གལ་ཏེ་གླེགས་བམ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྟ་གོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་བར་
རིན་བདོག་ན་རིན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིན་མི་བདོག་ན་གཉིས་ཀ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟ་གོན་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཅི་ནས་
ཀྱང་དེ་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གླེགས་བམ་དེ་ཉིད་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཞུང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་འབྲི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སློང་
བ་ལ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གཞུང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་འདྲི་བར་འདོད་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུང་འབྲིང་འདྲི་བར་འདོད་པ་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་འདྲི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སློང་བ་ལ་མ་བྱིན་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རང་ཉིད་གླེགས་བམ་གྱི་དགོས་པ་
བསྒྲུབས་ཟིན་པའང་མིན་ལ་དེ་ལ་སེར་སྣའི་དྲི་མ་ཡང་མེད་པའི་ཚེ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་སློང་བ་ལ་གླེགས་བམ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།
ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྦྱིན་པ་ནི་དགོས་པ་གསུམ་གང་རུང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

442

ཡིན་ན་མ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལྷག་པོ་ཡོད་ཀྱི། བྱིན་པ་ལ་ལྷག་པོ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་དང་པོ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་ལ་སེར་སྣའི་དྲི་མ་མེད་པས་སེར་སྣའི་ཉོན་མོངས་བསལ་མི་དགོས་པ་དང་། མ་བྱིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མང་དུ་མཐོང་ལ་བྱིན་ན་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། མ་བྱིན་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒྲུབས་
པས་སེམས་ཅན་འདི་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད་ནུས་
ཀྱི༌བྱིན་ན་འདི་གཅིག་པུ་དགའ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་སར་དགོས་པ་ཆེ་ཆུང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཆུང་ངུའི་ཕྱིར་དུ་ཆེ་མི་བཏང༌། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་བྱིན་ན་ཉེས་པ་མེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སྦྱིན་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ཁྱོད་ལ་མི་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་བརླང་པོས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི།

ཐབས་མཁས་པས་བརྡའ་སྤྲད་ནས་གཏོང་བའོ། །ཐབས་མཁས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་ཡོ་བྱད་
ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་པས་བསྔོས་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་གིས་མཁན་སློབ་ལ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བརྟགས་བྱས་ནས་བསྔོས་ཏེ་འཆང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྔོས་པས་ཡོ་བྱད་བསགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་ལོ། །དེས་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བཅོལ་བ་དང་འདྲ་བར་འཆང་
ངོ་། །གལ་ཏེ་སློང་བ་པོ་འོངས་ཤིང་ཡོ་བྱད་དེ་ཡང་དེ་ལ་སྦྱིན་པར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་མ་བཏང་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

443

མེད་དོ་སྙམ་དུ་བྱས་ནས་སྟེར་ལ། འོས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་བརྟགས་ཀྱིས་ཆོ་ག་
བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་བསྔོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཞིན་བཟང༌། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ལ་ངས་སྦྱིན་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་ཚིག་འཇམ་པོས་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་གླེགས་བམ་དེའི་རིན་ཉིས་འགྱུར་རམ་སུམ་འགྱུར་དུ་སྦྱིན་ཏེ། ཅི་ནས་ཀྱང་དེས་བྱང་སེམས་ལ་འདི་སྲེད་པ་ཆེ་ནས་མི་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གླེགས་བམ་འདི་སྦྱིན་པའི་
དབང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་སྙམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་

སྦྱིན་པའོ། །
དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རང་གི་ཕ་མ་དང་སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་བཟའ་བཏུང་དང༌། བརྡའ་མ་སྤྲད་པ་དང་སྤྲད་ཀྱང་སྟེར་བ་ལ་མི་མོས་པའི་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་སྐྱིད་ལོབས་ཅན་གྱི་རིགས་
ཀྱི་མི་ལྟ་བུའོ། །འདི་བྲན་གྱི་དོན་དུ་མི་སྟེར་བ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་
བར་སྣང་བས་དངོས་པོའི་ནང་དུ་བགྲངས་སོ། །བྱང་སའི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་ལྷག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

རྗེས་སུ་གནང་བ་རྣམས་ལ་སེར་སྣའི་བསམ་པ་མེད་ཅིང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་ན་སློང་བ་ལ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོ་བྱད་ལྷག་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་
གནས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དག་གལ་ཏེ་སློངས་མོ་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

444

ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི༌འདོད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པས་
སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་ནའང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་སློང་བ་པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་གྱུར་ན། དེས་འདོད་པ་ཆུང་བ་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཆོས་གོས་གསུམ་བྱིན་ན་ནི་བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་ལ་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །
དགོས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རང་ངམ་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སློང་བ་ལ་དུག་དང་མཚོན་དང་མེ་དང་ཆང་སྟེར་བ་དང་། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གསོག་པའི་དགག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་དགའ་ཞིང་རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་དངོས་པོ་སློང་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱ་དང་ས་མདའ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་པ་དང་སློང་བ་ལ་དེ་དག་སློབ་པ་དང་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིས་ནི་སྲོག་ཆགས་
ཀྱི་ལུས་སྲོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་གི་མན་ངག་སློབ་པའང་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྐམ་མམ་གཤེར་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་ཕྱོགས་དང་ཆུ་སློང་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་ཡུལ་མི་དེའམ་གཞན་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་སྲིད་

སློང་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སློང་བ་ལ་དེའི་དགྲ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །
ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ནི། རྟེན་དེ་ལ་སྟོན་པས་མ་བཀག་པའི་དུས་དང་གང་ཟག་དེ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་གཏོང་བ་དེ་མི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་འཚམ་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

445

ཡིན་ན་སྟེར་དགོས་པ་དང༌། རྟེན་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལས་ལྡོག་པ་གླེགས་བམ་ལ་སེར་སྣ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་གླེགས་བམ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་མ་ཟིན་ཀྱང་སློང་བ་པོ་ཤེས་
འདོད་ཅན་ལ་སྦྱིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེ་གཉིས་པ་ཡོད་ན་དེ་སྟེར་དགོས་ལ་མེད་ན་དཔེ་འབྲི་བའི་རིན་སྟེར་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མེད་ན་བདག་གིས་འདི་བྱིན་པས་ཚེ་
འདི་ལ་ལྐུགས་པར་གྱུར་ཀྱང་བླ་ཡི། སེར་སྣ་དང་དུ་བླང་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་ངེས་པར་སྦྱིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་བདག་པོ་དང་
ཁ་ཕྲལ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་ཡང་གྲོང་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སློང་བ་ལ་སྦྱིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་དགའ་རྩེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་གཞན་
ལ་མི་གནོད་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སྲོག་ཆགས་ལ་མི་གནོད་ན་སྲོག་ཆགས་གནས་པའི་སྐམ་དང་གཤེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་དང་སྲོག་ཆགས་མེད་པའི་བཟའ་བཏུང་
རྣམས་སློང་བ་ལ་སྦྱིན་དགོས་ལ། རང་ངམ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ་སློང་ན་དུག་དང་མཚོན་དང་མེ་དང་ཆང་ཡང་སྦྱིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་ཚེ་སློང་བ་པོ་བཀྲེན་པ་དང་འབྱོར་པ་ཅན་གཉིས་བྱུང་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དང་པོ་ནས་སློང་བ་པོ་དེ་གཉིས་བྱུང་ན་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་ནུས་ན་ནི་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་བསྐང་བར་བྱ་ལ། མ་ནུས་ན་ནི་བཀྲེན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་སྐོང་མ་ནུས་པའི་ཚེ། བཞིན་བཟང༌། ངས་ཡོ་བྱད་འདི་དང་པོ་ནས་བཀྲེན་པ་འདི་ལ་བསྔོས་ཟིན་པས་ཁྱོད་ངོ་བཟློག་གོ་སྙམ་དུ་མ་སེམས་ཤིག་ཅེས་ཚིག་འཇམ་པོས་གོ་བར་བྱས་ནས་འབྱོར་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

446

དང་མི་ལྡན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་འདི་དག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་
སྣང་བས་བྲིས་པ་སྟེ། དམིགས་བསལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་བྱང་སའི་དགོངས་པ་བཞིན་
དུ་བཤད་པའོ། །
གཉིས་པ་གཏོང་བར་མ་ནུས་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སློང་བ་པོས་བསླངས་པའི་ཚེ་སེར་སྣས་ནོན་ན་འདི་སྙམ་དུ། དངོས་པོ་འདི་དང་བདག་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲལ་ཏེ་འདིས་ཀྱང་བདག་འདོར་བདག་གིས་ཀྱང་འདི་འདོར་རོ། །དེས་ན་འདི་བཏང་ལ་ཡིད་དགའ་བ་དང་སྙིང་པོ་བླངས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་བྱའོ། །འདི་བཏང་ན་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་
ཚེ་ནོར་ལ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འགྱོད་པ་མེད་ལ་དགའ་ཞིང་རངས་པ་སྐྱེའོ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ཀྱང་གཏོང་མ་ནུས་ན། བདག་ནི་ད་དུང་མཐུ་ཆུང་ཞིང་དགེ་རྩ་མ་སྨིན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ལས་དང་པོ་པ་དང་མི་གཏོང་བའི་སེམས་ཀྱི་

དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལྟ་བ་དང་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་
གནས་པ་ལགས་ཀྱིས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བཟོད་པར་མཛད་ཅིང་གདུང་བར་མི་མཛད་
དུ་གསོལ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
བ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བགྱིའོ། །ཞེས་སློང་བ་པོ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་
བྱ་བར་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཕན་ཚུན་དུ་མ་དད་
པའི་ཉེས་པ་གཞན་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། སེར་སྣའི་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བྱང་སེམས་ལ་སེར་སྣ་སྨད་པར་བསླབ་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱས་ན་སེར་སྣས་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་བའི་ཕམ་པ་ཁེགས་པ་འདྲའོ། །ཕར་ཕྱིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

447

བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་སྟེ་སློང་བ་མངོན་དུ་འོངས་གྱུར་ཀྱང༌། །ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཆུང་སྦྱིན་པར་མ་ནུས་ན། །ཅི་ནས་སློང་བ་དམའ་བབ་མ་གྱུར་པར། །འཇམ་པའི་ཚིག་གིས་དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་བཞོ། །ཕྱིན་ཆད་སློང་བ་དྲུང་དུ་འོངས་གྱུར་ན། །ཅི་ནས་ཡི་ཆད་དམའ་བར་མི་འགྱུར་བར། །འཇུངས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་རྣམ་པར་བསལ་བར་བྱ། །སྲེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་ཕྱིར་ནན་ཏན་བྱ། །ཞེས་སོ། །
སྦྱིན་པའི་གེགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ལ། གེགས་ནི་བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟར་བཞི་སྟེ། མ་གོམས་པ་དང༌། རྒུད་པ་དང༌།ཆགས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་རྫས་ཡོད་བཞིན་དུ་སློང་བ་པོ་ལ་སྦྱིན་མི་འདོད་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་པ་འདི་ནི་བདག་སྔོན་སྦྱིན་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་ལན་པར་ངེས་སོ་སྙམ་དུ་མྱུར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས། ད་ཡང་སྦྱིན་པ་མ་བཏང་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལའང་སྦྱིན་པ་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཀྱི། མ་གོམས་པའི་ཉེས་པའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་
བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཧ་ཅང་ཆུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི། འདི་སྙམ་དུ་བདག་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཚེ་ཕ་རོལ་ལ་ཕན་མ་བཏགས་པར་སྔོན་གྱི་ལས་སམ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་བཀྲེས་
སྐོམ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་དཀའ་བ་མང་པོ་མྱོང་ན། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚེ་འདིའི་སྡུག་བསྔལ་དེས་བདག་འཆི་ཡང་བདག་ལ་ནི་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་ལེགས་ཀྱི་སློང་བ་པོ་ཕྱིར་བཟློག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལོངས་སྤྱོད་དེ་མེད་ཀྱང་སྔོ་རྔད་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཙམ་གྱིས་འཚོའོ་སྙམ་དུ་བསམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

448

ནས། ཕོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དང་དུ་བླངས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦྱིན་བྱའི་རྫས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་ནས་སློང་བ་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཆགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་མྱུར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་བདག་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་འདི་ནི་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་སྤངས་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །
བཞི་པ་ནི། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་མ་མཐོང་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་ཕན་ཡོན་ལ་བལྟས་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་པ་དེ་མྱུར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འཇིག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་འཇིག་ཅིང་འབྲལ་བར་བལྟས་ནས་སྦྱིན་པ་གང་གཏོང་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བྱེད་པའོ། །ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཙམ་ལ་བལྟ་བ་ནི། རིན་གྱི་ཕྱིར་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཕངས་པ་མེད་པར་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་ཚོང་པ་ལ་ཁེ་ཙམ་ཐོབ་ཀྱི་བསོད་ནམས་མི་འཐོབ་པ་བཞིན་དུ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
ཐོབ་ཀྱི་ཐར་པ་ནི་མི་འཐོབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འདིར་བྱིན་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་ལ། །འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞེས། །ལེན་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི། །ཚོང་སྤོགས་བཞིན་དུ་སྨད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་བསམ་པ་ཙམ་གྱི་སྦྱིན་པ་ནི། དབེན་པར་སོང་སྟེ་ཡིད་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་བསམ་པ་དག་ཅིང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དང་བས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

449

པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྟོག་པས་སྤྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱིན་པར་མོས་པ་བྱེད་པའོ། །དེས་ཚེགས་ཆུང་ངུས་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྦྱིན་པར་བྱང༌ས་ལས་
གསུངས་སོ། །འབྱོར་པ༌དང་མི་ལྡན་པས་འདི་བྱ་བར་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་ཀྱང༌འབྱོར་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལོངས་སྤྱོད་མེད་
པའི་ཚེ་སྦྱིན་པ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྦྱིན་པ་རྣམས་ནི། ལྷག་བསམ་
རྣམ་པར་དག་པའི་ས་ས་དང་པོ་མ༌ཐོབ་བར་དུ་ཡིན་གྱི། ས་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པ་མི་སྲིད་དེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་
ཇི་སྲིད་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དེ་དག་མེད་དེ། མི་
བདོག་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུས་ངན་སོང་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་ས་མཐོན་
པོའི་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྣམས་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་དང་། སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་གཏོང་ལ་ད་ལྟ་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་གནང་བཀག་ཤེས་
པར་བྱས་ནས་སློབ་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་རྩ་ལ་སེར་སྣའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཞིང་གཏོང་བའི་བློ་ཇེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་དང་། བློ་དེ་ལྟར་མ་སྦྱངས་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

450

ཡིད་གདུང་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་ཀྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་བཞག་ན་ནི་ཚེ་འདིར་ཡང་ཉེས་པ་
ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་ལ། ཚེ་རབས་གཞན་དུའང་
འཇུག་སྙིང་མི་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། སྦྱིན་པ་དེ་འདྲའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །དེ་འདྲའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་འདོད་དེ་མི་བཏང༌། །འཇིག་རྟེན་ནང་ན་གཏོང་འདོད་སེམས་ལྡན་པ། །གཏོང་བའི་ནང་ན་མཆོག་ཅེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་དྲན་
ཅིང་བསྒོམ་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་ཞིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་ནི་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ནི་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་དོན་བསྡུས་པའི་གནད་དམ་པའོ། །
གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་ལྔ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་བསྒོམ་པ་
ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་
བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ལོག་པའི་སྤོང་སེམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས། སེམས་དེའི་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེམས་ཅན་གནོད་འཚེ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

451

མ་ཡིན་ན་ད་དུང་སེམས་ཅན་རྣམས་གནོད་འཚེ་དང་མ་བྲལ་བས་སྔར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སེམས་ཅན་
དེ་དག་ཀྱང་གནོད་འཚེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཀྲི་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནོད་འཚེ་དང་བྲལ་ལམ་མ་བྲལ་ཡང་བླ་ཡི། རང་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་དེ་དག་ལ་གནོད་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྤོང་སེམས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉ་
ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ། །དེ་དག་གསོད་མི་འགྱུར་བར་བསྐྲད། །སྤོང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་

གསུམ་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་གཙོ་བོ་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

སྤོང་བའི་སེམས་སུ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་སློང་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་བཅུ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་དགེ་བ་བདུན་སྤོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྤོང་བ་བདུན་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་སྡིག་པ་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་སེམས་ལ་ཡིད་གཅགས་པའི་མེ་ཞི་བས་བསིལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤོང་བ་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་མ་ཆགས་
པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་དེ་དག་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

452

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་

དང་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་བསྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྔོན་དུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། རང་
གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པ་དང་ཉམས་ན་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བས། གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་ཞོག་
རང་གི་དོན་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱ་བ་ལ་ལྷོད་པར་མི་བྱ་བར་བསྲུང་སྡོམ་ལ་ཤིན་ཏུ་
གྲིམས་དགོས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས་

རྒྱན་ལྡན་པར། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་དོན་གང་བརྩོན་པས། །རང་གི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཐོག་མར་ཡོངས་སུ་སྦྱང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་མཐུ་ཡི་སྟོབས་ཀྱང་བསྐྱེད། །ཅེས་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་རང་དོན་མི་ནུས་ན། །གཞན་དོན་ཚུལ་
ལ་མཐུ་ཡོད་ག་ལས་འོང༌། །དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་ལེགས་པར་བརྩོན་པ་ཡིས། །འདི་ལ་རིམ་གྲོ་གློད་པར་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་རྣམས་ཇི་ལྟར་
བཅས་པ་ལྟར་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་བསྲུང་བར་འདོད་པའི་བློ་ཤུགས་དྲག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས། མ་བསྲུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྲུངས་པའི་ཕན་ཡོན་རིང་དུ་བསྒོམས་པའི་སྒོ་ནས་བསྲུང་འདོད་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་མི་བཟད་འཇིགས་པ་མཐོང་བྱ་ཞིང༌། །སྤང་འོས་ཆུང་ཡང་རྣམ་པར་སྤང་བར་གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟར། ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་འཇིགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

453

ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆུང་ངུའང་འབད་པས་སྤོང་བ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་རགས་ཤོས་མི་དགེ་བཅུའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་
བསམ་མོ། །
ཕན་ཡོན་ནི། སྔར་ཡང་བཤད་ཅིང༌། དཔལ་ལྡན་དཔའ་བོས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་རྫས་དགའ་རྒྱུ་མི་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། །བདེ་མཆོག་རོ་མཆོག་ལྷ་ཡི་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུས་བྱུང་ཅི་ཞིག་ངོ་མཚར་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལྟོས། །ཞེས་དང༌། གཞན་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྙིང་རྗེའི་ངང་ཅན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
རྣམས་དང་བསླབ་པ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙང་མ་འཐོབ་པ་དང༌། རྒྱན་གཞན་ནི་ཧ་ཅང་གཞོན་པ་དང་ཧ་ཅང་རྒན་པ་ལ་བཏགས་ན་འཕྱས་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བས་མི་མཛེས་ཀྱང༌། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་རྒན་གཞོན་བར་མ་སུ་ལ་ལྡན་ཡང་ཐམས་ཅད་དགའ་བ་བསྐྱེད་
པས་རྒྱན་གྱི་མཆོག་དང༌། དྲི་བཟང་པོ་གཞན་ནི་རྫི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ཡང་རྫི་ཕྱོགས་
མ་ཡིན་པར་མི་འགྲོ་བས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དྲི་ནི་
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། ཚ་གདུང་སེལ་བའི་ཙནྡན་ལ་སོགས་པའི་ལྡེ་གུའི་བྱུག་པ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་འགལ་ཡང༌། ཉོན་མོངས་པའི་ཚ་གདུང་སྐྱོབ་པའི་བྱུག་པ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཙམ་ལྡན་པར་འདྲ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནོར་དང་ལྡན་པ་ནི་གཞན་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པའི་ལམ། །སྙིང་རྗེའི་ངང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

454

ཅན་རྣམས་དང་མཉམ་པར་བསྒྲུབ། །ཡེ་ཤེས་གཙང་མ་ཕུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །སྐྱོན་བྲལ་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་འོང་དྲི་བསུང་སྟེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་དང་མི་འགལ་བྱུག་པ་ཡིན། །ཆ་ལུགས་མཐུན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་

ལྡན་གྱུར་ན། །མི་ཡི་ནང་ན་དེ་ནི་འཕགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌།
གཞན་ཡང་གཅམ་གསག་གི་ཚིག་མ་བརྗོད་ཅིང་འབད་རྩོལ་གྱིས་ཚེགས་ཀྱིས་

མ་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ངང་གིས་འདུ་བ་དང་། དྲག་པོའི་ལས་
ཀྱིས་བསྡིགས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་འདུད་པ་དང་། རང་གི་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་
རིགས་སུ་སྨོས་སུ་མེད་པ་དང༌། སྔར་ཕན་མ་བཏགས་པ་དང་ངོ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ངང་གིས་བྱམས་པ་དང་། རྐང་པའི་རྗེས་ཀྱི་ས་རྡུལ་ཡང་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོས་གཏུག་ཅིང་ཐོབ་པ་རྣམས་མཆོད་པའི་ཞིང་དུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚིག་ཏུ་མ་བརྗོད་
ཚེགས་སུ་མ་གྱུར་ཀྱང༌། །ཉམས་སུ་མཁོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་རིམ་གྲོ་འདུ། །བསྡིགས་

པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་འདུད་དེ། །ཚེགས་མེད་མ་བསྒྲུབས་དབང་ཕྱུག་འཐོབ་པར་འགྱུར། །བརྗོད་དུ་མ་འོས་རིགས་སུ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཕན་ཞིང་དབེན་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་ཤིང༌། །སྔོན་ཆད་མི་བཤེས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་

པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་འདུད། །རྐང་པས་བཀྲ་ཤིས་གྱུར་པའི་རྡུལ་དག་ཀྱང༌། །སྤྱི་གཙུག་དམ་པས་བླངས་ཤིང་ལྷ་དང་མི། །ཕྱག་འཚལ་མགོས་གཏུགས་ཐོབ་པ་ཀུན་ཏུ་འཁྱེར། །དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་རིགས་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པའི་མཁས་པས། དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

455

ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྲུང་འོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག །རང་གི་བདེ་ལ་བརྐམ་པས་དྲལ་མི་བྱ། །ཞེས་དང༌། རང་དབང་གྱུར་པས་ཉམས་སུ་བདེ་བ་དང༌། །མཁས་པས་བསྔགས་པའི་རྒྱན་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས། །བསླབ་པའི་
གནས་རྣམས་ཚང་བར་ཡོངས་རྫོགས་པས། །ཀུན་རྫོགས་བསྙེམས་མེད་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡང་དག་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྲུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་ངན་སོང་གིས་འཇིགས་པ་ཙམ་དང་ལྷ་དང་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཙམ་ལ་སྨོན་པ་བསལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྲུང་བར་
བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དཔག་ཡས་སེམས་ཅན་དག །མཐའ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་དགོད་མོས་ཤིང༌། །འཇིག་རྟེན་ཕན་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟེན་བྱེད་
པ། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་གསུངས། །དེ་བས་ངན་སོང་འཇིགས་དང་
རྒྱལ་སྲིད་དང༌། །མཐོ་རིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལ་སྨོན་བསལ་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དྲི་
མེད་ཡང་དག་བསྲུང་བྱ་ཞིང༌། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་བརྩོན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་

བསྟེན། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌།

དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱང་སར་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་ལ་གསུངས་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན་ནི། ཁྱིམ་
པའམ་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དངོས་དང་དེ་དག་དང་ཐུན་མོང་
བའི་སྤོང་སྡོམ་ནི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

456

བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་ལྡན་ཡིན་ན་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་བའི་རང་བཞིན་
གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་བའི་སྤོང་སྡོམ་ནི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ནི། ཕྱིན་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་
ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེས་ཟིན་མི་ཉམས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་བྱེད་པའོ། །
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནི། སེམས་ཅན་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་རྣམས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་དུ་བདག་
གིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པས་དེ་ངེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་དགོས་སོ། །དེས་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་བཅས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་ལྡན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བསླབ་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་བྱ་ལས་ཟུར་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྡོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་དངོས་སམ་དེ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་
ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བས་དེ་ཉིད་ལ་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་སའི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་
ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ནི་སྡུད་པར་བྱེད་པ་དང་འབྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྡམས་ཤིང་བསྲུངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་བསྡམ་ཞིང་བསྲུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་བསྡམས་ཤིང་མ་བསྲུངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་མི་བསྡམ་ཞིང་མི་བསྲུང་བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

457

པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བཟུང་ནས་དེའི་འཇུག་ལྡོག་གི་བཅས་པ་རྣམས་དོར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་བྱ་གཞན་ཞིག་ལ་སློབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་སྐད་ཟེར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གནད་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་
སྤོང་བ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་གནད་རྣམས་
བསྡུས་པ་ནི། ཐེག་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པའི་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཀུན་སློང་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱུ་བའི་སྒོ་ནས་སྒོ་གསུམ་ཡང་དག་པར་སྡོམ་དགོས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། མཐོ་རིས་ཐར་པའི་བདེ་ལམ་གྱུར་པ་སྟེ། །ལས་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་ལས་ཉམས་མི་བྱ། །འདི་ལ་གནས་པས་འགྲོ་ལ་ཕན་བསམས་པའི། །བསམ་པའི་ཁྱད་པར་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ངག་ལུས་ཡིད་རྣམས་ཡང་དག་བསྡམ་བྱ་བ། །མདོར་བསྡུས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཚུལ་
ཁྲིམས་མ་ལུས་འདུ་བའི་གཞི་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་འདི་དག་རྣམ་པར་སྤྱད་པར་
གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་

ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་ལ་བཤད་ལ། ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་
མདོ་སྡེ་དུ་མར་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བས། ཐོག་མར་འདི་ལ་སྔར་ལྟར་སྡོམ་སེམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

458

སྦྱངས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
དག་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་ནི། དམ་པ་དྲུག་ལྡན་དང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་རང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ནས་གཞན་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་འགོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྔར་བཞིན་
ནོ། །
ལྔ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་
ཤིང་ཇེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་
བ་ཡིན་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཡང་མཆོག་ཡིན་ལ། ས་མཐོན་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་
བ་དང་། ལས་དང་པོ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བརྩམས་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་རྣམས་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ད་ལྟ་ནས་སློབ་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་ཤེས་པ་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་སྡོམ་སེམས་མང་དུ་བཏང་ཞིང༌། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྡོམ་པ་གང་ཁས་བླངས་པའི་རྩ་ལྟུང་རྣམས་ལ་སྡོམ་སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་ཚེགས་
ཆུང་ངུ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་ཀྱི། ད་ལྟ་དེ་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བའི་ཉེས་ལྟུང་གིས་
རྒྱུན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེ་བ་དུ་མར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བས་ད་ལྟ་ནས་འབད་པར་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

459

བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་ལྔ། བཟོད་པའི་ངོ་བོ། དེ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། བཟོད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་དང༌། རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང༌། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་གནས་པའོ། །དེ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཞེ་སྡང་དང༌། གཉིས་པ་ནི་ཞེ་སྡང་དང་ཞུམ་ནས་སྲོ་ཤི་བ་དང༌། གསུམ་པ་ནི་མ་མོས་ཤིང་མི་འདོད་པའོ། །དེ་ལ་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ནི། རང་གི་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་བསྲུན་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་སེམས་བཏུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དགོས་པ་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་མི་བསྲུན་ནམ་མཁའ་བཞིན། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོངས་མི་ལང༌། །ཁྲོ་བའི་སེམས་འདི་གཅིག་བཅོམ་ན། །དགྲ་དེ་ཐམས་
ཅད་ཆོམས་དང་འདྲ། །ས་སྟེང་འདི་དག་ཀོས་གཡོག་ཏུ། །དེ་སྙེད་ཀོ་བས་ག་ལ་ལང་། །ལྷམ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་ཀོ་བས་ནི། །ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་གཡོགས་དང་འདྲ། །དེ་
བཞིན་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་ཡང༌། །བདག་གིས་ཕྱིར་བཟློག་མི་ལང་གིས། །བདག་གི་སེམས་འདི་ཕྱིར་བཟློག་བྱའི། །གཞན་རྣམས་བཟློག་གོ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི། སྒོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མི་བཟོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཕན་ཡོན་ནི། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བཟོད་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

460

ཕན་ཡོན་དུ་བལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བཟོད་པ་ཅན་ནི་ཕྱི་མ་ལ་དགྲ་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྱེ་བ་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འགྱོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོ་སྙམ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་དུ་བལྟ་བས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་ཅིང་།
གཞན་ཡང་བཟོད་པ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་ལ། བཟོད་པའི་བསྔགས་པའང་བརྗོད་ཅིང་གང་ཟག་བཟོད་པ་ཅན་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌།
ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌། གཞན་དོན་འདོར་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་ལ། །ཚུལ་གྱི་དམ་པ་བཟོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །འཇིག་རྟེན་ལེགས་པ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་དག །ཁྲོ་བའི་སྐྱོན་ལ་བཟོད་པས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ། །མཐུ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་

རྒྱན་གྱི་དམ་པ་སྟེ། །དཀའ་ཐུབ་ཚུལ་འཆང་རྣམས་ལ་སྟོབས་ཀྱི་ཕུལ། །གནོད་
སེམས་འབྲོག་གི་མེ་ལ་ཆུ་ཡི་རྒྱུན། །འདི་དང་གཞན་ལ་གནོད་དགུ་བཟོད་པས་སེལ། །སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་བཟོད་པའི་གོ་ཆ་ལ། །མི་བསྲུན་སྐྱེ་བོའི་ཚིག་གི་མདའ་རྡུགས་པས། །དེ་དག་བསྟོད་པའི་མེ་ཏོག་བཟང་གྱུར་ཅིང༌། །གྲགས་པའི་ཕྲེང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། ཡོན་ཏན་མཛེས་ལྡན་མཚན་རབ་བརྒྱན་པ་ཡི། །གཟུགས་སྒྲུབ་བཟོ་ཡི་གནས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་
སྒྲུབ་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལས་མི་ལྡོག་པ་དང་། དགེ་རྩ་དུ་མ་འཇོམས་པའི་ཁྲོ་བའི་དགྲ་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། གནོད་བྱེད་མཐུ་ཆུང་ངུ་ལའང་བཟོད་པས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

461

དང༌། ཉོན་མོངས་གདུང་བར་བྱེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་དམ་པ་དང་།
གནོད་སེམས་ཀྱི་མེ་ཆེན་པོ་འཇོམས་པའི་ཆུའི་རྒྱུན་དང་། མི་བསྲུན་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལོག་སྒྲུབ་ཀྱི་མདས་མི་ཕིགས་པའི་གོ་ཆ་དང༌། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འགྲོ་བའི་མིག་
དང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་གཟུགས་བཟང་པོ་སྒྲུབ་པའི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསྔགས་པའོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་བསྒྲིམས་

ཏེ་ཁྲོ་འཇོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཟོད་པ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་དགའ་བ་མི་ཉམས་པས་ཚེ་འདིར་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ངན་འགྲོ་འགོག་ཅིང་བདེ་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། མཐར་ངེས་ལེགས་སྟེར་བས་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་བདེ་བའོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་བཟོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་ལ་
བརྟན་པ་མ་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
ཁྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ། མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེར་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང༌། །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་དཔའ་བོས་མཛད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་བཀོད་པར་སྣང་ངོ་། །འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཇོམས་པར་གསུངས་ལ། འཇུག་པར་ཡང་། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་གོམས་པར་
བྱས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་སྐྱེས་པས་ཀྱང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

462

འཇོམས་པར་གསུངས་སོ། །ཡུལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཁྲོས་པ་དགོས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་དགོས་པར་འཆད་ལ། ཁ་ཅིག་ཡུལ་སྤྱི་ལ་བཞེད་པའི་སྔ་མ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པ་ཡིས། །སྦྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱུང་དགེ་བ་
བསྐལ་པ་བརྒྱར། །བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇོམས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །
ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཁྲོས་ནའང་དགེ་རྩ་འཇོམས་ན་བྱང་
སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང༌། ཡུལ་དེ་བྱང་སེམས་སུ་ངེས་མ་ངེས་དང་། ཁྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྐྱོན་མཐོང་བ་བདེན་མི་བདེན་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དགེ་བ་འཇོམས་པ་ལ་འདྲ་
བར་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇོམས་པ་ལ་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་མི་དགོས་ཏེ། བསླབ་བཏུས་ལས། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལས་ཀྱང༌། དགེ་སློང་དག །དགེ་སློང་གིས་འདི་ལྟར་སྐྲ་དང་སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡན་
ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས། བཙུན་པ་དེ་
ལྟར་ལགས་སོ། །དགེ་སློང་དག །འདིས་ས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ནོན་པའི་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ལ་ཐུག་པའི་བར་ན་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་
ཡོད་པ་དེ་སྙེད་དུ་དགེ་སློང་འདིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་འགྱུར་དུ་
ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་
གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་དགེ་བའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

463

རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་ཟད་པ་དང་བསྲབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། ཉེ་བར་འཁོར། ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་རྨ་ཕྱུང་བ་དང་སྨས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ངས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར། དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྲབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་འཁོར། དེ་ལྟ་བས་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལའང་སེམས་ཀྱིས་གནོད་པར་མི་བྱ་ན་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་འདོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་དོན་ནི། སྔར་གྱི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱུར་དུ་བསྐྱེད་
པའི་ནུས་པ་བཅོམ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་རྒྱང་བསྲིངས་ཏེ་སྔོན་ལ་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུ་
དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡིན་གྱི། ད་གདོད་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་
འབྱིན་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་ན་ཉོན་མོངས་པས་ས་བོན་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གསུང་ངོ་། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་མ་ངེས་པར་སྣང་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་མི་དགེ་བ་སྦྱངས་པའི་དག་པའང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་། ད་གཟོད་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་རང་གི་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ནས་ཟད་པའི་ལས་དགེ་མི་དགེ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་། ཕྱིན་ཆད་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་དེ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་དང་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་། རྐྱེན་དང་ཕྲད་ནའང་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

464

ཡང་སྔར་དྲངས་པའི་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་ལྕི་གང་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
དགེ་མི་དགེའི་ལས་གང་སྔོན་ལ་སྨིན་པ་དེས་རེ་ཞིག་ལ་ལས་གཞན་དེ་སྨིན་པའི་གོ་སྐབས་བཀག་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་འཇོམས་པར་བཞག་མི་ནུས་
ཤིང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་རྣམ་སྨིན་རྒྱང་བསྲིངས་པ་ཙམ་དགེ་རྩ་བཅོམ་
པའི་དོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཐམས་ཅད་དགེ་རྩ་འཇོམས་བྱེད་དུ་གསུང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མི་
དགེ་བ་སྟོབས་བཞིས་སྦྱངས་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་
བཅོམ་པ་གཉིས་ཀ༌ས་བོན་ཉམས་པ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་མྱུ་གུ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། ད་གདོད་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་ནུས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྡིག་པ་བསགས་པ་སྟོབས་བཞིས་སྦྱངས་པས་འདག་ཀྱང་ལམ་གོང་
མ་སྐྱེ་བ་བུལ་དུ་སོང་བ་མི་འགལ་བ་ལྟར། ཁ་ཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྲུངས་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅོམ་ཡང་། གཏོང་བ་དང་སྤོང་སེམས་ལ་གོམས་པའི་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་
གྱིས་སླར་ཡང་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགེ་རྩ་སྐྱེ་སླ་བ་འཇོམས་མི་ནུས་པ་
དང༌། ཁ་ཅིག་ལ་ནང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་རིགས་འདྲ་
རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་བཅོམ་ནས། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་མི་འཇོམས་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མ་སྐྱེས་ན་བསྐལ་པ་གཅིག་གིས་རྫོགས་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

465

བགྲོད་ནུས་པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོང་ཁྲོའི་བསམ་པ་གཅིག་སྐྱེས་ན་ལམ་དེ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མ་བཏང་ཡང་བསྐལ་པ་གཅིག་གི་ཡུན་གྱིས་ལམ་བགྲོད་པ་
བུལ་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་མི་དགེ་བ་འདག་པ་ལའང་དེའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདག་མི་དགོས་པ་དང་འདྲ་བར། དགེ་བ་བཅོམ་པ་ལའང་དེའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཇོམས་མི་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །འོན་ཀྱང་འདི་གལ་ཆེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ལུང་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་བས་ལེགས་པར་གསུང་རབ་བལྟས་ལ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཆེས་དྲག་པ་འཕེན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་རྣམ་

སྨིན་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགོག་པ་ནི་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །
མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཡིད་ཞི་ཞིང་དེས་པ་ཉམས་སུ་མི་མྱོང་བ་དང་
དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སྔར་ཡོད་འཇིག་ཅིང་ཕྱི་མ་མི་འཐོབ་པ་དང་གཉིད་མི་ཕེབས་ཤིང་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པའི་བརྟན་པ་ཉམས་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་ཆེ༌ན་སྔར་དྲིན་གྱིས་

བསྐྱངས་པས་ཀྱང་དྲིན་བརྗེད་ནས་གསོད་པ་དང་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སུན་ནས་

སྤོང་བ་དང་སྦྱིན་པས་བསྡུས་ཀྱང་མི་སྡོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྡང་ཟུག་རྔུའི་སེམས་འཆང་ན། །ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་མྱོང༌། །དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་འཐོབ་ལ། །གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མི་འགྱུར། །གང་དག་ནོར་དང་བཀུར་སྟི་ཡིས། །དྲིན་བྱིན་དེ་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྡང་ལྡན་པའི། །རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་རྒོལ། །དེ་ཡིས་མཛའ་བཤེས་སྐྱོ་བར་འགྱུར། །སྦྱིན་པས་བསྡུས་ཀྱང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

466

སྟེན་མི་བྱེད། །མདོར་ན་ཁྲོ་བ་བདེར་གནས་པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང༌། ཁྲོ་བའི་མེ་ཡིས་བཞིན་མདོག་ཉམས་གྱུར་ན། །རྒྱན་
གྱིས་བརྒྱན་ཡང་བཟང་པོར་ཡོང་མི་སྣང༌། །མལ་སྟན་བཟང་པོ་དག་ལ་ཉལ་གྱུར་ཀྱང༌། །ཁྲོ་བའི་ཟུག་རྔུས་སེམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགྱུར། །བདག་ལ་ཕན་པའི་དོན་འགྲུབ་བརྗེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁྲོ་བས་གདུངས་ནས་ལམ་ངན་འགྲོ་བར་བྱེད། །གྲགས་དང་དོན་གྲུབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཟླ་བ་མར་གྱི་ངོ་བཞིན་དཔལ་ཡང་
ཉམས། །མཛའ་བཤེས་དག་གིས་རབ་ཏུ་གཅུགས་གྱུར་ཀྱང༌། །ཁྲོ་བས་མི་རིགས་གཡང་སར་ལྟུང་བར་འགྱུར། །ཕན་དང་གནོད་པར་སེམས་ལ་བློ་ཉམས་ནས། །ཕལ་ཆེར་འགལ་ཞིང་སེམས་ནི་རྨོངས་པར་འགྱུར། །ཁྲོ་བས་སྡིག་པའི་ལས་ནི་གོམས་
བྱས་པས། །ངན་སོང་དག་ཏུ་ལོ་བརྒྱར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང༌། །གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པས་ཤར་གཉེར་བའི། །དགྲས་ཀྱང་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཁྲོ་བ་འདི་ནི་ནང་གི་དགྲ། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ནི། །དེ་ཡི་མཐུ་ནི་འཕྲོ་བ་དག །སྐྱེས་བུ་སུ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཁྲོ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་རྙེད་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་
སྡིག་པ་མེད། །བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད། །དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། །སྣ་ཚོགས་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་
དམིགས་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་དོ། །རྐང་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆུའི་ཚད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

467

སྲང་གྲངས་ཀྱིས་ངེས་པར་མི་ནུས་པ་ལྟར་དེར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མཚམས་ངེས་
པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་དང་དགེ་བ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྡིག་པ་ནི་མི་བཟོད་པ་ལས་གཞན་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱིན་ཀྱང་དགེ་རྩ་མི་འཇོམས་ན་དེ་ཙམ་དུ་སྡིག་ཆེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་
རྣམ་སྨིན་ཚབས་ཆེ་བ་འབྱིན་པ་དང་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་ཉེས་སྤྱོད་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་གཞན་པའང་མང་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་དང་བྱང་སེམས་དང་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆེས་ཆེར་ཁྱད་དུ་གསོད་ཅིང་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཏེ་བསླབ་བཏུས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཟོད་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང༌། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་
མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་མི་
བཟོད་པ་དགག་པ་དང༌། གནོད་བྱེད་འབྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒུད་པ་ལ་དགའ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་བའི་གེགས་བྱས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་དགག་པ་དང༌། བཀུར་བ་སོགས་ཀྱི་གེགས་བྱས་པ་དང་བརྙས་པ་
སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྲོ་བར་བྱ་བ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་དང༌། བརྩེ་བར་བྱ་བ་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་དང༌། ཡུལ་ཅན་དང༌། རྟེན་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་དབང་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

468

རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་དེས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། སྦྱོར་བས་རང་གི་བདེ་བ་
བཀག་པའམ་ལུས་དང་སེམས་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པས་སོ་སྙམ་ན། གལ་ཏེ་དེས་རང་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བས་ཁྲོ་བ་ཡིན་ནམ། དེ་ལ་རང་དབང་གཏན་མེད་དེ། གཞན་གྱིས་དབང་

མེད་དུ་བསྐུལ་ནས་གནོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྲོ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེས་གནོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔོན་གོམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་ཉེ་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པ་ན་གནོད་པའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་དུ་མ་བསམས་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་མ་ཚང་ན་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ཀྱང་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་གིས་གནོད་པ་བྱེད་འདོད་བསྐྱེད་ལ། དེས་ཀྱང་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེས་གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་དབང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཁོ་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་དེའི་བྲན་ལྟར་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་ལ་རང་དབང་གཏན་མེད་པར་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐུལ་ནས་
གནོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གདོན་གྱིས་

བརླམས་ནས་དེའི་དབང་དུ་སོང་བ་འགའ་ཞིག་རང་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཕན་འདོགས་མཁན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་འདོད་ཅིང་བརྡེག་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱང༌། འདི་ནི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

469

གདོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ་སྙམ་ནས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་ཁྲོ་བར་གདོན་དང་ཅི་ཕྲེལ་ཕྲེལ་ལ་འབད་པ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་

གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ན་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་རང་དབང་

མེད་པར་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཁྲོ་བར་འདི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་དབྲལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འབད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཁྲོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལས། །སྨན་པ་འཁྲུག་པ་མིན་དེ་ལྟར། །ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དགྲར་གཟིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དང་
འབྲེལ་གང་ཟག་མིན། །ཞེས་དང༌། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང༌། འདི་འདིར་སེམས་ཅན་སྐྱོན་མིན་གྱི། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱོན་ཞེས། །རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་མཁས་པ་རྣམས། །སེམས་ཅན་དག་ལ་འཁྲུག་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་འཇུག་ནས་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ངེས་པ་སྐྱེ་སླ་ཞིང་ཁྲོ་བའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚབས་ཆེ་བར་སྣང་ལ། བྱང་སར་ཡང་ཆོས་ཙམ་གྱི་འདུ་

ཤེས་བསྒོམས་ནས་གནོད་པ་བཟོད་པར་གསུངས་པའང་འདི་དང་དོན་གཅིག་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་རྙེད་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་རང་དབང་ཡོད་ན་ནི་འགའ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལའང་རང་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་བསྐྱོད་པ་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྡུག་ཅིང་ཕངས་པའི་རང་ལའང་འགག་པ་དང་གཡང་དུ་མཆོང་པ་དང༌། ཚེར་མ་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་བྱེད་ཅིང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

470

ཁ་ཟས་གཅོད་པ་སོགས་བྱེད་ན། གཞན་ལ་གནོད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཀྱང་ཁྲོ་བ་དགག་པར་བྱའོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་

དབང༌། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྤྲུལ་ལྟ་བུའི། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁྲོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། དེ་བས་དགྲ་འམ་མཛའ་ཡང་རུང༌། །མི་རིགས་བྱེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན། །འདི་འདྲའི་རྐྱེན་ལས་གྱུར་ཏོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་སོམས་ཏེ་བདེ་བར་མནོས། །གལ་ཏེ་རང་དགས་འགྲུབ་འགྱུར་ན། །འགའ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པས། །ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །སུ་ལའང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། གང་ཚེ་ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་པས། །བདག་སྡུག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་བྱེད་པ། །དེ་ཚེ་དེ་དག་གཞན་ལུས་ལ། །གནོད་མི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གློ་བུར་བ་དང་རང་བཞིན་གང་ཡིན་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། གཞན་ལ་འཚེ་བ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་
རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་མེ་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་གློ་བུར་བ་ཡིན་ནའང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སྣང་བ་ན་དེའི་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་
བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཚེ་བྱེད་པ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ན། །དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །བསྲེག་
པའི་རང་བཞིན་མེ་བཀོན་འདྲ། །འོན་ཏེ་སྐྱོན་དེ་གློ་བུར་ལ །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ན། །འོ་ནའང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །མཁའ་ལ་དུད་འཐུལ་བཀོན་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

471

བཞིན། །ཞེས་སོ། །
དངོས་དང་བརྒྱུད་པ་གང་གིས་གནོད་པ་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། དངོས་སུ་གནོད་པ་བསྐྱེད་པའི་གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་ན་ནི། དབྱུག་པ་སོགས་ལ་གང་ཟག་བཞིན་དུ་ཁྲོ་དགོས་ལ། བརྒྱུད་ནས་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་ན་ནི། དབྱུག་པ་སོགས་སྐྱེས་བུས་རྦད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་རྦད་པས་ཞེ་སྡང་ལ་ཁྲོ་དགོས་ཏེ། དབྱུག་པ་ལ་སོགས་དངོས་བཀོལ་ཏེ། །གལ་ཏེ་འཕེན་པ་ལ་ཁྲོ་ན། །དེ་ཡང་ཞེ་སྡང་གིས་རྦད་པས། །ཉེས་ན་ཞེ་སྡང་ལ་ཁྲོ་རིགས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དབྱུག་པ་ལ་མི་ཁྲོ༌ན་འཕེན་མཁན་ལའང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ལ། འཕེན་མཁན་ལ་ཁྲོ༌ན་ཞེ་སྡང་ལའང་ཁྲོ་བར་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པ་ནི། བློ་མི་རིགས་པའི་ལམ་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་ངེས་པ་དྲང་ལ། དབྱུག་པ་ལྟར་གང་ཟག་ལའང་མི་ཁྲོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཡིད་དྲང་སྟེ། འདི་ལའང་དབྱུག་པ་དང་འཕེན་པ་པོ་ལ་གནོད་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་ནི། སྔར་བསྟན་པའི་རང་དབང་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གནོད་བྱེད་བསྐུལ་བའི་རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གནོད་བྱེད་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་མི་དགེ་
བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གནོད་བྱེད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གིས་ལན་པ་ལ་གཞན་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

472

སོ་སྙམ་དུ་རང་ལ་ལེ་ལན་དེད་ནས་ཁྲོ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་རང་གི་ལས་ངན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་
རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། བདག་གིས་སྔོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །འདི་འདྲ་བ་ཡི་གནོད་པ་བྱས། །དེ་བས་སེམས་ཅན་འཚེ་བྱེད་པ། །བདག་ལ་གནོད་པ་འདི་འབྱུང་རིགས། །ཞེས་དང༌། བྱིས་པ་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ཅིང༌། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ལ་བརྐམ་པས་ན། །རང་གི་ཉེས་པས་གནོད་འགྱུར་ན། །གཞན་ལ་བཀོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དཔེར་ན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང༌། །རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ལྟར། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་འདི་བསྐྱེད་ན། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ། །བདག་གི་ལས་ཀྱིས་

བསྐུལ་བྱས་ནས། །བདག་ལ་གནོད་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། །དེ་ཡིས་སེམས་ཅན་དམྱལ་འདོང་ན། །བདག་གིས་དེ་དག་མ་བརླག་གམ། །ཞེས་སོ། །ཤ་པོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ངས་མ་ལན་ཟེར་ཙ༌ན་དོན་དུ་ན་ཆོས་ཀྱི་བག་ཞད་ཀྱང་མེད་བྱ་བར་
བསྟན་གསུང་ལོ།
ཡུལ་ཅན་ལ་བརྟགས་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་པས་ཡིན་ན་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་ཞིག་ལ་མི་བཟོད་ནས་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ནན་གྱིས་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཤིན་ཏུ་བླུན་པའོ་སྙམ་དུ་རང་གིས་རང་ལ་ཁྲེལ་དེད་དེ་ཁྲོ་བ་མ་ཤོར་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ད་ལྟའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཙམ་ལའང༌། །བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་ནུས་ན། །དེས་ན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ། །ཁྲོ་བ་ཅི་སྟེ་ཟློག་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལ་གནོད་པས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

473

ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་མྱོང་བས་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ངན་འཛད་
ལ། བཟོད་པར་བྱས་ན་ནི་སྡིག་གསར་དུ་མི་གསོག་ཅིང་། བསོད་ནམས་མང་པོ་འཕེལ་བས། ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཉམས་པ་ལའང་མི་བལྟ་བར་རང་གི་སྡིག་པ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་འདྲ་བའི་གནོད་བྱེད་ལ་དྲིན་དུ་བལྟ་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། གང་ཞིག་རང་གི་ཆོས་ཉམས་མི་སེམས་པར། །བདག་གི་སྡིག་སྦྱང་ཕྱིར་ནི་ཞུགས་
འདྲ་ལ། །འདི་ལའང་བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་བྱེད་ན། །དེ་ལས་གཞན་པ་དྲིན་མེད་ཅི་འདྲ་ཞིག །ཅེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། སྔོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང༌། །ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ །གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་ནི་ཁྲོ་བས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར། །ས་བོན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་འཁྲིད་པར་

བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་ནད་ཆེན་པོ་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་གཏར་སྲེག་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལ་བཟོད་པར་ཤིན་ཏུ་རིགས་སོ། །
རྟེན་ལ་བརྟགས་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ། གནོད་པའི་རྒྱུ་དང་སྐྱོན་ཅན་སྐྱོན་མེད་ལ་བརྟག་པ་ནི། དེ་ཡི་མཚོན་དང་བདག་གི་ལུས། །གཉིས་ཀ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །དེས་མཚོན་བདག་གིས་ལུས་ཕྱུང་ན། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱེད། །ཤུ་བ་མི་ཡི་གཟུགས་འདྲ་བ། །རེག་ཏུ་མི་བཟོད་སྡུག་བསྔལ་ཅན། །སྲེད་མདོངས་བདག་གིས་བཟུང་གྱུར་ན། །དེ་ལ་གནོད་པ་སུ་ལ་ཁྲོ། །ཞེས་དང༌། ལ་ལ་རྨོངས་པས་གནོད་པ་བྱེད། །ལ་ལ་རྨོངས་ཏེ་ཁྲོ་གྱུར་ན། །དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་གང་གིས་བྱ། །སྐྱོན་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་ལ་བརྟག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

474

བདག་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ལའང་མི་བཟོད་པར་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ན། བདག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་
པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཞུགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་བཟུང་བ་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བཟོད་པའི་བསྲན་བསྐྱེད་པའོ། །པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྡིག་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གནོད་
པ་བག་ཙམ་བྱུང་ན་བཟོད་པ་མི་བསྒོམ་པར། འདིས་བསྟན་པ་རྩ་བ་ནས་བཤིག་ཟེར། བྲུབས་བྱེད། དེས་ནི་སྡོམ་པ་གཏོང་བ་ཡིན། བསྟན་པ་རྩ་བ་ནས་དེས་བཤིག་པ་ཡིན། སྤྱིའི་བསྟན་པ་འོ་ཅག་ལ་མེད། རང་གི་སྡོམ་པ་ཤོར་ན་སྒོས་ནུབ་ཡིན་གསུང་བ་དང༌། སྒ་བོག་པའི་གཡག་གིས་མཇུག་མ་བསྡམས་ནས་འཕགས་པས་སྒས་རྐང་པ་བརྡུང་ལ། གློད་ན་རྨེད་ལྷུང་ནས་བདེ་བ་ལྟར། གནོད་བྱེད་ལ་མ་གློད་པར་དེའི་ཟླ་བྱས་པས་ཇེ་མི་བདེར་འགྲོ་གསུང་ངོ་། །
གཉིས་པ་བརྩེ་བར་བྱ་བར་རིགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་རང་གི་ཕ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་དང་མཛའ་བོར་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དང་མི་རྟག་ཅིང་སྲོག་དང་འབྲལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་
བར་གྱུར་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སྨྱོ་ནས་རང་གི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་
རྣམས་ཀྱང་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་བརྩེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི། ཁྲོ་བ་དང་གནོད་
ལན་བྱེད་དུ་ག་ལ་རུང་སྙམ་དུ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སེམས་པའོ། །
བཀུར་བ་སོགས་ཀྱི་གེགས་བྱས་པ་དང་བརྙས་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་
བཟོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། བསྟོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་གེགས་བྱས་པ་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

475

མི་བཟོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། བསྟོད་པ་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཚུལ་བསམ་པ་དང༌། སྐྱོན་ཡོད་ཚུལ་བསམ་པ་དང༌། དེས་ན་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བསྟོད་པ་དང་རང་གི་གྲགས་པ་རྒྱས་པ་
ལ། ཚེ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ་སོགས་ཚེ་འདི་དང་། བསོད་ནམས་འཐོབ་པ་སོགས་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས། དེ་དག་ཉམས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་
ནི། གནས་ཁང་གི་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱེ་མའི་ཁང་བུ་རྡིབ་པ་ན་བྱིས་
པ་ཆུང་ངུ་རྣམས་ངུ་བ་དང་བདག་ཅག་གཉིས་ཁྱད་མེད་དོ་སྙམ་དུ་རང་ལ་སྨད་ནས་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། བསྟོད་དང་གྲགས་པའི་རིམ་གྲོ་ནི། །བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་ཚེར་མི་འགྱུར། །བདག་སྟོབས་མི་འགྱུར་ནད་མེད་མིན། །ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་ནི་རང་དོན་ཤེས་གྱུར་ན། །དེ་ལ་རང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང༌། བྱེ་མའི་ཁང་བུ་རྡིབ་གྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་ངུ་། །དེ་བཞིན་བསྟོད་
དང་གྲགས་ཉམས་ན། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཡེང་བ་དང་སྐྱོ་ཤས་འཇིག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཕྲག་དོག་བསྐྱེད་པ་དང་དགེ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟོད་སོགས་བདག་ནི་གཡེང་བར་བྱེད། །དེས་ནི་སྐྱོ་བའང་འཇིག་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ཕྲག་དོག་དང༌། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་འཇིག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་གི་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་སྙན་དང་རྙེད་བཀུར་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་བདག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སྲུང་བྱེད་དང་ཆགས་པའི་འཆིང་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

476

གཅོད་བྱེད་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སྒོ་འགེགས་བྱེད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བྱིན་རླབས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཁྲོ་
བ༌དགག་ཅིང་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བསྟོད་སོགས་ནི། །གཞིག་ཕྱིར་གང་དག་ཉེར་གནས་པ། །དེ་དག་བདག་ནི་ངན་སོང་དུ། །ལྟུང་བ་བསྲུང་ཕྱིར་ཞུགས་མིན་ནམ། །བདག་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་འཆིང་མི་དགོས། །གང་དག་བདག་བཅིངས་གྲོལ་བྱེད་པ། །དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ། །བདག་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཇུག་འདོད་ལ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་
བརླབས་བཞིན། །མི་གཏོང་སྒོ་འཕར་ཉིད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་བརྙས་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་དགག་པ་ནི། སེམས་ནི་ལུས་ཅན་མིན་པས་དངོས་སུ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱ་བར་མི་ནུས་ལ། ལུས་ལ་
དངོས་སུ་གནོད་པ་ལས་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ན། བརྙས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལུས་ལའང་གནོད་པར་མི་ནུས་པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་གནོད་པས་དགའ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་དགག་སྟེ། དེ་ཁེགས་ན་ཞེ་སྡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས། །སུས་ཀྱང་གང་དུའང་གཞོམ་མི་ནུས། །ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན། །ལུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་གནོད། །བརྙས་དང་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་དང༌། །མི་སྙན་པ་ཡི་ཚིག་དེ་ཡིས། །ལུས་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན། །སེམས་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཁྲོ། །ཞེས་སོ། །ཤ༌ར་བའི་ཞལ་ནས། ཁམ་ལུང་པ། སྣེའུ་ཟུར་པ། གྲབ་པ་གསུམ་ལ་སྙན་དུ་ཅི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

477

ཙམ་གསོལ་ཡང་ས་རྡོ༌ལ་སྨྲ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པས་བདེ་བར་བྱུང༌། ཕྱི་མ་ཀུན་སྙན་ཁུང་སྲབ་པས་མ་བདེ་བར་བྱུང་གསུང་བ་དང༌། གཤེན་སྟོན་ལ་འདི་འདི་སྐད་ཟེར་བྱས་ན། ལྐོག་ཁ་བཙད་པོ་ལའང་གཏོང་བྱ་བ་ཡིན། ཁྱོད་རང་ཕྲ་མ་བྱས་པའི་བཤགས་པ་གྱིས་གསུང་བ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ལ། འོ་སྐོལ་ལ་
འགབ་མ་ཡང་གྲགས་ཟེར་ནས་མིས་སྨྲ་ཡིན་འདུག་བྱས་པས། ལགས་མིའི་སྨྲ་གཞི་མི་ལ་བྱེད་པ་ལས་འོ་ན་ཅི་ལ་བྱེད་གསུངས་པས། དེ་ནས་ཕྲ་མ་སྐྱེལ་འཕྲོ་རྦད་ཀྱིས་

ཆོད་གསུང༌། གལ་ཏེ་བརྙས་པ་སོགས་བྱས་པ་ན་གང་ཟག་གཞན་རང་ལ་མི་དགའ་བས་དེའི་ཕྱིར་མི་དགའོ་སྙམ་ན། གཞན་བདག་ལ་མི་དགའ་བས་བདག་ལ་གནོད་ན་བདེན་དུ་ཆུག་ཀྱང༌། དེས་ནི་རང་ལ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་མི་དགའ་བ་སྤང་སྟེ། གཞན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་བ། །དེས་ནི་ཚེ་འདིའམ་ཚེ་གཞན་ལ། །བདག་ལ་ཟ་བར་མི་བྱེད་ན། །བདག་ནི་ཅི་ཕྱིར་དེ་མི་འདོད། །ཅེས་སོ། །
མི་དགའ་བས་བདག་ལ་མི་གནོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལས་རྙེད་པ་འཐོབ་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པས་བརྙས་པ་དང་སྨད་པ་དང་མི་སྙན་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཁྲོའ་ོསྙམ་ན། རྙེད་པ་ཐོབ་ཀྱང་འདིར་བཞག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཁྲོས་པའི་སྡིག་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་རྙེད་པ་མེད་པར་མྱུར་དུ་ཤི་བ་དང་ལོག་འཚོས་རིང་དུ་གསོན་པ་གཉིས་སྔ་མ་བཟང་ངོ་། །རྙེད་པ་ཐོབ་སྟེ་རིང་དུ་གནས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མི་ཐར་བས་འཆི་དགོས་ལ། འཆི་བའི་ཚེ་ན་སྔར་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་སྤྱད་པ་དང་ལོ་གཅིག་ཙམ་བདེ་བ་སྤྱད་པ་གཉིས་འདྲ་སྟེ། གཉིས་ཀ་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དེའི་ཚེ་བདེ་
སྡུག་གི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

478

མྱོང་བ་དང་ཡུད་ཙམ་ཞིག་བདེ་བ་མྱོང་བ་གཉིས་སད་པའི་ཚེ་བདེ་མི་བདེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ལ་རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པ་ལྡོག་ན་བརྙས་པ་དང་མི་སྙན་པ་སྒྲོགས་པ་སོགས་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་
གྱི་ངོར་རང་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་བདེ་བ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། རྙེད་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་མི་འདོད་ན། །བདག་གི་རྙེད་པ་འདིར་འདོར་གྱི། །སྡིག་པ་དག་ནི་བརྟན་
པར་གནས། །བདག་ཉིད་དེང་ནི་ཤི་ཡང་བླའི། །ལོག་འཚོས་ཡུན་རིང་གསོན་མི་རུང༌། །བདག་ལྟ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཀྱང༌། །འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ཡིན། །རྨི་ལམ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་མྱོང་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང༌། །གཞན་ཞིག་ཡུད་ཙམ་བདེ་མྱོང་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །སད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལའང༌། །བདེ་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མེད། །ཚེ་རིང་ཚེ་ཐུང་གཉིས་ཀ་ཡང༌། །འཆི་བའི་དུས་སུ་དེ་འདྲར་ཟད། །རྙེད་པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྤྱད་ཀྱང་། །ཆོམ་པོས་ཕྲོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྒྲེན་མོ་ལག་པ་སྟོང་པར་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དགྲ་འབྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒུད་པ་ལ་དགའ་བ་དགག་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་
ཅན་ཁོ་རང་གིས་བདེ་བ་རྙེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་ཟེར་ནས། དེ་དག་ལ་རྙེད་བཀུར་དམན་པ་ཙམ་བྱུང་བ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ་སྙམ་ནས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་འབྱོར་པ་ལའང་ཕྲག་དོག་སྤངས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

479

ཏེ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཡིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པ་རྣམས་མིང་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེར་འདོད་པས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་རྙེད་ན། །དེ་ཀོ་ཅི་སྟེ་ཁྲོ་བར་བྱེད། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་མཆོད་འཚང་རྒྱ་བར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོད་ཅེ་ན། །བསྙེན་བཀུར་ངན་ངོན་ཙམ་མཐོང་ནས། །ཅི་ཕྱིར་དེ་ལ་གདུང་བར་བྱེད། །གསོ་བྱ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གསོ་བ། །ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྱིན་བྱ་སྟེ། །གཉེན་གྱིས་འཚོ་བ་རྙེད་གྱུར་ན། །དགར་མི་
འགྱུར་བར་སླར་ཁྲོ་འམ། །དེ་ཅི་འགྲོ་ལ་མི་འདོད་ན། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གང་ཡིན། །གང་ཞིག་གཞན་འབྱོར་ཁྲོ་དེ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ག་ལ་ཡོད། །གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལས་རྙེད་དམ། །སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་ན་གནས་གྱུར་པ། །ཀུན་ཏུ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ན། །བྱིན་མ་བྱིན་རུང་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་སོ། །དགྲ་རྒུད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་བརླག་ན་སྙམ་པའི་བསམ་པ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་ལ་མི་གནོད་པས་རང་སྡུག་བསྔལ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། གནོད་ནའང་རང་གཞན་ཕུང་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དགྲ་ཞིག་མི་དགའ་ན། །དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྨོན་ཙམ་གྱིས་ནི། །དེ་
ལ་གནོད་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར། །ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་སྡུག་བསྔལ་དེ། །གྲུབ་ནའང་ཁྱོད་
དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་འཚེངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ལས་ཕུང་བའང་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཉོན་མོངས་ཉ་པས་བཏབ་པ་ཡི། །མཆིལ་པ་འདི་ནི་མི་བཟད་གཟེབ། །དེས་བཟུང་སེམས་དམྱལ་བུམ་པར་ཡང༌། །དམྱལ་བའི་སྲུང་མས་བདག་འཚེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

480

ངེས། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་རང་དང་རང་གི་གཉེན་བཤེས་ཀྱི་འདོད་པའི་གེགས་བྱེད་པ་དང་མི་
འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པ་དང་རང་གི་དགྲའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་བལྟས་ན་དེ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་སྐྱེ་ལ། དེ་འཕེལ་ན་ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་ཅིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བ་ལོག་ན་ཡིད་མི་བདེ་ལྡོག་ལ། དེ་ལོག་ན་ཞེ་སྡང་མི་སྐྱེ་བས་སྔར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་
དགའ་བ༌རྣམ་པར་བཟློག་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཁོང་ཁྲོ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པའི་གདམས་ངག་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པ་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བརྒལ་ལན་བྱས་ནས་ཁ་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་དགྲའི་མཆོག་ཁོང་ཁྲོ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ཡིན་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བཀག་ན་
ཁོང་ཁྲོའི་ནང་ཚན་གྱི་རིགས་དུ་མ་ཁེགས་ཤིང་། བཟོད་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྐྱེ་ལ། ཡང་དག་པའི་ལུང་གི་དོན་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་རྙེད་པའི་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མྱོང་བ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་འདོར་བ་རྣམས་ནི་འདི་དག་ལ་སོགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དོར་བ་ཡིན་པས། རང་དང་གཞན་
རྣམས་ཀྱི་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལོན་པའི་གེགས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱས་ལ་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། སྡུག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

481

བསྔལ་དང་ལེན་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང༌། གཞི་ཡི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ལ་སྡུག་བསྔལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བས་དེ་ལམ་དུ་འཁྱེར་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེས་བསླབ་བཏུས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། ཡང་ན་ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་ལ། ཡང་ན་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་སྲོ་ཤི་བའི་ཞུམ་པ་བསྐྱེད་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཁ་ཅིག་ནི་
གཞན་གྱིས་བྱས་པའང་ཡོད། ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་མ་བྱས་གང་
ལའང་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའང་ཡོད། ཁ་ཅིག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་དགེ་
བའི་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་འབྱུང་ལ༌མ་ཞུགས་ན་མི་འབྱུང་བའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྔོན་གྱི་ལས་དང་འཕྲལ་གྱི་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་
བཟློག་མི་ནུས་ཀྱི། བྱུང་ཡང་དེ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྡུག་
བསྔལ་གཉུག་མ་དེའི་སྟེང་དུ་རང་གི་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཁྲལ་གྱི་སྡུག་

བསྔལ་བསྣན་ནས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། དང་ལེན་ཡོད་ན་སྡུག་བསྔལ་གཞི་བཞག་དེ་མ་ལོག་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བྱེད་པའི་སེམས་ཁྲལ་
གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་གཏན་མི་འབྱུང་ལ། སྡུག་བསྔལ་གཞན་དེ་ལའང་ལམ་དུ་འཁྱེར་ཐབས་བྱས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆུང་བར་འགྱུར་བས་བཟོད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་གནད་ཆེའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

482

འཛིན་པ་དགག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དེ་དང་དུ་བླང་བར་འོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དེ་སླར་བཅོས་སུ་འདུག་ན་ནི་ཡིད་མི་དགའ་བ་བྱ་མི་དགོས་ལ། བཅོས་སུ་མི་རུང་ན་ནི་མི་དགའ་བ་བྱས་ཀྱང་ཕན་པ་མེད་པས་དགོས་ནུས་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཟེ་རེ་ཆེ་ན་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་ལ། བཟེ་རེ་ཆུང་ན་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཡང་བསྲན་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ཡང༌། །དེ་ལ་མི་དགར་བྱས་ཅི་ཕན། །ཞེས་དང༌། ཚ་གྲང་ཆར་དང་རླུང་ཚོགས་དང༌། །ནད་དང་འཆིང་དང་བརྡེག་སོགས་ལ། །བདག་གིས་བཟེ་རེ་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གནོད་པ་འཕེལ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་རང་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང༌། སྡུག་
བསྔལ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང༌། ཆུང་རིམ་ནས་གོམས་ན་
མི་དཀའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་མེད་ན་དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་མི་སྐྱེ་བས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བསྐུལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་ཐེབས་པ་ན་རློམ་པས་མཐོ་བ་འཇིག་པས་དྲེགས་པ་སེལ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མྱོང་བ་ན་དེ་མི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་བས་འབྲས་
བུ་དེ་མི་འདོད་ན་རྒྱུ་ལས་ལྡོག་དགོས་པས་སྡིག་ལ་འཛེམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་གདུངས་པ་ནི་བདེ་བ་འདོད་པས་དེ་དགོས་ན་རྒྱུ་དགེ་བ་བསྒྲུབ་དགོས་པས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ལོ་སྙམ་ནས་འཁོར་བ་ན་འཁྱམ་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

483

རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའོ། །དེ་དག་དང་དེས་མཚོན་ནས་རང་གིས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྡུག་བསྔལ་འདི་ནི་འདོད་པའི་གནས་སོ་སྙམ་དུ་བློ་ཡང་ཡང་སྦྱང་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ངེས་འབྱུང་མེད། །དེ་བས་སེམས་ཁྱོད་བརྟན་པར་མནོས། །ཞེས་དང༌། གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡོན་ཏན་ནི། །སྐྱོ་བས་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །འཁོར་བ་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ། །སྡིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་
དགའ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེ་བའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྡོག་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སྔོན་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཚེ་དགོས་པ་དམན་པ་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་རེའི་ཕྱིར་དུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་ཤེས་ཀྱང༌། སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མྱོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་དང་དུ་བླངས་ན། ད་ནི་བདག་རང་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
བསྒྲུབ་པའི་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་སྔ་མ་ལས་བྱེ་བ་ཕྲག་འབུམ་འགྱུར་དུ་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླང་བར་རིགས་ན་དེ་བས་ཆུང་བ་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས་སྙམ་དུ་ཡང་ཡང་བློ་བརྟན་པར་བྱའོ། །
སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། འདོད་པའི་དོན་དུ་བསྲེག་ལ་སོགས། །དམྱལ་བར་སྟོང་ཕྲག་མྱོང་གྱུར་ཀྱང༌། །བདག་གིས་རང་གི་དོན་དང་ནི། །གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་བྱས་
སོ། །འདི་ནི་དེ་ཙམ་གནོད་མིན་ལ། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་འགྲུབ་འགྱུར་བས། །འགྲོ་བའི་གནོད་སེལ་སྡུག་བསྔལ་ལ། །དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་རིགས། །ཞེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

484

གསུངས་པ་ལྟར། སྔར་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་དེ་ཙམ་
བྱས་པ་ལ་བསམས་ནས། ད་ནི་དོན་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཟོད། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་བྱར་ཡོད་པ་ནི་བདག་གིས་ལེགས་པ་རྙེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་འཕངས་མཐོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་ངན་པས་བསླུས་ནས་དོན་མེད་པའི་ལམ་ངན་པ་ལའང་མདུང་རྩེ་གསུམ་ལ་མཆོང་བ་དང་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་
དགོས་པ་དམན་པའི་ཆེད་དུ་ཞིང་ལས་དང་ཚོང་དང་གཡུལ་འགྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་

སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་ལ་བསྲན་འཛུགས་པ་རྣམས་བསམས་ལ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་མི་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
སྡུག་བསྔལ་དཔག་མེད་ལྡོག་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ་ནི། གསོད་པའི་མི་ཞིག་ལག་པའི་སོར་མོ་ཙམ་བཅད་ནས་གསོད་པ་ལས་ཐར་ན་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། མིའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་འདི་འདྲས་སྤྱིར་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དང་ཁྱད་
པར་དུ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་གཏན་བཟློག་ནུས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ་སྙམ་དུ་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་

ལེགས་པར་བསམས་ན། དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྙིང་སྟོབས་སྐྱེ་སྟེ། གསོད་
པའི་མི་ཞིག་ལག་བཅད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །གལ་ཏེ་མི་ཡི་སྡུག་
བསྔལ་གྱིས། །དམྱལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །ཞེས་སོ། །
ཆུང་རིམ་ནས་གོམས་ན་མི་དཀའ་བ་ནི། གོམས་ན་སླ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བས་གནོད་པ་ཆུང་བསྒོམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

485

པས། །གནོད་པ་ཆེན་པོའང་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པའི་གོ་ཆ་བཟུང་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་རིམ་དང་བསྲེས་ཀྱིན་

བྱས་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་སྟོབས་ཇེ་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལ་གོམས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ན་དཀའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ལ་གོམས་པ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་པ་གོམས་པས་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་འོང་བ་ཡང་དྲག་ཤུལ་ཅན་
གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང༌། བུ་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཞོམ་
པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པར་དཀའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་ཚུགས་པའི་སྙིང་སྟོབས་དགོས་ཀྱི་སེམས་སྲབ་མོས་མི་འོང་
ངོ་། །
དེས་ན་དང་པོ་ནས་སྙིང་སྟོབས་མ་ཆུངས་པར་བསྐྱེད་ན་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་
ཡང་གྲོགས་སུ་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་དཔའ་བོ་འགའ་ཞིག་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་རང་གི་ཁྲག་བོ་བ་མཐོང་ན་དེས་སྙིང་སྟོབས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནས་
འདི་ལྟ་བུ་མ་ཐོས་ཤིང་། ཐོས་ཀྱང་ངས་དེ་འདྲ་བ་མི་འོང་ཟེར་ནས་རང་ཁྱད་དུ་བསད་ན་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུས་ཀྱང་ལམ་ལས་ལྡོག་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྡར་མ་འགའ་ཞིག་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ནའང་བོག་ནས་འགྱེལ་འགྲོ་བ་བཞིན་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

486

ལ་ལ་བདག་གི་ཁྲག་མཐོང་ན། །དཔའ་བརྟན་ལྷག་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ཡོད། །ལ་ལ་གཞན་
གྱི་ཁྲག་མཐོང་ཡང༌། །བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད། །དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངང་

བརྟན་དང༌། །སྡར་མའི་ཚུལ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་དགོས་ན། ཇི་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླང་སྙམ་ན། འདི་ལ་བརྒྱད་ལས། གནས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྙོམས་དང་མལ་ཆ་དང་སྟན་དང་ན་བའི་གསོས་སྨན་དང་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ནི་ཚངས་སྤྱོད་འཕེལ་བའི་གནས་སོ། །དེ་རྣམས་ངན་པ་དང་ཉུང་བ་རྙེད་པ་དང་ཕ་རོལ་པོས་མ་གུས་པ་དང་ཡུན་རིང་དུ་བགྱངས་ནས་བྱིན་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་ཡི་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། མ་རྙེད་པ་དང་མི་
སྙན་པ་དང་སྨད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་འཇིག་པ་ཟད་པ་རྒ་བ་ན་བ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་འཇིག་པ་ནས་འཆི་བ་སྟེ་དགུ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་
ཐམས་ཅད་དམ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །སྤྱོད་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། འཆག་པ་དང་འགྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་ནི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་དང་གསུམ་པས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་

ལས་ཉིན་མཚན་དུ་སེམས་སྦྱོང་བ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་གྱི།

དུས་མ་ཡིན་པར་ཁྲིའམ་ཁྲིའུའམ་རྩྭ་བཏིང་བའམ་ལོ་མ་བཏིང་བ་ལ་གློས་འབེབས་
པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ཅིང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང༌། བླ་མ་ལ་མཆོད་ཅིང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

487

རྣམས་བཟུང་བ་དང༌། བཟུང་བ་རྣམས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་དང༌། གསངས་བསྟོད་དེ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱ་བ་དང༌། གཅིག་པུ་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟིན་པའི་ཞི་ལྷག་བསྒོམ་པ་སྟེ་ཆོས་འཛིན་པ་བདུན་ནོ། །དེ་དག་ལ་རྩོལ་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དེ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །
སློངས་མོས་འཚོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་པ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་མི་སྡུག་པ་ཉམས་སུ་བླང་བ་དང༌། གོས་དྲས་པ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་ཉམས་སུ་བླང་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྡམས་ནས་གནས་པས་ཚུལ་གཞན་བྱ་བ་དང༌། ཞིང་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ཏེ་གཞན་ལས་རྙེད་པས་འཚོ་བས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་འཚོ་བ་ཅན་དང༌། རྙེད་པ་རྣམས་གསོག་ཅིང་མི་སྤྱོད་པས་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་གཞན་ལས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཚོལ་བ་དང༌། མི་ཚངས་སྤྱོད་སྤངས་པས་མ་ཤིའི་བར་དུ་མིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་བ་དང༌། གར་དང་བཞད་གད་སོགས་སྤངས་པས་མཛའ་བོ་དང་སྙིང་དུ་སྡུག་པ་དང་
ཆུང་པོ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཤིའི་བར་དུ་མིའི་དགའ་རྩེད་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ་སློངས་མོས་འཚོ་བ་བདུན་ནོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །མངོན་པར་བརྩོན་པས་དུབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དགེ་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་པ་ལ་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་དུབ་པ་དང་འཁྲུག་པ་ངལ་

བའི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བའང་དང་དུ་ལེན་པའོ། །འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

488

ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་དང་ཚོང་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་པའི་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་
སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞི་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཡང་རུང་བས་ཐེབས་ཀྱང་སོ་སོའི་བརྩོན་འགྲུས་མི་གཏོང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཞུགས་ནས་བཟློག་པའི་གེགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བ་མེད་པར་འཇུག་གོ །
གསུམ་པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ། མོས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྒྱད་དེ། དང་བའི་ཡུལ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
ནོ། །མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །འདོད་པའི་
ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་
མངོན་པར་ཤེས་པའི་མཐུ་དང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མཐུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མཐུ་གསུམ་མོ། །བླང་དོར་གྱི་ཡུལ་ནི། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་རྒྱུ་
དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་སུ་བྱའོ། །
བསྒོམ་པའི་ཡུལ་ནི། ཐོབ་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་བྱའོ། །ཐོས་བསམ་
གྱིས་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ནི། ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་ཡུལ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གྲོ་ལུང་པ་བཞེད་དོ། །སྟོབས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལེའུར་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྒྱད་པར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །མོས་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

489

རྙེད་ནས་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་དང་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་བརྒྱད་ཚན་གཉིས་ནི། བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་བཀོད་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་འདི་རྒྱས་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བཟོད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་པ་ནའང་དམ་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་དང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཚང་བར་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། གཞན་བཟོད་པ་ལ་འགོད་པ་བཟོད་པའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྔར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །
ལྔ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་བསྒོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་ཟད་པའི་བཟོད་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། དེ་ཇེ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་ས་མཐོན་པོའི་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་དང༌། ལས་དང་པོ་པའི་བཟོད་པའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་དམིགས་ཕྱེད་པར་བྱས་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་སློབ་པ་དང༌། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚམས་ལས་འདས་ནའང་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་བརྩོན་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་
དག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་ཡལ་བར་དོར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དུ་མས་རྒྱུན་དུ་གོས་
པར་འགྱུར་ཞིང༌། སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་
ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། ལམ་གྱི་གནད་དམ་པར་

བལྟས་ནས་ནུས་པ་རྣམས་ད་ལྟ་ནས་བསྒྲུབ་ཅིང་མི་ནུས་པ་རྣམས་ལའང་བསམ་པ་སྦྱངས་ན། ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚེགས་ཆུང་ངུ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུས་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

490

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པ་ལ་ལྔ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཇི་
ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དགེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྤྲོ་བ་འོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ས་ལས་ནི། དགེ་བ་བསྡུ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་དེས་བསླངས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་

ལས་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བརྩམས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གོམས་ན་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཕན་ཡོན་ནི། ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་དང་མུན་པ་སེལ་བྱེད་ཅིང༌། །ངན་སོང་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་གཞིར་
གྱུར་པ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་བསྔགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་འཕགས། །གང་ཡིན་
དེ་ནི་རྟག་ཏུ་བརྟེན་པར་གྱིས། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་བཟོ་གང་ཅི་ཡོད་དང༌། །འཇིག་རྟེན་
འདས་བཟོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ། །བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ལ་རྙེད་པར་མི་དཀའ་ན། །མཁས་པ་སུ་དག་བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་
ཆུབ་ཞུགས་གྱུར་པ། །དེ་དག་རྨུགས་གཉིད་སྐྱོན་རྣམས་མཐོང་ནས་ནི། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ་གནས་པར་བྱེད། །འདི་ནི་ང་ཡིས་དེ་དག་བསྐུལ་བྱས་ཡིན། །ཞེས་དང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། དགེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ན་བརྩོན་
འགྲུས་མཆོག །འདི་ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྗེས་འཐོབ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་
མོད་ལ་བདེ་གནས་མཆོག །དངོས་གྲུབ་འཇིག་རྟེན་འདས་དང་འཇིག་རྟེན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

491

གཏོགས། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་སྤྱོད་འདོད་པ་འཐོབ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་
དག་པ་རབ་འགྱུར་ལྡན། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་ཚོགས་འདས་ནས་
གྲོལ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས། །ཞེས་དང༌།
བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕམ་མེད། །བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་ཕམ་མེད། །བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་སྐྱོ་བས་ཕམ་པ་མེད། །བརྩོན་འགྲུས་
ལྡན་པ་ཐོབ་པས་ཕམ་པ་མེད། །ཅེས་དང༌། བྱང་ས་ལས་ཀྱང༌། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དང་མཆོག་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བསྟན་པས་སྟོན་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཡོངས་སུ་སྐྱོ་མེད་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་ལྡན་ན། །མི་འཐོབ་མི་འགྲུབ་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད། །ཅེས་དང༌། མི་མིན་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལ་ཕན་པར་དགའ། །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པ་ཀུན་ཀྱང་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཉིན་མཚན་དུས་རྣམས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འདའ། །ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱིས་དམའ་བར་འགྱུར་བ་མེད། །མི་ཡི་
ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱིས། །མེ་ཏོག་ཨུཏྤ་ལ་བཞིན་རྣམ་པར་
འཕེལ། །ཞེས་སོ། །
ཉེས་དམིགས་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་རྣམ་པར་རིང་ངོ་། །ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་སྦྱིན་པ་མེད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

492

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་
གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བརྩོན་འགྲུས་མེད་ན་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་སོང་ནས་དཀར་ཆོས་ཀུན་
གྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་བས། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས། རབ་དབྱེ་དངོས་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་
བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དང་པོ་
ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ན། སྦྱོར་བའི་སྔ་རོལ་ནས་སེམས་ཀྱི་

སྤྲོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསམ་པའི་གོ་ཆ་འདི་ལྟ་བུ་གྱོན་པར་བྱེད་དེ། བདག་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་དང་ཡུན་མཉམ་པའི་ཉིན་ཞག་བསགས་པའི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་བྱེ་བ་ཕྲག་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྡུག་
བསྔལ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་འགྱུར་ནའང་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ། རྫོགས་བྱང་གི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པར་བྱེད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཞུགས་པའང་མི་གཏོང་ན། དུས་ཀྱི་ཡུན་དེ་ལས་ཐུང་བ་དང་སྡུག་
བསྔལ་ཆེས་ཆུང་བས་ལྟ་ཅི་སྨོས་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །བྱང་སེམས་གང་བརྩོན་འགྲུས་དེ་འདྲ་བ་ལ་མོས་པ་ཙམ་དང་དད་པ་ཙམ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་བརྟན་པོ་ཡིན་ཏེ། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པའི་རྒྱུ་རྟས་པར་བྱེད་ན་བརྩོན་འགྲུས་དེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལ་ནི་བྱང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

493

ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ལས་གང་ལ་སེམས་ཞུམ་པའི་དཀའ་བ་སྤྱད་དགོས་པའི་
བྱ་དཀའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་སད་ངེས་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་
བས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །
ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌། སྔ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་མཉམ་ཙམ་དུ། །རྒྱ་ཆེ་རིང་བའི་ཉིན་དང་མཚན་གྱུར་ལ། །དེ་འདྲ་བསགས་པས་ལོར་གྱུར་དུས་རིང་བའི། །བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས་གྲངས་སྙེད་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་
སེམས་ཤིག་སྐྱེ་འགྱུར་ལ། །དེ་འདྲའི་རྣམ་པས་ཚོགས་གཞན་རེ་རེ་ཞིང༌། །བསྒྲུབ་དགོས་གྱུར་ཀྱང་སྙིང་རྗེས་སྐྱོ་བ་མེད། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་སྒྱིད་ལུག་མེད་པར་
བསྒྲུབ། །འཁོར་ཚེ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་བཏང་ཞིང༌། །གོ་ཆ་བརྟན་པ་དཔག་ཡས་དེ་བསྐྱེད་ན། །བརྟུལ་ཞུགས་དཔའ་བོ་སྙིང་རྗེའི་ངང་ཅན་ལ། །ཡང་དག་བླངས་
པ་དང་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའང་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །གཞན་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་དང་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་འབུམ་སོང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་གཅིག་སྐྱེ་ཞིང༌། སངས་རྒྱས་གཅིག་མཐོང་ལ་དེ་འདྲ་བ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མའི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་ཤེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་ཤེས་
པར་བྱ་དགོས་ཀྱང་མི་ཞུམ་པའི་གོ་ཆ་ལ་གོ་ཆ་མི་ཟད་པར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། གོང་ན་མེད་པའི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

494

མདོར་ན་འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་རེ་བསྐྱེད་ནུས་ན་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འདག་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཆོག་
ཏུ་འགྱུར་ཞིང༌། ཡུན་ཇི་ལྟར་རིང་བ་ལ་དགའ་བ་དེ་ཙམ་དུ་མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་ལ། སྤྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་དུས་ཆེས་རིང་བ་སོགས་ལ་སྤྲོ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་དུས་ཐུང་ངུས་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་ཆེས་རིང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆ་གྱོན་ནས་གང་གི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། ཕྱིན་དྲུག་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དོན་
བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །
གཉིས་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བ་འདི་ལ་རག་
ལས་པས་འདི་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ཉིད་གོ་སླ་ཞིང་སྐྱོང་བདེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཐོང་བས་དེའི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
འདི་ལ་བཞི། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གེགས་འགལ་རྐྱེན་སྤང་བ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་
དཔུང་གི་ཚོགས་བསག་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ལྷུར་བླང་བ་དང༌། དེ་ལས་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་བསྟེན་པའོ། །དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

495

པོ་ནི། ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་ནུས་པར་མཐོང་ཡང་མི་འཇུག་པ་དང་། བདག་གིས་དེ་འདྲ་བ་སྒྲུབ་ག་ལ་ནུས་སྙམ་སྟེ་ཞུམ་ནས་མི་འཇུག་པའོ། །སྒྲུབ་ནུས་མི་ནུས་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ནས་མི་བསྒྲུབ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་གྲོལ་
བ་དོན་གཉེར་ལ་འཆད་པས་སྐབས་མིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ད་དུང་ལོང་ཡོད་སྙམ་ནས་ཕྱི་བཤོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་དང༌། དེ་མིན་ཀྱང་བྱ་བ་དམན་པ་ཐ་མལ་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་
ལས། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་བྱ། །ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང༌། །སྒྱིད་ལུག་

བདག་ཉིད་བརྙས་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །ལེ་ལོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྙོམ་ལས་དང་བདེ་བ་དམན་པའི་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་དང་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་
མེད་པ་རྣམས་ཏེ། སྙོམ་ལས་བདེ་བའི་རོ་མྱང་དང༌། །གཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྲེད་པ་ཡིས། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱོ་ལས། །ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་དུ་སྐྱེ་བ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །
དེ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟེན་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་པ་ལ་
གསུམ། ལུས་ཐོབ་པ་འདི་མྱུར་དུ་འཇིག་པ། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བ། སླར་ཡང་རྟེན་བཟང་པོ་འདི་རྙེད་དཀའ་བ་གསུམ་བསྒོམས་ནས་ལོང་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་བཀག་ནས་ལོང་མེད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི་སྔར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་འདི་ཕྱིར་དགའ་བ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང༌། དོན་མེད་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

496

ཅལ་ཅོལ་སྨྲ་བ་དང་རྒོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་རྣམས་འདིའི་དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་
པར་བྱེད་པ་དང༌། ཕྱི་མར་དོན་མ་ཡིན་པ་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་བསྒོམས་ལ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དགའ་བའི་རྒྱུ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི། །དམ་ཆོས་དགའ་བའི་མཆོག་སྤངས་ནས། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ནི་རྣམ་གཡེང་དང༌། །རྒོད་སོགས་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་དགའ། །ཞེས་སོ། །
སྒྱིད་ལུག་པའམ་བདག་ཉིད་བརྙས་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱི་བཤོལ་དང་བྱ་བ་ངན་ཞེན་བཀག་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྤྲོ་བ་བྱུང་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་དགོས་པས་དེ་ལ་བདག་འདྲ་བས་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་ཞུམ་ན་དེ་བསལ་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱ་ལ་སྒྱིད་ལུག་པ་དགག་པ་དང༌།

དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་སྒྱིད་ལུག་པ་དགག་པ་དང༌། གང་དུ་གནས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་གནས་ལ་ཞུམ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱོན་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། བདག་གིས་ནི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྐྱོན་སྣ་རེ་འགོག་པའང་ཆེས་དཀའ་བར་སྣང་བས། བདག་འདྲ་བས་ནི་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་བ་ཐོབ་པར་ག་ལ་ནུས་སྙམ་པའི་ཞུམ་པ་དངོས་སུ་བྱུང་ན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ལ། མ་བྱུང་ཡང་དང་པོ་ནས་དེའི་མཐའ་དགག་དགོས་སོ། །འགོག་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་གསུང་གི་བརྫུན་དང་ལོག་པ་མི་གསུང་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དེས་སྦྲང་བུ་སོགས་
ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་གསུངས་ན། བདག་ནི་མིར་སྐྱེས་པས་རྟེན་བཟང་ལ། བླང་དོར་ལ་དཔྱོད་པའི་བློའི་མཐུ་ཡོད་པས་བདག་གིས་བརྩོན་པ་མ་བཏང་ན་ཅིའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

497

ཕྱིར་མི་འཐོབ་སྙམ་དུ་གཟེངས་བསྟོད་དེ། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཞེས། །སྒྱིད་

ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །བདེན་པ་གསུང་བས་བདེན་འདི་གསུངས། །སྦྲང་བུ་ཤ་སྦྲང་བུང་བ་དང༌། །དེ་བཞིན་སྲིན་བུར་གང་གྱུར་

པ། །དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན། །བྱང་ཆུབ་འཐོབ་དཀའ་བླ་མེད་འཐོབ། །བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྐྱེས་ལ། །ཕན་དང་གནོད་པ་ངོ་ཤེས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་བཏང་ན། །བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཐོབ། །ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་སངས་རྒྱས་ཏེ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཏེ་བཞུགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་བ་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཟིན་གཅིག་གིས་ལམ་བསྒྲུབས་པ་མིན་གྱི། བདག་ཅག་འདྲ་བ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡར་ལ་ཇེ་མཐོར་གཤེགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་བའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཞུམ་པ་དགག་སྟེ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་དག་དང༌། གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དེ་དག་དང༌། གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང༌། ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་དང་ལམ་འདི་འདྲ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་འདི་འདྲ་བས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་ལས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་

ཀྱང་ཅི་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

498

པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་གི་བརྩོན་འགྲུས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བདག་གིས་
ཀྱང་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བཙལ་ལོ་འབད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་སུ་ལ་ལ་དག་གིས་བདེར་གཤེགས་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་དེ་དག་ཀྱང༌། །འདི་བས་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་ལྷུང་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས། །དེ་སླད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉམ་ངར་ལྷུང་བའི་ཚེ་ཡང་བདག་ཉིད་སྨད་མ་མཛད། །བདག་ལ་སྨོད་
པ་མི་རུང་སྐྱེས་བུ་དར་བ༌ཞུམ་པར་བགྱིད་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །
ཞུམ་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཤིང་འབྲས་བུ་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ལམ་གྱི་ཚེ་ཡོན་ཏན་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། སྐྱོན་
སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་དགག་དགོས་པར་ལེགས་པོར་གོ་ནས་དེ་ནས་རང་སྟེང་དུ་བལྟས་པ་ན་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཉམས་
ལེན་གྱི་དུས་སུ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་རེ་ལ་རྐྱང་འདེད་དང་ཕུར་ཚུགས་བྱས་པས་འགྲུབ་སྙམ་དུ། ལམ་གྱི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་ན་ད་ལྟའི་དུས་བཞིན་དུ་ཞུམ་པ་
གཏན་མི་སྐྱེའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་བཟང་རྟགས་མིན་གྱི། ལམ་གྱི་འགྲོ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་མ་
རྙེད་པའམ་གོ་བ་ཐར་ཐོར་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་ལག་ཏུ་མ་བླངས་པས་སླ་སླ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་བསྒྲིབས་པས་ལན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་ལེན་ལ་གཏུགས་པ་ན་ལམ་གྱི་འགོ་
མཇུག་རགས་རིམ་བསྒྲིགས་པའི་ལུས་ཚང་བ་ཙམ་རེ་བསྟན་པ་ནའང་། དེ་ཙམ་དགོས་ན་སུས་ནུས་ཟེར་ནས་ལེགས་པར་སྤོང་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། ལག་ལེན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཀུན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

499

མདའ་འཕེན་མིག་ལ་སླ་བར་སོང་ནས་ཞུམ་པ་ཙམ་མི་འོང་། ད་ལྟ་ཆོས་ལེགས་པོར་ཚང་བ་རང་མེད་པས་ཞུམ་པ་དང་རང་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་སར་ཕྱིན་པར་མི་འདུག་སྟེ། ལེགས་པར་ཚང་ན་ཞུམ་པ་དང་ཁྱད་གསོད་འབྱུང་ཉེན་ཆེ་གསུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་མད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ཞུམ་པ་དགག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ་བཏང་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བ་བདག་གིས་མི་ནུས་སོ་སྙམ་ན་དེ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་བཟོད་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་མ་ཞུགས་པར་རང་དགར་བསྡད་པ་ལའང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་དྲལ་བ་དང་ཕུག་པ་དང་བསྲེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་མྱོང་ལ་དེར་ཡང་རང་གི་དོན་མ་གྲུབ་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་བ་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་སྔ་མའི་ཆ་ཙམ་ཡང་མེད་ལ། རང་གཞན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པའང་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། འོན་ཏེ་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ། །གཏང་དགོས་བདག་ནི་འཇིགས་ཤེ་ན། །ལྕི་དང་ཡང་བ་མ་དཔྱད་པར། །རྨོངས་པས་བདག་ནི་འཇིགས་པར་ཟད། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་དུ། །ལན་གྲངས་དུ་མར་བཅད་པ་དང༌། །དབུག་དང་བསྲེག་དང་གཤེག་འགྱུར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་གི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་
པ་ཡི། །སྡུག་བསྔལ་འདི་ནི་ཚོད་ཡོད་དེ། །ཟུག་རྔུ་ཁོང་བརླག་གནོད་བསལ་ཕྱིར། །ལུས་རྨ་བཏོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན། །སྨན་པ་ཀུན་ཀྱང་གསོར་བྱེད་
ཀྱི། །མི་བདེ་བ་ཡིས་ནད་མེད་བྱེད། །དེ་བས་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་དག །གཞོམ་ཕྱིར་མི་བདེ་ཆུང་བཟོད་བྱ། །ཞེས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

500

ལུས་གཏོང་བ་ནི་དང་པོ་ནས་འཇིགས་པའི་ཚེ་མི་གཏོང་གི །སྦྱིན་པ་ལ་རིམ་
གྱིས་བསླབས་པས་རང་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་ན་གཏོང་བས་གཏོང་བའི་དུས་སུ་ནི་དཀའ་བ་མེད་དེ། གསོ་དཔྱད་ཕལ་པ་འདི་འདྲ་བའང༌། །སྨན་པ་མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ། །ཆོ་ག་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་ཡིས། །ནད་ཆེན་དཔག་མེད་གསོ་བར་མཛད། །ཚོད་མ་ལ་སོགས་སྦྱིན་པ་ལའང༌། །འདྲེན་པས་ཐོག་མར་སྦྱོར་བར་མཛད། །དེ་ལ་གོམས་ནས་ཕྱིས་ནས་ནི། །རིམ་གྱིས་རང་གི་ཤ་ཡང་གཏོང༌། །གང་ཚེ་རང་གི་ལུས་ལ་ནི། །ཚོད་སོགས་ལྟ་བུའི་བློ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཚེ་ཤ་ལ་སོགས་གཏོང་བ། །དེ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་པས་ལུས་སྲོག་གཏོང་དགོས་པས་གདུང་བ་བསྐྱེད་ཅིང༌། བྱ་དཀའ་བའི་ལམ་མོ་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་འདིས་ལེགས་པར་བཀག་སྣང་སྟེ། བྱ་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རིང་ལ་མི་གཏོང་ལ། ཚོད་མ་སོགས་སྟེར་བ་དང་འདྲ་བར་ཤིན་ཏུ་སླ་བའི་ཚེ་གཏོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་གནས་ནས་ལམ་བསྒྲུབ་པའི་གནས་ལ་ཞུམ་པ་དགག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བླངས་ནས་བྱེད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གནོད་པས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མི་ནུས་སོ་སྙམ་ན། བྱང་
སེམས་ཀྱིས་སྡིག་སྤངས་པས་རྒྱུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མི་འབྱུང་
ལ། འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར་རྟོགས་པ་བརྟན་པས་སེམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་མེད་ཅིང་ལུས་སེམས་བདེ་བས་རྒྱས་ན་འཁོར་བར་སྡོད་ཀྱང་སྐྱོ་དོན་མེད་པས་དེ་ལྟར་བསམ་སྟེ། སྡིག་པ་སྤངས་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མེད། །མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

501

མི་དགའ་མེད། །འདི་ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང༌། །སྡིག་པས་སེམས་དང་ལུས་ལ་
གནོད། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ལུས་བདེ་ལ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་
ན། །གཞན་དོན་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་ནི། །སྙིང་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྐྱོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བས་སྐྱོ་ངལ་ཀུན་སེལ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟ་ཞོན་ནས། །བདེ་ནས་བདེ་
བར་འགྲོ་བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྒྱིད་ལུག་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགོར་བས་ཀྱང་ཡིད་ཞུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དུས་རིང་བ་ཙམ་སྐྱོ་བའི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ན་དུས་ཐུང་ཡང་སྐྱོ་ལ། སྡུག་བསྔལ་མེད་ཅིང་བདེ་ན་དུས་རིང་བ་ཡང་མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་དུས་ཐུང་ཡང༌། །བཟོད་དཀའ་ཡུན་རིང་སྨོས་ཅི་དགོས། །སྡུག་བསྔལ་མེད་ཅིང་བདེ་བ་ལ། །མཐའ་ཡས་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གནོད། །དེ་
ལ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད། །ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྙིང་རྗེས་
འཇིག་རྟེན་སྡུག །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཡུན་རིང་གནས། །དེ་བས་སངས་རྒྱས་རིང་ཐོགས་ཞེས། །བློ་དང་ལྡན་པ་སྒྱིད་མི་ལུག །ཉེས་ཟད་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་ནི། །འདི་ལ་རྟག་ཏུ་འབད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །
ཡང་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྫོགས་དགོས་ལ། དེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་མི་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་ཞུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ན། གཉིད་ལོག་མ་ལོག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

502

དང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་མ་གཡེངས་ཐམས་ཅད་དུ་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྡོམ་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་རྟག་ཏུ་གསོག་པས། ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་
རྫོགས་པར་མི་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ནམ་མཁའ་དང༌། །ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང༌། །ཇི་ལྟར་མཐའ་ཡས་དེ་བཞིན་དུ། །སྡུག་བསྔལ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་འདོད། །སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་དེ་དག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་བརྩེ་བས། །སྡུག་བསྔལ་དག་ལས་དྲངས་བྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་
ཉིད་ལ་དགོད་པར་ངེས། །དེ་ལྟར་བརྟན་པར་གནས་དེ་ནི། །མི་ཉལ་བ་འམ་ཉལ་ཡང་རུང༌། །ཡང་དག་བླངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས། །མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་བཞིན། །བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་རྟག་གསོག་འགྱུར། །མཐའ་ཡས་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཐའ་ཡས་འཐོབ་མི་དཀའ་ཞེས་བྱ། །གང་ཞིག་དཔག་མེད་དུས་གནས་ཏེ། །ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དཔག་ཏུ་མེད་འདོད་ཅིང༌། །དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་བྱེད་པ། །དེས་ཀོ་བྱང་ཆུབ་དཔག་མེད་ཀྱང༌། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་བཞི་ཡིས། །ཚོགས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་འཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
དེས་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཤུགས་
དྲག་ནས་ཡིད་བསྐྱོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་དུས་ཐུང་ངུ་ཞིག་ལ་
ཐོབ་ན་སྙམ་པ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཡང༌། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ན་མེད་པའི་ཚེ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་སྤྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སློབ་དགོས་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་མང་དུ་དགོས་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན། དེ་ལྟར་སོང་ན་སུས་ནུས་སྙམ་ནས་ཉེ་ལམ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

503

འཚོལ་བ་སྐད་བྱེད་ན་ནི་སྨོན་སེམས་ལ་བརྒྱུད་ནས་གནོད་ཅིང༌། འཇུག་སེམས་ལ་དངོས་སུ་གནོད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཇེ་དམན་དུ་སོང་ནས་འཚང་རྒྱ་
བ་ལ་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་
པའི་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་

ལེགས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཞུམ་ནས་བསྡད་པས་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་ཕན་ཞིང་ཇེ་ཞུམ་དུ་འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བློ་གཟེངས་བསྟོད་ན་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པ་ལག་ན་ཡོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཞུམ་པས་ཕོངས་ལས་ཐར་ལ་མི་ཕན་གྱི། །དེ་བས་མྱ་ངན་གདུང་བར་མ་བྱེད་
པར། །དགོས་པའི་དོན་བསྒྲུབ་མཁས་ལ་བརྟེན་བྱས་ན། །རབ་ཏུ་དཀའ་བའང་སླ་བས་ཐར་བར་འགྱུར། །དེ་བས་འཇིགས་ཤིང་མི་དགའ་མ་བྱེད་པར། །ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་
ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་སྒྲུབས། །མཁས་པའི་གཟི་བརྗིད་བརྟན་པས་གཟེངས་བསྟོད་
ན། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ལག་ན་ཡོད། །ཅེས་སོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཀྱང་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལ། ད་ལྟ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྟར་སྣང་རེའམ་ཡོན་ཏན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་ཞིག་སྐྱེས་ན། ལམ་གྱི་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་
བཅད་དོ་སྙམ་ཞིང་དེ་ཀ་གོམས་པས་ཆོག་པར་འཛིན་ལ། ལམ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་

པ་ཞིག་གིས་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྐྱ་བར་ནས་བཏོན་ནས་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་གཅིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

504

ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏོ་ཞེས་བརྡའ་སྤྲད་དེ་གོ་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཞུམ་ནས་འགྲོ་བར་སྣང་བས། ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་གོང་མའི་ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་དང༌། བསླབ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སློབ་དགོས་ཀྱང་ཞུམ་པ་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་སྣང་ངོ་། །
གཉིས་པ་མཐུན་རྐྱེན་དཔུང་གི་ཚོགས་བསག་པ་ལ་བཞི། མོས་པ་དང༌། བརྟན་པ་དང༌། དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང༌། དོར་བའི་སྟོབས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདུན་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་འདིར་མོས་པ་ནི་འདུན་པའོ། །དེ་
བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། བདག་ནི་སྔོན་དང་ད་ལྟར་ཡང༌། །ཆོས་ལ་མོས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །ཕོངས་པ་འདི་འདྲ་བྱུང་བར་གྱུར། །སུ་ཞིག་ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང༌། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྩ་བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །མོས་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི། དེའི་ཡང་རྩ་བ་རྟག་ཏུ་ནི། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་བསྒོམས་པས་སོ། །ཞེས་དཀར་གནག་གི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསྒོམ་པ་ལ་བཤད་དེ། དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བ་དང་བླང་བར་འདོད་པ་གཉིས་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང༌། དེ་དག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སེམས་པ་
ཡིན་ཏེ་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་ནས་དེའི་སྒོར་ཞུགས་པ་ནི།
རང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་བསལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བསྒྲུབ་པར་
ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། ཉེས་པ་རེ་རེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་པར་བྱེད་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

505

དང་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་མཐར་ཐུག་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྐལ་པ་དུ་མ་ཞིག་གོམས་དགོས་ན། བདག་ལ་ནི་དེ་དག་སེལ་བ་དང་བསྒྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་
ཡང་མི་སྣང་བས་བདག་གིས་དལ་བ་དོན་མེད་དུ་བཏང་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་རང་ལ་རང་གིས་བསྐུལ་དགོས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ནི། །དཔག་
མེད་བདག་གིས་གཞོམ་བྱ་སྟེ། །གང་དུ་ཉེས་པ་རེ་རེ་ལའང༌། །བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོར་ཟད་གྱུར་པ། །ཉེས་ཟད་རྩོམ་པ་དེ་ཡི་ནི། །ཆ་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན། །སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས། །བདག་ཀོ་ཅིས་ཏེ་སྙིང་མ་གས། །བདག་དང་
གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། །མང་པོ་བདག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་
ལའང༌། །བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོར་གོམས་འགྱུར་བ། །བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཙམ་ལའང༌། །གོམས་པ་ནམ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། །ཅི་ཞིག་ལྟར་རྙེད་སྐྱེ་བ་ནི། །བདག་གིས་དོན་མེད་བྱས་པ་མཚར། །ཞེས་སོ། །
བརྟན་པའི་སྟོབས་ནི། གང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དེ་ལས་མི་ལྡོག་པར་མཐར་འབྱིན་པའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ཅི་རུང་རུང་དུ་མི་འཇུག་པར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ནུས་པ་ལྟ་ན་འཇུག་ལ། མི་ནུས་ན་མི་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་ནས་བར་སྐབས་སུ་འདོར་བ་ལས་དང་པོ་ནས་མི་རྩོམ་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དམ་བཅས་པ་བར་མ་དོར་འདོར་བ་ལ་གོམས་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་
གྱིས་བསླབ་པ་ཁས་བླངས་པ་སོགས་འདོར་བས་ཚེ་དེར་སྡིག་འཕེལ་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་
གཞན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བ་དང་སྔ་མ་དེ་བྱ་བར་བསམས་པས་དགེ་བ་གཞན་མི་འགྲུབ་པ་དང༌། སྔ་མ་དེ་ལས་ལོག་པས་དེའི་འབྲས་བུ་དམན་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

506

དང་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐར་མ་ཕྱིན་པས་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་ན་གང་བྱ་བར་ཡི་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་མགོ་མི་ཐོན་ལ་གཞན་འགྲུབ་པའི་ཡང་གེགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་མཐུན་གྱིས་སྡོམ་པ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་མི་
བརྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། དང་པོ་སྦྱོར་བ་བརྟགས་ནས་ནི། །བརྩམ་མམ་ཡང་ན་མི་བརྩམ་བྱ། །མ་བརྩམས་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་གྱི། །བརྩམས་ནས་ལྡོག་པར་མི་བྱ་
འོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེ་གོམས་ཤིང༌། །སྡིག་དང་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། །གཞན་
དང་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱང་ནི། །དམན་གྱུར་དེ་ཡང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དམ་བཅའ་མཐར་ཕྱིན་པར་འདོད་པས་ང་རྒྱལ་གསུམ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ནུས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལ་ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ནི། གཞན་སུ་ལ་ཡང་རང་གི་ལམ་བསྒྲུབ་པའི་གྲོགས་ཀྱི་བལྟོས་
པ་མི་འཆའ་བར་རང་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱའོ་ཞེས། །འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང༌། ཐར་པ་བདག་ལ་

རག་ལས་འདི་ལ་ནི། །གཞན་གྱིས་གྲོགས་བགྱིར་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ཀྱི། །ཞེས་པ་
ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཞན་ལ་མི་རེ་བར་བདག་གཅིག་པུས་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེར་བཏགས་པའོ། །ནུས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་རང་གི་དོན་ཡང་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ན་གཞན་གྱི་
དོན་ལྟ་ཅི་སྨོས། བདག་གིས་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པར་ནུས་སོ་སྙམ་ནས་
བསྒྲུབ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དབང་མེད་འཇིག་རྟེན་འདིས། །རང་དོན་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པས། །འགྲོ་བས་བདག་ལྟར་མི་ནུས་ཏེ། །དེ་བས་བདག་གིས་འདི་བྱ་འོ། །ཞེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

507

སོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་ཀྱང་དམན་པའི་ལས་ལ་རྩོལ་བ་མི་གཅོད་ན་བདག་འབྲས་བུ་གྱ་ནོམ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། གཞན་དག་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་ཇི་ལྟར་འདུག །ཅེས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་ན་གཞན་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་རང་ལ་རློམ་པས་བསྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། བརྩེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟས་ནས་ང་རྒྱལ་དང་མ་འདྲེས་པར་བྱ་
སྟེ། ང་རྒྱལ་གྱིས་འདི་མི་བྱེད་དེ། །བདག་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་མཆོག །ཅེས་
སོ། །གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པ་བདག་གིས་ནུས་སྙམ་པ་ཡང་ང་རྒྱལ་དང་ཆོས་མཐུན་
པས་ང་རྒྱལ་དུ་བཏགས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བདག་འདི་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་ཡི། འདི་དག་བདག་ལས་ནམ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཇོམས་པ་ལ་བློའི་དཔའ་བསྐྱེད་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བདག་གིས་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བྱ་སྟེ། །བདག་ལས་སུ་ཡང་རྒྱལ་མི་བྱ། །རྒྱལ་བ་སེང་གེའི་སྲས་དག་པས། །ང་རྒྱལ་འདི་ལ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་སྲོ་ཤི་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆུང་ངུས་ཀྱང་གནོད་པར་ནུས་པ་ནི། ཤི་བའི་སྦྲུལ་དང་ཕྲད་གྱུར་ན། །ཁྭ་ཡང་མཁའ་ལྡིང་ལྟ་བུར་སྤྱོད། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཉམ་ཆུང་ན། །ལྟུང་བ་ཆུང་ངུའང་གནོད་པར་བྱེད། །ཞུམ་བཅས་རྩོལ་བ་དོར་བ་ལ། །ཕོངས་ལས་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཅི། །ཞེས་སོ། །ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བོར་བའི་བདེ་བ་ལ་སྔར་གྱི་བདེ་བ་ལས་ལྷག་པ་
ཡང་མེད་ལ། འདིར་ཆོས་བོར་ན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་སྡུག་བསྔལ་མུ་མཐའ་མེད་པ་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པ་ཡང་བསམ། རང་གིས་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

508

ཀྱང་སྙིང་རྗེ་མི་བལྟ། གཉེན་པོ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྒོམ་མི་ནུས་པས་ངེད་རང་རྫོགས་
པར་བྱེད་ཟེར་ནས་མི་འོང༌། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་མི་ནུས་གསུང་ངོ་། །སྔ་མ་ལྟ་བུའི་ང་རྒྱལ་བྱས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོས་ཀྱང་བར་དུ་གཅོད་མི་ནུས་པས། དེས་ན་ང་རྒྱལ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། ང་རྒྱལ་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་པས་ནི། །ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་ཐུབ་པར་དཀའ། །དེ་བས་སེམས་ནི་བརྟན་པོ་ཡིས། །ལྟུང་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་པོ་ལྟུང་བས་ཕམ་པར་བྱས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་
པ་ནི་མཁས་པས་ཁྲེལ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་ལྟུང་བས་ཕམ་བྱས་ན། །ཁམས་གསུམ་རྒྱལ་འདོད་བཞད་གད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱས་ནས་འཇོམས་པར་འདོད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་བཏགས་སོ། །རྣམ་བཤད་མཛད་པ་རྣམས་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་འཆད་མོད། གཞུང་ལ་སྔ་མ་འགྲིག་གམ་སྙམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལ་རེ་བ་བཀག་ནས་རང་གཅིག་པུས་བྱེད་པར་གོ་བགོ །དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་རང་ལྟར་བྱ་བར་མི་
ནུས་ཀྱི། རང་གིས་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་གདེང་འཆའ། དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཕར་ལ་གཞོམ་གྱི། དེས་ཚུར་ལ་ནམ་ཡང་འཇོམས་མི་ནུས་པར་
བྱེད་པའི་བློའི་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་བཅའ་བར་སྐབས་སུ་འདོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ལ། ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་གང་བྱ་བར་ཡི་དམ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་འབྱིན་འདོད་ཀྱི་བློ་བརྟན་པོ་མ་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །
དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདུན་པ་དྲག་པོའི་མོས་པའི་སྟོབས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

509

ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེས་ཟིན་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུར་བརྟན་པའི་སྟོབས་སམ་ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་བསྒྲུབས་ནས། དང་པོར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡང་དགའ་
བཞིན་དུ་འཇུག་པ་དང༌། ཞུགས་པའི་ཚེ་ཡང་ལས་དེའི་འཕྲོ་གཅོད་པར་མི་འདོད་པས་མི་ངོམས་པའི་བསམ་པ་ནི་དགའ་བའི་སྟོབས་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མི་ངོམས་པའི་ཚུལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི། རྩེད་མོའི་བདེ་འབྲས་འདོད་པ་ལྟར། །འདི་ཡིས་བྱ་བའི་ལས་གང་ཡིན། །ལས་དེ་ལ་ནི་ཞེན་བྱ་སྟེ། །ལས་དེས་མི་ངོམས་དགའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིས་པ་རྣམས་རྩེད་མོའི་ལས་ལ་ངོམས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་འདྲ་བའི་བློ་སྐྱེས་སྐྱེས་སུ་འབད་པའོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བུ་བདེ་བས་མི་ངོམས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱུའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ངོམས་
དགོས་ཏེ། ཐ་མལ་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་ཡང་འབད་ནས་འཇུག་ན། ལས་གང་སྤྱད་ན་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ལ་སྨོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་ཀྱང༌། །བདེ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གཏོལ་མེད་ཀྱི། །གང་གི་ལས་ཉིད་བདེ་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་མི་བྱེད་ཇི་ལྟར་བདེ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་འདིས་ཀྱང་ངོམས་པར་མི་རིགས་ཏེ། སྤུ་གྲིའི་སོར་ཆགས་སྦྲང་རྩི་ལྟའི། །འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ན། །རྣམ་སྨིན་བདེ་ལ་ཞི་བ་ཡི། །བསོད་
ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་ངོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངར་བའི་རོ་ཅུང་ཟད་མྱང་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་བལྡགས་ན་ལྕེ་གཤོག་པའི་སྤུ་གྲི་རྣོན་པོའི་སོ་ལ་ཆགས་པའི་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་བར་འཕྲལ་བདེ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང༌། འདི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཚབས་ཆེ་བ་སྟེར་བའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྱད་པ་ལ་ཡང་ངོམས་པ་མི་སྣང་ན། ཁ་ན་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

510

ཐོ་བ་མེད་པའི་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྟེར་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཅི་སྟེ་
ངོམས་པར་རིགས་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་མི་ངོམས་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གང་ལ་འཇུག་པའི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ན་ཉི་མས་གདུངས་པའི་གླང་ཆེན་ཉི་མ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་

སུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་པད་མཚོར་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་བློ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་

སྟེ། དེ་ལྟའི་ལས་ཚར་ཕྱིན་བྱའི་ཕྱིར། །ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་གདུངས་པ་ཡི། །གླང་ཆེན་མཚོར་ཕྲད་མཚོར་འཇུག་ལྟར། །ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དོར་བའི་སྟོབས་ནི། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་དུབ་ན་རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ཞིང་སུན་པས་ཕྱིས་བརྩོན་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངལ་སོས་མ་ཐག་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་ཞིང་སྔ་མ་ལེགས་པར་མཐར་ཐོན་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་གོང་མ་གཞན་ཞིག་བྱ་
བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དགོས་ཏེ། སྟོབས་ཉམས་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ན། །སླར་བྱའི་དོན་དུ་དོར་བར་བྱ། །ལེགས་པར་ཟིན་ན་ཕྱི་མ་དང༌། །ཕྱི་མ་འདོད་པས་དེ་སྤང་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྔ་མ་རེས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ན་ཁྱད་པར་གོང་མ་མང་པོ་འཐོབ་པ་ལ་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལུགས་བསྟན་ཏེ་ཧ་ཅང་བརྟུན་ངས་ཏེ་རྩོལ་བ་དྲགས་པ་དང་ཧ་ཅང་ལྷོད་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ནས་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་ན་རེ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྡན་མ་ཁོལ་གྱིས། ཁྱད་པར་འཕགས་པར་བགྱི་བ་ལ། །ཁྱོད་ལ་ཐང་ལྷོད་
འགའ་མ་བྱུང༌། །དེ་སླད་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས། །ཐོག་དྲུང་རིམ་པ་དབྱེར་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

511

མཆིས། །ཞེས་སོ། །པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། སེ་མོ་གྲུ་པའི་ར་མདའ་ལྟ་བུས་མི་འོང་། བྱང་པའི་ར་མདའ་དང་པོ་སོས་བདལ་ནས་ཇག་པ་མ་སླེབ་བར་དུ་འདེད། དེ་བཞིན་དུ་སོས་བདལ་ཡུན་བསྲིངས་ནས་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་ཤིག་གིས་སོས་
བདལ་ནས་མ་བསྡད་པར་ཕྱིན་པས་མྱུར་དུ་ཕྱིན། ལྗི་བས་ཐེབས་རེ་མཆོངས་ཤིང་
བསྡད་པས་མ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །
གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ལྷུར་བླང་བ་ནི། དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏེ་ཉམས་སྨད།
མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་མོས་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་བརྟན་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡང་འཕྲོ་གཅོད་པར་མི་འདོད་པ་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིང༌། དོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལུགས་ལ་མཁས་པ་ན།
བརྩོན་འགྲུས་ལ་ལྷུར་བླང་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། འཐབ་རྙིང་དགྲ་དང་ལྷན་

ཅིག་ཏུ། །གཡུལ་ངོར་རལ་གར་ལྷགས་པ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་མཚོན་ལས་བཟུར་བྱ་ཞིང༌། །ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་འཇེབས་པར་བཏབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། འཐབ་མོ་བ་རྙིང་པ། ལས་དེ་ལ་གོམས་པའི་མཁས་པ་ནི་དགྲ་དང་རལ་ག་
སོགས་འགྱེད་པའི་ཚེ་ཕ་རོལ་འཇོམས་པ་གཅིག་པུའི་རྩིས་མི་བྱེད་ཀྱི། རང་ལ་ཚུར་
མཚོན་གྱི་གནོད་པ་འབབ་པ་ལས་བཟུར་བ་ལ་མཁས་པ་དང༌། ཕར་ལ་འཇོམས་པ་
གཉིས་ཀའི་ལས་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ། སྒྲུབ་པ་པོ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཚུར་སེམས་ལ་རྨ་འབྱིན་པ་ལ་ཟོན་བྱེད་ཅིང་བཟུར་བ་དང༌། ཕར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

512

ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འཇོམས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་བརྩོན་པ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཆ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ཞིག་གཉེན་པོས་བཀག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འཕྲོག་པའམ། ཡང་ན་སེམས་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པས་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་སོང་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་སྐྱེད་འོང་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་བརྗོད་ན། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྙམ་ནས་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྙིང་པོར་བཟུང་ནས་རྩད་
བཅད་པ་ན་མི་ཤེས་པའི་རྨོངས་པ་ཐོས་པས་བསལ་ཡང་། ཉོན་མོངས་གཞན་ལ་ཟོན་མ་བྱས་པས་དེའི་རིང་ལ་ཉེས་སྤྱོད་དུ་མས་གོས་ནས་རྒྱུད་ཆེས་མ་རུངས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུད་འདུལ་བ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྙམ་ནས་བསྒོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། རྨོངས་པའི་དགྲ་ལ་ཟོན་བྱེད་པ་དོར་ནས་ཆོས་མ་ཉན་ཅིང་མ་བསླབས་པས་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཅས་པའི་

འཇུག་ལྡོག་ལ་ཆེས་རྨོངས་ནས་རྒྱུན་དུ་ལྟུང་བས་འཇོམས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པའི་ཚེ་ཡང་གཡུལ་འགྱེད་པའི་དུས་སུ་ལག་ནས་རལ་གྲི་ལྷུང་ན་བསད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་ལོང་ཡོད་མི་བྱེད་པར་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་ལེན་པ་ལྟར། སྤང་བླང་གི་འཇུག་ལྡོག་གི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པའི་མཚོན་ཤོར་ན་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བའི་འཇིགས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དྲན་པ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། གཡུལ་དུ་རལ་གྲི་ལྷུང་གྱུར་ན། །འཇིགས་པས་མྱུར་དུ་ལེན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དྲན་པའི་མཚོན་ཤོར་ན། །དམྱལ་བའི་འཇིགས་དྲན་མྱུར་དུ་བླང༌། །ཞེས་སོ། །དྲན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་འདི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དབང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

513

ཕྱུག་ལུས་གཏོགས་དྲན་པ་བདེར་གཤེགས་ཀྱིས། །བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་
བར་བསྟན། །དེ་ནི་བསྒྲིམས་ནས་མངོན་པར་བསྲུང་བགྱི་སྟེ། །དྲན་པ་ཉམས་པས་
ཆོས་ཀུན་འཇིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
གང་ལ་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་ཞིག་
དྲན་པས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། དྲན་པ་ལ་རང་དབང་དུ་ཡུལ་འབྱེད་རྒྱུ་མེད་དོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཕྱེ་བ་དགོས་ན། སྤྱིར་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་པར་དུ་རང་རང་གིས་ཁས་གང་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བླང་རྣམས་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ན་
ཉམས་ལེན་རྫོགས་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་གཅིག་པུ་ལ་
དྲན་ཤེས་བསྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏོ། །དེ་ཡང་གཡུལ་དུ་རལ་གྲི་དང་པོ་ནས་མ་ཤོར་བ་ལ་འབད་པ་དང༌། བརྒྱ་ལ་ཤོར་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ལེན་པ་ནི་བསད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་ཚིག་ཙམ་མིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཐུག་པ་ལྟར།
ལམ་བསྒོམ་པ་པོས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་སྤང་བླང་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཤོར་དོགས་བྱེད་པ་དང༌། ཤོར་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྟེན་པ་ནི་དྲན་པ་ཉམས་པའི་ཚེ་ཉེས་ལྟུང་གིས་གོས་པའི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་ལ་འཇིགས་པ་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་ཐུག་གོ །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་མཐིལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་རག་ལས་པས། འོ་སྐོལ་དེ་དག་ལ་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་སྙམ་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་ལམ་གྱི་རྐང་དམ་པ་མཁས་པ་མགུ་བའི་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་

ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

514

འོ༌ན་ཉེས་སྤྱོད་ཆུང་ངུ་ཙམ་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་བལྟས་ནས་རྒྱུན་འཐུད་དུ་མི་འཇུག་པར་དེ་མ་ཐག་ནས་དགག་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དཔེར་ན་དུག་མདས་ལུས་ལ་རྨ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཏོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་དུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་རྨ་དེ་བཅད་ནས་འབོར་དགོས་པ་ལྟར། ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ལ་རྨ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལས་མ་བཏོད་ཀྱང་དེ་ཡལ་བར་དོར་
ན་མྱུར་དུ་སེམས་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པས་ཆུང་ངུར་མི་འགྱུར་གྱི། ཆེན་པོར་འགྱུར་
བས། དང་པོ་ནས་མི་འབྱུང་བར་འགོག་པ་དང་གལ་ཏེ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱུན་བཅད་དགོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྲག་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། །དུག་ནི་ལུས་ལ་ཁྱབ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་གླགས་ནི་རྙེད་གྱུར་ན། །ཉེས་པས་སེམས་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
འོ་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
ཇི་ལྟར་བསྟེན་སྙམ་ན། ཉུངས་མར་བཀང་བའི་སྣོད་བསྐུར་ལ། །རལ་གྲི་ཐོགས་པས་དྲུང་བསྡད་དེ། །བོ༌ན་གསོད་བསྡིགས་འཇིགས་པ་ལྟར། །བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་དེ་
བཞིན་བསྒྲིམ། །ཞེས་པ་ལྟར་བསྒྲིམ་དགོས་ཏེ། འདི་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནའི་བྱུང་བའི་མཐའ།
ལུང་ནས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲིམས་པའི་ཚེ་སྤྱིར་ཉེས་
སྤྱོད་དང་ཁྱད་པར་དུ་གཉིད་ལ་སོགས་པ་ལེ་ལོའི་རྒྱུ་འོང་བར་སྣང་ན་དང་དུ་མི་ལེན་པར་གདོང་ནས་བཟློག་དགོས་ཏེ། དེ་བས་པང་དུ་སྦྲུལ་འོངས་ན། །ཇི་ལྟར་རིངས་སུ་ལྡང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཉིད་དང་སྙོམ་འོངས་ན། །མྱུར་དུ་དེ་དག་བཟློག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

515

དེ་ཡང་འཕྲོ་གཅོད་པ་ཙམ་མིན་གྱི། ཉེས་པ་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བ་
བསྐྱེད་དགོས་པས། བདག་སྔོན་ཡང་འདི་ལྟར་སོང་བས་ད་བར་དུ་འཁོར་བར་འཁྱམས། ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསླབ་བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའི་གནས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་དང༌། ད་ཕྱིན་ཆད་ཉེས་པ་འདི་ཡེ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་པའི་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་མང་དུ་གཏང་སྟེ། ཉེས་པ་བྱུང་བ་རེ་རེ་བཞིན། །བདག་ལ་སྨད་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང༌། །བདག་ལ་ཕྱིས་འདི་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་ཡུན་རིང་བསམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གང་ཟབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་བཤེས་དང་དམ་པའི་གྲོགས་དང་འགྲོགས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མང་དུ་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌།
ཇི་ལྟར་གནས་སྐབས་འདི་དག་ལ། །དྲན་པ་གོམས་པ་ཉིད་འགྱུར་ཞེས། །རྒྱུ་འདི་ཡིས་ནི་ཕྲད་པའམ། །རིགས་པའི་ལས་ནི་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྡུ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྤང་བླང་ལེགས་པར་དམིགས་ཕྱེད་པའི་
ཐོས་པ་བྱས་ནས། ཤེས་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྟེན་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་དགོས་པས་བརྩོན་ས་མ་འཕྱུགས་པ་གལ་ཆེའོ། །
བཞི་པ་དེ་ལས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཏེ། དེ་ཡང་བག་ཡོད་ལེའུ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་

ལ་བསླབ་དགོས་པའི་དགོས་ལུགས་དང༌། ཁས་བླངས་ནས་མ་བསླབས་ན་ཉེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

516

དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ལ་དགྲར་བལྟ་ལུགས་དང༌། དེའི་ཚེ་དཀའ་སྤྱད་ལ་ཁུར་དུ་མི་འཛིན་པར་རྒྱན་དུ་བལྟ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་
ལས། དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྔོན་དུ་བསྒོམས་ནས་ལུས་སེམས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བའི་མཚེར་སྣང་ཐམས་ཅད་བཟློག་ནས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པ་ལ་
ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ལས་བྱུང་སྔོན་རོལ་ནས། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཐུ་ཡོད་པ། །དེ་ལྟར་བག་ཡོད་གཏམ་དྲན་ཏེ། །བདག་ཉིད་ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་འབད་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྙམ་ན། ཤིང་
བལ་གྱི་འདབ་མ་ཕར་ལ་འགྲོ་བ་དང་ཚུར་ལ་འོང་བ་ལ་རླུང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བ་བཞིན་དུ། རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བའི་སྤྲོ་ཤུགས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་
ཞིང༌། དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ན་བརྩོན་འགྲུས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེས་ན་དེ་ནས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་རླུང་ནི་འགྲོ་བ་དང༌། །འོང་བས་ཤིང་བལ་དབང་བསྒྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སྤྲོ་བས་དབང་བསྒྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་བྱ་དཀའ་ཡང་དོར་དུ་མི་རུང་གི་འབད་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྡན་མ་ཁོལ་གྱིས། དཀའ་སྤྱད་ལས་ནི་མ་བགྱིས་

པར། །གོ་འཕང་རྙེད་དཀའ་མི་འཐོབ་ཅེས། །དེ་སླད་ཉིད་ལའང་མ་གཟིགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ལེགས་པར་སྤེལ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་
ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་གང་རྩོམ་ཡང་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་དང་ཕྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བར་བསྒྲུབ་དགོས་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་རང་དེ་ལ་གནས་ནས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

517

གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
ལྔ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་དྲན་
ཅིང་བསྒོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་སློབ་པ་ལ་སྐུལ་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་ཇེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཞིང་དེ་ནས་ས་མཐོན་པོའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལུགས་རྣམས་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་ལ། ལས་དང་པོ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བསླབ་ལུགས་རྣམས་ལ་ཡང་ནུས་པ་དང་བསྟུན་ནས་འབད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཞུམ་པ་རྣམས་ལེགས་
པར་འགོག་པ་དང༌། ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

བདེ་སྡུག་བསྒྲུབ་ཅིང་སེལ་བ་དང༌། དུས་ཆེས་རིང་བ་དང་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སྤྲོ་བའི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་པས་གྱོན་པ་ལ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རླབས་ཆེ་བ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་བསོད་ནམས་
རླབས་ཆེ་བ་གསོག་པར་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་གཏན་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཉེས་སྤྱོད་དུ་མས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་གོས་ལ། ཚེ་རབས་གཞན་དུའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པ་
ཆེས་དཀའ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉམས་སུ་མ་ལོན་ཀྱང་བློས་དེའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་ཅི་ནུས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

518

བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པ་ལ་ལྔ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ། དེ་
བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་
བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དགེ་བ༌སྟེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དགེ་བ་སེམས་གནས་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སམ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་
འཇུག་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི། །ཡིད་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག །ཅེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྒོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་དབྱེ་ནི།
སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ༌ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང༌། བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཕྱེ༌ན། ཚེ་འདི་ལ་ལུས་
སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་ནི། གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་རྣམ་ཐར་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

519

ཟད་པར་དང་ཟིལ་གནོན་སོགས་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་རྣམས་བསྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དགེ་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྒྲུབ་པ་ནའང་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བར་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། རང་བསམ་གཏན་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་བསྒོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་
ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་པ་ལ་སྐུལ་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་བརྟན་པར་སྤེལ་ནས་བསམ་གཏན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་དང༌། བསམ་གཏན་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་མ་ནུས་ནའང་། དུས་དུས་སུ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཅི་ནུས་སུ་སློབ་པའི་བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པས་རྒྱུན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་ལ་འཇུག་
པའི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་ཚེ་འདིར་ཡང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བ་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བས། དགེ་བ་བསགས་པ་རྣམས་མཐུ་ཆེ་ཞིང་ཕྱི་མར་ཡང་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་སེམས་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་
རྫོགས་པར་སླ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

520

པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པ་ལ་ལྔ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་
འཇུག་པའི་ཐབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། དེ་
དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཤེས་རབ་ནི། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་པོ་ནང་གི་རིག་པ་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་གསོ་བའི་རིག་པ་དང་སྒྲའི་རིག་པ་དང་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་ལ་
དམིགས་ནས་འཇུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ས་མ་ཐོབ་པའི་གོང་གི་ཡིན་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ས་ཐོབ་ནས་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
དང་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མི་སྤྲོ་ལ་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཐོག་མར་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ལ། འདི་དང་ཕྱི་མའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། མཐོང་དང་མ་
མཐོང་ཡོན་ཏན་འདི། །ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ། །ཆོས་དོན་འདོད་དང་ཐར་པ་ཡི། །འབྱུང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

521

གནས་ཆེན་པོ་རིག་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དང་པོ་གུས་པ་ཡིས། །ཤེས་རབ་ཡུམ་ཆེན་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་སྦྱིན་སོགས་ལྔའི་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། སྡུད་པ་ལས། གང་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཟིན་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་མིག་རྙེད་གྱུར་ཅིང་
འདི་ཡི་མིང་འཐོབ་བོ། །དཔེར་ན་རི་མོའི་ལས་ནི་ཡོངས་ཟིན་མིག་མེད་པ། །ཇི་སྲིད་

མིག་མ་བྲིས་པར་རྔན་པ་མི་འཐོབ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་དགོས་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་གསེར་བཟང་པོ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཨིནྡྲ་ནི་ལ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲས་སྤྲས་ན་སྔོན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འཕྲོག་པ་བཞིན་དུ། སྦྱིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ལྔ་པོའི་གསེར་གྱི་རྒྱན་

ཡང་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕྲ་དང་

འབྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདིས་སྦྱིན་སོགས་ལྔ་པོ་ཆེས་རྣམ་པར་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་དཔའ་བོས། སྦྱིན་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་འདི་དག་ནི། །ཤེས་རབ་མགོན་བཅས་ལྷག་པར་མཐུ་ལྡན་འགྱུར། །གསེར་གྱི་རྒྱན་བཟང་རྣམ་པ་སྣ་

ཚོགས་ལ། །རིན་ཆེན་འཕྲ་བཀོད་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ་བཞིན། །སོ་སོའི་དོན་ལ་དེ་
དག་ཡོན་ཏན་མཐུ། །ཤེས་རབ་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །དབང་པོ་རང་རང་
ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ། །མཐུ་གཞན་ཡིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་བཞིན། །ཞེས་
སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ལའང་ཤེས་རབ་ཉིད་གཙོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

522

བོ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མགོན་ཡོད་ན་སྦྱིན་པ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་

སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཏེ། དད་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ཡང་། །དབང་པོ་གཞན་ལ་བློ་བཞིན་ཤེས་རབ་གཙོ། །དེ་ཡི་མགོན་ལྡན་ཡོན་ཏན་སྐྱོན་ཤེས་པས། །ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སློང་བ་པོ་ལ་ཤ་བྱིན་ཀྱང་སྨན་གྱི་སྡོང་པོ་ལས་བླངས་
པ་ལྟར་ང་རྒྱལ་དང་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་འགྱུར་བ་ནི། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་ལ། སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་

པར་བྱེད་པ་དང༌། མི་བཟོད་པ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་
སེམས་བཏུལ་བས་ལོག་སྒྲུབ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་དང༌། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་གང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་གཞི་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་བརྩོན་པས་
ལམ་གྱི་ཆོད་ཆེ་བ་དང༌། དེ་ཁོ༌ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་

བདེ་མཆོག་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་
སྦྱིན་སོགས་ལྔ་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཤེས་རབ་མིག་གསལ་རྣམ་པར་ཕྱེ་གྱུར་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་ཤ་བྱིན་
ཀྱང༌། །སྨན་གྱི་ཤིང་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར། །མཐོ་འམ་དམའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་
མེད། །ཅེས་དང༌། རང་གི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་བསྒྲུབ་ན། །བློ་ལྡན་སྲིད་པའི་བརྩོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

523

རའི་སྐྱོན་མཐོང་ཞིང༌། །དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་གདོན་མོས་པ། །སྲིད་པའི་དོན་དུ་
མི་བསྒྲུབ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང༌། ཤེས་རབ་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་དག །བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པས་གནོད་མི་འགྱུར། །ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་གླང་པོའི་མཆོག་རྣམས་ལ། །ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམ་མང་བཟོད་པ་བཞིན། །བརྩོན་འགྲུས་
གཅིག་པུ་བྱས་པ་ངལ་བའི་མཐའ། །ཤེས་རབ་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ན་དོན་ཆེན་
འགྲུབ། །ཅེས་དང༌། དེ་འདྲའི་བསམ་གཏན་བདེ་དགའ་མཆོག་ལྡན་པ། །སྐྱོན་བསགས་ཉེས་པ་ཆེན་པོས་སྦགས་གྱུར་པའི། །ལམ་གོལ་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །སྐྱེ་བོ་མ་རབས་ཡིད་ལ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་སོ། །
འགལ་བར་སྣང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་མི་འགལ་བར་བསྒྲུབ་པ་ནི། བྱང་སེམས་གླིང་བཞི༌ལ་དབང་བའི་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་
པ་ན། འདོད་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བློན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མཐུ་
ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་བྱམས་པ་ཤུགས་དྲག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདྲེ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་
པའི་སྙིང་རྗེ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ཀྱང་མྱ་ངན་གྱིས་ནོན་ནས་དགེ་བ་ལ་
མི་སྤྲོ་བའི་ལེ་ལོ་མེད་པ་དང༌། དགའ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་ཡ་ཡ་པོ་མེད་པ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུན་དུ་ལྡན་ཡང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་དེ། དེ་དག་
སྟོབས་མཚུངས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་གེགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང༌། དབང་པོའི་ཡུལ་རྣམས་ལྷ་རྫས་འདྲ་བདོག་པའི། །རྒྱལ་སྲིད་ཆེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

524

ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག །རང་བཞིན་ཚུལ་མིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡང༌། །ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན་བློན་པོ་ལྡན་པའི་མཐུ། །གཞན་ལ་ཕན་བྱེད་རོ་གཅིག་བྱམས་པ་ལ། །འདོད་ཆགས་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང༌། །གཞན་གྱི་སྡུག་
བསྔལ་མི་བཟོད་སྙིང་རྗེ་ལ། །མྱ་ངན་ཁུར་གྱིས་ལེ་ལོས་མི་དམའ་དང༌། །དགའ་
མཆོག་དང་ལྡན་ཡང་དག་གཡེང་མེད་དང༌། །འགྲོ་དོན་མི་གཡེལ་བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་དང༌། །ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེ་དག་གཉེན་པོའི་ལམ། །ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བཀག་པས་རྣམ་པར་མཛེས། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང༌། བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་ལས། ཆོས་ཉིད་འདོར་བར་མི་མཛད་ལ། །ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

མཚན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་བྱ༌ས་རྣམས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྙེད་པའི་ཆོས་ཉིད་འདོར་མི་དགོས་པ་དང༌། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་འབྲས་བུ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་རྙེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། གཞན་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའང་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པ་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གནང་བ་དང་ནི་བཀག་པ་ལ། །ཁྱོད་བཀའ་ལ་ལར་གཅིག་ཏུ་ངེས། །ལ་ལར་ངེས་པ་མ་ལགས་ལ། །ཕན་ཚུན་འགལ་བའང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་གོང་འོག་དང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་གནང་བཀག་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཉིས་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚོལ་
བ་ལ་བློའི་མཐུ་མེད་པའི་རྨོངས་པ་ལ་འགལ་ཡང་། མཁས་པ་ལ་མི་འགལ་བའང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

525

ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་མེད་པ་ལ་འགལ་བ་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང༌། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུང་རབ་ཕན་ཚུན་ལ་གནང་བཀག་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྱེད་པ་འདི་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྔགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། བུ་ལ་བྱམས་པའི་མ་འདྲ་ཤེས་རབ་ལས། །དེ་འདྲའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་འབྱུང་ཅི་མཚར་གྱི། །བདེར་གཤེགས་སྟོབས་བཅུ་སྟོབས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་

བ། །མཚུངས་མེད་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང༌། །ཡོན་ཏན་ཚོགས་གཞན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ཅིང་འབྱུང༌། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྒྱུ་རྩལ་གཏེར་མཆོག་དང༌། །གཙུག་ལག་མིག་འདྲ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང༌། །ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་བྱེད་བློ་དང་སྔགས་ལ་སོགས། །རྣམ་བཀོད་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

ཐ་དད་དང༌། །རྣམ་གྲངས་རྣམ་མང་རྣམ་ཐར་སྒོ་དག་དང༌། །འཇིག་རྟེན་ཕན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེས། །རྒྱལ་སྲས་མཐུ་ཆེན་རྣམ་པར་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་མཐུ་ལས་འབྱུང༌། །ཞེས་སོ། །
ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ། ཤེས་རབ་མེད་ན་སྦྱིན་སོགས་རྣམས་མིག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི། སྡུད་པ་ལས། དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་
བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་འདི། །དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་སོགས་རྣམས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

526

ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡང་མི་རྙེད་དེ། ཤེས་རབ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་ལ། །སྦྱིན་པ་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་མི་འགྱུར། །གཞན་དོན་བཏང་བ་སྦྱིན་པའི་མཆོག་ཅེས་གསུངས། །ལྷག་མ་ནོར་སྤེལ་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། ཤེས་རབ་སྣང་བས་
མུན་པ་མ་བསལ་ན། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་དང་ལྡན་པར་དེ་མི་འགྱུར། །ཕལ་ཆེར་ཤེས་
རབ་མེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག །ཤེས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་རྙོག་བཅས་
འགྱུར། །ཞེས་དང༌། ཤེས་རབ་ལོག་པའི་སྐྱོན་གྱིས་སེམས་བརྙོགས་ན། །བཟོད་པའི་
ཡོན་ཏན་དེ་ལ་གནས་མི་མོས། །ལེགས་ཉེས་རྟོག་ལ་མི་དགའི་ཚུལ་འཆང་ཞིང༌། །ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྒྱལ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན། །ཞེས་དང༌། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཕུལ་དུ་བསྔགས་གྱུར་ཅིང༌། །དེ་ལས་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་པ་གཞན་མེད་པ། །འདོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མ་བསྒྲིབས་པའི། །ཡིད་ལམ་དྲང་པོར་ཤེས་རབ་མེད་མི་
འགྲོ། །ཞེས་དང༌། ཤེས་རབ་ཚུལ་ལ་བརྩོན་མེད་བློ་འཆང་ན། །དེ་ཡི་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་དག་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་ལ་གྲགས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པ་ལན་ཅིག་བྱུང་ཡང་ཉམས་ནས་འགྲོ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏི་མུག་རྨོངས་པའི་མུན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འོད་ཆེན་མ་ཤར་བར་དུ་མི་ལྡོག་ལ། དེ་ནམ་ཤར་བ་ན་
ལྡོག་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་དང་མཐུ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་དགོས་ཏེ། ཉི་
མ་འོད་ཆེན་ཤར་བར་གྱུར་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་མུན་ནག་གང་འགེབས་པ། །ཤེས་རབ་འོད་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་འབྱུང་བས་ན། །ཐམས་ཅད་བསལ་འགྱུར་མིང་ཙམ་
འབའ་ཞིག་ལུས། །ཞེས་དང༌། དེ་བས་རང་གི་མཐུ་རྣམས་ཀུན་གཏུགས་ཏེ། །དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཚུལ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

527

རྨོངས་པའི་རྒྱུ་ནི། གྲོགས་ངན་པ་བསྟེན་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་སྙོམས་ལས་དང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མི་མོས་པ་དང༌། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་དང་བདག་འདྲ་བས་མི་ནུས་སྙམ་དུ་ཞུམ་ནས་མཁས་པ་བསྟེན་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལོ་སྙོམས་དང་བསྟེན་ངན་བསྟེན་པ་དང༌། །གཉིད་ཀྱི་དབང་གྱུར་མི་རྟོག་ངང་ཚུལ་དང་། །ཐུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་མོས་མེད་དང༌། །ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ནོན་པས་དོན་འདྲི་དང༌། །དམའ་སེམས་བདག་ལ་ཞེན་པས་བྱུང་བའི་རྒྱུས། །མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་བསྟེན་པར་མ་དད་དང༌། །ལོག་པའི་རྣམ་རྟོག་དུག་ཆེ་ལོག་ལྟ་དག །གཏི་མུག་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། བསྟེན་འོས་བླ་མ་རིམ་གྲོ་བསྙེན་བཀུར་ཏེ། །ཤེས་རབ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་པ་བསྟེན་ནས་ནུས་པ་དང་བསྟུན་པའི་ཐོས་པ་རེ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཅི་ཞིག་བསྒོམ་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐོས་པ་བྱས་ན་དེའི་དོན་བསམས་པས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང༌། དཔལ་ལྡན་དཔའ་བོས། ཐོས་ཉུང་དམུས་ལོང་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས། །དེ་མེད་དེས་ཀོ་ཅི་ཞིག་བསམ་པར་བྱ། །དེ་བས་ཐོས་ལ་བརྩོན་བྱ་དེ་རྒྱུ་ལས། །བསམས་བཞིན་བསྒོམས་པས་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང༌། །ཞེས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང༌། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

528

པར་འདོད། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང༌། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་

འདོད། །ཤེས་རབ་ལས་གཞན་འདི་དག་ནི། །སྤོང་རྒྱུ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེ་གཞི་ནི། །ཐོས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཆོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང༌། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། མི་བཟོད་པ་ནི་སྐྱོ་བ་ན་སྲོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱོ་བ་མེད་པར་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། ཞེས་དང༌། སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌།

འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་ན་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་
རབ་དང་ལྡན་ན་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་གླགས་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལམ་གྱི་སྲོག་དམ་
པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བླ་ན་མེད་པ། དྲི་མ་མེད་པའི་
གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དགོས་སོ། །ཞེས་ལུང་དང་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ཀྱང༌། དེ་དགོས་པར་འདུག་སྙམ་དུ་མི་སྒྲུབ་པ་འདི་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་

ཚེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་སྒོམ་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་ཅིང༌། མི་
དགོས་པར་འདུག་སྙམ་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ངེས་པ་རྙེད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱོན་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ནི་དེ་འདྲ་བ་དེ་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་བར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

529

བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ཇོ་བོ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ལ། པོ་ཏི་མཛོ་ཁལ་ཙམ་པ་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་པར་ལག་མཐིལ་ཙམ་པ་ཞིག་སྟོན་པ་ཙུག །སྦེད་པ་ཙུག་བྱས་པས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་གསུང༌། ཕུ་ཆུང་བ་བཀའ་པོད་ཞལ་ཕྱེ་བ་སྔས་ན་བཞག་ནས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སློབ་པ་བྱ་བ་ཡིན་པས། བལྟ་བ་མ་བྱུང་ཡང་འདི་ཀུན་ལ་ཞེ་བསྔགས་བྱེད་ལགས། ཆོས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་ཟེར་ན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དམ་གསུང་སྐད། སྤྱན་སྔའི་གྲྭ་པས་པོ་ཏོ་བ་ལ་སྐྱེལ་ཐུང་བྱས་པའི་དུས་སུ། ཁྱེད་སྐྱིད་ཅེས་ལན་གསུམ་གསུངས་ནས། ངའི་དགེ་བཤེས་གནམ་
གྱིས་ས་བཀབ་པ་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པས་གཞན་ལ་ནི་འགྲམ་ཆུ་མི་ལྡང༌། རྩ་འགྲེལ་དམར་ཤིག་ཤིག་པ་བལྟ་མི་དགོས་པས་ནི་ལས་ཆུང༌། རྒྱུ་འབྲས་མ་བསམས་པས་ནི་བློ་བདེ། སྔགས་ཀྱི་འདིས་ལས་འདི་འགྲུབ་མང་པོས་ནི་ཞེ་འགྲངས་གསུང༌།
ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས། འཚང་མ་རྒྱས་བར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཚར་བ་མེད་སངས་རྒྱས་ཙ་ན་ཚར་བ་ཡིན་གསུང༌། ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བྱེད་ན་ཤེས་ཅི་དགོས་བྱས་ན་རང་ཉིད་ཉམས་ནས་འགྲོ་བ། འདི་ངེད་ཐོས་ཆུང་ལ་འབྱུང་ཉེ། ནན་ཏུར་བྱས་ན་ཤེས་ཅི་དགོས་ཟེར་ཉེན་ཆེ། ཆོས་ནན་ཏུར་བྱེད་ན་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཚེ་ཐུང་འདི་ལ་མི་རྫོགས་པས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་ཀ་མ་འཁྲུགས་པར་བྱས་ལ་ཐོས་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་དུ་
བྱ་སྙམ་དུ་བསམ། སྒོམ་པ་པོ་ལ་མི་དགོས་བཤད་པ་པོ་ལ་དགོས་སྙམ་སྟེ། འཆད་པ་པོ་ལ་སྡིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཆེ། སྒོམ་པ་པོ་ཁོ་ན་ལ་དགོས་གསུང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྒྱུར་ཐོས་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྙེད་དགོས་ཏེ། འདི་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་དཔྱད་སྒོམ་དགོས་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

530

ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་ཤིན་ཏུ་འོང་དཀའ། དྲག་པར་འདོད་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་སྔོན་འགྲོ་ཙམ་མམ། གདམས་པ་དངོས་སུ་མི་འགྲོ་བར་
རྒྱབ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གོ་ནས་འོང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་སྒྲུབ་པ་དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་པ་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་ཕན་
པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་གཉིས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ཅལ་ཅོལ་ཆེན་པོའི་འགལ་འདུ་སྨྲ་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། སྔ་མ་ནི་སྒྲུབ་པ་བྱེད་ལུགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། ཕྱི་མ་ནི་ཤེས་ནས་ལག་ལེན་ལ་བཀལ་བ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་མ་ནོར་བ་ཞིག་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲུབ་པའི་བསྟན་པ་མ་ནོར་བར་འཛིན་པ་ལུང་གི་བསྟན་པ་མ༌ནོར་བར་གོ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྔར་ཆོས་མང་དུ་ཤེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ཉིད་བསྒྲུབ་དགོས་པས་བརྗེད་དུ་གཞུག་ཏུ་མི་རུང་
ལ། དང་པོ་ནས་མི་ཤེས་ན་ཡང་ཞུམ་པར་མི་བྱ་བར་བློ་དང་བསྟུན་པའི་ཐོས་པ་ཆེ་ཆུང་གང་འཐད་རེ་ལ་འབད། དེ་ཡང་ཐོས་པ་ལོགས་སུ་བྱེད་སྒྲུབ་པ་ལོགས་ཤིག་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། གང་ལ་བསྒྲུབ་པའི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་དགོས་པས་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་
པོ་པའི་ཉམས་ལེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རེ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ལ། བློའི་མཐུ་ཆུང་
ན་དེ་ཙམ་ལ་གོམས་སུ་གཞུག །བློའི་མཐུ་ཆེ་བའམ། དང་པོ་ཆུང་ཡང་གོམས་པས་ཆེ་བར་སོང་བའི་ཚེ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བས་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་དྲི་མེད་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་ནས་འགྲོ་བས་ཟུར་དུ་ཐོས་པ་བཙལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

531

མི་དགོས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་གདམས་པ་མ་ནོར་བའི་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡིན་ན། མདོར་བསྡུས་ཀྱང་མདོ་སྔགས་དང་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་ལམ་གྱི་འགག་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་ལ། རྒྱས་པར་བཀྲལ་ན་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རྙེད་བར་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་ལ་བྲོད་པ་རྙེད་པ་སྲིད་ཀྱི། བསྟན་པའི་
ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་མི་སྲིད་པས་དམ་

པའི་བཤེས་དང་གྲོགས་ལ་བརྟེན། ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་གཞིར་བཟུང་། གདམས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉན་ནས་ཐུན་བཞིར་བཅད་དེ་དམིགས་རྣམ་བསྐྱང༌། ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་ནས་ཚོགས་བསག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་

སྦྱང་བའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆ་ཚང་རེ་ལ་འབད་ན། དེ་ནས་བློ་ལ་ཁྱད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དམ་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང༌། སྔར་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་བློ་ལ་རུག་གེ་ཡོད་པར་བྱས་
ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པར་བྱེད་འཇལ་བར་བྱེད་རྟོག་པར་བྱེད་དགོས། ཆོས་བརྗེད་དུ་བཅུག་ནས་སེམས་འཛིན་རྐྱང་པ་རེ་ལ་སློབ་པ་དེ་ལ་གྲོག་མེད། སྒོམ་ཆེན་རབ་ལ་སྟོན་པ་རབ། སྒོམ་ཆེན་འབྲིང་ལ་སྟོན་པ་འབྲིང་འོང་བ་ཡིན། ཇི་ཙམ་བསྒོམས་
པ་དེ་ཙམ་དུ་ཆོས་ཤེས་པ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟར་བསམས་པས་ངེས་ཤེས་བརྟན་ན་དགེ་མི་དགེའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཞེས་སྡིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟེར་བ་ན། ཆོས་ནས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཡང་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་སྙམ་ནས་ཁོའི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ་ཞིག་འོང༌། དེ་མེད་ན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

532

དད་པ་ནི་བག་རེ་ཡོད་ཤེས་རབ་མེད་པ་དེ་ལ་ངུ་བའི་ཁ་ལ་བལྟས་ན་ངུ་བྲོ། རྒོད་པའི་ཁ་ལ་བལྟས་ན་རྒོད་བྲོ། ཆུ་སྣ་བཞིན་དུ་ཅི་ཟེར་ལ་བདེན་སྙམ་ནས་གར་ཁྲིད་

སར་འགྲོ་གསུང་ངོ་། །
གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། དོན་དམ་རྟོགས་པ་དང་།
ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །དང་
པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་པར། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་དག་ཚར་བཅད་རྗེས་བཟུང་དང༌། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་པ་ལ་མ་མོས་པ་རྣམས་ཚར་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང༌། མོས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་དང༌། རང་ཉིད་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནང་རིག་པ་ཚོལ་བ་ནི་དགོས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོལ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་དང་
ཕྱི་མའི་དོན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའོ། །བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་ན་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་དང་ཕྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་དེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ཤེས་རབ་ལ་འགོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ་གཞན་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

533

ལྔ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་
ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤྱོད་
པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་ཇེ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས། ས་མཐོན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་

ཕྱིན་རྣམས་ཀྱང་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་
པོ་གོང་ན་མེད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་རབ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་ད་ལྟ་ནས་འབད་ཅིང་ཐོས་པ་ཚོལ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བསླབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་འགལ་ནས་ཉེས་ལྟུང་གིས་འཇོམས་པ་དང༌། ཚེ་རབས་གཞན་དུའང་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་མི་དགའ་བས། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་རྣམས་ལ་སློབ་པར་མི་ནུས་ལ། ཚེ་
འདིར་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་ལ་འབད་ན་འདིར་མ་བསླབས་པའི་ལྟུང་བ་ཁེགས་ཤིང༌། ཚེ་གཞན་དུ་ཡང་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མདོ་
སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ། བསམ་གཏན་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ཅུང་ཟད་སྣང་ལ། གཞན་ལྔ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ནུབ་སྣང་བས། དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བསྡུས་པ་དང་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་
ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་

བོ་ལྷག་མཐོང་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་
གནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་རྒྱས་པར་ནི་འོག་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཚང་གང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

534

འཚང་རྒྱ་བར། བྱང་ས་ལས་ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེའི་མཐར་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་པས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་

བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། འདི་དྲུག་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྡོམ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
ས་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་འདི་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་པོ་དང་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་
ཆེན་པོ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པ་བསྡུ་བ་བཞི་ལ་ལྔ། བསྡུ་བཞིའི་ངོ་
བོ། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན། བསྡུ་བཞིའི་བྱེད་ལས། འཁོར་སྡུད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ། ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ནི་སྔར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལ། སྙན་པར་སྨྲ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་སྟོན་པའོ། །དོན་སྤྱོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་གདུལ་བྱ་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པའམ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པའོ། །དོན་མཐུན་པ་ནི། གཞན་རྣམས་དོན་གང་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ལ་རང་ཡང་གནས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་སློབ་པ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་མཚུངས་དེ་སྟོན་ལེན་འཇུག་དང༌། །བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

535

འཇུག་རྣམས་ཀྱིས། །སྙན་པར་སྨྲ་དང་དོན་སྤྱོད་དང༌། །དོན་མཐུན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྡུ་བ་བཞིར་ངེས་ཤེ་ན། འཁོར་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་སྡུད་པ་ལ་ནི་ཐོག་མར་དེ་དགའ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་དགའ་ནས་ལམ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་ཐོག་མར་དེས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྙན་པར་སྨྲ་བས་ཆོས་བཤད་པས་མི་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དོར་ནས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དོན་སྤྱོད་པས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་མ་བསྒྲུབས་ན་གཞན་ལ་འཇུག་ལྡོག་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ན། ཁྱོད་རང་ཡང་དོན་དེ་མི་བསྒྲུབ་ན་གཞན་ལ་དེ་སྒྲུབས་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་སྨྲ། ཁྱོད་ཀྱང་ད་དུང་གཞན་གྱིས་བཅོས་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ནས་
བསྒྲུབ་ཏུ་མི་ཉན་ལ། རང་གིས་བསྒྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གང་ལ་བཙུད་པའི་དགེ་བ་དེ་ལ་ཁོང་རང་ཡང་གནས་པར་བྱེད་པས་ན་འདི་བསྒྲུབས་ན་བདག་ཅག་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར་ངེས་སྙམ་ནས། གསར་དུ་འཇུག་ཅིང་ཞུགས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་ལྡོག་པར་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ནི་དོན་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་ནི། །འཛིན་པར་བྱེད་དང་འཇུག་བྱེད་དང༌། །དེ་བཞིན་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་པ། །བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། བསྡུ་བ་བཞི་པོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

536

སྦྱིན་པས་ནི་ཆོས་ཉན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱེད་དེ། འཆད་པ་པོ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྙན་སྨྲས་ནི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སྤྱོད་པས་ནི་བསྟན་པ་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དོན་མཐུན་པས་ནི་ཞུགས་པ་དེ་མི་ལྡོག་པར་ཡུན་རིང་པོར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོས་སྣོད་འགྱུར་དངོས་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་མོས་པ་ཡིན། །གསུམ་པ་ཡིས་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། །བཞི་པས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཀུན་གྱི་དོན་ཀུན་འགྲུབ་པ་དང་ཐབས་བཟང་པོར་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པས་ན། འཁོར་སྡུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་
ཏེ། འཁོར་སྡུད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་ཡང་དག་བསྟེན། །ཀུན་གྱི་

དོན་ཀུན་འགྲུབ་བྱེད་ཅིང༌། །ཐབས་བཟང་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྔགས། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། སྙན་སྨྲ་ལ་གཉིས་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ལྡན་པའི་སྙན་སྨྲ་ནི།
ཁྲོ་གཉེར་མེད་ཅིང་བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བར་འཛུམ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ། ཁམས་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་
བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྙན་སྨྲ་ནི། དད་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལས་བརྩམས་ནས། ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །རང་གསོད་པའི་དགྲ་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཕན་པའི་ཚིག་བརྗོད་པ་དང༌། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་
རྟུལ་བ་ལ་ཡི་ཆད་པ་མེད་པར་སྐྱོ་བ་དང་དུ་བླངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་ཅིང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

537

དགེ་བ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་མཁན་སློབ་སོགས་ལ་བསླུ་ཞིང་ལོག་ཞུགས་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བ་མེད་པར་ཕན་པའི་ཚིག་བརྗོད་པའི་སྙན་པར་སྨྲ་བ་ཆེས་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སློབ་པ་དང༌། རྒྱུད་མ་སྨིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྤང་

བ་དང་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱ་བའི་ཆོས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་

ཀྱི་གཏམ་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱུད་སྨིན་པ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་
ལྡན་པ་ལ། ཡང་དག་ཕུལ་གྱི་ཆོས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པ་དང༌། ཁྱིམ་པ་
དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བག་མེད་པ་རྣམས་བག་ཡོད་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་བསྐུལ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་བྱུང་བ་རྣམས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འཆད་ཅིང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ནི་སྙན་པར་སྨྲ་བའི་སྒོའ། །
དོན་སྤྱོད་ནི་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྨིན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཚེ་འདིའི་དོན་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་བསྒྲུབ་པ་དང་བསྲུང་བ་དང་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཆོས་དང་མཐུན་པས་བྱེད་དུ་འཇུག་པའོ། །ཚེ་ཕྱི་མའི་དོན་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་སྤངས་ནས་སློང་མོས་འཚོ་བའི་རབ་བྱུང་ལ་འགོད་པ་སྟེ། འདིས་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བར་ངེས་ཀྱང་འདིར་མ་ངེས་སོ། །ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ནི། ཁྱིམ་པའམ་རབ་བྱུང་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། འདིས་ཚེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་ལ། ཕྱི་མ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སྤྱོད་པ་ཆེས་དཀའ་བ་ལའང་འཇུག་སྟེ། སྔོན་དགེ་རྩ༌མ་བསགས་པ་ལ་དགེ་བ་འཛིན་དུ་འཇུག་དཀའ་བ་དང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

538

ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་ནི་བག་མེད་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པས་དེ་དག་ལ་དོན་སྤྱོད་པ་དཀའ་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་གོམས་པ་
རྣམས་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་སྡང་ཞིང་བླུན་པས་རིགས་པ་མི་གོ་བས་དེ་དག་ལ་དོན་སྤྱོད་པ་དཀའ་བའོ། །དོན་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་ཡང་། བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཐོག་མར་སླ་བའི་གདམས་ངག་ལ་འཇུག །དེ་ནས་བློ་འབྲིང་དུ་སོང་བ་ན་འབྲིང་གི་
གདམས་ངག་དང༌། ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོར་སོང་བ་ན་ཆོས་ཟབ་མོ་དང་གདམས་ངག་ཕྲ་མོ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །
དོན་མཐུན་པ་ནི། ཕ་རོལ་གང་ལ་དགོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའམ་ལྷག་པ་ལ་རང་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་
དམིགས་ནས། བསམ་པ་གཞན་དོན་དང་མ་བྲལ་བ་དགོས་ཀྱང་སྦྱོར་བས་རང་འདུལ་དགོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུལ་བཞིན་དུ་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཚིག་སྨྲ་ཡང༌། །རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བར་བྱེད་པས་གཞན་དག་གདུལ་བར་མི་ནུས་ཞེས། །ཁྱོད་ཀྱིས་དགོངས་ནས་དེ་སླད་
འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་ལ་བཞག་མཛད་ནས། །རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་མ་དུལ་བ་ཉིད་འདུལ་བར་མཛད་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །བསྡུ་བ་བཞི་ཡང་ཟང་ཟིང་གིས་བསྡུ་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱིས་བསྡུ་བ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ནི་དང་པོ་
ཡིན་ལ། ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བསྡུ་བས་བསྡུས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དམིགས་
པའི་ཆོས་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་དེ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཏེ། ཟང་ཟིང་དང་ནི་
ཆོས་ཀྱིས་ཏེ། །དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །བསྡུ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

539

ནི། །བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །
འདི་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་
ཡིན་པས་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བསྡུས་དང་སྡུད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། །གང་དག་ད་ལྟར་སྡུད་བྱེད་པ། །དེ་ཀུན་དེ་འདྲ་དེ་ལྟ་བས། །འདི་ནི་སེམས་ཅན་སྨིན་བྱེད་ལམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་
སྡོམ་ཆེ་བ་ནི་ཕར་ཕྱིན་དང་བསྡུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ལ་རང་གི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་སྨིན་པར་བྱ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས་
མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཕར་ཕྱིན་དང་བསྡུ་བས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་

སྨིན་པར་བྱེད་དོ། །བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་དེ། མདོར་བསྡུ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་
བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་
ཡང་དེ་གཉིས་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་བྱང་ས་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །
དེ་དག་ལ་མཉམ་རྗེས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ནི། །རླབས་ཆེན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་སོགས། །མཉམ་གཞག་ལངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཚོགས་ཀྱི་ལམ་འདི་བརྟན་པར་བསྒྲུབ། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་
ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེས་མཉམ་རྗེས་གཉིས་གང་བྱེད་ཀྱང་ཕྱིན་དྲུག་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

540

མི་འདའ་བས། ཕྱིན་དྲུག་ལ་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྐྱང་ཞིང༌། ལ་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསྐྱང་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་
མཐོང་འགའ་ཞིག་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒོམ་ལ། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསྐྱང་ངོ་། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་
མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀར་འོང་ལ། བཟོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །
ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། མཉམ་གཞག་ལངས་པའི་དུས་དག་ཏུ། །སྒྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟ་བུར་ནི། །ཆོས་ཀུན་ལྟ་བ་གོམས་བྱས་པས། །རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་སྦྱང་བ་དང༌། །ཐབས་ལ་སློབ་པ་གཙོ་བོར་བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དག་ཏུ། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ཆ་མཉམ་ཞིང༌། །དེ་རྒྱུན་རྟག་ཏུ་གོམས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་བྱ་དཀའ་བ་བློ་མ་སྦྱངས་པས་ཐོས་པ་ན་ཡིད་ལ་གདུང་བ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་ཉམས་སུ་བཞེས་མི་ནུས་ཀྱང་།
ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྨོན་པའི་ཡུལ་ཚུན་ཆོད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ན། ཕྱིས་ནས་ནི་འབད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་འོང་བས་གོམས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དངོས་སུ་འཇུག་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་བློ་སྦྱོང་བའི་གོམས་པའང་དོར་ན། ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཐོས་པར་གྱུར་ནའང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་གནོད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དང༌། །གང་ཡང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྐུ་ཉམས་བཞེས་པར་མི་
སྤྱོད་པའི། །སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཁྱོད་ལ་གོམས་པས་དུས་སུ་རང་གི་ངང་ཉིད་གྱུར། །དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

541

སླད་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཡོངས་གོམས་མ་བགྱིས་སྤེལ་བར་དཀའ་བ་ལགས། །ཞེས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་མི་
སློབ་པའི་ཐབས་མེད་ལ། འཇུག་སེམས་ཆོ༌གས་མ་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་
འདོད་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་སྤྲོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་ན༌སྡོམ་པ་བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་འབད་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། སྨོན་སེམས་སྦྱང་བ་དང་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་བསླབ་པའི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གུས་པས་

ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསླབ་པ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དྲུག །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན། དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྡུད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ། ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ། གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ། སོ་སོའི་བསླབ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་འཇིག་རྟེན་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིའམ། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་འཇིག་
རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

542

འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་བསྒོམས་བྱུང་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ནམ། ཡོན་ཏན་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་བསྒོམས་བྱུང་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་
ཀྱང༌། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་ལ། ཇི་ལྟ་བའམ་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་རྣམས་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་བས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་
འགལ་བ་མེད་དོ། །
དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་
ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་ཞི་
གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །
དེས་ན་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བ་དང༌། དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

543

བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། འཇོག་སྒོམ་དང་དཔྱད་སྒོམ་ཕྱོགས་རེ་བས་བསྒྲུབ་པ་མིན་
ནོ། །ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་པོ་ཡིས་ལྷག་མཐོང་དང༌། །ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་དང༌། །མཚན་མའི་འཆིང་ལས་རྣམ་
གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་ནི། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བག་ཆགས་དང་། མཚན་མ་ནི། ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་བག་ཆགས་དེ་གསོ་བ་དང༌། སྔ་མ་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤོང་ལ། ཕྱི་མ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྤོང་བར་ཤེར་
ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་གྱི། ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་སྡོང་པོ་ལ་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་དག་གང་ལ་འདུས་པའི་གནད་ནི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་སྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། གང་དུ་འདུས་པའི་གནད་དམ་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངས་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་མཐའ་ཡས་པ་རྩད་བཅད་པར་མི་ནུས་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཆིངས་ཞི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

544

ལྷག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་ལ་དུས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ།
སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐ་དད་པ་ཚད་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང༌། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་གཅིག་པུ་དབེན་
པར་འདུག་སྟེ། ནང་དུ་ཡང་དག་བཞག་ནས་ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནང་དུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་དོན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ངེས་པར་བྱས་པ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དེ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་དམིགས་པ་དེ་ལ་
བཏགས་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་ངང་གིས་གནས་ཏེ། ལུས་སེམས་ཤིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

545

ཏུ་སྦྱངས་པའི་དགའ་བདེ་སྐྱེས་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཞི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་ནང་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
གྱི། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །
ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤངས་

ནས། ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང༌། བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར་རོ། །མདོ་འདིས་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྙོན་ས་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་མཐོང་ནས། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གིས་འདི་མདོ་སྡེ་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས་ཞེས་སྨྲས་ནས་རྐང་པས་དྲིལ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། དེས་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ཏེ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་དང་མ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པའོ། །ལུགས་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་ངོ་། །
དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་འབྱེད་པའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

546

ཇི་ལྟ་བ་འབྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཚེ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་ཚེ་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་དེ། རྟོག་པ་ནི་རྩིང་
བར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དཔྱོད་པ་ནི་ཞིབ་པར་དཔྱོད་པའོ། །མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི། བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྤུ་རིས་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་འབྱེད་
པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ནི་སེམས་རྩེ་
གཅིག་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་མིང་ནི་
བསྡོམས་པའང་འདི། །ཞི་གནས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ལྷག་མཐོང་ལམ་ནི་དེ་དོན་རྣམས། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཇོག་ཕྱིར་དང༌། །ཆོས་རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འཇོག་པ་ཞི་གནས་དང༌། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བས་མདོ་སྡེའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་མཛད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང༌། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་དོན་ཙམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ངེས་པར་གཏད་ནས། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང༌། སེམས་ཡོངས་སུ་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

547

དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་པ་ན། ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དང་བསྡུས་ཏེ་འཇོག་པ་ནས། རྒྱས་པར་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པའི་བར་འདི་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནས། རྒྱས་པར་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་འཇུག་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྔ་མ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་མདོ་དང་རྗེ་བཙུན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་སྔར་བཞིན་བཀྲལ་ནས་སྔར་གྱི་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཛིན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་མཛད་དོ། །
སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང༌། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་ནས།
ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ལ་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའོ། །ཇི་སྙེད་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་ལ་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ནི་ཞི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

548

གནས་དང༌། ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་དུ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནོ། །དུ་ཞིག་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནོ། །དུ་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པས། ཤཱནྟི་པས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་ལའང་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞི་ལྷག་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་
མི་ཕྱེད་ཅིང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཡོད་དོ། །
དེ་ཡང་སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱུག་པ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་
གནས་པས་ན་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་ལ། ལྷག་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་མཐོང་བས་ན་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །གང་དག་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ཞི་གནས་དང༌། གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་པ་ལྷག་མཐོང་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང༌། ཐོགས་
མེད་ཀྱི་གཞུང་དང༌། བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་དམིགས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

549

ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞི་གནས་དང༌། ཤེས་བྱའི་དོན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་སེམས་མི་རྟོག་པ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་མེད་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱིང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། ཞི་ལྷག་གི་ཁྱད་པར་དུ་གཏན་ནས་མི་རིགས་
ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལའང་བྱིང་བ་སངས་པ་ངེས་པར་དགོས་ལ། བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱི་དྭངས་ཆ་ངེས་པར་
འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི། ཡུལ་བདག་མེད་པ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་བློ་དེས་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོས་གཟུང་བར་
བྱ་ཡི། སེམས་བདེ་གསལ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟོག་པར་གནས་མི་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ངོས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཟུང་བས་ཆོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པས། སྟོང་ཉིད་མ་གོ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་རིང་དུ་ཟིན་ན་སེམས་ཟིན་པའི་མཐུས་རླུང་ལས་སུ་རུང་བ་སྐྱེ་ལ། དེ་སྐྱེས་པ་ན་ལུས་དང་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞིང༌། དེ་སྐྱེས་པ་ན་དགའ་བདེའི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་གསལ་བའི་མཐུས་སེམས་ལ་གསལ་ཆ་འོང་བས་ན། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

550

བསྒྲུབ་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་འོང་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་ཆེས་མང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་

ཕྱེད་དགོས་སོ། །
བཞི་པ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་བསྒོམས་པས་མི་ཆོག་པར་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་སྙམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚན་མོ་ལོགས་རིས་བལྟ་བའི་དོན་དུ་མར་མེ་སྦར་བ་ན། མར་མེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་རླུང་གིས་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་
བྲིས་སྐུ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་ལ། མར་མེ་མི་གསལ་བའམ་གསལ་ཡང་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ན་གཟུགས་རྣམས་གསལ་པོར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། ཟབ་མོའི་དོན་ལྟ་བ་ལའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་གི །སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བའི་མིག་དང་བྲལ་བས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཇི་ཙམ་གོམས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་ཀྱང་
སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་ན། རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་རླུང་གིས་དཀྲུགས་པས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་
མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

551

ལས། ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་ལྷག་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་གྱི། རླུང་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་
བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །
དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མ་མཐོང་སྟེ། ཏིང་ངེ་
འཛིན་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་རབ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་མོད་ཀྱི། མི་གསལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཞི་
གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རླུང་མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་རླུང་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ལྟ་བ་ངན་
པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་གིས་མི་ཕྱེད་དེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། ཞི་གནས་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྷག་མཐོང་གིས་
ནི་རི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །
དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྷན་ལྷན་སྡོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བས་བསྒུལ་མི་
ནུས་པའི་རི་དང་འདྲ་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལག་རྗེས་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་སོ་སོར་ཕྱེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

552

པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་

མེད་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ཀྱང་རླུང་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཧ་ཅང་གཡོ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་སྤྱི་ཡང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་ཞི་གནས་གྲུབ་
པའི་ཚེ་དཔྱད་ན་ནི་ཧ་ཅང་གཡོ་བའི་སྐྱོན་ལྡོག་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་འགྱུར་བས་ལྷག་མཐོང་གི་སེམས་མི་གཡོ་བའི་ཆ་མི་རྟོག་པའི་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆ་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེའི་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་སྡོང་བུ་དང་མེ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་ཡི། རླུང་སྐྱོབ་པའི་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་མར་མེ་མི་གཡོ་བའི་བརྟན་པའི་ཆ་དེ་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སེམས་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་མཉམ་

གཞག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པར་འགྱུར་
བ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་ཆུ་བཞིན་དུ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་གཞི་མེད་པར་གནས་པ་མེད་དེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་མི་ནུས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་

པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་སོ། །
ཞི་གནས་གྲུབ་ན་བདག་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

གཡོ་བའི་སྐྱོན་ལྡོག་པར་མ་ཟད་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

553

དམིགས་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། དམིགས་པ་
ལ་གཡེང་བའི་སྐྱོན་ལོག་ནས་རང་རང་གི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ལ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་འཇུག་པས་དགེ་བ་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ལ། ཞི་གནས་མ་རྙེད་པའི་སྔོན་དུ་ནི་ཤས་ཆེར་དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡེང་བས་དགེ་སྦྱོར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོབས་ཆུང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་མི། །ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས། །ཞེས་དང༌། བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང༌། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབས་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནའང་སྡོད་ཐུབ་ལ། བཏང་ནའང་ཡུར་བ་བདེ་མོ་ལ་ཆུ་དྲངས་པ་ལྟར། དགེ་བའི་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གཏོང་བའི་སེམས་དང་སྡོམ་སེམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དད་པ་དང་སྐྱོ་ཤས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བ་སྡུད་པ་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱོན་བཟློག་པའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་

རྒྱུན་དུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནས་འཇོག་པས་ནི་ཞི་གནས་བསྒྲུབས་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

554

དགོས་པ་མ་ཤེས་པས་དགེ་སྦྱོར་ལ་བོགས་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཕྱོགས་དང༌། ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

དཔྱད་སྒོམ་དོར་ན་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་བོགས་ཆུང་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བའི་ཇི་ལྟ་བ་ལ་
དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མེད་ན། ཞི་གནས་ལ་ཡུན་ཇི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་འགོ་གནོན་པ་ཙམ་སྲིད་ཀྱི། དེའི་ས་བོན་རྩད་ནས་སྤོང་བ་མི་
སྲིད་པས། ཞི་གནས་ཙམ་བསྒོམ་པར་མི་བྱ་ཡི་ལྷག་མཐོང་ཡང་བསྒོམ་དགོས་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ཞི་གནས་ཙམ་འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་མི་སྤོངས་ཀྱི། རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་གནོན་པ་
ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་བྱུང་བ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་
ཆོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གནོན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་
ལེགས་པར་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྒོམ་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། །དེས་ནི་བདག་ཏུ་
འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འཁྲུག་སྟེ། །ལྷག་སྤྱོད་འདི་ན་ཏིང་འཛིན་བསྒོམ་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག །སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྒོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱུ། །རྒྱུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

555

གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཀྱང༌། གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་

གྲངས་འདི་མ༌ཐོས། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་མ་ཐོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་
གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཐོབ་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་ལྷུང་ཞིང༌། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། འགྲོ་བ་དྲུག་གི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་
སུ་མི་གྲོལ་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོས་པ་ནི་རྒ་ཤི་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་
བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་སྟེ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་
དག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་ཇི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་བར་ང་མི་སྨྲའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

556

རོ། །
གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔོན་ལ་ཞི་གནས་བསྒྲུབས་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེའི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང༌། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པས་དང་པོ་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམས་པས། སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བའི་ཞི་གནས་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་སྔོན་ལ་ཞི་གནས་བཙལ་ནས་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྔོན་དུ་འགྲོ་ལུགས་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་གོ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་མེད་པ་ལའང་ལྟ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་དེ་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ལའང་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་མེད་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་

དཔྱད་དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཡིད་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགལ་ན་མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་
ལའང་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

557

འོ་ན་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ལ་དགོས་ལུགས་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། འདི་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་
ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྒོམ་པ་དེ། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་
ལ། དེ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པས། ཞི་གནས་མ༌ཐོབ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒོམ་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། དེས་མཐར་ལུས་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་དགའ་བདེ་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་ལ། ཞི་གནས་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་མཐར་ཤིན་སྦྱངས་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པས། དེ་ལ་ཞི་གནས་རྒྱུར་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མ་བཞག་པར་
དཔྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་ནུས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་བས།
ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཞག་པའི་དབང་གིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་ལུགས་ལས་མི་འདའ་བས། དེ་ཙམ་
གྱིས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་མི་འཇོག་སྟེ། འདི་ལྟར་དང་པོར་བདག་མེད་པའི་གོ་བ་བཙལ་ནས་དེའི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་ན་ནི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱོང་ཚུལ་མེད་པས་ཕྱི་ནས་ལྷག་མཐོང་བཙལ་དགོས་པས། ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བཙལ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

558

ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་

ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བཙལ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་ནའང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་ཤིང༌། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །ཞེས་ཕྱིན་དྲུག་གི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་ལྷག་
པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྐྱེ་བའི་
རིམ་པ་རྣམས་ཞི་གནས་སྔོན་ལ་བསྒོམས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཕྱིས་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། སྔར་བྱང༌ས་དྲངས་པ་ལྟར་དང༌། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་གསུངས་ཤིང༌། དབུ་མ་སྙིང་པོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་དང་སྒོམ་
རིམ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་དང་ཤཱནྟི་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་
བཙལ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཞི་གནས་ཟུར་དུ་མི་འཚོལ་བར་དང་པོ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ལས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བས་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གོ་རིམ་དེ་ཡང་དང་པོར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི། ཕྱིས་ནི་ལྷག་མཐོང་སྔོན་དུ་བསྒོམས་ནས་ཞི་གནས་སྒོམ་པའང་བྱེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

559

པས་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་མིན་གྱི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་
པ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་དུའང་ཡང་

དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་འཇོག་སྟེ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ཐ་སྙད་ཟོར་ཡང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་དགུ་ལ་ཞི་གནས་དང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཞི་ལྷག་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེས་པ་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །
སོ་སོའི་བསླབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལ། ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ། བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་བདེ་ཞིང་མྱུར་དུ་ཞི་གནས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

560

དྲུག་ལས། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་ཏེ། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཚེགས་མེད་པར་རྙེད་པས་རྙེད་སླ་བ་དང༌། གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་བསྲུན་པ་དང་དགྲ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པས་གནས་བཟང་བ་དང༌། ནད་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་

མཚུངས་པའི་གྲོགས་དང་ལྡན་པས་གྲོགས་བཟང་བ་དང༌། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མེད་ཅིང་མཚན་མོ་སྒྲ་ཆུང་བས་ལེགས་པར་ལྡན་པའོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། བློ་ལྡན་གང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཡུལ། །ལེགས་པར་རྙེད་དང་གནས་བཟང་དང༌། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང༌། །རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་པ་ཆུང་བ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོའམ་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པའོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ངན་ངོན་ཙམ་རྙེད་པས་རྟག་ཏུ་ཆོག་ཤེས་པའོ། །བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། ཉོ་ཚོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ངན་པ་དང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་ཧ་ཅང་འདྲིས་བཤེས་བྱེད་པ་དང་སྨན་བྱེད་པ་དང་སྐར་མ་བརྩི་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་
བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བསླབ་བྱའི་གཞི་མི་འདྲལ་བ་དང་། བག་མེད་པས་རལ་ནའང་སྐྱེན་པར་འགྱོད་པས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པའོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་ཚེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམས་ནས་སམ། ཡང་ན་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

561

དུ་འོང་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་སྟེ། ངེས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་བདག་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འབྲལ་བར་འགྱུར་ན། བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་བསྒོམས་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་སྒོམ་རིམ་བར་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི༌ས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དྲུག་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་གནད་བསྡུས་
པ་སྟེ། ཁྱད་པར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་དང་
མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་མན་ངག་ཁོ་ནས་ལན་སྙམ་ཡིན། མན་ངག་ཁོ་ན་བཙལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེར་མི་འདོད་པ་དེ་ཚོགས་ལ་གནས་པ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ། ཚོགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་བཞི་ནི་ལྔ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ནི་
རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལེགས་པར་གནས་ལ་
སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་མྱུར་དུ་འགྲུབ་བོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་གོང་མའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང༌། ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས། །རབ་ཏུ་འབད་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

562

བསྒོམས་བྱས་ཀྱང༌། །ལོ་ནི་སྟོང་ཕྲག་དག་གིས་ཀྱང༌། །ཏིང་འཛིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཞི་ལྷག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བསྒྲུབ་
པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ཚོགས་ཉན་ས་ནས་གསུངས་
པའི་བཅུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་དང༌། དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་རིང་དུ་བསྒོམ་ཞིང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་
བའི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཇི་འདྲ་བས་བསྒོམ་པ་དང༌། བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་བདེ་བ་
ལ་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྐང་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་རྣམ་
པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ལྟ་བུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་ཡང་ན་
སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པའང་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །མིག་ནི་ཧ་ཅང་ཡང་མི་དབྱེ་ཧ་ཅང་ཡང་མི་ཟུམ་པར་སྣའི་རྩེ་མོར་གཏད་དོ། །ལུས་ནི་ཧ་ཅང་ཡང་རྒྱབ་ཏུ་མི་དགྱེ་ཧ་ཅང་ཡང་མདུན་དུ་མི་དགུ་བར་དྲང་པོར་བསྲངས་ལ་དྲན་པ་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཕྲག་པ་ནི་ཐད་ཀར་མཉམ་པར་བཞག་གོ །མགོ་ནི་མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ཡོ་བར་བཞག་སྟེ་སྣ་ནས་ལྟེ་བར་དྲང་པོར་བཞག་གོ །སོ་དང་མཆུ་ནི་རང་ལུགས་སུ་ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ །ལྕེ་ནི་ཡ་སོའི་དྲུང་དུ་གཞར་རོ། །དབུགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་སྒྲ་ཅན་དང་རྔམས་པ་དང་རྒོད༌བག་ཅན་དུ་མི་བཏང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

563

གི །ཅི་ནས་ཀྱང་ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་མི་ཚོར་བར་དལ་བུ་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཉན་སར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཁྲིའམ་ཁྲིའུའམ་རྩྭ་

བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་འདུག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་གསུངས་ཏེ།
ལུས་ལེགས་པར་བསྒྲིམས་ན་སྤྱོད་ལམ་དེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པས་མྱུར་བ་མྱུར་བར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང༌། འདུག་པས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འདའ་བར་བྱེད་ནུས་ཤིང་སྤྱོད་ལམ་དེས་དེའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་ངལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། སྤྱོད་ལམ་དེ་མུ་སྟེགས་དང་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་ལམ་དེས་འདུག་པ་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ་བ་
དང༌། སྤྱོད་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གནང་

ཞིང་བསྟེན་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྔ་མཐོང་ནས་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་གནས་པར་
གསུངས་སོ། །ལུས་དྲང་པོར་བསྲང་བ་ནི་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་ཁྱད་པར་དུ་རླུང་
ཆམ་ལ་དབབ་པ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །
བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ལམ་རིམ་ཕལ་མོ་ཆེར་དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་
པར་གསུངས་ལ། དགེ་བཤེས་ལག་སོར་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པའི་སྟོབས་དྲུག་དང་ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་སེམས་དགུས་བསྒྲུབ་དགོས་པར་བཤད་ཅིང༌། མཁས་པ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱིས་ནི། སེམས་
གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིར་བསྡུས་པ་དང༌། ཉེས་པ་དྲུག་དང་དེའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

564

གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར། མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དབུས་མཐའ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་

སྡེ་དང་དབུ་མ་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་སྟོན་པ་ཐམས་
ཅད་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་ལ་གནས་པས་ཐབས་འདི་དག་གིས་འབད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེང་
སང་བསམ་གཏན་གྱི་མན་ངག་ཟབ་པར་གྲགས་པ་དག་ལ་ཐབས་འདི་དག་གི་མིང་
ཙམ་ཡང་མི་སྣང་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཐབས་འདི་དག་མེད་པར་ནི་ཡུན་རིང་པོར་འབད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་རང་གི་ལམ་རིམ་ལས་འཆད་དེ། འདི་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
བསྒྲུབ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་རྙེད་པའི་གཏམ་དུ་སྣང་ངོ་། །
དེ་ལ་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ཚུལ་རྣམས་ནི་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྔར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཉམས་ལེན་སྟོན་པའི་
གཞུང་ནི་དེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། །དེར་ཡང་གཞུང་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཉན་ས་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་དབུས་མཐར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་དང་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་དང་ཤཱནྟི་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

565

པའི་རིམ་པ་མང་དུ་མཛད་དེ། ལྷ་སྐུ་དང་ཐིག་ལེ་དང་ཡི་གེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱིའི་ཁོག་རྣམས་ནི་སྔར་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་ནས་བཤད་པ་དང་སྔགས་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་དང་
དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པ་ཉིན་
མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྣང་བས་རང་གི་བློ་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་གཞུང་དེ་དག་ལ་བཀལ་ནས་དེ་
རྣམས་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ཟུར་
དུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་སྣང་ངོ་། །
གདམས་ངག་འདི་ནི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་གཞུང་ཆེན་མོ་
རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་རྩིགས་སུ་བྱེད་པས་འདིར་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྒྲུབ་ཚུལ་རྣམས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་བླངས་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་སྔོན་དུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་མི་སྤྲོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་མ་ནུས་ན། དང་པོ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་སྟེར་ཞིང་། ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུན་འཐུད་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

566

ནུས་པས་མྱུར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ལེ་ལོ་འགོག་པ་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ན་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་སྐྱོ་དུབ་མི་འབྱུང་བས་ལེ་ལོ་ལྡོག་གོ །དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་རྩོམ་ནུས་པ་དགོས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་རྒྱུན་ལྡན་པ་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱུར་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་
བས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དགོས་པས་ཐོག་མར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་
ཏན་སེམས་པའི་དད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་བལྟས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ངེས་པས་གནད་དམ་པར་བཟུང་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང༌། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་གནས་ནི་འདུན་པ་སྟེ་རྩོལ་བའི་གནས་སོ། །གནས་པ་ནི་རྩོལ་བའམ་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །འདུན་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ། །འདིར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་
ཏན་ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་ན་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་ལུས་ལ་བདེ་བ་རྒྱས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྙེད་པས་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བ་དང༌། རང་དབང་མེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་བས་ཉེས་སྤྱོད་མང་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་དགེ་བ་གང་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

567

སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྒྲུབ་ནུས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་
བ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མྱུར་དུ་གཅོད་ནུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་བསམས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒོམ་སྟེ། འདི་སྐྱེས་ན་ནང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་བསྐུལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་སླ་ཞིང་ཐོབ་ཟིན་ནས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པས་ཉམས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་གང་ལ་འཇོག་པའི་གཞི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་དངོས་བསྟན་པ་དང༌། གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དང༌། དམིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱབ་
པའི་དམིགས་པ་དང༌། སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང༌། མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང༌། དངོས་པོའི་མཐའ་དང༌། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །
དེ་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་
ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

568

པའོ། །གཟུགས་བརྙན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བའོ། །དེ་ལ་དམིགས་ནས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་
ནོ། །ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་དཔྱོད་པར་སེམས་འཇོག་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྙན་དེ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལྔ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །
དམིགས་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཙམ་
དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལས་གཞན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཇི་སྙེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་དང༌། འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་མི་གནས་སོ་ཞེས་པའི་ཇི་ལྟ་བའི་དངོས་པོའི་
མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་སྙེད་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། བདེན་བཞིར་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱི༌དེ་ཕན་ཆད་དུ་གཞན་མེད་པའོ། །ཇི་
ལྟ་བ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །
འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ཞི་ལྷག་གིས་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན༌གོམས་པར་བྱས༌ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་རང་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

569

དང་བྲལ་ནས་གནས་གྱུར་པའོ། །སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་སྟེ། མི་སྡུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ༌སྟེ་ལྔའོ། །
དེ་ལ་མི་སྡུག་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི། སྐྲ་དང་སྤུ་ལ་སོགས་པ་སོ་དྲུག་ནི་ནང་གི་མི་སྡུག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྔོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་སྡུག་པ་སྟེ་མི་
གཙང་བའི་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་ཤར་བ་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །མཛའ་བོ་དང་དགྲ་བོ་དང་བར་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་པ་སྟེ། བྱམས་པའི་འཛིན་སྟངས་དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་འཛིན་པ་ལ་བྱམས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱམས་པར་གསུངས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་པ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་

འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བ་པོ་མེད་པའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་དམིགས་ཏེ་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་དམིགས་པ་ནི། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་
མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གི་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་
དམིགས་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །དབུགས་འབྱུང་རྔུབ༌ལ་དམིགས་པ་ནི། རླུང་ཕྱི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བགྲང་བ་དང་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པའོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པའང་ལྔ་སྟེ། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །དེ་ལ་ཕུང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

570

པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ལྔ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །ཁམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཁམས་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཤེས་པའོ། །
སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དུ་ཤེས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །
གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་གནས་ཡིན་ལ། མི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པའོ། །འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་ནི་འདིས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་དག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་དུ་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །
ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་སྨོད་པར་བྱེད་
པ་ཙམ་དང་ས་བོན་རྩད་ནས་སྤོང་བ་སྟེ། དང་པོའི་དམིགས་པ་ནི། འདོད་པའི་ས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ས་འོག་མའི་རགས་པ་དང་གོང་མའི་ཞི་བ་
ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

571

དྲུག་གོ །འདི་དག་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི་མི་དཔྱོད་པར་ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་ངེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྒོ་
ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་དམིགས་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བ་དང་འབབ་པ་དང་བབ་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དང༌། ཇི་ཙམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་བསྡུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སེམས་འཇོག་པའོ། །ཕུང་པོ་
སོགས་ལ་འཇོག་ཚུལ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྔར་འདུ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ཟིན་པ་དང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འཛིན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་གོམས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྡུད་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནའང་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕྲོ་བར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྡུད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེའོ། །འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མན་ངག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེར་བསྡུས་ཟིན་པ་དང་སེམས་འཛིན་པའོ། །
དེ་ལ་སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི། འཆད་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ལྡོག་སླ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་འཐོབ་པར་སླ་བས་དམིགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

572

དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང༌། ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི། ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་པ་སྔ་མ་དེ་དག་ལས་ཟུར་ན་མེད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་པས། གང་དག་རྡེའུ་དང་ཤིང་བུ་སོགས་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དམིགས་པའི་གཏད་སོ་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་ན་མཚན་འཛིན་དུ་འགྲོ་སྙམ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཏོད་པར་རྟེན་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་ཚུལ་གཏན་མ་གོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་མེད་ན་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཤེས་པས་ཤེས་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་བྱ་འདོད་དགོས་སོ། །
ཤེས་བྱ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་བློ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དང་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་མཚན་འཛིན་དུ་འདོད་དགོས་པས་ལུགས་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་ནི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྒོམ་མི་བསྒོམ་གྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་
སྒོ་ནས་འཇོག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱས་པར་འོག་ནས་སྟོན་ནོ། །དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

573

འཇོག་པར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། རང་གི་སེམས་འདི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཕྲོ་བ་དེ་ལྟར་བཟུང་ངོ་སྙམ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་འཛིན་དགོས་པས། དམིགས་པ་སེམས་ཙམ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གང་དུའང་མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས། དམིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་རང་གི་མྱོང་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་དམིགས་པ་མང་དུ་བཤད་ལ། དེ་དག་གི་དགོས་པའང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། སེམས་འཇོག་པའི་དམིགས་རྟེན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །སྒོམ་རིམ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དང༌། ལམ་སྒྲོན་ལས། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ངེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དམིགས་པ་གང་འདུག་ཚད་ལ་བྱ་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ནས་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི། ནམ་གྲུས་ཞུས་པ་ཉན་སར་དྲངས་པ་ལས། ནམ་གྲུ། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེ་འདོད་ཆགས་སྤྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་མི་སྡུག་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེ་སྡང་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱམས་པ་ལའོ། །གཏི་མུག་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྐྱེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལའོ། །ང་རྒྱལ་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་
གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

574

དབུགས་རྔུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཉན་ས་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལ་གང་ཟག་གང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། རེ་ཞིག་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ན་དེ་དག་གིས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དམིགས་པ་དེས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ངེས་པར་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །
ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་སེམས་བཟུང་བས་ཆོག་གི །ངེས་པ་ཅན་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་དེས་ནི་སེམས་གནས་པ་ཉི་ཚེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཡི། སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བའང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཆགས་སོགས་ལྔ་ཤས་ཆེ་བ་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་ཆགས་སོགས་ལྔ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན༌གོམས་པར་བྱས༌ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ལྔའི་ཡུལ་ཆུང་ངུ་ལའང་ཆགས་སོགས་ལྔ་དྲག་པོ་དང་རྒྱུན་རིང་སྐྱེ་བའོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཏུ་མ་བསྟེན༌གོམས་པར་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

575

བྱས༌ལན་མང་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མ་བལྟས༌སུན་མ་ཕྱུང་བས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་ཆགས་སོགས་ཤས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུན་རིང་མི་སྐྱེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྔ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །
ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བ་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་སོགས་མ་བྱས་ཤིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་སོགས་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་

ཡུལ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དང་ལྷག་པ་ལ་ཆགས་སོགས་བུལ་བར་སྐྱེ་ལ་ཡུལ་འབྲིང་

དང་ཆུང་ངུ་ལ་གཏན་མི་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྔ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་ཡུན་རིང་པོ་དང་། ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པས་ནི་ཧ་ཅང་ཡུན་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བས་ནི་མྱུར་བ་མྱུར་བར་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་བརྩོན་པའང༌། ནམ་གྲུས་ཞུས་པ་ལས། ནམ་གྲུ། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེ་འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའམ་བདག་དང་སེམས་ཅན་
དང་སྲོག་དང་སྐྱེ་བ་པོ་དང་གསོ་བ་དང་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །རྐྱེན་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང༌། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དམིགས་པ་འདི་ལྔ་ཀས་གཙོ་བོར་རྨོངས་པ་ཟློག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

576

པར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་སེམས་གཏོད་པའང༌། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
འབྲལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་
རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལའོ། །
གཟུགས་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལ་
སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །འཇིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་སྐྱོ་བར་འདོད་ཅིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་བདེན་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་བདེན་པ་འགོག་པ་དང་བདེན་པ་ལམ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམིགས་པ་འདི་རྣམས་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པ་དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་
པར་འགྲོ་བས་ཞི་གནས་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང༌། ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་དམིགས་པར་རུང་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་གྲུབ་ཟིན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་བཟུང་བའི་གཞི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྟེན་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཉན་ས་ལས། གཟུགས་བརྙན་དེ་ཡང་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཐབས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

577

གྱི་སྒོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་ནང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལུས་དང་སྣང་བརྙན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་དམིགས་པ་དུ་མ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་སྙམ་ན། དེ་ནི་སྔར་དྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་བ་སོ་སོ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཞི་གནས་མ་མཐའ་ཞིག་ངེས་པར་བསྒྲུབ་ན་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཅན་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་
སྲིད་ཀྱང་ཞི་གནས་དངོས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་མ་གཏོགས་པར་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ན། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་དོར་བས་མི་འགྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བས་ནི་ངེས་པར་རླུང་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གང་ཟག་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པའམ་ཉོན་མོངས་ཆུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་པ་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་གང་སྤྲོ་བ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱའོ། །
གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སྒོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་
ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་དམིགས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་གསུངས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

578

ལ། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་ཀྱང༌། འདིར་ཞི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་འཐོབ་པ་དང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཉིད་ལ་ལྷའི་རྣམ་པར་དམིགས་པ་དང༌། ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པ་མི་སྡུག་པར་དམིགས་པ་དང༌། ཁ་ཊཱཾ་ག་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལའང་ལྔ་སྟེ། དབུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་ཕྲ་མོ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་པ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་དམིགས་
པའོ། །ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཕལ་པའོ། །དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྐུ་ལ་དམིགས་པ་དང་གསུང་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་དེ། ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་དྲངས་སོ། །
དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་
ཡིན་པས་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བ་དང༌། སྐུ་དེ་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་དང་བཤགས་བསྡམ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ཞིང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང༌། སྔར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དྲངས་པ་ལྟར་འཆི་བའི་ཚེ་
སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལས་མི་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་ན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
དགོས་པ་མང་པོ་སྣང་སྟེ། འདིའི་ཕན་ཡོན་དང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་རྒྱས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

579

པར་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ན་
ཆེས་གསལ་བར་བཞུགས་པས། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པར་དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དེས་ན་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ཡང་འགྲུབ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཞར་ལ་འཐོབ་པའི་དམིགས་རྟེན་འཚོལ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅེ་ན། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་དེ་ཡང་གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་བཞིན་དུ་སེར་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ། འཁོར་གྱི་ནང་

ན་བཞུགས་ཤིང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་རྒྱུན་དུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ། ཇི་སྲིད་དུ་དེ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་
གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
ལས་ཀྱང༌། གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྐུ་ལུས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་
མཛེས་པ་སྟེ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་གི་སེམས་འཇུག་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་གཞག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསར་དུ་བློས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བཞུགས་པ་གསལ་

འདེབས་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ནི་དད་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་ཞིང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

580

བའི་སྐབས་དང་ཡང་མཐུན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་གསལ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་བྱའོ། །སྔོན་དུ་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་གཞི་དམིགས་རྟེན་ཚོལ་བ་ན་
བྲིས་སྐུ་དང་ལུགས་མ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་བཙལ་ལ་ཡང་ཡང་བལྟ་ཞིང་དེའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་གོམས་སུ་
གཞུག །ཡང་ན་བླ་མས་ལེགས་པར་བརྡའ་སྤྲད་པ་ཐོས་པའི་དོན་བསམ་ཞིང་ཡིད་ངོར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ་དམིགས་རྟེན་བཙལ་བར་བྱའོ། །
དམིགས་རྟེན་ཡང་བྲིས་སྐུ་དང་ལུགས་མ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་བྱ་བར་སངས་
རྒྱས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསླབ་བོ། །ཁ་ཅིག་སྐུ་གཟུགས་མདུན་དུ་
བཞག་པ་ལ་མིག་གིས་བལྟས་ནས་ཧར་སྒོམ་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བཀག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་
ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སེམས་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱིའམ་གཟུགས་
བརྙན་ཤར་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྐུའི་ཆ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཀྱང་དང་པོར་རགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བརྟན་པ་ན་ཕྱིས་ཕྲ་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་ཤིང་། མྱོང་བ་ལའང་རགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཆར་སླ་བས་སྐུའི་རགས་རིམ་ནས་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི། འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདོད་འདྲ་ཞིག་མ་གྲུབ་བར་དུ་དམིགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་མང་པོ་ལ་སྤོས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

581

པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ལ་འཕོས་ཀྱིན༌ཏིང་
ངེ་འཛིན་བསྒོམས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཚད་ལྡན་ས་སྡེ་དང་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཐོག་མར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་པར་བཤད་ཀྱི༌དམིགས་པ་མང་པོ་ལ་སྤོ་བར་མ་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དཔའ་བོས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཚུལ་དུ། །ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱ། །དམིགས་པ་མང་པོ་བརྒྱུད་པ་ལས། །ཡིད་ནི་ཉོན་མོངས་འཁྲུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང༌། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་གིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་རྙེད་ནས་ཕྱིས་ནི་མང་པོ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཚེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁུགས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱས་པར་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་

སྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་མང་དུ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཐོག་མར་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་རྟེན་རྙེད་པའི་ཚད་ནི། དབུ་དང་ཕྱག་གཉིས་དང་སྐུའི་ཁོག་གཞན་དང་ཞབས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

582

འགའ་ཟུང་གསལ་གདབ་ལ༌དེའི་མཐར་སྐུའི་སྤྱི༌ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་ཡིད་ངོར་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་ཞིག་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་འོད་དང་བཅས་པའི་གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ལྟར། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་སེམས་
མི་འཛིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་ཡང་ཡང་གསལ་བཏབ་ན་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་གསལ་དུ་འགྲོ་ཡང་སེམས་གནས་ཆའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་རྙེད་པར་མ་ཟད་རྙེད་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་ལ། དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བཟུང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་མྱུར་དུ་རྙེད་ཅིང༌། དེ་ནས་གསལ་བ་ལ་བོགས་བཏོན་པས་གསལ་ཆ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་གདམས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ་གལ་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །
དམིགས་རྟེན་འཆར་ལུགས་ལ་མུ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་སྣང་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་རིགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་འཆར་དཀའ་སླ་དང་། ཤར་བ་ལ་

ཡང་གསལ་མི་གསལ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟན་མི་བརྟན་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྣང་བས་ངེས་པ་མེད་དོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་
ལྷའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པས་དེ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཐབས་དུ་

མ་ནས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བྱ་དགོས་ཀྱི། འདིར་ནི་ལྷའི་རྣམ་པ་ཆེས་འཆར་བར་
དཀའ་ན་སྔར་བསྟན་པའི་དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་བྱས་ནས་སེམས་བཟུང་བས་ཆོག་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་ཞིག་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

583

པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་ལྷ་སྐུ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་ན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་སེམས་བཟུང་ན་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟེང་དུ་སེམས་བཟུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བྱུང་ཚད་ཀྱིས་སྐུའི་སྤྱི་ལ་བཟུང་ཞིང་སྐུ་དེའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ཆེས་གསལ་བར་སྣང་ན་དེ་ལ་བཟུང༌། དེ་མི་གསལ་བར་སོང་ན་ཡང་སྤྱི་ལ་བཟུང་ངོ་། །
དེའི་ཚེ་སེར་པོ་བསྒོམ་འདོད་པ་ལ་དམར་པོ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་མ་ངེས་པ་དང༌། བཞུགས་པའི་དབྱིབས་ཅན་བསྒོམ་འདོད་པ་ལ་བཞེངས་པའི་དབྱིབས་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་མ་ངེས་པ་དང༌། གཅིག་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་གྲངས་མ་ངེས་པ་དང༌། ཆེ་བ་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཆུང་མ་ངེས་པ་བྱུང་ན། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་དུ་ཡེ་མི་རུང་བས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་མེད་པའི་ལུགས་བཞག་པ་དང༌། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ་དང༌། ཐུན་གྱི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །བདེ་བ་བསྣན་ནས་གསུམ་དུ་བྱེད་ལ། གཞན་དག །དྭངས་པ་ཡང་བསྣན་ནས་བཞིར་བྱེད་ཀྱང་དྭངས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དང་པོར་འདུས་པས་ཟུར་དུ་སྨོས་མི་དགོས་ལ། ཚོར་བ་སིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དགའ་བདེ་ནི་སྐབས་འདིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

584

བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འབྱུང་ཡང༌། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང༌།
ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ལུས་བདེ་དང་སེམས་བདེ་གང་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས་འདིར་མ་བགྲངས་སོ། །གསལ་ཆའི་ངར་ཆེ་བ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། གཟུགས་མེད་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་དབང་ཐོབ་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་བསམ་གཏན་
གྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཐོན་པ་ལ་ནི་བྱིང་བས་བར་དུ་གཅོད་ལ། རྩེ་གཅིག་པའི་མི་རྟོག་པ་ལ་ནི་རྒོད་པས་བར་དུ་གཅོད་པས། བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་དག་འགྲུབ་པའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
བྱིང་རྒོད་ཕྲ་རགས་རྣམས་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་ཞིག་དང་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་གཉིས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་རྣམ་དག་ཅིག་མི་ཤེས་ན།
ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་བྱིང་རྒོད་ནི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཡིན་ཞིང༌། འགལ་རྐྱེན་ངོས་འཛིན་པ་དང་འགོག་ཚུལ་དངོས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་འདིར་ནི་ཞི་གནས་འགྲུབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

585

པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྡོད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ནི་སེམས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་དང༌། གཡེངས་མ་གཡེངས་དང་གཡེང་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་གཉིས་དགོས་པའི་དང་པོ་ནི་དྲན་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དྲན་
པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གཅིག་གིས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པས་སེམས་འཕྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲན་པ་ཉམས་ནས་དམིགས་པ་བརྗེད་ན་ཡེངས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་བས་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །
དྲན་པ་དེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་ཚུལ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་རྟེན་གསལ་བཏབ་ནས་མ་མཐའ་ཞིག་ཤར་བྱུང་བ་ན་དེ་ཤེས་པས་ཚིར་
གྱིས་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། སེམས་ཀྱི་འཕངས་མཐོ་

བར་བྱས་ཏེ་གསར་དུ་གང་ལ་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའོ། །དྲན་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དྲན་པ་གང་ཞེ་ན། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་
སྟེ། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྔར་མ་འདྲིས་པའི་ཡུལ་ལ་དྲན་པ་མི་སྐྱེ་བས་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་སྔར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

586

ངེས་པར་བྱས་པའི་དམིགས་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའོ། །རྣམ་པའམ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་ནི། སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་དེ་སེམས་ཀྱིས་མ་བརྗེད་པའི་
ཆ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ནི་དམིགས་རྟེན་མ་བརྗེད་པའོ། །
མ་བརྗེད་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་དང་རང་གིས་དེ་ལ་རྟོག་པ་བཅུག་
པ་ན་དམིགས་རྟེན་དེ་ནི་འདི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བླ་མས་བསྟན་པ་དྲན་ཐུབ་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེ་ཐུར་རེ་དྲན་ནས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་ཡེངས་པ་སྟེ། ཡེངས་ན་ནམ་དེ་བྱུང་ཙམ་གྱིས་དྲན་པ་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་སྔར་ལྟར་བཞག་ཟིན་པ་དང་འདི་ལྟར་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་སོ་སྙམ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་གསར་དུ་མི་རྟོག་པར་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཆད་པར་རྒྱུན་སྐྱོང་བ་ནི་དྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གནད་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དམིགས་པ་ལས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་བྱ་
བའོ། །
དེ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་འདུལ་བ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་འདུལ་བའི་དཔེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། སྡོང་པོའམ་ཀ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ལ་ཞགས་ཐག་ཤིན་ཏུ་སྲ་བ་དུ་མས་མི་བསྲུན་པའི་གླང་པོ་བཏགས་ཏེ་གླང་རྫིས་ཇི་ལྟར་བསླབས་པ་ལྟར་
བྱེད་ན་ལེགས། མི་བྱེད་ན་ལྕགས་ཀྱུ་རྣོན་པོས་ཡང་ཡང་བཏབ་ནས་ཚར་བཅད་དེ་འདུལ་བ་ལྟར། སེམས་གླང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་བ་དང་འདྲ་བ་འདི་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ་དྲན་པའི་ཐག་པས་བཅིང་ཞིང༌། དེ་ལ་སྡོད་དུ་མ་བཏུབ་ན་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལྕགས་ཀྱུས་གཙགས་ནས་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

587

སྟེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་
པོ་ལ། །དྲན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། །ཤེས་རབ་ལྕགས་ཀྱུས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང༌། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐག་པས་ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྡོང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལུང་སྔ་མ་ལས་ཤེས་བཞིན་ལྕགས་ཀྱུ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ལ། ལུང་ཕྱི་མས་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འདོགས་པ་དངོས་ནི་དྲན་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་བཞིན་ཡང་བརྒྱུད་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་དངོས་སམ་བྱིང་རྒོད་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་ཀྱང༌། དྲན་ཤེས་གཉིས་ཀ་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང༌། དྲན་པ་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འདོགས་བྱེད་དུ་གསུངས་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་དྲན་པའི་སྐྱོང་
ཚུལ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ཡང་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཅན་ཡིན་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་བ་ན་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དམ་པོ་མེད་པར་ཧད་དེ་འཇོག་པ་ལ་
སེམས་དྭངས་པའི་གསལ་ཆ་འོང་ཡང༌། ངེས་ཤེས་ཀྱི་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་ཆ་མི་
ཐོན་པས་དྲན་པ་སྟོབས་ཅན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

588

ཁེགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་རྟེན་གཞན་མི་འཇོག་པར་སེམས་མི་རྟོག་པ་ཙམ་སྐྱོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་གདམས་ངག་དྲན་ནས་དེ་ནས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། མ་ཡེངས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་དྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས། དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཤུགས་ཐོན་པའི་དྲན་
པ་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ་ལ། བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་འཕངས་ལེགས་པར་བསྟོད་དེ་བསྒྲིམས་ནས་མི་
རྟོག་པར་བཞག་པ་ན་བྱིང་བའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི། རྒོད་ཤས་ཆེ་བས་
གནས་ཆ་རྒྱུན་འཐུད་ཐུབ་པ་མི་འོང་བ་མཐོང་ནས། རིག་པའི་གཟེངས་ཀྱང་སྨད། ལེགས་པར་བསྒྲིམ་པ་ཡང་གློད་པས་གནས་ཆ་མྱུར་པོར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ནས། ཐབས་
དེ་ནི་གདམས་ངག་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་རྙེད་ནས། གློད་པ་རབ་ལ་སྒོམ་རབ་ཅེས་སྐད་གསངས་མཐོན་པོས་སྒྲོག་པར་སྣང་ངོ་། །འདི་ནི་བྱིང་བ་སྐྱེས་པ་དང་སྒོམ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཀྱི། སེམས་མི་རྟོག་པའི་
གནས་ཆ་བརྟན་པ་གཅིག་པུས་མི་ཆོག་གོ །
གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་སེམས་ཉོག་ཉོག་པོར་སོང་བའི་འཐིབས་པ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་མེད་པར་སེམས་དྭངས་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

589

སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྨུགས་པ་དང་བྱིང་བ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྣང་བས་འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བསྒྲིམས་དྲགས་

པའི་རིག་པ་ངར་ལྡན་དུ་བྱས་པ་ན་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་རྒོད་ཤས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་སྐྱེ་དཀའ་ལ། དེ་ཧ་ཅང་གློད་ནས་བསྐྱངས་པ་ན་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་བྱིང་ཤས་ཆེ་བས་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་བ་མེད་དོ། །གྲིམས་དྲགས་པ་དང་ལྷོད་དྲགས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་སོང་བའི་དམ་ལྷོད་རན་པའི་མཚམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟིན་དཀའ་བའི་ཕྱིར། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གཽ་མིས། བརྩོན་པ་བསྟེན་ན་རྒོད་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །དེ་སྤངས་ན་ནི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །འདི་ཡི་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་རྙེད་དཀའ་ན། །བདག་གིས་སེམས་དཀྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྩོན་པ་བསྟེན་པ་ནི་བསྒྲིམས་

དྲགས་པ་སྟེ་དེ་བྱས་ན་ནི་རྒོད་པ་འབྱུང་ལ། བསྒྲིམ་པ་དེ་སྤངས་ཤིང་གློད་དྲགས་ན་
སེམས་ནང་དུ་སྡོད་པའི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་སྣང་བས། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་ནས་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པའི་སེམས་རིགས་པར་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་རྙེད་དཀའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་འགྲེལ་པ་སངས་རྒྱས་ཞི་བས་མཛད་པ་ལས། བརྩོན་པ་ནི་འདིར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་སྤྲོ་བས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་བྱ་ཡི། ཞེས་
དང༌། རྒོད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་བརྩོན་པ་དེ་སྤངས་ཏེ་རྩོལ་བ་བཏང་བར་གྱུར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
ཡང་བཤགས་བསྟོད་ལས། འབད་པས་འཇུག་ན་རྒོད་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །དེ་གློད་ན་ནི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །འདི་ཡི་དབུ་མར་བསྒྲུབ་པའང་རྙེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

590

དཀའ་ན། །བདག་གི་སེམས་དཀྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།
དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང༌། ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་ཅིང་རྩོལ་བ་ན་ནི་
སེམས་དེ་རྒོད་ཅིང་གཡེང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བཅོམ་པས་རྩོལ་བ་ལས་ཀྱང་སེམས་གནས་པ་མི་རྙེད་ལ། དེ་ལྟར་དེ་ཉེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་འབད་པས་འཇུག་པའི་སེམས་དེ་གློད་ཅིང་རྩོལ་བ་བཏང་བར་གྱུར་ན་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་ཞིང་བྱིང་བ་སྐྱེ་
ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་

མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མར་བསྒྲུབ་པའམ་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྙེད་དཀའོ་ཞེས་གསུངས་པས༌གློད་པ་རབ༌བྱས་པས་ཆོག་ན་དཀའ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལས་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་ཚུལ་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་མི་རིགས་པར་གསལ་ལོ། །
ཤིན་ཏུ་གློད་པའི་སེམས་དྭངས་པ་ཙམ་གྱི་གསལ་ཆས་མི་ཆོག་པར་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་དགོས་པར་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དེ་ལ་འཇོག་པར་
བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུའི་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང༌། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང༌། བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་དང༌། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ནས་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱིས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

591

གསལ་བར་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། བློའི་
འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དྲན་པའི་བསྟེན་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་མ་ཤེས་པར་བསྐྱངས་པའི་རྟགས་སུ་སྒོམ་ཇི་ཙམ་མང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་དུ་བརྗེད་ངས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྟུལ་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདུག་པ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
བརྟན་པོ་ཡོད་པར་རློམ་པ་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་ཚེ་དམིགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན་གྱི་བྱ༌ར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་བསྐྱེད་དུ་
རུང་ངམ་སྙམ་ན། འདི་ནི་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལྟར་གང་ལ་འདོད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་བཞིན་རྒྱུན་དུ་སེམས་གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་སེམས་ལ་འདི་ལྟར་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ལེགས་པར་འཛིན་ཏམ་འོན་ཏེ་བྱིང་ངམ་འོན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཆར་བས་རྣམ་པར་གཡེངས་སམ་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཏང་ནས་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་མིན་གྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྔར་བཞག་པ་ལྟར་གནས་མི་གནས་དང་མི་གནས་ན་བྱིང་རྒོད་གང་དུ་སོང་བལྟ་བ་ཙམ་བྱེད་པ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་ནས་ཧ་ཅང་ཐུང་བའི་དུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཧ་ཅང་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བར་བར་དུ་བྱ་ར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བློ་སྔ་མའི་ཤུགས་དང་ངར་མ་ཟད་ཙམ་ནས་འདི་བྱས་པ་ན་བློ་དེའི་ངར་སྐྱེས་ནས་ངར་ལྡན་ལ་གནས་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

592

ཡུན་རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་མྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་བར་དུ་དམིགས་པ་སྔ་མ་དྲན་ཙམ་དྲན་ཙམ་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་ཡང་དྲན་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་དགོས་པས་དྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་ཀྱང་བྱ། དགེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་གང་དག་བཟུང་ཞིང་མཉན་པ་དང་བླ་མ་དག་ལས་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་དྲན་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་དང༌། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པས། དྲན་པ་
བསྟེན་པ་ནི་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་བརྗེད་ངས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཡང་ཡང་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དཔེར་ན་ཤེས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་བརྗེད་ཀྱིས་

དོགས་པ་ན། ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱས་ན་བརྗེད་དཀའ་བ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་བར་བར་དུ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ནི་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་ལ།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

593

སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ཚིར་རེ་བཟུང་ནས་བྱ་ར་བྱེད་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ལྡན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་བཀག་ན་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ཐུན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་དྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་
བཏགས་པ་དེ་ལ་འདི་ཙམ་བར་དུ་འཇོག་ཅེས་པའི་ཐུན་ཚད་ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སོ་སོའི་བླ་མ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཆུང་ལ་གྲངས་
མང་བར་བྱ་དགོས་གསུང་ངོ་། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུན་ཆུང་ངེ་བའི་སྒོམ་དང་བཟང་གྱེས་བྱས་ན་རྟིང་མ་རེས་ཀྱང་བསྒོམ་པ་ལ་བྲོད་ལ་ཐུན་རིངས་ན་སུན་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ཅིང༌། གཞན་དག་ནི། ཐུན་རིངས་ན་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་

དུ་འགྲོ་སླ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་དཀའ་བར་བཞེད་དོ། །ཉན་ས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་ཐུན་གྱི་ཚད་གསལ་བར་བཟུང་བ་མི་སྣང་ཡང༌། སྒོམ་
རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་འདིས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གམ་མེལ་ཚེ་ཐུན་ཕྱེད་དམ་ཐུན་གཅིག་གམ་ཇི་སྲིད་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
འདི་ཞི་གནས་གྲུབ་ཟིན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཐུན་ཚད་ཀྱི་སྐབས་སུ་

གསུངས་སྣང་ཡང༌། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འདྲ་བར་མངོན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་
ལུགས་དམིགས་པ་དྲན་པ་དང་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ལྟ་རྟོག་བར་བར་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་ཅུང་རིང་ཡང་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ཐུན་རིངས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

594

ན། ཡང་ན་བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ནས་ཡེངས་ནས་འགྲོ་ཞིང་། དེའི་ཚེ་སེམས་བྱིང་བའམ་རྒོད་པ་གང་བྱུང་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་ངོ་ཤེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་ལ། ཡང་ན་དྲན་པ་མ་བརྗེད་ཀྱང་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སླ་ཞིང་
བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་རྣམས་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པར་སྣང་ངོ་། །
དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མས་ནི་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་བྱིང་རྒོད་གཅོད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་ཡེངས་ཏེ་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་ངོས་མི་ཟིན་པ་ནི། དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས་བྱིང་རྒོད་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་ཡིན་པས། ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དྲན་པ་སྐྱོང་ཚུལ་གལ་ཆེ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་དང་བྱིང་རྒོད་མྱུར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ཆུང་ན་ཐུན་ཆུང་ངུ་དགོས་ལ། བརྗེད་ངས་སྐྱེ་དཀའ་ཞིང་བྱིང་རྒོད་མྱུར་དུ་རྟོགས་ནུས་པར་སྣང་ན། ཐུན་ཅུང་རིང་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་ཚད་མ་ངེས་པར་གསུངས་ཤིང༌། མདོར་ན་རང་གི་བློའི་ནུས་པ་དང་བསྟུན་དགོས་པས་ཇི་སྲིད་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ལ་གློ་བུར་བའི་གནོད་པ་མ་བྱུང་ན་མཉམ་པར་འཇོག་ལ། བྱུང་ན་ཨུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་མི་བསྒོམ་པར་དེ་མ་ཐག་བཞག་
ནས་ཁམས་ཀྱི་བར་ཆད་བསལ་ཏེ་བསྒོམ་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པས། དེ་ལྟར་བྱེད་པའང་ཐུན་ཇི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བསྒོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

595

བྱའོ། །
གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་རྒོད་ངོས་མི་ཟིན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང༌། ངོས་ཟིན་ཀྱང་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་མི་རྩོལ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌། བསྒོམ་པའི་དུས་སུ་དེ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ། རྒོད་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྒོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྡུག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་

གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ།
འདི་ལ་གསུམ་ལས། དམིགས་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྡུག་པའོ། །རྣམ་པ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་ཕྱིར་ལ་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་
ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའོ། །སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་རྒོད་པས་དབང་མེད་དུ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སེམས་འདྲེན་ཞིང་གཡེང་བར་བྱེད་དེ། བཤགས་བསྟོད་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཞི་གནས་ལ་དམིགས་ཤིང༌། །དེ་དང་དེར་ཡིད་ཡང་ཡང་གཏད་པ་ན། །དེ་དང་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་ཞགས་པ་ནི། །ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཐག་པས་དབང་མེད་དྲངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

596

གཞན་དུ་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་འཕྲོ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་དེ་རྒོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན་
པས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གཡེང་བ་ནི་རྒོད་པ་མིན་གྱི། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་
ཚན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམ་གཡེང་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཕྲོ་བ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་སུ་འགྲོ་བས་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒོད་པ་མིན་ནོ། །
བྱིང་བ་ནི། འགྱུར་མང་པོ་ལས་ཞུམ་པ་ཞེས་པར་ཡང་བསྒྱུར་ཏེ། ཡི་ཤི་བའི་ཞུམ་པ་དང་ནི་མི་གཅིག་གོ །དེའི་མཚན་ཉིད་ལ། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་

པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ནི། ཡུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་གསལ་དྭངས་ནི་མེད་པའི་སེམས་རྨུགས་པ་ཞིག་ལ་བྱིང་བར་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྨུགས་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་ནས་
སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་བྱིང་བའམ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ན་དེ་ནི་ནང་དུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་མཐུས་

སེམས་བྱིང་ན། ནང་གི་རྣམ་གཡེང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། བྱིང་བ་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྣམ་གཡེང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་མོད་ཀྱང༌། དེར་བཤད་
པའི་རྣམ་གཡེང་ལ་དགེ་བ་ཡང་བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་ངེས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

597

དེས་ན་རྨུགས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྨུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
གཏི་མུག་གི་ཆ་ཤས་ལུས་དང་སེམས་ལྕི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། རྨུགས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ལྕི་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལྕི་བ་ཉིད་དེ། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱིང་བ་ནི། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ལྷོད་
ནས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའམ་དམ་པར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་པས། དྭངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་ན་བྱིང་བར་འགྲོ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། གང་གི་ཚེ་དམུས་ལོང་ལྟ་བུའམ། མི་མུན་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའམ། མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུར་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་
དེའི་ཚེ་བྱིང་བར་གྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞུང་ཆེ་བ་གཞན་ནས་བྱིང་བའི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བཟུང་བ་མ་མཐོང་ངོ་། །བྱིང་བ་ལ་ནི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ལ། རྨུགས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་དང་གཏི་མུག་གི་ཆ་ཤས་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང༌། བྱིང་བ་སེལ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་སྣང་བ་བསྒོམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དགོས་པར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་མུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་བློའི་འཛིན་སྟངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བ་རྣམས་བཀག་ནས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

598

དམིགས་པ་གསལ་བ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་གཉིས་ཆར་དགོས་ཀྱི། ཡུལ་

གསལ་བ་ཙམ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྭངས་ཆ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ །རྒོད་པ་རིག་པར་སླ་ལ། བྱིང་བ་ཁུངས་ཐུབ་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་གསལ་བར་ངོས་མ་བཟུང་བས་ཤེས་དཀའ་བར་སྣང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཡང་ཆེ་བར་སྣང་སྟེ། འདི་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་དུ་འཁྲུལ་ས་ཆེ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བློ་ཞིབ་མོས་ཉམས་མྱོང་གི་སྟེང་ནས་སྒོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱའོ། །
བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གོ་བ་
ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི །བསྒོམས་པའི་ཚེ་ན་བྱིང་རྒོད་བྱུང་མ་བྱུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ངོས་ཟིན་པའི་
ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་པར་སྐྱེ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། སྒོམ་རིམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས། སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་ན། ཞེས་པ་དང༌། སེམས་རྒོད་པའམ་རྒོད་དུ་དོགས་པར་མཐོང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བཞིན་ཞིག་མ་སྐྱེས་ཀྱི་

བར་དུ་འདི་ནས་འདིའི་བར་ལ་བྱིང་རྒོད་མེད་པའི་སྒོམ་སྐྱོན་མེད་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྟེང་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། བྱིང་རྒོད་བྱུང་ཡང་ངེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པ་དང༌། །ཞེས་བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དགོས་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

599

གསུངས་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིང་རྒོད་བྱུང་ན་མི་རིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་སྐྱེས་ན། དུས་རིང་པོར་བསྒོམ་ལོ་བྱས་ཀྱང་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བཞིན་དུ་མི་ཚོར་བར་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོས་དུས་འདའ་བ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ཤེས་བཞིན་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་སྙམ་ན་འདི་ལ་སྔར་བསྟན་པའི་དྲན་པའི་སྐྱོང་ལུགས་དེ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དྲན་པ་རྒྱུན་ལྡན་པ་དེ་བསྐྱེད་ནུས་ན་དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་ཡེངས་ཏེ་འགྲོ་བ་དགག་པར་ནུས་པས། བྱིང་རྒོད་སྐྱེས་པ་ཡུན་རིང་པོར་མི་ཚོར་བ་ལྡོག་པས། བྱིང་རྒོད་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་རྒོད་རིག་པ་དང་མ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་རྒོད་རིག་པའི་དུས་རིང་ཐུང་གཉིས་མྱོང་བ་ལ་བསྐོར་ནས་བལྟས་ན་ཆེས་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། གང་ཚེ་དྲན་པ་ཡིད་སྒོ་ནས། །བསྲུང་བའི་དོན་དུ་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་ཤེས་བཞིན་འོང་འགྱུར་ཞིང༌། །ཞེས་པ་དང༌། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། ཤེས་བཞིན་ནི་དྲན་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲན་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་སེམས་ལྷ་སྐུ་སོགས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའམ་མྱོང་བ་རིག་ཙམ་གསལ་ཙམ་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ངང་ནས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་མི་འཕྲོ་ལ་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བྱས་ནས་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཤེས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་གནད་དུ་བཟུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

600

ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་

བརྟག་བྱ་བ། །དེ་དེ་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི། །ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་ལ། དྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་ངས་འགོག་པ་ཡིན་པས་ལེགས་པར་དམིགས་ཕྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བློ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་དམིགས་ཕྱེད་པའི་གོ་བ་མེད་པར། དེང་སང་སྐྱོང་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་ན། རྒྱུ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་
འབྲས་བུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་དུ་དོགས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་ཆེན་མོ་རེ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་ཉམས་

ལེན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡི། སྙིང་རུས་ཙམ་ལ་རེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་གཅིག་པུ་བྱས་པ་ངལ་བའི་མཐའ། །ཤེས་རབ་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ན་དོན་ཆེན་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ངོས་ཟིན་ཀྱང་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་མི་རྩོལ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་ལེགས་པར་བྱས་པས་
དྲན་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེས་ཏེ། བྱིང་རྒོད་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའང་ཤེས་བཞིན་
གྱིས་རིག་པར་ནུས་པས། བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་ངོས་མི་ཟིན་པའི་སྐྱོན་མེད་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་བྱུང་མ་ཐག་ནས་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་མི་བསྟེན་པར་དང་དུ་ལེན་པའི་མི་རྩོལ་བའམ་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

601

བློ་ལང་དུ་སོང་ནས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་སྤོང་བ་ལ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའི་སེམས་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །
འདི་ལ་གཉིས། སེམས་པ་ངོས་བཟུང་ཞིང་བྱིང་རྒོད་འགོག་པའི་ཚུལ་དང༌། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ།
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱི་དབང་གིས་ལྕགས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ་ལྟར། སེམས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི་སེམས་པ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་བྱིང་རྒོད་གང་རུང་བྱུང་བ་ན་དེ་སྤོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བཟུང་ངོ་། །
འོ་ན་དེ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་སྤོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་བསྐུལ་ནས་བྱིང་རྒོད་འགོག་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་སེམས་བྱིང་བ་ནི། ཧ་ཅང་ནང་དུ་བསྡུས་དྲགས་ནས་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཤོར་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་སེམས་ཕྱིར་ལ་འཕྲོ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དགའ་བ་མིན་
ནོ། །ཡང་ན་ཉི་འོད་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་བྱིང་བ་སངས་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ནས་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་དམ་པར་བྱས་ལ་བསྐྱང་སྟེ། སྒོམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

602

རིམ་དང་པོ་ལས། ཇི་སྟེ་གང་གི་ཚེ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་ཏེ་དམིགས་པ་
འཛིན་པ་ལ་མི་གསལ་ཞིང་སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པའམ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
འདི་ལ་སྐྱོ་བའི་དམིགས་པ་བསྒོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱོ་ཤས་ནི་སེམས་ནང་དུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་དཔྱོད་
པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དཔྱད་ནས་སྤྲོས་ནའང་བྱིང་བ་ལྡོག་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། ལྷག་མཐོང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུས། །ཞུམ་པར་གྱུར་ན་གཟེངས་ཀྱང་
བསྟོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱིང་བའམ་ཞུམ་པ་ནི་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བས་བྱིང་བ་དང་ཧ་ཅང་ནང་དུ་བསྡུས་པས་ན་ཞུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། འཛིན་སྟངས་བསྟོད་པ་དང་དམིགས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སྤྲོས་པས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཞུམ་པ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་
དག །བསྒོམས་པས་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་དང༌། ཞུམ་པ་ཡང་ནི་བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱི། །ཕན་ཡོན་མཐོང་བས་གཟེངས་བསྟོད་བྱ། །ཞེས་དང༌། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལ་ཡིད་ཞུམ་ན་དགའ་བ་བསྒོམས་ནས་གཟེངས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་པར་གསུངས་པས། བྱིང་བ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་
གལ་ཆེ་ཤོས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་
དལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པ་ན། གཉིད་ཡུར་བའི་གདོང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

603

དུ་ཆུ་གྲང་མོ་བཏབ་ན་རིག་པ་སིང་ཡེར་གྱིས་འགྲོ་བ་ལྟར་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་
ཏེ། འདི་ནི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་མྱོང་བ་
ཐོན་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །
གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་དང་དེ་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་སེམས་མུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ། སྣང་བ་གོམས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནའང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིང་བ་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་སྤྱོད་ལམ་ནི་འཆག་པ་དང་སྣང་བའི་མཚན་མ་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བཟུང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་གང་རུང་ངམ།
དེ་ལས་གཞན་པའི་དང་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཡང་དག་
པར་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང༌། རྨུགས་གཉིད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཁ་ཏོན་དུ་འདོན་པ་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དང་ཟླ་སྐར་ལ་བལྟ་བ་དང་གདོང་ཆུས་འཁྲུ་བ་སོགས་བྱ་བར་ཉན་ས་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བྱིང་བ་ཤིན་ཏུ་སྲབ་པ་དང་ལན་རེ་ཙམ་ལས་མི་འོང་ན་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་གྲིམས་པར་བྱས་ཏེ་བསྒོམ་པར་བྱ་ལ།
བྱིང་བ་འཐུག་པ་དང་ཡང་ཡང་འོང་བར་སྣང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པའི་འཕྲོ་བཤོལ་ལ། གཉེན་པོ་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བསྟེན་ནས་བྱིང་བ་སངས་པ་དང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །སེམས་གང་ལ་བཟུང་བའི་ཁ་ནང་ལྟ་དང་ཕྱིར་ལྟའི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བར་སེམས་ལ་མུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་སྲབ་འཐུག་གང་རུང་སྣང་ན་དེ་མ་བསལ་བར་བསྒོམས་ན་བྱིང་བ་བཅད་དཀའ་བས་དེའི་གཉེན་པོར་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

604

ཡང་ཡང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ས་ལས། སྣང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་འོད་དང་ལྡན་པ་དང་འོད་གསལ་བ་དང་མུན་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡང་
དག་པར་སྒོམས་ཤིག །ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པ་ན། གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དམིགས་པ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་མི་གསལ་ཞིང་སྣང་བ་ཆུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་བསྒོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་དམིགས་པ་དེ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་སྣང་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐོག་མ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་ནའང་བསྒོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ན་མི་གསལ་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་བའི་མཚན་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བཟུང་བ་ཡང༌། དེ་ཉིད་ལས། མར་མེའི་འོད་ལས་སམ་མེའི་ཕུང་པོའི་འོད་ལས་སམ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་སྣང་བའི་མཚན་མ་ཟུངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །སྣང་བའི་མཚན་མ་བསྒོམ་པ་འདི་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དུས་ཁོ་ནར་མ་ཟད་
པས་གཞན་དུ་ཡང་བྱའོ། །
རྒོད་པ་ནི་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སེམས་རྒྱུག་པ་
ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་ཡིད་ནང་དུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་ལ། དེས་རྒོད་པ་ཞི་མ་ཐག་སྔར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཚེ་སྔོན་རྒོད་པ་དང་རྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་དྲན་ཞིང་བར་བར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

605

དུ་སེམས་རྒོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྒོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང༌། རྒོད་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་
བར་བྱ། །ཞེས་དང༌། གཡེངས་པ་གཡེངས་པའི་མཚན་མ་ལ། །ཉེས་དམིགས་བལྟ་བས་བསྡུ་བར་བྱ། །ཞེས་དང༌། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། རྒོད་པར་གྱུར་ན་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒོད་པ་ཤུགས་དྲག་པའམ་རྒྱུན་རིང་བ་བྱུང་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྒོམ་པ་གློད་ལ་སྐྱོ་ཤས་བསྒོམ་པ་གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་འཕྲོས་རེས་ཀྱིས་བཀུག་ཅིང་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །
རྒོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཤས་མི་ཆེ་བ་ལ་ནི་འཕྲོས་པ་དེ་བཀུག་ནས་དམིགས་པ་ལ་གདགས་པར་བྱ་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། རྒོད་པར་གང་ཚེ་གྱུར་པའི་ཡིད། །ཞི་གནས་ཚུལ་གྱིས་བཟློག་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྒོད་པའི་གཉེན་པོར་ས་སྡེ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱི་ཙམ་ནས་སེམས་རྒོད་ན་དམིགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇོག་པ་དང་སེམས་བྱིང་ན་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་བསྡུས་པ་ན་དེ་ཞུམ་པར་གྱུར་པའམ་ཞུམ་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ན། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་དང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

606

དུས་ན་སེམས་རྒོད་པའམ་རྒོད་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ནའང་། སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་སྡུད་པར་བྱེད་ཅིང་ཞི་གནས་ལ་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་རྒོད་པ་ལ་ནི་དང་ཞིང་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། བྱིང་བའི་མཚན་མ་གང་ཞེ༌ན། དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྲུངས་པ་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མ་ཟིན་པ་དང་ནམ་
གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་བརྩོན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དང༌། གཏི་མུག་སྤྱོད་པ་དང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་སེམས་དང་དཔྱོད་པ་དང་ཞི་གནས་ལ་གོམས་པ་དང༌། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་མུན་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་མི་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིང་བའི་མཚན་མ་ནི་འདིར་བྱིང་བའི་རྒྱུ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་སེམས་དང་དཔྱོད་པ་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒོད་པའི་མཚན་མ་གང་ཞེ་ན། སྔ་མ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང༌། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་ཚུལ་ཅན་དང་སེམས་སྐྱོ་བ་མེད་པ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང༌། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཧ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བརྩོན་པ་ལ་མ་གོམས་པ་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

607

བསྒོམས་པ་དང༌། ཉེ་དུ་ལ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒོད་པའི་མཚན་མ་ནི་རྒོད་པའི་རྒྱུའོ། །ཧ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་བཟུང་དྲགས་པ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་སོགས་སྔར་བཤད་པ་བཞིའོ། །
དེ་ལྟར་ན་སྔར་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་དབང་
པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་སོགས་བཞི་ནི་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཀ་འགོག་པ་ལ་གལ་ཆེ་ཞིང༌། གཞན་ཡང་རྒྱུ་དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ན་བྱིང་རྒོད་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། །དེས་ན་བྱིང་རྒོད་ཆ་ཕྲ་མོ་ཡང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དང་དུ་མི་བླང་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་པར་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྒོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སོགས་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཐོག་མའི་དུས་སུ་བཅད་ཀྱང་མི་ཆོད་པས་གཅད་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང༌། དེ་རྣམས་ཤུགས་དྲག་པ་དང་ཧ་ཅང་རྒྱུན་རིང་བའི་ལུ་གུ་རྒྱུད་མེད་ན། ཤུགས་ཞན་པ་དང་རྒྱུན་ཐུང་ངེ་བས་ནི་ལས་མི་གསོག་པས་བཅད་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ནས། དེ་དག་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བཅོས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

608

དེ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་འགོག་པ་ལ་ཡང་། ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ཐོག་མར་རྒོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བས་བར་དུ་གཅོད་པས། དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འབད་པས་རྒོད་པ་དང་གཡེང་བ་རགས་པ་ཞིག་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་རྙེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཚེ་ནི་བྱིང་བའི་ཟོན་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ། །རིག་པ་ལ་ཤུགས་བཏོན་ནས་བྱིང་ཟོན་བྱས་པ་ན། སླར་ཡང་རྒོད་པ་སྔར་ལས་ཕྲ་བ་ཞིག་གིས་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་ཅིང་དེ་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ལ། དེའི་ཚེ་ཡང་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་བྱིང་བ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དོ། །མདོར་ན་འཕྲོ་རྒོད་ལས་སེམས་བླན་ཏེ་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གདགས་ལ་གནས་ཆ་བཙལ། གནས་ཆ་ནམ་བྱུང་རེས་ཀྱིས་བྱིང་ཟོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གསལ་
བའི་ངར་གདོན། དེ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཡི། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་དང་ལྡན་པའི་གསལ་ཆ་མེད་པའི་དྭངས་པ་ཙམ་གྱིས་

གནས་ཆ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ། །
གཉིས་པ་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོ་ཡང་བཅད་དེ་བསྒོམས་པས། ཡང་ན་བྱིང་བ་དང་ཡང་ན་རྒོད་པར་འགྱུར་བའི་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བཏང་
སྙོམས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། གང་གི་ཚེ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། རྩོལ་བ་གློད་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་ཞིང་དེའི་ཚེ་ཇི་སྲིད་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

609

འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་བ་བྱས་པས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལུགས་དེ་ཇི་འདྲ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་སེམས་རྒོད་ན་ནང་དུ་འགུགས་པ་དང་བྱིང་ན་གཟེངས་བསྟོད་དེ་བསྒོམས་པས་ཐུན་འཚམས་པ་རེ་ལ་བྱིང་རྒོད་མི་འབྱུང་བའི་གདེང་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ཐོག་མའི་དུས་བཞིན་དུ་བྱིང་ཟོན་དང་རྒོད་པའི་ཟོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྒོམ་རིམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ལ་རྩོལ་བ་བྱས་ན་དེའི་ཚེ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཡེང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཚེ་གློད་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྩོལ་བ་གློད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་གཏོང་བ་མིན་
ནོ། །དེས་ན་བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པ་འདི་བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབལ་ཆོགས་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབལ་མ་

ཆོགས་པའི་དུས་སུ་བཏང་སྙོམས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་བཏང་སྙོམས་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྱིར་བཏང་སྙོམས་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ཚད་མེད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྱི་བཏང་སྙོམས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བཏང་

སྙོམས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། འདི་ནི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་
ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་རྣལ་དུ་འབབ་པ་དང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་རྗེས་སུ་རྩོལ་བ་མེད་པའི་བྱ་བས་གཏོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བཏང་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཚེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

610

ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ན་བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བཏང་སྙོམས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ལ་རྩོལ་བ་མི་དྲག་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །འདིའི་དམིགས་པའི་མཚན་མ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་གང་གིས་སེམས་
བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་དང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཧ་ཅང་ལྷག་པར་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པའི་དུས་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དུས་གང་ཞེ་ན། ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་མེད་པའི་ཚེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱེད་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ནི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེར་གནས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་པར་འགྱུར། །ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་འོ། །ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་རྒོད་པ་དང༌། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔར་འདོད་དོ། །གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང༌། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང༌། །བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པ་དང༌། །དེ་སྤོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང༌། །ཞི་ཚེ་རྣལ་དུ་འཇུག་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དེར་གནས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསལ་བའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དེར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྫུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

611

འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའམ་གནས་ཡིན་པས་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་པས་བསྐྱེད་ན། ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེའོ། །ཉེས་པ་ལྔ་ནི། སྦྱོར་བའི་ཚེ་ན་ལེ་ལོ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པའི་ཚེ་ན་གདམས་པ་བརྗེད་པ་ཉེས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་བརྗེད་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱིང་རྒོད་ཉེས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་མེད་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་ཚེ་མི་རྩོལ་བ་ཉེས་པ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ཞི་བར་མི་བྱེད་པས་སོ། །བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིང་རྒོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ལྔ་ཡིན་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཉེས་པ་དྲུག་ཏུ་ཡང་སྒོམ་རིམ་རྣམས་ནས་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ལས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་བཞི་སྟེ། དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་རྩོལ་བ་དང་ཤིན་སྦྱངས་སོ། །དེ་ནས་བརྗེད་ངས་དང་བྱིང་རྒོད་དང་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དྲན་པ་དང་བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་རྣལ་དུ་འཇོག་པའི་བཏང་སྙོམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་གདམས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་གསུམ་དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་དུ་མར་བཤད་ཅིང༌། ལམ་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

612

ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས། ལམ་རིམ་པའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་རགས་རིམ་རེ་བཤད་སྣང་ནའང་བསམ་གཏན་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱེད་མི་ཤེས་པར་སྣང་བས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་
རྒོད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་སྐྱོང་བའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒོས་ཆོས་ཡིན་གྱི་སྔགས་ལ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་
གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་སྡེར་ཡང་གསུངས་པས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང༌། དཔལ་སམྦུ་ཊིའི་བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་ལས། འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་
འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་
འགོག་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། འདུན་པ་དེས་ཤིན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་གཟེངས་མཐོ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྒོམ་པ་དང༌། ཞེས་བརྩོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
སོ། །
སྔར་བཤད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་དེ་ཉིད་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་རྐང་པ་དང་འདྲ་བས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགྲུབ་པ་ལ་སྒོ་བཞི་སྟེ་འདུན་པ་དྲག་པོས་ཐོབ་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་རིང་པོས་ཐོབ་པ་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

613

འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཟེར་ལ། སྔོན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་
གཅིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་
བཤད་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །ཤིན་ཏུ་ཞུམ་པ་ནི་གློད་དྲགས་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་གཟེངས་མཐོ་བ་ཞེས་སྦྱར་བ་ནི་བསྒྲིམས་དྲགས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་
བསྐྱང་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དངོས། དེ་སྟོབས་དྲུག་གིས་འགྲུབ་ལུགས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་སེམས་དགུ་ལས། དེ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་

དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་ཏེ་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་ནི། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱུན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་སོ། །བླན་ཏེ་འཇོག་པ་ནི། བརྗེད་ངས་ཀྱིས་ཡེངས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་
གཡེངས་ན་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སླར་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདོགས་པ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་མྱུར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སླར་ནི་བླན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉེ་བར་འཇོག་པ་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་སྔ་མ་གཡེང་བ་ཤེས་ནས་སྤོང་བ་དང་སེམས་འདི་རྣམ་གཡེང་སྤངས་ནས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པས་འཇོག་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

614

བཤད་ལ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བསྡུས་ཏེ་ཕྲ་བར་བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇོག་པ་ལ་བཤད་དེ། བློ་ལྡན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང༌། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྡུ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དེ། དྲན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་བརྗེད་ངས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའོ། །དུལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་
ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་དུག་གསུམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་རུང་
གིས་སེམས་གཡེངས་ན་དང་པོ་ནས་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་མཚན་མ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་ལ་བཤད་དོ། །ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་གཡེང་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་འཁྲུགས་ན། དང་པོ་ནས་དེ་
ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་ལ་བཤད་དོ། །
རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆགས་སེམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

615

ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ལངས་པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ནས་སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་ན་བྱུང་ངོ་ཅོག་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤོང་བ་ལ་བཤད་དོ། །རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། འབད་མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནས་སྡོམ་བརྩོན་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ལ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་འཐོབ། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་ས་ལས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པ་དང༌། རྒྱུན་ཆགས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། སེམས་བརྒྱད་པའི་མིང་འདོགས་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིང་གིས་དོན་གོ་སླ་བར་སྣང་ངོ་། །
མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི། སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ན་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྒོམ་རིམ་ནས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་གོམས་པས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་རང་དབང་ཐོབ་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཉན་སར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང་

རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང༌། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

616

ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སེམས་དགུའི་མིང་འདོགས་དེ་དག་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་ལྟར་བྱས་པའོ། །
དེ་སྟོབས་དྲུག་གིས་འགྲུབ་ལུགས་ནི། སྟོབས་ནི་དྲུག་སྟེ། ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་དང་དྲན་པའི་སྟོབས་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་དག་གིས་སེམས་གང་
འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་འཇོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་
དམིགས་པ་ལ་འཇོག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་གོམས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པའི་
སེམས་འགྲུབ་སྟེ། དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་བསྐྱངས་པ་ལས། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཐུད་པར་ནུས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་བླན་ཏེ་འཇོག་པའི་སེམས་དང་ཉེ་བར་འཇོག་པའི་
སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་ལས་ཡེངས་ནས་གཡེངས་པ་ན་སྔར་གྱི་

དམིགས་པ་དྲན་ནས་ནང་དུ་སྡུད་པ་དང༌། དང་པོ་ནས་དྲན་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་
དུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཉེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

617

དམིགས་སུ་བལྟས་པས་དེ་གཉིས་ལ་འཕྲོར་མི་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་

སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་རྩོལ་བས་སྤོང་བས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང༌། དེ་ལྟར་བྱས་པས་བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བར་བཅད་པར་མི་ནུས་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། སྔ་མ་རྣམས་ལ་གོམས་པ་ཆེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་སའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་སྣང་ཡང་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །
དེ་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ན་ནི་དཔེར་ན་གཞུང་ལ་སོགས་པ་འདོན་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གོམས་ན་དང་པོར་འདོན་པའི་ཀུན་སློང་བྱུང་ནས་བཏོན་ན་བར་སྐབས་སུ་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་ཀྱང༌། ཁ་ཏོན་དེ་ཉིད་མི་འཆད་པར་རྩོལ་མེད་དུ་འོང་བ་ལྟར། དང་པོར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དྲན་པས་ལན་ཅིག་མཉམ་པར་བཞག་ན་དེ་ནས་དྲན་ཤེས་ན་རེ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་པ་མ་བྱུང་ཡང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་འཕྲོ་མི་འཆད་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་རྒྱུན་རིང་པོར་འཇུག་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །དྲན་ཤེས་རྒྱུན་ལྡན་ན་རེ་བསྟེན་པའི་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་རྩོལ་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སྔོན་དུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྩོལ་བས་ན་རེ་བསྟེན་ན། བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་

བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུན་རིང་པོ་འཁྱོངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་ལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

618

དེ་ཡང་སེམས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་དགུ་པ་གཉིས་བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་འདྲ་ཡང༌། འདི་ལ་
དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བར་མ་ཆད་དུ་བསྟེན་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་རྩོལ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱིང་རྒོད་སོགས་ཕྲ་མོ་ཡང་སྐྱེས་ཙམ་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་པར་འགོག་པ་ཞིག་དགོས་པས་སེམས་བདུན་པ་དགོས་སོ། །
དེ་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་གཡེང་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ཤེས་ནས་
དེ་དག་ལ་མི་འཕྲོ་བར་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་དགོས་པས་སེམས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་སུ་གྱུར་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་ཡེངས་ནའང་མྱུར་དུ་དམིགས་པ་དྲན་པ་དང་དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་དྲན་པ་དགོས་པས་སེམས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་དྲན་པ་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་དང༌། བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུན་མི་གཡེང་བ་དགོས་པས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་སྔོན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྡུ་ན་དང་པོར་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱ། དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་དེ་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཐུད་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་བསྐྱང༌། དེ་ནས་དྲན་པ་ཉམས་ནས་གཡེངས་ན་མྱུར་དུ་བསྡུ་ལ་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་མྱུར་དུ་དྲན་པ་དང༌། དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

619

ནས་ཀྱང་དྲན་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ་དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལས་མི་ཡེངས་པའི་དྲན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དྲན་པ་སྟོབས་ཅན་གྲུབ་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་
དྲག་པོ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བརྗེད་ངས་ཕྲ་མོས་གཡེངས་ནའང་དེ་མ་ཐག་རིག་ནས་རྒྱུན་གཅོད་པ་དང་བཅད་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱུན་ཇེ་རིང་དུ་
གཏོང་བའི་རྩོལ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དེ་སྐྱེས་པ་ན་འབད་ནས་བསྒོམས་པས་གོམས་པ་ཀློང་དུ་གྱུར་ནས་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་དགུ་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་དགུ་པ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་ཡན་ཆད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇོག་པའི་རྩོལ་བ་ཕར་བྱ་དགོས་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ནས་ཆེད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཧྲིལ་ཧྲིལ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དགུ་པ་འདི་ཐོབ་ཀྱང་ཤིན་
སྦྱངས་མ་ཐོབ་ན་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ད་དུང་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་འཇོག་ན་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པས་བརྒྱན་པ་ཞིག་རྙེད་ན་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པར་འདོད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི༌ས་ནས་བཤད་པའི་
སེམས་དགུ་པ་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་
བར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་སྟེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་གནས་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

620

པ་དང་བར་དུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་སྐབས་སུ་འཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །བསྡུས་ཏེ་འཇོག་
པར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་འཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་འབད་པས་བསྒྲིམ་

དགོས་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང༌། དེ་ནས་སེམས་ལྔའི་སྐབས་སུ་ནི་བྱིང་རྒོད་
ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་ནུས་པས་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང༌། དེ་ནས་སེམས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུན་
རིང་པོ་སྐྱོང་ཐུབ་པས་སྐབས་སུ་འཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང༌། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་ལ་ནི་བར་ཡང་མི་འཆད་ཅིང་རྩོལ་བ་ཡང་རྒྱུན་པར་བསྟེན་མི་དགོས་པས་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་འཇོག་གོ །འོ་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་ལ། སེམས་བར་པ་ལྔའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྒྲིམ་

དགོས་པ་ཡོད་པ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ལ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་དང༌། བར་པ་ལྔ་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་
ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་དེར་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཕྱི་མ་ཆེས་རིང་ལ། བར་པ་ལྔ་ལ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཆེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

621

རིང་བས་ཕྱི་མ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་བཅད་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ་སྔ་མ་ལ་མ་མཛད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ནི་འདྲ་མོད་ཀྱང་
སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་བས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་
པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་སེམས་ལྔ་པོ་དེ་མ་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་ན་སྔར་བཤད་པའི་ཚོགས་ལ་གནས་པར་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཀྱི། ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་བསྒྲུབས་ནས་སླར་ཡང་སྦྱོར་བ་
དོར་ན་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་
བསོ་ན། །གཙུབས་པས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་ཚུལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། །ཁྱད་པར་མ་ཐོབ་གཏང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་དང༌། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང༌། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དོགས་
གཅོད་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱངས་པས། སེམས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེས་ཏེ་སེམས་དགུ་པ་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོ་དང་བྲལ་བར་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་ནུས་ཤིང༌། དེ་ཡང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་པའི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་བལྟོས་པའི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

622

འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ཐོབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་གལ་ཏེ་ཤིན་སྦྱངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི།

ཞི་གནས་དངོས་མིན་པས་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་སྲིད་

དུ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་
ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ། ཞི་གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་ལུས་དང་སེམས་གང་གི་ཚེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་དང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཚེ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཇི་སྲིད་འདོད་པའི་བར་དུ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

623

ཞི་གནས་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤིན་སྦྱངས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བཤད་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་འདིའི་སེམས་དགུ་པ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང༌། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་པུ་དབེན་པར་གནས་བཅས་ལ་ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་ནས་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར་
སྣང་བ་ལ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །
འོ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ས་གང་གིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྡོགས་ཡན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ཡིན་གྱི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་དགའ་བདེ་མཆོག་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

624

བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། གང་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཉེ་བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ན་དྲན་པ་ནར་མར་མ་བསྟེན་ཡང་སེམས་མི་རྟོག་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང༌། དེ་
ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་འདྲེ་ཐུབ་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་སུ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འོ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ལུགས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་སུ་འགྲོ་ལུགས་ཀྱང་ཇི་འདྲ་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ། སྒྲིབ་པ་

ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི། ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཇི་
ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དུ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི། ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ལུས་
དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་ཡང་ཉོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

625

མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་རྩོལ་བ་ན། ལུས་ལྕི་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་ལུས་ལྡང་བ་ཡང་བ་ནི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩོལ་
བ་ན། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པ་ལ་དགའ་མགུར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས། དེ་ལ་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི།
ལུས་ཀྱི་རང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ལྡང་བ་ཡང་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའོ། །སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི། ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སིམ་པ་དང་
ཡང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་རྩོལ་བར་འདོད་ཀྱང༌། ལས་ལ་ངན་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་མཚེར་སྣང་གིས་འཇུག་པར་དཀའ་བའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ལོག་ནས། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་བཀོལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོག་མ་རྙེད་པ་ནས་ཆ་ཕྲ་མོ་རེ་འབྱུང་བས་དེ་ཇེ་ཆེར་སོང་བ་ལས་མཐར་ཤིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

626

ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ཕྲ་བས་རིག་དཀའ་ཞིང་ཕྱིས་ནས་ནི་རིག་པར་སླ་བ་འབྱུང་སྟེ། ཉན་ས་ལས། དེའི་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་རྩོམ་པའི་ཚེ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་དང་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་འབྱུང་བ་ནི་ཕྲ་བ་སྟེ་བརྟག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རགས་ཤིང་བརྟག་པར་སླ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་བརྟག་པར་སླ་བའི་ཤིན་སྦྱངས་དེ་སྐྱེ་བའི་སྔ་ལྟས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ཀླད་པ་ལྕི་བེམ་པ་སྙམ་བྱེད་པ་སྐྱེ་སྟེ། མི་བདེ་བའི་ལྕི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་
འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྔོན་ལ་སྐྱེ་སྟེ། ཉན་ས་ལས། ཇི་ཙམ་ན་དེའི་རགས་ཤིང་བརྟག་པར་སླ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྔ་ལྟས་སུ་དེའི་ཀླད་པ་ལྕི་བར་སྣང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་གནོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བར་
འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

627

ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རླུང་ལུས་ལ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་རོ། །རླུང་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་ཁྱབ་པར་བརྒྱུས་པ་ན། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ནས་ལས་སུ་རུང་བའི་རླུང་གི་མཐུས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་སྐྱེས་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རླུང་དག་ལུས་ལ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུ་བའི་དུས་ན་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་
གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཏེ་གང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་ནི་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་བློ་
བརྟན་གྱིས། ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་དགའ་བས་ཟིན་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་དགའ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་རླུང་གི་མཐུས་ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་ཡང་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

628

པའི་ཤུགས་དེ་རིམ་གྱིས་ཆུང་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་སྦྱངས་ཟད་ནས་འགྲོ་བ་མིན་
གྱི། རགས་པ་དེས་སེམས་ཧ་ཅང་གཡོ་བས་དེ་ལོག་ནས་གྲིབ་མ་ལྟར་སྲབ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མི་གཡོ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་དེ་ཡང་ལོག་ནས། དེ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པར་གནས་ཤིང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པའི་མ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དེ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་སེམས་དགའ་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པར་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་ཤུགས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་
ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། ལུས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །
སེམས་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཞི་གནས་
ཀྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་ཅིང་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་རྣམ་པས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་པའམ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་གྲངས་སུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་
གནས་ཐོབ་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་བྱེད་ཆུང་ཤོས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལས་དང་པོ་པ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

629

འགྲོའ། །དོེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་དང་པོར་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ནི། གང་དང་ལྡན་ན་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་རང་དང་གཞན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་
ཐོབ་པ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་སེམས་དང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་བཞི་པོ་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པ་དང༌། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ཅན་ནམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ལ་
ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་མྱུར་བ་མྱུར་

བར་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བ་དང༌། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་
ཚེ་ཡང་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་འགའ་རེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། ལས་དང་པོ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་རྟགས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐལ་བ༌ཡོད་ཅིང༌ནུས་པ་དང་། དེའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞི་གནས་
ཀྱིས་ཉེ་བར་དཀྲིས་པ་དང༌། ཞེས་དང༌། དེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་འདུག་སྟེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

630

སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ན་མྱུར་བ་མྱུར་བར་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་
དང་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཤས་ཆེར་ཀུན་ཏུ་མི་རྒྱུ་བ་དང༌། ཞེས་པ་དང༌། ལངས་ཏེ་རྒྱུ་བ་ན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་

ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཆེས་སླ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཇུག་ཏུ་མྱུར་པོར་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འདྲེན་པར་ནུས་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཤིན་སྦྱངས་ཇི་ཙམ་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་འཕེལ་བས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་
གཅིག་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ན་རླུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་རླུང་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ལུས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

631

ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་བྱུང་བ་ན་སེམས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་དང༌། དེས་ཀྱང་རླུང་ལས་སུ་རུང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་པས་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་པ་སྟེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། དེ་ལྟར་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་རྒྱུན་པའི་འབད་རྩོལ་མ་བྱས་ཀྱང༌། སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བའི་མི་རྟོག་པའི་སེམས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཡང་བྱིང་བ༌ཕྲ་མོ་ནས་ཀྱང་བཀག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རླུང་ལས་སུ་རུང་བའི་མཐུས་ལུས་དང་སེམས་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྔར་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་མི་རྒྱུ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ལམ་ལྔའི་སྐབས་གང་དུ་འཇོག་ཅེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇོག་ཅིང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རླུང་གིས་ལུས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་གང་བ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་ཆེས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ནས། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འདོད་པ་སྔོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ཤིན་ཏུ་
མང་བར་བྱུང་ཞིང་སྣང་ངོ་། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

632

འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མ་ཕམ་པ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་དང༌། དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་ན་ནི། འདི་འདྲ་བའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་དུ་ཡང་བཞག་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་
པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལྟ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་
པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མར་
བགྲོད་དགོས་པས་ཕྱི་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཀའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་བདག་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་སྲིད་པ་

མཐའ་དག་གི་སྐྱོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་ན་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཟིན་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་སྟེར་བའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྣ་གཅིག་བསྲུངས་
པ་ཡང་བསམ་པ་དེ་དག་གིས་ཟིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ལམ་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ལམ་གཞན་ཞིག་གིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དཔྱོད་པ་མིན་གྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ལམ་གང་དུ་འགྲོ་དཔྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

633

དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་ས་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་དང་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི༌ས་རྣམས་སུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པའི་ནང་
ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པ་ན་སེམས་དགུའི་རིམ་པས་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་
ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲུབ་ལུགས་སུ་མི་བཞེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་སེམས་དགུ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་ཅིང་དེའི་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱང་ཉན་སར་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་རྣམས་དང་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང༌། སེམས་དགུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ཟུར་དུ་གསུངས་ལ། བྱམས་
ཆོས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལས་ལོགས་ན་མེད་
པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །
གལ་ཏེ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་དེ་ལ་བདེ་བ་དང་གསལ་བ་འོང་དུ་ཆུག་ཀྱང༌། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་མེད་པས་ཞི་གནས་ཙམ་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་གང་ཡིན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཕུ་ཐག་བཅད་ནས་དེ་ནས་དེའི་སྟེང་
དུ་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་དམ། གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་མི་དཔྱོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

634

ཀྱང་འདོད་དོ། །ཁྱེད་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ལ༌ལྟ་བ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་མི་རྟོག་པ་སྐྱོང་བ་རྣམས་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བའི་གོ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྒོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་ནི། ཟབ་མོ་
སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྒྲོག་པར་རིགས་ཀྱི། ཅི་ཡང་མི་སེམས་པར་བསྒོམ་ཚད་ཐམས་ཅད་དམིགས་མེད་དམ་མཚན་མེད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །
གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་བླ་ཡི། སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདོད་ན་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་གསུངས་པའི་ཞི་
གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་རྣམས་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཚེ་ན་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ཆུང་དུ་སོང་ན་བྱ་ར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འགའ་

ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །
ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་དེའི་ཚེ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་གཟུགས་བརྙན་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནས་དྲན་པ་རྩེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

635

གཅིག་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་པར་ལྟ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་
བྱེད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་གནས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པ་

དང་གལ་ཏེ་བརྗེད་ངས་པ་དང་མ་གོམས་པའི་ཉེས་པས་མཚན་མ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་སྣང་བར་འགྱུར་སྒོ་སྟོན་པར་འགྱུར་དམིགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་
ལྟར་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་དམིགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཤིག་ཅིང༌། རྣམ་པར་བསལ་ན་སྣང་བ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཞི་གནས་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བ་མེད་པར་འཇོག་པའི་སྒོམ་ཉིད་དུ་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ནས་གསུངས་པས། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་

ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་པའི་སྒོམ་དུ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་པའང༌ཉན་སའི་ལུང་དེས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་
པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

636

ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང༌། སྣ་ཚོགས་སྣང་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་ལ་ཞི་གནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ནི་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གཞན་ཡང་
སྔར་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། ཞི་གནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ལ་
སོགས་པ་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་མང་དུ་དྲངས་ནས་ཞི་གནས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་ལན་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་མི་རྟོག་པ་ཞིག་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པས། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་བྱུང་ཚད་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་དུ་གཟུང་བར་མི་
བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ན་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེགས་པར་འབད་ནས་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པས་བཀྲལ་བའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲུབ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་སུ་ཡང་མ་སླེབས་པའི་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འཁྲུལ་ནས། དེ་ལ་དམིགས་མེད་དུ་རློམ་ནས་དུས་རྣམས་འདས་པས་རང་གཞན་བསླུ་བར་གདོན་མི་ཟའོ། །མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་འཇོག་སྒོམ་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ཁོ་ན་དང༌། ལྷག་མཐོང་དང་པོར་བསྒྲུབ་པ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དཔྱད་
དེ་བསྒོམ་པར་གསུངས་སྣང་བ་ལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་དོར་ཏེ། གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས་ལེགས་པར་གོ་བཟློག་ནས། བདག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

637

མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་མ་རྙེད་ཀྱང༌། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལྷག་མཐོང་ཟབ་མོའི་དོན་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་སྟེ། སྒོམ་རིམ་གསུམ་ཞིབ་ཏུ་ལྟོས་ཤིག་དང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་བའི་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་དེས་གསལ་བ་དང༌། མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱང་བར་བྱའམ་ཞེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འཇོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་མ་བསྐྱེད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་ཅི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང༌། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བར་མི་ནུས་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བགྲོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང༌།
ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་

བགྲོད་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གོང་དུ་བགྲོད་ཐབས་མེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྤོང་བའི་དགའ་བ་ཆུང་ངུ་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་གོང་དུ་བགྲོད་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་མེད་དེ༌གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་དེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ལྷག་མཐོང་ངམ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

638

ལྷག་མཐོང་གང་བསྒོམ་ཡང་དེ་བསྒོམ་འདོད་པ་དེས། སྔར་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་ཞི་གནས་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཞི་ལྷག་གི་མཚན་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཁས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་འགྲོ་འདོད་པ་དེ་ལ་རྩོམ་པར་བྱེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ནི་བདག་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བགྲོད་པས་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལན་མང་དུ་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉིན་མཚན་དེ་དང་དེ་དག་འདས་པས་དེའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ཡི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དམ་ཞིང་བརྟན་ལ་སྲ་བ་དང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་མོས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
མ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན༌དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི། ས་འོག་མ་ལ་རགས་པ་དང༌ས་གོང་མ་ལ་ཞི་བར་ལྟ་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་མོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལྷག་མཐོང་ཉན་སར་གསུངས་པ་ནི། བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་སྒོམ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

639

ལྟ་བའོ། །དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་པ། ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མི་འགྲོ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་གང་
ཟག་ཇི་འདྲ་ཡོད་པ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་གང་དག་ཚེ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་འདི་པ་ཡིན་ཀྱང༌སྔོན་ཞི་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣོ་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱི་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་ཚེ་འདི་ལ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་
བ་མེད་དེ། དེ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་མི་མོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་ན་ཞི་གནས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་སྐྱོང་ལ། ཡང་ན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་

མཐོང་བསྒོམ་པ་ཙམ་བྱེད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བའོ། །ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྔོན་ཞི་གནས་ཀྱི་འཇོག་སྒོམ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོམས་པ་ཤས་
ཆེར་བསྟེན་བསྟེན་པའི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཡིན་ན་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དཔྱད༌ནས་བསྒོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བའམ། དགའ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་མི་ནུས་པས་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་ན་གནས་ཆ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱོང་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

640

ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཙམ་ཞིག་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དབང་རྣོན་བདག་མེད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དགེ་རྩ་མ་སྨིན་པ་ཡིན་ནའང་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་

བསྐྱེད་མི་ནུས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་མི་ནུས་པ་མིན་ནོ། །བྱང་སེམས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དུས་དེར་སྦྱོར་
ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་བཞི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་དུས་
སུ་འཕགས་ལམ་མི་བསྐྱེད་པས་ཚེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་
ཡི། བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །འདི་ནི་མཛོད་ལས། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྔོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་གི་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་
ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རང་གི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྒོམས་ནས་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བ་དང༌། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་ནས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཐོག་མར་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་དགོས་པས། སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཞིར་དགོས་ལ།
དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་པ་དང་ཐེག་དམན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་ཀྱང་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྒྲུབ་དགོས་ཤིང༌། ཐེག་ཆེན་པ་ལའང་སྔགས་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

641

པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་དགོས་པས། ཞི་གནས་
འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་གཞིར་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེའོ། །སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ལྷའི་སྐུ་ལ་དམིགས་
པའམ་ཕྱག་མཚན་ནམ་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་སྤོང་དགོས་པ་དང༌། དེ་དག་གི་
གཉེན་པོ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ཚུལ་དང༌། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་འཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདུ་བར་གསུངས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཁས་པར་འདོད་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །
དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། གཙོ་བོའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་ཞིག་སྤོང་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་

པ་ཅན་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ནང་པའི་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་མཐོང་ཞིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་གཏན་ནས་སྤོང་བའི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནའི་
ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྔ་མ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

642

ཡིན་གྱི་མེད་མི་རུང་མིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། རྣམ་
གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཞིག་ཐོབ་ན་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་

ནམ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་
པས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པར་ནུས་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་མ་བསྒོམས་ན་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་
འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང༌བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་ཀྱི་ལན་མི་ལྡོན་པར་བསྟོད་པ་ལས།
ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི། །སྐྱེ་བོ་གཏི་མུག་གིས་ལྡོངས་པ། །སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་
སོང་ནས་ཀྱང༌། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་པ་བསྒྲུབ། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་
འགྲོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཙའ་བཞིན་
དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་བཟློག་པར་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་
དང་ཕྱིར་འོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་འཐོབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པས་དགྲ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

643

བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་སྔོན་དུ་མ་ཐོབ་ན་ཇི་ལྟ་བའམ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་དངོས་ནི་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་

འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་དེས་
བསྒྲུབས་པའི་ཞི་གནས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། ཞི་གནས་ཅིག་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་མཚམས་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྡུ་ན་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་ཅིག་བསྐྱེད་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་
སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་བགྲོད་པ་དང༌། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཐར་པའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལྔ་བགྲོད་
དགོས་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །
གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཞི་
རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་འཐོབ་དགོས་པར་
བསྟན་པ་དང༌། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་ལམ་བསྒོམས་པས་ནི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་སྔར་བཤད་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཞིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

644

དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡིས་དེ་ནི་སྤེལ་བྱས་ནས། །འཕེལ་བ་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས། །དངོས་གཞིའི་གནས་པ་དེས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་སྔར་བཤད་པའི་སེམས་དགུ་པ་ཤིན་སྦྱངས་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པ་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྤེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སེམས་དགུ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བར་འདོད་པས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་བསྒོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པར་གསུངས་པས། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་བསྒོམ་པས་སྔོན་དུ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཇི་སྲིད་

དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང༌། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རེག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་སྦྱོང་བར་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་བརྩམས་ཤིང༌། ལེན་པ་ལ་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བཞི་པའི་འགོར་ཡང་ཡིད་བྱེད་
ཐོབ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་བསྒོམ་
པར་གསུངས་པས་སོ། །སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

645

རྣམས་སུ་ཡང་གསལ་བར་མ་བྱུང་བས། སྔོན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་འོག་ལ་མཁས་
པར་སྦྱངས་པའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་བསྒྲུབ་པ་
དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཚུལ་འདི་གསལ་བར་མ་ཐོན་སྣང་ངོ་། །དེས་ན་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་འདི་ལེགས་པར་མ་ངེས་ན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམའ་ཤོས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་དྲུག་བཤད་པའི་ཐོག་མ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་པས། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་
པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་སྐྱེ༌ས་མེད་ལ། ཉེར་བསྡོགས་དེ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དཔྱད་སྒོམ་ཡིན་པས། དེ་བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་སྔར་མ་ཐོབ་པ་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་སའི་དངོས་གཞིའི་ལུང་དྲངས་པ་ལྟར་འདོད་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་མེད་ལ། ཤིན་སྦྱངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྡོགས་དང་པོ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་བོ། །དེས་ན་ཉེར་བསྡོགས་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་དྲུག་གི་ཐོག་མ་ནི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་འགོ་ཡིན་གྱི། ཉེར་
བསྡོགས་དང་པོ་ཙམ་གྱི་ཐོག་མ་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་

པའི་ཞི་གནས་འགྲོ་དགོས་པས་སོ། །ཉེར་བསྡོགས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་གོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

646

པས། གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་བཤད་པ་དང་བསྟུན་ན་ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཞོག་ཞི་གནས་འཐོབ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྣང་ངོ་། །
ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་གསལ་བ་དང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གང་ཡང་མ་བསྒོམས་ན། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཡང་རེ་ཞིག་ལ་འགོག་
པར་མི་ནུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས།
དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་འཐོབ་པར་འདོད་ན་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྔར་ཞི་གནས་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་འགོ་གནོན་པར་བཤད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྔར་གྱི་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་
ལྷག་མཐོང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་ལྷག་
མཐོང་གཉིས་ཀའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྲལ་བསྒྲུབ་པའི་ལྷག་མཐོང་དེ་ལ་ཡང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་

བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ལམ་ཕྱི་མའི་སྒོ་ནས་ཆགས་བྲལ་བསྒྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལ་རྟེན་ནི། བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང༌།
ཆོས་འདི་པ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀས་བསྒོམ་པ་ཡོད་དོ། །དེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

647

ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བརྩོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་
འཐོབ་བོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་སྡུད་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་དྲུག་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་འདིར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་ན། ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེའི་དོན་བསྒོམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལམ་འདིས་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་གཞན་ཡང་
སྤོང་མོད་ཀྱང༌། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་གཙོ་བོར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདོད་
ཆགས་ནི་འདིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་འདོད་ཡོན་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དེ་ཡི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་འདོད་པ་
ལས་ཆགས་པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་འདོད་པའི་སྐྱོན་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སོ་སོར་རིག་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

648

རིག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། སྔོན་དུ་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མེད་ན་སྐྱོན་ཡོན་དེ་གཉིས་དཔྱོད་པ་ལ་ཇི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་ལ། ཡང་ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་སོ་སོར་རིག་པས་དཔྱོད་པ་མ་བྱས་ན་དེ་ལ་ཇི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་པས། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒོམས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་

པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་གོང་འོག་གི་སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ནི་རེས་འགའ་ཐོས་པ་དང་རེས་འགའ་བསམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པས་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་བསྒོམ་པའི་རྣམ་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །འདིར་ཉན་ས་ལས། མཚན་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཡིད་བྱེད་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཞི་ལྷག་བསྒོམ་པར་གསུངས་ལ། ཡིད་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དྲུག་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དེ། སྐབས་གཞན་དུ་ལྷག་མཐོང་དུ་ལན་མང་པོར་གསུངས་པས་འདི་དག་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པ་མིན་ཡང་ལྷག་མཐོང་དུ་མི་འགལ་ལོ། །
དེས་ན་ཡིད་བྱེད་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒོམས་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསྒོམ་ཚུལ་ནི། ཞི་རགས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དཔྱད་པའི་མཐར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྒོམ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

649

པའོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ནི་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོའ། །དོེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བསྒོམ་པ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ཞི་ལྷག་སྤེལ་མར་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྤོང་བར་ནུས་པ་ན་
དགའ་བ་སྡུད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དང༌དེ་ལས་ལངས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྒྱུ་བར་མཐོང་བ་ན། ད་ནི་ཁོ་བོས་ཉོན་མོངས་སྤངས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་རྩིང་པོ་མི་བྱེད་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། ཅི་བདག་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བཞིན་དུ་མི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་མི་རྒྱུ་བ་ཡིན་སྙམ་ནས་དེ་སད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆགས་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ན་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས། དེ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྒོམ་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །
འདིས་ནི་མ་སྤངས་པ་ལ་སྤངས་སོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྤོང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་སྔར་ལྟར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་དང་དཔྱད་པའི་མཐར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
འཇོག་པ་གཉིས་ཀ་བྱས་ཤིང་བསྒོམས་པས། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་གཉེན་པོར་སྐྱེས་པ་ན་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་དྲུག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའ། །དོེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུ་སྤངས་པ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་རེ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྒྱུ་བར་བྱེད་དེ། ས་བོན་གཏན་བཅོམ་པ་ནི་མིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

650

ནོ། །ཚུལ་འདིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ལ། སྲིད་

རྩེའི་ཉོན་མོངས་ནི་མངོན་གྱུར་ཀྱང་འགོག་མི་ནུས་པས་འཁོར་བ་ལས་བརྒལ་བར་མི་ནུས་སོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ཡང་འཐོབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་དག་ནི་ཚིག་མངས་པས་འཇིགས་པས་མ་བྲིས་ཏེ། རྒྱས་
པར་ཉན་ས་ན་བཞུགས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་ཚུལ་འདི་རྣམས་ད་ལྟ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་གོལ་སར་འཁྲིད་ས་མེད་མོད་ཀྱང༌། འདི་རྣམས་ལ་ཚིག་སྤྱི་ཙམ་དུ་
མ་སོང་བའི་གོ་བ་སྐྱེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཞན་གྱི་གོལ་ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་
པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ཀྱང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་མ་ཟད་
དེ་དག་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བས། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཙལ་བར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་མ་ཤེས་ནའང༌། སྔར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་བསྒྲུབ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སེམས་འཇོག་
ཚུལ་དགུ་གསུངས་པ་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་སྔར་དྲངས་པ་དང༌། དེའི་དགོངས་པ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ་བཀྲལ་བ་དང༌། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་ས་

དང་མངོན་པ་གོང་མ་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

651

ཤིང༌། བསྡུ་བ་ལས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཉན་ས་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ལྟར། ཉན་ས་ན་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་དང༌། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་མན་
ངག་ཏུ་གསུངས་པ་དང༌། གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་ཚུལ་དང་བཅས་པས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་ལུགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྙིང་པོ་རྣམས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་རང་བཟོ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་རེ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་རྣམས་བསམ་གཏན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་སྔོན་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་སྦྱངས་པའི་དུས་སུ་ཚིག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང༌དོན་ལེགས་པར་མ་གོ་བས། ཕྱིས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་དགོས་པ་མེད་པར་
མཐོང་ནས་རྩིས་མེད་དུ་དོར་ཏེ་བསྐྱངས་པས། གོ་བ་ལེགས་པར་དམིགས་མ་ཕྱེད་པའི་རྟགས་སུ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྡུར་རུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རེ་ཐོབ་པ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འཛིན་པར་སྣང་ལ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་སེམས་དགུ་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་ན། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་
མཚན་ཉིད་ཚང་བ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང༌། མཉམ་རྗེས་འདྲེས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འདོད་པ་མང་ངོ་། །སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པར་རྙེད་ན་ནི། དམིགས་མེད་དང༌མཚན་མེད་དང་ངེས་དོན་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྙན་སྙན་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འཁྲུལ་བར། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་དོན་གང་དུ་སོང་ཤེས་ནས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དང་མ་གོལ་ས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། གཞུང་
ཚད་ལྡན་དེ་དག་ནས་གསུངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

652

འདིར་སྨྲས་པ། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་ལས། །ལེགས་གསུངས་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ནི། །རྗོད་བྱེད་བརླིང་བས་བློ་གྲོས་ཆུང་
རྣམས་ཀྱིས། །ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་རང་གི་བློ་ཡི་སྐྱོན། །གཞན་ལ་བསྒོས་པས་གཞུང་བཟང་དེ་དག་ལ། །མི་རྟོག་སྐྱོང་བའི་གདམས་པ་མེད་སྙམ་ནས། །ཡོད་པའི་གཞུང་དུ་མ་བཙལ་མེད་པའི་སར། །འབད་པ་དུ་མས་ཚོལ་ཞིང་རྙེད་པར་སེམས། །དེ་འདྲས་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཡི། །ཏིང་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ཕྱེད་པར་མི་འགྱུར་ན། །ཐེག་པ་མཆོག་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་དང༌། །རྡོ་རྗེའི་ཐེག་དང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ། །ཇི་བཞིན་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་ཡི། །ཏིང་འཛིན་སྐྱོང་ཚུལ་གོ་སླའི་ངག་གིས་བཤད། །གཞུང་ལུགས་ཆེ་ལ་ལོ་མང་སྦྱངས་པ་ཡི། །གྲོགས་དག་རང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །དོར་ནས་གཞན་གྱི་མཆིང་བུ་མ་ལེན་པར། །རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་
མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཁྱེད་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་གཞུང་ལས་གདམས་པའི་དོན། །ལོགས་
སུ་མེད་པ་གཟིགས་ནས་ཐུབ་དབང་གིས། །མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ན་བདེ་འོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཡི་དོན་ལའང་དཔྱོད་པར་རིགས། །ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་འཇོག་པའི་ཞི་གནས་ལམ། །དང་པོར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་གྲུབ་པའི་ཚད། །ལེགས་པར་དམིགས་ཕྱེད་གོ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང༌། །སྙིང་རུས་ཙམ་ལ་རེ་བའི་བསམ་གཏན་པ། །དེ་
དག་གིས་ཀྱང་ད་དུང་མཁས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པར་མཛོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་བྱས་ན་གནོད་པ་ཆུང༌། །དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི། །གཞུང་གིས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

653

ཚུལ། །བཤད་པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པས།
བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཞག་པས་གར་བཞག་ཏུ་སྡོད་པའི་མི་རྟོག་པ་དང༌། དེ་ཡང་བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་གསལ་བ་དང༌། ཕན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་དགའ་བདེ་དང་བཅས་པའི་ཞི་གནས་དེ་ཙམ་
གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་
རབ་བསྐྱེད་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་ནི་མུ་སྟེགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མི་སྤོང་བས་སྲིད་པ་ལས་

གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱ་

སྟེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་སྣང་བ་བྱུང་བས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་ས་བོན་ཤིན་ཏུ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་

ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
མདོ་སྡེ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་དག་ནི་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་བྱེད་ཀྱང༌། །དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འཁྲུག་སྟེ། །ལྷག་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་ཏིང་འཛིན་འདིར་བསྒོམས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་མི་རྟོག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

654

པ་དང་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དེ་བསྒོམས་ཀྱང་བདག་འཛིན་སྤོང་མི་ནུས་པ་ནི། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །ཅེས་པའོ། །བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པས་ད་གདོད་ཡང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཡང་རབ་ཏུ་འཁྲུག །ཅེས་པའོ། །
འོ་ན་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་སྙམ་ན། ལུང་དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཉིད་དུ་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག །ཅེས་སོགས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བདག་མེད་ཀྱི་

དོན་གོ་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དང༌། སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྒོམ་པ་ནི། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་ནས་ལྟ་བ་དེ་སྐྱོང་ཞིང་བསྒོམ་པ་ནི། དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱུ། །ཞེས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའམ་ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་བསྒོམས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལྟར། དེ་མེད་པར་གཞན་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཀྱང་ཐར་པ་འཐོབ་བམ་སྙམ་ན། རྒྱུ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་བསྒོམས་ཀྱང་དེ་མེད་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ཞི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་འདི་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་དུའང༌། ཧྭ་ཤང་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་ཏེ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ལའང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མེད་པས་འཁོར་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྒལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔར་དྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

655

དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཀྱང་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྒོམ་པའི་ལམ་དུ་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང༌། ངས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་རྒ་ཤི་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་སྟོན་པ་རང་གིས་རང་གི་དགོངས་པ་བླངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་དེ། གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་གཞན་ལས་བདག་མེད་འཆད་པ་ཐོས་པའོ། །དེས་ན་ཕྱི་ནས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ཉན་པའི་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པར་ནང་ནས་སྐྱེའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །
སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ལ་ལས་དངོས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན། དངོས་སུ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་དེ་ལ་གཞོལ་ཞིང་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་སྣང་བ་མ་བྱུང་བར་དུ་རྨོངས་པའི་མུན་པ་མི་ལྡོག་ཅིང༌། བྱུང་ན་ལྡོག་པས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ལ་རྨོངས་པའི་མུན་པའང་མི་ལྡོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་བཙལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་རབ་གདོན་མི་ཟ་བར་བཙལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ནས་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་འདི་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་

ཅད་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་དུའམ་བརྒྱུད་པས་དེ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་སྣང་བ་བྱུང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

656

བས་མུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། སྒྲིབ་པའི་མུན་པའང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ལེགས་པར་བསྒོམས་ན་ཡེ་ཤེས་རྣམ་
པར་དག་པར་འགྱུར། དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡང་

དག་པར་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གིས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ཏེ་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཆོག་པར་འཛིན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོ། །
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་རྟོགས་པ་
ཡིན་གྱི། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་བསམ་གཏན་ཙམ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་མ་འཁྲུལ་བར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་འཛིན་པ་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་འཛིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དགོངས་
ནས་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཤེས་རབ་མི་གནས་ན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཇི་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་ང་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྟེན་པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

657

ཚུལ་དང༌། བསྒོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་མཉན་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་
བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ལུགས་
ཀྱི་དོན་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་མེད་ན་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བའང་དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་ཞིག་གིས་བཙལ་དགོས་པས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་
ཆུད་དགོས་ལ། འདི་ཡང་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ༌མ་བརྟེན་ན་དམུས་ལོང་ལོང་ཁྲིད་མེད་པར་
ཉམ་ང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བས་དགོངས་འགྲེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་

ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཟབ་མོའི་དོན་འགྲེལ་བར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཅེས་ས་གསུམ་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པས། དེའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བཙལ་བར་བྱའོ། །
འདི་ལ་གསུམ། དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ངོས་གཟུང་བ་དང༌། ཀླུ་
སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

658

ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། གསུང་རབ་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་ན། ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་བཙལ་བར་བྱ་སྙམ་ན། ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འོ་ན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ངེས་དོན་དང་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་དྲང་དོན་ཡིན་སྙམ་ན། འདི་ནི་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་བཞག་སྟེ། དོན་དམ་པ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཏུ་བཟུང་

ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་
གང་། དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀུན་རྫོབ་སྒྲུབ་པ་
བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་པ་སྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཚིག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཟབ་མོ་བལྟ་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་ལུགས་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བསྟན་པས་ངེས་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དམ་སྟོན་ལུགས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། འདི་ཡང་མདོ་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བུ་དང་གང་ཟག་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཤེད་བུ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

659

ཚོར་བ་པོ་སྐད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྲོག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་དང་བདག་པོ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བདག་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་དྲང་དོན་དུ་
གསུངས་པས། བདག་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་དོན་དམ་དང༌། སྐྱེ་བ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། སྟོང་པ་
བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་བསྟན། །ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་དམ་པ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བཟློག་པ་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་

འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའང་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་ངེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཚོགས་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

660

དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པར་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་གཉིས་ལ་དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྙམ་ན། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་བར་མི་ནུས་པས་ན། ངེས་པའི་དོན་ནམ་དོན་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མཐར་
ཐུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕན་ཆད་དུ་དྲང་དུ་མེད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་ཟག་གཞན་
གྱིས་དྲང་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཡང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་
ཏུ་གཞན་གྱིས་གང་དུའང་དྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཤེས་པར་ནུས་ཏེ། འདིའི་དོན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་པ་བཤད་ནས་དོན་གཞན་ལ་དྲང་དགོས་པའམ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་བས་ཆོག་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ད་དུང་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙལ་
དགོས་པས་ན་དྲང་བའི་དོན་ནམ་དོན་དྲང་དགོས་པའོ། །ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་
སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པས་མདོ་སྡེ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་སོགས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་ཡེ་མེད་དུ་བཟུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དྲང་དོན་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བའང་འཐད་པར་མི་སྣང་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

661

དེ་ལྟར་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་སྣང་ལ། ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་གཅིག་བྱུང་ན། མ་
བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་སྦྱར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ངེས་དོན་མིན་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བའི་སྤྱི་ཁེགས་པས་ཁྱད་པར་ཚིག་ཀྱང་ཁེགས་དགོས་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
མདོའམ་བསྟན་བཅོས་དེའི་སྤྱིའི་ལུགས་གོང་འོག་ཏུ་སྨོས་པ་མི་སྦྱོར་བར་ཚིག་ཅུང་ཟད་རེའི་ངོ་གདོང་གི་བསྟན་ཚོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་ངེས་དོན་
གྱི་གསུང་རབ་ཡིན་པ་མི་འཇིག་ལ། ཚིག་དེའི་བསྟན་ཚོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བས་ཀྱང་དྲང་དོན་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་
སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་
བའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་སྙམ་ན། འདི་ལ་འཕགས་
པ་ལྷ་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་དང་
འདྲ་བར་ཚད་མར་མཛད་པས། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་ཡིན་པས་སྔ་རབས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་དང༌། གཞན་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྔ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

662

རབས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའང་གཉིས་ཏེ།
སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་སྣང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྨྲ་བའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མ་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་འདོད་དོ། །
སྤྱིར་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འགའ་རེ་དེ་ལྟར་དུ་
འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་ཡི། ཕྲ་མོ་རྣམས་སུ་ཞིག་
གིས་བཤད་པར་ནུས། གཞན་ཡང་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་བཞག་
པ་ནི་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ་ཞེས་ལོ་ཙཱ༌བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གསུང་བ་ནི་ཤིན༌ཏུ་ལེགས་ཏེ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་ནི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པར་སྣང་ལ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་པས་དོན་དམ་ཞེས་བཏགས་པར་དབུ་མ་རྒྱན་དང་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པས་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཙམ་ནི་དོན་དམ་བདེན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

663

པར་མི་བཞེད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལས་ཕྱིའི་
དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་མཛད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུན་ཕྱུང་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱིའི་དོན་
ཡོད་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་དབུ་མའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་མཛད་པས་དབུ་མ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་ཞིང༌།སྔ་མ་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་དང་ཕྱི་མ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་བཏགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་བྱུང་བའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་ནོ། །
འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་དང་སྒོ་མི་བསྟུན་པས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་པར་འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱི་དར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་

རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི་ཚིག་གསལ་དང་མཐུན་པས་རང་བཟོར་མི་
བསམ་མོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་ནའང་ཐལ་
རང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་སློབ་དཔོན་དེ་དག་སུ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

664

དགོངས་པ་འཚོལ་སྙམ་ན། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པར་སྣང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གདམས་ངག་འདིའི་བླ་མ་གོང་མ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལུགས་དེ་ལ་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ནི། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཀྲལ་བར་གཟིགས་
ནས། ལུགས་དེ་གཞིར་འཇོག་ཅིང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིའང་ལེགས་
བཤད་མང་པོ་ཞིག་བླངས་ལ་ཅུང་ཟད་མི་འཐད་པར་སྣང་བ་རྣམས་སུན་ཕྱུང་ནས། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་
པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་
མཐོང་བས་ན། འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་གང་ཡིན། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའང་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་སྙམ་ན། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བས། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ནི་འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

665

ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོར་འཁོར་
བའི་ཉེས་སྐྱོན་བསམས་ནས་ཡིད་སུན་ཏེ། དེ་ལ་འདོར་འདོད་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ནས་དེ་རྒྱུ་མ་ལོག་ན་མི་ལྡོག་པར་མཐོང་ནས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་སྙམ་སྟེ་དེའི་རྩ་བ་རྩད་བཅད་ནས། འཇིག་ལྟའམ་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འགྲོ་ལུགས་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་ནས། དེ་སྤོང་བར་འདོད་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ནས་འཇིག་ལྟ་ལྡོག་པ་དེ་དེས་བཟུང་བའི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས་བདག་དེ་དགག་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། བདག་དེ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་

རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཞིག་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན་མེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །
དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་ལས་དང་ལུས་རྣམས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཏེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་
བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ན། ཡང་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ནང་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་ནང་དང་ཕྱི་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་འདི་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

666

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང༌། །བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང༌། འདི་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི། འཁོར་བ་འདི་ཅིའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ན་འཁོར་བ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་། བདག་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་མཐོང་ལ། བདག་མ་དམིགས་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤོང་ཞིང་དེ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་ལྡོག་པར་མཐོང་བས། གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ཆེས་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང༌། རྣལ་འབྱོར་པས་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི་མདོར་བསྡུས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒོམ་པ་འདི་ནི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དོན་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་
པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

667

ནམ། དེས་ན་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཟད་པ་ཙམ་ནི་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཤིང༌། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཙམ་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་
པའི་ལམ་དུ་མི་རིགས་སོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་

གཏན་སྤངས་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོས་
པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་གཏན་མ་དམིགས་པས་སྤངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང༌། བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་འཚིག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་མ་རིག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་གང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་འདི་ཅི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་ཅེས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
དཔྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དཔྱོད་པ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པ་
དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །བདག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་བདག་གི་བའང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

668

ཀྱང་ཚིག་པས་མ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་གང་གི་ཚེ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་བདག་གི་བའང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ལའང་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་ཕུང་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་ཀ་བ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་བཞིན་ནོ། །གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚེ། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཇི་ལྟར་འཇོག་སྙམ་ན། དྲི་བ་དང་པོ་ཁས་མི་ལེན་པས་དྲི་བ་འོག་མ་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

669

དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་། བློ་དེས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པས་ན། ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ། ཕུང་པོའང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གི་ཞེས་བྱ་ན། བདག་དེ་ཡང་མེད་དེ། དེ་མེད་ན་དེའི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མི་སྲིད་

པར་ངེས་པ་ན་བློ་དེས་དེའི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་དེའི་རྣ་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ནུས་པ་ལྟར། བདག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པར་ངེས་ན་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་རང་སྡེ་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་མིག་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་དེ་དག་གིས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟའོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་ན་རང་གི་ཁས་བླངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ༌ཡང་རྒྱུན་ལ་འཇོག་ཅིང༌། རྒྱུན་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

670

ལས། རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན༌ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་དེ་དག་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་བདེན་མེད་དུ་དབུ་མ་པས་སྨྲས་པ་ལ་རྒོལ་བའི་དོན་མེད་དོ། །དེས་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་

ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་

རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྣམས་ཆེས་མི་མཐུན་པས། དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་དབུ་མ་པས་གཞལ་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེ་རྣམས་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་གཉིས་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་

གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བར་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པས་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་གསུམ། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་དང༌། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

671

གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་
ལོ། །
དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་འདི་མི་འདུག་སྙམ་དུ་ངེས་པ་ལ་མེད་རྒྱུའི་གང་ཟག་དེ་ཤེས་དགོས་པ་ལྟར། བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ངེས་པ་ལའང་མེད་རྒྱུའི་བདག་དང་རང་བཞིན་དེ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་ན་དེ་བཀག་པའང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགག་བྱའི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དགག་བྱ་མདོར་བསྡུས་པའི་རྩ་བ་ནས་བཀག་ན་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་དགག་བྱའི་གནད་མཐར་གཏུགས་པའི་ཕྲ་བ་ནས་མ་ཁེགས་པར་ལྷག་མ་ལུས་ན་ཡོད་པའི་མཐར་ལྟུང་ཞིང༌། དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསྐྱེད་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་ནུས་སོ། །ཧ་
ཅང་ཐལ་ཆེས་ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཚོད་མ་ཟིན་པར་བཀག་ན་ནི་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་སུན་ཕྱུང་བས་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་ཞིང་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངན་
འགྲོར་འཁྲིད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ།
འདི་ངོས་མ་ཟིན་ན་ཡང་ན་རྟག་ལྟ་དང་ཡང་ན་ཆད་ལྟ་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཧ་ཅང་ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ་དང༌། དགག་བྱ་ངོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

672

འཛིན་ཁྱབ་ཆུངས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ད་ལྟ་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ཕལ་མོ་ཆེ༌ན་རེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་འདྲ་ཞིག་ཁས་བླངས་པ་
ལའང་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་ན་བརྟག་བཟོད་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མུ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་ན་དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཟིགས་པས་
ན་དེས་གཞལ་བ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སོགས་འདོད་ན་དེ་ལ་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དམ་མི་བཟོད། བཟོད་ན་ནི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་
རོ། །དཔྱད་མི་བཟོད་ན་ནི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་པས་
དེས་གྲུབ་པར་མི་འཐད་ལ། ཐ་སྙད་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་
མི་འཐད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ལྕེ་
དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

673

ན། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པར་ཡང༌། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པ༌ཡང་མིན་པས་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་དོན་དམ་པར་མི་འདོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ༌ཡང་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་མུ་བཞིར་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་ན་གཞན་གསུམ་མི་འདོད་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མི་འདོད་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་རིགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་འགོག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་ལུགས་ལ་བསྙོན་དུ་མེད་དེ། བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

674

རོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྲིན་པ་བསལ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལུགས་དེས་དབུ་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཀག་པར་བསྟན་པ་དང༌། གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

སུན་མི་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ལུགས་དེས་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་མཆོག་གིས་འགྲོ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུ་དམ་པ་དང་
གཟུགས་སྐུ་དམ་པ་གཉིས་འཐོབ་པ་ནི། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བསགས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
འདི་ལས་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་དང་འདི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་
འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ངེས་པ་
ཐོབ་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྙེད་པའི་ཇི་ལྟ་བ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀ་མེད་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཆ་ཚང་བ་ལ་སྙིང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

675

ཐག་པ་ནས་སློབ་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སྐུ་གཉིས་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལམ་གྱི་གནད་མི་འཕྱུག་པ་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །
འདི་ནི་དབུ་མ་པ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཟག་གཞན་སུའི་ངོར་ཡང་འགལ་བ་འདུ་བར་མཐོང་ནས་མི་འགལ་བར་འཆད་མི་ཤེས་པ་ལ་ཕྲ་ཞིང་མཛངས་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་དེས། བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འགལ་བའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྙེད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་པས་དྲངས་པའི་ངག་ཚིག་རྣམ་པར་དག་པས། ཤེས་ལྡན་དག །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་
པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐད་གསངས་མཐོན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོགས་པར་མཛད་དོ། །
རང་གི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རིག་གནས་དུ་མ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ན། བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇོག་ས་མེད་སྙམ་པ་
འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

676

འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་སྐྱེ་འཇིག་དང་བདེན་བཞི་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་ཞེས་པ་དང༌། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་
ཀུན་ལ་ཡོད་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་བཟློག་པར་
མི་ནུས་སོ། །ཞེས་ཚིག་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ནས་རྩོད་པ་བྱེད་དེ། འདིས་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་ནས་རྩོད་པའོ། །
དེས་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
བཞག་ཏུ་རུང་མི་རུང་འདི་ཁོ་ན་ལ་རྩོད་པས་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་མེད་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པ་ནི་དབུ་མ་པའི་
ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། །སྟོང་ལ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཁྱོད་ནི་སྟོང་ཉིད་སྤོང་བྱེད་པ། །གང་དེ་ང་ལ་མི་འཐད་དོ། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་འགྱུར། །ཞེས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

677

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་
སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང༌ཚིག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཅི་སྐད་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བ་མི་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཀོད་ནས་བཤད་
པ་མཛད་དོ། །དབུ་མ་རྩ་བར་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐྱེ་རིམ་དང་ལུགས་ལྡོག་གི་འགག་རིམ་བསྟན་ལ། རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔས་གཙོ་ཆེར་རང་བཞིན་འགོག་པར་མཛད་དོ། །རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པས། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བའི་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ན། རབ་བྱེད་འདི་རབ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འཁྱེར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ད་ལྟ་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་
ལུགས་ཡིན་པས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འདི་དང་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྲས་བུ་འདི་དང་འདི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་དབུ་མའི་ལམ་བཙལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང༌། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

678

དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་འདི་ལ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་བཟློག་ནས་མ་སྨྲ་ཞིག །
དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང༌། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་འདི་སྲིད་པ། །དེ་ལ་དོན་
རྣམས་ཐམས་ཅད་སྲིད། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་སྲིད་པ། །དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྲིད་

དོ། །གང་ཞིག་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དང༌། །དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཡིན་
པས་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །རྟེན་འབྱུང་ཕྱིར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་
པས་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་དག་གིས་ནི་མ་བརྟེན་པར། །བདག་གམ་འཇིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་ཀྱེ་མ་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་ལྟ་བས་འཕྲོག་པ་ཡིན། །གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་གྲུབ་འདོད་པ། །དེ་དག་ལ་ཡང་རྟག་སོགས་སྐྱོན། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོག །ཅེས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། སྡུག་བསྔལ་རང་གིས་བྱས་པ་དང༌། །གཞན་གྱིས་

བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། །རྒྱུ་མེད་རྟོག་གེ་པ་ཡིས་འདོད། །ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

679

འབྲེལ་པར་གསུངས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་གེའི་
སྒྲ། །ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་
གསུངས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆར་བ་
འདི་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་
པའི་སྟོང་ཉིད་དབུ་མ་པའི་ངོས་ནས་བྱེད་ཅིང་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

རང་གི་ལུགས་ལ་བྱར་མ་བདེ་ནས་གཞན་ངོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེལ་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ། ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་སྟོང་ཉིད་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རུང་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཡིན་སྙམ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བས་ནི།
རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་སྨྲ་སྟེ་འདི་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་ལ། དེ་འཐད་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་འཐད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བཞག་དགོས་ཀྱི། བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བ་
ལ་སྡུག་བསྔལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བདེན་ཡོད་ན་དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་འབྱུང་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཐད་པས་བདེན་བཞི་ཡོད་དོ། །བདེན་བཞི་ཡོད་ན་དེ་དག་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་ལམ་བསྒོམ་པ་རུང་ལ། དེ་དག་ཡོད་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

680

སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང༌། ཚིག་གསལ་ལས། གང་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རུང་བ་དེ་ལ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་སྨྲ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རུང་བ་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རུང་ལ། གང་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རུང་བ་དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དུ་
འགྱུར་གྱི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་མི་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རང་བཞིན་མེད་
པས་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པ་དང༌། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་ལམ་བསྒོམ་པའང་རུང་ངོ་། །སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བུ་རྣམས་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་རྣམས་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དག་རུང་ངོ་། །འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དག་ཡོད་ན་ནི་ཞུགས་པ་དག་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་དག་ཡོད་ན་ནི་དགེ་འདུན་རུང་ངོ་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡོད་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཡོད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

681

ཅད་ཁྱད་པར་དུ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་མི་རུང་བ་དེ་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རུང་མི་རུང་ནི་དེ་དག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །
སྔར་དྲངས་པའི་རྩོད་ཟློག་གི་རྩོད་པ་དེའི་ལན་དུའང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ལན་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་དེ། རྩོད་ཟློག་ལས། དངོས་
རྣམས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང༌། །དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་དང༌། །གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་
མ༌ཆུད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་འགོག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བ་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། འདིར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་
བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྟོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

682

པའོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཚིག་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྦྲང་རྩི་དང་ཆུ་དང་འོ་ཐུག་འཛིན་པ་དང་ལེན་པ་དང་གྲང་བ་དང་རླུང་དང་ཉི་མ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ངའི་ཚིག་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་
ལྟོས་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚིག་གིས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བླ་ན་མེད་པར་འགྲོ་བ་འདི་ནི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་འགག་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཀག་ན་ནི་ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་དབུ་མའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྙེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

683

པའི་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་པ་དྲངས་པ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་དྲང༌ས་མེད་པར་གཞན་ངོ་སོགས་ལ་སྐྱེལ་
དགོས་ཤིང༌། རྒྱུ་འབྲས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་ལེགས་པར་དྲངས་པ་ན་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲང༌ས་མེད་པར་སོང་ནས། རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ལེན་པ་སྐད་བྱེད་ན། ད་དུང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པར་ཤེས་
པར་གྱིས་ལ། ལྟ་བ་རྙེད་པའི་རྒྱུར་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བསྲུང་བ་

གཞིར་བཞག་ནས་ཚོགས་བསག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བའི་སྒོ་དུ་མ་ལ་འབད་པ་དང་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །
དེ་འདྲ་བའི་སྣང་སྟོང་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་
སོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། རེ་ཞིག་ལུས་འདི་མི་གཙང་ཉིད། །རགས་ཤིང་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །རྟག་ཏུ་སྣང་བའང་གང་གི་ཚེ། །སེམས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཚེ་དམ་ཆོས་གནས་མེད་པ། །ཕྲ་ཟབ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ། །ཟབ་མོ་དེ་ཀོ་ཇི་ལྟ་བུར། །སེམས་ལ་བདེ་བླག་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཆོས་འདི་ཟབ་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །ཤེས་པར་དཀའ་བར་ཐུགས་ཆུད་དེ། །དེས་ན་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས། །ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ལོག་པར་གྱུར། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

684

གསུང་རབ་རྣམས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ཚད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ནས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་ཐ་དད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་ནས། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཆུ་དང་མགྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ན་དེ་དག་གང་རུང་དུའང་མ་རྙེད་པ་ན་བུམ་པ་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་འདྲེན་ལ། དེ་ནས་དཔྱོད་མཁན་ལའང་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་མཁན་ཡང་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་དཔྱོད་མཁན་མི་རྙེད་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སུ་ཞིག་གིས་ཤེས་སྙམ་ནས། ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་གྱི་

རིགས་པ་ལྟར་སྣང་རེས་ངེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དྲངས་པ་ལ་ལྟ་བ་རྙེད་པར་འཇོག་ན་འདི་སླ་ཤོས་ཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ནི་ངེས་དོན་
གྱི་གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམ་པར་
དག་པ་རྣམས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་མཁས་པ་
དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས། ཁྱད་པར་དུ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་
བཀྲལ་བའི་ཕྲ་བའི་གནས། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་ལུགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཆར་
ཚུལ་ལ་གཞན་གྱིས་བཀྲི་བར་མི་ནུས་པའི་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ལུགས་དེས་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

685

ཀྱི་ལུགས། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་
པ་དང༌། རྣམ་གཞག་དེ་མི་བྱར་མི་རུང་བས་བཅིངས་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇོག་པས་ངེས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁས་བླང་དགོས་པ་ལ། ཁྱེད་ཅག་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་པས་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་འགོག་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་དང་འབྱུང་འཇིག་སོགས་བཞག་པས་ཆོག་པ་ཇི་ལྟར་མ་བཀག་པ་སོམས་ཤིག །གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་
གྱི་བཞེད་པ་ནི། བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་

ཡིན་ལ། ཁོ་བོས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་བཞེད་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུའང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུའང་རང་བཞིན་དེ་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱང་འགོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུའང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་བཀག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །
མདོར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགལ་བར་འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

686

ཐམས་ཅད་འཐད་པ་བདེན་པ་གཉིས་གང་དུའང་མི་རུང་བས་དབུ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པུ་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་འགལ་བར་མི་འདོད་ན་ནི་རང་
བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་སྦྱར་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འགོག་པར་འདོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་ན། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ནས་དངོས་སྨྲའི་རྩོད་པ་བཀོད་པ་དང༌། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀུན་ལ་ཡོད་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་
བཞིན་ལྡོག་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་རྩོད་ཟློག་ནས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་བཀོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་རུང་བ། ཁོ་བོ་ཅག་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གང་དུའང་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་གཞུང་གི་དོན་དུ་གཏན་མི་རུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབས་ཤིང༌། རྩ་བར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་
དག་རུང་བ་དང་མི་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་རུང་བར་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྙན་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

687

སོགས་པ། །ཚོགས་ལ་ལྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན། །ཇི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང༌། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་རིགས་པས་འགོག་ན་དོན་དམ་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་རུང་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དགག་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་
དེ་ནི་སྔོན་མེད་པ་ཞིག་གོ །
གསུམ་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་རྩོད་པ་འདི་ལ། མགོན་
པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ནི། དབུ་མ་པས་ཕར་ལ་འཕང་རྒྱུའི་སྐྱོན་ཚུར་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་པས་བཟློག་ནས་སྐྱོན་འཕེན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྐྱོན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་སྐྱོན་དུ་སྒྱུར་བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་བརྗེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་ལས། །ཡོད་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བྱེད་ན། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཀུན། །རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པར་ཁྱོད་ལྟ་འོ། །ཞེས་དང༌། གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་བ་འདིས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མྱུ་གུ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

688

ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པར་གསལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་ཡོད་པ་དང་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་ཕྱེད་པས། ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང༌། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ན་མེད་པར་འདོད་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡོད་ཙམ་དང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགེགས་པར་སྨྲ། དེ་ལྟར་ཇི་སྲིད་དུ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་
འདོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པར་སྨྲ་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་
གཏན་མེད་ན་གཏན་མེད་དུ་སྨྲ་ན་ནི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གོ་ལུགས་དང་ཁྱད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་
པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བུའི་རྭ་དང་འདྲ་བས་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིགས་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་འདི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཕྱེ་བ་འདི་མ་རྟོགས་ཕྱིན་ཆད་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡེ་མེད་དུ་ནམ་སོང་བ་ན་ཆོས་དེ་ཡེ་མེད་དུ་འགྲོ༌ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ལ་
རྒྱུ་འབྲས་བཞག༌ས་གཏན་མེད་པས་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་ལ། ཡང་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

689

འདོད་ཕྱིན་ཆད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱ༌ས་མི་འོང་བས་རྟག་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་གདོད་མ་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཡོད་མཐར་མི་ལྟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ན་མེད་པའི་མཐའ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །
རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་གསལ་བར་འབྱེད་པ་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ན། འོ་ན་ནི་གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་གི་བྱས་པའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདིས་བསལ་བར་འགྱུར་ལ་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་མེད་པ་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་མེད་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་བཀག་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

690

རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་འགོག་པ་དེས་ལས་ལས་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་བ་བསལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སྨྲ་བས་སྨྲས་པ་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་པར་འདོད་པ་དང་འདོད་པ་ཁྱད་མེད་པར་སོང་བའོ། །རྒྱུ་འབྲས་བཀག་ན་ཆད་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་འདྲ་ཡང༌། དབུ་མ་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་པ་མི་འདོད་ལ། དངོས་སྨྲ་བས་ནི་རང་བཞིན་འགོག་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་ངེས་པར་འགོག་དགོས་སྙམ་ནས་དབུ༌མ་པ་ལ་མེད་པ་པའམ་ཆད་ལྟ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བོད་ཀྱི་དབུ་

མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི། རང་བཞིན་འགོག་ན་རིགས་པ་དེས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་དགག་དགོས་པར་འདོད་པ་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྣང་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་རིགས་པས་འགོག་པ་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་མོས་པར་སྣང་ངོ་། །རྩོད་པ་དེའི་ལན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མེད་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་བསལ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ཡོད་མེད་དུ་སྨྲ་བ་སེལ་ཚུལ་ནི་ལྷག་མས་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྨྲ་ཞེས་པས་ནི་མེད་པར་སྨྲ་བ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་འདོད་ན་མེད་པ་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཁོ་བོ་ནི་དེ་མི་འདོད་ཅེས་པའོ། །འོ་ན་ཅི་སྨྲས་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། ལས་འབྲས་སོགས་འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་འཇོག་པའམ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པས་ནི་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་སེལ་བ་ཡིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

691

ནོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་གོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི། རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲའོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་སྔར་བཀོད་པའི་སྐྱོན་རང་བཞིན་མེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད་པ་ད་དུང་སྤོང་མི་ནུས་ཞེས་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་རྩོད་པ་སྟེ། ཁོའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཁྱད་མེད་པས་དེ་ལྟར་རྩོད་པའོ། །དེའི་ལན་དུ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་
རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་མི་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་རུང་བར་གསུངས་སོ། །
བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། བདག་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཁྱོད་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཅི་སྨྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བའོ། །ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཏེ་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དང་སྒྱུ་མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྤྲུལ་པ་དང་རྨི་ལམ་དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་

བའི་དོན་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་པས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་སེལ་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཤད་པས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་
བ་སེལ་ལ། སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་
དུ་བསྟན་པས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ནི་རང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

692

བཞིན་ལ་བྱེད་པ་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་
བའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་སེལ་བ་ན་རང་བཞིན་བཀག་ཅིང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ཅི་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་

པ་མེད་དམ། མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སུ་སྨྲ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་ངེས་ན། དྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་ལ་ལོག་པ་ཁོ་ན་འབྱུང༌། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཇོག་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་དྲན་པ་དེ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། གང་གི་ཚེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པའང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་ལོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འདས་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སུ་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཡེ་མེད་ཀྱང་མིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་མིན་པ་དང་། ལོག་པའམ་རྫུན་པའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

693

གྱི། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་མིན་པར་གསུངས་པས། ཆོས་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བའམ་ཡོད་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་
དག་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའམ་ཡོད་སྨྲ་བ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བའམ་མེད་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་
པར་སྨྲས་པས་མེད་མཐར་ལྟུང་བ་མིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡེ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བ་འགེགས་པ་ན། ཁོ་བོ་
ཅག་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡོད་པར་མི་སྨྲ་ཡི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཙམ་ལ་རེ་བས་ནི་འགལ་འདུ་ཤ་སྟག་སྨྲ་ཞིང་དབུ་མའི་དོན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཤོད་དེ། གཞན་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཚེ༌ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་འགོག་པས། དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་དགོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་
མིན་པའི་དོན་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པས་ནི་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེར་མ་འདུས་པའི་ཕུང་གསུམ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ན་སྔོན་པོར་ཡོད་དམ་སེར་པོར་ཡོད་ཅེས་འདྲི་བ་དང་འདྲའོ། །
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པའང་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

694

ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། དཔེར་ན་བདེན་པ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་སྤྱིར་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་ནི་ཕུང་གསུམ་ལྡོག་དགོས་པས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། རྩོད་ཟློག་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེས་ནི་ཆོས་གང་ལ༌ཡང་ཕུང་གསུམ་ལྡོག་པའི་གྲངས་ངེས་བཟོ༌ས་མེད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་པས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་ཡོད་མེད་ལའང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་ལས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་པར་སྣང་བས། དེ་འདོད་ན་ནི་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཞེས་སྨྲར་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡང་སྨྲ་བར་མི་རིགས་ཏེ། མུ་བཞི་ཀ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྩ་ཤེ་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཡོད་མེད་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
ཚིག་གསལ་ལས། གཞུང་སྔ་མའི་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་ལྟ་བ་ལ་བཤད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

695

ཡོད་ན་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག །སྔོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་
པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྗོད་
པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ནའང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྟག་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། སྔོན་གནས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་ལྟར་དེ་ཕྱིས་ཞིག་པས་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པས་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྟག་ལྟ་དང་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་
ཞིག་པར་འདོད་ན་མེད་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཡོད་པ་ཙམ་དང་ཞིག་པ་ཙམ་ལ་མ་
གསུངས་སོ། །བུད་དྷ༌པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་དུ་འགྲོ་ལུགས་བསྟན་པར་གསལ་བར་བཤད་དོ། །
མདོར་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་དེ་འགོག་ན། ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་པའི་ཆོས་སྤོང་གིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མོས་ནའང་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ནའང་ཆད་ལྟའི་གཡང་དུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་ན་དེའི་ཚེ་འདི་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

696

ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་འདི་ལོག་པར་བཟུང་གྱུར་ན། །མི་མཁས་རྣམས་ནི་ཆུད་ཀྱང་འཛའ། །འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་མི་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདི་ངེས་པར་སྟོང་པ་
ཉིད་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤངས་ནས་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་
ཀྱིས་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་བཟུང་ན། །བླུན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྤོང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱིའུ་ཚུགས་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་པོ་རྣམས་སྔར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་མེད་པར་ལྟ་ན་མེད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་གདོད་མ་ནས་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་ཆད་པའི་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཆད་ལྟ་བར་གསུངས་ཤིང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟོགས་པ་ནི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར། ཞེས་དེ་ལྟར་སྔར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་ཕྱིས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རྟོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

697

ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་ལྟ་བ་ལ་གང་ཆད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་སྔར་ཁས་བླངས་པ་དགོས་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་པན་པས་ཀྱང་ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་སྔར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི། དེ་དག་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཆད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། སྔོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འདོད་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གདོན་མི་ཟ་
བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་དུས་ཀུན་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་འདོད་ན་ནི་རྟག་ལྟར་འགྱུར་ལ། དུས་སྔ་མ་ན་ཡོད་པ་དུས་ཕྱི་མར་ཞིག་པར་འདོད་ན་ནི་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་སྔ་མར་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དུས་ཕྱི་མར་ཞིག་པར་འཛིན་པའི་ཆད་ལྟ་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
གྱི། ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་དེས་སྤོང་བ་མིན་ནོ། །
ལས་འབྲས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆད་ལྟ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གཞན་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆད་ལྟ་བ་ནི་ལས་འབྲས་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་འདོད་ལ་དབུ་མ་པ་ནི་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །དབུ་མ་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་ལ། མེད་པ་པས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་མི་འདོད་པས་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱི། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འདི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

698

ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མེད་པར་སྨྲ་བས་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག །དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ།
མེད་པ་པ་དག་ཀྱང་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་རྒོལ་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །མེད་པ་པ་དག་གིས་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དམིགས་ནས་དེ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བ་གཉིས་རྒྱུ་མཚན་མི་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་ན༌ཡང་ལས་འབྲས་དང་འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་འདི་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོ་ཡིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ཡེ་མེད་དུ་འདོད་པས་བདེན་གཉིས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

699

གང་དུའང་ཁས་མི་ལེན་ལ། དབུ་མ་པས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་གིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་ལྟ་བ་འདིའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མེད་དེ། དབུ་མ་པ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་དག་གིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་པན་པ་དང་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆད་ལྟ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་
མཚན་དུ། དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ལ་ཁོ་བོ་ལ་མེད་པས་ཞེས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། དེ་དག་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ལྟར་མེད་པར་མི་སྨྲ་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་མི་གསུང་བར། རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲས་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་འགོད་པ་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ནི་འཐད་ལ། ཆད་ལྟ་བས་ཀྱང་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་པ་ན་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པས་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆ་ནས་དབུ་མ་པ་དང་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན། ནོར་བརྐུས་པའི་མི་ཞིག་ལ་གཅིག་གིས་ནི་དེས་བརྐུས་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འདིས་བརྐུས་སོ་ཞེས་བརྫུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྨྲ་ལ།
གཅིག་གིས་ནི་རྐུན་མ་དེས་ནོར་བརྐུ་བ་མཐོང་ནས་འདིས་བརྐུས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

700

དེ་གཉིས་ཀས་ནོར་འདི་བརྐུས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟར་དུ་རྐུན་མ་དེས་ཀྱང་བརྐུས་མོད་ཀྱང༌། གཅིག་ནི་བརྫུན་སྨྲ་ལ་ཅིག་ཤོས་ནི་བདེན་པར་སྨྲ་བས་མི་མཚུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡང་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རྟོགས་པ་པོ་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན་བརྐུ་བྱས་པའི་མི་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་ནི་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་དང་མི་མཛའ་བས་སྦུད་ནས་འདིས་བརྐུས་སོ་ཞེས་དེ་ལ་ལོག་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། གཞན་ནི་དེ་དངོས་སུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན༌ཡང་རྟོགས་པ་པོ་ཐ་དད་པས་གཅིག་ལ་ནི་དེ་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། གཞན་ལ་ནི་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཅིག་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་བརྟགས་པ་ན་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པ་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་སྨྲ་བ་ན། མེད་པ་པ༌དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པ་དག་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་མེད་པར་གོ་བ་ན་ལས་འབྲས་སོགས་རིགས་པས་བཀག་པར་གོ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཡང་། སྣང་ཕྱོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང༌སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་རྙེད་པར་སྨྲ་བའང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་
ནོ། །
དེས་ན་སྟོང་པ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་སྟོང་པར་མ་སོང་བར་རང་བཞིན་མེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

701

ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག༌ས་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་གང་ཞིག །སྐྱེས་པ་ལ་ནི་འོང་བ་དང༌། །དེ་བཞིན་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་ལ་ངེས་པར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བས་རྒྱུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་
པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་ལན་མཛད་དེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དུས་ཀྱང་མེད། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་ཚོགས་པའང་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་མེད་པ་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཤད་པ། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་དུས་ལ་སོགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་
བོ། །ཞེས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་
བཀག་པ་ཡིན་གྱི། བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་བོ་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་དེ་ཕྱེད་ན་ལོག་རྟོག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་འགོག་པར་འཁྲུལ་པ་མི་སྐྱེ་བས། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་འདེབས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

702

ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་མི་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པ་དང༌། ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པ་དང༌། མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པ་དང༌། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མུ་བཞི་ཀ་འགོག་པ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་
པའོ། །
དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་དོན་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡོད་དམ་མེད་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དང་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དཔྱད་བཟོད་པར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་
མི་འདོད་པས་བདེན་དངོས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་ན་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན། འདི་ནི་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་རིགས་པས་གནོད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ན་རེ། དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་མོད་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་དོ། །རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་
པ་དེས་རྙེད་མ་རྙེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

703

གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་ལ་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་བཙལ་བ་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་འགག་ཙམ་ཚོལ་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་པ་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་དེས་དཔྱད་པའམ་བཙལ་བ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་ལ་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར་ལ་རིགས་པ་དེས་མ་རྙེད་པ་ཙམ་
གྱིས་ཁེགས་པ་མིན་གྱི། ཡོད་ན་རིགས་པ་དེས་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས་དེས་མ་གྲུབ་
ན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་འགག་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པས།
དེས་མ་རྙེད་པས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཁེགས་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་ཤེས་པས་སྒྲ་མ་རྙེད་ཀྱང་དེས་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་ན་རིགས་པ་དེས་དེ་རྙེད་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་རྙེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་དེས་རྙེད་དགོས་པ་ལས་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཡོད་ན་རྙེད་པར་ངེས་པའི་འཚོལ་མཁན་གྱིས་ཤར་དུ་བུམ་པ་བཙལ་བའི་ཚེ་མ་རྙེད་ན་དེས་ཤར་ན་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་ཡོད་པ་ཙམ་དེས་ཇི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

704

ལྟར་ཁེགས། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་རྙེད་པར་ངེས་པའི་དབུ་མ་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་སྐྱེ་བ་མ་རྙེད་པ་དེས་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཙམ་ཇི་ལྟར་ཁེགས། དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དམིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་རྣམས་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་དཔྱོད་པའམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གཏན་མི་འགྲུབ་པས་དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་འདིས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང༌། རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རིགས་པ་དེས་མ་རྙེད་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དག་འཇིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འདི་དག་དགག་པར་ནུས་ན་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་པ་ཤིན་ཏུ་གཞུག་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་འདྲ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པས་ན། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མ་རྙེད་པའི་དོན་རིགས་པས་གནོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་དབུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

705

མའི་ཚུལ་ལས་ཆེས་ཆེར་འཁྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་སྐྱེ་
འགག་སོགས་མེད་པར་གཟིགས་པ་ག་ལ་ཡིན། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་
འཇལ་བ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་རིགས་པས་གནོད་པ་གཉིས་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་
པ་དང་མེད་པར་གཟིགས་པ་གཉིས་དང༌། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་རྙེད་པ་དང་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་རྙེད་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་འདིས་ད་ལྟ་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་འགའ་རེ་
ལའང་འཁྲུལ་པ་བསྐྱེད་སྣང་བས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་ལ་
དེ་དག་ཕྱེད་པར་གྱིས་ཤིག །
དེ་ལྟར་ན་ཁོ་བོ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ལས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ལ་གནོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་གཟུགས་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ལ་དཔྱད་ནས་དེས་མ་རྙེད་པ་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཁེགས་པར་འདོད་ན་ནི། དེས་ཕར་ལ་མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད། དེ་ལྟར་འགོག་མཁན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གནོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་
པར་གྱིས། །ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་རྩོད་གྱིས་ཤིག་དང༌། །ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

706

བདག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང༌། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཚེགས་ཆེ་བར་གནས་
པར་གྱུར་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་
རྟེན་གྱིས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་སྟོངས་གདབ་པར་བྱའོ། །འཇིག་
རྟེན་གྱིས་ནི་གནོད་པའང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤིན་ཏུ་ཚེགས་
ཆེ་བར་གནས་ཞེས་པ་ནི། མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་འཁྲུལ་སྣང་འདི་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་འབད་པ་
ལ་ཟེར་བས་དེ་དག་རིགས་པའི་དགག་བྱར་མི་འདོད་ཀྱི། ལམ་གོམས་པའི་དགག་
བྱར་བྱེད་པའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག་ཅེས་སོགས་ནི། དབུ་
མ་པས་གཞན་དབང་རྫས་ཡོད་འགོག་ན་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་
དགག་གོ་ཞེས་མགོ་བསྒྲེ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་བོས་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་འགོག་ནུས་པ་ལྟར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་འགོག་ནུས་ན་ཁོ་བོས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་དེའི་
གྲོགས་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ནི་རིགས་པས་ཁེགས་ན་ཁོ་བོ་འདི་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པའི་དཀའ་སྤྱད་མི་དགོས་པས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པས་ན། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་རིགས་པས་མི་ཁེགས་པར་བསྟན་ནོ། །མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་བཀག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གནོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་བའི་
རིགས་པ་ལྟར་སྣང་ལ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་གནོད་པས་དེ་དག་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

707

དཔྱད་པ་བཅུག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་བཀག་པ་ན་
རིགས་པ་དེས་མི་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི་ཁེགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཁ་ཅིག །གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགོག་པའི་དོན་གནག་རྫི་ལ་སོགས་པ་
འཇིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བའི་ངོར་མི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པས་འགོག་པར་སྨྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་ལྡན་ལ་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་མི་འགོག་ལ་དོགས་པ་ཡོད་ཀྱི། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་
ངོར་མི་འགོག་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་ན་དགག་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་
གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་མི་
འགལ་བ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འདིས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའོ། །སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་བཀག་ཅེས་པའོ། །མོ་གཤམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

708

དུ། དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟེན་
འབྲེལ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་ཡི། སྒྱུ་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་འདྲ་བས་ན་བདེན་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་ཅེས་པའོ། །
ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་

ན་དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་
པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཅི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་གམ། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོག་པར་བསྒྲུབ་པས་དེ་ཇི་ལྟར་མ་བཀག་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་གི །མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་དུ་བསྙད་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རིགས་པས་འདི་ཙམ་ཞིག་འགོག་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་མི་འགོག་ཅེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། འདི་ལྟར་འབྱེད་པ་ནི་སྐབས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ན། མ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ༌ཡང་འདྲ་བས་ཅི་ནས་ཀྱང་སྦྱར་དགོས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོས་ནས་བཙལ་བ་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་རིགས་པས་འགོག་ལ། ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་པ་ནི་རིགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པར་གསུངས་པས། རིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཡིན་པས་དེས་བཀག་པའང་རང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

709

བཞིན་བཀག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །
དེ་འདྲ་བའི་ལས་འབྲས་རྣམས་མི་འགོག་པར་མ་ཟད་དབུ་མ་པས་དེ་ཁས་བླང་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། ལུང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་བཅུག་པར་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ཏེ། སྤྲུལ་པ་ལས་སྤྲུལ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱས་པའི་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གནོད་ན་ནི། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པར་ཇི་ལྟར་རུང༌། རྣམ་གཞག་དེ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ནི་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སུན་འབྱིན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མི་
མཁས་པས་ལ་ལར་འཐད་པ་བཅུག་ནས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་
མཁས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པའི་འཐད་པ་གཞན་འཐད་པ་གཞན་གྱིས་ཟློག་པར་
བྱེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྒན་རབས་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

710

ཉམས་པ་ཁྱོད་ཁོ་ན་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་
རྫོབ་ལས་ཉམས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་འགོག་གི །ཀུན་རྫོབ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བཅུག་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་འཇིག་པ་ལ་བདེན་གཉིས་འཇོག་པ་ལ་མི་མཁས་པར་གསུངས་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་དབུ་མ་པར་མ་ཟད་རང་སྡེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་

བཞག་པ་བྱེད་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། གང་
ཟག་གཞན་གྱིས་ཁོའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འགལ་འདུ་བསྒྲིགས་པ་ཡོད་
མོད་ཀྱང༌། ཁོ་རང་གིས་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་སུན་འབྱིན་པར་འདོད་པ་ནི་གཅིག་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་སྨྲའོ། །
གཉིས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་ཀྱི།

ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན། འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

711

དཔྱོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང༌། གལ་
ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་
གྱིས། །ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །བླུན་པོ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱི་འགྲེལ་དུ། མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྒྲིམ་པ་

འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གནོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །
རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་
ནི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་དྲངས་པས་ན། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཡུལ་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་འབྲེལ་མེད་དུའང་འགྱུར་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ཐ་སྙད་པའི་དོན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་བཙལ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུགས་ཤེས་ན་སྒྲ་ཉན་པ་ལ་རྣ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་ལ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་འཚོལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཟེར་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འདོད་པས་དེས། མི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

712

འོ་ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཡང་འདིས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ །མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །གང་ཞིག་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤྱིར་བཀག༌པ་ཇི་ལྟར་དྲང་སྙམ་ན། འདི་ནི། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་མི་འདྲ་བར་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་རྟོག་གེ་པའི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་དེའི་འདོད་ལུགས་བརྗོད་ན། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་གེ་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་གཏན་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ལྟར་ཇེ་དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་སྦྱང་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་
ཡིན་ཞེས་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ། །སྨྲས་པ། ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག །གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོག་པའང་ཅི་ཞིག །གང་དོན་ལ་མིང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

713

དང་རིགས་སུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་གཡེར་པོ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་པས་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ལྔ་ཀས་རང་མཚན་འཇལ་བས་ན་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཚད་མར་འགྲོ་ས་ཡང་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་པས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་ག་ལ་བཞེད། དེས་ན་འདིར་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཡུལ་ལྔའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་
རྣམས་བརྫུན་པ་བསླུ་བར་གསུངས་པ་དེས་འགེགས་སོ། །
དེ་ཡང་བསླུ་བར་གསུངས་པས་མི་བསླུ་བ་བཀག་ནས་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ། མི་བསླུ་བ་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསླུ་ལུགས་གང་ཡིན་སྙམ་ན། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྣང་བས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

714

ན་དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ལྔ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བཞིན་དུ་
རང་མཚན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་གཉིས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། །
འདི་ལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས། ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མ་སོང་ན་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་ས་མེད་ལ། ཡུལ་ལྔ་ལ་ཚད་མར་སོང་ནའང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་བར་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདི་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་བདེན་པར་འགྱུར་བས་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་ལ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་དགོས་ཀྱང་། ཡུལ་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་མི་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་བསལ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་ཚད་མ་ཙམ་ཁེགས་མི་དགོས་པས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་སྤྱིར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

715

ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མངོན་སུམ་དང་
རྗེས་དཔག་དང་ལུང་དང་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་

གི །ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མི་འགོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་གནོད་པ་མེད་ན། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་པས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་མི་གནོད་དོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། མཐོང་བ་བརྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་
འདོད། །གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་རྣམས་ཀྱིས། །བཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་
རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

716

ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ །
དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུ་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དང་དཱ་དྷུ་ར་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཏིལ་མར་དང་ཆུ་དང་མེ་ལོང་དང་ཕུག་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཡུལ་དང་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། དབང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་དག་མེད་པར་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཆ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་འཕྲུལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་སྔགས་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་
ཀྱི་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་དང༌། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལྟར་སྣང་བ་དག་སྟེ། ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སློད་པའི་རྒྱུར་གསུངས་ཏེ། རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་སློད་པའི་རྒྱུ་གཉིད་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་
མོད་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་གནོད་པ་ནི་འདིར་གནོད་པའི་རྒྱུར་མི་བཟུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་འཁྲུལ་རྒྱུ་གཞན་གྱི་གནོད་པ་མེད་པ་འདི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

717

དག་ཐ་སྙད་དུ་མ་འཁྲུལ་ན་འདི་དག་ལ་སྣང་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁྲུལ་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མར་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སོགས་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ན། ཀུན་བརྟགས་ལ་འདོགས་བྱེད་དང་བཏགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པའི་སྒྲ་དང་
བློ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་ན། གཞན་དབང་གི་
དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀག་པས་ན་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི། དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས། འདིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དག་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

718

དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་

ཉིད་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་
ཡིན་པས་མི་རུང་བར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་སྒྲ་དང་བློས་བསྡུས་པའི་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་མེད་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་ལ་འདོད་ཀྱི། གཞན་

དབང་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པས་རང་བཞིན་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བས་རང་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ནི་མདོ་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་
གཉིས་དང་བྲལ་བ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཛུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པས་དེ་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་དེས་སྐུར་འདེབས་སེལ་བས་དབུ་མའི་དོན་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་བཞེད་པའོ། །འཇུག་འགྲེལ་དུ་ནི། དཔེར་ན། སྦྲུལ་དེ་ཐག་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ་སྦྲུལ་དངོས་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

719

བ་དང་འདྲ་བར། རང་བཞིན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་ལ་ཀུན་

བརྟགས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས། མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན། །དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང༌། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པས། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དྲང་དོན་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་

བརྟགས་ནི་གཞན་དབང་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་མཛད་པས། གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་
གཉིས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་འདོད་པས། དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འདོད་པ་ནི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པར་སྣང་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་བཞེད་
པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
ཏེ། མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང༌། དུ་མ་འདུས་པའང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་ལན་དུ། རྟོག་གེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

720

འབར་བ་ལས། མ་བསགས་པའི་ཕྲ་རབ་འབའ་ཞིག་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་པར་བསྒྲུབ་ན་གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ནས། ཕྱི་མའི་ལན་དུ་ཡང་གལ་ཏེ་རིགས་གཅིག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པ་ཕྱོགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་སྨྲ་བར་བྱེད་ན་ནི། གཏན་ཚིགས་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་འདི་ལྟར་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྲ་རབ་
ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པས་དེ་
ཡུལ་གྱི་ངོ་བོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་འདུས་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་བློ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཅིག་པའི་ཕྲ་རབ་ཏུ་བསགས་པ་ཉིད་ལས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའང་རྫས་སུ་བདག་ཅག་འདོད་དེ་ཕྲ་རབ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཕྲ་རབ་ཀྱང་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་རྫས་ཉིད་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལྟར་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའང་རྫས་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། འབའ་ཞིག་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། དེ་ཡང་རྫས་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་བའི་ཡང་མཐར་
ཐུག་པར་ཡང་བཞེད་པར་སྣང་བས། རྡུལ་ཆ་མེད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསླད་པ་

མ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་རྐྱེན་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །
འཇུག་འགྲེལ་ལས་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་
དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

721

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་
ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་དག །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ནོ་
སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཁོ་
ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྡེ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་
མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཆ་མེད་སོགས་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁས་བླང་བར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་རྡུལ་ཆ་མེད་
ཁས་མི་བླང་བར་གསུངས་སོ། །སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་རྣམས་དབུ་
མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་ཡི། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པར་གང་འདོད་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་བླང་བར་སྟོན་
པ་མིན་ཏེ། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །
བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་
རབ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པས། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

722

བཏགས་ཡོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསུངས་ཤིང༌། ཤེས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་
བཏགས་པ་བ་དང་ཡུལ་རྣམས་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པས། སློབ་དཔོན་འདི་དང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གཉིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཞེད་པར་འདྲ་ཡང་
དབང་པོ་དང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །སྔར་དབང་ཤེས་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ལ་སྣང་
བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས་ན། སློབ་དཔོན་འདི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འདི་དག་འཁྲུལ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་ནའང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མར་མི་འཐད་པ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་འཁྲུལ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པ་
ནི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་

སྙད་པའི་ཚད་མས་གཏན་མི་འགྲུབ་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ནི་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཟླ་བ་གཉིས་དང་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐ་སྙད་པའི་
ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགྲུབ་པས་ན། དེ་དག་དང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

723

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་དོན་མེད་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་དོན་ཡང་མེད་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར། བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཐ་སྙད་པའི་བློ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་སྙམ་ན། འོ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་གཉིས་
ཀ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདྲ་ལ། གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བརྫུན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་དང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྣང་སྟེ། རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་ངོ་། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྫུན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། དེ་གཉིས་ག་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་འདྲ་ཡང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྫུན་པར་རྟོགས་པས་
འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མི་འཇོག་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྫུན་པ་
ཡིན་ཀྱང་དེ་བརྫུན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་ནུས་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

724

འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་
སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་བརྫུན་འཐད་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་བ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་སའི་ཐ་སྙད་དང་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་འགལ། འདི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི། དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ནི་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་
ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མི་ལ་ལ་ཡོད་མི་ལ་ལ་མེད་ཅེས་པ་བཞིན་ཏེ། ལ་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་ལ་ལ་དང་མེད་པའི་ལ་ལ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་གི་དབུ་མ་པས་མ་འཁྲུལ་བར་མི་འདོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པས་དེ་དག་འཁྲུལ་པར་འཇོག་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་ཡུལ་བརྫུན་པ་འཇོག་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཡུལ་བདེན་པ་འཇོག་ན་ནི་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པས་འཇོག་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་པས་ན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

725

ཐ་སྙད་དུ་བརྫུན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པའང་མི་འགལ་ཏེ། མ་རིག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
དེའི་ངོར་བདེན་པ་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་གང་གི་ངོར་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་ངོར་བརྫུན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྫུན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་བརྫུན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་ཡི། ཐ་སྙད་དུ་བརྫུན་པ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ལུགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

མང་པོ་ཞིག་འཇོག་པ་དང༌། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་འགོག་ཚུལ་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་
སྲིད་མཐར་སྣང་ངོ་། །
འདི་ལྟར་དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ན་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་དགག་དགོས་ལ། རང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལའང་རྟོག་ལྡན་གྱིས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ནི་སྒྲུབ་
བྱེད་ཡོད་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་ལྟོས་སོ་སྙམ་ནས་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དང༌། དངོས་པོ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་གཉིས་རིགས་པས་གནོད་ན་གནོད་མཉམ་དང་
མི་གནོད་ན་མི་གནོད་མཉམ་དུ་སོང་ནས། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

726

སྙད་དུ་མེད་པར་འདོད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའང་མེད་པར་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང༌། དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་མཐོང་སྟེ། ཆོས་གང་ལའང་རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་གྱི་ངོས་བཟུང་ངམ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་བྱར་མི་རུང་བ་ལ་དབུ་མའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྙེད་པར་རློམ་ཞིང་དེ་འདྲ་བའི་གོ་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཇོག་པ་ལ་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་ངོ་། །འདི་འདྲ་བ་འདི་དག་ནི་མཁས་པ་མགུ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་མི་སྣང་སྟེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལོག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ནོར་ན་ནོར་མཉམ་དང་མ་ནོར་ན་མ་ནོར་བ་མཉམ་པོར་སོང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་འདྲ་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ཉེ་རུ་མི་འགྲོ་བར་མ་ཟད་རིང་དུ་འགྲོ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་

རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུགས་ལ་རུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་ལམ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་མུ་
སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བཏགས་པ་དང༌། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་
སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང༌། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་མུ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

727

སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་སྙམ་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའམ་རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་མི་འབབ་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་ནི་མེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གང་ལའང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།

སྣང་བའི་དོན་དེ་བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་
ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་མི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་མ་བརྟགས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་ལ་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། བརྟག་པ་ཡེ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །
འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞིང་གྲགས་པ་ལྟར་འཇུག་གི །ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་ནས་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་ཡིན་པས་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་བས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་འདུག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའམ་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མི་བཟུང་ངོ་། །གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ་ལའང་། ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་རམ་འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་གནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

728

སམ་ཞེས་དཔྱོད་པའི་བློ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ག་ལ་དགོས། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒན་པོ་གྲུབ་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འདྲི་བ་མ་ཡིན་གྱི།

རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་དཔྱད་པའི་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འདུག་བལྟས་
པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་ནི་སྣང་བའམ་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །ལས་འབྲས་དང་ས་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་པ་ལ༌མ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལའང་སྣང་བ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་

གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་ནི།
དཔེར་ན། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་པ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ན་ཡིན་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་བློས་བཟུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། དེས་བཟུང་བའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པས་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་མི་འབབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་གནོད་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། རིགས་པ་དེས་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ནི་
རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

729

དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་དང་དེས་གྲུབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
བཟུང་ནས། ཐ་སྙད་དུ་དགེ་སྡིག་ལས་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་དང༌། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་
བོ་ལས་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་གཉིས་ཡིན་ན་ཡིན་མཉམ་དང་མིན་ན་མིན་མཉམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་མེད་དེ། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོས་བདེ་སྡུག་བསྐྱེད་པ་དང་དགེ་མི་དགེས་བདེ་སྡུག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང༌། རིགས་པས་གནོད་མི་གནོད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་
དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུང་
འཛིན་ཆ་མེད་དང་བདག་དང་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡིན་མིན་རིགས་པས་དཔྱད་ནས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དོན་དེ་དག་རྙེད་པར་བསམས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཁས་བླང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་
རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་བརྟག་པའི་ཁུར་བཟོད་པ་མི་འབྱུང་བས་དེ་དག་རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་ན་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་རྙེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

730

ལ་ཅི་འདི་དག་ཐ་སྙད་ཙམ་མམ༌འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་བམ་སྙམ་
དུ་དཔྱད་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་དེས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཁས་བླངས་པ་མིན་པས། དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་དེ། དོན་དེ་དག་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདི་ལུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་འོ་ན་རྟ་ཡིན་ནམ་གླང་པོ་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་དུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གྲགས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པས་གནོད་པས་ན་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་ནི། མ་རིག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང༌། འཇིག་ལྟས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བ་འཛིན་པ་དང༌། ཁ་སང་གི་རི་དེ་རིང་གི་རི་ཡིན་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གང་གྲགས་
ཐམས་ཅད་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །
ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དང་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་

ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ། སྔ་མ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པ་དང་ཕྱི་མ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མེད་དགོས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མང་ལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདག་ཉིད་དེར་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

731

པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་ཀྱང་དེར་འཛིན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་ལ། མི་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་མ་གྲགས་ཀྱང་དེར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དབང་ཤེས་རྣམས་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་གནོད་མེད་རྣམས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཕུང་པོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཐ་
སྙད་དུ་མེད་པས་འགོག་པར་ནུས་ཀྱང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་དགག་པར་མི་ནུས་སོ། །དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྟག་སོགས་བཞི་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཞི་ཡང་མི་སྲིད་པས། དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་དེ་བརྒྱད་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཟུགས་རྟག་མི་རྟག་དང་བདེ་སྡུག་དང་བདག་ཡོད་མེད་གང་ལ་སྤྱོད་ནའང་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

732

པར་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་རིགས་པས་སུན་འབྱིན་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་མི་འགོག་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་
བཅོས་མ་བདེན་པར་སྣང་དེ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་
འཇོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པའི་བདེན་པ་ནི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལ་བྱ་དགོས་པས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་
གཉིས་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ནི་སྣང་བ་འདི་དག་
བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་
རློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བདེན་འཛིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་ངོར་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མ་རིག་པ་དེས་འཇོག་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་ཐག་པ་དེ་སྦྲུལ་ཡིན་ཀྱང་
ལོག་ཤེས་དེས་ཐག་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་བློ་ནི་གནོད་པ་མེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཡིན་པས་འདི་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

733

ཡོད་པས་རིགས་པས་མི་འགོག་ལ། མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་དེ། འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་སྟེ། འདི་རིགས་པས་མ་ཁེགས་ན་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མི་འགྲུབ་བོ། །གཏི་མུག་འདིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྡུག་མི་སྡུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་འདི་དག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཏི་མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་གཏི་མུག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་སྟངས་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་ནུས་པས། དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་ལ་རིགས་
པས་དགག་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལྷན་སྐྱེས་འདི་དག་གི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་འགོག་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

734

རང་བཞིན་འགོག་པས་ན། ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཆེས་དཀའ་བར་སྣང་ཞིང་དེ་དག་གནོད་མེད་དུ་ལེགས་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ན་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པོར་རྙེད་པ་མི་འོང་བས། ཕལ་ཆེར་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་

བར་སྣང་བས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་
པར་འཇོག་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །
གསུམ་པ་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པར་བསྟན་པ་ནི། རང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་ལ། མི་ཁེགས་ན་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བའང་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་སྔ་མ་མི་འདོད་པས་ཕྱི་
མའི་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་མུ་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་དཔྱད་དགོས་པས་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འདོད་པས་མུ་
བཞི་གང་རུང་གི་དཔྱད་པ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་འདོད་པས་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མ་བླངས་ལ། དེ་མ་བླངས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་ཇི་ལྟར་དཔྱོད་དེ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

735

བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི། བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་བྱེད་དུ་བཞེད་ལ། ཁྱེད་ནི་མུ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པས། ཟླ་གྲགས་གང་བཞེད་པ་ལས་ལྡོག་ནས་སྨྲ་བར་སྣང་ངོ་། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི །རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཁྱེད་ལྟར་ན་འགལ་བ་སྨྲས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐའ་བཞིའི་གང་ཡིན་ཞེས་མ་འདྲི་ཞིག །འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་

མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པས་ནོངས་སོ། །
འོ་ན། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྫས་སུ་གྲུབ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་ཐ་སྙད་དུའང་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་འགོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་
བ་ཙམ་འགོག་པ་གཏན་མིན་ཏེ། གཞུང་དེའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། གང་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྫས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

736

ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་
ཆར་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་འདོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལྟར་དགག་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་དམ་པ་ཡིན་པས། ཐ་སྙད་དུའང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། མོ་གཤམ་བུ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་འཇིག་རྟེན་
དུའང༌། །ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀུན་ངོ་བོ། །ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་
ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་
འགལ་བར་བརྩད་པ་ལ་རྣ་བ་དང་སྙིང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་

སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་མ་ཐོས་པར་མ་སྐྱེས་པར་བཟུང་འདུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣ་བ་མེད་པ་དང༌། རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེའི་དོན་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྙིང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་
དྲུག་ཅུ་པའི། བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་མ་སྐྱེས་པར། །དེ་ཉིད་མཁྱེན་པའི་མཆོག་གིས་གསུངས། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

737

གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བརྟེན་ནས་
སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཇི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན། འོན་ཏེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཧུད་རྣ་བ་དང་སྙིང་མེད་པས་ཀྱང་བརྒལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཁོ་
བོ་ཅག་ལ་དཀའ་བ་ཞིག་བབ་བོ། །གང་གི་ཚེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེའི་ཚེ་རྒོལ་
བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པས་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཕྱེད་པ་གཅེས་སོ། །མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་རྐང་པ་དང་པོས། རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་ནས་མ་སྐྱེས་ལུགས་སྟོན་པ་ནི་རྐང་པ་གཉིས་པས། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་ཤིང་ཚིག་དེ་དག་ཐོས་
པ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་མ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ནས་མ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་སྨྲ་བའི་སྨྲ་ཁམ་གང་ཆེ་ལ་ལྟ་བ་མཐོ་བར་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །ཚིག་གསལ་དུ་དྲངས་པའི་ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང༌། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

738

པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་ལན་ཡང་དོན་གྱིས་སོང་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་ལན་ནི་འོག་ནས་སྟོན་ནོ། །
དེ་དག་གིས་ནི་སུན་འབྱིན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་
འབྲས་སོགས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རང་གིས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་དཔྱད་པ་དེ་དག་སུན་འབྱིན་བྱེད་ལའང་ལྷག་མ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཁྱེད་ཅག་གིས་བཀོད་པ་ནི་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་གནོད་མི་གནོད་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་འགོག་པ་བཞིན། ཕྱིར་ལ་བཟློག་ནས་དེ་ལྟར་སུན་
འབྱིན་པའི་རིགས་པའང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས། དེ་ལ་དཔྱད་པ་དེ་དག་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་མེད་པས་དཔྱད་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་
གོ་སྙམ་ན། འདིས་སྐྱོན་དེ་དག་སྤོང་མི་ནུས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གང་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །
བཞི་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མུ་བཞི་ག་འགོག་པ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་
རུང་བར་བསྟན་པ་ནི། དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་དངོས་པོའམ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་བཞི་ཐམས་ཅད་བཀག་ལ། དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པས་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་འགོག་གོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་སྔར་བསྟན་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

739

པོ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་གང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་འགོག་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་མེད་པའང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་དངོས་མེད་ཀྱང་འགོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཆར་ཡང་འགོག་ལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་འགོག་པས་མུ་བཞི་འགོག་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་པར་མུ་བཞི་ཀ་འགོག་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འགོག་པའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀག་ནས། སླར་ཡང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་ན་ནི་ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྙོན་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་སྨྱོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་རྩོད་དོ། །
གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་བཀག་པ་ན་རང་བཞིན་ནམ་བདག་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཡང་འགོག་ན་ནི་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་སུན་འབྱིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་སུན་འབྱིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་རང་

བཞིན་མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་པས་སུན་འབྱིན་པ་སྨྲོས་ཤིག །རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པའང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པའང་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། མི་སྟོང་པ་ཅི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

740

ཡང་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། འདིར་སྟོང་མི་སྟོང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་གཞུང་གི་འགོ་མཇུག་ཐམས་ཅད་དུ་
མཛད་དོ། །
དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་
པའང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་ལས་བཞད་གད་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ངེས་པ་དེས་ནི་མྱུ་གུ་ལ་རང་བཞིན་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་གྱི། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་འདུག་གོ་ཞེའམ་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་གཉིས་གང་དུའང་མི་འཛིན་པ་ནི། མིག་ཚུམས་ལ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱིས་ལ་རྟོགས་ཤིག་དང་ཆེས་རིག་པར་སླའོ། །དེ་ལྟ་ན་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་པ་དེ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། བློ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་བློ་དེའི་ཡུལ་འགོག་པར་འདོད་དགོས་ཀྱི། མྱུ་གུ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་འགོག་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །
ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་བློ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནའང་དེའི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་པ་མིན་
གྱི། སྟོང་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

741

བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་སྙམ་ན། མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མེད་པ་ལ་བུམ་པ་ཡོད་པར་བདེན་སྙམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་བུམ་མེད་དུ་བདེན་སྙམ་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་ན་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང༌། སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན། ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། སྟོང་མིན་མེད་པར་སྟོང་པ་ནི། །གང་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཅིག་ཤོས་ནི། །མེད་པར་གཉེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང༌རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །ཇི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་ལ་བཟློག །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྲ་མ་འབྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲས་སྒྲ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

742

དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་
རྣམས་ལ་ཟློག་པར་བྱེད་ན་ནི། དེས་ན་དཔེ་འདི་འཐད་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པར་
བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་སྔར་རྩ་ཤེའི་ལུང༌། སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱིན་པར་གསུངས། །གང་
དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཞེས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་སྙམ་དུ་ལྟ་བ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ལ་བདེན་པར་བཟུང་བའམ་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གང་དག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདིས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་དངོས་པོར་གདགས་པ་ཡིན་
གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་

བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ན་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བཟློག་པར་ནུས་ཀྱི།

གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི། གཞན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

743

གང་གིས་ཀྱང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བཟློག་པར་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། མེད་པ་ཉིད་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ཇི་ལྟར་ནུས་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དཔེ་ཡང་མི་འགྲིག་སྟེ། ཁ་ཅིག་གིས་འགའ་ལ་ནོར་བསླང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། འདི་ལ་ནོར་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་གྱི། ནོར་མེད་པ་དེ་ལ་ནོར་དུ་བཟུང་ན་དེའི་ཚེ་ནོར་མེད་པར་
ངེས་པ་སྐྱེ༌ས་མེད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འདྲི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བཟུང་ན་སྨྲ་བ་པོས་དེ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་དེ་སྐྱོན་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཟུང་ན་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ལྟར་ན། ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ནོར་མེད་སྙམ་དུ་བཟུང་ནའང་དགག་དགོས་ཞེས་པར་འགྱུར་བས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས་སོ། །ཚིག་གསལ་དུའང་སྟོང་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལ་གསུངས་པས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་འགོག་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ཙམ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྡུད་པ་ལས། ཕུང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོག་ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། བདག་དང་བདག་མེད་བལྟ་བ་དག །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བཟློག །ཅེས་གསུངས་ཤིང༌། གཞན་ཡང་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ནས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་བལྟ་བ་རྣམས་མི་རུང་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

744

གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཤཱ་རིའི་བུས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ་བ་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་དང༌། སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་ལྟ་བས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེ་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་ལ། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དྲུངས་འབྱིན་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའམ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉག་གཅིག་ཡིན་ན། དེའི་འཛིན་སྟངས་སུན་འབྱིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཀག་པ་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང༌། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པར་བལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཟླ་མེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

745

ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་བདག་མེད་པར་ལྟ་
བ་ཁོ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པར་རིག་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ལ་འགར་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བའམ་མཚན་མར་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ལས། རང་
བཞིན་མེད་པས་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་ནི། །ཡིན་དང་མཚན་མས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །མཁས་པས་ཅི་སྟེ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་བཤད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཉག་གཅིག་ཐར་པའི་སྒོར་
བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤངས་ནས། ལུང་དང་རིགས་པས་དེ་ཉིད་ཐར་པའི་སྒོར་བསྒྲུབས་སོ། །རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་སུན་དབྱུང་ཡང་ཅི་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་
རྟོག་པ་ལའང་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་བཟང་རྟོག་དང་ངན་རྟོག་གང་ཡིན་ཀྱང་འགོག་ན་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གི་གཞུང་འཛུགས་འདོད་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆུངས་པ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་བྱ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ངོ་བོ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་
འཇོག་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། །དེ་ཡང་དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

746

ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ན་ནི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང༌། །གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱིར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དབུ་མ་པས་དགག་པར་བྱ་དགོས་མོད་ཀྱང་། འདིར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། གང་ཞིག་བཀག་ན་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་དགག་བྱའི་རྩ་བ་དེ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་
གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་པས།
དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་
པས། དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ག་ལ་ཡིན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་བལྟོས་པ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་སོ་ཞེས་འཕངས་པ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་
ནས་ངོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་དོན་དམ་པར་དང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་ནའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ནའང་། དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

747

བུམ་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་གི། ལྟོ་ལྡིར་བ་དེའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་ན་ཆ་མེད་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་ནའང་། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདིར་རྩ་བའི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ། དེ་ནི་
གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་
ཡིན་པས། འཛིན་པ་དེ་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒོམས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་པ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པས། དེ་དག་གི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ལྟ་བས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པས་ཇི་
ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འཛིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་སུན་འབྱིན་པ་མ་ཤེས་པར། ལྷན་
སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་འབྱིན་པ་དོར་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པ་ན་
གཟུང་བ༌རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་། འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ནས་བཏགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལྟ་བས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་དགོས་ཏེ། ལྟ་བས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་བསྒོམ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྒོམས་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་གོམས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་ནའང་དེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

748

ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ལ། དེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་

གཉིས་མེད་པར་མཐོང་བས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལྡོག་པར་འདོད་ན་ཧ་
ཅང་ཐལ་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང༌། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །དཔྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཚར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རང་ཁྱིམ་རྩིག་ཕུག་སྦྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་
གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལའང་མཚུངས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་
ཀུན་བརྟགས་བདག་སྤོང་ཞིང༌། །འདི་ནི་མ་རིག་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་མ་རིག་པ། །དཔྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཚར། །ཞེས་སྦྱར་རོ། །
འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མ་བཅོས་པ་དང་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་
མེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་སམ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

ཆོས་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པའོ། །དེ་ནི་ཡོད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་མཛད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

749

ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་
གནས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག །མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཇི་དེ་ཡོད་དམ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སུ་སྨྲ། གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་ཅིའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་སྒོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པས་བསྒྲུབས་སོ། །
འོ་ན་སྔར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་མ་བཀག་གམ་སྙམ་ན། ནང་གི་བློས་བཏགས་པ་མིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནི་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ལན་དུ་མར་མ་སྨྲས་སམ། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཚིག་གསལ་ལས། དུས་གསུམ་དུའང་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མ་བཅོས་པ་གང་ཞིག་སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཆུའི་ཚ་བའམ་ཚུ་རོལ་དང་ཕ་རོལ་ལམ་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་པ་གང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

750

ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཅི་མེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྲག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་
བཏགས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་བཞིན་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཉན་པ་པོའི་སྐྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་པས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་དོན་དེ་མེད་ན་ཚངས་སྤྱོད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བརྗོད་ནས་བསྒྲུབས་ཤིང༌། ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་

ཡང་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པས་རང་བཞིན་འདི་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུའང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པ་ནི་མྱང་འདས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མྱང་འདས་དེ་ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཚེ་ནི་དོན་དམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་དགོས་པར་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྒྲུབས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

751

དེ་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་འདི་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུའང་མ་གྲུབ་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དེར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དེར་གྲུབ་ཀྱང་། རང་བཞིན་དེར་འཇོག་བྱེད་བཅོས་མ་མིན་པ་དང༌གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་ཙམ་མོ། །བཅོས་མ་ནི་སྔར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱས་པ་དང་། གཞན་ལ་བལྟོས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའོ། །གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གཉིས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྒོམ་པས་ན་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང༌། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་མི་འདོད་པ་དང་གློ་བུར་དུ་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཤད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཀྱེ་མ་མ་ལ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་། གློ་བུར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་གོ །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ།
འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཀྱང་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

752

རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བལྟ་བའི་དོན་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་རིགས་ལ། དེ་ཙམ་
གྱིས་དོན་དམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ནི་སྔར་གཉིས་སུ་སྨྲ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡེ་མེད་ཡིན་ནོ། །
ད་ལྟ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི། གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཁྱད་གཞིར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་བློ་
གཅིག་གི་ཡུལ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞིང་གཉིས་སྣང་དེ་མ་ལོག་པས་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པས་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོར་ནི་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པས་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་མི་དམིགས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་བློ་དེའི་ངོ་ན་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཞན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

753

པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ལོག་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་པས། དེ་ཁས་བླངས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་བླང་ག་ན་དགོས། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་དམིགས་པ་ནི་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་གང་གིས་འཕགས་པ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དུ་
རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་དང༌། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་དེ་ཡང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དགག་བྱ་བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་པར་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་དུ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་བ་དང་

དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་བདག་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་གཞི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་སར་འདོད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྡོག་དགོས་པར་ནི་འདོད་ལ། དེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གཞི་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་མི་ལྡོག་པར། དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

754

བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྡོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན་ཤར་ཕྱོགས་ན་སྦྲུལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་སྐྲག་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལྡོག་པ་ལ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྦྲུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བས་སྦྲུལ་འཛིན་དེ་མི་ལྡོག་གི །ནུབ་ཕྱོགས་ན་ཤིང་སྡོང་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ཟུངས་ཤིག་དང་དེས་སྦྲུལ་འཛིན་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་དེ་འདྲ་བ་དེ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་ནས། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་
པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་འབྱིན་པའི་ཐབས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང༌། དེའི་
དོན་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་

ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་གྱིས་ཤིག །དགག་བྱ་ལ་ལོག་
རྟོག་འགོག་པ་དེ་དག་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་གོལ་ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་པས་སྤྲོས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་
དགག༌བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་ཚུལ་དང༌།
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་
དགག་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་
པོ་ནི་དབུས་མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང༌། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། །ཅེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

755

གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། འདི་མེད་ན་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པའི་དགག་བྱ་ནི། རྩོད་ཟློག་ལས། ཡང་ན་ཁ་ཅིག་སྤྲུལ་པ་ཡི། །བུད་མེད་ལ་ནི་བུད་མེད་སྙམ། །ལོག་འཛིན་འབྱུང་བ་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །འགོག་བྱེད་འདི་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་ཁ་ཅིག་སྤྲུལ་པའི་བུད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པར་བུད་མེད་
དོ་སྙམ་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེས་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ཞིག་སྤྲུལ་ལ་དེས་དེའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཚིག་སྟོང་པ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་པ། སྤྲུལ་པའི་བུད་མེད་དང་འདྲ་བ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་ལ་དགག་བྱར་གསུངས་པ་དང་དེས་བཟུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པ་ལ་དེས་གཟུང་བའི་ཡུལ་ཐོག་མར་དགག་དགོས་པས་སོ། །
འདི་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

756

ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་བས་དགག་དགོས་ལ། འགོག་པའང་ཐོ་བས་བུམ་པ་བཤིག་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ངོ་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་
པ་སྟེ། མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱེས་ན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའང་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྔར་
མེད་ཅིག་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། ཆོས་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་
ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང༌། ཚིག་མེད་པར་ཡང་མེད་པ་ཡི། །འགོག་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ། །དེ་ལ་ཚིག་ནི་མེད་ཅེས་པར། །གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་སེལ་བྱེད་
མིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚིག་དག་མེད་
པར་ཡང་སྟེ། ཚིག་མ་གཏོགས་པར་ཡང་མེད་པའི་འགོག་པ་འགྲུབ་ན། དེ་ཅི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་དེས་ཅི་
ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལྷས་བྱིན་ཁྱིམ་ན་མེད་བཞིན་དུ་ལྷ་སྦྱིན་ཁྱིམ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང༌། དེ་མེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་ཚིག་དེས་ལྷ་སྦྱིན་མེད་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། ལྷ་སྦྱིན་
ཁྱིམ་ན་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་

རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

757

ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མའི་
སྐྱེས་བུ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་རྨོངས་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པས་རྨོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་
བཏགས་པ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཚིག༌མེད་པའང་ཚིག་མ་གཏོགས་པར་ཡང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཡོད་ན་འགོག་མི་ནུས་ལ་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པས་དགག་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པའི་དཔྱོད་པ་མང་པོ་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་ཚིག་ཙམ་ལ་འབྱམས་པར་འདོད་པ་ནི། རིགས་པ་དང་ལམ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་གང་
ལའང་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འགལ་འདུའི་བབ་ཅོལ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་པ་དང་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ནས། ཕ་རོལ་པོ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་འགོག༌བཞིན་དུ་དགག་སྒྲུབ་བྱ་མི་ཉན་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པ་དེས་ཀྱང་ཕ་རོལ་པོ་དགག་སྒྲུབ་བྱ་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་ལ་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་དམ་པས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཁྲུལ་པའི་རྟོག་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་ལྡོག་པར་འདོད་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

758

དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་སྣ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་སྟངས་སུན་
ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། བློ་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་དགག་བྱ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་

གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལོག་ན་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་
ཕྱོགས་རེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བས། མ་རིག་པ་ནི་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཚིག་
གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཡི་སྡེ་སོགས་བདེན་པ་གཉིས་བརྟེན་
བསྟན་པ་རྣམ་པ་དགུ །འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ངོར་རྒྱ་ཆེ་གང་ཞིག་འདིར་ནི་ཡང་
དག་བསྒྲགས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་འདོད་ཆགས་བསལ་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཞེ་སྡང་ཟད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྡང་བསལ་བར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་འགྱུར་མིན། །གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་སོགས་ཟད་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་དྲི་མ་གཞན་མི་འཇོམས། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་གསུང་དེ་དག་དང་དེ་དག་དོན་ཆེན་མིན། །གཏི་མུག་ཟད་པར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

759

དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་འཇོམས། །ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གཏི་མུག་ལ་ནི་ཡང་དག་བརྟེན་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །
འོ་ན་གཏི་མུག་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ནི་འདིར་མ་རིག་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་
གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྲིད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྡོག་པ་
ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གི །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཉིད་བདེན་འཛིན་ཞེས་པའང་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །གཏི་མུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་རྟོག་པ་ལས་རྨོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

760

པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། འཇུག་པ་དང་ཚིག་གསལ་དུ་འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གཙོ་བོའི་རྒྱུ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟའི་བཞེད་ཚུལ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་
ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས། འདིར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་
བཞེད་པ་ནི། དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་ནི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་དེ།
སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང༌། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བ་ལ་རྨོངས་པར་བྱེད་པས་ན་གཏི་མུག་སྟེ། མ་རིག༌པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ། རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་
བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་
པར་བཞག་གོ །ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་བཤད་པས་ན་
ཉོན་མོངས་ཡིན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ནོ། །
འོ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་འདི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་
པ་ལ་འཇིག་ལྟ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་མ་རིག་པ་སྤྱི་དང་འཇིག་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་རིག་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

761

ཡིན་ལ་རིག་པའང་གང་རུང་རུང་ལ་མི་བྱ་ཡི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་ནི་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པ་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་ལ་མི་རུང་བས་དེའི་འགལ་ཟླ་འཛིན་པའོ། །དེ་ནི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་གཉིས་ཡིན་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
གཉིས་ཀ་མ་རིག༌པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་ལྟ་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

རྩ་བར་བསྟན་པ་ན་མ་རིག་པ་རྩ་བར་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་
འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་
མ་རིག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་ན། མ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་སྟོན་པས་ན། འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་

དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤང་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་ལུགས་དེ་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད༌པ་
ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང༌། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང༌། །ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྟོང་པར། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགག་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགག །ཅེས་གསུངས་ཤིང༌། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་ལས་ཀྱང༌། མ་རིག་འགགས་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

762

གྱུར་ན་ནི། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་མི་འགྱུར། །མ་རིག་འགགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ཤེས་པས་དེ་ཉིད་བསྒོམས་པས་སོ། །དེ་དང་དེ་ནི་འགགས་གྱུར་པས། །དེ་དང་དེ་ནི་མངོན་མི་འགྱུར། །སྡུག་བསྔལ་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་དག་འགག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ལ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་
ཕུང་པོར་འཛིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལྷའི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་ནི། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་དང༌། འཁོར་བའི་རྩ་བ་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་སྔར་དྲངས་པས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །
སློབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་
སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བཀག་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་དབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་རིགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་པར། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ཅི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་པ། སློབ་དཔོན་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་སྣ་
ཚོགས་ཀྱི་ཉེན་པར་གཟིགས་ནས་དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བརྩམས་ཏེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་མཐོང་བ་འཆིང༌། །ཡང་དག་མཐོང་བ་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

763

རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་བཤད་པ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་མི་མཁས་པ་གཏི་མུག་གི་མུན་པས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བསྒྲིབས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་
ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སྣང་བས་གཏི་མུག་གི་མུན་པ་བསལ་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ན་གནས་མེད་པ་ལ་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དག་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། འདིར་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་
བཤད་ཟིན་ན། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་
པ་སྟོན་ཅིག །འདིར་བཤད་པ། མ་རིག་བསྒྲིབས་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཤིང༌། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་མཚམས་སྦྱོར་དུའང༌། འདིར་སྨྲས་པ། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྡེའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བའི་
རྣམ་པ་མི་སྲིད་པ་སྟོན་ཅིག །འདིར་བཤད་པ། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ཞེས་
དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ན། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་
བཞེད་པ་དང་། ཉན་རང་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བཞེད་པར་གསལ་
ལོ། །དེས་ན་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཆེན་པོ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

764

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་རུ་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་པའང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
གྱི། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་
པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པས་འདི་
འདིའོ་སྙམ་དུ་གང་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་ཞིབ་
མོར་ཡེ་མ་བརྟགས་པའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོག་པ་མིན་པས་འཛིན་པའི་ཐབས་ནི་མེད་ལ།
རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གནོད་ན། ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་

ལའང་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་འཁྲིད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པས། དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་ནི་མྱ་ངན་འདས་འགྱུར་ཞེས། །སྟོང་མིན་སྟོང་ལྟར་མཐོང་མིན་ཏེ། །ལོག་ལྟས་མྱ་ངན་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
སྔར་བཤད་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་
ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་སྒྲོ་
བཏགས་པ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ནི། མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཉིད་སུན་ཕྱུང་བ་ན་རྩ་བ་ཆད་པའི་ལྗོན་པ་ལྟར་མཐའ་དག་ལྡོག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

765

པར་འགྱུར་བས། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དགག་
བྱའི་རྩ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། ཀུན་བརྟགས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དགག་པ་ལ་ལྷུར་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དགག་བྱ་འགོག་པ་ནི་བྱ་བས་ཕོངས་ནས་བྱེད་པ་མིན་གྱི། དགག་བྱ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་དེས་
སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བར་མཐོང་ནས་དེའི་ཡུལ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང༌། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ངེས་པ་དམིགས་ཕྱེད་པར་རྙེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །
དེ་ལྟར་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མཐར་གཏུགས་པ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་

རྣམས་ཀྱང་སྔ་མ་གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན། དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་ཡང་རིགས་པས་
སུན་འབྱིན་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་འཛིན་སྟངས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་བློ་ནི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་སམ་དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི། རྟོག་
པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱའོ། །
འོ་ན་མ་རིག་པ་དེས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་དེ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྱིར་སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

766

ལའང་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་མང་དུ་སྣང་ན༌ཡང་། འདིར་ནི་གང་ཟག་གམ་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གནས་ཚུལ་ལམ་སྡོད་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་དེ་ལ་ནི་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་
བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི། ཞེས་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་མ་ལས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་

པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའོ། །དེས་ན་རང་དབང་བ༌ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡུལ་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྡོད་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོའ། །ོདེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་གི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་དེ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་བློའི་ངོས་ནས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་བཞག་ནས་སྦྲུལ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པ་ན་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྦྲུལ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དེའི་ཁྱད་པར་དཔྱད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་བློའི་ངོ་ན་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་བཞག་ནས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡུལ་སྟེང་དུ་དཔྱད་པ་ན་ཅིར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

767

ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྟར་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གཞལ་བའི་གནས་ལུགས་རེ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ནང་གི་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་
གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང༌། མིག་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས། རང་བཞིན་དེ་
གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདག་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པར་
ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ནུས་སོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་
ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

768

འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ལ་ནི་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པས་འཇིག་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གསུངས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་འཇིག་ལྟས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འཇིག་ལྟའི་བདག་འཛིན་ལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དགོས་སྙམ་ན། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ལ་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག༌གིས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟར་ངེས་པ་མི་སྣང་ཡང༌། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ནི། འཇུག་པར་ཕུང་པོ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་འགྲེལ་པར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་དམིགས་པར་གསུངས་པས། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི༌གང་ཟག་ཙམ་
ཞིག་དམིགས་པའོ། །དེ་ཡང་ངའོ་སྙམ་པའི་འཛིན་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དགོས་པས་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་ནི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དམིགས་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ། ཞེས་གསུངས་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་མིན་གྱི། ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་དེའི་བདག་མེད་པ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

769

སྤོང་བར་གསུངས་པས་ཤེས་རབ་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་འཛིན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའོ། །ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་དེས་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ང་དང་ངའིའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་དང་ངའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་བློའི་ཡུལ་ལ་བདག་ཏུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པས་མི་འགོག་གོ །དེས་ནི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་འགོག་པར་སྟོན་གྱི། དེའི་
རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ང་ཡིན་པས་དེ་མི་འགོག་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་སྒྲ་མི་འགོག་ཀྱང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སྒྲ་རྟག་པ་འགོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དང༌། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དང་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དང༌། རྫས་སུ་ཡོད་ན་ཞེས་དགག་པ་གསུངས་པའི་རང་
བཞིན་ལ་སོགས་པ་ནི་སྔར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་རིག་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་རིག་པས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པ་
དེ་ལྟར་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དེ་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་གཏན་མེད་པ་རྣམས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ན་ཁྱད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

770

པར་དེ་སྦྱོར་མི་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དུས་དེ་དང་དེར་མེད་པར་བརྗོད་པ་ནའང་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་མི་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་
སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནའང་དེ་དག་ལ་བསམ་ངོ་ན་སྦྱར་དགོས་པའི་སྐབས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གསར་དུ་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ལ་དོན་དེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ཁས་བླངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལས་གཞན་པ་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི། ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཁྱད་པར་དེ་མ་སྦྱར་ན། འགོག་མཁན་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ལའང་
སྐྱོན་མཚུངས་པར་འཇུག་པས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྦྱར་དགོས་སོ། །
གཞན་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་གནོད་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་གཏན་མི་རུང་བས། འདི་འདྲ་བ་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདི་འདྲ་བ་ནི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་མཐའ་འདི་ལྟར་དུ་འཐད་དོ། །འདི་ལྟར་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་བྱེད་ཐབས་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

771

ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མས་མི་གནོད་ཀྱང་དེ་འགོག་པར་འདོད་ན་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་འགོག་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་ནི། དགག་བྱ་འགོག་པ་ན་ཁྱད་པར་དེ་སྦྱར་བ་ཆེས་མང་བར་སྣང་ལ། རྩ་ཤེའི་གཞུང་དང༌། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང༌། ཚིག་གསལ་དང༌། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུའང་སྦྱར་བའི་སྐབས་དུ་མ་སྣང་བས་ཚིག་ཚོགས་ཆེ་བ་ལ་གཟིགས་པ་དང་། མ་སྦྱར་ཡང་སྦྱར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཀྱིས་རྟོགས་སླ་བ་ལ་
དགོངས་ནས་མ་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུའང་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་ཁྱད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའང་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྙེད་དགོས་པ་ལས་མ་རྙེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བསླུ་བས་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ངེས་པར་འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ས་ལེ་སྦྲམ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེས་གསལ་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་
ཡིན་པས། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མེས་བསྲེགས་པ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པར་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

772

འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་བཤད་པ་ནི། དགག་
བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་སྨྲ་བ་ནི་
ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དྲངས་པ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། ཡང་ཅི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་
གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ། ཐོབ་པའང་ཡོད་མངོན་པར་རྟོགས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ། ཐོབ་པ་
དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ནི་
ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་བླང་དགོས་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་མདོ་ཡིན་ཞེས་སྨྲའམ། དེ་བཞིན་དུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ནས་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་
མང་བར་སྣང་ངོ་། །
སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། གནས་པའམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་ཁྱད་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྙད་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བདག་དང་བདག་གིར་ཡོད་ཅེས་པ། །འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །ཅེས་པ་དང༌། གང་གི་ས་བོན་བརྫུན་པ་དེའི། །སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་དང༌། དེ་བཞིན་སྒྱུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

773

འདྲའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྣང་ཡང༌། །དམ་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། །འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་མང་ལ། དེ་དག་མ་སྦྱར་བའི་ཚེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་
པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པ་གང་གིས་བུམ་པ་ཡོད་དོ་སབ་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བུམ་པ་ཆག་

གོ་སབ་མ་ཚིག་གོ་ཞེས་དེ་དག་མི་རྟག་པར་ཡང་བརྗོད་དོ། །
གང་གི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་བསམ་པ་བརྩམ་པ་དེའི་ཚེ་ནི་བུམ་པ་དང་སབ་མ་དག་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མི་འཐད་ན་དེ་དག་ཆག་པ་དང་ཚིག་པ་ལྟ་འཐད་པར་ག་ལ་འགྱུར། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲེས་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ་ཞེས་མི་རྟག་པར་ཡང་བརྗོད་དོ། །གང་གི་ཚེ་དོན་དམ་པ་བསམ་པ་དེའི་ཚེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་མི་འཐད་ན་བགྲེས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལྟ་འཐད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་
ཙམ་འགོག་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་གང་དུ་གཟུགས་བརྙན་དམིགས་པ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་བརྫུན་པར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

774

དམིགས་བཞིན་པ་དེ་མ་སྐྱེས་པར་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྨྲའོ། །འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་གང་དུ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་མ་སྐྱེས་པར་སྨྲའོ། །དེ་བདག་ཉིད་གང་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། བདེན་པར་གྱུར་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི། བརྫུན་པའི་ངོ་བོར་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་ངོ་བོ་དེར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་མི་འགོག་པ་དང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་འདི་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པ་དང༌། གང་གི་ཚེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་
དེའི་ཚེ་རྒོལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་འགལ་བར་བརྩད་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ། །ཞེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དང༌། བུམ་སོགས་འདི་
དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང༌། །འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
མདོར་ན་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་གཏན་མི་འདོད་ན་དོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

775

དམ་པར་འདི་དང་འདི་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་པའི་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་བས། དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ། །ཚིག་གསལ་ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་

ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་མིན་པ་
ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། སློབ་དཔོན་གྱིས་

ཁྱད་པར་མ་མཛད་པར། བདག་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་པ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་མི་ཕྱེད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
རང་བཞིན་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་མི་འགོག་གི་ཁྱད་ཡོད་པས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་འགོག་པ་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའམ་ཡང་དག་པར་རམ་བདེན་པར་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གསར་དུ་བསྣན་མི་དགོས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དོན་དམ་པ་སོགས་སུ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་སོགས་མ་སྦྱར་ན་དགག་མི་ནུས་པས། དོན་དམ་པའམ་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པར་ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ལ་དོན་དམ་པའམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་དགག་ནུས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

776

གཉིས་ཀ་མི་འདོད་དོ། །
འོ་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ལ་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དམ་པ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་གཉིས་ཀ་གཞི་མཐུན་ནོ། །ཡང་ན་དམ་པ་ནི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ནམ་ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་མོ། །ཡང་ན་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག །དོན་དམ་པར་ནི་འབྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ཏེ། བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་སྒྲ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་ཞེས་བསྡུ་བ་ནི་དེ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པའང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པ་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའམ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དམ་པ་ནི་ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་དོན་དམ་པ་ནི་གང་དག་བློ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་ནི་ཡི་གེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དགག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

777

པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། འདིར་དེ་དམ་བཅའ་བའི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་བཟུང་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
ཡན་ཆད་ལ་བཟུང་གི། །འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། །
དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་པ་དེ་ལའང་དོན་ནི་འདི་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་དང་བརྒྱུད་པས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་དབང་གིས་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། འོ་ན་ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཉིད་ཡིན་སྙམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཚིག་གོ། །འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དང་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

778

བརྗོད་དེ། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་གྱི།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ནི།
ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་གཉིས་སུ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདིར་ཡང་གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཡིན། ཇི་སྟེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་དམ་བཅས་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པའི་
སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་སྐུར་པ་མ་བཏབ་པས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་དངོས་
པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས། སྐུར་པ་མ་བཏབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དོན་དམ་པར་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བརྗོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྟེན་པ་ཉིད་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

779

རང་བཞིན་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ཡིན་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་དེས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་རྣམས་སུའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དཔྱད་པ་མ་བཅུག་པར་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་པ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཚེ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་མང་བས་ན་དེ་དག་དང་སྔ་མ་རྣམས་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་མི་དགོས་མི་མཐུན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རང་

གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་
ཀྱིས་ཁྱབ་པས་ན། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཁྱབ་པར་བཞེད་དེ་སྔར་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་རང་གི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་དང༌། དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཐལ་འགྱུར་དང་
རང་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ཐལ་འགྱུར་མཛད་པའི་གསལ་ཁ་ནི་མེད་ལ། འོན་ཀྱང༌། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང༌། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ན་གཞན་ལུགས་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་བཞི་དགག་པ་མཛད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

780

དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས། རང་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པ་དང་གཞན་
ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་གང་གི་ཡང་ནུས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་བཀོད་ནས་སུན་ཕྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་
རྒྱས་པར་འགྲེལ་པ་ན། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཕ་རོལ་པོ་ལ་དབུ་མ་པས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་བྱ་དགོས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་མི་
འཐད་དོ། །ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང༌། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ལ་འཇོག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་སྣང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་ནུས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཛཱ་ཡ་ཨ་ནནྟ་ནི་འདི་ལྟར་སྨྲ་སྟེ། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་གཏན་ཚིགས་སུ་འདོད་ན་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་ལའང་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་

བླངས་པ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་
མི་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་
ལན་ནི། ཚད་མས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་བོས་མི་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པའི་དུས་ན་གང་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་དེ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་གཞན་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

781

དེས་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་ཉིད་ལའང་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་དུས་རིང་པོ་ནས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བསླུ་བ༌སྲིད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང་
ཕྱིར་རྒོལ་བ་དག་གིས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་
གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ། དེའི་བསམ་པ་ནི་སྔ་རྒོལ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་
ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །རང་གིས་ཀྱང་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་མི་ཤེས་ཏེ། རང་གིས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་བསླུ་བ་སྲིད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་
ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་མེད་པས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐུག་པས་ན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་སུན་འབྱིན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ན་དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚང་མང་དུ་མངོན་སུམ་དང་མི་
དམིགས་པ་དག་གིས་མེ་དང་དུ་བ་དག་ལ་འདི་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ལ་འདི་མེད་ན་འདི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

782

མེད་དོ་ཞེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རྟོགས་ཀྱི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གང་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་
ནི་མ་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་
ཇི་ལྟར་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དང༌། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག༌པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་རང་རྒྱུད་འཐད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཚད་མས་འགྲུབ་ན་ནི་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་
པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་དགོས་པ་ལ། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་ཚང་མང་དང་བུམ་པའི་སྟེང་ཙམ་དུ་འགྲུབ་པས་ན་ཉི་ཚེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱབ་པའང་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདིས་
ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱེད་ན་རང་རྒྱུད་དང༌། ཚུལ་གསུམ་
ཁས་བླངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །
པཎྜི་ཏ་དེའི་སློབ་མ་ལོ་ཙཱ་བ་དག་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ། དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་གྱི་
འདོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་དམ་བཅའ་བ་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་ཐུན་མོང་བ་མ་གྲུབ་པས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

783

ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་འདོད་མེད་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་བསྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པས་སུན་འབྱིན་གྱི་ཐལ་

བ་ཁོ་ནའོ། །འདི་ཡང་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཁས་བླངས་པའམ་ཁས་བླངས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་ནམ་སྤྲོས་པ་གཅོད་པ་ནི་བཞིའི་སྒོ་ནས་བྱེད་དེ། དེ་ལ་
འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། ཕ་རོལ་པོ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འདོད་ཅིང་བདག་སྐྱེ་འདོད་པ་ལ་བདག་ལས་སྐྱེ་ན་ཡོད་པ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་འདོད་པ་མི་རིགས་ལ། དེར་འདོད་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་འགལ་འདུ་བརྗོད་པ་ན་ཕ་རོལ་པོས་དེར་ཤེས་ནས་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ནོ། །གཞན་
གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ནི། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་མྱུ་གུ་ནི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ཕ་རོལ་པོ་འགོག་པའོ། །བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་གཞན་གྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་བདག་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མི་བསྒྲུབ་པས་དམ་བཅའ་མེད་དོ། །སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་རང་གི་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཔེ་རྟགས་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་དང་འདྲ་བར་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ནི། འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཁས་ལེན་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

784

པར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མགོ་སྙོམས་པའོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ལ་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་ལེན་འགོག་འདོད་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དམ་བཅའ་ཡིན་པས་དེ་བསྒྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །
མེད་ན་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའམ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་འདོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འདོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་
འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདོད་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་
དུ་དམ་བཅའ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིས་ནི་རང་ལ་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ཙམ་དང་། འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་། རང་ཕྱོགས་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅའ་མི་འཇོག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཁས་ལེན་གང་ཡིན་ཐམས་
ཅད་མེད་པར་ནི་མི་འདོད་པས། དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་རང་ལུགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་
བར་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །
ད་ལྟ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དག་ནི། དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྙད་པ་གང་ལས་བརྩམས་པའི་ཁས་ལེན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་རྟགས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་
ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་ལུགས་གང་ཡང་མེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

785

དེ། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་དེ། །བསྒྲུབ་པའམ་བཟློག་
པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ང་ལ་ཀླན་ཀ་མེད། །ཅེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་དག །རྣམས་ལ་ཕྱོགས་མེད་རྩོད་པ་མེད། །གང་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་ཕྱོགས་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས།གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང༌། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དབུ་མ་པ་ལ་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཚིག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཟློག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཕྲད་སུན་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་ཕྲད་ནས་འབྱིན་ཞེས་སྨྲས་ཟིན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ། །ངེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་
འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན། །ཞེས་རང་ལ་ཕྱོགས་མེད་པས་སྐྱོན་མི་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབུ་མ་པས་གཞན་
གྱི་ངོར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

786

དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས། །འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ལ། རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང༌། དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ །དེ་ཕྱིར་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས། །སྐུར་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་

བཏབ། །ཅེས་གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །
སྔོན་གྱི་དབུ་མ་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་

ཅིག་ནི། དེ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་རྣམས་ལེགས་པར་སུན་ཕྱུང་ནས། རང་གི་ལུགས་ནི། རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་
བཀག་ནས། ཐ་སྙད་དུ་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཁས་བླངས་ནས། དབུ་མ་པ་རང་གིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གིས་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། ལུགས་དང་པོ་དགག་པ་ནི། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་རྟགས་ཁྱབ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟགས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

787

ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲུབ་པ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་མ་ཤེས་ན་རྟགས་སུ་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པས། རྒྱུ་མཚན་དེས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་གཞན་སེམས་
མི་ཤེས་པས་གཞན་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་ཤེས་པར་འཇོག་ན། གཞན་གྱིས་དོན་
དེ་ཁས་བླངས་པར་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་
སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་རོལ་པོས་ཁོ་བོ་འདི་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྨྲས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚང་མང་གི་སྟེང་དུ་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཚང་མང་
ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། ཚང་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་ཚང་མང་གི་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འཛིན་པ་གཏན་
མིན་པས། ཡུལ་དུས་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཁྱབ་པ་བཟུང་བ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཁྱབ་པ་དེ་ངེས་པའི་གཞི་ཚང་མང་དུ་མི་རུང་བས། གཞི་འདིའི་སྟེང་དུ་ངེས་དགོས་པའི་གཞི་བསྟན་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱ་རྒྱུའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་བུམ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དགོས་ཀྱི། སྒྲའི་ཆ་ཤས་
སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲའོ། །རིགས་པ་དེས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ལའང་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

788

འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་བླངས་པ་ཙམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་ན་ཕ་རོལ་པོ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁས་བླངས་པས་ནི་དོན་དེ་གྲུབ་ལ། ཚད་མ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཁས་བླངས་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་འདི་འདྲ་བས་འགྲུབ་ལ་འདིས་མི་འགྲུབ་ཅེས་འབྱེད་ན་ནི། དེ་ལྟར་འབྱེད་
པའང་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འབྱེད་ན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ལ། ཚད་
མ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྱེད་ན་ནི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །
ལུགས་གཉིས་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འཇོག་པའི་
དོན་དུ་འདོད་པ་དེ། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་

དེ་མི་འགྲུབ་པས་དམ་བཅའ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་ན། རང་བཞིན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཡང་
རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཡང་མི་ཁེགས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སྔར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་གཞན་ལུགས་འགེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་ལུགས་རྣམས་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
གཞན་དུ་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འདོད་ཅེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཅི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

789

དགོས་ཏེ། གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་
ཡོད་པ་བཀག་པ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པར་སྔར་རྩོད་ཟློག་རྩ་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཡོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཟློག་ནས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་བཅད་དགོས་པས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནའང་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དམ་འཆའ་བ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ད་དུང་
སྨྲོས་ཤིག །ཅི་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ན་ནི། དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མི་འདོད་ན་ནི། དབུ་མ་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་ལ། སྐབས་དེ་འཇོག་ན་ནི་དཔྱོད་པ་
པོ་དང་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དང་དཔྱོད་པའི་གཞི་དང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དཔྱོད་པའི་ཕྱི་རྒོལ་སོགས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པས། དེའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ག་ལ་དགོས། ཐལ་བ༌ཙམ་ནི་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའམ་

ཁས་བླངས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། ཚད་མ་མེད་ཀྱང་ཐལ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། སྔར་ལུགས་དང་པོར་བཀག་པ་བཞིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

790

དུ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་ནའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ནི་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་པས་དེ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན། དོན་དམ་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་སུ་ཡང་མེད་པས། དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གསུམ་པ་དགག་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་པས། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕར་ལ་བཀག་པ་ན། ཚུར་ལ་བཟློག་པའི་ཚེ་རང་གི་ལུགས་ལའང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་མཐོང་སྟེ། རང་གི་ལུགས་བཞག་ན་སྐྱོན་སྤོང་ཡེ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་དང་ཡོད་མེད་འདྲ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པའང་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པས་ནི་དབུ་མ་ཞེས་པ་གང་དང་ལྡན་ན་དབུ་མ་པར་འཇོག་པ་ཁས་བླང་དགོས་པས། དོན་དམ་པར་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་
རྟོགས་པ་འདོད་དགོས་པས་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་སྨྲ་བ་ངན་པ་བཀག་ནས་བཞག་དགོས་པས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་དང་། རང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

791

གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་པའི་ངག་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྒོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་

དང་མཐུན་པའི་ཀླན་ཀ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ལུགས་འདི་ནི་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་མཁས་པ་དབུ་མ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་རང་གིས་འཇོག་མ་ཤེས་ནའང་། དེ་མེད་ཅེས་སྐུར་པ་མི་གདབ་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ངན་གྱི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པ་
ལ་ཁོངས་གཟོ་བའི་བློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། དབུ་མ་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་
བཞག་ནས་འགལ་འདུ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་ཡི་བསྙོན་འདིངས་པ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ། །
ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་རགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་བླུན་པས་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དག་མ་མཐོང་བ། ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྐྱོན་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ལམ་ནས་འོངས་པའི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་གདགས་སུ་མེད་པས་ཆེས་དག་ཅིང་འཁོར་འདས་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་གདགས་སུ་མེད་ན། ཚིག་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྫུན་གྱི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་ཡང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

792

སུན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱིན་པར་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁས་ལེན་མེད་པར་སྨྲས་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དགལ་དུ་མེད་དེ་ཅི་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་རྫུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལའང་ཚིག་ཐམས་ཅད་རྫུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པས་ཚིག་དེ་ཉིད་བདེན་ཚིག་ཡིན་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་པས། རང་ཚིག་གི་འགལ་བ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་འགྲུབ་འགྱུར་ན། །སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གནས་མ་བུ་པས་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྫས་ཡོད་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཡང་། རྫས་ཡོད་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་སྨྲ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་
སུན་འབྱིན་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྨྲས་པ་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་དགོས་སོ།།ཞེས་པའི་དཔྱད་པ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་ན་ཕུང་པོ་དང༌དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པ་འགལ་བས་དེ་དག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་པས་དཔྱད་པ་དེ་འཇུག་གོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་པའང་ཞེ་བས་སྨྲ་མི་རུང་བར་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །ཁོ་བོ་ལ་ནོར་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་ནོར་མེད་པའི་ནོར་དེ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པ་དང༌། ཁོ་བོ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་ཁས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

793

ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་སོ་ཟེར་བ་ནི། ཕྱོགས་སྔ་མ་མ༌གོ་བར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་མི་སྨྲའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞིག་སྨྲས་སྙམ་ན། ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་ཞེ་བས་སྨྲ་བ་དེས་ཁས་ལེན་མེད་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབུ་མ་པའི་
ལུགས་མིན་ན་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དྲངས་ནས་བསྒྲུབ་པ་འགལ་ཞིང་། ཟླ་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་གཞན་
གྱི་ལུགས་སུའང་མི་རུང་བས་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་སུ་སྨྲ་ན་ནི་དེ་དག་ལ་རང་ལུགས་མེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ལས་གྲོལ་དུ་རེ་ནས་རྣམ་གཞག་རྣམས་གཞན་ངོ་ཁོ་ནར་འཇོག་པར་སྨྲ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་དེས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་གཞན་ངོར་བཞག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་ལས་གྲོལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཚེ་གང་གི་ངོར་བཞག་པའི་གཞན་དང་འཇོག་པ་པོ་རང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁས་བླང་དགོས་པས་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པས་ནི། རང་ལུགས་མེད་པ་ལ་མི་ཕན་པར་མ་ཟད་གནོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་རང་ལུགས་མེད་པ་དང་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་པའང་ཁོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

794

བོས་དེ་ལྟར་མ་སྨྲས་ཀྱི། ཁྱེད་ཅག་གི་ངོ་ན་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་
པན་པས་ཀྱང་བསྙོན་པར་མི་ནུས་པའི་མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་ན་ནི། ཁྱེད་རང་གིས་གང་སྨྲས་མི་ཚོར་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་རིག་པ་དེ་ནི་ངོ་
མཚར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཁས་ལེན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ངེས་པ་ཅན་ཅི་ཞིག་བྱ་
དགོས་ཏེ། ཇི་འདྲ་ཞིག་སྨྲས་ཀྱང་མཐར་དེ་ལ་བསྙོན་པས་ཆོག་པས་སྐྱོན་དགལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་འཇོག་གི་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་བཀག་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་

གཞུང་འཛུགས་པའི་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་མི་རུང་ལ། ཐལ་འགྱུར་གཞན་ངོར་རུང་བ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་གཞན་ངོར་བྱེད་པ་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་སེམས་ཙམ་གཞན་ངོར་འདོད་ཀྱི། རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་
པ་དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། དབུ་མའི་དོན་ཐལ་འགྱུར་
གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་རུང་ལ། གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བར་མི་རུང་ཞིང་རང་རྒྱུད་པའང་མིན་པས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོར་བྱེད་པའི་ཁུངས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་ངོར་འཇོག་གི །ཐ་སྙད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

795

པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བའི་ངོར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རང་བཞིན་མེད་པ་འགྲུབ་ན་རིགས་ཤེས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཞུང་ཉིད་ལས་ཀྱང༌། ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས། ཞེས་གསུངས་པས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་བླངས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་མ་བླངས་ཞེས་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་དེ་རང་ལུགས་ལ་
ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་
ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་དེའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་

འཐད་པའམ་རིགས་པས་གཞན་དབང་སེལ་ན་ཁྱེད་རང་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ངས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེལ་ལོ་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་ཡིན་པས། གཞན་དབང་
རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོར་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དེ་
ལྟར་ངེད་མི་འདོད་པས་རིགས་པས་འགོག་ནུས་མི་ནུས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་བྱས་ཞེས་པ་ནི་རང་ལུགས་མིན་པའི་
གཞན་ངོ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་ངོར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབུ་མ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་འཇོག་པའི་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་
པ་ལ་བྱའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་དེར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། མེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

796

ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འདི་ནི་རང་གི་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་

འཇོག་ཚུལ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང༌། འདིའི་འགྲེལ་པར་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད། ཅེས་དྲངས་པས་ན་མེད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དོན་ཐ་དད་དུ་སོང་བ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །
འོ་ན་རྩོད་ཟློག་ནས། ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པའང་བཤད་དགོས་ལ། མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་འཆའ་ན་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང༌། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་ཡང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱོར་བའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་ལ་སྡང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་ངལ་བས་ཅི་བྱ་སྙམ་ན། དེ་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཕྱོགས་མེད་པར་བཤད་པའང་ཁྱེད་ཅག་གིས་དྲངས་པ་ལྟར་ཡང་ཡོད་ལ། ཁས་བླངས་བཞག་དགོས་པ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ནས་ཕྱོགས་མེད་པར་བསྒྲུབ་ག་ལ་ནུས། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་དཀའ་གནས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ལན་ནི་རང་ལུགས་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

797

པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྩོད་ཟློག་ལས་དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་དབུ་མ་པས་སྨྲས་པ་ལ། དངོས་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའི་ཚིག་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་མེད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བརྩད་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་
སྔར་རྩོད་ཟློག་རྩ་འགྲེལ་དྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་ནི་སྤྱིར་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་
དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ངེད་ལ་ཡོད་ནའང༌། ངེད་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་དེ་ང་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དམ་བཅའ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་
པས་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ༌ཡང༌། སྔར་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་

དྲངས་པ་ལྟར་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྱུང་གི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་མེད་
པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁོའི་བསམ་པ་ལ། དངོས་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས་འགོག་ན་འཐད་ནའང༌། དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་ཐམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

798

ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ན། མངོན་སུམ་དང་དེས་ཡུལ་འཇལ་བ་
ཡང་དངོས་པོའི་ནང་དུ་འདུས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མེད་པ་
ཡིན་པས་དེས་མི་འགོག་གོ་སྙམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེ་ནི། རྩོད་ཟློག་ལས། རེ་ཞིག་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས། །དམིགས་ནས་ཟློག་པར་བྱེད་ཡིན་
ན། །གང་གིས་དངོས་རྣམས་དམིགས་འགྱུར་བ། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དེའི་ལན་ཡིན་ལ། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ། །ཞེས་
ཟློག་པར་བྱེད་ན་ནི་རུང་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའང་འདུས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཡིན་ལ།
དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མས་དམིགས་པ་མེད་དོ། །
མི་དམིགས་ན་འགོག་པར་ཡང་མི་འཐད་པས། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པའོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་སུན་འབྱིན་བརྗོད་མི་ནུས་པར་བསྟན་ལ། ཁྱེད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུའང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བས་ན། འདོད་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་ཇི་ལྟར་རུང༌། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་བཏགས་པར་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་འདི་མི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སུན་འབྱིན་པ་དང་ལན་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

799

ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གླགས་མི་རྙེད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་དང༌། ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་དྲངས་སོ། །
དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཁེགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
ཁེགས་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སུན་མི་ཕྱིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་ན། རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་མི་རུང་ལ། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། སྔར་མུ་བཞི་འགོག་པ་དང་ཡོད་མེད་དུ་སྨྲ་བ་སེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་ནི་ལུང་དེའི་འགྲེལ་པར། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ངེས་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕྱོགས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ལ་དངོས་པོར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཉོན་མོངས་འགག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སོ། །
དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་
མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་གོང་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་འདི་གཏིང་མ་དཔོགས་ཤིང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

800

དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། ངེས་པ་ཁོ་ནར། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་འབྱུང་བ་ཡི། །ལྟ་བ་མི་བཟད་མ་རུངས་འཛིན། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་དེ་དག་གིས་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། རྩོད་ཟློག་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་དྲངས་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་

ལ་བྱས་ན། དེ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་འགོག་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་
པས། ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ལ་བྱའོ། །དེའི་འགྲེལ་པར། འགོག་བྱེད་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་མེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་འདིས་འདི་བཀག་གོ །ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐུར་པ་བཏབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
གཉིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་ཟློག་ལས། སྤྲུལ་པ་ཡིས་ནི་སྤྲུལ་པ་དང༌། །སྒྱུ་མ་ཡི་ནི་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །སྒྱུ་མས་སྒྱུ་མ་འགོག་བྱེད་ལྟར། །འགོག་པ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། གལ་ཏེ་འཛིན་དེ་རང་བཞིན་ཡོད། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འཛིན་པ་གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང༌། །དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། །གལ་ཏེ་འཛིན་པ་རང་བཞིན་ཡོད། །འཛིན་པ་དེ་ལ་སུ་ཡིས་བཟློག །ལྷག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

801

མ་རྣམས་ལའང་ཚུལ་དེ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཀླན་ཀ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་དང༌། འཛིན་པ་དེ་སུས་ཀྱང་བཟློག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་གསལ་ལས། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁུངས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
འཇུག་པ་ལས་ཕྱོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་འབྱིན་བྱེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཁྱེད་རྒྱུ་འབྲས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་ཕྲད་ནས་སམ། མ་ཕྲད་པར་རྒྱུས་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་ཅེས་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས། བཀག་པའི་སུན་འབྱིན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། རིགས་པས་བརྟག་བཟོད་དུ་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་མེད་པ་ནི་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁོ་
བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཕྲད་ནས་ཀྱང་སུན་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ལ། སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མ་ཕྲད་པར་ཡང་སུན་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་དེ། སུན་དབྱུང་བ་དང་སུན་འབྱིན་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པའི་བསམ་པ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དངོས་སྨྲ་བས་བཀོད་པའི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ཀྱི། ཁས་ལེན་མེད་པ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

802

ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུས། རབ་འབྱོར་ལ་སྐྱེས་པ་དང་
མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་གང་གིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཅེས་དཔྱད་ནས་དྲིས་པ་ན། དེ་གཉིས་ཀས་འཐོབ་པ་བཀག་པ་ན། ཤཱ་རིའི་བུས། འོ་ན་ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་
ཚུལ་གྱིས་ནི་མིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དཔེར་མཛད་
ནས། དེ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། འདིས་ཇི་ལྟར་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པའམ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་

བཀག་ཅིང༌། གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་
དང་སུན་འབྱིན་པ་དག་ཀྱང་ཕྲད་པའམ་མ་ཕྲད་པར་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་
དུ་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་སུན་
འབྱིན་པ་མེད་ཀྱང་། དེས་སུན་འབྱིན་པ་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཁས་བླང་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པའང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་
དྲངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་ཡང༌། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་
ཁྱད་པར་རྣམས། །གཟུགས་བརྙན་ལ་ཡང་གཟས་བཟུང་ལ་སོགས་རྣམས་ཚེ་མཐོང་འགྱུར་ལ། །ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པར་ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་པར། །མི་རིགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

803

མོད་ཀྱི་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །མི་བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང༌། །སྦྱང་བར་བྱ་ལ་ནུས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། །འཐད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་

འཁོར་དང་ཕྲད་པའམ་མ་ཕྲད་པར་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
སྲིད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྐྱེན་གཟུགས་ཉེ་བ་ལས་གཟུགས་བརྙན་དུ་དམིགས་པ་ན་
རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་འབྱིན་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་འཐད་
པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་ཐལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་ལ་ཕར་བཀག་པའི་རིགས་པའི་མགོ་བསྒྲེ་མི་འཇུག་པའི་ལན་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། རང་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་མ་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་རྒྱུས་ཕྲད་ནས་
སམ། མ་ཕྲད་པར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བཀག་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་
གྱི། རང་ལུགས་མེད་ཅེས་བྱས་ནས་སྤོང་བ་མིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཅར་ཡང་ནི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད། །གང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

804

གི་ལྟར་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་འགྱུར་གྱི། གང་གི་ལྟར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལོག་པར་
ཀུན་བརྟགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུ་མ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་
རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ནི་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་པའི་
དངོས་པོ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གཞན་ལ་སྐྱོན་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རང་མཚན་ཁས་བླངས་པ་བཀོད་ཅིང་། རང་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དབུ་མའི་ལུགས་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་འཇོག་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
སྤྱིར་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་འདི་ནི་
འདི་ལྟར་ཡིན་ལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་མིན་ནོ་འདི་དང་འདི་མེད་དོ་འདི་དང་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པས། དེ་དག་རྩོམ་པ་པོ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་ལུང་དྲངས་ནས་བསྒྲུབ་ག་ལ་དགོས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
འདི་ལྟར་འདོད་དོ་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་འཆད་པ་ན་འདི་ནི་རྩོམ་པ་པོ་དེའི་ལུགས་སམ་དེའི་བཞེད་པའོ། །འདི་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཅེས་པ་དང་ཁས་བླངས་ཞེས་པ་དང་དམ་བཅའ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཁྱད་པར་བ་དགོས་ནའང་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། རྩོད་ཟློག་ལས། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

805

བླངས་པར། །ངེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཞིག་པ་ལ། །ཇི་ལྟར་འགོག་པར་བཏགས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། །སྒྱུ་མ་བྱས་ལྟའི་འགོག་པ་བཞེད། །ཅེས་དང༌། གང་དག་
བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོག །ཅེས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་དག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས། །དེ་མེད་པར་ནི་ཡོད་མིན་པས། །གཟུགས་བརྙན་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་རུ། །གསལ་བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད། །ཅེས་དང་། ཚོར་བྱ་མེད་པར་དེ་མེད་པས། །ཚོར་བ་ཉིད་ནི་བདག་མེད་པ། །ཚོར་བ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོད་པ་མིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞེད། །ཅེས་
དང༌། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ཉིད་ཀྱང༌། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན། །ཕན་ཚུན་ལྟོས་
པ་ཅན་ཉིད་དུ། །གྲུབ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་དང༌། རེ་ཞིག་ཞིག་པའི་
རྒྱུ་ལས་ཀྱང༌། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ། །མ་ཞིག་ལས་མིན་རྨི་ལམ་དང༌། །འདྲ་བའི་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད། །ཅེས་དང༌། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། མཁས་པ་དག་གིས་ཕྱོགས་འདི་ནི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདི་ཉིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

806

ཁས་བླངས་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དམ་བཅའ་བཞི་བཤད་ལ། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་རང་འདོད་དང་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །
ལུགས་བཞི་པ་དགག་པ་ནི། འདིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་རང་མཚན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པར་སྣང་བ་མི་ལེགས་པ་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ། དབུ་མ་པས་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་བསྒྲུབས་པའི་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཚིག་གསལ་ནས་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་
འདྲ་དེ་འདོད་ན། དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་སྦྱོར་དུ་ཆུག་
ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་
འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྤྲོའ། །ོགཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུན་ཕྱུང་ནས་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ཉིད་བརྗོད་ན་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཚིག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

807

མངས་པས་འཇིགས་ནས་འདིར་ནི་གཙོ་བོ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་སུན་དབྱུང་བ་དངོས་དང༌། དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང༌། སྐྱོན་དེས་གཏན་
ཚིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདི་རྣམས་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
དཀའ་བར་སྣང་བས་ཚིག་གསལ་གྱི་ཚིག་དྲངས་ཏེ་བཤད་ན། ཇི་སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་འཛིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་འཛིན་ན་ནི་དེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །འོན་ཏེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་ན་ནི་དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བ་ནའང་བྱས་པའི་སྒྲ་འཛིན་ན་དེ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །འོན་ཏེ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་འཇིག་པའང་གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཁྱད་པར་དོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

808

འདིའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་ན། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་འགྲུབ་ལ། ནམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་རང་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་གསལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བ་ན། བྱས་པའི་སྒྲ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་གསལ་བྱེད་པ་ལ་མི་འགྲུབ་ལ། སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་

གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་རང་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཡིན་པས། གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་
དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་མི་རྟག་པའང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེར་གང་བཀོད་པ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཞན་སྡེ་ལ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ན། བདེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་རང་ལ་མི་འགྲུབ་ལ། བརྫུན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕ་རོལ་པོ་ལ་མི་འགྲུབ་པས་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བ་དོར་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་སྟེ། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

809

པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཡིན་པས། གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡང་། ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྔ་རྒོལ་ལའང་གྲུབ་པའོ། །
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དོན་མི་འཐད་པ་དང༌། དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་དེའི་ཚེ་ནའང་གང་གིས་ན་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་འགའ་

ཞིག་དམིགས་ན་ནི། །བསྒྲུབ་པའམ་བཟློག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ང་ལ་ཀླན་ཀ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

810

པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྡོག་པ་མེད་པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །
འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མདུན་ན་གསལ་བའི་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཚོན་ན་རྟོགས་སླ་བས་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །ལན་གྱི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན་
མཐུན་སྣང་དུ་མི་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། འདིར་ཕྱི་རྒོལ་གང་དང་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མི་འགྲུབ་པའི་མི་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་པའི་ཕྱི་རྒོལ་དེ་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། སྤྱིར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་གོ་བར་བྱ་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེ་
འགྲུབ་ལུགས་ནི་དེ་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བར་དེ་དག་གིས་མ་གྲུབ་ན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

811

དུ་མི་རུང་བས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་སོ། །རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བར་འགྲུབ་པ་ནི་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་གང་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་སོང་ས་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་
སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་ནི་སྔ་རྒོལ་ལ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་གང་ལའང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་སློབ་དཔོན་འདིས་དགོངས་ནས་རང་རྒྱུད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དཔྱད་པ་ནི་རེ་ཞིག་བཞག་གོ །
དེ་གཞུང་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། གང་གི་ཚེ། ཞེས་པ་ནས། ཁས་བླངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་གམ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་ཇི་འདྲ་བ་སྙམ་ན། མ་རིག་
པས་བསླད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་སྟེ། མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །ཁས་བླངས་ལུགས་ནི། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟེན་པ་དེའི་ཚེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་ན་དེ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

812

རོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མོད་དེས་ཅིར་འགྱུར་སྙམ་ན། དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་
ཤེས་པས་རྙེད་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་བས། ཡུལ་ཅན་བརྫུན་པ་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྙེད་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མ་འཁྲུལ་བས་རྙེད་པའི་དོན་འཁྲུལ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ལ། འཁྲུལ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་དོན་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། གང་གི་ཚེ། ཞེས་པ་ནས། དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡོད་པར་བཟུང་བ་སྟེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པས་བཟུང་བ་ནི་སྣང་བ་ཙམ་ལ་བྱ་དགོས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གཟུགས་སོགས་སྣང་བའོ། །
དེའི་ཚེ་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ལ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རང་མཚན་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན། ཤེས་པ་དེ་དག་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་དོན་ཕྲ་མོ་ཡང་འགྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

813

དོན་ནོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་དཔེ་ནི། སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་འགའ་ཡང་མི་འཛིན་ཏོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ། །
དེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་མི་རུང་
བའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་སྟེ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པའོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྲ་ཤད་འཛག་པའི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་
ལྟར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བརྫུན་པའི་དོན་ནོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་
པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེས་ཆ་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་དེས་མ་གཟིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དོན་དེ་དག་ལ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་གི་ཤེས་
བྱེད་བཀོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་བཞིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་འདིར་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ནི། སྔར་བཤད་པའི་དོན་སྡུད་པ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། ཀུན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

814

རྫོབ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའམ་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་གྲུབ་པའི་
གཟུགས་ཆོས་ཅན་དུ་ཐ་སྙད་དུའང་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་དངོས་
པོར་སྨྲ་བ་གཉིས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཚེ་མ་འཁྲུལ་
པའི་མངོན་སུམ་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པས། གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས། རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སྐྱོན་མེད་བཞག་ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་མེད་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། ཐ་སྙད་དུ་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི། སྔར་ཡང་བཤད་ཅིང་ད་དུང་ཡང་འཆད་པས་ལན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་བ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་ནི་སྒྲའི་སྤྱི་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྤྱི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །འདིའི་དོན་ནི། འབྱུང་གྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་བྱས་པ་དང་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

815

གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྒྲ་དང་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་མི་བལྟོས་གང་ཡང་མིན་པའི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཙམ་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། བདེན་རྫུན་གང་ཡང་མིན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་རྒོལ་བ་དེ་དག་གིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་ན་དཔེ་དོན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སུས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། འབྱུང་གྱུར་གྱི་སྒྲ་ཞེས་པའམ་ནམ་མཁའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲ་ཡོད་
པར་ངེས་པ་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་བྱར་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པར་སྨྲ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་

འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པས་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་མིག་གམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ཅིང༌། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པས་གྲུབ་པ་ནི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་ལ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པ་ནི་སྔ་རྒོལ་གྱི་ཚད་
མས་མི་འགྲུབ་པས་དཔེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
མ་འཁྲུལ་བ་ནི། སྤྱིར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། འདིར་ནི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་
གཏན་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའོ། །འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རྟོག་གེ་པ་དག་འདོད་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་གང་ལ་རང་རང་གི་རང་བཞིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

816

ཁས་ལེན་པའི་རང་བཞིན་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པས། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གང་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྲོ་བས། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་འདྲས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱི། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་འཇལ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཕྱི་རྒོལ་གྱི་

རྒྱུད་ཀྱིའང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་གནོད་མེད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཙམ་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་པའི་
གནོད་པ་མེད་དེ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། མྱུ་གུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང༌། མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བརྫུན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང༌། བདེན་བརྫུན་དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །མྱུ་གུ་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་
གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་འཛིན་ཚུལ་མེད་པར་འཛིན་པ་མེད་པས་དེ་དག་འདིར་བཤད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཡོད་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

817

འཛིན་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །
ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པས་
ཡོད་པར་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བ་ནི། སྔར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་བཤད་པའི་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་ཁྱད་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་གི་རྟོག་པས་ཐ་སྙད་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རང་དགའ་བ་སྔར་བཤད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་དབུ་མ་པས་འདོད་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་འབབ་པས། དབང་ཕྱུག་དང་ཡོད་མེད་ཁྱད་པར་མེད་པར་སོང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བས་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལོག་པར་གོ་བའི་རྟགས་སུ། སྔར་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པའི་དགེ་སྦྱོར་སྤྱོད་ཕྱོགས་མང་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཕྱིས་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ན། སྔ་མ་ཐམས་ཅད་མཚན་མར་འཛིན་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་མཐོང་ནས། དགེ་སྦྱོར་དེ་དག་ནི་འདི་འདྲ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་མ་

རྙེད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་པའོ་སྙམ་པའི་གོ་བ་སྐྱེས་ནས། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་གིས་ཆོས་མང་དུ་སྤོང་བ་རྒྱའི་མཁན་པོ་ལྟར་གྱུར་པ་མང་དུ་སྣང་ངོ་། །
དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་མི་སྲིད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

818

དེ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་ལ་སྔར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལའང་མེད་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་
བཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མང་དུ་རྒོལ་བ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ལ་ནི་ཡོད་པར་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ག་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་དེ་སྐྱེས་ནས་ཇི་སྲིད་དེའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་
དཔྱད་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བསམས་པའི་ཚེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་འཛིན་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་
འཛིན་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་

ལྟ་བ་སྐྱེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཡོད་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་རང་གི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་རང་ལུགས་ལ་

འཇོག་མི་འཇོག་ནི་དགག་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁོང་རྣམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་གནོད་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མྱུ་གུ་སོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

819

ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་འཁྲུལ་པར་བཞེད་ན། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་གང་ཡོད། ཟླ་བ་གྲགས་པ་བཞེད་པ་ལྟར་རང་མཚན་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དེར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་

དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་བསྒྲུབ་ན་ནི། ཆོས་ཅན་ནམ་གྲུབ་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་གྲུབ་ཟིན་པས་རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད། འོན་ཏེ་ཕ་རོལ་པོ་རང་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྲགས་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས་ཐལ་བ་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ༌ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་
མེད་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པའི་རྫས་སུ་བཞེད་པས། དེ་དག་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་དེ་དག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྔོ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
མིག་ལ་སོགས་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེར་ནི་མངོན་
སུམ་གྱིས་དེ་དངོས་སུ་མི་འགྲུབ་ཀྱང༌། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་ན་

མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་ཐུག་དགོས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ལོང་བ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྩ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པར་འདོད་པས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྩ་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཡང་ན་གཞན་རིག་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

820

འཁྲུལ་བ་དང་ཡང་ན་རང་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྣང་ལ། སྣང་བ་ལྟར་ཡུལ་སྟེང་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་གིས་འདོད་པས་ན། དེ་དག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་མ་གཏུགས་ཀྱང་ལན་གདབ་པར་ནུས་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ནི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གང་ལ་ཡང་དེ་དག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། དེ་དག་གི་རང་རང་གི་སྡོད་
ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འགྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་
རིགས་པས་དགག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་མི་རུང་ངོ་། །
གཉིས་པ་སྐྱོན་དེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནི།
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལའང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྔར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐུན་

སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས། རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་
ཅན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་གཉིས་བསྡོམས་
པའི་ཕྱོགས་སམ། བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེས། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས། རྟགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་སྔར་བཤད་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

821

བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འདིར་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་དོན་འདི་ནི་རྟོག་གེ་པ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་
ལ། འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རམ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ན་ནི་རང་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་
པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང༌། དོན་དམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དང་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་འདིས་སྐྱོན་འདི་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་འདིས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ལ། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། ས་ནི་དོན་དམ་པར་སྲ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རླུང་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་གེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

822

འབར་བ་སོགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། དོན་དམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་རང་གིས་མ་གྲུབ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །དེས་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་མི་འཇོག་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་འགོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སུན་འབྱིན་པ་ནི་
ཚིག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཅིང་སློབ་དཔོན་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་
པའང་མ་ཡིན་པས་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་དོན་འདི་ནི་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ནི། སྔར་
བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་དེ་གཏན་ཚིགས་ལའང་སྦྱོར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞུང་དེ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་འདིར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དེ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། འཁྲུལ་པས་རྙེད་པའི་དོན་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པར་འཇོག་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ལ། མ་འཁྲུལ་བས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་དག་ཏུ་འཇོག་ན་རང་གི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་
ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་སྔོན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཇི་སྐད་བསྙད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་
ཁས་བླངས་པ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

823

པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་མཛད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། དོན་དམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་ཡེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཕྱོགས་སྔ་བསླངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་བདེན་བརྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་བཞག་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་རྒོལ་
ཕྱི་རྒོལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའང་དེ་ལྟར་འདོད་པས། རགས་པ་དེ་འདྲ་བའི་ལྟག་ཆོད་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་པཎྜི་ཏ་འདི་འཁྲུལ་བ་ག་ལ་སྲིད། དེས་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་བདེན་གཉིས་གང་
ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་རང་ལ་མ་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་པར་ཡིན་ན་ངེད་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ངེད་ལ་མི་འགྲུབ་ཅིང༌། བདེན་གཉིས་གང་དུའང་མེད་པའི་དོན་ནི་མི་འདོད་པས་དེ་གསལ་བར་མཛད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྱུང་བ་དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་
འབྱུང་བ་གང་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་སྨྲ་ན་ཕྱོགས་སྔ་གཏན་མ༌གོ་བའོ། །དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་དྲིས་ནས་དོན་དམ་ཡིན་ན་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་རྒོལ་དེ་དག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

824

གིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་ཇི་སྐད་བསྙད་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
བརྟག་པ་བྱས་པ་དེས་ཁས་བླངས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པ་དེ་དོན་དམ་པ་དང༌། འཁྲུལ་
བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་པ་དེ། དེ་གཉིས་གང་གིས་རྙེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་བསམས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་པ་དང༌། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་གང་རུང་གིས་རྙེད་པའི་དོན་མིན་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་ལ། འདིས་རང་གིས་ཁས་བླངས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་
ཁས་བླངས་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས། ཞེས་དངོས་པོའི་ཆོས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུང་ངོ་། །སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་རང་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ནི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་དངོས་སུ་དང༌། ཁ་ཅིག་ནི་མཐར་གཏུགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང༌། སློབ་དཔོན་འདིས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་བླང་བར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་རང་མཚན་འཇལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

825

བའི་ཚད་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་

ཕྱོགས་འཛིན་པ་ལ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་དཔག་ལ་
ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རྣམས་རང་གི་རྗེས་དཔག་ལའང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་གཞན་ལ་བརྒལ་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་ན། གཞན་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་འོང་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཁས་བླངས་པས་འབྱུང་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདིར་རྗེས་དཔག་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་བྱའོ། །རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་ན་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་ཁས་བླངས་ནས་དེས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་དེ་མེད་པས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་ན་ཕ་རོལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རང་ལ་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བས་གྲུབ་པས་ཆོག་གི །རང་ལ་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་
པ་ཅན་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱུད་མིན་ནོ། །
འདི་ནི་དཔེར་ན། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། ལྟ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་བལྟ་བ། །དེ་གཞན་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟ། །ཞེས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་མིག་གཞན་ལ་མི་བལྟ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་རྟགས་རང་གིས་ཀྱང་འདོད་ལ་དམ་བཅའ་གཞན་ལ་བལྟ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

826

བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པའང་དབུ་མ་པས་འདོད་པས། སྦྱོར་བ་འདི་འདྲ་རྣམས་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། ཚིག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་
གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
སྦྱོར་བ་བཀོད་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་མིན་པ་དང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་
ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པས་སྦྱོར་བ་མི་འགོད་པ་མིན་ནོ། །
སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་དེའི་དམ་བཅའ་སེལ་ཚུལ་ཡང་། ལུང་དེའི་མཇུག་ཉིད་ནས། འདི་ལྟར་གཞན་ལ་མིག་བལྟའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་དེ་ནི་མིག་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདོད་ལ། གཞན་བལྟ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུའང་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་བལྟ་བ་མེད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་གཞན་བལྟ་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །མིག་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་བལྟ་བའང་འདི་ལ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བ་དང་འགལ་བ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་དང་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་གོ །
རང་གིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་བཀོད་ནས་ལོག་རྟོག་བཟློག་ལུགས་འདི་གལ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་མིག་དང་དཔེ་བུམ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

827

པ་དང་རྟགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་བལྟ་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང༌། གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ཡིན་
པས་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་ཕ་རོལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་དག་རང་ལུགས་ལའང་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱང་དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ནི་རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་དེ་དག་འགྲུབ་པ་ནི་ཚད་མ་དེ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པས། གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་གྲགས་པའམ་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཚད་མ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་དེས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟར་རིགས་པས་གནོད་པས་ན། སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྙེད། ཚད་མས་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ༌རྙེད་ན་ནི། གྲུབ་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྙེད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རྒོལ་འདིས་ཆོས་ཅན་མིག་དང་རྟགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་དཔེ་བུམ་པ་དང་ཆོས་སྔོན་པོ་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ནི་རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་དག་ལ་རིགས་པས་
གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་དེས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་མི་ཕྱེད་པས་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་རློམ་པའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གནོད་ཀྱང༌། ཁོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

828

སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རིགས་པས་ག་ལ་
འགོག །དེས་ན་ཁོའི་ལུགས་དང་རང་གི་ལུགས་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་མ་བྱུང་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མི་བསྒྲུབ་པར་ཁོ་རང་གི་ཁས་བླངས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཚུལ་ནི། སྔར་བཀོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་མཚོན་ན་ཆོས་ཅན་མིག་དེ་ལ་རང་ལ་མི་བལྟ་བའི་རྟགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། སྔོ་སོགས་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་སྔ་མ་དེ་ཕྱི་མ་འགོག་བྱེད་དུ་རུང་གི །མིག་ལ་རྟགས་དེ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་དང་མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་སོང་ན་དེ་གཉིས་གནོད་བྱེད་དང་གནོད་བྱར་ག་ལ་རུང༌། དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་རྟགས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཁོས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ །ཆོས་ཅན་
མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཡོད་པར་ཁོ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པས་དབུ་མ་པས་དེ་དག་བསྒྲུབ་ག་ལ་དགོས། གལ་ཏེ་དེ་ལའང་བསྙོན་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུབས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་ན་ནི། མི་བསྙོན་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་དང་བརྩད་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པས་དེའི་ཟླ་བོ་སུ་ཞིག་གིས་བྱེད།
འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་སྔོ་སོགས་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་ན་འགལ་བར་ཅིས་ཤེས། འགལ་བ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འགྲུབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

829

དགོས་པས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཁས་བླངས་པས་འགལ་བར་འཇོག་ན་ནི་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་གཞན་ལ་བལྟ་བ་གཉིས་ཕ་རོལ་པོས་ནི་མི་འགལ་བར་འདོད་པས། དེའི་ཁས་བླངས་ཀྱིས་འགལ་བར་འཇོག་པ་མི་འཐད་ལ། རང་གིས་
འགལ་བར་ཁས་བླངས་པས་འཇོག་ན་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་
མི་འགལ་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁོ་བོས་འདི་འགལ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཇི་ལྟར་སྨྲར་རུང་སྙམ་ན། སྐྱོན་དེ་ནི་མེད་དེ། རང་ལ་མི་བལྟ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགལ་བ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པས། ཁས་བླངས་ཙམ་གྱིས་མི་འཇོག་གོ །འོ་ན་ཚད་མ་དེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་བསྟན་ནས་འགལ་བ་ངེས་པར་བྱས་པས་ཆོག་མོད། ཁོའི་ཁས་བླངས་ལ་བརྟེན་པ་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། དངོས་སྨྲ་བའི་ངོར་འགལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་འགྲུབ་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་
འཇལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་མེད་ན་རང་གིས་དེ་ཁས་བླངས་ནས་ཇི་ལྟར་འགལ་བ་བསྒྲུབ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང༌། ཚད་མར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བ་ཁོ་ལ་གྲུབ་ཟིན་ནས་དེ་འདྲ་བའི་ཚད་མས་སྒྲུབ་ན་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ༌རྙེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབ་ཅི་དགོས། དེས་ན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་རྟོགས་པར་འདོད་ན་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་
དཔྱོད་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱིས་ཤིག །
འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ལ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཁྱབ་ལུགས་ཇི་ལྟར་སྟོན་སྙམ་ན། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

830

འགྲེལ་པ་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཆུ་དང་ལྡན་པས་ས་ལ་རླན་དང༌། མེ་དང་ལྡན་པས་ཆུ་ལ་ཚ་བ་དང༌། སྣ་མའི་མེ་ཏོག་དང་ལྡན་པས་གོས་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་དམིགས་པ་ནི། ཆུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རླན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང༌། ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ནའང་རང་བཞིན་དེ་རང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་དེ་དང་ལྡན་པས་གཞན་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཐོག་མར་རང་ལ་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་ལྡན་པ་ན་གཞན་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དྲི་མི་ཞིམ་པ་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ལ་ཡང་དྲི༌ང་བ་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་སུ་བཅུག་ནས། དེ་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་མིག་ལའང་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་
ཡོད་ན་ཐོག་མར་རང་ལ་བལྟ་བ་དམིགས་ནས། དེ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཡང་དམིགས་པར་འཐད་པ་ཞིག་ན། མིག་ལ་རང་ལ་བལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་བལྟ་བ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། །ཐོག་མར་བདག་ལ་སྣང་འགྱུར་
ན། །མིག་ཉིད་ལ་ཡང་མིག་གིས་ནི། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འཛིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གལ་ཏེ་མེས་རང་མི་བསྲེག་ཀྱང་གཞན་བསྲེག་པ་བཞིན་དུ། མིག་གིས་རང་ལ་མི་བལྟ་ཡང་གཞན་ལ་བལྟ་བ་མི་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། སྤྱིར་མེས་བུད་ཤིང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

831

བསྲེག་པ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཙམ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། མིག་ལ་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ངོ་བོས་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་། མེས་བུད་ཤིང་བསྲེག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དཔེར་བྱེད་དགོས་པས་དེའི་ཚེ་དཔེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་
བཞིན་དུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་མེ་དང་བུད་ཤིང་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་དེ་གཉིས་གང་ཡིན། གཅིག་ཡིན་ན་ནི། མེས་རང་ཉིད་བསྲེག་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་མེ་སྲེག་བྱེད་དང་བུད་ཤིང་བསྲེག་བྱར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། འགྱུར་ན་ནི་ཁོ་བོས་ཀྱང་མེ་ནི་བསྲེག་བྱའོ། །བུད་ཤིང་ནི་སྲེག་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ནི། བུད་ཤིང་མེད་པར་ཡང་མེ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟ་མེད་པར་བ་ལང་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང༌། མེས་ནི་ཚ་བ་ཉིད་བསྲེག་སྟེ། །ཚ་བ་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་བསྲེག །དེས་ན་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་མེད། །དེ་མ་གཏོགས་པར་མེ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྲེག་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་ནི་རང་མི་བསྲེག་ན་གཞན་ཡང་མི་བསྲེག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། མིག་ལ་བལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ནའང་རང་ལ་མི་བལྟ་ན་གཞན་ལ་ཡང་མི་བལྟ་བར་འདོད་དགོས་པས་སྐྱོན་སྔ་མ་མི་གཡོའ། །ོདེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་ནུས་པས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

832

རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་སོ་སོར་ཕྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཡང་སོ་སོར་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚད་མས་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདིས་མེ་དང་བུད་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཐད་པས་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་དགོས་ན། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བར་མཐོང་ནས་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་མཐོང་བས། ཚུལ་གཉིས་འགྲུབ་ལ། གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་ལ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་མེ་དང་བུད་ཤིང་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གོ །འདིས་ནི་སྔར་བཀོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལའང་ཚུལ་གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐལ་འགྱུར་ནི་མེ་དང་བུད་ཤིང་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། གཅིག་ཡིན་ན་མེས་རང་ཉིད་བསྲེག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་

རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་འདི་འདྲ་རྣམས་ཡིན་པས་དེས་མཚོན་ནས་ཐལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་རྒོལ་དེས་ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བ་དེ་སྲིད་

དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་འགྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

833

པ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། ཡང་ཅི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ལ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་གྲུབ་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རེས་འགའ་དཔང་པོ་རྒོལ་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚིག་གིས་རྒྱལ་བའམ་ཕམ་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་རང་གི་ཚིག་ཁོ་ནས་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱི་ཚིག་གིས་ནི་རྒྱལ་
བའམ་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་ལའང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་རྟགས་སུ་རུང་བའི་དཔེ་དང་ཤེས་བྱེད་རྣམས་གསུངས་ཤིང༌། རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཚུལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེས་སྔ་རྒོལ་ལ་ཡང་གྲུབ་དགོས་པས། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པའང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་གང་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པའམ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ལ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །
འདི་ལྟར་ལུང་གིས་གནོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ལུང་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

834

སུ་དཔག་པར་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་བརླིང་བ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོག་གེའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་འཐད་པས། དེ་
ཁོ་ན་མ་ཤེས་པའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཚད་མས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང༌། དེས་མི་འགྲུབ་པར་ཕྱི་རྒོལ་
གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བར་
འཇོག་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་
ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལ་ཐལ་
རང་གི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ན། དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྙམ་ན། འདིར་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང༌། དེ་བཀག་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་རུང་བ་ཞིག་
དགོས་པས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་འཇུག་པར་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས།
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པར་མཐོང་བས་ལུགས་
དེ་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

835

ཁས་བླང་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །
གསུམ་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
དབབ་པ་དང༌། ལྟ་བ་དེ་དག་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས། དེས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ། རིགས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང༌། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་

སེམས། །ཁྱོད་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འདོགས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་གམ་སེམས་ཅན་གདགས་པར་གསུངས་པས་ཐོག་མར་ཤིང་རྟའི་དཔེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུར་དུ་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་
ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང༌། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

836

ལག་ལས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་བདུན་དུ་མེད་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །
འདིར་ཤིང་རྟ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བདུན་གང་རུང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་དེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ནི་སྲོག་ཤིང་དང་འཁོར་ལོ་དང་གཟེར་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཤིང་རྟ་ནི་ཡན་ལག་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཡིན་ན་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་ཡང་དུ་མར་འགྱུར་བ་དང༌། ཤིང་རྟ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་
ཡོད་དོ། །རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བའང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་བཞིན་དུ་ཡན་གར་བར་སོ་སོར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་ཞོ་གནས་པ་ལྟར། རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མེད་ལ། རེ་ལྡེ་ལ་ལྷ་སྦྱིན་གནས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་ཡོད་ན།
འགྲུབ་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་གི༌རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་གཉིས་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ལ་དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་བརྟེན་པར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

837

གྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་འགོད་པ་སྟེ། འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ལྷ་སྦྱིན་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བ་ལང་དག་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན་ནི། བ་ལང་དང་ལྷ་སྦྱིན་སོ་སོར་འཛིན་པ་དེ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་སོ་སོ་བར་འཛིན་དགོས་པ་ལས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལྡན་པ་མེད་དོ། །ལྷ་སྦྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ལྡན་ཚུལ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྔར་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྷ་སྦྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པ་ལྟར། ཤིང་རྟ་ལ་ཡང་ཡིན་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལྡན་པ་འགོག་གོ །
ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་ནི། གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །སིལ་བུར་གནས་ལ་ཤིང་རྟ་འདིར་ཡོད་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་རིགས་པའང་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཤིང་རྟ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །
འདི་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཕྲལ་ནས་སིལ་བུར་གནས་པ་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཚོགས་པ་ནའང་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

838

རོ། །ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་ནི། འདིར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དག་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད་ཀྱི། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་འདུས་པ་ཡང་མེད་པས་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ། ཚོགས་པ་ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པས་བདག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཤིང་རྟར་མི་འདོད་ཀྱི། ཡན་ལག་དེ་རྣམས་
བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཤིང་རྟར་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། འདི་ལ་
སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་འདོད་པས་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་ནི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བའོ། །འང་གི་སྒྲ་ནི་ཚོགས་པ་ཙམ་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །
གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འདོད་ན་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ཡིན་ནམ། ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་དབྱིབས་ཡིན་ནམ། སྔར་
གྱི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཞན་ཞིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རེ་རེ་སྔར་ཡོད་གྱུར། །ཇི་ལྟར་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ན། །བྱེ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར། །དེ་ལྟར་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

839

གསུངས་པའི་སྐྱོན་སྟོན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པ་དང་ཕྱིས་བསྒྲིགས་པའི་
དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པས། ཕྲལ་བའི་ཚེ་ཤིང་རྟ་མེད་པ་ལྟར་བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་ཡང་ཤིང་རྟ་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །
གལ་ཏེ་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལས། ཕྱིས་
བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་སྔ་མ་དེ་དག་གི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་ཤིང་རྟར་འཇོག་ན་ནི། ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་འདིར། །འཕང་ལོ་སོགས་ལ་དབྱིབས་ཐ་དད་ཡོད་ན། །འདི་བཟུང་གྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། སྔ་ཕྱིའི་འཕང་ལོ་དང་སྲོག་ཤིང་སོགས་ལ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་དམིགས་དགོས་པ་ལས་ཇི་ལྟར་བལྟས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བ་དམིགས་པ་མེད་པས། དབྱིབས་སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིས་ཀྱི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་མི་རིགས་
སོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་སོ་སོ་བ་ཤིང་རྟར་མི་འདོད་ཀྱི། ཡན་

ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཤིང་རྟར་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་

ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟར་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་མི་རིགས་ཏེ། ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་འདོགས་པའི་གཞི་རྣམས་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

840

བོས་གྲུབ་བའི་རང་བཞིན་ནམ་རྫས་སུ་མེད་པ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཚོགས་པ་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་དག་གང་འདོད་ནའང་སྔར་ཤིང་རྟ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དགག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ལ་རྫས་ཡོད་མི་འདོད་པའི་རང་ལུགས་ལ་
ཡང་། ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟ་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་ཤིང་རྟར་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་

དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་འདོད་ན། འོ་ན་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་མི་བདེན་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་བདེན་པར་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་
བྱས་ནས། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་བརྒྱད་འདུས་པ་ཙམ་ལ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་རྡུལ་བརྒྱད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདོགས་པ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ལ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས། དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

841

པའི་ཕྱིར་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ། །བུམ་བློ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་དབྱིབས་མི་རིགས། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ལྟར་བུམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་འདུས་པའི་དབྱིབས་མ་ཡིན་ན། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། གང་གི་ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་དང་མགྲིན་པ་རིང་བ་སོགས་དེ་ནི་བུམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི། ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་སོགས་
ཀྱི་དབྱིབས་བུམ་པར་མི་འདོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལྟོ་བ་དང་མགྲིན་པར་ཡང་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདིར་དངོས་སྨྲ་བ་དག་ན་རེ། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟ་
བཙལ་བ་ན་དེས་མ་རྙེད་ན་ཤིང་རྟ་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་རྣམས་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག །ཉོས་ཤིག །ཆོས་ཤིག །ཅེས་བྱ་བ་སོགས་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་སྐྱོན་དེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང༌། རང་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཁྱེད་ལྟར་ན་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འཇོག་
པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

842

པར་བྱེད་ལ། རིགས་པ་དེས་བཙལ་བ་ན་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་ཤིང་རྟ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དངོས་པོ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཤིང་རྟ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཚེ། དེས་ཤིང་རྟ་མ་རྙེད་པ་ན་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་འདི་ནི་ད་ལྟ་དབུ་མའི་དོན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་རྣམས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །
དེས་ན་འདི་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །རྣམ་

དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདི། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །དེའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན། ཤིང་རྟ་དེ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མི་རྙེད་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡིན་པས། དེ་བདུན་དུ་རིགས་པ་དེས་མ་རྙེད་པས་ཤིང་རྟ་ཁེགས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཤིང་རྟ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་མིན་གྱི། རིགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་གནོད་མེད་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་

པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེའི་འཇོག་ཚུལ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་རིགས་པ་དེས་ཤིང་རྟ་མ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

843

རྙེད་པས་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱང་། དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། སྣམ་བུ་ཚིག་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྣལ་མ༌ཚོལ་བ་ཁྱོད་ནི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཤིང་རྟ་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཤིང་རྟའི་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མི་འཛིན་ཏོ། །ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་དེའི་ཚེ་ནི་འཕང་
ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང༌། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ། ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག༌ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཡན་ལག་འཇོག་པར་མི་ནུས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་འདི་ནི། ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན། །བློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྲེགས་ཡན་ལག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས།
ཕྱོགས་འདིས་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཆེས་གསལ་བར་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འདིའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་གང་དག་ཡིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

844

པ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་ཏེ་ཆ་ཤས་ཅན། །ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྙད། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ་གྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་
དུ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གདགས་པར་བྱའོ། །རང་སྡེ་འགའ་ཞིག །ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་འདུས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱི། དེ་དག་
ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་ཅན་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལས་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་
ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་
མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་པར། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརླག་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་མྱུར་དུ་རྙེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། འཇུག་འགྲེལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

845

ལས། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འདི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་
པར་མི་འགྱུར་ཞིང་མ་བརྟགས་པར་གྲགས་པས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པས་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན་ཆེས་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་
ཇི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དེ་འདྲ་བ་དེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གྱི་གཏིང་མྱུར་
དུ་དཔོགས་པར་གསུངས་པས། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །འདི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་རྙེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མི་རྙེད་དོ། །
དེ་ལྟར་མ་རྙེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་བསྙོན་མི་ནུས་པར་སྣང་བ་ན། ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་བློའི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་ཁོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་ཞེས་པའི་འང་གི་སྒྲས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པའོ། །ཤིང་རྟ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་མཐའ་གཅོད་ལུགས་ནི།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

846

རྣམ་པ་བདུན་དུ་བརྟག་པ་བྱེད་པ་འདི་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་ཆེས་གསལ་བས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །
མདོར་ན་ཤིང་རྟ་ལ་བརྩམས་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟག་ལྟ་དགག་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་སྙམ་པའི་ཆད་ལྟ་དགག་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དཔྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་འགྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཅིག་ཐ་དད་ཙམ་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་ལ། ཧ་ཅང་མངས་ན་ཚེགས་སུ་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་

དཔྱོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཚམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་འགོག་པའི་དུས་ན་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཏེ་བཀག་པས། དེའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བྱེད་ཡོད་པ་ལ་མི་གནོད་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཁྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཁྱབ་བྱེད་གཅིག་ཐ་དད་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ལས་མི་འདའ་བའི་ངེས་པ་དྲངས་ནས། དེ་ནས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ན། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ལ་ཡང་གནོད་པ་འབབ་པར་མཐོང་བ་ན། ཁྱབ་བྱེད་ཁེགས་པས་ཁྱབ་བྱ་ཡང་ཁེགས་པ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐག་ཆོད་ཀྱི་ངེས་པ་མང་དུ་དྲང༌། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
མེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་བསྙོན་མི་ནུས་པར་མཐོང་བ་ན། ཨེ་མའོ་ལས་དང་ཉོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

847

མོངས་པའི་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་བྱས་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་མ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་ལ། རང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ངེས་པ་
རྙེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་རྣམ་པ་ལྔར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་སྦྲང་རྩི་དང་ཆུ་དང་འོ་མ་འཛིན་པ་དང་འཆུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་རུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ཅི་ངོ་མི་མཚར་བ་ཞིག་གམ། ཞེས་དང༌། གང་ཞིག་རང་བཞིན་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །
གཉིས་པ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
བདག་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང༌། བདག་ཕུང་པོ་དང་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང༌། དེས་ཕྱོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཆོས་དེ་ཟླ་བཅས་སུ་བློས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་ཟླ་མེད་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་ལ། ཟླ་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་ཡང་ཟླ་བཅས་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འཇིག་རྟེན་ན་མཐོང་ངོ་། །དེས་སྤྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་དམ། གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

848

ཡིན་ཏེ། ཟླ་བཅས་ཟླ་མེད་ནི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་གཅིག་དང་གཅིག་མིན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ཡང་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་གམ་གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བས། ཅི་བདག་འདི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ནམ། ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཐོག་མར་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ། རྣལ་འབྱོར་པས་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་གང་ཡོད་པ་བཙལ་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་
གསུམ་གསུངས་ཏེ། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དོན་མེད་པ་དང་། བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བདག་ཁས་བླངས་པའི་དོན་མེད་དེ། ཕུང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཟླ་བ་དང་རི་བོང་ཅན་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་རྩ་ཤེར་ཡང་གསུངས་ཏེ། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི། །བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཚེ། །ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་

བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། བདག་གཅིག་ལས་མེད་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

849

བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདིར་ཕུང་པོ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་བདག་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་འདོད་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། འདི་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་སྐྱོན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང༌། ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྐྱོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་ན་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འཇིག་ཡིན་པས་བདག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་

སོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་མི་གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ང་ལས་ནུའི་བདག་དང་སྟོན་པའི་བདག་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ན་ང་མཆོད་སྦྱིན་དུ་གྱུར་ཏོ་སྙམ་དུ་མི་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སྔར་མྱོང་བའི་དོན་དེ་ཕྱི་
མས་དྲན་པ་མི་འགལ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་མྱོང་བ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་

ལ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་དགོས་ན་དེ་ཡང་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ས་མྱུག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་འདོད་ལ། རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཡང་གཞན་དག་འདོད་པ་ལ་དེ་འདྲ་བ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རུང་ན་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

850

སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མགོ་སྙོམས་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོན་པ་དང་ང་ལས་ནུ་གཉིས་མདོ་དེས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་ནམ་སྙམ་ན། བཀའ་འདིས་ནི་རྒྱུད་གཞན་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། དེའི་ཚེ་ན་ཆེ་གེ་མོ་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན་དེ་ལྟར་མི་བལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ཞབས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
མདོ་ལས་ང་ནི་སྔོན་ཚེ་འདིར་གྱུར་ཅེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་རྟག་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་བཞི་བཀའ་སྩལ་
པའི་དང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་ཡང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་
ལས། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་གྱུར་ཅེས། །བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྔོན་ཚེ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་བ་དྲུག་ཀར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་དྲུག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་ལུས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡང་བདག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྔ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་རང་གི་ངོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

851

བོས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བས་མཁས་པས་ནི་བདག་ལ་རང་བཞིན་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །
ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟ་བའི་ཉེས་པ་ནི། བདག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ན་བདག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་

ཕྱི་མས་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་ན་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་པས། འདིར་ནི་ལས་སྔར་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་འབྲས་བུ་མ་མྱོང་བའི་གོང་དུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྔ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྔ་མ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་མའི་བདག་མེད་ལ། སྔ་མས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མ་མྱོང་ན་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་མེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ལན་ཀྱང་འོག་ཏུ་འགོག་པས་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་བ་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་ཉེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྔ་མའི་བདག་ཞིག་ཀྱང་བདག་ཕྱི་མས་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསགས་པའི་གང་ཟག་
གཞན་གྱིས། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། མྱ་ངན་འདས་སྔོན་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ནི། །སྐྱེ་འཇིག་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

852

བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། །གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་

འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇུག་པ་ལས། སྐྱོན་གཞན་གསུམ་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱང༌། རང་སྡེ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་འགོག་པར་སྣང་ཞིང་འདིར་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པར་འདོད་པས་མ་བཀོད་དོ། །རིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དེར་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང༌། །དེར་མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཆད་དང་ལས་རྣམས་ཆུད་
ཟ་དང༌། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བ་
དང༌། །དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཆུད་ཟ་བ་སོགས་གཉིས་པོ་དེ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བཀོད་པའོ། །
གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །ཞེས་པ་ནི། སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་

བདག་དང་ད་ལྟའི་བདག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་ན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་སྔ་མ་ལ་ཅི་ཡང་རག་མི་ལས་པས་སྔ་མ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་དང༌། བུམ་པ་བྱས་པའི་ཚེ་སྣམ་བུ་མི་འཇིག་པ་ལྟར་བདག་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྔ་མ་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྔར་མ་ཤི་བར་འདིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ལས་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་མ་གྲུབ་པས་བསྒྲུབ་དགོས་
པ་དང་འདྲ་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་ན་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

853

ན་སྐྱོན་མེད་ན། །སྔར་རྣམ་དཔྱད་ཚེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྔར་ཇི་ལྟར་དཔྱོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། བྱམས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་གྲུབ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
བཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་ལྷ་མི་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། རིགས་པ་དེ་འདྲ་བས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་ན་ཡང་དཔྱད་བཟོད་པའི་དངོས་པོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་སྔ་མས་བསགས་པའི་ལས་ཕྱི་མས་མྱོང་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པ་འདི་ནི་འདི་འདྲའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
འོ་ན་སྔ་དུས་ཀྱི་མྱོང་མཁན་དང་ཕྱི་དུས་ཀྱི་དྲན་མཁན་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་
པས། རང་གི་ལུགས་ལའང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སྔར་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་སྔར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཕྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་
དེ། འདིར་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཞོས་བཀང་བའི་སྣོད་ཁང་པ་ན་གནས་པའི་ཐོག་རྩྭ་ལས་བྱས་པའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཕུག་རོན་སྐྱ་བོའི་རྐང་པ་ཞོའི་སྣོད་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དེའི་རྐང་རྗེས་དེར་དམིགས་པ་བཞིན་དུ། ཚེ་འདིའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

854

དུས་སུ་མ་ཕྱིན་ཀྱང་སྔར་གྱི་མྱོང་བ་རྣམས་འདིར་དྲན་པར་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང༌། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གསལ་བར་གྱུར་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མི་རྟག་པ་ཁོ་
ནར་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་ཡོད་དང༌། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཅན་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་འདམ་བཞིན་དུ་ཞོའི་སྣོད་ཁང་པའི་ནང་ན་གནས་པ་དག་ལ་རྩྭ་ཐོག་ཆེས་མང་པོས་གཡོགས་པའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཕུག་རོན་སྐྱ་བོའི་རྐང་རྗེས་དམིགས་མོད་ཀྱི། དེའི་རྐང་པ་ཞུགས་པ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་འཇུག་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །
ད་ནི་དཀྱུས་མའི་དོན་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་བླང་བ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་གནོད་བྱེད་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་འདིས་ལུས་འདི་བླངས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་ན་ཕུང་པོ་ནི་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བདག་ནི་དེ་ལེན་པ་པོའ། །དོེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བྱ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། གཅོད་པ་པོ་དང་གཅད་བྱ་དང་། བུམ་པ་དང་རྫ་མཁན་དང་། མེ་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རབ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

855

བྱེད་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། བུད་ཤིང་གང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །མེ་དང་ཤིང་གིས་བདག་དང་ནི། །ཉེ་བར་བླང་བའི་རིམ་པ་ཀུན། །བུམ་སྣམ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་བདག་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པ་དང༌། བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་ཚིག་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ནི། ཅི་སྟེ་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་མོད། རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། འདི་ལ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་ནི། ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་བ་ལང་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་སྙམ་ན། འོ་ན་དེ་བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞིན། ཞེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱ་སྟེ་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །བདག་སྐྱེ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

856

འཇིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་རྟག་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས། བདག་ཏུ་བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་ལྡོག་གང་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གསུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན། དེ་ལྟར་དུ་དམིགས་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་དང་སེམས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡང་མེད་པས་བདག་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །བཟུང་ཡོད་རིགས་ན་བཟུང་དུ་མེད། །ཅེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི། བདག་མིང་ཙམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང༌། ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་

སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཕུང་པོ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་
མཐོང་བའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་རྙེད་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་འདི་གཉིས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་རྣམ་དག་མ་འདྲོངས་ན། གང་ཟག་རང་
བཞིན་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

857

དེ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པར་འདོད་ནས་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་
གནོད་བྱེད་མཐར་གཏུགས་པ་མེ་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའི་ཚད་མ་འདིས་དགག་དགོས་ཀྱི། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་

མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་གཟུགས་དང་སེམས་བཞིན་དུ་སོ་སོར་མཐོང་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བས་ཞེས་ཤེས་པ་རང་དགའ་བས་མི་འཛིན་པའི་གནོད་བྱེད་འདི་སྟོན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བ་ནི། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་པ་
མེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གནོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་མིན་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་གནོད་བྱེད་དུ་མི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གནོད་བྱེད་དུ་བསྟན་ས་མེད་ཅིང༌། ལུང་ཡང་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ལ། ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་ངེས་ལ་མི་མཐུན་པས། དེ་ཡང་རིགས་པས་བསྒྲུབ་དགོས་ན་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་སྟོན། ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་ལ་འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་སོ་ཞེས་པ་དང༌། འདི་ཁས་མི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

858

ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁས་མ་ལེན་ཅིག་ཅེས་སྟོན་པ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རིགས་པ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད། དེས་ན་གནོད་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་

བ་ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་པ་ན། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་པ་
མེད་པ་ལ་ཐུག་ཅིང༌། དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་བླངས་ན་རང་གི་མྱོང་བས་གནོད་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལས་མི་འདའ་བ་འདི་ནི་དབུ་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཏེ། མདོར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་ཀྱི་

རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་ཀྱང༌། རྩ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་མངོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་ག་ན་དགོས།
གསུམ་པ་དེས་ཕྱོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཁར་གཞོང་ན་ཞོ་ཡོད་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་ལ་བདག་དང་བདག་ལ་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མེད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། ཕུང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང༌། །ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེའི་ཕྱིར་འདི་རྟོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །བདག་དང་ཕུང་པོ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ལ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་བདག །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྡན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

859

དོན་སྦྱོར་བ་མེད། །གཞན་ན་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན། །བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད། །ཅེས་སོ། །གནག་ལྡན་ནི་ལྷས་བྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ལྡན་ནི་ལྷས་བྱིན་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཕུང་པོ་འདུས་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པར་གསུངས་པས་ན། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན༌འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཏེ། ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་གི་ཉེ་བར་བླང་བྱར་འདོད་པས་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ཀ་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཡང་ཉེ་བར་བླང་བྱར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཚོགས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི། བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདིས་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་དེ་དག་བདག་མ་ཡིན་ཀྱང༌། དཔེར་ན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་དང་སྲོག་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་རྙེད་པ་ན་ཤིང་རྟར་
འཇོག་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ལ་བདག་ཏུ་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། འོ་ན་དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་ན། སེམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དབྱིབས་ཞེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

860

འགྱུར་གྱི། །སེམས་སོགས་ཚོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དེ་དག་
ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དང༌། དེ་ལྟ་ནའང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དང༌། འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་གཉིས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མཛད་ནས་མདོར་གསུངས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ནི། སྒྱུ་མའི་དོན་ལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ལ་བྱས་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ལ་སྒྱུ་མར་གསུངས་པ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་
བའི་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་ལ་སྔ་མའི་སྒྱུ་མའི་དོན་ཡང་ཡོད་ལ། སྔ་མ་ལ་ཕྱི་མའི་སྒྱུ་མའི་དོན་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཕྱི་མ་དེའི་འགྲུབ་ལུགས་ནི་སྣང་བ་འཛིན་པ་དང་སྟོང་པ་ངེས་པའི་བློ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སྣང་བ་མིག་གི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་དང༌།
སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རྟ་གླང་མེད་པར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟ་གླང་དུ་
སྣང་བ་དེ་སྒྱུ་མའམ་བརྫུན་པའི་སྣང་བར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བསྙོན་དུ་མེད་པར་སྣང་བ་དང༌། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་གང་ཟག་དེ་སྒྱུ་མའམ་བརྫུན་པའི་སྣང་བར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྣང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

861

བ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་
ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པས། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཉིས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་དུ་མ་འདོད་ན་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ངང་གིས་ཡོད་པས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་མི་དགོས་པས། དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མང་དུ་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ལ་ངེས་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་སྣང་བ་ཤར་བ་ལ་བལྟས་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ལོགས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་མེད་དོ། །རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་སྟོང་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་
ཉིད་དང༌། དེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་

གསུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་སྐོར་བ་བཟླས་བརྗོད་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་
འཇུག་པ་ན་ཡང༌། སྔོན་དུ་དེ་དག་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་དགག་ལ། དེའི་ངེས་པའི་རྩིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་ལ་ཞུགས་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསླབ་སྟེ་དེའི་ངང་ནས་དེ་དག་བྱའོ། །འདིའི་གནད་ཤེས་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་འཆར་བའི་ཚུལ་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

862

ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །
འདི་ལ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་དགག་བྱའི་ཚད་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པར་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན། དེ་དག་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡེ་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་དང༌། གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་
པའི་དངོས་པོ་མེད་པའོ་སྙམ་པ་བྱུང་ན་ནི་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་སར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུར། །སྲིད་པ་སྒྱུ་མ་འདྲ་མ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ན་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས། འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་
བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་
དང་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྱུ་མ་ཙམ་གྱི་དོན་
ཡོད་པར་བཟུང་ནའང་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་ཁེགས་པའི་བཤུལ་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ཙམ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིན་པ་
ནི་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པས་སྐྱོན་མིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

863

དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
བས། སོ་སོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྱུ་མའི་དོན་ལྷག་མར་ལུས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ཡང་མྱུ་གུ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ན། རིགས་པ་དེའི་འདུ་བྱེད་ཇི་སྲིད་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་པས་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་
ནས་མྱུ་གུ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མི་སྐྱེ་ཡང༌། མྱུ་གུ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེར་བདེན་སྙམ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདེན་སྙམ་
ན་རིགས་པས་དགག་དགོས་པའི་འཛིན་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མེད་པའི་སྒྱུ་
མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་ཡང་སྒྱུ་འཛིན་གྱི་མངོན་ཞེན་ཡོད་པས་འདོར་
དགོས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཡེ་མི་ཉན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་

ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
འདི་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་དཔྱད་དེ་རིགས་པས་གསིལ་བ་ན་མི་འདུག་སྙམ་པ་དང་པོར་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ནས་དཔྱོད་མཁན་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་མེད་པར་ངེས་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས། གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་བྱ༌ས་མེད་པར་སོང་ནས་སྣང་བ་བན་བུན་དུ་སོང་བའི་སྣང་བ་
འཆར་བ་ཡང༌། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཙམ་མ་ཕྱེད་པར་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཡང་རྟེན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

864

འབྲེལ་བཤིག་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་རྟོགས་པས་དྲངས་པའི་སྣང་བ་བན་བུན་དུ་ཤར་བ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་གཏན་མིན་ནོ། །
དེས་ན་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྡོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བན་བུན་དུ་འཆར་བ་ཙམ་དཀའ་བ་མིན་གྱི། དེ་
འདྲ་དེ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མོས་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐན་ཐུན་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་ཡང༌། དཀའ་ས་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཁེགས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་ཏེ། དེ་རྣམས་སུ་འཇོག་ཐུབ་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་སྲིད་

མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རྙེད་ན་ལྟ་བའི་ངེས་པ་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ལ། སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའི་ངེས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བར་གདོན་མི་ཟ་བས། གཉིས་ཀ་ལ་སྟོབས་མཚུངས་སུ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང༌། རྟག་ལྟ་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་མཐར་ལྟུང་ལ། ཡང་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་འཛིན་པའི་སྐུར་འདེབས་དང་ཆད་
ལྟ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། དེའི་ཚེ་སྡིག་མེད་སྟོབས་བཅུ་ལྡན་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

865

ཡི། །རྒྱལ་བ་དེས་ནི་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་འཆང་། །སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་ལ་མི་སྐྱེ་སུ་ཡང་འཆི་བ་མེད། །སེམས་ཅན་མི་དང་སྲོག་ཀྱང་མི་རྙེད་དེ། །ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དབུ་བ་ཆུ་ཤིང་འདྲ། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་འདྲ་ཞིང་སྨིག་རྒྱུ་བཞིན། །མི་འགའ་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡང་ཤི་ནས་ནི། །འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་མེད་ཀྱང༌། །ལས་བྱས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་དཀར་ནག་འབྲས་བུ་སྨིན། །རྟག་པར་མ་ཡིན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ལས་བསགས་མེད་ཅིང་གནས་པ་དག་ཀྱང་མེད། །དེ་ཡང་བྱས་ནས་རེག་པར་མི་འགྱུར་མིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཚོར་བར་འགྱུར་བའང་མེད། །ཅེས་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་གང་ཟག་རིགས་པས་མི་རྙེད་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དཀར་གནག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བས། ལས་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་རེག་པ་སྟེ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་མིན་ལ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་
གཞན་གྱིས་ཚོར་བའམ་མྱོང་བའི་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱའོ། །
ངེས་པ་དེ་ཚོལ་ལུགས་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་སྒྲོ་
བཏགས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསམས་ལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱ། དེ་ནས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་གཉིས་ཅར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལུགས་དམིགས་ཕྱེད་པར་བསམས་ལ། གནོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ངེས་པ་དྲངས་ཤིང་མཐར་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

866

པའི་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ་སྟོང་ཕྱོགས་ལ་དེ་འདྲ་མང་དུ་སྦྱང༌། དེ་ནས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བསྙོན་མི་ནུས་པར་སྣང་བ་རྣམས་བློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། དེ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོར་འཇོག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཕྱོགས་
རྣམས་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང༌། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་པའི་འཐད་ལུགས་རྣམས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་འགལ་བར་སྣང་བའི་ཚེ་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བླངས་ནས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་བསམ་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

སྟོང་ཡང་བྱད་དང་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང༌། རྐྱེན་དེ་དག་འགའ་ཞིག་ལོག་པའི་ཚེ་འཇིག་པ་གཉིས་བསྙོན་མི་ནུས་པར་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་རྡུལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་དང་སྔོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་
སྙམ་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ནི་འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འོ་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གང་དུ་སྣང་བས་སྟོང་པར་ངེས་པ་འདི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་

རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ། །མིན་ན་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ། དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ན། དེའི་དཔེར་གང་འཇོག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟགས་ན་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་དགོས་སོ་སྙམ་ན། འདི་ལ་སྔ་མ་ཁ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

867

ཅིག །གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཕགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང༌། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང༌། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་
བརྗོད། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་
གཅིག་གི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས། ཆོས་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
རྟོགས་པས་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་འཛིན་ཡང་གཟུགས་བརྙན་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་ཡང་བརྡ་ལ་མ་བྱང་པའི་བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་རྣམས་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་རྩེ་བ་སོགས་བྱེད་པས་དེ་
དག་གིས་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འཛིན་ལ། རྒན་པོ་བརྡ་ལ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

ནི་དེ་དག་བྱད་བཞིན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ཀྱང༌། བྱད་
བཞིན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མྱོང་བས་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རུང་ལུགས་ནི། གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་

གྲུབ་པས། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་དེ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ནི། མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

868

རྟོགས་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་བརྙན་སོགས་དང་མི་འདྲའོ། །འདིས་ནི། བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང༌། །འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་བུམ་པ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་བཀོད་པ་ཡང་། གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་
མེད་པ་མིན་ཏེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མ་ལ་ཡང་ལྟད་མོ་བ་འགས་རྟ་གླང་སོགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་ཅིང༌། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟ་གླང་བརྫུན་

པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པའོ། །རྨི་ལམ་དུ་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་དམིགས་
པ་ལ་ཡང༌། སད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེས་སྟོང་བའི་བརྫུན་པར་འཛིན་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་ཡང་། རྨི་ལམ་གྱི་

སྐྱེས་པ་བུད་མེད་དུ་སྣང་བ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་འཛིན་པ་
ཡིན་ནའང༌། རྨི་ལམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱད་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་དང་འདྲའོ། །སྔར༌སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང༌། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན། ཞེས་དྲངས་པ་ལྟར། སྨིག་རྒྱུ་དང་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལ་ཆུ་དང་རྟ་གླང་དང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རང་དགའ་བས་གནོད་པས། དེ་དག་གིས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་
མིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་སྒྱུ་མའི་དོན་དེ་རྣམས་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཚིགས་སུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

869

བཅད་པའི་དབྱངས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ནས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་སྨིག་རྒྱུ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང༌། །སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་རྨི་ལམ་ཇི་ལྟ་བུར། །མཚན་མ་བསྒོམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

སྟོང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྭངས་
པར་ཟླ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་དྭངས་པའི་མཚོར་སྣང་སྟེ། །ཟླ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། །ཆོས་ཀུན་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་མི་དག་
ནགས་རིའི་ཁྲོད་འདུག་ནས། །གླུ་ལེན་སྨྲ་དང་རྒོད་དང་ངུ་བ་ལས། །བྲག་ཆ་ཐོས་ཀྱང་སྣང་བ་མེད་པ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །གླུ་

དང་རོལ་མོ་དེ་བཞིན་ངུ་བ་ཡང༌། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲག་ཆ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། །སྒྲ་ལ་

དབྱངས་དེ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་
གྱིས། །ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་ན་ཡང་འདོད་བསྟེན་པ། །སྐྱེས་བུ་སད་པར་གྱུར་ནས་མི་མཐོང་སྟེ། །བྱིས་པ་ཤིན་ཏུ་འདོད་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྲུལ་ཏེ། །རྟ་དང་གླང་པོ་
ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་རྨི་ལམ་ན། །བུ་ཕོ་བྱུང་
ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས། །བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་
དག །དྭངས་ཤིང་རྙོག་པ་མེད་པའི་ཆུ་ནང་སྣང༌། །ཆུ་ཟླ་སྟོང་པ་གསོག་སྟེ་བཟུང་དུ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་སོས་ཀའི་ཉི་མ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

870

ཕྱེད་དུས་ན། །སྐྱེས་བུ་སྐོམ་པས་གདུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཡིས། །སྨིག་རྒྱུ་དག་ལ་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོར་མཐོང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྨིག་རྒྱུ་ལ་
ཡང་ཆུ་ནི་ཡོད་མེད་ན། །སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་དེ་ལ་འཐུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཆུ་ནི་བཏུང་བར་ཡོང་མི་ནུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་
ལྟར་ཆུ་ཤིང་རློན་པའི་སྡོང་པོ་ལ། །སྙིང་པོ་འདོད་ཕྱིར་སྐྱེས་བུས་དེ་གཤེག་
ཀྱང༌། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀུན་ན་སྙིང་པོ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་མིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲུབ་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་
འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཏགས་པ་ན། ཡན་ལག་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་དྲུག་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ན། དེ་དག་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་ཤིང་རྟ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་སུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། བདག་ནི་ཕུང་པོ་སོགས་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེས་བླང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཕུང་པོ་དང༌། །ཁམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བརྟེན་ནས། །བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པོའང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་ཤིང་རྟ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་བདག་དེ་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱང་མ་དཔྱད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

871

ཡོད་དོ། །
གཉིས་པ་དེས་བདག་གི་བ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དེ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མ་རྙེད་པས། བདག་ལ་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་དེའི་ཚེ་རིགས་པས་འདི་ནི་བདག་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་རྙེད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་པ་ན། འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན། །དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་བས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཐུས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་ནི་སྔར་བརྗོད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་རིགས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི། ཇི་ལྟར་བདག་དང་ཕུང་པོའི་དཔྱད་པ་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་དཔྱད་པས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན། དེ་དག་ཏུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

872

བདེན་གཉིས་གང་དུའང་མི་རྙེད་ཅིང་མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོ་ན་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་རྩོད་ཀྱི། ང་ནི་
འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་རིགས་པས་
མི་འགོག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། བུམ་པ་སྣམ་བུ་རེ་ལྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཕྲེང་བ་ལྗོན་ཤིང་དང༌། །ཁང་ཁྱིམ་ཤིང་རྟ་ཕྲན་དང་མགྲོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང༌། །དེ་བཞིན་གང་དག་སྒོ་ནས་སྐྱེ་འདིས་བསྙད་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །གང་ཕྱིར་ཐུབ་དབང་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལྷན་ཅིག་རྩོད་མི་མཛད་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་དང༌། །ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག །དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་རྣམ་དཔྱད་བྱས་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་གང་གི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པ་འདིས་བསྙད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདི་དག་ནི་བུམ་པ་ལ་མཚོན་ན། བུམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དང༌། ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་མཆུ་འཕྱང་བ་དང་མགྲིན་པ་རིང་བ་སོགས་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྣམ་བུ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

873

སྦྱར་རོ། །འདོད་ཆགས་ནི་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་ཆགས་པ་ནི་དེའི་རྟེན་ཏེ། དེ་ཡང་
ཆགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། །མེ་ནི་སྲེག་བྱེད། བུད་
ཤིང་ནི་བསྲེག་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་འདོགས་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་འདོགས་པ་ནས་མེ་ལ་བལྟོས་ནས་བུད་ཤིང་དང་བུད་ཤིང་ལ་བལྟོས་ནས་མེར་འདོགས་པའི་བར་དུ་སྦྱར་རོ། །
རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང༌། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང༌། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང༌། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་། བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་ཅིང༌། ཕན་ཚུན་བལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་དཔྱད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་
བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱེར་
ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་ནུས་པས། སྔར་
བཤད་པའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་
བློས་སྦྱར་བྱ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་པར་དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང༌། །ཇི་སྙེད་མང་པོ་བཤད་བྱས་ཀྱང༌། །དེ་ལ་དྲེགས་པ་སྐྱེ་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

874

མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་
གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དྲུག་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་གི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་པར། མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས་
འདིར་དེ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང༌། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དག་བདག་ལས་གང་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་
གྱིས་འགོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་མི་བརྗོད་
པར་དམ་བཅའ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པའོ། །འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་

སྐྱེ་ན་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་མི་བལྟོས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་སྐྱེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་ཡང་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་བདག་གཞན་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རེ་རེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་དང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

875

གཞན་སྐྱེ་གཉིས་ཡིན་པས་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པའི་མཐའ་གཞན་སེལ་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་ནོ། །
མྱུ་གུ་ནི་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། མྱུ་གུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། མངོན་པར་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་པའི་ས་བོན་སླར་ཡང་སྐྱེ་ན་ནི། ས་བོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ས་བོན་ཙམ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་བས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་རྙེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད། །སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ཕྱིར་མྱུ་གུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་
རྙེད་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །ཞེས་དང༌། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་འདི། །དེ་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཅི་སྟེ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྐྱེན་བཞི་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་སྐྱེའོ་སྙམ་ན། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ན། མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུར་གྱུར་མ་གྱུར་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

876

འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཉིད་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །འདིའི་དོན་ནི། ས་མྱུག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་མེ་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་དེ་དང༌། རང་གི་རྒྱུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་གཉིས་ཅར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པར་སྣང་ངོ་། །
དེ་ལྟ་ན་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་འཆར་བའི་ཚེ། ཐ་དད་རང་དབང་བ་རག་མ་ལས་འཆར་བ་བཞིན་དུ་རང་གི༌ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་ཐ་དད་པ་སྣང་བའི་ཚེ་ཡང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ནི་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཚུལ་དེ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མེ་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱེད་མི་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཐ་དད་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཞིག་ཅེས་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་རང་གི་འབྲས་བུ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་
ནོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་འགྱུར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

877

རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ༌ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་
གྱི་བཞེད་པ་མིན་ཞིང༌། དེའི་གནོད་བྱེད་ཀྱང་ཚང་མང་གི་སྟེང་དུ་དུ་ཡོད་ཙམ་ལ་མེ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པ་དགག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ན། །རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །འོ་ན་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་མི་གཏོགས་ལ་སོགས་པས་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉིད་མི་འགྲུབ་པ་སྔ་མ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མཐོང་བ་ཡང་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐ་དད་ཐ་སྙད་པའི་བློས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་སྟེང་དུ་གྲུབ་ན། ངེས་པ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེས་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི། རྫ་བུམ་འཇིམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲའོ། །ནང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

878

ལ་ཡང་ལྷས་བྱིན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་སྲོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་པས་ལྷས་བྱིན་དང་སྲོག་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། ཕ༌མ་དང་ལས་དཀར་ནག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་སྐྱེར་སྨྲའོ། །བདག་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལ། གཞན་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བས་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའོ། །འདི་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་བདག་སྐྱེ་
འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་ལ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པས་དགག་གོ །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་པད་མའི་རྩ་བའི་རྩུབ་པ་དང་འདབ་མའི་འཇམ་པ་རྣམས་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་ནས་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་རྣམས་འགོད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་
ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་ན་ཡུལ་དང་དུས་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དགོས་ལ། ཡང་ན་འགར་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། ཡུལ་དུས་འདིར་འབྱུང་ལ་འདིར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཡོད་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱང་བྱ་རོག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོར་ན། གཅིག་སྐྱེས་ན་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བའམ་ཡང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

879

ན་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། འབྲས་བུ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་རྣམས་དེའི་རྒྱུ་ལ་འབད་པ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །དེའི་ཚེ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང༌། །འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་སྔར་མཐའ་
གཞན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་
བཅའ་བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །འཇུག་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང༌། །རྒྱུ་ལ་མ་བལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བཞི་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཐལ་བ་བཀོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གཞན་
གྲགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་རྙེད་པར་སླ་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

880

སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་དོ། །
གཞན་ཡང་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ན་ནི་གོལ་ས་གཅོད་པ་བློ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པ་གསལ་བས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་མྱུ་གུ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཞེས་
གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་

ན་བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་རྣམས་མིག་རྣ་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་བློའི་ངོ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་གི་གནས་ཚུལ་མིན་ནོ་སྙམ་དུ་མི་
འཛིན་པར་དོན་དེ་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྡོད་ལུགས་སུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མྱོང་བ་དང་སྣང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར། དོན་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་
སྒོ་ནས་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྡོད་ཚུལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་འགལ་ཏེ། མི་འགལ་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པའི་བུམ་པ་སླར་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

881

སྐྱེ་མི་དགོས་པ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་གྲུབ་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་དབང་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཚེ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་སུ་སྣང་ཞིང༌། སྣང་བ་ལྟར་ཡང་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་བཀག་ན་ནི་རང་སྡེ་ལ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པ་དང༌། དེ་ཁེགས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པར་འཇོག་མི་ནུས་པས། ཡུལ་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་རང་དབང་བར་བྱའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ནི་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དེ་དང་
བྲལ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་བྱེད་པས། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་དགག་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྔ་མའི་མཇུག་ཉིད་ནས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

882

བའི་ཕྱིར། རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི།

ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་གང་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་མ་ཐག་གི་ལུང་དེའི་མཇུག་ནས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱས་ཤིང་སྒྱུ་མ་འདྲ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པས། དེ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང༌། རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་རང་
བཞིན་མེད་པ་དང་ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །
གལ་ཏེ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བཀག་ནས་རང་

དབང་དང་བྲལ་བའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེད་ལ་ཅི་ཞིག་
བཀག་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་དང་ངེད་ལ་ཁྱད་མེད་དོ་སྙམ་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་ཀྱང་
བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་
ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དངོས་པོའི་རང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

883

གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་ཇི་བཞིན་མིན་པར་བརྗོད་ལ། ཁོ་བོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་སྨྲ་བས་ཁྱད་པར་ནི་དེའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དེ་མ་ཐག་གི་ལུང་དེའི་མཇུག་ནས། ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་རང་དབང་མེད་པའི་དོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན། གང་ཁྱེད་ཀྱིས་ངེད་
ཅག་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཁྱོད་དང་ངེད་ཅག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྙམ་དུ་སེམས་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་རྟོགས་པ་དང་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཐ་སྙད་ལ་མ་བྱང་བས་གཟུགས་བརྙན་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསལ་ནས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་ན་གཟུགས་བརྙན་རྟོག་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཁས་བླངས་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་དང་མཚུངས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་
ཀྱང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་བླངས་པར་འདྲ་ཡང༌། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

884

རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས། བརྗོད་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ན་
དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་དེ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་སྨྲ་བས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་ནི་མིང་ལ་རྩོད་པའོ་སྙམ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འདོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་རྩོད་པ་ནི་མིང་ཙམ་ལ་རྩོད་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་གསལ་བར་བཀག་
གོ །དེ་འདྲ་བ་ནི་དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་ཡང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ན་གྲགས་པའི་དོན་འདི་
ལ་རྟག་པར་སྨྲ་བས། ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་དོན་འདི་འདོད་ན་སྒྲ་རྟག་པ་
འགོག་པ་ནི་མིང་ཙམ་ལ་སྡང་བའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །
སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཟུང་བ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པས་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ལ། མཁས་པ་དག་ལ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་འཆིང་བ་གཅོད་པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་འགྲུབ་པ་འདི་
ནི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོའ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་
བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་རང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

885

བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ནས། རྐང་པ་གསུམ་པས་རྐྱེན་ལ་རག་
ལས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང༌། རྐང་
པ་བཞི་པས་ནི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ། མཁས་པས་རྟེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་གྱུར་ཏེ། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པར་ཡོང་མི་བྱེད། །ཅེས་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་མཐར་འཛིན་གཅོད་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟར་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་མ་གཟིགས་པ་དང༌། རང་བཞིན་དེ་ལ་རྐྱེན་གྱིས་ཅི་

ཡང་བྱར་མེད་པས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པའི་དྲ་བ་བཅད་དུ་མེད་པས་གྲོལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གླང་པོའི་རྩལ་གྱི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
ཡོད་གྱུར་ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཁྱེན་འགྱུར། །ཐེར་ཟུག་ཆོས་ནི་མྱ་ངན་འདའ་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ནམ་ཡང་སྤྲོས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་

བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནའང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་མོད་ཀྱི། ཚིག་མངས་པས་
འཇིགས་ནས་མ་སྤྲོས་སོ། །
གསུམ་པ་ལྟ་བ་དེ་དག་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་
དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས། དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྡོག་ལ། དེ་ལོག་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་སྔར་བཤད་པའི་ལེན་པ་བཞི་ལྡོག་ཅིང༌།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

886

དེ་ལོག་ན་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕུང་

པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པས་ཐར་པ་འཐོབ་སྟེ། རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་དང་བདག་གི་ཞི་བའི་ཕྱིར། །ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དངོས་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྙམ་ཟད་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང༌། །དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང༌། སྲིད་པ་ནི་ལས་ཡིན་པས་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་སོ། །ལས་ཉོན་ཡང་གང་ཟད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་སྐྱེ་ཤིའི་འཁོར་བ་བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་ལས་ལས་སྐྱེ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་ལས་ཡིན་
པས། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱེའོ། །ཡུལ་རྣམས་ལ་སྡུག་མི་སྡུག་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་བཅུག་པར་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མི་སྐྱེ་བས། ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་སྐྱེའོ། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་དང་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ལ་འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་ཁོ་ནས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

887

ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་
རྟེན་པའི་སྤྲོས་པ་དེ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡོད་ན་ནི། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྤྲོས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། མོ་
གཤམ་གྱི་བུ་མོ་མ་དམིགས་པར་ནི་ཆགས་པ་ཅན་དག་དེའི་ཡུལ་ཅན་སྤྲོས་པ་
འཇུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །
སྤྲོས་པ་མ་བཅུག་ན་ནི། དེའི་ཡུལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་བཅུག་པར་ཡང་ང་དང་ངའི་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་མ་བསྐྱེད་པར་ནི་ལས་དག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། ལས་དག་མི་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་བའི་འཁོར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པས་དེ་དག་བཟློག་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྡོག་ཅིང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོག་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལོག་པས་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

888

དང༌། ཐར་པའི་ལམ་གྱི་སྲོག་དང་འདྲ་བར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པས་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་འདི་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི། ཉན་རང་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་སྒྲུབ་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་འདི་ཡང་ཉན་རང་རྣམས་རང་གི་ཉོན་མོངས་མ་ཟད་བར་དུ་བསྒོམ་ཞིང༌། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བཟུང་ནས་དུས་
རིང་པོར་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བས། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཟད་དུ་བསྒོམ་པས། ཆེས་དུས་རིང་
བ་དང་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་ཏེ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་དྲུངས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྔར་བཤད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། དུས་རིང་དུ་བསྒོམས་མ་བསྒོམས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཙམ་སྤོང་ནུས་ཀྱི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མི་སྤོང་བ་ནི།
དཔེར་ན་བདག་མེད་པའི་རྟོགས་པ་གཅིག་ཉིད་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་
སྤོང་ནུས་ཀྱི། སྒོམ་སྤང་སྤོང་མི་ནུས་པས་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལ་རིང་དུ་བསྒོམ་དགོས་
པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་ནི་དུས་རིང་བར་དེ་ཙམ་ཞིག་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

889

བསྒོམས་པས་ཀྱང་སྤོང་བར་མི་ནུས་ཀྱི། སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་པོ་གཞན་མང་པོ་ལ་
བསླབས་པ་ལ་ཡང་ལྟོས་སོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྒོམ་པ་མེད་ཅིང༌། ཉོན་
སྒྲིབ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་དུ་བསྒོམ་པས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་
ཉིད་འདི་པ་ཙམ་མཐོང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་དེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཤིག་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་གཞན་
གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་

རིག་པར་བཞེད་པ་དང༌། དེ་ཟད་པར་སྤོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་ཡོད་
ཀྱང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་སྔར་
དང་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
འོ་ན་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་སྙམ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་བྱེད་
ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་པར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་གི་འཁྲུལ་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་
བརྙན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། བཅོས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

890

མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རློམ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསླུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི། སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་

རྫོབ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་

ལ་སྣང་གི། །སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ནི། སྔར་
བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལས། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པས། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་

དགྲ་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཉིས་སྣང་གི་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་གསར་དུ་འཇོག་བྱེད་ཟད་པ་ཡིན་ཀྱང༌། སྔོན་རིང་མོ་ནས་དེས་བཞག་པའི་གཉིས་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྦྱང་རྒྱུ་ནི་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ནས་ཀྱང་རིང་དུ་སྦྱང་དགོས་པས། དེ་དག་སྦྱངས་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་ལོག་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པས་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀའི་
ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ནི། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ངེས་པ་གཉིས་དྲང་
རྒྱུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཞོག །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཐབས་མེད་པར་ངེས་པ་དྲངས་ནས། ཐབས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

891

ཅི་རྙེད་བྱེད་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་

ཆོས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་
རྣམས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་ནས། སྤྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་
སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། རི་དབང་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི། །རྨད་བྱུང་ས་འཛིན་མཆོག་དེར་མངོན་གཤེགས་ནས། །ས་ཆེན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོ་མཛད་ཅིང༌། །ཞིང་བརྒྱ་འོད་ཀྱིས་འགེངས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས། །ཐུབ་པས་དཔལ་གྱི་མགུར་ནས་

བཀའ་སྩལ་པ། །མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་སྲོག་ལྟ་བུ། །འཕགས་པའི་སྲས་
ཀུན་བསྐྲུན་པའི་ཡུམ་ཆེན་མོ། །ལེགས་བཤད་ཟླ་མེད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ལུང་བསྟན་བརྙེས་པའི་དཔའ་བོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །ཇི་བཞིན་བཀྲལ་བའི་གཞུང་གི་མཆོག་
གྱུར་པ། །དེ་ནི་དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ཅེས། །ཉི་ལྟར་གྲགས་པའི་རྣམ་བཤད་ཟླ་མེད་པ། །རྒྱལ་བའི་མྱུ་གུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་གཞུང༌། །དེ་ཡིས་ལེགས་པར་
བཤད་ལ་ལེགས་བཤད་དུ། །ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ནི། །ཟླ་བའི་གཞུང་བཟང་ཚིག་དོན་གསལ་བ་འོ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་
ལུགས། །རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་འདྲའི་དངོས་པོ་ལ། །འཁོར་འདས་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ། །ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་གོ་སླའི་ངག་གིས་བཤད། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་བའི་གྲོགས། །ཁྱེད་ཀྱི་བློ་ངོར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ། །རྒྱུ་
འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་པ་དཀའ་མོད་ཀྱང༌། །དེ་འདྲ་དབུ་མའི་ལུགས་ནི་ཡིན་ནོ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

892

ཞེས། །དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས། །དེ་ལྟ་མིན་པར་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན། །རང་གིས་ཇི་བཞིན་སྤོང་བར་མ་ནུས་ནས། །ལུགས་མེད་པ་ལ་རེ་ན་ད་དུང་སློབས། །དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི། །གཞུང་གིས་ལྟ་བ་འཚོལ་བའི་
ཚུལ། །ལེགས་པར་བཤད་འདིའང་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་གསུམ་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ན་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་དུ་ཞིག་ཡོད་སྙམ་ན། འདིར་ནི་ས་མཐོན་པོའི་ལྷག་མཐོང་རྣམས་རེ་ཞིག་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ཀྱི་བསྒོམ་
པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་གཙོ་ཆེར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་དྲུག་གི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའོ། །རྣམ་པ་བཞི་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞིའོ། །རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི། ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དོན་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་རྣམས་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགེ་སློང༌། འདི་ལྟ་སྟེ་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་
གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

893

པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དཔྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དག་ལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་མཚན་མར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་བཞི་པོ་དེར་གསུངས་ཤིང༌། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུའང་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ཉན་ས་ལྟར་གསུངས་སོ། །
རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། ལྷག་མཐོང་ལ་རྣམ་པ་དུ་མཆིས། བྱམས་པ། རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

894

ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཉན་སར། ཐོས་པ་དང་བཟུང་བའི་ཆོས་སམ་གདམས་ངག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སེམས་པར་མི་བྱེད་ལ། རྟོག་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་མཚན་མ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང༌། གང་གི་ཚེ་སེམས་པ་ནས་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། །
དོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུས་ན། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ལ་འབེབས་པ་མང་དུ་
མི་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ངེས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་སྔར་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །
རྣམ་པ་དྲུག་ནི། གཞི་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོལ་ལུགས་སོ། །འདི་ཡང་དོན་དང༌། དངོས་པོ་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། ཕྱོགས་དང༌། དུས་དང༌། རིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་ཅིང་བཙལ་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་དོན་ཚོལ་བ་ནི། ཚིག་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚོལ་བའོ། །དངོས་པོ་ཚོལ་བ་ནི། འདི་ནི་ནང་གིའོ། །འདི་ནི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

895

ཞེས་ཚོལ་བའོ། །མཚན་ཉིད་ཚོལ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། འདི་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་པའམ། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཚོལ་བའོ། །ཕྱོགས་ཚོལ་བ་ནི། ནགས་ཕྱོགས་སྐྱོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ཚོལ་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚོལ་བའོ། །དུས་ཚོལ་
བ་ནི། འདས་པའི་དུས་ན་འདི་ལྟར་བྱུང་ངོ་། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འདི་ལྟར་འབྱུང་ངོ་། །ད་ལྟར་བའི་དུས་ནི་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཚོལ་བའོ། །རིགས་པ་ཚོལ་བ་ནི། རིགས་པ་བཞི་ལས། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའོ། །འདི་ཡང༌ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་དེ་དག་གི་གཞི་རྣམས་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་ཚོལ་བའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང༌འདི་ནི་ཆོས་སོ་འདི་
ནི་བྱེད་པའོ་ཆོས་འདིས་ནི་བྱ་བ་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཚོལ་བའོ། །འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བར་དོན་བསྒྲུབ་པའོ། །འདི་ཡང༌ཅི་འདི་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་ཚོལ་བའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། མེ་ཚ་བ་དང་ཆུ་རླན་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང༌། གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ཚོལ་བའོ། །
དེ་ལྟར་དྲུག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། སྨྲས་པའི་དོན་དང་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་དང་ཇི་ལྟ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་དབང་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

896

བྱས་ནས་ཚོལ་བ་དང་པོའ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་ཚོལ་བ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཚོལ་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཚོལ་བ་བཞག་གོ །ཉན་ས་ལས། དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གསུམ་དང་གཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྡུ་ན། དེས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང༌དང་པོར་བཤད་པའི་ལྷག་མཐོང་བཞིའི་སྒོ་ནི་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཡོངས་སུ་བཙལ་
བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཚོལ་ལུགས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པས་སྒོ་གསུམ་དང་ཚོལ་བ་དྲུག་ནི་སྔ་མ་བཞིར་འདུ་བར་སྣང་ངོ་། །སྔར་བཤད་པའི་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་
བྱེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་ཉན་སར་གསུངས་པས། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས། དེ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་རྣམ་པ་བཞི་བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་རྣམ་པ་དགུའི་བསྒོམ་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་མཚན་མའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་ཆེ་བ་མང་པོ་ནས་གསུངས་པས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞིའི་སྒོ་
ནས་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པའི་སེམས་དགུའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་དགག་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

897

དང༌། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གང་ཡང་མ་རྙེད་ཀྱང་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཟུང་ན་དེས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་འདི་ཡིན་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་བཟུང་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་དེ་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྒོམ་མཁན་དེས་ཡུལ་རྣམས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ནས། དེ་ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཇོག་པ་ཞིག་དགོས་སམ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
པས། བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མ་བཟུང་བའི་ཙོམ་འཇོག་བྱས་ན་དེའི་གནས་ལུགས་བསྒོམས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེས་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རང་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་རིགས་
པའི་དགག་བྱའི་མཚམས་མ་ཟིན་པས་གང་ཁས་བླངས་ཀྱང་རིགས་པས་གནོད་པར་མཐོང་ནས་དེ་ནས་ཅིར་ཡང་ངོས་བཟུང༌ས་མ་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་ན་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་

ལྟ་བ་ཡིན་པས། དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
ཅི་སྟེ་ཆོས་འདི་དག་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། དེ་དག་གི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་གང་ཡང་རིགས་པ་དེས་ཡོད་པར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

898

མི་འགྲུབ་པས། དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་གང་ཟག་དེས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་དེ་དེ་དང་མཐུན་པར་འདུག་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་ན་ནི། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ནི་འདིའོ། །འདི་ནི་འདི་མིན་
ནོ་སྙམ་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་

འགྱུར་བས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་བསྒོམ་པའི་སྒོམ་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་གནས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །
གཞན་ཡང༌ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་བློའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་གཉིས་མཐུན་པ་དེ་
གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ཤེས་པས་ཆོག་ན་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་ནི་གང་ཟག་དེས་དེ་གཉིས་མཐུན་པར་ཤེས་ནས་དེ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་འདྲ་བའི་མཐུན་ལུགས་དེ་ཤེས་ན་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པས། ལྟ་བ་མ་གོ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་
དུ་རྟོག་ཀྱང་རྟོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཙོམ་འཇོག་གི་མི་
རྟོག་པར་འཇོག་པ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་སྔར་མང་དུ་བཀག་ཟིན་ལ།
དེ་ལྟ་ན་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་སྐྱོན་འདོགས་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

899

འབྲས་བུ་མྱོང་ཞིང་འཁོར་བ་ན་འཁོར་རོ། །གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང༌། དེ་སྐད་ཀྱང་སྨྲ་བ་དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ན་ཐེག་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ན། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་ན་རྩ་
བ་བཅད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་ཟུར་ཕྱིན་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ། །ོདེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ག་ཡ་གཽ་རི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བོ་ཞེའོ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

900

པོ་སྤོང་བ་ཐོས་པ་ཉུང་བ། བདག་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ། སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་མ་རྟོགས་པ། བདག་ཕུང་བར་བྱས་ནས་གཞན་ཕུང་བར་བྱེད་པ། རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བའི་དུག་གིས་བཏབ་པའི་ཚིག་ནི་མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཟས་དུག་ཅན་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཧྭ་ཤང་གི་འདོད་པ་བཀོད་ནས། དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་ལུགས་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་བྱེད་པས་དེ་དང་མི་འདྲའོ་སྙམ་ན། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁོ་དང་ཁྱད་འབྱེད་
དགོས་པར་བྱུང་ན། ཁོ་བོ་ཅག་དང་ཧྭ་ཤང་གཉིས་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་སྒོམ་འདྲ་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་དབྱེ་བར་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

འཁོར་བར་འཆིང་ན་ཁྱེད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་དོན་དུ་གཉེར་ན་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟོག་
པས་བྱ་དགོས་པས། དེ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ཧྭ་ཤང་གི་དེ་ལེགས་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་ལྟར་ན་འགལ་བའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །
ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་ཁ་ཅིག་འདི་སྙམ་དུ། བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

901

འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དེ་
བཟློག་པ་ནི། ཁྱི་རྡོ་ཕྱིར་འབྲངས་པ་དང་འདྲ་བར་སྤྲོས་པ་ཕྱི་ཆོད་ཡིན་པས། དང་པོ་ནས་སེམས་གང་དུ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པ་ནི། རྡོ་འཕེན་པའི་ལག་མགོ་ནས་འཛིན་པ་དང་འདྲ་བར་དེ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་མི་འཕྲོ་བ་ནི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ནང་ནས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ལ་སྦྱོང་བ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་འབྱམས་པའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་རྒྱན་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་
མཁས་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དོན་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཁོ་ན་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་བཟུང་བའི་བློས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུང་རིགས་
ཀྱིས། ཁོས་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་པའི་བརྫུན་ཕུགས་རྡིབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མ་རྙེད་པར་སེམས་བཟུང་
བ་ཙམ་ནི། དེའི་ཚེ་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་འཕྲོ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ཙམ་
གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་མེད་པས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན་མཚན་མོ་རྒྱུས་མེད་པའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་སྲིན་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་འཇིགས་པ་
ན། སྒྲོན་མེ་བཏེག་ནས་དེར་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་ནས་འཇིགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

902

པ་དེ་མི་སེལ་བར། སྲིན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དེ་འཕྲོར་མ་འཇུག་པར་སེམས་
ཟུངས་ཤིག་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ནི། གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཚེ་མིག་ཕྱེ་ནས་དགྲ་གང་ན་འདུག་ལེགས་པར་བལྟས་ཏེ། དེར་མཚོན་འགྱེད་པའི་དཔའ་བོ་ལྟར་མི་བྱེད་པར། དགྲ་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་ན་མིག་བཙུམས་ནས་སྡོད་པའི་སྡར་མ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། བུ་མོ། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཡིན། གསོལ་པ། འཇམ་དཔལ། རྣམ་པར་བརྟགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་
ཕྱེ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་རྣམས་ཕམ་པར་བྱ་སྟེ།
འཇིགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་ཡི། མི་སྡར་མ་བཞིན་དུ་མིག་གཟུམ་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་ནས་སྐྲག་པ་ན། འཁྱིལ་བ་དེ་ཐག་པ་ཡིན་གྱི་སྦྲུལ་མ་ཡིན་པར་འདུག་གོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས། འཁྲུལ་པ་དང་སྐྲག་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྡོག་དགོས་པ་བཞིན་དུ། བདག་གཉིས་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་འཁྲུལ་བ་དང༌། འཁྲུལ་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་། བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ངེས་པ་དྲངས་ནས་བདག་འཛིན་དེ་
འཁྲུལ་པར་གོ་བ་དང༌། དེ་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པས་ལྡོག་ལ། དེ་ལོག་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པས་ན། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

903

སོགས་པར་ཡུལ་རྣམས་ལ་དཔྱད་ནས་འགོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལྷས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དཔྱད་ཟིན། །ཞེས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་བཟུང་བ་ན་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བས། དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པར་རྣམ་པ་དུ་མར་དཔྱད་པར་གསུངས་ཤིང༌། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་ཀྱང༌། འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །འདོད་དང་སྡང་སོགས་སྤོང་བ་ནི། །དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །ཡིན་གྱིས་ཕྱི་ཚུལ་དག་གིས་མིན། །ཞེས་དུ་མ་ཞིག་
གསུངས་སོ། །
རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཚེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དགག་གོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ལ། འདི་ལྟར་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་པོ་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ནམ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དེ་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་མི་འགལ་བར་ཁྱེད་སྨྲ་ན་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

904

རོ། །ཡང་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེས་རང་གི་ཡུལ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པས། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་
ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ངོ་སྤྲོད་དགོས་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་
གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སློབ་མས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་

དཔག་གི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཏམ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ།
རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་དོན་ཏེ། །གནག་རྫི་མོ་བར་གྲགས་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤེས་པའི་གནག་རྫིའི་བར་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ལ་ཡང་རྨོངས་པ་ལ་རྟགས་དེ་འགོད་པར་གསུངས་པས། དེ་འདྲ་བའི་རྨོངས་པས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བླུན་པོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དཔེར་ན་དཀར་ཟལ་བ་ལང་ཡིན་ཡང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་ཅིང༌། རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་ཟེར་རྒྱུས་ཕོངས་པར་གསལ་ཏེ་མི་སྤྲོའ། །གལ་ ོཏེ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་པོ་དེ་ལ་བསྒོམ་བྱ་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ལྐོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི་
བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །མདོར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བློ་དེ།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

905

ཡུལ་བདག་མེད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ན་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འགལ་ལ། དེ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ན་ཡང་ཡུལ་དེ་མངོན་ལྐོག་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ལ་བདག་མེད་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་བས། སོ་སྐྱེ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་དགོས་ན། དེའི་ཚེ་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པ་ཡིན་པས་རྟོག་བྲལ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་པས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འདོད་བཞིན་
དུ། ད་ལྟའི་ལས་དང་པོ་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་བློ་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་ན་ནི། མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་སླ་བས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པར། བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་འཕྲོ་བའི་སེམས་མི་འཕྲོ་བར་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམ་
པར་འདོད་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བདག་མེད་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་བསྒོམ་པར་
འདོད་པ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་ཆེས་ཆེར་འཁྱམས་པའོ། །
གཞན་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པར་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ཙམ་ནི། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་མི་རིགས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པས་སྔ་མ་མི་རིགས་མོད། འོན་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་ཕྱིན་ཆད་གང་ཟག་དེས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་
ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་ནི་མི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

906

གང་ཟག་དེས་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པས། ཁོས་མི་རྟོག་པ་གང་བསྒོམས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམས་པར་འགྱུར་ན། དེ་
འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམས་པ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་

བསྒོམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྨྲོས་ཤིག །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་བསྒོམ་པ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་གི་སྒོམ་ཡིན་ཀྱང༌། ལྟ་བ་དེ་
དེའི་ཚེ་དྲན་པར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་བསྒོམ་པ་མིན་པས་སོ་སྙམ་ན། འོ་ན་ནི་གང་ཟག་དེས་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་ཀྱང་བསྒོམ་པའི་ཚེ། ལྟ་བ་དེ་ཉིད་དྲན་
པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་སྒོམ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང༌། དེས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ལྟ་བ་བསྐྱངས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེས་ན་ལྟ་བ་རྙེད་ཀྱང་སྐྱོང་བའི་ཚེ་ན་སྔར་གྱི་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དྲན་པར་བྱས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་དགོས་ཀྱི། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཙོམ་འཇོག་ཙམ་
ཞིག་བྱས་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་མི་འགྲོའ། །འདིར་རང་གི་ལུགས་ཀོྱི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཞེས་སྔར་ཞི་གནས་དང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི། འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་མི་དཔྱོད་པར་དམིགས་པ་ཞིག་བཟུང་ནས་གནས་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །
གཞན་ལུགས་དགག་པ་གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་དང་པོ་ཡང་མི་འདོད་ལ། ལྟ་བ་རྙེད་ནས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཅིར་ཡང་
མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་རེས་ཀྱིས་དེའི་སྔོན་རོལ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

907

དཔྱད་པ་ཚར་གཅིག་བཏང་ན། དེའི་འོག་ཏུ་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིད་ལོག་ཁར་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་ཚར་གཅིག་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པའི་མི་རྟོག་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་ལ། རང་དུས་ན་ལྟ་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་སྒོམ་ཡིན་མི་དགོས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་ནས་ཅུང་ཟད་སོང་བ་ན་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ཤོར་ནས་སྤྱིར་བློ་ཅི་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་སྤྱང་བར་བྱས་ཏེ། ལྟ་ཐོག་ཏུ་གནས་མི་
གནས་བྱ༌ར་ཐུ་རེ་བྱས་ནས་སྐྱོང་དགོས་སོ། །
གཞན་ལུགས་དགག་པ་བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་སྔ་མ་གསུམ་མི་འདོད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་དོན་དེ་
ལ་སེམས་བཟུང་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དང་པོ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའང་མེད་ལ། ལུགས་གཉིས་པ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་བའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དྲན་

པར་མི་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཞིང༌། ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ཡང་དེ་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་མི་གནས་པའི་མི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་བྱས་ཟེར་བའི་དོན་ལྟ་བ་དྲན་ཙམ་བྱས་ནས། ལྟ་ཐོག་ཏུ་འཇོག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

908

དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་ཡོད་ཀྱི། དཔྱད་སྒོམ་
ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱོང་ཚུལ་མེད་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་འབྲེལ་བར་སྐྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ན་དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་བས། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་གོ་བ་ཙམ་ཡོད་པས་མི་ཆོག་པས་སྐྱོང་བའི་ཚེ་ལྟ་བ་དྲན་ནས་དཔྱོད་པ་དང་དཔྱད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བསྒོམ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་ཀྱི། ཕྱོགས་རེ་བས་མི་ཆོག་
གོ །
འདི་ལ་གསུམ། འཇོག་སྒོམ་དང་དཔྱད་སྒོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་ངེས་པ་མེད་ན་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་རྒྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྟ་བ་དེ་འཆད་པའི་གཏམ་མ་ཐོས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་གེགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་བ་ལགས། བྱམས་པ། ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། འཕགས་པའི་གཏམ་འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་གེགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

909

པའི་ཕྱིར་དང༌། སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པ་ལས། ཐོས་པ་ལས་ཤེས་རབ་འབྱུང་ཞིང་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་སོགས་སྔར་དུ་མ་ཞིག་དྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྟ་བ་དེ་ལས་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་ལུགས་ནི། དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མ་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང༌། གཏན་ལ་
ཕེབས་པའི་ཚེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་དེ་མི་སྐྱོང་
བར། འཇོག་སྒོམ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པས་སྐྱེ་བ་མིན་པས། ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །དང་པོ་ནས་མི་དཔྱོད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ནས་བསྒོམ་པའི་ཚེ། དཔྱད་
སྒོམ་བྱས་ན་རྟོག་པ་རྣམས་མཚན་འཛིན་ཡིན་སྙམ་དུ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་སྐྱོང་ན་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་མཚན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་
བདག་མེད་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་མང་དུ་བཀག་པས་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང༌རྟོག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་འགོག་ན། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ཡང་རྟོག་པས་དེ་དག་བྱ་དགོས་པས་དགག་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། སློབ་མ་ལ་འཆད་པ་དང་རྩོད་པ་དང་རྩོམ་པ་དང་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པས་དེའི་ཚེ་ཡང་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་
ཏེ། བདེན་འཛིན་སྒོམ་བྱེད་དུས་དགག་དགོས་ལ། དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་མི་དགོས་པའི་
ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལུང་དང་རིགས་པས་སྒོ་དུ་མ་ནས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

910

དཔྱོད་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་ཡང་རྙེད་ཟིན་པས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ནས་བདག་མེད་མཐོང་ཟིན་པ་དེ་བསྒོམས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་བསྒོམ་དགོས་ཏེ་སྒོམ་སྤང་རྣམས་གོམས་པས་སྤོང་གི །མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་སྤོང་ངོ་སྙམ་ན། མཚུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ངེས་ཟིན་ཀྱང་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པ་དེ་ཤུགས་དྲག་པ་དང་རྒྱུན་རིང་བ་དང་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པས་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་བརྟན་པ་དང་ཤུགས་དྲག་པ་སོགས་སུ་སོང་བ་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གནོད་པས། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་ཇེ་འཕེལ་དུ་བརྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གནོད་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ལའང་དེ་དག་གི་གོ་བ་རྙེད་པ་
ནས་མི་དཔྱོད་པར་བདག་ནི་འཆིའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་འཛིན་སྟངས་གཅིག་ཁོ་ན་བཟུང་ནས་བསྐྱང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངེས་པ་རྣམ་དག་འདྲེན་པ་ལ་ནི་བདག་ནི་འཆིའོ་སྙམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

911

དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྙིང་རེ་རྗེ་སྙམ་པ་ཙམ་རེ་ལ་
སོགས་པ་དམ་བཅའ་ཙམ་རེས་མི་ཆོག་གི །རྒྱུ་མཚན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པ་དང་ཤུགས་དྲག་པ་སོགས་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་བཟུང་བས་མི་ཆོག་གི །གནོད་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་སྒོ་མ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་ཡང་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒོམ་རིམ་གསུམ་གར་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དཔྱད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པར་གསུངས་ཤིང༌། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དཔྱད་པ་དེ་དག་
བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཞི་ལྷག་གང་རུང་རྙེད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ལྟ་བའི་གོ་བ་མི་འཚོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་འོག་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྣམས་
གསུངས་པས་དེའི་རིམ་པའི་གནད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བསྒྲུབས་ནས་བདག་མེད་
གཉིས་ལ་དཔྱོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང༌། བློ་གྲོས་མཉམ་
གཞག་འོག་ཏུ་ནི། །ཐ་སྙད་སྒོ་ནས་གཟུང་བྱ་བའི། །ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་འདི་དག་ལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟར་བརྟག །ཅེས་གསུངས་ཤིང༌། འགྲེལ་པར། ཏིང་ངེ་
འཛིན་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྣམས་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཞི་གནས་བསམ་གཏན་ལེའུར་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྒྲུབས་ནས། དེ་ནས་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པ་ན་རིགས་པའི་དཔྱད་པས་བསྒོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་བསླབ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

912

ཐམས་ཅད་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་བསྒོམ་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ལོག་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ། །དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དཔྱོད་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དཔྱད་སྒོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་སྔར་གྱི་ཞི་གནས་འཇིག་ལ། གསར་དུ་ཡང་མ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྔར་གནས་པ་གྲུབ་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་སྐྱོང་དགོས་ལ། དཔྱད་སྒོམ་ཡང་བྱ་དགོས་པས་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པའི་མཐར། དོན་དེ་ལ་འཇོག་སྒོམ་བྱས་པས་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱོན་ལ་མཁས་པ་དེས་སྤྲོས་པ་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང༌། སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཙལ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བཙལ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཙལ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདིས་ནི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

913

ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཙམ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མི་དཔྱོད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལུང་དེས་ནི་སེམས་འཕྲོ་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲོ་མཁན་གྱི་སེམས་རྣམས་བརྟགས་
པ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྟོང་པར་རྟོགས་པ༌ཡང་བཙལ་བའམ་དཔྱད་པ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་དེ་དག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཚེ་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དཔྱད་ནས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དེས་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པར་
གསུངས་པས། ཡོངས་སུ་དཔྱད་པས་འཚོལ་བའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བར། ཧྭ་ཤང་འདོད་པ་ལྟར་སེམས་འཕྲོ་བ་བསྡུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་མཚན་མེད་དམ་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་གསལ་བར་བསྟན་

ཏོ། །དེས་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་
མ་གྲུབ་པར་རིགས་པའི་མཚོན་གྱིས་བཤིག་ལ། བདག་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་དྲང༌། དེ་ལྟར་བདག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ན། དེ་བཀག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའང་ཡང་
དག་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ནི་མོ་གཤམ་དང་བུ་དམིགས་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་དེ་གཉིས་ནམ་ཡང་མ་དམིགས་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མེད་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་མི་
འདོགས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་འགའ་ཡང་གཞི་འགར་ཡང་མ་དམིགས་ན། དེའི་དངོས་མེད་བདེན་པ་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

914

དེས་ན་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་རུང་ཡིན་པས། ཁྱབ་བྱེད་ལོག་ན་ཁྱབ་བྱ་ཡང་ལྡོག་པར་སྒོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་དེས་ཐག་བཅད་པའི་དོན་ལ་འཇོག་པ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལ་ཅི་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་ཡིད་བྱེད་བསྡུས་པ་ཙམ་
གྱིས་ནི་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་པར་འཛིན་པ་སྤོང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བདེན་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བདག་མེད་རྟོགས་
པ་མིན་པས། དེ་བསྒོམས་པས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་བདག་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། བདེན་མེད་དང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ཕྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་འདི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཟུངས་
ཤིག །
གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་འགལ་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གཉིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། འདི་ལ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་པས་གསུངས་ཏེ། འོད་སྲུངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། འོད་
སྲུངས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་གཉིས་རླུང་གིས་དྲུད་པ་དེ་ལས་མེ་འབྱུང་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

915

བྱུང་ནས་ཤིང་གཉིས་སྲེག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འོད་སྲུངས། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་སྐྱེས་པས་ཡང་དག་པར་སོ་
སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང༌། དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་དེ། གང་གི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་པས་དངོས་པོ་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ངེས་པར་མི་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་གོ །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་སོ། །གང་ཞིག་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མི་བསྒོམ་གྱི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནམ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་མེ་བྱུང་ན། གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པའི་མེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཤིང་བསྲེག་གོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལམ་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྲིད་

པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་སྐྱ་བོ་ལས་མྱུ་གུ་སྔོན་པོ་སྐྱེ་བ་དང༌། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང༌། བུད་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྣང་ངོ་། །
འཕགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

916

ཡུལ་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ད་ལྟ་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱད་ནས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་དགོས་པས། དེ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག །ཅེས་སོགས་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང༌། དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་འདོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའོ་སྙམ་དུ་སྤྱོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ན། འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། སྟོང་པའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་པ་ནི་
སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང༌། ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྒོམ་པས་འདི་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟག་ཅིང་འདི་ལྟར་ངེས་པར་
བསམ་པར་བགྱི་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་གང་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་གང་གི་ཡིན། ཅི་ཆོས་གང་མེད་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དེ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟགས། དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསམས་པ་ན། ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དཔྱོད་པར་གསུངས་པ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

917

དང༌། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་པ་དྲིས་པའི་ལན་དུ།
ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
བལྟའོ། །ཞེས་པ་དང༌། སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཚེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཤིག་ནས་རྡུལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཚེ། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གྲངས་འགྲོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཆོས་རྣམས་ལ་དཔྱད་པས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་མཐོང་ན་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རིགས་སོ་སོར་བརྟག་དགོས་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་བརྟག་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན། ཧྭ་ཤང་ལྟར་རྟོག་པ་གང་བྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་འདོད་ན་ནི། མི་རྟོག་པ་དེའི་གདམས་ངག་ཞུའོ་དེ་བསྒོམ་མོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཆིང་བར་འདོད་དགོས་ཤིང༌།
དེ་དགག་པ་སྔར་ཡང་མང་དུ་སོང་ངོ་། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་མི་འཛིན་པ་ལུང་གི་དོན་ཡིན་ལ།
བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འགོག་ན་ནི། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་ན། བློ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་སྦྲུལ་མེད་པར་ངེས་
ནས་འཁྲུལ་པ་དེ་བཟློག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཐབས་མེད་པ་ལྟར་བདེན་པར་བཟུང་
བའི་ཡུལ་བདེན་པ་བ་དེ་མེད་པར་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གིས་ངེས་ནས་དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། བདེན་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཚུར་ལ་བཀུག་པ་ཙམ་
གྱིས་འགོག་པར་མི་ནུས་སོ། །གཞན་ཡང་བདེན་འཛིན་དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་འདོད་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

918

དགོས་ཏེ། མ་འཁྲུལ་ན་འགོག་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་དེ་འཁྲུལ་པར་འདོད་ནའང་ཁོས་བཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་མེད་པར་མ་ཤེས་ན་འཁྲུལ་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། བློ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ནི་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཁོ༌ན་ལ་ཐུག་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བདེན་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་མེད་པ་ཡང་དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་

མི་འགྲུབ་པས། དེ་བསྒྲུབ་པའི་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཚོགས་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། དེ་ནས་བདེན་པར་མི་རྟོག་པར་འཇོག་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་འདི་འདོད་པ་ཡིན་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མི་རྟོག་པ་དགོས་ཀྱི། མི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་

ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟ་བས༌ན་དམ་པའི་ཆོས་ལས་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་

པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱེད་ནུས་ཀྱི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང༌། ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་དང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷག་མཐོང་
གིས་བརྟགས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང༌། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། གང་གི་ཕྱིར་བློས་བརྟགས་ན་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟོགས་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

919

ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
གལ་ཏེ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མི་བྱ་ན། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་ནི་ཤེས་རབ་ཆུང་ངུ་བརྩོན་འགྲུས་ཆུང་ངུ་སྟེ། མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་བྱ་བའི་རིགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མང་དུ་ཐོས་པ་བསྔགས་པའི་ཕྱིར་དུས་
ཐམས་ཅད་དུའང་དེ་སྤང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གང་ལ་ཡང་བློས་མི་གནས་
པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་གནས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་
ལྟར་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །
བདེན་པར་བཟུང་ནས་གནས་སུ་མི་རུང་བ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར། དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་འདྲ་བའི་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་བདེན་པ་
འགོག་པའི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
དེས་ན་གསུང་རབ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་བློ་ལས་འདས་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་དེར་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་
པར་རློམ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་འཕགས་པའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

920

བ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པ་དང༌། ཡང་
ཟབ་མོའི་དོན་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སེམས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་
འགོག་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལྟར་གང་དང་གང་དུ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཐོས་ན། དེ་དང་དེར་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་གང་དག་སེམས་པ་དེ་དག་གི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དགག་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་པ་ཡང་དག་པར་དགག་པར་བྱེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཡི། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
ལུང་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། འོད་སྲུངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། འོད་
སྲུངས། དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། འོད་སྲུངས། གང་ལ་བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྲོག་མེད་པ་དང་གསོ་བ་མེད་པ་དང་སྐྱེས་བུ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་མེད་པ་དང་ཤེད་བུ་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས། འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་འགལ་བའོ། །སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལས། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་གཟུགས་ལ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

921

སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང༌། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བརྟགས་ན་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་དགོངས་
ཀྱི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟར། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གཟུངས་འདི་ཡི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པ་ན་ཡང་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་

གཞུང་གིས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བའི་ལྟ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་ནི་མེད་ལ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་གྱི་ལྟ་བ་

གཉིས་གང་རུང་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་པར་སྣང་བས། གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ལྟ་བ་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཙལ་བར་བྱའོ། །དེ་
ཡང༌འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོལ་ལུགས་ནི་སྔར་བཤད་ལ།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནའང་དེ་ཁོ་ནར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་
རྫས་ཐ་དད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་ཡང༌། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་འདི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ལུང་དང་རིགས་པས་མཐའ་དག་པར་བཀག་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཡོངས་གྲུབ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པར་བྱས་ནས་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་འཇོག་སྒོམ་དང༌། སོ་སོར་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པ་གཉིས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་གོ་བ་ཡོད་ཀྱང་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ལྟ་བ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

922

དེའི་སྟེང་དུ་མ་བཞག་པའི་མི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དེ་བསྒོམས་པར་མི་
འགྲོའ། །ོལུགས་དེའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སོ་སོའི་སྐྱོང་ཚུལ་དང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལུགས་འདི་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་དེའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒོམ་པར་བྱེད་ནའང་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་བསྡུས་པ་རེ་ཡན་ཆད་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང༌། འོན་ཀྱང་མ་བསྟན་པའང་རེ་མང་ཡོད་པས། མ་བསྟན་པ་དེར་བསྟན་པའི་གཞུང་ནས་དྲང་དགོས་ལ། མི་རྒྱས་པ་དེར་ཡང་རྒྱས་པ་ནས་དྲང་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། ཟབ་པའམ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་
བཟུང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལམ་སྟོན་པའི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྡུས་བ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་

བ་རྙེད་པ་དེས། ང་དང་ངའི༌འོ་སྙམ་པའི་འཛིན་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་དང་འདྲ་བར། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མང་དུ་དཔྱད་ནས་མཐར་དེའི་དོན་ལ་ངེས་པའི་
ཤུགས་བསྐྱེད་དེ། མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པའི་འཇོག་སྒོམ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་སྤེལ་མར་བྱའོ། །དེའི་ཚེ་དཔྱད་སྒོམ་མངས་པས་གནས་ཆ་ཆུང་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

923

དུ་སོང་ན་འཇོག་སྒོམ་མང་དུ་བྱ་ལ། གནས་ཆ་སོར་གཞུག །འཇོག་སྒོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་གནས་ཆ་ཆེ་བར་སོང་ནས་དཔྱོད་སྙིང་མི་འདོད་པས་མ་དཔྱད་ན་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བརྟན་ལ་ཤུགས་དྲག་པ་མི་འོང་ཞིང༌། དེ་མ་བྱུང་ན་ངེས་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མི་གནོད་པས། དཔྱད་སྒོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཆ་མཉམ་ལ་བསྒོམ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། ཡང་གང་གི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ། ཞི་གནས་ཆུངས་པའི་ཕྱིར་མར་མེ་རླུང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ནའང་གཉིད་
ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེའི་ཚེའང་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །
སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་དང་ཐུན་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ན་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་བྱུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་གཅོད་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ལུགས་དང༌། བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་ངང་གིས་
འཇུག་པའི་བཏང་སྙོམས་ཐོབ་པ་ན་རྩོལ་བ་གློད་ལུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ནི། གང་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་བྱས་ནས་
ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཡང་དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་ནས་ཤིན་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

924

སྦྱངས་བསྒྲུབས་ནས། དེ་དག་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ན་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་དཔྱོད་པ་དང་འཇོག་པ་གཉིས་རྒྱུན་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མི་སྣང་བས། ཐུན་སོ་སོ་ལ་བྱས་པས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །འདིར་གལ་ཆེ་བ་ནི། རང་གི་མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་
ནས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། བདག་འཛིན་དང་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་མ་ཕྱུང་བར་སྟོང་ཉིད་ཟུར་པ་ཞིག་ལ་བྱས་ནས་བསྒོམས་ཀྱང་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པས། འདྲེ་ཤར་སྒོར་གནོད་པ་ལ་གླུད་ནུབ་སྒོར་གཏོང་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གོང་མ་རྣམས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་རགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བསྒོམ་པའི་སྐབས་
ཀྱི་ཕྲ་མོའི་སྐྱོན་ཡོན་རྣམས་ནི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ། རང་གིས་ཀྱང་བསྒོམས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་མ་སྤྲོས་སོ། །
བསྒོམ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ལམ་རིམ་གྱི་གདམས་ངག་སྔ་མ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། པོ་ཏོ་བའི་བེའུ་བུམ་ལས། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་དུས་ན་རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ལ། །བསྒོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་བསྒོམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་བསྒོམས་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བས་ན་བསྒོམ་དུས་ཉིད་ནའང༌། །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས། །གང་ལ་གོམས་པས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང༌། །ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་ཉིད་དུའང་གནས་བྱ། །དེ་ལྟར་བསྒོམས་ན་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ། །ལྷ་གཅིག་རྗེས་སུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

925

འབྲང་བར་འདོད་ཅིང་། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལུགས་སྤྱོད་པར་འདོད་པས། །ཤེས་རབ་བསྒོམ་པའི་ལུགས་ནི་དེ་ཡིན། །དེ་ཡང་གང་ཟག་བདག་མེད་གོམས་པས། །དེ་ནས་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །འདིའང་ཇོ་བོས། སྟོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང༌། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་འཁྲིད་

ཚུལ་ཡང་ཇོ་བོས་དབུ་མའི་གདམས་ངག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར། དཔྱད་སྒོམ་དང་དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་དོན་ལ་འཇོག་པའི་སྒོམ་སྤེལ་མར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ལུགས་དང་ཁྱད་མེད་ལ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་དབུ་མ་སྙིང་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའང་དེ་
ལྟར་ཡིན་ཅིང༌། བྱམས་ཆོས་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཡང་

མང་དུ་བཤད་ཅིང༌། དེའི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་མཁས་པ་ཤཱནྟི་པས་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་ཡང་གསལ་བར་བཀྲལ་བས་ན། ལྷག་མཐོང་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནས་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་དང་གདམས་ངག་རྣམས་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །
བཞི་པ་བསྒོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད་ནི། དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་བསྒོམས་པ་ན། སྔར་བཤད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་མ་
སྐྱེས་ཚུན་ཆོད་དུ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེས་པ་ནས་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་ལུགས་ནི་སྔར་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

926

བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ཡང་སྔར་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་དེས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱང་ཡོད་པས་ན། སྤྱིར་ཤིན་སྦྱངས་ཡོད་པ་ཙམ་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པ་དེའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་
འདྲེན་ཐུབ་པ་ན་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཇི་
ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ།

ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང༌། དེས་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བསམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་
ལྷག་པར་མོས་པས་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །ཤིན་སྦྱངས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ཐུབ་ན་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའང་དེས་འདྲེན་པར་ནུས་པས་ན། སོ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

927

སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྩེ་གཅིག་པ་འདྲེན་པ་འདི་ནི་ཞི་
གནས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་གིས་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་ན་གནས་ཆ་ཆུང་ངུ་འགྲོའ་ོསྙམ་དུ་མི་བཟུང་ངོ་། །
ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་འཇོག་སྒོམ་དང་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཚད་ནི། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་

ལ་མ་ནོར་བའི་གོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་རྙེད་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམ་པ་ཡིན་མིན་
གྱིས་འབྱེད་དགོས་ཀྱི། གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འབྱེད་པར་མི་ནུས་སོ། །ཇི་འདྲས་
འབྱེད་པར་མི་ནུས་སྙམ་ན། བསྒོམས་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་རགས་པ་རྣམས་འགགས་ནས། ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ལ་དྭངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་མར་མེ་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་རིང་དུ་གནས་པ་དང༌། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཡུལ་སྣང་རྣམས་ཡིད་ངོ་ན་འཇའ་ཚོན་ནམ་དུ་བ་སྲབ་མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བར་འཆར་ཞིང་དེ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་དང༌། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་

ངོ་ན་བཟུང་བའི་ཡུལ་དུ་གང་འཆར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱིས་གཏད་པ་ན།

གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་ཞིག་ནས་དག་འགྲོ་ཞིང༌། དེ་ཡང་དང་པོར་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆར་ལ། གོམས་
ན་མཐར་ཡུལ་ཅན་རིག་པ་དང་མྱོང་བ་ལའང་སྔར་གྱི་རིགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་བུད་པ་
བཞིན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལའང་སེམས་ཀྱིས་གཏད་པ་ན་གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཡང༌། དེས་ནི་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

928

པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་དང་སྣང་བ་བན་བུན་ཤར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དབུ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རྟོགས་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཇོག་པར་མི་ནུས་ཏེ། ལྟ་བ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པས་ཀྱང་གནས་ཆ་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་ན། དེ་ལྟ་བུ་འཆར་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་སྣང་བ་བསྙོན་དུ་མེད་པར་ཐ་སྙད་
པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆར་དགོས་ལ། ཡིད་ངོ༌ན་གཟུགས་སོགས་རྣམས་འཇའ་ཚོན་དང་འདྲ་བར་སྲབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་རྣམ་པར་འཆར་བ་ནི་ཐོགས་རྡུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ཐོགས་རྡུགས་ཅན་དུ་མེད་ཀྱང་
སྣང་བ་ལམ་མེ་བའི་གཉིས་ཚོགས་ཙམ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་གཏན་མེད་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་རང་བཞིན་དང་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་མིང་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབུ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུ་མ་དང་བརྫུན་པའི་དོན་དུ་འདོད་ན། འཇའ་དང་དུ་བ་སྲབ་མོ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་
དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་གཞི་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་དྲང་དུ་མེད་དེ། ཁྱད་གཞི་ངེས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་ཤར་བའི་ཚེ་ན་སྲབ་ཅིང་དྭངས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

929

རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཡུལ་དེ་དག་གི་སྡོད་ཚུལ་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སུན་ཕྱུང་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་འཆར་བས་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མིན་ལ། སྔོན་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྙེད་ནས་མ་བརྗེད་པ་ལ་ནི་དེ་དག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་རྣམས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་
པར་བྱས་ནས་བསྒོམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐུན་རིངས་ན་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཟིན་པས་རེས་
བྱིང་རེས་རྒོད་པར་འགྲོ་བས་བོགས་ཆུང༌། དེས་ན་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་དང་སྲོད་དང་ཐོ་
རངས་ཀྱི་ཐུན་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཐུན་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་ཞག་གཅིག་ལ་ཐུན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྒོམ། གསལ་བའམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྙམ་བྱེད་པ་ནས་འཕྲོ་བཅད་ལ་བྱ། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཡུན་རིང་མ་བསྒོམས་སྙམ་ནས་བལྟས་ཙ་ན་ནམ་དང་ཉི་མ་འུད་འུད་བཅད་ནས་སྣང་ན་སེམས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། རིང་རབ་བསྒོམས་སྙམ་ནས་བལྟས་པ་ན་ཅི་ཡང་མ་སོང་སྣང་ན་སེམས་མ་ཟིན་པ་ཡིན། སེམས་ཟིན་པའི་ཚེ་ནི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཆུང་བ་དང་གཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འོང་ངམ་སྙམ་པ་འོང༌། དེ་ནས་སྔ་དྲོ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་རེ་ལ་འཁྱོངས་པ་ན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྡན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། མི་རྟོག་པ་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའང་མི་ཚོར་བར་དབུགས་དང་རྟོག་པ་ཕྲར་སོང་བའོ། །གསལ་བ་ནི། སྟོན་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་
ཀྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་གསལ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པའོ། །དྭངས་པ་ནི། ཏིང་གཙང་མའི་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

930

ནང་དུ་ཆུ་བླུགས་ནས་ཉི་མ་ལ་བཞག་ནས་བལྟས་པའི་དྭངས་པ་དང་འདྲ་བ་འོང་བའོ། །
ཕྲ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེའི་ངང་ནས་བལྟས་པ་ན་དངོས་པོ་སྤུའི་རྩེ་མོ་གཤགས་པའི་ཆ་གཅིག་བྱུང་བའང་མཐོང་བ་འོང་བའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་བལྟོས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་བཟང་ཤོས་རྣམས་ཀྱང༌། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཅེས་པར་བཞག་དགོས་ལ། མཚན་ཉིད་གཞན་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལྟ་བ་མ་ནོར་བའི་དོན་བསྒོམ་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་བྱུང་ཡང་ངེས་པའི་དོན་བསྒོམ་པར་འཇོག་མི་ནུས། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བའི་དོན་བསྒོམ་པ་ཡིན་མིན་ནི་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་བསྒོམས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྱུ་མར་འཚར་ཚུལ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཚད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། ཞི་ལྷག་གཉིས་མ་ཐོབ་ན་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་རྒྱུ་མི་འོང་བས་ཟུང་འབྲེལ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ངེས་པར་ཐོབ་པ་དགོས་སོ། །འདི་ཡང༌ནམ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་ནས་ཟུང་འབྲེལ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཚུལ་ནི་སྔར་
གྱི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པ་ན་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

931

པའི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་རིམ་པས་སྐྱེ་བ་འདི་ལའང་གསུངས་པས་ཡིད་བྱེད་བཞི་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པའི་མཐར་འཇོག་སྒོམ་བྱས་ཤིང་བསྐྱངས་པ་དེ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་འཇོག་སྒོམ་དུ་གྱུར་པ་ན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དང་། གང་གིས་ན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་གནས་པ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དག་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་གང་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཚེ་ན་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེའི་ལམ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པར་གྱུར་ཅིང༌། ཞི་
གནས་ཀྱི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་དང་ཉམས་བདེ་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་སྟེ་གང་གི་ཚེ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ལས་དབེན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་ཞུགས་ཤིང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རྩོལ་བ་གློད་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

932

ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟོག་པའི་
གནས་ཆ་འདྲེན་མི་ནུས་པས། དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་རྩོལ་བ་སོ་སོ་སོ་སོར་བསྒོམ་དགོས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་གནས་འདྲེན་པར་ནུས་པས་ན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའོ། །འདི་ཡང་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ལ། དཔྱད་མཐར་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའོ། །ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང༌། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ། སེམས་དེ་ཉིད་ལ་གང་གི་ཚེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་བར་མ་ཆད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གཉིས་ཀའང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་ལྡན་པ་སྟེ། ཕན་ཚུན་བཅིངས་ནས་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་མ་ཆད་པ་ནི་དཔྱད་སྒོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་བཞག་ནས་མི་རྟོག་པར་བཞག་མི་དགོས་པར་དཔྱད་སྒོམ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོག་པ་འདྲེན་པའོ། །གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་གཅིག་མིན་གྱི། བསྒོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་

མྱོང་བའོ། །

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

933

འོ་ན་སྔར་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་གནས་ཆ་

འགྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་པའི་མཐར་འཇོག་པའི་སྤེལ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་།

ཞི་གནས་རྙེད་ནས་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་ཁྱད་བསྟན་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་ཅིང༌། གཞན་ཡང་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་པའི་སྔ་རོལ་དེ་མ་ཐག་གི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་རྩེ་གཅིག་པ་འདྲེན་པར་ནུས་པའི་སྐབས་གཅིག་ཡོད་
པས་དེ་ལའང་བསམས་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་པའི་མཐར་འཇོག་པའི་སྤེལ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་རྙེད་ནས་ནི་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་མི་རྟོག་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་ནི་
དམིགས་བསལ་དེ་དོར་བའི་དེའི་སྔོན་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མདོར་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་འཇོག་རེས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་མཐར་
འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་བྱས་པས་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ནི་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་རྩེ་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་བརྟན་
པོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པ་མི་འོང་བས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མང་དུ་

དཔྱད་པའི་དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་
འོང་བས་ཟུང་འབྲེལ་ཡང་དེ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟེང་ན་ཕར་ཉེའུ་ཆུང་འཕྱོ་བ་བཞིན་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་པོའི་མི་རྟོག་པའི་རྩི་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱད་པས་ཆོག་པའི་གཉིས་ཚོགས་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འཁྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

934

འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་ཁུངས་མ་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཆད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །འདི་དག་གི་སྒོ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་སྐྱོང་ཚུལ་ལའང་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་དབྱེ་དགོས་པར་སྣང་མོད་ཀྱང་ཚིག་མངས་པས་འཇིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །
ད་ནི་ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་ལམ་གྱི་རྩ་བ་

བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་ཐུག་པས་དེའི་བདར་ཤ་བཅད། དེ་ནས་དལ་བ་ལ་སྙིང་

པོ་ལེན་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད་ན། དེས་རྒྱུན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནང་ནས་བསྐུལ་བས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དལ་འབྱོར་གྱི་སྐོར་རྣམས་བསྒོམ། དེ་ནས་ཚེ་འདི་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་བློ་སྣ་མ་ལོག་ན་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ལ་དོན་གཉེར་དྲག་པོ་མི་འབྱུང་བས། ལུས་ཐོབ་པ་རིང་དུ་མི་སྡོད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་འཁྱམ་ཚུལ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད། དེའི་ཚེ་འཇིགས་པ་དྲན་པའི་བློ་རྣལ་མ་སྐྱེ་བས་སྐྱབས་གསུམ་
གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཐུན་མོང་བའི་སྡོམ་པ་
ལ་གནས་ཤིང་དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་བསླབ། དེ་ནས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་
ཆེན་པོ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་བཅུའི་འཇུག་ལྡོག་ལ་འབད་ཅིང་སྟོབས་བཞིའི་ལམ་དུ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞིག་བྱ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཚགས་སུ་ཆུད་པ་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསམས་ལ། འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་བློ་ཅི་ལྡོག་བྱ། དེ་ནས་འཁོར་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་སྤོང་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

935

ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་དྲང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་རང་གིས་གང་ཁས་བླངས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཚགས་སུ་ཆུད་པ་ན། རང་ཉིད་སྲིད་

མཚོར་ལྷུང་བ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་སོང་བ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱངས་ལ་འདི་ཅི་སྐྱེ་ལ་
འབད་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་དང་རིམ་གཉིས་སོགས་རྨང་མེད་པའི་ཐོག་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཐན་ཐུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་ཆོ་གས་བཟུང་ལ། དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་འབད་ནས་སྨོན་པ་ཅི་བརྟན་བྱ། དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་མཉན་ལ། ལྡོག་འཇུག་གི་མཚམས་
རྣམས་ཤེས་པ་དང་དེ་ལ་སློབ་འདོད་དྲག་པོ་བསྐྱེད། བློ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ན་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་ཆོ༌གས་བཟུང་ལ། རང་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིན་དྲུག་དང་གཞན་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་བསྡུ་བཞི་སོགས་ལ་བསླབ། ཁྱད་པར་དུ་རྩ་ལྟུང་ལ་འབད་པ་དྲག་
པོས་སྲོག་བསྡོས་བྱ། ཟག་པ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལ་
འབད་ཅིང་གོས་ནའང་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་འབད་དོ། །དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བསླབ་དགོས་པས་བསམ་གཏན་སྐྱོང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་དག་
ཅིག་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྐྱེ་བྱས་ཏེ། རྙེད་པ་དང་ལྟ་ཐོག་དེར་བཞག་ནས་སྐྱོང་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་རྣམ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱང་ངོ་། །དེ་འདྲ་བའི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་ཞི་ལྷག་གི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལས་ཟུར་པ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

936

ཞིག་མེད་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་པའི་གསེབ་
ནས་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་འོག་མ་འོག་མ་བསྒོམས་ཀྱིན་གོང་མ་གོང་མ་ལ་ཐོབ་
འདོད་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་། གོང་མ་གོང་མ་མཉན་པ་ན་འོག་མ་འོག་མ་ལ་བསྒྲུབ་འདོད་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་གནད་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། སྔ་མ་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་རེ་ཙམ་དང་ལྟ་བའི་གོ་བ་ཙམ་རེ་ལ་ནུས་པ་སྤྲུག་ལོ་
བྱས་ཀྱང་གནད་དུ་འགྲོ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་
ལ་ངེས་པ་འདྲོངས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་རྣམས་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་རྟོག་པ་སྤྱང་བར་བྱས་ནས་བློ་རྣམས་ཆ་མཉམ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་ཆུང་བར་སྣང་ན་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འཆད་པས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་འབད། དེ་བཞིན་དུ་
བསྒྲུབ་པ་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་ཆུངས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་སྐོར་དང་ཚེ་འདི་ལ་མངོན་ཞེན་ཆེ་
བར་སོང་ན་མི་རྟག་པ་དང་ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། ཁས་བླངས་པའི་བཅས་པ་རྣམས་ལ་གཡེལ་བར་སྣང་ན་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་ཆུང་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམས་ལ། ལས་འབྲས་བསྒོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོ་ཤས་ཆུངས་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམ། ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་བློ་
ཤུགས་དྲག་མི་སྣང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ༌བ་ཆད་པས། སྨོན་སེམས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་
ལ་མང་དུ་སྦྱང༌། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པ་ནའང་མཚན་
མར་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་ཤུགས་དྲག་པར་སྣང་ན། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་མར་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

937

འཛིན་པའི་བློས་བཟུང་བའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་བཤིག་ལ། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་སྦྱང༌། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་སྡོད་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་བྲན་དུ་གྱུར་པར་སྣང་ན་རྩེ་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱོང་བར་གོང་མ་རྣམས་གསུང་སྟེ། དེས་མཚོན་ནས་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མདོར་ན་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་རྒྱུད་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་ཇི་ལྟར་
བསླབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པའི་འོག་ཏུ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གསང་སྔགས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དང་མྱུར་དུ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འཇུག་ན་ནི། ལམ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་བླ་མ་བསྙེན་བཀུར་དང་བཀའ་བསྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་སྔར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཞིག་
བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང༌དེ་ལས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་ཚང་བ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཐོག་མར་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་སྡེ་ཁུངས་མ་ནས་བཤད་
པ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱ། དེ་ནས་དེའི་ཚེ་བཟུང་བའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་རྣམས་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྲུང་སྟེ། རྩ་བའི་ལྟུང་བས་ཕོག་ན་སླར་བླང་དུ་ཡོད་ཀྱང༌། ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆེས་འགྱང་བས་དེས་མ་གོས་པ་ལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

938

འབད་པ་དྲག་པོ་བྱ། སྦོམ་པོའི་ལྟུང་བས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་བརྒྱ་ལ་གོས་ནའང་སླར་འཆོས་པའི་ཐབས་རྣམས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ལམ་བསྒོམ་པའི་གཞི་ཡིན་པས། དེ་དག་མེད་ན་འགྲམ་རྩ་ཟགས་པའི་ཁང་པ་ཧྲུལ་པོ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ལ་ཐུབ་དབང་གིས། །སྔགས་འགྲུབ་པར་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གང་ཡང་

མེད་པར་གསུངས་ཤིང༌། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུའང་དམ་ཚིག་མི་བསྲུང་བ་
དང་དབང་བསྐུར་དམན་པ་དང་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་
མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པས་ན། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་བསྲུང་བ་མེད་པའི་ལམ་བསྒོམ་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི། སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་རྣམ་པར་འཁྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་བསྲུང་བ་དེས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་
ལ། ཐོག་མར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཚང་བ་རྒྱུད་སྡེ་ཁུངས་མ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་བསྒོམ་དགོས་ཏེ། སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ནི་
ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རང་དགའ་བར་ཞེན་པའི་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཡིན་ལ། དེ་སྤོང་བའང་གནས་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱི་སྣང་བར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐ་མལ་
གྱི་རྣམ་རྟོག་སྦྱངས་པ་དེ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱིས་དུས་ཀུན་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཅིང་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན།
རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་སྡེ་ཁུངས་མ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་བསྒོམ་དགོས་ཀྱི། རིམ་པ་དང་པོ་དོར་བའི་ཕྱི་མའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

939

ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཙམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཙམ་ལ་སྦྱོང་བ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་
འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཟིན་པར་བྱའོ། །
འདི་དག་ནི་འདིར་མིང་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྔགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྒྱས་པར་ནི་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་
དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསླབས་ན་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་

བསྡུས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བསླབ་པར་འགྱུར་བས། དལ་བ་
ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང༌། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རང་དང་གཞན་
གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ། །
ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་རྣམས་ལ་བལྟ་བའི་མིག་གཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀུན། །ཇི་བཞིན་ལེགས་ཤེས་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་འདི་འདི་འདྲའི་ཚུལ་ལ་རབ་སྦྱངས་པའི། །བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དང་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གང་གང་གིས་སྐྱབས་སུ་ལེགས་བཟུང་བ། །དེ་ཡི་མཐུས་ཡིན་ཡིན་ཚུལ་རྣམ་པར་འབྱེད་ལ་རབ་མཁས་མཁས་པའི་མཆོག་དེས་རྟག་སྐྱོངས་ཤིག །འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན། །སྙན་པའི་བ་དན་འགྲོ་
ན་ལྷང་ངེ་བ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལས་རིམ་བཞིན་དུ། །ལེགས་བརྒྱུད་བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི། །སྐྱེ་དགུའི་འདོད་དོན་མ་ལུས་སྐོང་བས་ན། །གདམས་པ་
རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །གཞུང་ལུགས་སྟོང་གི་ཆུ་བོ་འདུ་བའི་ཕྱིར། །དཔལ་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

940

ལྡན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོའང་ཡིན། །གང་དེ་པཎ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་
ཀྱིས་ནི། །གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ལས། །ཕྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་ལྟ་བའི་མིག །དུས་མང་ཞིག་ཏུ་ཟུམ་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་མ་ལུས་པ། །ཇི་བཞིན་མཁྱེན་པའི་མཁས་རྣམས་ཟད་པ་ན། །ལམ་བཟང་འདི་ཡང་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉམས། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཕྱིར་དུ། །རྒྱལ་བས་ཆོས་ཚུལ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཀུན། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཞོན་པས་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐལ་བཟང་གཅིག་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རུ། །ལེགས་པར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། །ཧ་ཅང་རྒྱས་མིན་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་ཀུན། །མ་ཚང་
མེད་ཅིང་བློ་གྲོས་ཆུང་ངུས་ཀྱང༌། །བདེ་བླག་རྟོགས་པར་ནུས་འདི་ལུང་རིགས་
ཀྱིས། །ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་ལམ་ནས་བདག་གིས་དྲངས། །རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ། །བདག་ནི་བྱིས་པའི་ནང་ནའང་བྱིས་པ་སྟེ། །དེ་སླད་འདིར་ནི་ནོངས་པར་གྱུར་པ་གང༌། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་རྣམས་སྤྱན་སྔར་བདག་འཆགས་སོ། །
དེར་ནི་རིང་དུ་འབད་ལས་ཚོགས་གཉིས་ནི། །མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། །བློ་མིག་མ་རིག་གིས་ལྡོངས་འགྲོ་བ་ཀུན། །རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་བདག་གྱུར་ཅིག །དེར་མ་སོན་པའི་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཡང༌། །འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱིས་བརྩེ་བས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །བསྟན་པའི་རིམ་པ་ཀུན་ཚང་ལམ་གྱི་
མཆོག །རྙེད་ནས་བསྒྲུབ་པས་རྒྱལ་རྣམས་གཉེས་བྱེད་ཤོག །རང་གི་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་གནད། །ཤུགས་དྲག་བརྩེ་བས་དྲངས་པའི་ཐབས་མཁས་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

941

ཀྱིས། །འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་བསལ་བྱས་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་འཛིན་གྱུར་ཅིག །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་མ་ཁྱབ་པའམ། །ཁྱབ་ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་དེར་ནི། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །ཕན་བདེའི་གཏེར་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག །སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་རྨད་བྱུང་འཕྲིན་

ལས་ལས། །ལེགས་གྲུབ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པས་ཀྱང༌། །ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་

ཡིད་ལ་དཔལ་སྟེར་ཞིང༌། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རིང་དུ་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག །ལམ་བཟང་སྒྲིག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང༌། །འགལ་རྐྱེན་སེལ་བྱེད་མི་དང་མི་མིན་ཀུན། །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བས་བསྔགས་པ་ཡི། །རྣམ་དག་ལམ་དང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །གང་ཚེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུས། །ཚུལ་བཞིན་བསྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པ་དེ་ཡི་ཚེ། །མཐུ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གྲོགས་བྱེད་ཅིང༌། །བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་
མཚོས་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་
བགྲོད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་པའི་
རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་མཁས་
པར་སྦྱངས་ནས་དེའི་དོན་བསྒྲུབ་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ། འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲེན་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་ལག་དམ་པར་གྱུར་པ་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྡོམ་བརྩོན་རྣམས་ཀྱིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།༼པ ༽

942

མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔགས་པའི་དམ་པ་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྡོམ་བརྩོན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྡོམ་བརྩོན་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཟུལ་ཕུ་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་དང༌། གཞན་ཡང་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་སྔ་ནས་བསྐུལ་ཞིང༌། དུས་ཕྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་
གཞུང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཆེས་
ཆེར་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་པ། གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་འཁུར་བ་ལ་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དམ་པ་དེས་ཉེ་བར་བསྐུལ་བའི་བཀའ་སྩལ་དང་དུ་བླངས་ནས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཅན་ལ་དགོན་པ་བ་ནས་སྣེའུ་ཟུར་པ་ལ་བརྒྱུད་པ་དང༌། སྤྱན་སྔ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐོས་ཤིང༌། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་ལ། པོ་ཏོ་བས་ཤ༌ར་བ་ལ་བརྒྱུད་པ་དང༌། པོ་ཏོ་བ་ནས་དོལ་པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐོས་
པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང༌། ལམ་སྒྲོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་ཚིག་རྣམས་སླ་བ་ལ་བསམས་ནས་མ་དྲངས་པར། ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དང་གྲོ་ལུང་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁོག་རྣམས་
ལ་གཞི་བྱས་ནས་ལམ་རིམ་དུ་མ་ནས་གནད་རྣམས་བསྡུས་ཏེ། ལམ་གྱི་ཆ་ཚང་ལ་

འཁྱེར་བདེ་ཞིང་། གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པར་བཀོད་པ་འདི་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།

943

ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ། གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་དགེ་བ་ཅན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས། རྒྱལ་བ་སྲས་
བཅས་དགྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ།
མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་སྤོང་བ་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་
གྱིས་བྱང་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་ཡང་དགོན་བྲག་སེང་གེའི་ཞོལ་གྱི་རི་

ཁྲོད་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་པོའ། །འདིས་ ོཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག ། ། །

944

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། ། ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །
ནམཿསམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ།